

"آین نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های آموزشی"

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز

«۱۴۰۰ – ۱۴۰۱»

دانشگاه شهید چمران اهواز

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

آینه‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های آموزشی دوره‌های تحصیلی

دانشگاه شهید چمران اهواز

(۱۴۰۰ - ۱۴۰۱)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

..... پیشگفتار	..... ث
آینین نامه‌ها	
" آینین نامه آموزشی دوره‌های کارданی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ " ۱	
" آینین نامه دوره‌های تحصیلی کاردانی/کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی، ویژه دانشجویان ورودی ۹۸ - ۹۷ ..... ۱۱	
" آینین نامه آموزشی دوره دکتری (PH.D) «شیوه آموزشی - پژوهشی» و «پژوهشی» ویژه دانشجویان ورودی ۹۰ تا ۱۳۸۹ ..... ۲۲	
" آینین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PH.D) ویژه دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۶ - ۹۵ ..... ۲۹	
" آینین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دامپزشکی ویژه دانشجویان ورودی ۷۷ تا ۱۳۹۹ ..... ۳۶	
" آینین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دامپزشکی ویژه دانشجویان ورودی ۱۴۰۰ و پس از آن ۴۴	
" آینین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی (مصوب ۱۳۹۲) ۵۲	
" آینین نامه شوراهای بررسی موارد خاص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۹۹) ۵۹	
" آینین نامه نقل و انتقال دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۷۳	
" آینین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر ضمیمه آینین نامه آموزشی دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (مصوب ۱۳۹۳) ۷۶	
" دستورالعمل جامع ایفا تعهد خدمت آموزش رایگان ۸۴	
" آینین نامه پذیرش با آزمون استعدادهای درخشان در دوره‌های کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ارشد (مصطفی ۱۰۲	
" آینین نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در دوره تحصیلی دکتری (اصلاحیه) (مصطفی ۱۳۹۳/۱۱/۲۶) ۱۰۵	
" نظام نامه اخلاق آموزش (مصطفی بهمن ۱۳۹۹) ۱۰۹	

شیوه‌نامه‌ها

- "شیوه‌نامه اجرایی آین نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷ و پس از آن)" ۱۳۷
- "شیوه‌نامه اجرایی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۴-۹۵ تا ۱۳۹۶)" ۱۶۲
- "شیوه‌نامه اجرایی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷-۹۸)" ۱۷۱
- "شیوه‌نامه اجرایی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ و پس از آن)" ۱۸۰
- "شیوه نامه اجرایی دوره دکتری تخصصی (PH.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۶-۱۳۹۵)" ۱۹۲
- "شیوه‌نامه اجرایی دوره دکتری تخصصی (PH.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹)" ۲۰۳
- "شیوه‌نامه اجرایی دوره دکتری تخصصی دامپزشکی (دستیاری) دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن)" ۲۲۰
- "شیوه‌نامه اجرایی و نظارتی دوره دکتری پژوهش محور (مصوب جلسه ۷۷۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۸) شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی)" ۲۳۶
- "شیوه‌نامه اجرایی تعیین ظرفیت استادان در پذیرش دانشجویان تحصیلات تكمیلی (داخلی و بین‌الملل) (مصطفی ۲۴۳ ..... " ۱۴۰۰/۰۴/۲۹)
- "شیوه‌نامه اجرایی آزمون جامع دوره دکتری تخصصی (PH.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۷-۹۸ و پس از آن)" ۲۴۸
- "شیوه نامه جذب دانشجویان بین‌المللی- دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان تحصیلات تكمیلی ورودی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ و پس از آن)" ۲۵۲
- "شیوه‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در مقطع کارشناسی ارشد سال ۹۷-۹۸ دانشگاه شهید چمران اهواز" ۲۵۶
- "شیوه‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در مقطع دکتری سال ۹۷-۹۸ دانشگاه شهید چمران اهواز" ۲۵۸
- "شیوه‌نامه شرح وظایف نماینده تحصیلات تكمیلی در جلسه‌های دفاع دانشگاه شهید چمران اهواز (مصطفی ۲۶۲ ..... " ۱۳۹۷/۱۰/۰۸)

..... ۲۶۶	"شیوه‌نامه ارائه دروس مجازی دانشگاه شهید چمران اهواز"
..... ۲۶۸	"شیوه‌نامه وظایف و اختیارات استاد راهنمای آموزشی مقاطع غیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز"
..... ۲۷۲	"شیوه‌نامه تغییر رشته داخلی دانشجویان کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز"
..... ۲۷۴	"شیوه‌نامه چگونگی معادلسازی (تطبیق) واحدهای درسی در مقاطع غیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز"
..... ۲۸۱	"شیوه‌نامه حذف پزشکی در زمان امتحانات"
..... ۲۸۲	"شیوه‌نامه اجرایی نحوه ارائه کلاس‌ها به شیوه حضوری با رعایت حدنصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها"
..... ۲۸۶	"شیوه‌نامه اجرایی نحوه ارائه کلاس‌ها به شیوه مجازی با رعایت حدنصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها"
..... ۲۹۰	"شیوه‌نامه اجرایی نحوه ارائه کلاس‌های دانشجویان بین‌الملل با رعایت حدنصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها (مصوب ۱۴۰۰/۰۵/۰۲)"
..... ۲۹۳	"شیوه‌نامه مالی و آموزشی دانشجویان شهریه‌پرداز و دانشجویان روزانه دارای سنت افزایش دانشگاه شهید چمران اهواز"
..... ۳۰۴	"شیوه‌نامه شرکت اعضاء هیئت‌علمی در دوره‌های توانمندسازی آموزشی - پژوهشی - اداری (مصوب ۱۳۹۹/۱۲/۱۷)"
..... ۳۰۶	"شیوه‌نامه حمایت از فعالیت‌های آموزشی اعضای هیئت‌علمی «آموزانه» دانشگاه شهید چمران اهواز (مصوب ۱۴۰۰/۰۴/۰۵)"
..... ۳۱۹	"شیوه‌نامه انتخاب مدیران گروه‌های آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز (مصوب ۱۳۹۹/۰۵/۰۵)"
..... ۳۲۱	"شیوه‌نامه اخلاق حرفه‌ای در آموزش عالی (مصوب ۱۴۰۰)"
..... ۳۲۹	"دستورالعمل برگزاری المپیادهای علمی دانشجویی سال تحصیلی ۹۸-۹۹ دانشگاه شهید چمران اهواز (مصوب ۹۸/۱۱/۲۷)"
..... ۳۳۵	"دستورالعمل نگارش و تدوین پایان‌نامه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز (مصوب ۱۳۹۰/۰۲/۱۸)"
..... ۳۴۱	"القرار التعليمى لمرحلة الدكتورا"
..... ۳۴۲	"القرار التعليمى لمرحلة الدكتوراه الاختصاصى"
..... ۳۴۸	"البيان التنفيذى والإشرافى لمقطع الدكتوراه المتمركز على البحث"
..... ۳۴۹	"الائحة الإجراء التنفيذى للدورات الدكتوراه المتخصصة (PH.D) لجامعة شهید تشرمان اهواز (الطلاب الدكتوراه دفعه ۱۳۹۷)"
..... ۳۵۵	"و ما بعد ذلك - المراجعة عام ۱۳۹۹ (۱۴۰۰)"

"باسم‌ه تعالی"

پیش‌گفتار

تحقیق اهداف کلان نظام آموزش عالی در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها مستلزم برنامه‌ریزی، مدیریت و هدایت کلیه امور آموزشی در مقاطع مختلف تحصیلی و نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات آموزشی، تصمیم‌گیری درباره مسائل آموزشی، سیاست گذاری و اتخاذ تمهیدات لازم در جهت گسترش و ارتقاء کیفیت آموزشی است. به همین منظور و در راستای همسویی فعالیت‌های آموزشی با الزامات اسناد بالادستی و اهداف کلان دانشگاه‌ها، آین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌هایی باهدف هماهنگی، انتظام‌بخشی و هدفمند نمودن فعالیت‌ها؛ تسهیل اجرای سیاست‌ها و برنامه‌ها؛ تشریح قانونی از قوانین موضوعه و یا تدوین مقررات در مواردی که اساساً مقرراتی وضع نشده است، تدوین شده است. پس از ابلاغ آین‌نامه‌های مربوطه از سوی وزارت عتف - که به مقررات کلی و عمومی می‌پردازد و وضع مقررات و شیوه‌نامه‌های جزئی تر را به دانشگاه‌ها می‌نماید - مجموعه‌ای از شیوه‌نامه‌های این معاونت در جلسات متعدد کمیته‌های کارشناسی و شورای معاونان آموزشی، تدوین یا مورد بازنگری و اصلاح واقع شده و درنهایت به تصویب شورای معاونان آموزشی دانشگاه رسیده است. گستردگی دامنه فعالیت این معاونت و بتع آن نیاز به آین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های متعدد، بعض‌اً پیچیدگی و سردرگمی ذی‌نفعان در آگاهی از مقررات و ناهماهنگی مجریان را در پی داشته است. مجموعه پیش‌رو دربرگیرنده همه آین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌هایی است که از سوی این معاونت با هدف مرتفع نمودن مشکلات موجود تهیه، تصویب و ابلاغ گردیده است. امید است که انتشار مجموعه حاضر در جهت سهولت دسترسی و آگاهی بیشتر ذی‌نفعان و هماهنگی مجریان مفید واقع گردد.

چگونگی اجرا و کاربست دقیق ضوابط و مقررات تدوین شده در دست‌یابی به اهداف، اهمیت بسیار دارد. این مهم تنها با مشارکت و همکاری مدیران و کارشناسان محترم حوزه آموزشی و همه اعضای محترم هیئت علمی و دانشجویان گرامی به دست خواهد آمد. انتظار می‌رود که معاونان محترم آموزشی دانشکده‌ها در ترویج و اجرای دقیق آین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های مربوطه کوشای بشنند. مسئولیت اجرای آین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌ها بر عهده معاونان آموزشی دانشکده‌ها و نظارت بر حسن اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

علیرضا جلیلی‌فر

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز

شهریور ۱۴۰۰

"باسم‌هه تعالی"

آین نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۳ ق ۱۳۹۶"

مقدمه

به استناد بندهای ۲، ۸ و ۱۲ ماده ۳ آین نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصطفوب ۹۳/۷/۲۸)، آین نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود:

ماده ۱ - هدف

هدف از تدوین این آین نامه، تنظیم امور آموزشی دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و مناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده ۲ - تعاریف

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که دارای مجوز تأسیس از مراجع ذی‌ربط بوده و مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.

آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سال‌های مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه‌هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.

دانشجو: فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و مشغول به تحصیل است.

حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت‌های آموزشی دانشگاه شرکت می‌کند.

غیرحضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیت‌های آموزشی الزامی نیست.

نیمه حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیرحضوری انجام می‌شود.

راهنمای آموزشی: عضو هیئت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش آموختگی باشد.

برنامه درسی: منظور مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.

واحد درسی: میزان درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.

درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.

رشته تحصیلی: یکی از شعب فرعی از گروه‌های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه‌های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد.

گرایش تحصیلی: هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.

دوره کاردانی پیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

دوره کاردانی ناپیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

دوره کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می شود و حداقل با گذراندن ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می شود.

دوره کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز می شود و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می شود.
گروه آزمایشی: مجموعه رشته های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمونی مشترک، دسته بندی می شود.

گروه آموزشی: بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشكل از تعدادی عضو هیئت علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه اندازی آن رشته تحصیلی، در دانشگاه تشکیل می شود.

شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی اولین سطح سیاست گذاری بخشی دانشگاه می باشد که در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می شود و نسبت به سیاست گذاری و برنامه ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط وارائه به شورای دانشگاه و هیئت رئیسه اقدام می نماید. شورای آموزشی می تواند اختیارات مشخص شده در این آین نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.

دانش آموخته: فردی است که یکی از دوره های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.

نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.
دوره تابستان: شامل ۶ هفته آموزش و یک هفته امتحانات پایانی است.

ماده ۳- شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

- ۳-۱- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت.
- ۳-۲- احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت.

ماده ۴: نحوه اجرای دوره

آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می شود.

تبصره ۵: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی را منحصراً برای دانشجویان خارجی درصورتی که به حدنصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

ماده ۵- دانشگاه موظف است، برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا نماید.

ماده ۶- دانشگاه موظف است، برای هدایت تحصیلی دانشجو از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشتۀ تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

ماده ۷- دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی انتخاب کند. حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.

تبصره ۱: اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد، در این صورت دانشجو با تأیید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می‌تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش آموختگی حداقل ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، به شرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۳: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش آموخته شود، با تأیید گروه آموزشی، می‌تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستان اخذ نماید.

تبصره ۴: دانشجو هم‌زمان نمی‌تواند از مفاد تبصره ۲ و ۳ این ماده استفاده کند.

تبصره ۵: درصورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنت انتخابی وی محسوب می‌شود، اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره ۱ همین ماده) بی‌تأثیر است؛ به عبارت دیگر، در شرایط مذکور، اگر میانگین دانشجو کمتر از ۱۲ شد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی‌شود.

ماده ۸- در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد، با تأیید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۷) می‌تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره: چنانچه دانشجویی قبلًا یک درس عملی-نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می‌تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به مدرس اخذ نماید.

ماده ۹- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش‌نیاز (تقدیم و تأخیر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب به عهده گروه آموزشی است.

تبصره: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۱۰- تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد می‌باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد برای دانش آموختگان دوره کارданی پیوسته (فاقد مدرک پیش‌دانشگاهی) که معدل کل آن‌ها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیر مرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده‌اند حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

ماده ۱۱- آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی صرفاً یک‌بار و در یک رشته تحصیلی امکان پذیر است.

ماده ۱۲- دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاه‌های دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سوابق مجاز تحصیلی دانشجو تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیئت‌امنای دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۳- دانشجوی مشمول این آیینه می‌تواند در دوره‌های غیرحضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، مطابق مصوبات مربوط به صورت هم‌زمان تحصیل کند.

تبصره: تحصیل هم‌زمان دانشجویان استعدادهای درخشنan بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشنan وزارت انجام می‌شود.

ماده ۱۴- برنامه‌ریزی و تصمیم گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدیدنظر و غیره طبق شیوه‌نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۱۵- مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی (اعم از پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته دو سال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته چهار سال است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر یک نیمسال برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲: هزینه افزایش سال تحصیلی طبق تعریف مصوب هیئت‌امنای دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می‌شود.

ماده ۱۶- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می‌شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرایی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می‌شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آن‌ها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می‌شود. قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه‌نامه ماده ۱۴ انجام می‌شود.

ماده ۱۷- حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره‌های حضوری الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی $\frac{3}{16}$ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیرموجه تشخیص داده شود نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست؛ ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سال تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲: در شرایط خاص، حذف تمام دروس در یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سال تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۳: دانشجو می‌تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند؛ به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

ماده ۱۸ - حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می‌ماند اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲: گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش-آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را ختشی نمی‌کند.

تبصره ۳: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند نمی‌شود.

ماده ۱۹ - چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۵: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۲۰ - دانشجو می‌تواند با رعایت سوابق مجاز تحصیل، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سوابقات تحصیلی است.

تبصره ۲: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سوابقات تحصیلی است.

تبصره ۳: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند مأموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سوابقات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۴: دانشجو می تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی های مذکور در این ماده و تبصره های مندرج در آن بهره مند شود.

ماده ۲۱: ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می شود.

تبصره ۵: تصمیم گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده ۲۲: دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد، در غیر این صورت، پس از آنقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود.

ماده ۲۳- دانشجوی دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد.

الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه؛

ب) موافقت گروه آموزشی مبدأ و مقصد و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه؛

ج) کمتر نبودن نمره های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور؛

د) امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سوابقات مجاز باقیمانده؛

تبصره: دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یک بار می تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

ماده ۲۴- تغییر رشته از دوره های پایین به دوره های بالاتر، از غیر دولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیر حضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع؛ است ولی بر عکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می باشد به رشته هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده ۲۵- تغییر رشته دانشجو در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده ۲۳ امکان پذیر است.

ماده ۲۶- میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کارданی و کارشناسی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی مصوب وزارت انجام می‌شود.

ماده ۲۷: انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد ۲۵، ۲۶، ۲۷) و با کسب موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد، فقط برای یک بار امکان‌پذیر است.

ماده ۲۸: معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو بر اساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سنتوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

تبصره ۲: معادل‌سازی دروس صرفاً در شیوه‌های آموزشی هم عرض زیر صورت می‌گیرد:

(الف) واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه‌حضوری یا غیرحضوری؛

(ب) نیمه‌حضوری به نیمه‌حضوری و غیرحضوری؛

(ج) غیرحضوری به غیرحضوری؛

ماده ۲۹- ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها یک نیمسال با رعایت سقف سنتوات تحصیلی به وی، فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداقل ۲۰ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، میانگین کل دروس اخذشده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۳۰- در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداقل ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، در این صورت می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته، بیش از واحدهای موردنیاز دوره کارданی را با نمره قبولی گذرانده باشد؛ در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می‌دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس، ۱۲ یا بالاتر باشد.

تبصره ۲: صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می‌شود.

ماده ۳۱ - تاریخ دانشآموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ماده ۳۲ - مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مترتب بر آن بر عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۳۳ - این آیین‌نامه در یک مقدمه و ۳۳ ماده و ۳۴ تبصره در جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۳-۹۴ و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آیین‌نامه، شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم‌الاجرا است و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن لغو و بلااثر اعلام می‌شود.

آین نامه دوره های تحصیلی کار دانی / کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی، ویژه دانشجویان ورودی ۹۸ - ۱۳۹۷ و پس از آن (ویژه دانشگاه های سطح ۱ و ۲ دولتی)

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ "سیاست ها و ضوابط اجرائی حاکم بر آمایش آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران" (موسوم به طرح آمایش) مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی، آین نامه دوره های تحصیلی به شرح زیر تدوین می گردد. این آین نامه در دو بخش عمومی و اختصاصی همراه با پیوست تعاریف، تنظیم شده است.

ماده ۱. هدف

هدف از تدوین این آین نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی کشور به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعدد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره گیری بهینه از ظرفیت های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره کار دانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی است. دوره های تحصیلی «دکتری عمومی رشته دامپزشکی» و «دستیاری دوره های تخصصی»، یا شیوه های پذیرش مانند «کارشناسی ارشد پیوسته»، «دکتری مستقیم»، «دکتری پیوسته»، دارای مقررات ویژه خود هستند و از آین نامه های جداگانه پیروی می کنند.

بخش نخست: مواد عمومی

ماده ۲. شرط ورود به دانشگاه، تأیید شایستگی های عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است.

ماده ۳. آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی است.

ماده ۴. دانشگاه موظف است برای دوره ای که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده است، دانشجو پذیرد و فقط برنامه های آموزشی و درسی که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت تدوین گردیده است را اجرا نماید.

ماده ۵. آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی صرفاً یک بار امکان پذیر است.

تبصره: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیر موجه درس به تشخیص دانشگاه یا به دست نیاوردن نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعریفه مصوب هیئت‌امنای دانشگاه است.

ماده ۶. حضور دانشجو در تمام جلسات کلاسی دوره‌های تحصیلی حضوری الزامی است.

تبصره: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس، غیبت کند، نمره آن درس صفر خواهد شد. درصورتی که به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود.

ماده ۷. پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، توسط عضو هیئت‌علمی یا مدرس همان درس و بر اساس حضور، شرکت در فعالیت‌های کلاسی و نتایج امتحانات ارزشیابی می‌شود.

تبصره: برگزاری آزمون کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

ماده ۸. سقف مدت مجاز تحصیل در هر دوره محدود است و با اتمام سالهای مجاز، امکان تحصیل در آن دوره از دانشجوی سلب می‌شود.

تبصره: ادامه تحصیل دانشجوی مشروط «در سالهای مجاز»، منوط به تأیید مراجع قانونی دانشگاه است.

بخش دوم: مواد اختصاصی

الف- دوره کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

ماده ۹. مدت مجاز تحصیل در دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته ۴ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۸ نیمسال است.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد، مدت مجاز را حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش دهد.

ماده ۱۰. تحصیل همزمان دانشجوی دوره کارشناسی به شیوه حضوری در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره ۱. دانشجوی دوره کارشناسی می‌تواند همزمان، در دوره‌های غیرحضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، تحصیل کند.

تبصره ۲. تحصیل هم زمان دانشجویان استعدادهای درخشنان دوره کارشناسی بر اساس مصوبات مراجع قانونی وزارت انجام می شود.

ماده ۱۱. انتخاب حداقل ۱۲ واحد در هر نیمسال برای دانشجو الزامی است.

تبصره ۳: در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، دانشجو از حد نصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سوابقات تحصیلی وی محسوب می شود.

ماده ۱۲. دانشجوی دوره های کاردانی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته می تواند در صورت دارا بودن شرایط «در همان دانشگاه» و در صورت موافقت دانشگاه، مشروط به امکان ادامه تحصیل در «سوابقات باقیمانده»، رشته تحصیلی خود را تغییر دهنند.

تبصره ۱. دانشجو در هر دوره تحصیلی فقط یک بار می تواند با رعایت ضوابط تغییر رشته دهد.

تبصره ۲. تغییر رشته دانشجو در دوره کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته ممنوع است.

تبصره ۳. در صورت تغییر رشته، معادل سازی دروس فقط در دوره های هم عرض مجاز است.

ماده ۱۳. انتقال دانشجو، در صورت تأیید دانشگاه مبدأ و موافقت دانشگاه مقصد، بلامانع است.

تبصره: انتقال دانشجو از دانشگاه غیر دولتی به دولتی، از شهریه پرداز به رایگان، از غیر حضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع، ولی عکس آن مجاز است.

ماده ۱۴. دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجویان از زمان پذیرش، یکی از اعضای هیئت علمی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان «راهنمای آموزشی» تعیین و بر اساس سازو کار مصوب دانشگاه، بر نحوه عملکرد او نظارت کند.

ماده ۱۵. نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۲ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، آن نیمسال، مشروط تلقی می شود. سقف مجاز مشروط اعم از متواالی یا متناوب، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال است.

ماده ۱۶. در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی بگذراند و میانگین کل

واحدهای اخذشده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت به چنین دانشجویی و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط یک گواهی، مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۵: مدرک کاردانی حسب تقاضای مستند دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو، صادر می‌شود.

ماده ۱۷. ملاک دانش آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، گذراندن کلیه واحدهای دوره و داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

ماده ۱۸. تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ب- دوره کارشناسی ارشد

ماده ۱۹. مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ۴ نیمسال یا ۲ سال است.

تبصره ۱. درصورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداقل تا دو نیمسال افزایش دهد.

تبصره ۲. تحصیل هم‌زمان دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در کلیه شیوه‌های آموزشی و در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۲۰. تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد، حداقل ۲۸ و حداقل ۳۲ است که از این تعداد ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه و باقی مانده به صورت واحدهای آموزشی است.

ماده ۲۱. انتخاب حداقل ۸ واحد در هر نیمسال برای دانشجو الزامی است.

تبصره ۵. درصورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصیب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنتون تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۲۲. «تغییر رشته» یا «انتقال» دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۲۳. نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ است. میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی

کمتر از ۱۴ باشد دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود. سقف مجاز مشروط اعم از متوازن یا متوالی، در دوره کارشناسی ارشد ۲ نیمسال است.

ماده ۲۴. دانشجو پس از انجام کار تحقیقاتی خود و تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنمای، مجاز است در حضور هیئت‌داوران از پایان‌نامه خود دفاع کند.

ماده ۲۵. نمره پایان‌نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:

مردود (کمتر از ۱۴)

قبول با درجه؛ متوسط (۱۴-۱۵/۹۹)، خوب (۱۶-۱۷/۹۹)، خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹) و یا عالی (۱۹-۲۰)

ماده ۲۶. ملاک دانش آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان‌نامه است.

تبصره ۱. چنانچه میانگین کل دانشجوی کارشناسی ارشد پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال «با رعایت سقف مجاز سنت اتحادی» به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداقل ۸ واحد از درس‌هایی که در آن نمره بین ۱۲ تا ۱۴ را احراز کرده است، میانگین کل دوره را به استثنای پایان‌نامه به ۱۴ برساند تا به وی اجازه دفاع از پایان‌نامه داده شود.

تبصره ۲. دانشگاه می‌تواند به دانشجویی که به هر دلیل نتواند در سنت اتحادی دوره تحصیلی را به پایان برساند، برابر ضوابط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را اعطای کند.

تبصره ۳. تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان‌نامه است.

ماده ۲۷. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان‌نامه مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و مانند این‌ها) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تأیید گردد، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره ۴. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادرشده خواهد شد.

ج- دوره دکتری تخصصی

ماده ۲۸. مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیمسال است و تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد.

تبصره ۲. تحصیل هم زمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره‌های تحصیلی ممنوع است.

ماده ۲۹. تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می‌شود.

ماده ۳۰. نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ است.

تبصره ۳. برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام دروس دوره الزامی است.

ماده ۳۱. «تغییر رشته» یا «انتقال» دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۳۲. تصویر طرح پیشنهادی رسانه در گروه آموزشی پس از گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع، شرط لازم برای اجرای رسانه در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره: رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت‌دهی به مجوزهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رسانه از سوی معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رسانه را شورای آموزشی دانشگاه تصویب می‌کند.

ماده ۳۳. دانشجوی دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمایی دوم نیز داشته باشد، استاد راهنما به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیئت علمی دارای شرایط دانشگاه محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری با تأیید گروه آموزشی تعیین می‌شود. انتخاب استاد از استادان مشاور به پیشنهاد راهنما و تأیید گروه آموزشی از میان اعضای هیئت علمی با افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط امکان‌پذیر است.

ماده ۳۴. دانشجو پس از تدوین رسانه و مشروط بر تأیید استاد استادان راهنما از حداقل کفایت دستاوردهای علمی چاپ یک مقاله علمی – پژوهشی معتبر و مستخرج از رسانه و یا ثبت پست خارجی)، مجاز است در حضور هیئت‌داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۵. محدوده، شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی توسط معاونت آموزشی و یا مشارکت معاونت پژوهشی و فناوری تعیین و پس از تصویب در شورای آموزشی دانشگاه قابل اجرا است.

ماده ۳۵. نمرة رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود.
مردود (کمتر از ۱۶)

قبول با درجه خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹) و یا عالی (۱۹ تا ۲۰).

تبصره ۱. چنانچه ارزشیابی رسانه مردود اعلام شود، با تأیید هیئت‌داوران حداکثر یک نیمسال تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیئت‌داوران، یک‌بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲. دانشجویی که در سوابط مجاز تحصیلی با موفقیت از رساله خود دفاع نکند، با رعایت ضوابط مربوط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را دریافت می‌کند.

ماده ۳۶. ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله است.

تبصره. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

ماده ۳۷. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و مانند این‌ها) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تأیید گردد، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادرشده خواهد شد.

ماده ۳۸. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و پاسخگویی قانونی به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

این آینین نامه با یک مقدمه، ۳۸ ماده، ۲۹ تبصره و یک پیوست در جلسه شماره ۸۸۹ تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن لازم‌الاجرا است و تمام آینین نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن لغو و بلااثر اعلام می‌شود.

منصور غلامی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

پیوست آینین نامه‌های دوره‌های تحصیلی

۱- وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۲- دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز تأسیس از مراجع ذی‌ربط که مجری دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی هستند.

۳- آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سال‌های مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده کننده از بودجه عمومی دولت) است.

۴- دانشجو: فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده ثبت‌نام کرده و به تحصیل مشغول است.

۵- دانش‌آموخته: فردی است که یکی از رشته‌های دوره تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.

۶- حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.

۷- غیرحضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت‌های تحصیلی دارد.

۸- نیمه‌حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخش دیگر غیرحضوری به انجام می‌رسد.

۹- شهریه پرداز: منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه‌ها است.

۱۰- نیمسال تحصیلی: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.

- ۱۱ - بازه تابستانی:** بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات است.
- ۱۲ - برنامه درسی:** مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی باهدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.
- ۱۳ - واحد درسی:** ارزش مقداری درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
- ۱۴ - درس جبرانی:** درسی است که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده می‌شود.
- ۱۵ - مشروطی:** وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیمسال، بر حسب مقررات هر دوره تحصیلی، معدل کمتر از حد نصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.
- ۱۶ - رشته تحصیلی:** یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.
- ۱۷ - گرایش تحصیلی:** به شعبه‌ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می‌شود اختلاف درس‌ها در دو گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.
- ۱۸ - کاردانی پیوسته:** دوره تحصیلی است که دارندگان مدرک دیپلم، (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شوند و یا گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب به دریافت مدرک کاردانی نائل می‌آیند.
- ۱۹ - کاردانی ناپیوسته:** دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شود و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نائل می‌آید.
- ۲۰ - کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد شده و با گذراندن حداقل ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی نائل می‌آید.

- ۲۱ - کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.
- ۲۲ - کارشناسی ارشد:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۳۲ تا ۳۶ واحد درسی است.
- ۲۳ - دکتری تخصصی:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.
- ۲۴ - گروه آزمایشی:** مجموعه رشته‌های تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمونی مشترک، دسته‌بندی می‌شود.
- ۲۵ - گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی مشتمل از تعدادی از عضو هیئت‌علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه، تشکیل می‌شود.
- ۲۶ - دوره هم‌عرض:** دوره‌ای است که در مجموعه گروه‌های آموزشی هم‌راستا تعریف شوند.
- ۲۷ - شورای آموزشی:** یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی تشکیل می‌شود.
- ۲۸ - شیوه آموزشی - پژوهشی:** شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پرونده تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه و پرساله می‌شود.
- ۲۹ - شیوه مجازی:** شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجو آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت‌نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند در این شیوه دانشجو نیم حضوری یا غیرحضوری تحصیل می‌کند.
- ۳۰ - ارزیابی جامع:** بررسی همه‌جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.

- ۳۱ - راهنمای آموزشی:** عضو هیئت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی و پژوهشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می شود تا از تاریخ ورود تا پایان دوره تحصیلی، راهنمای تحصیل دانشجو باشد.
- ۳۲ - پایان نامه:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجو دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد استادان راهنما و حسب مورد برا اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می شود.
- ۳۳ - رساله:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد استادان راهنما و بر اساس استانداردهای پژوهشی باهدف توسعه مرزهای دانش تدوین می شود.
- ۳۴ - استاد راهنما:** یکی از اعضای هیئت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان نامه یا رساله بر عهده دارد.
- ۳۵ - استاد مشاور:** یکی از اعضای هیئت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان نامه و یا رساله بر عهده دارد.
- ۳۶ - هیئت داوران:** اعضای هیئت علمی با افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان نامه و یا رساله دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می شوند.

**آین‌نامه آموزشی دوره دکتری (Ph.D) «شیوه آموزشی - پژوهشی» و «پژوهشی» ویژه
دانشجویان ورودی ۱۳۸۹-۹۰ تا ۱۳۹۴**

مقدمه

رشد پرستاب علم و فناوری و تحولات عظیم اجتماعی و اقتصادی به خصوص اهداف برنامه‌های توسعه و سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران، شرایطی را برای دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی پدید آورده است که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای ایجاد تحول راهبردی در علم و فناوری و توجه بیشتر به پژوهش، تربیت نیروهای متخصص، متخصص و ماهر را از طریق تنوع در شیوه پذیرش دانشجو در دوره دکترا، در صدر اولویت‌های کاری خود قرار داده است.

برای نیل به اهداف پیش روی، آخرین آین‌نامه آموزشی دوره دکترا، مورد تجدیدنظر قرار گرفت و درنهایت، پس از جمع آوری نظریه‌های کارشناسی و بررسی در جلسات مختلف کارگروه آموزشی، آین‌نامه جدید دوره دکترا به دو «شیوه آموزشی - پژوهشی» و «پژوهشی» تدوین شد. لازم به ذکر است که برگزاری هر یک از شیوه‌ها، صرفاً با مجوز شورای گسترش آموزش عالی مجاز خواهد بود؛ البته در شیوه پژوهش محور، طرح‌های پژوهشی محور، طرح‌های پژوهشی، پس از تصویب در کمیته‌های تخصصی و تعیین کارفرمای مشخص و پیش‌بینی اعتبارات آن که باید از اعتبارات خارج از مؤسسه تأمین شده باشد، اجرا خواهد شد.

ماده ۱. برای رعایت اختصار، تعاریف زیر در این آین‌نامه‌ها به کار می‌رود:

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دوره دکترا: منظور دوره دکترا تخصصی (Ph.D) است.

مؤسسه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی کشور است که مطابق مقررات وزارت مجازند دوره دکترا برگزار کنند.

گروه: منظور کوچک‌ترین واحد سازمان آموزشی یا پژوهشی مؤسسه است.

آین‌نامه: منظور آین‌نامه دوره دکتراست.

طرح پژوهشی تقاضامحور: طرح پژوهشی، دارای کارفرمای مشخص است که برابر قرارداد، اجرای آن به مؤسسه واگذار و اعتبارات کامل پروژه به همراه هزینه‌های نظارت بر آن توسط کارفرما تأمین و نتیجه کار نیز تحويل گرفته می‌شود.

کمیته راهبردی: منظور کمیته‌ای است که هدایت رساله دانشجو را در شیوه آموزشی – پژوهشی استاد راهنمای دو نفر عضو هیئت‌علمی با انتخاب گروه و در شیوه پژوهشی، مسئول گروه، معاون پژوهشی و کارفرما بر عهده دارد.

هیئت‌داوران: منظور هیئتی است که ارزیابی نهایی رساله دانشجو در دوره دکترا را بر عهده دارد.

شورا: منظور شورای تحصیلات تکمیلی یا آموزشی دانشگاه در شیوه آموزشی – پژوهشی و بر حسب مورد شورای پژوهشی مؤسسه در شیوه پژوهشی است.

ماده ۲. دوره دکترا بالاترین دوره تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک تحصیلی می‌انجامد و رسالت آن تریت افرادی است که با نوآوری در زمینه‌های مختلف علوم و فناوری در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش مؤثر باشند. این دوره به دو شیوه «آموزشی-پژوهشی» و «پژوهشی» برگزار می‌شود.

تبصره ۱: مؤسسه‌های پژوهشی با داشتن برنامه پنج ساله مصوب هیئت‌امنا و زیرساخت‌های لازم و تبدیل پژوهش‌های موردنیاز دستگاه‌های متقارضی به پژوهه‌های پژوهشی می‌توانند دوره دکترا پژوهشی را اجرا کنند و دانشگاه‌ها نیز به ازای هر ۵ نفر دانشجوی دکترای آموزشی – پژوهشی می‌توانند یک دانشجوی دکترا به شیوه پژوهش محور جذب کنند مشروط بر اینکه استاد راهنما طرح پژوهشی تقاضامحور داشته باشند.

ماده ۳. شرایط پذیرش

الف) داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

ب) داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مورد تأیید «وزارت»

ج) داشتن صلاحیت علمی

د) داشتن توانایی در زبان خارجی

تبصره ۲. نحوه احراز صلاحیت علمی و توانایی در زبان خارجی بر اساس آینین‌نامه آزمون‌های نیمه‌متمرکز و ورودی دکترا مصوب وزارت تعیین می‌شود.

ماده ۴. ظرفیت پذیرش دانشجو با توجه به تعداد استاد راهنما که حداقل در مرتبه استادیار با حداقل ۲ سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و راهنمایی دو پایان ماه کارشناسی ارشد باشد، تعیین می‌شود و مسئولیت

راهنمایی هر دانشجو از ابتدا بر عهده استاد راهنمایی است؛ که به درخواست دانشجو و موافقت عضو هیئت‌علمی و تأیید گروه ذی‌ربط تعیین می‌شود.

تبصره ۳. شرایط تعیین استاد راهنما در شیوه پژوهشی به جای دو سال سابقه تدریس، به پایان رساندن دو طرح پژوهشی به عنوان مجری می‌باشد که حداقل یک طرح باید پژوهش تقاضامحور خاتمه یافته و یا در دست اقدام باشد.

تبصره ۴. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه، مسئولیت راهنمایی رساله دانشجو را دو استاد راهنما (مشروط به اینکه استاد راهنمای اول «اصلی» حداقل ۶۰ درصد مسئولیت هدایت رساله را بر عهده داشته باشد) به طور مشترک عهده‌دار می‌شوند.

تبصره ۵: در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما می‌توان یک یا دو استاد مشاور برای هدایت دانشجو تعیین کرد.

تبصره ۶. در شرایط خاص و به تشخیص شورای مؤسسه، انتخاب استاد راهنما و مشاور از بین متخصصان (با مدرک دکترا) خارج از موسسه نیز بلامانع است.

ماده ۵. مجموع واحدهای دوره دکترا ۳۶ واحد است که در شیوه آموزشی - پژوهشی ۱۲ تا ۱۸ واحد آن واحدهای درسی و ۱۸ تا ۲۴ واحد آن مربوط به رساله است و در شیوه پژوهی نیز ۳ تا ۸ واحد آن واحدهای درسی و مرتبط با موضوع رساله دانشجو و ۲۸ تا ۳۳ واحد آن مربوط به رساله است که در برنامه درسی مصوب هر رشته تعیین می‌شود.

تبصره ۷. تعیین حداقل و حداکثرهای واحدهای درسی در شیوه پژوهشی در هر زمانی از دوره تحصیلی با تشخیص و نظر استاد راهنما و تأیید گروه صورت می‌پذیرد.

تبصره ۸. واحدهای درسی به منظور تسلط بر مفاهیم نوین هر رشته و تقویت توان علمی دانشجو برای اجرای فعالیت‌های پژوهشی با نظر استاد راهنما و بر اساس برنامه درسی مصوب هر رشته انتخاب می‌شود.

تبصره ۹. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین قابل قبول نمره‌های دانشجو در همه درس‌ها، ۱۶ از ۲۰ است. ولی چنانچه میانگین، دانشجو کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز خواهد بود، با نظر استاد راهنما، حداکثر در یک نیمسال تحصیلی، درس‌هایی را علاوه بر سقف واحدهای درسی، برای جبران میانگین کل بگذراند.

تبصره ۱۰. در شرایط خاص و در صورت نیاز به تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه ذی‌ربط دانشجو موظف است حداکثر تا ۶ واحد درسی را عنوان جبرانی بگذراند. نمره دروس جبرانی در تعیین میانگین کل محاسبه نمی‌شود.

ماده ۶. موضوع رساله: دانشجو موظف است، در شیوه آموزشی - پژوهشی تا پایان نیمسال اول و در شیوه پژوهشی از طرح های پژوهشی تقاضا محور هم زمان با پذیرش، موضوع رساله خود را با هماهنگی استاد راهنما تعین و پس از تصویب شورا، فعالیت پژوهشی خود را آغاز کند.

تبصره ۱۱. طرح پیشنهادی رساله دانشجو در شیوه آموزشی - پژوهشی تا پایان نیم سال سوم و در شیوه پژوهشی، در طول نیمسال اول و پس از تصویب شورا رسمیت می یابد و قابل اجرا است.

ماده ۷. ارزیابی جامع

ارزیابی جامع به منظور احراز قابلیت های آموزشی و پژوهشی دانشجو است که در شیوه آموزشی - پژوهشی، دانشجو باید با نظارت معاون آموزشی مؤسسه در یک آزمون که شامل دو یا سه درس اصلی به انتخاب استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی است، شرکت کند. این آزمون باید به گونه ای باشد تا توانمندی، تحلیل و استنباط دانشجو از نظر اساتید راهنما و مشاور و ۳ نفر از اعضای هیئت علمی با پیشنهاد گروه و تأیید معاون آموزشی مؤسسه برای آغاز فعالیت پژوهشی سنجیده شود و در شیوه پژوهشی، احراز قابلیت های پژوهشی دانشجو، بر اساس روند پیشرفت فعالیت های پژوهشی دانشجو است که در پایان هر دو نیمسال تحصیلی از سوی کمیته راهبردی سنجیده می شود.

تبصره ۱۲: میانگین نمرات دانشجو در شیوه آموزشی - پژوهشی در ارزیابی جامع نباید کمتر از ۱۶ باشد. دانشجویی که میانگین ارزیابی جامع وی کمتر از ۱۶ باشد، تنها یک بار دیگر می تواند در ارزیابی جامع شرکت کند.

تبصره ۱۳. میزان پیشرفت فعالیت های پژوهشی دانشجو در شیوه پژوهشی به صورت قابل قبول و غیرقابل قبول سنجیده می شود. در صورت احراز درجه قابل قبول از سوی کمیته راهبردی دانشجو می تواند به فعالیت های پژوهشی خود ادامه دهد.

تبصره ۱۴. چنانچه میزان پیشرفت فعالیت های پژوهشی دانشجو در شیوه پژوهشی از سوی کمیته راهبردی غیرقابل قبول سنجیده شود، تنها یک نیمسال به وی فرصت داده خواهد شد تا روند فعالیت های پژوهشی خود را به سطح قابل قبول ارتقاء دهد. در غیر این صورت، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۸. دانشجو پس از تدوین رساله و تأیید استاد راهنما و به شرط کفایت دستاوردهای علمی رساله (چاپ حداقل یک مقاله برای دانشجویان در شیوه آموزشی - پژوهشی و دو مقاله برای دانشجویان شیوه پژوهشی در مجلات علمی - پژوهشی دارای نمایه معتبر بین المللی و همچنین در شیوه پژوهشی، باید استاد راهنما، مسئولیت کفایت کار

انجام شده دانشجو را برای پاسخگویی به کارفرما یا دستگاه اجرایی پذیرد). موظف است در حضور هیئت دوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱۵. در شرایط خاص و درصورتی که دانشجویان هر دو شیوه از تولید دانش فنی، ثبت اختراع، اکتشاف و نوآوری «ارزیابی و تأییدشده توسط مراجع ذیصلاح علمی»، آثار بدیع هنری، کتاب تألیفی و تصنیفی «مورد تأیید دستگاه مقاضی» برخوردار باشند. پس از تأیید هیئت‌داوران و شورا از ارائه مقاله معاف خواهند بود.

تبصره ۱۶. نحوه تشکیل و شرح وظایف هیئت‌داوران، چگونگی دفاع از رساله و احراز کفايت دستاوردهای علمی رساله، تابع دستورالعملی است که به تصویب شورای مؤسسه رسیده باشد.

تبصره ۱۷. ترکیب هیئت‌داوران عبارت از: استاد یا استادی راهنمای اساتید مشاور، ۳ نفر عضو هیئت‌علمی در رشته مربوط با درجه حداقل استادیاری به انتخاب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یا شورای آموزشی و یا پژوهشی پژوهشکده که باید یک نفر از آنان حداقل دانشیار و از مؤسسه‌های خارج از مؤسسه مجری باشد. در شیوه پژوهشی، دستگاه مقاضی می‌تواند یک نفر را به عنوان استاد مشاور معرفی کند که مشاور دانشجو در دفاع و داوری‌ها باشد و به عنوان عضو هیئت‌داوران در جلسات حضور داشته باشد.

ماده ۹. ارزیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی و نحوه نگارش انجام می‌شود و نتیجه آن به یکی از و صورت زیر تعیین می‌شود:

(الف) قبول (در یکی از سطوح: عالی، بسیار خوب، خوب)

(ب) غیرقابل قبول

تبصره ۱۸: چنانچه رساله دانشجو «غیرقابل قبول» ارزیابی شود. بنا به تشخیص هیئت‌داوران، دانشجو مجاز است طی حداکثر شش ماه، به شرط اینکه از حداکثر مدت مجاز تحصیل بیشتر نشود، اصلاحات لازم را در رساله به عمل آورد و صرفاً برای یک‌بار دیگر از آن دفاع کند.

ماده ۱۰. دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و کسب درجه «قبول» از رساله خود به دریافت درجه دکترا نائل می‌شود:

تبصره ۱۹: مدرک دوره دکترا حسب مورد با ذکر شیوه (آموزشی – پژوهشی یا پژوهشی) صادر می‌شود.

ماده ۱۱. مدت مجاز تحصیل در دوره دکترا در شیوه آموزشی، پژوهشی حداقل سه سال و نیم و حداکثر چهار سال و نیم و در شیوه پژوهشی حداقل ۳ سال و حداکثر ۴ سال است و در صورت ضرورت به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه ذیربط، در هر دو شیوه می‌توان حداکثر تا یک نیمسال تحصیلی به این مدت افزود.

تبصره ۲۰: در صورتی که دانشجو باه عللی خارج از اختیار خود و یا بروز مشکلات غیرقابلپیش‌بینی، در حداکثر مدت مجاز موفق به اتمام تحصیل نشود، به پیشنهاد استاد راهنما دانشجو و تأیید شورای مؤسسه، کمیسیون موارد خاص برحسب مورد با حضور استاد راهنما، وضعیت دانشجو را بررسی می‌کند و مناسب با فعالیت‌های کمی و کیفی و علمی دانشجو، در مورد مدت و نحوه ادامه تحصیل یا اخراج او تصمیم‌گیری خواهد کرد؛ بر این اساس، مدت مذکور جزو حداکثر مجاز تحصیل دانشجو محسوب می‌شود.

ماده ۱۲. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکترا محروم می‌شود:

الف) میانگین کل نمره‌های درسی دانشجو (با رعایت تبصره ۹) کمتر از ۱۶ شود؛

ب) رساله دانشجو (با رعایت تبصره ۱۸) و دفاع مجدد «غیرقابل قبول» ارزیابی شود؛

ج) مدت مجاز تحصیل دانشجو (با رعایت تبصره ۲۰) به پایان برسد؛

د) صلاحیت علمی دانشجو برای استمرار فعالیت پژوهشی پس از دو ارزیابی جامع (با رعایت تبصره ۱۴) احراز نشود؛

تبصره ۲۱: در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکترا، مؤسسه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، صرفاً گواهینامه‌ای بر اساس کارنامه تحصیلی دانشجو صادر کند.

ماده ۱۳. این آینه‌نامه دربر گیرنده اصول کلی و ضوابط اصلی دوره دکتراست و مؤسسه موظف است، شیوه‌نامه‌های اجرایی را به گونه‌ای تدوین کند که ضمن تحقق اصول کلی آینه‌نامه، شروطی مغایر با آینه‌نامه برای دانش آموختگان ایجاد نشود.

تبصره ۲۲: تفسیر مواد این آینه‌نامه بر عهده معاونت آموزشی است و در موارد مربوط به ارزیابی رساله و قابلیت‌های پژوهشی با همانگی معاونت پژوهشی است.

ماده ۱۴. «وزارت» و مؤسسه به تناسب وظایيف خود، شیوه‌نامه‌های نظارت بر اجرای دوره دکترا را تنظیم و بر نحوه اجرای این آینه‌نامه و شیوه‌نامه‌های اجرایی آن نظارت می‌کنند.

ماده ۱۵. این آیین نامه مشتمل بر یک مقدمه، ۱۵ ماده و ۲۲ تصویره در جلسه ۷۷۵ مورخ ۸۹/۸/۸ شورای برنامه ریزی آموزشی عالی تصویب شد و برای دانشجویانی که از سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ تا ۱۳۹۴ در دوره دکتری پذیرفته می‌شوند، لازم الاجرا است و از تاریخ اجرا، کلیه بخشنامه‌ها و آیین نامه‌های مغایر با این آیین نامه لغو می‌شود.

آین‌نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) ویژه دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵

مقدمه

بر اساس بند ۱۲ ماده ۳ آین‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوبه ۱۳۹۳/۷/۲۸) این آین‌نامه تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود:

بخش اول: اهداف و تعاریف

ماده ۱: هدف از تدوین این آین‌نامه تعین چارچوبی برای اجرای صحیح دوره دکتری تخصصی در تمامی زیر نظام‌های آموزشی عالی است.

ماده ۲: در این آین‌نامه و برای رعایت اختصار: تعاریف زیر استفاده شده است.

۱. **وزارت علوم:** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۲. **مؤسسه:** دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و غیردولتی است که دارای مجوز پذیرش دانشجوی دوره دکتری از وزارت هستند.

۳. **آموزش رایگان:** نظام آموزش عالی که دانشجویان بدون پرداخت شهریه و صرف‌با سپردن تعهد خدمت، تحصیل می‌کنند.

۴. **شورا:** شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت است.

۵. **دانشجو:** فردی است که در یکی از رشته‌های دوره تحصیلی دکتری تخصصی، برابر ضوابط معین پذیرفته شود و در آن دوره ثبت‌نام کند و به تحصیل اشتغال ورزد.

۶. **دانش‌آموخته:** فردی است که یکی از دوره‌های تحصیلی آموزش عالی را با موفقیت به پایان رساند و برابر ضوابط معین، مدرک تحصیلی آن دوره را دریافت کند.

۷. **مرخصی تحصیلی:** مدت زمان مشخصی است که دانشجو برابر ضوابط معین و به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.

۸. انصراف تحصیلی: فرایندی است که در آن دانشجو به طور خودخواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.

۹. آموزش حضوری: شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو در آن، تمام تحصیل خود را به صورت تمام وقت انجام می‌دهد.

۱۰. ارزیابی جامع: آزمونی تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره آموزشی، باهدف ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو برگزار می‌شود.

۱۱. مدرس: عضو هیئت‌علمی و یا کسانی که صلاحیت تدریس آن‌ها به تأیید مؤسسه رسیده باشد.

۱۲. رشته تحصیلی: یکی از حوزه‌های تخصصی علوم بر اساس تقسیم‌بندی وزارت است.

۱۳. برنامه درسی: مجموعه بهم پیوسته‌ای از دروس و فعالیت‌های هر رشته تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می‌کند.

۱۴. واحد درسی: دانش یا مهارت‌هایی است که برای یادگیری دانشجو در طول یک نیمسال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می‌شود.

۱۵. گروه آموزشی: مجموعه‌ای متشکل از تعدادی عضو هیئت‌علمی که دارای تخصص مشابه در یک رشته علمی هستند.

۱۶. دوره دکتری تخصصی: دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی ارشد یا دکتری حرفه‌ای آغاز می‌شود و دانشجو طبق برنامه درسی مصوب، مدرک دکتری دریافت می‌کند.

۱۷. رساله: گزارش مكتوب حاصل از یک فعالیت پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی است که در یک زمینه مشخص از یک رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد/ استادان راهنما و استاد/ استادان مشاور تدوین می‌شود.

۱۸. هیئت‌داوران: مجموعه‌ای متشکل از اعضای هیئت‌علمی و یا متخصصان حرفه است که مسئولیت ارزیابی رساله دانشجو را بر عهده دارد.

۱۹. متخصصان حرفه‌ای: صاحب‌نظران یا کارشناسان با تجربه غیر هیئت‌علمی در سایر بخش‌های جامعه هستند که دارای مهارت و صلاحیت حرفه‌ای به تأیید مؤسسه هستند.

۲۰. استاد راهنما: یکی از اعضای هیئت‌علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمای دانشجو را در طول دوره دکتری به عهده دارد.

۲۱. استاد مشاور: یکی از اعضای هیئت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی یا متخصصان حرفه‌ای است که مسئولین مشاوره دانشجو را در انجام رساله به عهده دارد.

۲۲. دوره بین‌المللی: هر یک از دوره‌های تخصصی دکتری است که بر اساس ضوابط مصوب وزارت و با مشارکت مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی غیر ایرانی برگزار می‌شود.

بخش دوم: شرایط و ضوابط پذیرش

ماده ۳: شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره دکتری تخصصی عبارت‌اند از:

۱. دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی ارشد اعم از پیوسته، ناپیوسته یا دکتری حرفه‌ای مورد تأیید وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۲. داشتن صلاحیت‌های علمی ورود به مؤسسه برابر ضوابط معین

۳. داشتن صلاحیت عمومی به مؤسسه برابر ضوابط معین

۴. احراز توانایی در زبان خارجی طبق شیوه‌نامه مصوب مؤسسه

تبصره ۱: پذیرش دانشجوی مشمول مقررات استعدادی درخشنان طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشنان وزارت و پذیرش داوطلبان خارجی طبق مصوبات مراجع ذی‌ربط انجام می‌شود.

تبصره ۲: دانشجوی دوره دکتری تخصصی مؤسسه خارج می‌تواند طبق آینه‌نامه انتقال دانشجویان خارج به داخل، مصوب وزارت به یکی از مؤسسه‌های داخل منتقل شود.

ماده ۴. آموزش رایگان برای هر دانشجو در دوره تحصیلی دکتری تخصصی صرفاً یک‌بار امکان‌پذیر است.

ماده ۵. تحصیل در دوره دکتری تخصصی به صورت تمام وقت است. همچنین تحصیل هم‌زمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره‌های تحصیلی ممنوع است.

ماده ۶. تغییر رشته و انتقال دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان مؤسسه یا سایر مؤسسه‌ها اعم از دولتی و غیردولتی، ممنوع است.

بخش سوم: ضوابط و مقررات آموزشی

ماده ۷. مؤسسه موظف است، برنامه درسی مصوب را برای دوره‌ای که در آن با مجوز وزارت دانشجو پذیرفته است، اجرا کند.

ماده ۸. آموزش در دوره دکتری تخصصی در مؤسسه مبتنی بر نظام واحدی انجام می‌شود.

تبصره ۵: هر نیمسال تحصیلی هجده هفته، شامل شانزده هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیمسال است.

ماده ۹. مدت تحصیل در دوره دکتری تخصصی، حداقل شش نیمسال تحصیلی و حداقل هشت نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۶: در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، مؤسسه اختیار دارد به پیشنهاد استاد راهنما، مدت تحصیل را به حداقل تا دو نیمسال تحصیلی افزایش دهد. برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان، تحصیل در نیمسال اول کماکان به صورت رایگان اما در نیمسال دوم منوط به پرداخت هزینه ثابت است که طبق تعریف هیئت‌امنا تعیین و طبق شیوه‌نامه مصوب مؤسسه دریافت می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، پرونده وی برای تصمیم‌گیری در خصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص مؤسسه ارجاع می‌شود.

ماده ۱۰. تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می‌شود.

تبصره ۷: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است، حداقل ۶ و حداقل ۱۰ واحد درسی انتخاب کند.

ماده ۱۱. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد دانشجو موظف است با نظر استاد راهنما و تأیید گروه، فقط در یک نیمسال تحصیلی دروسی را برای ترمیم میانگین کل اخذ کند و با موقیت بگذراند و در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲: محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می‌شود.

تبصره ۳: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس تعریف مصوب هیئت‌امنا مؤسسه پرداخت کند.

ماده ۱۲. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، از سوی مدرس (یا مدرسان) آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مرحله‌ای و پایانی برای دروس نظری و نظری - عملی در هر نیمسال تحصیلی صورت می‌پذیرد و بر مبنای عددی از صفر تا بیست تعیین می‌شود.

ماده ۱۳. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی، در یک درس بیش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، این غیبت غیرموجه تلقی شده و آن درس حذف می‌شود. در این صورت، رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۱۴. برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام واحدهای آموزشی دوره الزامی است.

ماده ۱۵. حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع ۱۶ است. در غیر این صورت، دانشجو مجاز است، صرفاً یکبار دیگر، در ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند والا پرونده دانشجو برای تصمیم‌گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص مؤسسه ارجاع می‌شود.

تبصره: نحوه اجرای ارزیابی جامع که به منظور ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو انجام می‌شود، طبق شیوه‌نامه مصوب مؤسسه خواهد بود.

بخش چهارم: ضوابط و مقررات پژوهشی

ماده ۱۶. گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع و تصویب طرح پیشنهادی رساله در گروه آموزشی شرط لازم برای شروع فعالیت‌های پژوهشی در دوره دکتری تخصصی است.

ماده ۱۷. دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنمای اصلی به درخواست دانشجو و از میان هیئت علمی مؤسسه محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری و با تأیید گروه آموزشی تعیین می‌شود.

تبصره ۱: داشتن حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و راهنمای حداقل دو دانشجو کارشناسی ارشد برای استاد راهنما با مرتبه استادیاری ضروری است.

تبصره ۲: شرایط و نحوه انتخاب استاد راهنمای دوم (داخل یا خارج از مؤسسه) طبق شیوه‌نامه مصوب مؤسسه انجام می‌شود.

تبصره ۳: انتخاب استاد/ استادان مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی، از بین اعضای هیئت علمی یا متخصصان حرفه‌ای با رشته تحصیلی دانشجو امکان‌پذیر است.

ماده ۱۸. دانشجو موظف است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از مؤسسه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

ماده ۱۹. دانشجو پس از تدوین رساله به شرط کفايت دستاوردهای علمی و چاپ یک مقاله علمی – پژوهشی مستخرج از رساله، با تأييد استاد/ استادان راهنما مجاز است در حضور هيئت‌داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۵: هيئت‌داوران مشكل از تعداد سه عضو هيئت‌علمی (علاوه بر استاد راهنما و مشاور) با حداقل مرتبه استادیاری هستند که یک عضو از داخل و دو عضو نيز از خارج از گروه انتخاب می‌شوند. يکی از داوران خارجی می‌تواند از متخصصان حرفه‌ای انتخاب شود.

ماده ۲۰. نمره رساله در ميانگين كل محاسبه نمي‌شود و ارزشيارى آن به شرح زير انجام می‌شود:
الف: مردود (كمتر از ۱۶)؛

ب: قبول با درجه خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)؛ خيلي خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)؛ عالي (۱۹ تا ۲۰)

تبصره ۱: چنانچه ارزشيارى رساله مردود اعلام می‌شود، با تأييد هيئت‌داوران، حداکثر يک نيمسال در سقف مدت مجاز تحصيل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا دوباره در جلسه دفاع شركت و از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲: دانشجوبي که در فرصت تعين شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسي به وي اعطاء می‌شود.

ماده ۲۱. تاريخ دانشآموختگي، روز دفاع و كسب درجه قبولی از رساله است.

بخش پنجم: ضوابط و مقررات نظارت بر اجرای آيین نامه

ماده ۲۲. چنانچه دانشجو در حین تدوین رساله اقدام به تخلف علمی (دستبرد ادبی، جعل، تقلب، رونوشت برداری) کند و اين موضوع طبق شيوه‌نامه مصوب مؤسسه اثبات شود، مطابق با قوانين و آيین نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب اقدام خواهد شد.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام رساله، منجر به ابطال مدرک تحصيلی وي خواهد شد.

ماده ۲۳. ضوابط مربوط به بررسی و تصویب طرح پیشنهادی برای انجام رساله دکتری، حذف تمام دروس يک نيمسال تحصيلی، حضور و غياب دانشجو، مرخصی تحصيلی، انصراف از تحصيل، تقويم آموزشی، چگونگی ثبت و

اعلام نمره، تصمیم‌گیری در موارد خاص و سایر موارد اجرایی این آیین‌نامه بر اساس شیوه اجرای مصوب مؤسسه و اصول مندرج در این آیین‌نامه انجام می‌شود.

ماده ۲۴. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و پاسخگویی قانونی مترتب بر آن، بر عهده مؤسسه است.

ماده ۲۵. نظارت بر اجراء و تفسیر مفاد آن بر عهده معاونت آموزشی وزارت است.

ماده ۲۶. این آیین‌نامه بر يك مقدمه، ۲۶ ماده و ۱۵ تبصره در جلسه شماره ۸۷۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی به تصویب رسید و اجرای آن برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۵-۹۶ و پس از آن الزامی است.

آین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دامپزشکی ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۷۶-۷۷ تا

۱۳۹۹

مقدمه

به منظور تعیین خطمشی واحد در برنامه‌ریزی آموزشی دوره دکتری عمومی دامپزشکی و تربیت دامپزشکان در سطح دکتری عمومی در جهت کسب مهارت‌های درمانگاهی و آزمایشگاهی منطبق با استانداردهای جهانی و نیازهای کشور جمهوری اسلامی ایران، آین نامه آموزشی دوره دکتری دامپزشکی (DVM) به شرح ذیل تدوین می‌گردد تا دانشکده‌های دامپزشکی و دانشگاه‌های مجری دوره دکتری دامپزشکی از لحاظ مقررات و ضوابط آموزشی بتوانند در صورت لزوم آن را ملاک عمل قرار دهند. در این آین نامه منظور از کلمه «دکتری»، دکتری عمومی دامپزشکی است.

فصل اول: شرایط ورود و نامنویسی

ماده ۱: شرایط ورود داوطلبان به دوره دکتری عمومی دامپزشکی به شرح ذیل است:

- ۱-۱- داشتن حداقل دیپلم کامل متوسطه در رشته‌های علوم تجربی و ریاضی مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش از دیبرستان‌های داخل یا خارج از کشور
  - ۲-۱- پذیرفته شدن در آزمون ورودی سراسری دانشگاه‌ها بر طبق ضوابط
  - ۳-۱- مجاز بودن به ادامه تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور
  - ۴-۱- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی
  - ۵-۱- برخوردار بودن از سلامت تن و روان (عدم معلولیت) برابر ضوابط مربوط، به تشخیص کمیسیون پزشکی معتمد وزارت فرهنگ و آموزش عالی
  - ۶-۱- سپردن تعهد خدمت درازای برخورداری از آموزش رایگان و یا پرداخت شهریه برابر تعرفه‌های مربوط
- تبصره:** پرداخت شهریه، دانش آموختگان دوره دکتری عمومی دامپزشکی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی‌کند.

ماده ۲: پذیرفته شد گان آزمون سراسری و دانشجویان دکتری عمومی دامپزشکی موظف اند طبق تقویم دانشگاهی و اطلاعیه های مربوط به ثبت نام در مهلت های تعیین شده برای نام نویسی و انتخاب واحد درسی به دانشگاه یا دانشکده ذی ربط مراجعه کنند، در غیر این صورت مجاز به ادامه تحصیل در مقطع دکتری عمومی دامپزشکی نخواهند بود.

تبصره: عدم مراجعه به موقع پذیرفته شد گان در آزمون سراسری برای ثبت نام در نخستین نیمسال تحصیلی به منزله انصراف آنان از تحصیل خواهد بود.

ماده ۳: تحصیل در دوره دکتری عمومی دامپزشکی به طور همزمان با رشته های دیگر در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی (اعم از دولتی و غیردولتی) مجاز نیست و در صورت تخلف، دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی دامپزشکی دانشگاه دولتی محروم می شود.

فصل دوم: نظام آموزشی

ماده ۴: آموزش دوره دکتری دامپزشکی مبتنی بر نظام واحدی است.

ماده ۵: در نظام واحدی ارزش هر درس با واحد های آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود است.

ماده ۶: هر واحد درس نظری و عملی (درمانگاهی یا آزمایشگاهی) میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب طی ۱۷ ساعت و ۳۴ ساعت در طول هر نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود.

تبصره: هر واحد عملی کارآموزی و عملیات دوره اینترنتی به ترتیب طی ۵۱ ساعت و ۶۸ ساعت به اجرا گذاشته می شود.

ماده ۷: هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت نیاز یک دوره تابستانی است.

تبصره: عملیات دوره اینترنتی به صورت چرخشی در طول آخرین سال تحصیلی دوره دکتری دامپزشکی طبق برنامه ریزی گروه آموزشی علوم درمانگاهی یا بخش های ذی ربط در دانشکده دامپزشکی مجری انجام می شود.

ماده ۸: هر نیمسال تحصیلی عبارت است از ۱۷ هفته آموزش و دوره تابستانی برابر با ۶ هفته آموزش است.

تبصره ۱: مدت زمان لازم برای برگزاری امتحان‌های پایان هر نیمسال تحصیلی و دوره تابستانی اضافه بر دوره آموزشی هر درس محسوب و منظور می‌شود.

تبصره ۲: در موارد استثنائی و ضروری، به پیشنهاد گروه آموزشی ذی‌ربط و موافقت شورای آموزشی دانشکده می‌توان درس یا دروسی را در مدتی کوتاه‌تر از ۱۷ هفته تدریس کرد مشروط بر اینکه مجموع ساعت‌های هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده ۶ آین نامه کمتر نشود و طول دوره تدریس کوتاه‌تر از ۶ هفته نباشد.

ماده ۹: در کلیه دانشکده‌های دامپزشکی برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی به اجرا گذاشته می‌شود.

تبصره ۵: تنظیم برنامه تحصیلی دوره دکتری عمومی با توجه به مقررات این آین نامه و رعایت پیش‌نیازهای تعیین شده در برنامه درسی مصوب بر عهده دانشکده ذی‌ربط است.

ماده ۱۰: برنامه درسی دوره دکتری عمومی در ۲ مرحله پیش درمانگاهی (شامل کلیه دروس عمومی، اصلی و اختصاصی به استثنای دروس گروه علوم درمانگاهی حداقل ۱۳۲ واحد) و مرحله درمانگاهی (شامل دروس گروه آموزشی علوم درمانگاهی اعم از کارآموزی، انternی و پایان‌نامه دکتری دامپزشکی حداقل ۹۰ واحد) که معمولاً طی شش سال تحصیلی به طول می‌انجامد به مرحله اجرا درمی‌آید.

ماده ۱۱: در پایان مرحله اول قبل از ورود به دروس علوم درمانگاهی (پس از گذراندن حداقل ۱۳۲ واحد درسی)، آزمون جامع پیش درمانگاهی دامپزشکی بر اساس مصوبه دویست و هشتاد و دو مین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۳/۶/۲۰ برگزار می‌شود قبولی در آزمون جامع پیش درمانگاهی شرط ورود به مرحله دوم یعنی دروس علوم درمانگاهی است.

تبصره ۶: آزمون جامع پیش درمانگاهی حداقل سالی ۲ نوبت توسط دفتر گروه دامپزشکی و آموزش تخصصی شورای عالی برنامه‌ریزی مطابق آین نامه اجرایی آزمون جامع پیش درمانگاهی که به تصویب گروه دامپزشکی شورای عالی برنامه‌ریزی خواهد رسید، برگزار می‌شود.

فصل سوم: واحدهای درسی و طول مدت مجاز به تحصیل

ماده ۱۲: حداقل تعداد واحد درسی و واحدهای کارآموزی، انternی و پایان‌نامه دکتری برای فراغت از تحصیل در طول دوره تحصیلی دکتری دامپزشکی شامل دو مرحله پیش درمانگاهی و درمانگاهی ۲۲۲ واحد است.

ماده ۱۳: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی مجاز است بین ۱۴ تا ۲۰ واحد درسی (به استثنای دروس دوره انترنی که حداقل ۱۰ واحد درسی در هر نیمسال است) انتخاب کند.

تبصره ۱: در آخرین نیمسال تحصیلی هر یک از دو مرحله آموزش دوره دکتری موضوع ماده ۱۰ این آیین‌نامه، همچنین در نیمسال تحصیلی ماقبل دوره انترنی، دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل واحد درسی معاف است.

تبصره ۲ دانشجویی که در یک نیمسال، حداقل میانگین نمره ۱۷ داشته باشد در صورت تأیید شورای آموزشی دانشکده دامپزشکی مجری می‌تواند در نیمسال بعدی تا ۲۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۳: در مواردی که دانشجو حداقل تا ۲۴ واحد باقیمانده برای انجام مرحله اول (پیش درمانگاهی) دوره دکتری را داشته باشد، در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد، با تأیید گروه آموزشی ذیربط یا شورای آموزشی دانشکده مجری می‌تواند تمامی واحدهای باقیمانده را در یک نیمسال انتخاب کند.

تبصره ۴: در دوره انترنی، دانشجو مجاز به انتخاب بیش از ۱۰ واحد درسی (غیر از واحد پایان‌نامه نمی‌باشد).

تبصره ۵: در هر دوره تابستانی، دانشجو بیش از ۶ واحد درسی نمی‌تواند انتخاب کند.

ماده ۱۴: حداقل مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری دامپزشکی ۹ سال است.

تبصره ۱: چنانچه دانشجویی ۳ نوبت در آزمون جامع پیش درمانگاهی مردود شود از ادامه تحصیل در مقطع دکتری دامپزشکی محروم می‌شود.

تبصره ۲: این گونه دانشجویان با توجه به واحدهای گذرانده در صورت درخواست می‌توانند برابر مقررات موجود به مقطع کارشناسی علوم آزمایشگاهی دامپزشکی و یا سایر رشته‌های کارشناسی در گروه دامپزشکی (در صورت موجود بودن) و یا سایر گروه‌های مشابه در رشته‌های علوم تجربی (در صورت اخذ پذیرش) تغییر رشته داده و ادامه تحصیل دهنند.

فصل چهارم: ارزشیابی علمی

ماده ۱۵: ارزشیابی علمی دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور فعال در کلاس، آزمایشگاه یا درمانگاه و نتایج امتحان‌های بین نیمسال و پایان نیمسال توسط مدرس مربوط صورت می‌گیرد.

تبصره ۵: نسبت نمرات میان نیمسال دانشجو حداقل ۳۰٪ و نمره نهائی پایان نیمسال ۷۰٪ می‌باشد و در پایان نیمسال از کلیه مطالب تدریس شده در هر درس امتحان به عمل می‌آید.

ماده ۱۶: ارزشیابی تحصیلی دانشجو در دوره انترنی با توجه به ضوابط زیر محاسبه و منظور می شود:

۱-۱۶- حضور مرتب و تمام وقت در بخش و کلاس ها و سمینارهای ذی ربط و انجام کشیک های محوله بر اساس برنامه تنظیمی بخش های گروه علوم درمانگاهی - حداکثر ۲۵٪ امتیاز.

۲-۱۶- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط بخش از جمله تهیه و تکمیل پرونده بیماران ارجاعی به درمانگاه یا بیمارستان دامپزشکی و تعقیب نتایج معاینه بالینی و آزمایشگاهی و تشخیص و درمان بیماران در بخش مربوط - حداکثر ۲۵٪ امتیاز.

۳-۱۶- مهارت در تنظیم گزارش کلینیکی بیماران روزمره ارجاع شده به درمانگاه و ارائه سمینار مربوط به موارد جالب درمانگاهی در طول نیمسال با حضور استاد مربوط و سایر دانشجویان - حداکثر ۲۵٪ امتیاز.

۴-۱۶- شرکت در امتحان پایانی بخش و کسب امتیاز لازم - حداکثر ۲۵٪ امتیاز.

ماده ۱۷: حداقل نمره قبولی در کلیه دروس مرحله اول (پیش درمانگاهی) ۱۰ و در مرحله دوم (درمانگاهی) ۱۲ به مقیاس ۰ تا ۲۰ است.

دانشجویی که در هریک از دروس نظری، عملی (آزمایشگاهی و درمانگاهی) و دوره انترنی موفق به کسب حداقل نمره قبولی نشد موظف به تکرار آن درس یا بخش می باشد.

ماده ۱۸: مدرس هر درس یا هر بخش موظف است گزارش نمره نهائی دانشجو در آن درس یا بخش را حداکثر ده روز پس از برگزاری امتحان، به آموزش دانشکده تسلیم نماید.

ماده ۱۹: آموزش دانشکده موظف است نمره نهائی دروس را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال تحصیلی به آموزش کل دانشگاه ارسال کند.

ماده ۲۰: در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و در پایان دوره تحصیلی میانگین کل نمرات دانشجو، محاسبه می گردد.

تبصره: از آنجاکه دوره تابستانی به عنوان نیمسال محسوب نمی شود. نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند، تنها در محاسبه میانگین کل دانشجو در پایان دوره تحصیلی منظور می شود.

ماده ۲۱: میانگین نمرات دانشجو در هیچ کدام از نیمسال های تحصیلی مرحله اول (پیش درمانگاهی) نباید از ۱۲ و در مرحله دوم (درمانگاهی) از ۱۴ بر مبنای نمره گذاری صفر تا ۲۰ کمتر باشد، در غیر این صورت نامنوبی دانشجو در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱: دانشکده دامپزشکی مجری موظف است موضوع مشروط بودن نامنویسی دانشجو را هر بار کتاباً به وی اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند.

باین حال، اظهار بی اطلاعی دانشجو از مشروط شدن مانع از اجرای مقررات نخواهد بود.

تبصره ۲: دانشجویی که به صورت مشروط ثبت‌نام می‌کند، حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی را در آن نیمسال ندارد.

تبصره ۳: دانشجویی که در دوره انترنی مشروط می‌شود در نیمسال بعدی حق انتخاب بیش از ۷ واحد دروس دوره انترنی را ندارد.

ماده ۲۲: دانشجویی که در طول دوره دکتری برای ۴ نیمسال متواالی یا ۵ نیمسال متناوب مشروط شود از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم می‌شود.

تبصره: این گونه دانشجویان با توجه به واحدهای گذرانیده می‌توانند برابر مقررات موجود به یکی از مقاطع کاردانی دامپزشکی یا کارشناسی علوم آزمایشگاهی دامپزشکی به ترتیب در آموزشکده یا دانشکده دامپزشکی مجری این مقاطع تغییر رشته دهند.

فصل پنجم: پایان‌نامه دکتری دامپزشکی

ماده ۲۳: تهیه پایان‌نامه آخرین بخش تحصیلی دوره دکتری می‌باشد که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه علمی مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما معادل ۶ واحد پایان‌نامه به تحقیق و تبع پردازد.

ماده ۲۴: دانشجو پس از ورود به مرحله دوم مجاز است موضوع پایان‌نامه تحقیقاتی خود را با نظر استاد راهنما و گروه آموزشی ذی‌ربط انتخاب کند. موضوع پایان‌نامه پس از تأیید شورای پژوهشی یا آموزشی دانشکده قطعیت می‌یابد و در دفتر پایان‌نامه دانشکده به ثبت می‌رسد.

ماده ۲۵: به پیشنهاد استاد راهنما، یک نفر از اعضای هیئت‌علمی یا متخصصان و پژوهشگران برجسته بسته به موضوع پایان‌نامه پس از تأیید شورای پژوهشی دانشکده (در صورت نیاز) به عنوان استاد مشاور تعیین می‌شود.

ماده ۲۶: ارزشیابی پایان‌نامه توسط هیئت‌داوران متشکل از استاد راهنما (به عنوان رئیس هیئت‌داوران)، یک نفر استاد مشاور (در صورت نیاز) و ۲ نفر از اعضای هیئت‌داوران که تخصص آنان با موضوع پایان‌نامه سنجیت علمی داشته باشد به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی یا آموزشی دانشکده صورت می‌گیرد.

تبصره ۵: مرتبه علمی استاد راهنما، مشاور و سایر اعضای هیئت‌داوران حداقل باید استادیاری در دانشگاهها یا معادل آن در مؤسسات پژوهشی باشد.

ماده ۲۷: در صورتی که پایان‌نامه از نظر هیئت‌داوران «غیرقابل قبول» تشخیص داده شود، دانشجو می‌تواند بار دیگر در زمانی که هیئت‌داوران تعیین می‌کنند، رساله خود را کامل و از آن دفاع نماید، تعیین این مدت نباید به نحوی باشد که از حد اکثر مدت مجاز سنت تحقیقی دانشجو فراتر رود.

تبصره ۶: ترتیب برگزاری جلسه دفاع از پایان‌نامه توسط معاون پژوهشی یا آموزشی دانشکده مربوط باید به صورتی تنظیم گردد که دانشجو بتواند در طول مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری فارغ‌التحصیل شود.

ماده ۲۸: ارزشیابی واحدهای پایان‌نامه دانشجو توسط هیئت‌داوران در مقیاس نمره گذاری صفر تا بیست صورت می‌گیرد و نمره پایان‌نامه که پس از دفاع توسط هیئت‌داوران اعلام می‌گردد در صورتی که بالاتر از ۱۴ باشد، قابل قبول محسوب شده و در غیر این صورت غیرقابل قبول محسوب و باید تکرار گردد. در هر صورت ارزشیابی پایان‌نامه هم به صورت نمره گذاری و هم به شکل قبول یا غیرقابل قبول لازم است در صورت جلسه دفاع پایان‌نامه که آخرین مرحله فارغ‌التحصیلی دکتری است منعکس شود و به امضای هیئت‌داوران برسد. نمره دفاع پایان‌نامه در کارنامه دانشجو ثبت و در احتساب میانگین کل دانشجو منظور می‌شود.

فصل ششم: فراغت از تحصیل

ماده ۲۹: دانشجویی که کلیه واحدهای درسی دوره دکتری مشتمل بر مراحل اول و دوم آموزش دامپزشکی و پایان‌نامه را طبق برنامه مصوب و بر اساس مقررات این آیین‌نامه با موفقیت گذرانده باشد، فارغ‌التحصیل (دانش آموخته) دوره دکتری عمومی دامپزشکی شناخته می‌شود.

ماده ۳۰: تاریخ دفاع از پایان‌نامه دکتری، تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو در این مقطع تلقی می‌گردد.

تبصره: تاریخ دفاع پایان‌نامه بعد از اتمام کلیه مراحل درسی و گذرانیدن واحدهای کارآموزی، انترنی و پایان‌نامه دوره دکتری دامپزشکی می‌باشد.

ماده ۳۱: اعطای مدرک معادل دکتری عمومی دامپزشکی به دانشجویان این دوره به هر دلیل که امکان ادامه تحصیل یا فراغت از تحصیل در دوره دکتری را نداشته باشند، مجاز نیست.

ماده ۳۲: در مواردی که این آیین‌نامه مسکوت می‌باشد ضوابط و مقررات کلی وزارت علوم، تحقیقات فناوری در رابطه با دانشجویان سایر رشته‌ها در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد (حسب مورد) قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۵۳۳: آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دامپزشکی که از طرف گروه دامپزشکی پیشنهاد شده بود، در ۳۳ ماده و ۲۳ تبصره در جلسه ۳۴۳ مورخ ۱۳۷۶/۴/۸ شورای عالی برنامه ریزی به تصویب رسید.

این آیین نامه از ابتدای سال ۷۷-۱۳۷۶ برای آن دسته از دانشجویان که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجراست و از این تاریخ کلیه آیین نامه و بخشنامه‌های مغایر با آن (غیر از آزمون جامع پیش درمانگاهی که مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی است و در ماده ۱۱ تصریح شده است) برای دانشجویان مشمول این آیین نامه، لغو می‌شود.

آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دامپزشکی ویژه دانشجویان ورودی ۱۴۰۰ و پس از آن

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ سیاست‌ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در کشور، مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین بر اساس آیین‌نامه دوره‌های تحصیلی دانشگاه‌ها، ابلاغی از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شماره ۲/۴۳۰۶۹، آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری عمومی دامپزشکی به شرح زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود.

بخش اول: تعاریف و اهداف

ماده ۱) اختصارات و تعاریف

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه: دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور اعم از دولتی و غیردولتی که مورد تأیید وزارت است.

شورا: منظور شورای آموزشی دانشگاه است که برای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی در امور آموزشی دانشگاه در حوزه معاونت آموزشی تشکیل می‌شود.

دانشجو: فردی که در رشته دکتری عمومی دامپزشکی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده و پس از ثبت‌نام مشغول به تحصیل است.

دانش آموخته: فردی که رشته دکتری عمومی دامپزشکی را با موفقیت به پایان رسانده است و برابر ضوابط، می‌تواند مدرک تحصیلی دکتر عمومی دامپزشکی را دریافت کند.

شیوه تحصیل آموزشی - پژوهشی: شیوه‌ای که دانشجو مطابق ضوابط ملزم به گذراندن پایان‌نامه است.

آموزش رایگان: آموزش دانشجو در طول سال‌های مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت شهریه در دانشگاه است.

آموزش حضوری: شیوه‌ای از پذیرش که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت‌های آموزشی و تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.

نیمسال تحصیلی: بازه زمانی که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۳ هفته امتحانات پایانی است.

بازه تابستانی: بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات پایانی در فصل تابستان است.

برنامه درسی: برنامه درسی مصوب وزارت که در سامانه آموزش عالی بارگذاری شده است.

واحد درسی: ارزش مقداری درسی که اجرای آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت، در یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی، بر اساس برنامه درسی مصوب است.

مشروطی: وضعیت تحصیلی که دانشجو در یک نیمسال، معدل کمتر از حد نصاب تعین شده را کسب کند.

مرخصی تحصیلی: مدت زمان مشخصی که دانشجو، برابر ضوابط معین، به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.

انصراف تحصیلی: خودداری دانشجو به طور خودخواسته از ادامه تحصیل، منوط به موافقت دانشگاه می‌باشد.

دوره دکتری عمومی دامپزشکی: دوره تحصیلی حضوری و تمام وقت که پس از دوره متوسطه آغاز و با گذراندن ۲۲۵-۲۲۰ واحد درسی طبق برنامه درسی، به دریافت مدرک دکتری عمومی دامپزشکی منجر می‌شود.

استاد راهنمای آموزشی: عضو هیئت‌علمی مسلط به محتوای رشته و آگاه به مقررات آموزش که از سوی دانشگاه برای راهنمایی تحصیلی دانشجویان از آغاز ورود به دانشگاه تا دانش آموختگی، معین می‌شود.

دروس غیر درمانگاهی: شامل آن دسته از دروس دوره دکتری عمومی دامپزشکی است که در گروههای آموزشی غیر درمانگاهی تدریس می‌شود.

دروس درمانگاهی: شامل آن دسته از دروس دوره دکتری عمومی دامپزشکی است که در گروههای آموزشی درمانگاهی تدریس می‌شود.

دروس کارورزی: شامل آن دسته از دروس عملی دوره دکتری عمومی دامپزشکی است که دانشجو موظف است در بخش‌های مختلف کلینیک‌ها و بیمارستان‌های دامپزشکی دانشگاه، حضور پیدا کند و زیر نظر استادان مربوطه به کسب تجربه در تشخیص و درمان کنترل بیماری‌های دامی بپردازد.

ماده ۵) هدف

هدف از تدوین این آین نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان، ایجاد و حفظ وحدت رویه در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و اجرای هماهنگ برنامه آموزشی دکتری عمومی دامپزشکی (Veterinary Medicine, DVM) به منظور تربیت دامپزشکان در جهت کسب مهارت‌های لازم برای حوزه‌های شغلی مربوط، منطبق با Doctor of استاندارهای جهانی و آشنایی با آخرین دستاوردهای علمی است.

بخش دوم: شرایط و ضوابط پذیرش

ماده ۳) احراز شایستگی‌های علمی و عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه بر اساس مقررات مصوب وزارت صورت می‌گیرد.

ماده ۴) آموزش در دانشگاه مطابق با برنامه درسی، به صورت نظام واحدی و به زبان فارسی است.

بخش سوم: ضوابط و مقررات آموزشی

ماده ۵) مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری عمومی دامپزشکی شش سال (۱۲ نیمسال) است.

ماده ۶) دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی ثبت‌نام و حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی را اخذ نماید.

تبصره ۱: دانشجو مجاز به انتخاب حداکثر ۱۰ واحد دروس کارورزی در هر نیمسال تحصیلی است. در این صورت حق انتخاب هم‌زمان دروس دیگر (غیر از واحدهای پایان‌نامه) را ندارد. در کل دوره دانشجو نمی‌تواند بیش از ۲۰ واحد کارورزی (الزامی و انتخابی) اخذ کند و بگذراند.

تبصره ۲: اگر دانشجو حداکثر با اخذ ۲۴ واحد درسی در یک نیمسال دانش آموخته شود می‌تواند به شرط دارا بودن میانگین کل بالای ۱۲ تا ۲۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۳: حداکثر واحد قابل انتخاب در بازه تابستانی ۶ واحد است اما اگر دانشجو حداکثر با اخذ ۸ واحد در بازه تابستانی دانش آموخته شود، به شرط تأیید دانشکده می‌تواند تا ۸ واحد انتخاب کند.

تبصره ۴: اگر واحدهای انتخابی یا باقی‌مانده دانشجو در پایان نیمسال به تشخیص دانشکده بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو، به کمتر از ۱۲ واحد درسی بررسد در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنتوای تحصیلی وی محسوب می‌شود ولی در صورتی که میانگین نمرات دانشجو در این نیمسال کمتر از ۱۲ شود، جزو نیمسال‌های مشروطی وی محاسبه نمی‌شود.

ماده ۷ دانشگاه موظف است برای نظارت بر فرایند تحصیل دانشجو، «شیوه‌نامه شرح وظایف و اختیارات استاد راهنمای کارشناسی» را تصویب و برای هر دانشجو «استاد راهنمای آموزشی» تعیین کند.

ماده ۸ چگونگی و ترتیب ارائه دروس با رعایت پیش‌نیاز هر درس طبق برنامه درسی، بر عهده شورای آموزشی دانشکده دامپزشکی است.

تبصره: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیل خود، از مقررات مربوط به رعایت پیش‌نیازی واحدها در چارچوب برنامه درسی، معاف است.

ماده ۹ دانشجوی دکتری عمومی دامپزشکی ملزم به شرکت در آزمون علوم پایه و آزمون جامع پیش درمانگاهی بر اساس شیوه‌نامه مصوب شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۰) اگر دانشجو تنها با گذراندن دو درس نظری دانش آموخته شود، با تأیید دانشگاه می‌تواند این دروس را در ابتدای نیمسال بعد یا در بازه تابستان به صورت معرفی به استاد اخذ کند و حداکثر تا شروع امتحانات پایانی نیمسال، امتحان دهد و نمره قبولی کسب کند.

تبصره ۱: اگر دانشجو یک درس عملی – نظری را اخذ کند و بخش عملی آن را با موفقیت بگذراند اما در بخش نظری نمره قبولی کسب نکند، می‌تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری این درس را معرفی به استاد اخذ کند.

تبصره ۲: دانشجو به شرط انتخاب پایان‌نامه می‌تواند در آخرین نیمسال تحصیلی دو درس نظری را به صورت معرفی به استاد انتخاب و پس از کسب نمره قبولی در آن دروس، از پایان‌نامه دفاع کند.

ماده ۱۱) تحصیل هم‌زمان دانشجو، در کلیه دانشگاه‌ها ممنوع است.

تبصره: تحصیل هم‌زمان دانشجوی استعدادهای درخشان، در دوره‌های حضوری بر اساس «آین‌نامه تحصیل هم‌زمان» انجام می‌شود.

ماده ۱۲) تصمیم‌گیری درباره زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدیدنظر و نظایر این‌ها، مطابق تقویم آموزشی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۳) ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، توسط عضو هیئت‌علمی هر درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحان هر درس (شامل میان‌ترم و پایان‌ترم) به صورت نمره عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲: اگر تکمیل نمره درس (های) کارورزی به تشخیص عضو هیئت‌علمی و تأیید گروه آموزشی، در یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ارزشیابی این درس (ها) ناتمام تلقی و نمره آن (ها) در نیمسال بعدی قطعی می‌شود. ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در درس (های) کارورزی با توجه به ضوابط مصوب دانشکده دامپزشکی هر دانشگاه است.

ماده ۱۴) دانشجو ملزم است در همه جلسات درس و جلسه آزمون پایانی حضور یابد.

تبصره ۱: اگر دانشجو در نیمسال تحصیلی در یک درس بیش از ۱۶ جلسه غیبت کند یا در جلسه آزمون پایانی نیمسال حاضر نشود، نمره آن درس صفر منظور خواهد شد. چنانچه به تشخیص کمیسیون موارد خاص دانشگاه غیبت دانشجو موجه باشد نمره صفر از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف مجاز می‌شود.

تبصره ۲: اگر دانشگاه با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند به گونه‌ای که تعداد واحدهای اخذشده دانشجو در یک نیمسال کمتر از ۱۲ واحد شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال تحصیلی برای دانشجو محاسبه و در صورت مشروطی، یک نیمسال مشروطی برای دانشجو لحاظ خواهد شد.

تبصره ۳: دانشجو می‌تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده در صورت اختصار تا دو هفته قبل از شروع آزمون پایانی نیمسال، تنها یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند، به شرط آن که تعداد واحدهای باقی‌مانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

تبصره ۴: در شرایط خاص حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست دانشجو و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه پیش از آغاز آزمون پایانی نیمسال و با احتساب در سنت‌های تحصیلی، امکان‌پذیر است.

ماده ۱۵) نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود حداقل نمره قبولی در هر درس از دروس غیر درمانگاهی ۱۰ و در دروس درمانگاهی یا دروس کارورزی ۱۲ است و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۲ است.

تبصره: دروس درمانگاهی و غیر درمانگاهی برنامه دکتری عمومی دامپزشکی پس از تأیید شورای آموزشی دانشکده، به معاونت آموزشی دانشگاه اعلام می‌شود.

ماده ۱۶) اگر میانگین کل نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ شود، دانشجو در آن نیمسال مشروط است و در نیمسال بعدی می‌تواند حداقل ۱۴ واحد درسی انتخاب کند. دانشجویی که در طی دوره تحصیل، چهار نیمسال متوالی یا پنج نیمسال متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۱۷) دانشجو در طول دوره تحصیل می‌تواند با رعایت سقف سالهای مجاز، از سه نیمسال مخصوصی تحصیلی با احتساب در سالهای استفاده نماید.

تبصره: استفاده از مخصوصی تحصیلی بدون احتساب در سالهای مجاز، در مواردی چون بارداری و زایمان، بیماری، مأموریت همسر با والدین و نظری این‌ها، منوط به تأییدی مراجع ذی‌ربط دانشگاه و بر اساس «شیوه‌نامه مصوب دانشگاه» امکان‌پذیر است.

ماده ۱۸) ثبت‌نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.

ماده ۱۹) دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، مجاز است تنها یک‌بار و حداکثر تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم قطعی انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

ماده ۲۰) درخواست‌های تغییر رشته، میهمانی، انتقال و درخواست پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده یا معادل‌سازی آن‌ها، بر اساس شیوه‌نامه مصوب دانشگاه بررسی خواهد شد.

بخش چهارم: ضوابط و مقررات داشت آموختگی

ماده ۲۱) دانشجو پس از گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۲، تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنمای، موظف است با رعایت ضوابط و مطابق شیوه‌نامه مصوب دانشگاه، از پایان‌نامه خود دفاع کند.

تبصره: اگر میانگین کل نمرات دانشجو، پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۲ باشد، اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سالهای مخصوصی تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده و یا سایر دروس مصوب دوره که قبلاً اخذ نشده باشد، میانگین کل خود را به حداقل ۱۲ برساند تا به وی اجازه دفاع از پایان‌نامه داده شود در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود. هزینه دروس انتخابی جهت جبران معدل، مطابق تعریفه مصوب در همان سال، بر عهده دانشجو است.

ماده ۲۲) ارزشیابی پایان‌نامه به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود و نمره آن در میانگین کل دانشجو محاسبه نمی‌شود.

عالی (۱۹-۲۰)

خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹)

خوب (۱۶-۱۷/۹۹)

متوسط (۱۴-۱۵/۹۹)

مردود (کمتر از ۱۴)

ماده ۵ (۲۳) ملاک دانش آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ و موفقیت در دفاع از پایان نامه است.

تبصره ۱: اگر دانشجو منصرف یا محروم از تحصیل، حداقل ۶۸ واحد درسی که حداکثر ۱۰ واحد آن از دروس عمومی باشد را با نمره قبولی بگذراند و میانگین کل دروس گذرانده، حداقل ۱۲ باشد، می تواند از دانشگاه، مدرک دوره کاردانی دامپزشکی را درخواست کند. در غیر این صورت تنها گواهی واحدهای گذرانده شده، به وی داده خواهد شد.

تبصره ۲: اگر دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل، بیش از واحدهای موردنیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی بگذراند ولی معدل کل وی کمتر از ۱۲ باشد، دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی دامپزشکی قرار می دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس به ۱۲ برسد.

تبصره ۳: اگر دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل، حداقل ۱۳۶ واحد درسی (شامل حداکثر ۲۲ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی بگذراند و میانگین کل دروس گذرانده وی حداقل ۱۲ باشد، در این صورت می تواند از دانشگاه درخواست مدرک کارشناسی علوم آزمایشگاهی دامپزشکی کند در غیر این صورت، به وی مدرک کاردانی دامپزشکی یا گواهی واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۴: اگر دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل، بیش از واحدهای موردنیاز دوره کارشناسی علوم آزمایشگاهی دامپزشکی را با نمره قبولی بگذراند ولی معدل کل وی کمتر از ۱۲ باشد، دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کارشناسی علوم آزمایشگاهی دامپزشکی قرار می دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس، به ۱۲ برسد.

ماده ۲۴) تاریخ دانش آموختگی دانشجو، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان نامه است

تبصره: اگر موققیت دانشجو در دفاع از پایان نامه منوط به انجام اصلاحات شود، دانشجو موظف است بر اساس مهلت تعیین شده توسط دانشگاه، اصلاحات اعلام شده از طرف هیئت داوران را اعمال و تحويل استاد راهنمای دهد تا وی ظرف حداقل ۱۵ روز پس از دریافت اصلاحات، تأیید یا عدم تأیید آن را اعلام کند پس از مهلت مقرر، تأخیر در دانش آموختگی مشمول پرداخت «جریمه مصوب» خواهد شد.

بخش پنجم: ضوابط و مقررات نظارت بر اجرای آینین نامه

ماده ۲۵) اگر دانشجو در زمان تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان نامه مرتکب تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و مانند آینه ها) شود و مراجع ذی ربط تخلف وی را تأیید کنند، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می شود.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، طبق قوانین جاری انجام می شود.

ماده ۲۶) در مواردی که این آینین نامه مسکوت می باشد ضوابط و مقررات مندرج در آینین نامه های مصوب وزارت در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، حسب مورد، ملاک عمل خواهد بود. دانشگاه های دارای اختیار به تشخیص و اعلام وزارت می توانند «شیوه نامه» ذیل این آینین نامه را تدوین و پس از تصویب در شورای آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه، به مرحله اجرا بگذراند.

ماده ۲۷) مسئولیت تفسیر این آینین نامه بر عهده معاون آموزشی وزارت و نظارت بر حسن اجرای آن بر عهده معاون آموزشی دانشگاه است.

این آینین نامه با یک مقدمه، ۲۷ ماده و ۲۳ تبصره در جلسه ۹۴۴ به تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۶ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی به تصویب رسیده و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به بعد لازم الاجرا است و پس از ابلاغ آن، تمام آینین نامه ها و بخشنامه های قبلی وزارت در دوره دکتری عمومی دامپزشکی، لغو و بلا اثر اعلام می شود.

"باسم‌هه تعالی"

"آین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردادانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی (مصوب ۱۳۹۲)"

مقدمه:

با توجه به اتمام مهلت اجرای آین نامه میهمانی و انتقال مصوب ۸۹/۷/۱۰ و نتایج ارزنده و اثربخشی مطلوب حاصل از اجرای آن و بر اساس نظرات و پیشنهادهای اصلاحی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی آین نامه مذکور باهدف تسهیل هر چه بیشتر در فرآیند میهمانی و انتقال دانشجویان به‌ویژه دانشجویان دختر بازنگری، تدوین، تصویب و ابلاغ می‌گردد.

الف: کلیات

ماده ۱) تعاریف

سازمان: سازمان امور دانشجویان

موسسه: کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی

میهمان مبنا: مواردی که دانشجو بر اساس نمره آزمون و طبق دستورالعمل سازمان سنجش آموزش کشور به مؤسسه دیگری معرفی می‌شود.

میهمان: مواردی که دانشجو برای نیمسال‌های تحصیلی مشخصی به صورت موقت اقدام به تغییر محل تحصیل خود می‌نماید، به عنوان دانشجوی میهمان برای همان نیمسال‌ها در مؤسسه مقصد شناخته می‌شود.

میهمان دائم: دانشجویی که تمام واحدهای باقیمانده تحصیلی را در مقصد به صورت میهمان می‌گذراند و در پایان هر نیمسال تحصیلی ریز نمرات وی به مؤسسه مبدأ ارسال و در صورت تأیید پایان تحصیلات توسط مؤسسه مقصد، مدرک دانشجو توسط مؤسسه مبدأ صادر می‌گردد.

انتقال: تغییر محل تحصیل دانشجو از یک مؤسسه به مؤسسه دیگر در همان رشتہ، همان دوره و همان مقطع تحصیلی

سامانه: سامانه هایی که توسط سازمان باهدف تسهیل امور متقاضیان و نظارت بر عملکرد مؤسسات درخصوص میهمانی و در انتقال طراحی و مورداستفاده قرار می گیرد.

کمیته نظارت بر میهمانی و انتقال: کمیته نظارت بر میهمانی و انتقال به منظور نظارت بر عملکرد میهمانی و انتقال کلیه مؤسسات و ارائه پیشنهادهای تشویقی و تنبیهی به سایر حوزه های ستادی تشکیل می گردد. حسب اقتضا این کمیته درخصوص نهایی شدن موارد اختلافی میهمانی و انتقال بین مؤسسات تصمیم گیری نموده و آرای صادره برای کلیه مؤسسات لازم الاجرا می باشد.

ب: میهمانی

ماده ۲) میهمان مبنای: در صورتی که سکونت دائمی خانواده دانشجو در نزدیک ترین محل به شهر موسسه مقصد باشد، دانشجو می تواند پس از اعلام قبولی از طرف سازمان سنجش آموزش کشور طبق جدول زیر و بر اساس دستورالعمل اجرایی این ماده که توسط سازمان سنجش تنظیم خواهد شد، میهمان مبنای شود. بر این اساس دانشجویان در صورت داشتن ۹۰٪ نمره آزمون سراسری آخرین فرد پذیرفته شده در همان رشته در موسسه مقصد می توانند از ابتدای شروع به تحصیل حداکثر برای مدت چهار نیمسال در مقطع کارشناسی پیوسته و دو نیمسال در مقطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته میهمان مینا شوند. پس از آن دانشجو در صورت احراز شرایط، انتقال یافته و در صورت عدم احراز شرایط انتقال، می تواند از طریق سامانه برای تمدید میهمانی اقدام نماید.

قابل معرفی جهت میهمان مبنای	قبولی در آزمون	ملاحظات
پس از اتمام مدت میهمانی مبنای در صورت احراز شرایط، انتقال یافته و در صورت عدم احراز شرایط انتقال، می تواند از طریق سامانه برای تمدید میهمانی اقدام نماید.	روزانه یا نوبت دوم	روزانه یا نوبت دوم
پس از اتمام مدت میهمانی مبنای می تواند از طریق سامانه برای تمدید میهمانی اقدام نماید.	غیرانتفاعی - پر迪س های خودگردان دانشگاهی	غیرانتفاعی
میهمانی مبنای به مؤسسات غیرانتفاعی توأم با انتقال می باشد.	پر迪س های خودگردان دانشگاهی - غیرانتفاعی	پر迪س های خودگردان دانشگاهی
	نیمه حضوری	نیمه حضوری
	مجازی	مجازی
	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه فرهنگیان
	فنی حرفه ای و غیرانتفاعی	فنی حرفه ای

تبصره ۱: ثبت تقاضای میهمانی مبنا صرفاً برای پذیرفته شدگان همان سال ورود و همان دوره امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۲: ظرفیت میهمانی مبنا ۵٪ تعداد پذیرش کل دانشجویان ورودی همان سال تحصیلی می‌باشد.

ماده ۳) میهمان: درصورتی که دانشجو حداقل یک نیمسال تحصیلی را در موسسه مبدأ با میانگین کل حداقل ۱۳ گذرانده باشد، می‌تواند تقاضای دو نیمسال میهمان شدن را از طریق سامانه ارائه نماید.

تبصره ۱: حداکثر مدت میهمانی برای مقطع کارشناسی پیوسته چهار نیمسال و برای مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال تحصیلی می‌باشد. ادامه وضعیت میهمانی در صورت موافقت مبدأ و مقصد تا پایان دوره بلامانع است.

تبصره ۲: انتخاب واحدهای درسی دانشجوی میهمان، چه به صورت تک درس و چه به صورت نیمسال تحصیلی کامل، باید با تأیید موسسه مبدأ و طبق شرایط موسسه مقصد باشد.

تبصره ۳: واحدهایی را که دانشجوی میهمان در موسسه مقصد می‌گذراند، عیناً در کارنامه او در موسسه مبدأ ثبت و نمرات آن‌ها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

تبصره ۴: مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان در کلیه حالت‌های میهمانی توسط موسسه مبدأ صادر می‌شود.

ماده ۴) میهمانی از مؤسسات غیردولتی به مؤسسات دولتی در صورت موافقت مبدأ و مقصد بلامانع ولی به عکس آن ممنوع است. شهریه موسسه مقصد بر اساس شهریه دانشجویان نوبت دوم خواهد بود.

ماده ۵) میهمانی از مؤسسات دولتی و غیردولتی به مراکز علمی کاربردی ممنوع است.

ماده ۶) میهمانی از مؤسسات غیردولتی به دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای و به عکس بلامانع می‌باشد.

ماده ۷) سقف پذیرش دانشجوی میهمان موضوع این آینینه در هرسال تحصیلی برای کلیه مؤسسات دولتی ۲۰٪ و برای مؤسسات غیردولتی ۱۵٪ تعداد پذیرش کل دانشجویان ورودی همان سال تحصیلی می‌باشد. مؤسسات مبدأ موظف‌اند در صورت تطبیق درخواست میهمانی دانشجو با مفاد این آینینه تا سقف فوق الذکر با تقاضاها موافقت نماینده

ماده ۸) میهمان دائم؛ دانشجوی میهمان در صورت کسب معدل کل ۱۳ در چهار نیمسال در مقطع کارشناسی پیوسته و دو نیمسال در مقطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در موسسه مقصد می‌تواند با موافقت مؤسسات مبدأ و مقصد میهمان دائم شود

تبصره ۵: در صورت میهمانی دائم، نیازی به مراجعه دانشجو در هر نیمسال به موسسه مبدأ نمی باشد و صرفاً در پایان هر نیمسال، کارنامه دانشجو به موسسه مبدأ ارسال و در پایان تحصیل با اعلام فراغت از تحصیل دانشجو توسط موسسه مقصد، مدرک توسط موسسه مبدأ صادر خواهد شد.

ماده ۹) در صورتی که نظر موسسه مقصد در مورد میهمانی با انتقال مغایر با نظر موسسه مبدأ باشد، دانشجو برای یک نیمسال در موسسه مقصد میهمان شده و موسسه مقصد موظف است حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی دانشجوی میهمان، مراتب را کتاباً به موسسه مبدأ اعلام و هماهنگی لازم برای رفع اختلاف نظر بین دو موسسه معمول و نتیجه نهایی را به دانشجو ابلاغ نماید، در غیر این صورت ملاک، اظهارنظر موسسه مبدأ خواهد بود.

ماده ۱۰) در شرایط برابر، اولویت میهمان شدن با متقاضیانی است که حداقل دارای یکی از شرایط زیر می باشند

الف - دانشجوی دختر

ب - فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده و یا از کارافتادگی پدر و مادر در زمان دانشجویی به طوری که عملأ منجر به سرپرستی خانواده توسط دانشجو شده و یا دانشجو به تشخیص مراجع قانونی به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

ج - بیماری خاص، صعبالعلاج و لاعلاج دانشجو به تأیید مراجع ذیصلاح.

د - معلولیت مؤثر در زمان دانشجویی و یا دانشجویان معلولی که قبل از زمان دانشجویی تحت حمایت سازمان بهزیستی می باشند.

ه - ازدواج دانشجوی دختر (در زمان دانشجویی) در صورتی که محل اشتغال دائم همسر دانشجو، قبل از ازدواج، در نزدیک ترین محل به موسسه مقصد باشد.

و - در مواردی که یکی از والدین دارای شرایط خاص و یا بیماری خاص به تشخیص مراجع ذیصلاح می باشند.

ذ - دانشجویان خانم متأهل دارای فرزند در صورتی که محل اشتغال دائم همسر دانشجو در نزدیک ترین محل به موسسه مقصد باشد.

ح - دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد.

ت - دانشجوی پسر متأهل (ازدواج بعد از قبولی) که همسر وی نیز دانشجو باشد.

تبصره ۶: حسب تشخیص مؤسسات می توانند بدون لحاظ شرایط فوق برای میهمانی دانشجو اقدام نمایند.

ج: انتقال

ماده ۱۱) انتقال دانشجو به موسسه دیگر، مشروط به کسب معدل بالاتر از میانگین معدل دانشجویان ورودی های همان سال و همان رشته در موسسه مقصد، در مدت حداقل چهار نیمسال میهمانی برای مقطع کارشناسی پیوسته و دو نیمسال برای مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و موافقت مبدأ و مقصد می باشد.

تبصره: دانشجویان متقاضی انتقال توأم با تغییر رشته می توانند کما فی السابق و خارج از سامانه تعیین شده تقاضای خود را و موسسه مبدأ ارائه تا در صورت احراز شرایط مطابق آین نامه آموزشی و شورای بررسی موارد خاص با موافقت مبدأ و مقصد، انتقال توأم با تغییر رشته آنها انجام شود.

ماده ۱۲) انتقال از دوره شبانه به روزانه، از پیام نور به دوره های روزانه و شبانه، از غیردولتی به دولتی و از غیردولتی به دانشکده های فنی حرفه ای و مراکز علمی کاربردی ممنوع می باشد.

ماده ۱۳) انتقال از دانشکده های فنی و حرفه ای به مؤسسات غیردولتی بلامانع است.

ماده ۱۴) انتقال از مؤسسات دولتی به مراکز پیام نور و مؤسسات غیردولتی بلامانع می باشد.

ماده ۱۵) دانشجویانی که به دلیل عدم حدنصاب لازم تعداد دانشجو برای تشکیل کلاس در موسسه مبدأ، به عنوان میهمان و یا انتقال به مؤسسات دیگر معرفی می شوند، از پرداخت هر گونه شهریه ثابت و متغیر به موسسه مبدأ معاف می باشند.

ماده ۱۶) اعضای کمیته نظارت بر میهمانی و انتقال با ترکیب زیر و با حکم معاون وزیر و رئیس سازمان امور دانشجویان فعالیت می نمایند

- معاون امور دانشجویان داخل سازمان (رئیس)

- مدیر کل امور دانشجویان داخل (دیر)

- رئیس مرکز نظارت و ارزیابی وزارت علوم

- معاون فنی و آماری سازمان سنجش

- مدیر کل دفتر گسترش آموزش عالی

- مدیر کل بودجه و تشکیلات وزارت علوم

- مدیر کل دفتر مؤسسات آموزش عالی غیردولتی

۵: شهریه

ماده ۱۷) دانشجویان دوره روزانه در دوران میهمانی و انتقال ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعریفه دانشجویان نوبت دوم به مقصد می‌باشد.

تبصره ۵: دانشجویان دوره روزانه متفاوضی انتقال در صورت دارا بودن نمره قبولی دوره روزانه در مقصد از پرداخت شهریه معاف می‌باشند.

ماده ۱۸) دانشجویان نوبت دوم در طول دوره میهمانی مبنای و میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه ثابت به مبدأ و کل شهریه ثابت و متغیر به مقصد می‌باشند.

ماده ۱۹) دانشجویان مؤسسات غیردولتی در طول دوره در کلیه حالت‌های میهمانی ملزم به پرداخت شهریه ثابت و متغیر متناسب با واحدهای اخذشده در مقصد) به موسسه مبدأ و پرداخت شهریه متغیر به موسسه مقصد می‌باشند.

۵: شیوه اجرا

ماده ۲۰) دانشجویان متفاوضی میهمانی باید درخواست خود را در اردیبهشت‌ماه هرسال برای دو نیمسال (نیمسال اول و دوم سال تحصیلی) در سامانه ثبت نمایند.

ماده ۲۱) موسسه مبدأ موظف است بر اساس مفاد این آیین‌نامه، درخواست دانشجو را بررسی و در صورت داشتن شرایط حداکثر تا پانزدهم تیر (برای دو نیمسال تحصیلی) موافقت خود را از طریق سامانه اعلام و ریزنمرات دانشجو را به موسسه مقصد ارسال نماید. موسسه مقصد مکلف است حداکثر تا پایان مردادماه نظر خود را (برای دو نیمسال تحصیلی) از طریق سامانه به موسسه مبدأ و متفاوضی اعلام نماید.

تبصره ۱: در صورت عدم موافقت با درخواست دانشجو از طرف مبدأ و مقصد، اعلام دلایل عدم موافقت با درخواست دانشجو از طریق سامانه ضروری می‌باشد.

تبصره ۲: پس از عدم موافقت مبدأ و یا مقصد در صورتی که دانشجو خود را واجد شرایط خاص بداند می‌تواند با ارائه مدارک از دشواری بررسی موارد خاص موسسه یا استان تقاضای رسیدگی نماید. در صورت عدم موافقت شوراهای مذکور، دانشجو می‌تواند مجدداً مدارک مربوطه را با رأی مخالفت شورای بررسی موارد خاص استان برای بررسی نهایی به کمیته نظارت ارائه نماید. در هر حال آرای شورای بررسی موارد خاص استان و کمیته نظارت برای کلیه مؤسسات و دانشجوی متفاوضی لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۲۲) اعلام نظر مؤسسات به درخواست‌های دانشجویان بایستی در زمان مقرر و به صورت موافقت یا مخالفت در سامانه ثبت شود. عدم اظهارنظر به منزله مخالفت با درخواست دانشجویان متقاضی تلقی شده و در ارزیابی مؤسسات لحاظ می‌شود.

ماده ۲۳) در صورت انتقال، واحدهای گذرانده شده دانشجو در مبدأ که با نمره ۱۲ و بالاتر می‌باشد عیناً در مقصد پذیرفته می‌شود. پذیرفتن واحدهای با نمره کمتر از ۱۲ در اختیار موسسه مقصد می‌باشد.

تبصره: تمام نمرات درسی دانشجو (در موسسه مبدأ و مقصد) اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی، عیناً در کارنامه دانشجوی انتقالی ثبت و نمرات دروس پذیرفته شده در محاسبه میانگین کل او محسوب می‌شود.

ماده ۲۴) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط موسسه مقصد صادر می‌شود.

ماده ۲۵) انتقال دانشجو در هر مقطع تحصیلی فقط یک‌بار مجاز می‌باشد.

ماده ۲۶) انجام میهمانی و انتقال در کلیه حالت‌های میهمانی از یک موسسه به موسسه دیگر در یک شهر منوع بوده و صرفاً برای دروس تک‌درس مجاز می‌باشد.

تبصره: در شرایط خاص موضوع در شورای بررسی موارد خاص استان قابل بررسی می‌باشد.

ماده ۲۷) در تمامی موارد میهمانی مبنای، میهمانی دائم و انتقال اولویت با دانشجویان دختر می‌باشد.

ماده ۲۸) بررسی تقاضای میهمانی و انتقال دانشجویانی که مشمول یکی از بندهای این آئین نامه می‌باشند، احتیاجی به طرح در جلسات شورای بررسی موارد خاص و یا شورای انتقال مؤسسات نداشته و ایجاد تسهیل در امر میهمانی با انتقال بر اساس بندهای این آئین نامه، برای کلیه مؤسسات لازم الاجرا می‌باشد. مسئولیت نظارت و حسن اجرای این آئین نامه در هر موسسه به عهده رئیس آن موسسه می‌باشد.

ماده ۲۹) هرگونه تخلف از این آئین نامه یا عدم اجرای مفاد آن، تخلف اداری محسوب شده و وفق مقررات اقدام می‌گردد.

ماده ۳۰) نظارت عالی بر اجرای این آئین نامه بر عهده سازمان امور دانشجویان بوده و نتایج ارزیابی عملکرد مؤسسات، برای کلیه معاونت‌های حوزه ستادی در تخصیص اعتبارات، صدور مجوز ایجاد رشته و سایر خدمات قابل ارائه، ملاک عمل واقع می‌گردد.

این آئین نامه در ۳۰ ماده و ۱۴ تبصره در تاریخ ۹۲/۲/۲۸ به تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسیده و از تاریخ تأیید برای مدت دو سال لازم الاجراست و از تاریخ تصویب جایگزین آئین نامه قبلی می‌گردد.

"باسم‌ه تعالی"

آیین‌نامه شوراهای بررسی موارد خاص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۹۹)

مقدمه:

به استناد جزء (۵) از بند (ب) ماده ۲ «قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» و با عنایت به مصوبه یک‌صد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۶/۳۰ «شورای عالی اداری مبنی بر تشکیل سازمان امور دانشجویان و با توجه به سند مجموعه اهداف، وظایف و تشکیلات تفصیلی سازمان امور دانشجویان» مصوب ۱۳۹۰/۴/۱۸ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور و نظر به ضرورت ایجاد انسجام تشکیلاتی و مدیریت واحد در رسیدگی به مشکلات آموزشی و پژوهشی دانشجویان دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و لزوم ایجاد وحدت رویه و تصمیم‌گیری سنجیده‌تر درباره درخواست‌های دانشجویان دارای موارد خاص در شوراهای رسیدگی کننده دانشگاهی، استانی و مرکزی آیین‌نامه حاضر بنا به پیشنهاد سازمان امور دانشجویان به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد.

ماده ۱. تعاریف و اختصارات

۱-۱. موارد خاص: موارد خاص به وضعیت دانشجویانی اطلاق می‌شود که جریان تحصیل آنان بنا به عللی خارج از اراده و اختیار آن‌ها و در زمان تحصیل (مثل فوت اعضای درجه یک خانواده، حوادث غیرمتربقه، بیماری حاد و صعب‌العلاج، طلاق، شرایط روانی حاد، اعتیاد سبب بروز مشکلات تحصیلی گردیده و با مقررات و آیین‌نامه‌های مربوطه قابل رفع نمی‌باشد. ضمناً شرایطی چون اشتغال به کار، کمک به خانواده، مشکلات مالی جزء شرایط خاص محسوب نمی‌شود).

۱-۲، مدارک و مستندات خاص: مدارک و مستندات ارائه شده توسط متقدیان پس از تأیید مراجع ذیصلاح پزشک معتمد، مرکز مشاوره، بهداشت و درمان و شورای آموزشی موسسه موردنبررسی قرار می‌گیرد.

۳-۱. مؤسسه: کلیه دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) که دارای مجوز تأسیس از مراجع ذیصلاح بوده و مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، کارشناسی ارشد پیوسته و ناپیوسته و دکتری حرفه‌ای و تخصصی هستند.

۴-۱. سامانه: سامانه شورای بررسی موارد خاص، سامانه‌ای که توسط سازمان در راستای ثبت درخواست‌های الکترونیکی شورای بررسی موارد خاص طراحی، پیاده‌سازی و اجرایی شده است.

۵-۱. شورای دانشگاهی: شورای بررسی موارد خاص دانشگاهی مستقر در موسسه.

۶-۱. شورای استانی: شورای بررسی موارد خاص استانی مستقر در موسسه منتخب استان.

۷-۱. شورای مرکزی: شورای بررسی موارد خاص مرکزی مستقر در سازمان

۸-۱. سازمان: سازمان امور دانشجویان

۹-۱. دبیرخانه: دبیرخانه شورای بررسی موارد خاص مستقر در سطوح شوراهای دانشگاهی، استانی و مرکزی

ماده ۲. معیارها

در کلیه مراحل بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص پرونده، اصول زیر باید حفظ و رعایت شود:

۱-۱. کیفیت آموزشی

۱-۲. حداقل واحد مقرر و میانگین لازم برای دانش آموختگی

۱-۳. حفظ حداقل نمره قبولی در هر درس.

۱-۴. حداقل نمره آزمون سراسری و یا نسبت نمره آزمون های سراسری برای تغییر رشته حسب مورد در کشور، در سهمیه دوره مربوط، سال ورودی و نحوه پذیرش

۱-۵. عدم تغییر مقطع تحصیلی از پایین تر به بالاتر

۱-۶. رعایت مقررات نظام وظیفه عمومی

۱-۷. ارائه مستندات و مدارک مبنی بر خاص بودن شرایط متقاضی

بخش اول: ترکیب اعضا

ماده ۳. ترکیب اعضا شورای دانشگاهی

۱-۱. رئیس موسسه (رئیس)؛

۱-۲. معاون آموزشی موسسه (نائب رئیس)؛

۱-۳. معاون دانشجویی موسسه (دبیر)؛

۱-۴. رئیس مرکز مشاوره و سلامت موسسه؛

۵-۳. سه نفر از اعضای هیئت علمی صاحب نظر موسسه به پیشنهاد دیر شورا و حکم رئیس شورا به مدت دو سال و قابل تمدید.

تبصره ۱: مدیران امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی موسسه چنانچه عضو هیئت علمی باشند در ارتباط با بند ۳-۵ برای عضویت شورا در اولویت قرار دارند.

تبصره ۲. در صورت طرح پرونده دانشجویان شاهد و ایثارگر در شورا، مدیر کل شاهد و ایثارگر موسسه با حق رأی دعوت می شود.

ماده ۴. ترکیب اعضای شورای استانی

۱-۴. رئیس شورای استانی (رئیس)؛

۲-۴. معاون آموزشی موسسه استانی (نائب رئیس)؛

۳-۴. معاون دانشجویی موسسه استانی (دیر)؛

۴-۴. رئیس مرکز مشاوره و سلامت یکی از مؤسسات دولتی استان؛

۴-۵. مدیر امور دانشجویان شاهد و ایثارگر یکی از مؤسسات دولتی استان؛

۴-۶ رئیس یکی از مؤسسات غیردولتی - غیرانتفاعی استان (به استثناء تهران و البرز) با حکم رئیس شورا

۴-۷. یک نفر از اعضاء هیئت علمی صاحب نظر مؤسسات دولتی استان به انتخاب و حکم رئیس شورا.

تبصره ۱. رئیس شورا به پیشنهاد رئیس دانشگاه معین استان و تأیید رئیس سازمان انتخاب می شود، انتخاب رئیس دانشگاه معین استان به عنوان رئیس شورا نیز بلامانع است.

تبصره ۲. اعضای ردیف های ۴-۴، ۴-۵، ۴-۶، ۴-۷ به پیشنهاد دیر و حکم رئیس شورا به مدت دو سال منصوب می شوند و قابل تمدید است.

تبصره ۳. حکم رئیس شورا توسط معاون وزیر و رئیس سازمان و احکام سایر اعضاء توسط رئیس شورا به مدت دو سال صادر و قابل تمدید می باشد.

تبصره ۴. عضویت مندرج در این ماده قابل واگذاری به شخص دیگری نمی باشد.

تبصره ۵ - حسب ضرورت به تشخیص دیر شورا، رئیس موسسه یا یکی از معاونین آموزشی و دانشجویی مرتبط با پرونده مطروحه می تواند بدون حق رأی در جلسه حضور یابد.

تبصره ۶. شورای استانی مؤسسات غیردولتی - غیرانتفاعی استان تهران و البرز با ترکیب مشابه ماده ۴ تشکیل و رئیس شورا توسط معاون وزیر و رئیس سازمان منصوب می‌گردد.

تبصره ۷. شورای استانی مؤسسات آموزش عالی و واحدهای دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای، علمی - کاربردی، فرهنگیان و پیام نور واحد مرکزی دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۸ در خصوص شورای موارد خاص دانشگاهی و استانی مؤسسات وابسته به دستگاه‌های اجرایی شورای مرکزی تصمیم‌گیری خواهد نمود.

ماده ۵- ترکیب اعضای شورای مرکزی

۱-۵. معاون وزیر و رئیس سازمان (رئیس)؛

۲-۵. معاون امور دانشجویان داخل سازمان (نائب رئیس)؛

۳-۵. مدیر کل امور دانشجویان داخل (دبیر)؛

۴-۵. معاون فنی و آماری سازمان سنجش آموزش کشور؛

۵-۵. مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی یا نماینده معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۶-۵. مدیر کل دفتر مشاوره و سلامت سازمان؛

۷-۵. مدیر کل دفتر امور حقوقی و پاسخگویی به شکایات سازمان

۸-۵. دو نفر از معاونین دانشجویی با آموزشی مؤسسات کشور به انتخاب و حکم رئیس شورا به مدت دو سال و قابل تمدید؛

۹-۵. دو نفر از اعضاء هیئت علمی صاحب نظر مؤسسات کشور به انتخاب و حکم رئیس شورا به مدت دو سال و قابل تمدید.

تبصره: مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایشارگر سازمان بنا به ضرورت و طرح موضوعات و پروندهای مرتبط با حق رأی دعوت می‌شود.

بخش دوم: اختیارات شوراها

ماده ۶. اختیارات شورای دانشگاهی

۱-۶. دوره کارданی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی ارشد پیوسته - دکتری حرفه‌ای

۱-۱-۶. تصمیم گیری در خصوص میهمانی، میهمانی دائم از یک موسسه به موسسه دیگر در خصوص دانشجویانی که دارای شرایط خاص می‌باشند با رعایت بندهای مندرج در آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی.

۲-۱-۶. موافقت با حداکثر دو نیمسال مرخصی بدون احتساب در سنتات تحصیلی دانشجویانی که با ارائه مدارک مستدل به بیماری حاد و مزمن جسمی یا روان‌شناختی مبتلا گردیده‌اند تا زمان بهبودی کامل و با تأیید مراجع ذیصلاح (پزشک معتمد یا مرکز مشاوره، بهداشت و درمان).

۳-۱-۶. موافقت با حداکثر پنج نیمسال مرخصی بدون احتساب در سنتات تحصیلی دانشجویان خانم (یک نیمسال در زمان بارداری و چهار نیمسال بعد از زایمان و دوران شیردهی) در طول دوره تحصیل با ارائه مدارک مستدل که دوران بارداری و زایمان را سپری می‌نمایند.

تبصره. دانشجویان خانم دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی نیز مشمول بند فوق می‌گردند.

۴-۱-۶. موافقت با افزایش سنتات تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده و ادامه تحصیل آن‌ها از لحاظ سایر مقررات آموزشی و نظام وظیفه مانع نداشته باشد به شرح ذیل

(الف) دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته: یک نیمسال

(ب) دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته: دو نیمسال

(ج) دانشجویان دوره کارشناسی ارشد پیوسته و دکتری حرفه‌ای: سه نیمسال

۵-۱-۶. موافقت با ادامه تحصیل دانشجویان که به دلیل مشروطی در شرف اخراج قرار گرفته‌اند به مدت یک نیمسال جهت ترمیم معدل، مشروط بر اینکه با گذراندن واحدهای باقیمانده حداقل معدل لازم (طبق مقررات آموزشی) برای دانش آموختگی را کسب نمایند.

۶-۱-۶. موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که به دلیل موجه با ارائه مدارک مستدل، حداکثر یک سال برای ثبت‌نام و ادامه تحصیل مراجعه ننموده‌اند، به شرط عدم اتمام فرجه معافیت تحصیلی نظام وظیفه برای آقایان

تبصره ۱. موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته که حداقل یک سال برای ثبت‌نام و ادامه تحصیل مراجعه ننموده‌اند، به شرط عدم مشکل آموزشی و عدم اتمام مهلت معافیت تحصیلی نظام وظیفه برای آفایان.

تبصره ۲. مدت وقفه این قبیل دانشجویان به عنوان مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سالهای محسوب می‌گردد.
تبصره ۳. درخواست دانشجویان مشمول که از معافیت تحصیلی بهره مند هستند، چنانچه انصراف دهنده و در زمان بازگشت به تحصیل از معافیت نظام وظیفه بهره‌مند شده باشند، قابل بررسی نمی‌باشد.

تبصره ۴. در صورتی که متقاضی بعد از انصراف یا عدم مراجعه مدرک تحصیلی دریافت نموده و یا دانشآموخته مقطع پایین‌تر در دوره تحصیل باشد، درخواست بازگشت به تحصیل مورد بررسی قرار نمی‌گیرد.

۷-۶. موافقت با تغییر رشته دانشجویان در همان گروه آزمایشی و مقطع تحصیلی، در صورتی که دانشجو توانایی تحصیل در رشته فعلی خود را از دست داده باشد با حفظ حداقل نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط و نحوه پذیرش.

تبصره. تشخیص «توانایی ادامه تحصیل» از نظر شرایط جسمانی، روان‌شناختی و آموزشی دانشجو با ارائه مدارک مستدل توسط مراجع ذیصلاح (پزشک معتمد، مرکز مشاوره، بهداشت و درمان و شورای آموزشی با توجه به نوع شرایط) قابل بررسی می‌باشد.

۸-۱. موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک گروه آزمایشی به گروه آزمایشی دیگر در صورتی که دانشجو توانایی تحصیل را از دست داده باشد به شرط داشتن حداقل نسبت نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط و نحوه پذیرش.

تبصره. هرگونه موافقت با ادامه تحصیل یا تغییر رشته حداقل تا ۳ هفته پس از شروع نیمسال تحصیلی امکان پذیر است، در غیر این صورت اجرای تصمیم‌ها در نیمسال آتی میسر خواهد بود و نیمسال جاری به صورت مرخصی بدون احتساب در سالهای مربوط و نحوه پذیرش.

۹-۱. انتقال توأم با تغییر رشته دانشجویان در صورت احراز یکی از بندهای ۸-۱-۶ و ۹-۱-۶ و موافقت شوراهای دانشگاهی مبدأ و مقصد بلامانع می‌باشد.

۲-۶. دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

۱-۶-۲. صدور مجوز حداکثر دو نیمسال میهمانی از یک موسسه به موسسه دیگر، در صورت موافقت استاد راهنمای دانشگاه مبدأ، گروه آموزشی و شورای دانشگاه مبدأ و مقصد با رعایت بندهای مندرج در آییننامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی

۲-۶-۲. موافقت با افزایش یک نیمسال سنت تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده و ادامه تحصیل آن‌ها از لحاظ مقررات آموزشی مانع ندارد. تبصره. دانشجویان دوره کارشناسی ارشد در صورتی که واحدهای جبرانی و پیش‌نیاز ۸ واحد و بیشتر را گذرانده باشند، یک نیمسال دیگر به سنت مجاز آن‌ها اضافه می‌گردد.

۳-۶-۲. موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویان دو نیمسال مشروطی در شرف اخراج که حداقل معدل آن‌ها ۱۳ و تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو بدون احتساب پایان‌نامه بیشتر از ۱۲ واحد نباشد.

۴-۶-۲. اعطای یک نیمسال سنت تحصیلی جهت جبران معدل به دانشجویان دارای یک نیمسال مشروطی که کلیه واحدهای خود را با نمره بالای ۱۲ گذرانده‌اند ولی معدل کل آن‌ها زیر ۱۴ می‌باشد.

۳-۶. دوره دکتری تخصصی Ph.D

۱-۳-۶. موافقت با افزایش سنت مجاز تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده، ولی از لحاظ سایر مقررات آموزشی و نظام وظیفه مجاز به ادامه تحصیل هستند حداکثر تا نیمسال دوازده قابل بررسی می‌باشد.

۲-۳-۶. موافقت با مرخصی بدون احتساب در سنت تحصیلی به مدت حداکثر دو نیمسال قابل بررسی می‌باشد.

ماهه ۷. اختیارات شورای استانی اختیارات شورای علاوه بر اختیارات شورای دانشگاهی به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۷. اختیارات مشترک دوره‌های کاردانی، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی ارشد (پیوسته و ناپیوسته) و دکتری حرفه‌ای.

۱-۱-۷. اجازه میهمانی، میهمانی دائم از یک موسسه به موسسه دیگر در خصوص دانشجویانی که دارای شرایط خاص می‌باشند.

۷-۱-۲. موافقت با حداکثر سه نیمسال مرخصی بدون احتساب در سنتها تحصیلی دانشجویانی که با ارائه مدارک مستدل به بیماری حاد و مزمن جسمی یا روان‌شناختی مبتلا گردیده‌اند تا زمان بهبودی کامل و با تأیید مراجع ذیصلاح.

۷-۱-۳. موافقت با دو نیمسال افزایش سنتها تحصیلی برای دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز سنتها تحصیل آنان برابر مقررات و قوانین آموزشی به پایان رسیده و از لحاظ سایر مقررات آموزشی مجاز به ادامه تحصیل هستند.

۷-۲-۱. اختیارات خاص دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد پیوسته و دکتری حرفه‌ای

۷-۲-۱. موافقت با تغییر رشته دانشجویان در همان گروه آزمایشی و مقطع تحصیلی در صورتی که دانشجو توانایی و انگیزه ادامه تحصیل در رشته فعلی خود را از دست داده باشد، با حفظ حداقل نمره آزمون سراسری رشته و نوع موسسه مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوطه، نحوه پذیرش و سال ورودی.

۷-۲-۲. موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک گروه آزمایشی به گروه آزمایشی دیگر در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در کلیه رشته‌های گروه آزمایشی خود را از دست داده باشد به شرط داشتن حداقل نسبت نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه، دوره و نوع موسسه مربوطه. تبصره. تشخیص «توانایی ادامه تحصیل» از نظر شرایط جسمانی، روحی روانی و آموزشی دانشجو، با ارائه مدارک مستدل توسط مراجع ذیصلاح (پزشک معتمد، مرکز مشاوره، بهداشت و درمان و شورای آموزشی با توجه به نوع شرایط) قابل بررسی می‌باشد.

۷-۲-۳. اجازه ادامه تحصیل به دانشجویان دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته دارای میانگین کل کمتر از ده که با توجه به رعایت مقررات آموزشی مشمول مقررات محرومیت از تحصیل قرار گرفته‌اند به شرط عدم مشروطی مجدد و عدم وجود مشکل از نظر مقررات وظیفه عمومی تبصره. برای حائزین شرایط فوق، ترمیم میانگین کل حداکثر در دو نیمسال قابل جبران باشد.

۷-۲-۴. موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که به دلیل موارد خاص (با ارائه مدارک مستدل) برابر مدت سنتها مجاز تحصیل نداده و مشکلی از لحاظ مقررات وظیفه عمومی ندارند.

تبصره ۱. مدت وقفه این قبیل دانشجویان به عنوان مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنتها محسوب می‌گردد.

تبصره ۲. در صورتی که متقاضی بعد از انصراف یا عدم مراجعت در مقاطع کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد پیوسته یا دکتری حرفه‌ای مدرک تحصیلی مبنی بر فراغت از تحصیل در مقاطع پایین تر از همان مقطع قبولی دریافت نموده

و دانش آموخته گردیده باشد، درخواست بازگشت به تحصیل موردنرسی قرار نمی‌گیرد، در سایر موارد درخواست مقاضی قابل بررسی می‌باشد.

۷-۳. اختیارات خاص دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

۱-۷. اعطای فرصة مجدد ادامه تحصیل، برای دانشجویان در شرف اخراج به علت دو نیمسال مشروطی، در صورت احراز شرایط خاص به شرط رعایت مقررات نظام وظیفه تبصره. چنانچه دانشجو نتواند از این فرصت برای جبران میانگین استفاده نماید یا در صورت مشروطی، محروم از تحصیل شناخته شده، صرفاً گواهی واحدهای گذرانده شده برای وی صادر خواهد شد.

۲-۷. اجازه ادامه تحصیل و انتقال به دانشجویان مؤسسات دولتی که وقفه تحصیلی تا دو برابر سنتوات مجاز تحصیلی دارند یا امکان بازگشت به موسسه خود را ندارند، صرفاً به دانشگاه پیام نور با مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی

۳-۷. موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که به دلیل موارد خاص (با ارائه مدارک مستدل) حداکثر تا چهار نیمسال ادامه تحصیل نداده، به شرط عدم مشکل نظام وظیفه تبصره: مدت غیبت این قبیل دانشجویان به عنوان مرخصی تحصیلی، بدون احتساب در سنتوات محسوب می‌گردد.

۷-۴. اختیارات دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)

۱-۴. موافقت با افزایش سنتوات مجاز تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده، ولی از لحاظ سایر مقررات آموزشی و نظام وظیفه مجاز به ادامه تحصیل هستند حداکثر تا نیمسال چهارده.

۲-۴. موافقت با مرخصی بدون احتساب در سنتوات تحصیلی به مدت حداکثر سه نیمسال
۳-۴. موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که به دلیل موارد خاص (با ارائه مدارک مستدل) حداکثر تا نصف سنتوات مجاز تحصیلی، ادامه تحصیل نداده و مشکلی از نظر مقررات نظام وظیفه ندارند.

تبصره: مدت غیبت این قبیل دانشجویان به عنوان مرخصی تحصیلی، بدون احتساب در سنتوات محسوب می‌گردد.

۴-۴. موافقت با ارائه یک نیمسال فرصت جهت ترمیم میانگین کل برای دانشجویان دارای شرایط خاص با نظر استاد راهنمای و تأیید گروه تا در صورت موفقیت در جبران میانگین، ادامه تحصیل دهنند.

۵-۴. موافقت با دفاع از رساله دانشجویانی که در نیمسال پائزده موفق به اخذ پذیرش و چاپ مقاله شده و با اعلام آمادگی برای دفاع از رساله توسط استاد راهنما می‌توانند تا پایان نیمسال مذکور دفاع نمایند.

ماده ۸: اختیارات شورای مرکزی

اختیارات شورای مرکزی، به عنوان عالی ترین نهاد رسیدگی کننده به مشکلات آموزشی (مانند بازگشت به تحصیل، مجوز افزایش سنتوات تحصیلی، ادامه تحصیل و شرکت در آزمون جامع و دیگر موارد خاص) دانشجویان در تمامی دوره‌های تحصیلی که از طریق آئین نامه‌های آموزشی قابل بررسی و رسیدگی نمی‌باشد، به شرح ذیل است:

۱-۱ برنامه‌ریزی، راهبری، ایجاد وحدت رویه، نظارت بر حسن اجرای عملکرد شوراهای دانشگاهی و استانی؛

۱-۲ رسیدگی و تصمیم‌گیری در خصوص پرونده‌های اضطراری که در شوراهای دانشگاهی و استانی بر اساس آئین نامه موجود غیرقابل رسیدگی می‌باشد، به تشخیص رئیس شورای مرکزی؛

۱-۳ اعلام نظر در خصوص مواردی که در آئین نامه شوراهای بررسی موارد خاص دانشگاهی و استانی حکمی پیش‌بینی نشده است؛

۱-۴ رسیدگی به سایر موارد کلی که به تشخیص رئیس، یا دبیر شورای مرکزی به دبیرخانه شورا ارجاع شده است.

۱-۵ بررسی درخواست تشکیل شورای دانشگاهی با استانی در مجموعه‌های آموزش عالی جدید التأسیس، دانشکده‌های وابسته به دانشگاه‌های جامع، دانشکده‌های اقماری سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی؛

۱-۶ تفسیر آئین نامه‌های شورای دانشگاهی و استانی و مسائل غیرقابل پیش‌بینی؛

۱-۷ رسیدگی به شکایات دانشجویان بعد از اعلام تصمیم شورای استانی؛

۱-۸ تصویب موارد عمومی برای اجرا در سطوح دانشگاهی و استانی؛

۱-۹ رسیدگی و تصمیم‌گیری در خصوص موارد احتمالی اختلاف بین شوراهای دانشگاهی و استانی.

بخش سوم: نحوه تشکیل جلسات و ابلاغ تصمیم‌ها

ماده ۹. نحوه تشکیل جلسات

۱-۱. جلسات شورا با شرکت حداقل دو سوم اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات شورا با رأی اکثریت مطلق (بیش از نصف افراد حاضر در جلسه معتبر می‌باشد).

۱-۲. حضور رئیس یا نائب رئیس و دبیر شورا در تمامی جلسات شورا الزامی می‌باشد.

۳-۹. جلسات شورا در صورت ضرورت هر ماه یک بار و بنا به تشخیص رئیس یا دبیر شورا در بازه زمانی کوتاه‌تر تشكیل می‌شود.

ماده ۱۰. ابلاغ تصمیمات

۱-۱. صورت جلسات شورا با ذکر وضعیت تحصیلی دانشجویان و دلیل خاص بودن آن‌ها پس از امضای کلیه اعضای حاضر در جلسه و تأیید رئیس شورا لازم الاجرا می‌باشد.

۲-۱. تصمیم‌های صادره در شورای دانشگاهی از طریق سامانه جهت اجرا به معاونت آموزشی و جهت اطلاع به دانشجو ابلاغ می‌گردد.

۳-۱. تصمیم‌های صادره در شورای استانی و مرکزی، پس از تأیید و امضا صورت جلسات توسط اعضا و رئیس شورای توسط دبیر شورا به موسسه مربوطه ابلاغ شده و لازم الاجرا است، همچنین ابلاغ تصمیم‌های صادره به دانشجو توسط موسسه متقاضی از طریق سامانه صورت می‌گیرد.

بخش چهارم: ثبت درخواست، ارجاع پرونده‌ها به شورا و نحوه رسیدگی به اعتراض

ماده ۱۱. سامانه شورای بررسی موارد خاص

۱-۱. ارائه تمامی درخواست‌ها و تجدیدنظر جهت رسیدگی و بررسی در شورای موارد خاص در سه سطح دانشگاهی، استانی و مرکزی از طریق ثبت در سامانه مربوطه است که توسط سازمان پیش‌بینی می‌شود.

۲-۱. ارسال گزارش و صورت جلسات شورای دانشگاهی و استانی به دبیرخانه شورای مرکزی از طریق سامانه باystsی صورت پذیرد.

۳-۱. دبیران شورای دانشگاهی و استانی موظف هستند رونوشت احکام اعضا و تغییرات اعضا را از طریق سامانه به دبیرخانه شورای مرکزی ارسال کنند.

ماده ۱۲. شورای دانشگاهی

دبیرخانه شورا وضعیت تحصیلی و درخواست‌هایی را که به یکی از سه طریق زیر ارجاع گردیده را مورد رسیدگی قرار می‌دهد و دبیر شورا پس از بررسی مقدماتی، پرونده‌ها و موارد ارجاعی را جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم در شورا مطرح می‌نماید.

۱-۱. مواردی که پس از طرح در شورای آموزشی یا شورای تحصیلات تکمیلی موسسه با تأیید معاون آموزشی به شورا ارجاع شود.

۱۲-۲. تقاضای دانشجویانی که با تأیید رئیس موسسه، معاون دانشجویی با معاون آموزشی به شورا ارجاع گردد.

۱۲-۳. درخواست‌ها یا مواردی که توسط دبیر شورای مرکزی با رئیس شورای استانی به دبیرخانه شورا ارجاع می‌گردد.

۱۲-۴. مؤسسات دولتی دارای واحداً و پردیس‌های متعدد در سطح کشور، می‌توانند بخشی از حدود اختیارات خود در این آین نامه را بر اساس مصوبه شورای دانشگاهی به واحدهای مربوطه تفویض و به دبیرخانه شورای مرکزی اعلام نمایند.

ماده ۱۳. شورای استانی

دبیرخانه شورا وضعیت تحصیلی و درخواست‌ها را به شرح زیر مورد رسیدگی قرار می‌دهد:

۱-۱۳. مواردی که خارج از اختیارات شورای دانشگاهی بوده، به تشخیص شورا و با تأیید رئیس یا دبیر شورا جهت طرح در شورای استانی ارسال می‌شود.

۱۳-۰۲ رئیس یا دبیر شورای دانشگاهی درخواست تجدیدنظر دانشجو را در صورت دارا بودن مدارک جدید جهت بررسی پرونده در شورای استانی به شورای مذکور منعکس می‌نماید.

۱۳-۳. مؤسسات غیردولتی - غیرانتفاعی و واحدهای مؤسسات (فنی و حرفه‌ای، پیام نور، فرهنگیان و علمی - کاربردی) که دارای ترکیب اعضا در ماده ۳ نمی‌باشند، پرونده‌های مربوطه را به شورای تعیین شده از سوی دبیرخانه شورای مرکزی یا واحدهای استانی ارجاع می‌دهند.

۱۳-۴. ارجاع درخواست توسط رئیس یا دبیر شورای دانشگاهی یا شورای استانی

۱۳-۵. ارجاع تقاضای دانشجویان مؤسساتی که دارای مجوز تشکیل شورای دانشگاهی نیستند یا بررسی تقاضا در اختیارات شورای دانشگاهی نمی‌باشد، توسط رئیس موسسه پس از طرح و تصویب در شورای آموزشی یا شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه مربوطه.

۱۳-۶. درخواست‌هایی که توسط رئیس، نائب رئیس یا دبیر شورای مرکزی به شورای استانی ارجاع می‌گردد، بررسی و تصمیم‌گیری شود.

۱۳-۷. رسیدگی به درخواست تجدیدنظر در آراء صادره شورای دانشگاهی در صورت ارائه مستندات جدید.

۱۳-۸. دبیر شورا پس از بررسی مقدماتی سوابق، پرونده را جهت رسیدگی در شورا مطرح می‌نماید.

۹-۱۳. اعلام نظر پزشک معتمد، مرکز مشاوره، بهداشت و درمان موسسه منتخب در خصوص مستندات پزشکی یا روان‌شناسی پرونده در موارد موردنیاز، ضروری است.

۱۰-۱۳ تصمیم‌های شورای استانی برای کلیه مؤسسات تحت پوشش آن استان لازم‌الاجراست.

ماده ۱۴- شورای مرکزی

شورای مرکزی، مواردی که به یکی از دو طریق زیر از سوی سامانه به دیرخانه ارجاع می‌شود را مورد رسیدگی قرار می‌دهد:

۱۴-۱. مواردی که به تشخیص دبیر شورای مرکزی به دیرخانه ارجاع می‌شود؛

۱۴-۲. مواردی که توسط رئیس یا دبیر شورای دانشگاهی با استانی به دیرخانه ارسال می‌گردد.

۱۴-۳. پرونده‌هایی که خارج از اختیار شورای استانی می‌باشد، باید با تأیید رئیس شورای استانی و اعلام نظر، به اضمام آخرین وضعیت تحصیلی حسب کاربرگ مربوطه و سایر مدارک از طریق سامانه به شورای مرکزی ارسال گردد.

۱۴-۴. جنابجه دانشجویی نسبت به تصمیم‌های صادره توسط شورای استانی اعتراض داشته و درخواست تجدیدنظر نماید، ابتدا درخواست به رئیس شورای استانی ارجاع، سپس رئیس یا دبیر شورا با ذکر دلایل، تصمیم صادره و وضعیت دانشجو را به شورای مرکزی منعکس می‌نماید.

تبصره. ثبت‌نام مشروط از دانشجویان قبل از صدور تصمیم شورای مرکزی ممنوع است.

بخش پنجم: گزارش، نظارت و ارزیابی

ماده ۱۵. شورای دانشگاهی

۱-۱۵. دبیر شورای دانشگاهی موظف است گزارش عملکرد شورا را پس از امضای تمامی اعضاء و تأیید رئیس شورا در سامانه بارگذاری نموده و نسبت به ارسال آن به دیرخانه شورای استانی اقدام نماید.

ماده ۱۶. شورای استانی

۱-۱۶. نظارت بر حسن اجرای احکام و تصمیم‌های صادره از شورای دانشگاهی تحت پوشش شورای استانی با شورای استانی مربوطه می‌باشد که در صورت عدم رعایت قوانین و مقررات یا عدم اجرای تصمیم‌ها گزارش مربوطه به دیرخانه شورای مرکزی ارسال تا در خصوص فعالیت شورای مذکور تصمیم‌گیری گردد.

۱۶-۲. دبیر شورا موظف است گزارش عملکرد و صورت جلسات شورای استانی را پس از امضاء تمامی اعضای حاضر و تأیید رئیس شورا در سامانه بارگذاری نموده و نسبت به ارسال آن به دبیرخانه شورای مرکزی اقدام نماید.

۱۶-۳. عملکرد شورای استانی توسط دبیرخانه شورای مرکزی، ارزیابی شده و در صورت عدم رعایت اختیارات واگذارشده، تصمیمات لازم جهت ادامه کار شورا توسط رئیس شورای مرکزی اتخاذ خواهد شد.

بخش ششم: سایر موارد

ماده ۱۷. تصمیم‌های شورای مرکزی و استانی برای کلیه موسسه‌ها لازم الاجرا است. رئیس شورا مسئولیت نظارت بر حسن اجرای تصمیم‌های شوراهای مربوطه را بر عهده دارد.

ماده ۱۸. تصمیم‌های صادره در شورای مرکزی نهایی بوده و قطعیت دارد و شورای دانشگاهی و استانی حق بررسی مجدد با طرح مجدد موضوع در شورای دانشگاهی با استانی را ندارد.

ماده ۱۹ - دبیرخانه شوراهای دانشگاهی، استانی و مرکزی:

دبیرخانه زیر نظر دبیر شورای مربوطه با شرح وظایف زیر فعالیت می‌نماید:

۱-۱. تعیین زمان و مکان جلسات و دعوت کتبی از اعضاء برای حضور در جلسات؛

۱-۲. تشکیل و بررسی مقدماتی پرونده‌های ارجاعی به دبیرخانه و اخذ اطلاعات موردنیاز و تنظیم دستور جلسه؛

۱-۳. تهیه و تنظیم صورت جلسات شورا و تصمیم‌های ابلاغی بر اساس مصوبات شورا

۱-۴. جمع‌آوری و نگهداری گزارش‌ها و صورت جلسات شورا؛

۱-۵. رسیدگی به گزارش‌ها و مصوبات شورای مربوطه و سطوح پایین تر و انطباق آن با مفاد آئین‌نامه‌های مربوط؛

۱-۶ تهیه گزارش سالانه عملکرد شورای مربوطه و ارائه آن به رئیس و دبیر شورا؛

این آئین‌نامه در نوزده ماده و صدوییست بند و بیست و هفت تبصره در تاریخ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجرا و جایگزین آئین‌نامه‌های قبلی می‌گردد.

"باسم‌هه تعالی"

"آئین‌نامه نقل و انتقال دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری"

در راستای فرمایش‌های مورخ ۷۵/۷/۵ مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) مبنی بر بهبود بخشیدن به برنامه‌های آموزشی و فرهنگی فرزندان و همسران معزز شاهد با «اولویت خاص» و با عنایت به مصوبه مورخ ۷۴/۷/۱۳ شورای طرح و برنامه در خصوص تدوین آئین‌نامه نقل و انتقال فرزندان و همسران دانشجویان شاهد و مصوبه جلسه ۵۶۴ مورخ ۸۴/۴/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد تعیین تسهیلات طرح شاهد به فرزندان آزادگان و فرزندان جانبازان ۵۰٪ الی ۶۹٪ آئین‌نامه که پس از تأیید ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت آموزش و پرورش و تصویب ستاد برنامه‌ریزی امور فرهنگی فرزندان شاهد، در تاریخ ۸۵/۷/۲۶ به تصویب نهائی شورای عالی طرح و برنامه شاهد رسیده است، از نیمسال اول سال تحصیلی ۸۵-۸۶ در کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای قابل اجرا می‌باشد.

لازم به ذکر است که واجدین شرایط ذکر شده در این آئین‌نامه همانند سایر دانشجویان کشور از مزایای آئین‌نامه‌های جاری نقل و انتقال وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برخوردار می‌باشند. لکن به دلیل ضرورت حفظ انسجام و کیان خانواده‌هایی که در آن‌ها فرزندان و همسر معزز شاهد و ایثارگر موفق به تحصیل در مراکز آموزش عالی می‌شوند، این آئین‌نامه به صورت خاص تصویب و جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱: تسهیلات موضوع این آئین‌نامه در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه‌ای در کلیه رشته‌های تحصیلی و دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیز آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای تحت پوشش وزارت آموزش و پرورش، به ترتیب اولویت، افراد ذیل را شامل می‌شود:

فرزندان اناش شاهد

فرزندان ذکور شاهد

همسر شهید

جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و آزادگان

فرزندان اناش جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و آزادگان

فرزندان ذکور جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و آزادگان

همسر جانبازان ۵۰٪ و بالاتر و آزادگان

جانبازان ۲۵٪ - ۴۹٪

تبصره ۱: دانشجویان واجد شرایط بایستی حداقل نمره کل تراز در هر رشته، مقطع و گروه آزمایشی که همه ساله توسط کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت خانه، مرکب از مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر، مدیر کل امور دانشجویان داخل، مدیر کل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران به تصویب می‌رسد را دارا باشند.

تبصره ۲: دانشجویان واجد شرایط ورودی سال‌های قبل موضوع ماده ۱ این آئین نامه با داشتن شرایط مناسب علمی، در صورت عدم تکمیل ظرفیت توسط دانشجویان جدید الورود، به ترتیب اولویت ذکر شده، مشمول این آئین نامه خواهند بود.

تبصره ۳: در صورتی که سهمیه انتقال توسط افراد واجد شرایط فوق تکمیل نگردد، کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت خانه می‌تواند نسبت به تکمیل ظرفیت نقل و انتقال توسط همسران و فرزندان جانبازان ۲۵٪ الی ۴۹٪ واجد شرایط، اقدام نماید.

تبصره ۴: تسهیلات موضوع این آئین نامه در موارد خاص شامل مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته نیز می‌شود. تشخیص و احراز خاص بودن در خواست‌ها با پیشنهاد کمیسیون نقل و انتقال بر عهده ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر می‌باشد.

ماده ۲: حداکثر ۵٪ سهمیه پذیرش هر مقطع تحصیلی (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته، کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری حرفه‌ای) در هر دانشگاه یا مرکز آموزش عالی بر طبق نظر کمیسیون نقل و انتقال تحت پوشش وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش جهت انتقال افراد واجد شرایط موضوع ماده ۱ در شروع هر نیمسال تحصیلی اختصاص می‌یابد. تعیین میزان ظرفیت هر رشته محل به عهده کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت خانه می‌باشد. **تبصره:** ملاک تعیین ظرفیت پذیرش هر رشته و مقطع تحصیلی، دفترچه‌های راهنمای آزمون‌های سراسری در هر مقطع و سال ورود دانشجو می‌باشد.

ماده ۳: کلیه دانشگاه‌ها و مرکز آموزش عالی تحت پوشش (به عنوان مبدأ) موظفاند در هرسال تحصیلی با درخواست انتقال دانشجویان مشمول ماده ۱ این آئین نامه پس از ثبت‌نام و در ابتدای هر نیمسال تحصیلی خارج از

ضوابط نقل و انتقال آئین نامه آموزشی موافق نمایند. تبصره ۱: بر اساس تشخیص اعضای کمیسیون نقل و انتقال، انتقال برخی از دانشجویان به صورت میهمان (یک یا دو نیمسال تحصیلی) در دانشگاه مقصد خواهد بود که در صورت مشروط نشدن انتقال وی دائم تلقی می شود و در صورت مشروط شدن دانشجو به پیشنهاد دانشگاه و به تشخیص کمیسیون نقل و انتقال به دانشگاه مبدأ باز می گردد.

تبصره ۲: دریافت هر گونه وجه از دانشجویان انتقالی و یا مهمان مشمول ماده (۱) آئین نامه تحت عنوان شهریه ثابت، هزینه نقل و انتقال و ... توسط دانشگاه یا مراکز آموزش عالی مبدأ و مقصد ممنوع می باشد دانشجویان واجد شرایط این آئین نامه می باشندی در دانشگاه مبدأ ثبت نام موقت نمایند و پس از ثبت نام در دانشگاه محل انتقال، پرونده و مدارک تحصیلی آنها توسط دانشگاه مقصد از دانشگاه مبدأ استعلام خواهد شد و دانشگاه مبدأ موظف است در اولین فرصت ممکن پرونده تحصیلی دانشجو را به دانشگاه مقصد ارسال نماید.

تبصره ۳: دانشگاه های مقصد موظف اند دانشجویان انتقالی را در همان دوره های قبلی اولیه خود ثبت نام نمایند و تغییر دوره از روزانه به شبانه و دریافت هر گونه وجه ممنوع می باشد.

ماده ۴: کلیه دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش (مقصد) موظف اند در هر نیمسال تحصیلی با انتقال دانشجویان مشمول ماده ۱ آئین نامه موافق نموده و با معرفی نامه معاونت دانشجوئی وزارت خانه نسبت به ثبت نام دانشجویان اقدام نمایند.

تبصره ۵: واجدین شرایط با معرفی اداره کل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران و پس از موافق کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت خانه، از طریق معاونت دانشجوئی وزارت خانه به دانشگاه ها یا مراکز آموزش عالی تحت پوشش معرفی خواهند شد.

ماده ۵: دانشجویان شاهد و ایثارگری که بنا بر رأی کمیسیون موارد خاص دانشگاه ملزم به تغییر رشته، و یا تقلیل مقطع به مقاطع کارданی یا کارشناسی شده اند می توانند در قالب ظرفیت تعیین شده توسط کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت خانه برای رشته درخواستی به دانشگاه های نزدیک محل سکونت، انتقال یابند. نزدیک ترین دانشگاه به محل سکونت این دانشجویان در صورت دارا بودن رشته موردنظر، ملزم به پذیرش دانشجو می باشند.

این آئین نامه با یک مقدمه و در ۵ ماده و ۹ تبصره در تاریخ ..... به تصویب رسید و پس از تصویب و ابلاغ

این آئین نامه، کلیه آئین نامه های قبلی مغایر با آن کان لم یکن تلقی می گردند.

"باسم‌هه تعالی"

"آین‌نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر ضمیمه آین‌نامه آموزشی دوره‌های کارداشی، کارشناسی ناپیوسته و پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (مصوب ۱۳۹۳)"

مقدمه

به‌منظور تحقق فرامین بنیان‌گذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) و رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت‌الله العالی در خصوص رسیدگی همه‌جانبه به امور آموزشی، فرهنگی یادگاران معزز شهدا و ایثارگران و اهتمام ویژه در تربیت و تحصیل فرزندان آنان و در راستای تحقق اهداف قانون جامع ایثارگران، این آین‌نامه با رویکرد توانمندسازی، عزتمندی، هویت مداری و مناسب با نیازهای جامعه هدف و به‌منظور اصلاح، تکمیل و تجمیع آین‌نامه‌ها و مقررات آموزشی موجود تدوین گردیده است و در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۹/۴ ستاد برنامه‌ریزی طرح شاهد به تصویب نهایی رسیده است.

تعاریف: الف) دانشجویان شاهد و ایثارگر: دانشجویان شاهد و ایثارگر شامل موارد ذیل می‌باشند.

۱) جانبازان٪ ۲۵ و بالاتر

۲) آزادگان

۳) همسر و فرزند (شهید، جاویدالاثر، آزاده، جانباز٪ ۲۵ و بالاتر)

۴) جانباز با حداقل٪ ۱۵ جانبازی و سه ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه

۵) رزمنده با حداقل شش ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه

ب) ستاد: ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

ج) کمیته منتخب: کمیته منتخب ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه، این کمیته به‌منظور تسهیل و تسريع در رسیدگی به درخواست‌های آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر و به تشخیص رئیس ستاد تشکیل می‌گردد و اعضای آن مشکل از افراد ذیل می‌باشد

۱) معاون آموزشی دانشگاه یا مدیر آموزش دانشگاه به عنوان رئیس کمیته

۲) مدیر کل (یا حسب مورد مدیر و یا رئیس گروه) امور دانشجویان شاهد و ایثارگر به عنوان دبیر ستاد

۳) یک نفر از اعضای هیئت‌علمی استاد مشاور دانشگاه

(۵) دبیر ستاد: دبیر ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

یادآوری:

در دانشگاه‌ها و یا مراکز آموزش عالی که کمیته منتخب ستاد تشکیل نمی‌گردد موارد مربوطه در کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه بررسی و تصمیم‌گیری می‌شود.

آین نامه تسهیلات آموزشی ویژه دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و پیوسته،
ضمیمه آین نامه آموزشی مصوب جلسه مورخ ۹۳/۹/۴ شورای ستاد برنامه‌ریزی طرح شاهد
۱- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۷:

درصورتی که معدل کل دانشجوی شاهد و ایثارگر ۱۴ و بالاتر باشد می‌تواند با رعایت ضوابط این ماده در نیم سال تابستان حداکثر ۸ واحد درسی انتخاب نماید.

۲- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۷:

دانشجوی شاهد و ایثارگر می‌تواند حداکثر در دو نیم سال تحصیلی با تأیید کمیته منتخب ستاد حداقل ۱۰ واحد درسی انتخاب نماید.

۳- تبصره الحاقی به تبصره ۳ ماده ۷:

دانشجوی شاهد و ایثارگری که حداکثر ۱۰ واحد درسی برای اتمام واحدهای دوره تحصیلی داشته باشد می‌تواند با تأیید کمیته منتخب ستاد واحدهای مذکور را در نیم سال تابستان انتخاب نماید.

۴- تبصره الحاقی به تبصره ۵ ماده ۷:

درصورتی که واحدهای انتخابی یا باقی‌مانده دانشجو در پایان نیم سال تحصیلی به تشخیص کمیته منتخب ستاد، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۴ واحد درسی برسد، در این صورت میانگین کمتر از ۱۲ دانشجو مشروطی محسوب نمی‌شود. (استفاده از این تبصره فقط برای دو نیمسال مجاز می‌باشد).

۵- تبصره الحاقی به ماده ۱۲:

دانشجویان شاهد و ایثارگر برای دروس مردودی یک‌بار معاف از پرداخت هزینه می‌باشند. همچنین درصورتی که حذف درس دانشجوی شاهد و ایثارگر با تأیید ستاد انجام گرفته باشد از پرداخت هزینه معاف می‌باشد.

۶- تبصره الحقی به ماده ۱۵:

به حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجویان شاهد و ایثارگر در دوره‌های کارданی و کارشناسی ناپیوسته یک نیم سال و در دوره کارشناسی پیوسته دو نیم سال اضافه می‌شود.

۷- تبصره الحقی به تبصره ۱ ماده ۱۶:

مدت زمان امتحان (میان‌ترم و پایان‌ترم) برای دانشجوی جانباز که به دلیل عدم توانایی ناشی از مجروحیت نیاز به افزایش مدت زمان امتحان می‌باشد، بنا به تشخیص و اعلام دبیر ستاد، حداکثر تا ۲ برابر مدت زمان معمول آن قابل افزایش است.

۸- تبصره الحقی به تبصره ۱ ماده ۱۷:

تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسات درس یا امتحان با کمیته منتخب ستاد می‌باشد. چنانچه غیبت موجه دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسات امتحان درس یا دروس به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متأثر از آن باشد و دانشجو نتواند در امتحان درس یا دروس اخذشده شرکت با تأیید کمیته منتخب ستاد می‌تواند حداکثر تا پایان نیم سال بعدی در امتحان درس یا دروس شرکت نماید، در غیر این صورت درس یا دروس مذکور حذف می‌شود و مطابق تبصره الحقی به تبصره ۵ ماده ۷ رعایت حد نصاب الزامی نیست. "عدم ثبت نمره یا کسب نمره قبولی در درس یا دروس مذکور مانع اخذ دروس بعدی نخواهد شد".

۹- تبصره الحقی به تبصره ۲ ماده ۱۷:

در شرایط خاص، حذف کلیه دروس یک نیم سال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجوی شاهد و ایثارگر و تأیید کمیته منتخب ستاد تا قبل از شروع امتحانات امکان‌پذیر است. این نیم سال جزو سنت انتسابی دانشجو محسوب نمی‌شود.

(استفاده از این تبصره فقط برای دو نیمسال مجاز می‌باشد.)

۱۰- تبصره الحقی به تبصره ۳ ماده ۱۷:

دانشجوی شاهد و ایثارگر مجاز است یک درس بیشتر از سایر دانشجویان حذف اضطراری نماید.

۱۱- تبصره الحقی به تبصره ۱ ماده ۱۸:

نمرات مردودی ۵ عنوان درس دانشجوی شاهد و ایثارگری از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آن محسوب نمی‌شود، مشروط بر اینکه در نیمسال‌های بعد حداقل نمره ۱۲ را در دروس مجبور اخذ نماید.

۱۲- تبصره الحقی به ماده ۱۹:

یک نیم سال به تعداد نیم سال‌های مشروطی مجاز دانشجویان شاهد و ایثارگر اضافه می‌گردد.

۱۳- تبصره الحقی به تبصره ۲ ماده ۲۰:

درصورتی که مخصوصی برای معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متأثر از آن باشد با ارائه مدارک مربوط و تأیید ستاد و پزشک دانشگاه، آن نیمسال جزو سنتات تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود.

۱۴- تبصره الحقی به ماده ۲۱:

درصورتی که دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل معالجات پزشکی و صدمات ناشی از جنگ و یا آلام متأثر از آن، دچار وقه تحصیلی به میزان حداقل ۲ نیم سال شود، با تأیید ستاد می‌تواند ادامه تحصیل دهد و آن مدت جزو سنتات تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود.

۱۵- تبصره الحقی به ماده ۲۳:

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به تشخیص کمیته منتخب ستاد توانایی ادامه تحصیل در رشته خود را نداشته باشد، می‌تواند به رشته دیگری در همان دوره و در سایر گروه‌های آزمایشی تغییر رشته دهد. درصورتی که تغییر رشته، منوط به تغییر محل تحصیل دانشجو باشد، با تأیید و معرفی اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر سازمان امور دانشجویان، درخواست دانشجو در شورای موارد خاص مرکزی مطرح خواهد شد.

۱۶- تبصره الحقی به تبصره ماده ۲۳:

برای دانشجویان شاهد و ایثارگر تغییر رشته با تشخیص ستاد و حداقل دو بار امکان‌پذیر می‌باشد.

۱۷- تبصره الحقی به ماده ۲۵:

تغییر گرایش دانشجویان شاهد و ایثارگر مقطع کارشناسی ناپیوسته با تشخیص کمیته منتخب ستاد و برای یکبار انجام می‌گیرد.

۱۸ - تبصره ۱ الحاقی به ماده ۲۶:

کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی موظف‌اند در هر نیم سال تحصیلی با انتقال دانشجویان شاهد و ایشارگر مطابق آئین‌نامه نقل و انتقال مصوب شورای طرح و برنامه شاهد موافقت نمایند. بهره‌مندی دانشجویان شاهد و ایشارگر از آئین‌نامه مذکور مانع برای استفاده از میهمانی و انتقال از طریق "آئین‌نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی" نمی‌باشد.

۱۹ - تبصره الحاقی به ماده ۲۸:

انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش برای دانشجویان شاهد و ایشارگر مطابق با تبصره‌های الحاقی به مواد ۲۳، ۲۵ و ۲۶ انجام می‌گیرد.

۲۰ - تبصره الحاقی به ماده ۲۸:

پذیرش کلیه دروس قابل تطبیق، با نمره ۱۰ و بالاتر دانشجوی شاهد و ایشارگر میهمانی، انتقال و انتقالی توأم با تغییر رشته توسط دانشگاه مقصد الزامی است. (تشخیص قابل تطبیق بودن دروس در صلاحیت گروه آموزشی دانشگاه مقصد می‌باشد).

۲۱ - تبصره الحاقی به تبصره ماده ۲۹:

در صورت تأیید کمیته منتخب، به دانشجوی شاهد و ایشارگر دو نیم سال فرصت داده می‌شود تا با گذراندن حداکثر ۳۰ واحد معدل کل خود را حداقل به ۱۲ برساند.

۲۲ - تبصره الحاقی به ماده ۳۰:

در صورتی که میانگین نمرات واحدهای گذرانده دانشجوی شاهد و ایشارگر منصرف یا محروم از تحصیل مقطع کارشناسی ۱۰ و بالاتر باشد و حداقل ۷۰ واحد درسی را گذرانده باشد یک نیم سال جهت جبران معدل کل اعطا می‌گردد. بنای محاسبه معدل، می‌تواند دروس گذرانده مجاز با نمره بالای ۱۲ قرار بگیرد.

**آیین نامه تسهیلات آموزشی مقطع کارشناسی ارشد، ضمیمه آیین نامه آموزشی مصوب جلسه
مورخ ۹۳/۹/۴ شورای ستاد برنامه‌ریزی طرح شاهد عالی**

۱ - تبصره الحقی به ماده ۷:

دانشجوی شاهد و ایثارگر مجاز است در طول دوره تحصیلی صرفاً در یک نیمسال کمتر از ۸ واحد درسی اخذ نماید و یا تعداد واحدهای انتخابی را به کمتر از ۸ واحد تقلیل دهد.

۲ - تبصره الحقی به ماده ۸:

درصورتی که معدل کل نمرات دانشجوی شاهد و ایثارگر ۱۳ و بالاتر باشد به این تعداد یک نیمسال اضافه می‌شود.

۳ - تبصره ۲ الحقی به ماده ۱۰:

نمرات کمتر از ۱۴ و یا مردودی حداکثر دو درس دانشجویان شاغل به تحصیل شاهد و ایثارگر از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آنان محسوب نمی‌شود، مشروط بر اینکه نمرات هر یک از دروس مذکور پس از اخذ مجدد کمتر از ۱۴ نباشد. جایگزینی نمره درس اختیاری مردودی با درس دیگر اختیاری بلامانع است.

۴ - تبصره ۳ الحقی به ماده ۱۰:

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن موفق به انجام فعالیت‌های مربوط به درس ناتمام نشود (غیر از پایان‌نامه)، تا پایان اولین نیم سال تحصیلی پس از بازگشت به تحصیل با تشخیص و تأیید کمیته منتخب ستاد فرصت دارد نمره ناتمام را به نمره قطعی تبدیل نماید.

۵ - تبصره ۳ الحقی به ماده ۱۱:

درصورتی که به تشخیص کمیسیون پزشکی یا پزشک معتمد دانشگاه و تأیید کمیته منتخب، درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن مستلزم عدم حضور دانشجوی شاهد و ایثارگر به میزان بیش از ۳/۱۶ ساعت کلاس باشد آن درس حذف می‌شود.

۶ - تبصره ۲ الحقی به ماده ۱۲:

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن موفق به شرکت در امتحان درس یا دروسی نگردد، با تأیید کمیته منتخب ستاد می‌تواند حداکثر تا پایان نیمسال بعد در امتحان آن درس یا دروس شرکت نماید، در غیر این صورت آن درس یا دروس حذف می‌شود.

۷- تبصره الحقی به ماده ۱۳:

علاوه بر یک ترم مخصوصی مجاز، برای دانشجوی شاهد و ایثارگر در صورتی که مخصوصی تحصیلی برای معالجات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن باشد، با تأیید کمیته منتخب ستاد آن نیمسال جزو سنت تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود.

۸- تبصره ۲ الحقی به ماده ۱۵:

در صورت تشخیص ستاد، یک نیم سال به حداکثر سنت تحصیلی دانشجوی شاهد و ایثارگر افزوده می‌شود.

۹- تبصره ۳ الحقی به ماده ۱۵:

در صورتی که دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل درمان خدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن دچار وقفه تحصیلی گردد، حداکثر پس از گذشت ۴ نیم سال تحصیلی با تأیید ستاد و با هماهنگی استاد راهنمایی تواند ادامه تحصیل دهد.

۱۰- تبصره ۴ الحقی به ماده ۱۶:

در صورتی که دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل درمان خدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن قادر به ادامه تحصیل در دانشگاه نباشد با پیشنهاد ستاد مبدأ و تأیید و معرفی اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع و تصویب کمیسیون بررسی موارد خاص مرکزی به دانشگاه دیگری انتقال می‌یابد.

آینه نامه تسهیلات آموزشی مقطع دکتری (Ph.D)، ضمیمه آینه نامه آموزشی مصوب جلسه
مورخ ۹۳/۹/۴ شورای ستاد برنامه‌ریزی طرح شاهد

۱- تبصره‌های الحقی به ماده ۳:

الف - برای داوطلبان شاهد و ایثارگر آزمون دوره دکتری تخصصی، اعمال حداقل ۷۰٪ نمره آخرین فرد پذیرفته شده شامل تمامی مراحل آزمون ورودی می‌باشد.

ب - چنانچه پس از اعمال سهمیه ۲۰٪ ایثارگران در ظرفیت نهایی پذیرش (آزاد، مربی، بورس و پردیس) بخش اعشاری عدد حاصل از ۵/۰ بیشتر و یا مساوی ۵/۰ باشد، به عدد بالاتر گرد می‌شود.

ج: در آزمون‌هایی که برای پذیرش دانشجو در دو یا چند کد رشته یک گرایش برگزار می‌شود و امکان اعمال

سهمیه در هر یک از کد رشته همان گرایش وجود ندارد، مجموع ظرفیت کد رشته ها برای تعیین سهمیه

۲۰٪ ایثارگران در نظر گرفته شود.

تبصره الحقی به ماده ۴:

در صورت تکمیل ظرفیت پذیرش استاد راهنما، برای رساله دکتری، در هر رشته با موافقت استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی مربوط یک نفر داوطلب شاهد و ایثارگر به صورت مازاد بر ظرفیت معرفی شود. در هر حال سقف پذیرش سالانه مطابق مقررات دانشگاه بوده و هر استاد راهنما تا فارغ التحصیلی دانشجوی مازاد سهمیه شاهد، امکان گرفتن دانشجوی مازاد بر سهمیه را ندارد.

۳- تبصره های الحقی به ماده ۱۱:

الف - در صورت تشخیص و تأیید ستاد، یک نیم سال به حداکثر سنتات تحصیلی دانشجوی شاهد و ایثارگر اضافه می شود.

ب - به دانشجوی شاهد و ایثارگر که جهت درمان خدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن نیاز به مرخصی دارد با تشخیص و تأیید کمیته منتخب ستاد و هماهنگی استاد راهنما دو نیم سال مرخصی بدون احتساب در سنتات اعطای می گردد.

۴- تبصره الحقی به تبصره ۱۲:

دانشجوی جانباز ۲۵٪ و بالاتر، آزاده، فرزند و همسر (شهید، جانباز ۵۰٪ و بالاتر و آزاده) با تأیید ستاد و هماهنگی گروه آموزشی مربوطه یک بار اضافه تر می تواند در ارزیابی جامع شرکت نماید.

۵- تبصره الحقی به تبصره ۱۴:

برای دانشجوی جانباز ۲۵٪ و بالاتر، آزاده، فرزند و همسر (شهید، جانباز ۵۰٪ و بالاتر و آزاده) با تأیید ستاد و هماهنگی گروه آموزشی به این تعداد یک نیمسال اضافه می شود.

این آیین نامه در ۳ فصل و ۳۷ بند در جلسه مورخ ۹۳/۹/۴ ستاد برنامه ریزی امور فرهنگی طرح شاهد به تصویب رسید.

"دستورالعمل جامع ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان"

مقدمه

به استناد مواد آین نامه اجرایی تبصره ماده هفت لایحه قانونی اصلاح مواد هفت و هشت قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۹/۳/۱۲ این دستورالعمل تنظیم و به منظور ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان کلیه مقاطع تحصیلی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی قابل اجرا است. به موجب این دستورالعمل دانشجویان و دانش آموختگانی که از تحصیلات رایگان استفاده می‌کنند مکلف هستند برابر مدت تعهد با توجه به نوع سهمیه خود در ایران (بدون محدودیت برای محل انجام تعهد دانش آموختگان سهمیه مناطق) خدمت نمایند.

و ف ماده ۶ آین نامه اجرایی مواد هفت و هشت قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی به دانش آموختگان بهره‌مند از آموزش رایگان و یا وام صندوق رفاه دانشجویان صرف‌گواهی نامه پایان تحصیل که فقط دارای ارزش استخدامی در ایران است، تسلیم خواهد شد.

استنادات قانونی:

- مواد آین نامه اجرایی مورخ ۱۳۵۴/۴/۲۹ در اجرای ماده هفت و هشت قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب مردادماه سال ۱۳۵۳ در خصوص دانشجویان و هنرجویانی که برابر تعهد و یا دو برابر مدت آموزش رایگان خود در ایران مکلف هستند خدمت نمایند.

- لایحه قانونی اصلاح مواد هفت و هشت قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مورخ ۱۳۵۸/۷/۲۶ شورای انقلاب اسلامی ایران در خصوص مدت تعهد خدمت مربوط به بهره‌مندی از آموزش رایگان.

- آین نامه اجرایی تبصره ماده ۷ موضوع لایحه قانونی اصلاح مواد هفت و هشت قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۹/۳/۱۲ در خصوص شرایط لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مصوبه هشتاد و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۶۵/۷/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص اخذ تعهد خدمت از

پذیرفته شدگان آزمون سراسری

الف: تعارف و کلیات

ماده ۱:

- ۱-۱- وزارت علوم: وزارت علوم تحقیقات و فناوری
- ۱-۲- سازمان امور دانشجویان: سازمان امور دانشجویان
- ۱-۳- موسسه: کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی
- ۱-۴- اداره کل بورس: اداره کل بورس و اعظام دانشجویان
- ۱-۵- آموزش رایگان: منظور آموزش بدون پرداخت هزینه دانشجو در طول سالهای تحصیلی در دانشگاه‌هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌نمایند.
- ۱-۶- تعهد خدمت آموزش رایگان (تعهد خدمت): کلیه دانشجویان بهره‌مند از آموزش رایگان مکلفاند برابر مدت تعهد مندرج در این دستورالعمل در ایران خدمت نمایند.
- ۱-۷- گواهی نامه موقت پایان تحصیلات (گواهی نامه موقت): گواهی نامه‌ای دال بر اتمام تحصیلات در رشته و مقطع مشخص، با قید مدت تعهد خدمت آموزش رایگان و بدھی صندوق رفاه دانشجویان
- ۱-۸- گواهی نامه پایان تحصیلات (گواهی نامه): گواهی نامه‌ای دال بر اتمام تحصیلات در رشته و مقطع مشخص، بدون قید تعهد خدمت آموزش رایگان و بدھی صندوق رفاه دانشجویان که مبتنی بر تسویه کلیه تعهد دانشجو می‌باشد.
- ۱-۹- ریزنمرات: به کارنامه دانشجو به همراه نمرات واحدهای اخذشده در طول دوران تحصیل وی اطلاق می‌شود.
- ۱-۱۰- دانش نامه: به مدارک صادر شده پایان دوره آموزش‌های رسمی (دوره کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی) اطلاق می‌شود که مبتنی بر تسویه کلیه تعهدات دانشجو می‌باشد.
- ۱-۱۱- تسویه حساب: تسویه حساب با کلیه واحدهای دانشگاه و تعیین تکلیف بدھی‌های صندوق رفاه دانشجویان (که شامل تسویه حساب کامل یا به صورت اقساط با دریافت دفترچه می‌باشد).
- ۱-۱۲- تسویه حساب قطعی: شامل تسویه حساب با دانشگاه، تسویه بدھی‌ها به صندوق رفاه دانشجویان و ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان

۱۳-۱- تسویه حساب صندوق رفاه: به تسویه کلیه بدهی های صندوق رفاه دانشجویان به هنگام اتمام تحصیلات (دانش آموختگی، اخراج و انصراف) گفته می شود.

۱۴-۱- ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان: لغو کلیه تعهدات خدمت آموزش رایگان از طریق یکی از روش های مندرج در این دستورالعمل

۱۵-۱- مبلغ هزینه پرداخت معادل تعهد خدمت آموزش رایگان (مبلغ تعهد): وجه تعیین شده در ازای ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان

۱۶-۱- دانشگاه های وابسته: دانشگاه ها، دانشکده ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت توانمندی ها (به جز وزارت علوم و بهداشت)، نهادهای حکومتی، نهادهای نظامی و انتظامی و مؤسسات عام المنفعه می باشد.

۱۷-۱- دوره های شهریه پرداز: به دوره های تحصیل در مقاطع مختلف آموزش عالی گفته می شود که شامل دوره های نوبت دوم، پردیس بین الملل، پیام نور، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه جامع علمی کاربردی، مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی، دوره های مجازی و نیمه حضوری و سایر دانشجویانی که از آموزش رایگان استفاده نمی نمایند و هزینه تحصیلشان را در حین تحصیل پرداخت می کنند.

ب: تعهد خدمت آموزش رایگان

ماده ۲: دانش آموختگانی که از خدمت آموزش رایگان استفاده می کنند، مکلفاند، برابر با مدت تعهد خدمت آموزش رایگان در ایران خدمت نمایند.

ماده ۳: مدت تعهد خدمت آموزش رایگان:

۱-۳- برای پذیرفته شدگان سهمیه های آزاد، منطقه ۱، شاهد، خانواده معظم شهدا، ایشارگران، نهضت سوادآموزی، جهاد، جانبازان، آزادگان، پذیرفته شدگان دوره های کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی، ورودی های قبل از انقلاب فرهنگی و دانشجویان غیر ایرانی پذیرفته شده از طریق کنکوری سراسری (ورودی ها قبل از سال ۱۳۸۷) یک برابر مدت تحصیل می باشد.

۲-۳- برای پذیرفته شدگان سال ۶۲ به بعد، سهمیه های مناطق ۵، ۴، ۳، ۲، عشاير و مناطق محروم دو برابر مدت خدمت می باشد.

۳-۳- برای پذیرفته شدگان سهمیه استانداری ها، سه برابر مدت تحصیل می باشد.

تبصره ۱: چنانچه دانش آموختگان سهمیه مناطق ۲ و ۳، پس از استعلام از سازمان سنجش آموزش کشور و یا با توجه به کارنامه محترمانه مندرج در پرونده متقاضی، حائز امتیاز حدنصاب گزینش آزاد همان رشته و محل تحصیلی باشند، تعهد خدمت ایشان به صورت سهمیه مناطق آزاد، یک برابر مدت تحصیل لحاظ می گردد.

تبصره ۲: دانشجویان غیر ایرانی پذیرفته شده پس از سال ۱۳۸۹۷ از طریق آزمون های ورودی سازمان سنجش آموزش کشور، جزء دانشجویان شهریه پرداز محسوب شده و تعهد خدمتی بر عهده ندارند.

ماده ۴: مدت تعهد خدمت برگزیدگان المپیادهای بین المللی، برگزیدگان جشنواره خوارزمی و استعدادهای درخشان که بدون شرکت در آزمون سراسری از تحصیلات رایگان استفاده می نمایند، همانند پذیرفته شدگان سهمیه آزاد می باشند.

ماده ۵: دانشجویانی ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور که به صورت روزانه به مؤسسات داخل کشور منتقل شده و از مزایای آموزش رایگان بهره مند گردیده اند، یک برابر مدت تحصیل، تعهد خدمت دارند.

ماده ۶: تعهد خدمت برای نیمسال های تحصیلی پاییز و بهار به مدت ۶ ماه محاسبه می شود و نیمسال های تابستانی جزء تعهدات خدمت محاسبه نمی گردد.

ماده ۷: دانشجویان استعداد درخشان بهره مند از تحصیل همزمان در دو رشته، تنها نسبت به مدت تحصیل خویش (تعداد نیمسال های تحصیلی) بر حسب سهمیه منطقه قبولی، متعهد به خدمت آموزش رایگان می باشند.

ماده ۸: تعهد خدمت دانشجویان انصرافی و اخراجی مقطع کارشناسی پذیرفته شده بر اساس سهمیه های مندرج در ماده ۳ که واجد شرایط دریافت گواهی کارданی نباشد، یک برابر مدت تحصیل محاسبه و دانشجویان مذکور که واجد شرایط و متقاضی دریافت گواهی کاردانی هستند، بر حسب سهمیه منطقه پذیرفته شده در ماده ۳، یک، دو و یا سه برابر این مدت، تعهد خدمت خواهد داشت.

تبصره: دانشجویان انصرافی و اخراجی واجد شرایط دریافت گواهی کاردانی که متقاضی دریافت مدرک کاردانی نمی باشند، تعهد خدمت ایشان یک برابر مدت تحصیل محاسبه می گردد.

ماده ۹: تعهد خدمت دانشجویان انصرافی و اخراجی صرفاً با توجه به مدت تحصیل و نیمسال های ثبت نام شده محاسبه می شود.

ماده ۱۰: مدت تحصیل دانش آموخته و دانشجویان انصرافی و اخراجی در کلیه دوره های آموزش عالی به صورت شهریه پرداز مشمول آموزش رایگان نمی شود.

تبصره ۱: هر نیمسالی که دانشجویان دوره روزانه به صورت شهریه پرداز، شهریه آن را پرداخت نموده‌اند (مثل نیمسال‌های مهمانی و نیمسال‌های تمدید سنت اساتید با مجوز کمیسیون بررسی موارد خاص)، جزء تعهد خدمت محسوب نمی‌گردد.

ماده ۱۱: نیمسال‌های مرخصی بدون احتساب در سنت اساتید، تعلیق و وقفه تحصیلی مشمول تعهد خدمت نمی‌گردد.

تبصره ۵: نیمسال‌های مرخصی با احتساب سنت اساتید در مدت تعهد خدمت آموزش رایگان محاسبه می‌گردد.

ماده ۱۲: مدت تعهد بابت درس‌های معرفی به استاد متناسب با واحد انتخاب شده محاسبه می‌گردد.

ماده ۱۳: نیمسال‌های حذف شده به صورت اضطراری، پزشکی و ... در صورتی که نیمسال‌های فوق جزء سنت اساتید محسوب شود، به صورت نیمسال کامل در مدت تعهد خدمت آموزش رایگان محاسبه می‌گردد.

ماده ۱۴: نیمسال‌هایی که تنها واحدهای درسی پایان‌نامه و پروژه اخذ شده است، در کلیه مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای، فقط یک بار جزء تعهد خدمت محسوب می‌گردد.

ماده ۱۵: تعهد خدمت در مقطع دکتری تخصصی در نیمسال‌هایی که واحدهای رساله اخذ شده است. با توجه به تعداد واحدهای ارسال حداقل ۳ نیمسال و حداقل ۴ نیمسال محاسبه می‌گردد.

تبصره ۶: در دوره‌های پژوهش محور، رساله دکتری تخصصی بر اساس تعداد واحدهای رساله محاسبه می‌گردد.

ماده ۱۶: دانشجویان انتقالی که به صورت روزانه به دانشگاه مقصد انتقال می‌یابند، در صورت عدم پرداخت شهریه و هزینه تحصیل نیمسال‌های مربوط، تعهد خدمت آموزش رایگان بر عهده ایشان می‌باشد.

ماده ۱۷: دانشجویان بورسیه وزارت علوم و یا سایر دستگاه‌ها، پس از لغو تعهدات بورس دستگاه مربوطه و اعلام دستگاه می‌توانند نسبت به تسویه تعهدات خدمت آموزش رایگان اقدام نمایند.

چ: پایان تعهد خدمت آموزش رایگان

ماده ۱۸: ارائه گواهی نامه موقت به دانش آموختگان متعهد خدمت، بدون ایفاده تعهدات خویش، برای خدمت در داخل کشور، منوط به داشتن شرایط زیر و عدم تعهد به دستگاه‌های اجرایی و بورس دهنده بلامانع است:

۱-۱۸- انجام امور دانش آموختگی و تسویه حساب با دانشگاه؛

۲-۱۸- تسویه حساب با صندوق رفاه دانشجویان و اخذ دفترچه اقساط با پرداخت بدھی

۳-۱۸- تعیین تکلیف وضعیت نظام وظیفه (محتص آقایان)؛

ماده ۱۹: ارائه گواهی نامه یا دانشنامه به دانش آموختگان، با داشتن شرایط زیر بلامانع است:

۱۹-۱- انجام امور دانش آموختگی و تسویه حساب با دانشگاه

۱۹-۲- تسویه حساب قطعی با صندوق رفاه دانشجویان با پرداخت بدھی به صندوق مذکور

۱۹-۳- تعیین تکلیف وضعیت نظام وظیفه (مختص آقایان)

۱۹-۴- لغو تعهد بورس برای دانشجویان بورسیه وزارت علوم با سایر دستگاه‌های اجرایی

۱۹-۵- پایان تعهد خدمت آموزش رایگان دانشجویان دوره روزانه

تبصره: ارائه دانش نامه به دانش آموختگان دارای گواهی نامه موقت یا گواهی نامه پایان تحصیلات، منوط به تسليم اصل گواهی نامه مذکور به موسسه می‌باشد.

ماده ۲۰: تعیین تکلیف وضعیت نظام وظیفه طبق یکی از موارد زیر انجام خواهد شد:

۲۰-۱- دارندگان کارت پایان خدمت دوره ضرورت

۲۰-۲- دارندگان کارت معافیت دائم

۲۰-۳- دارندگان کارت معافیت موقت در مدت اعتبار آن

۲۰-۴- دارندگان گواهی صادره از نیروهای نظامی و انتظامی مبنی بر استخدام در نیروهای مذکور

۲۰-۵- دارندگان گواهی صادره از نیروهای نظامی و انتظامی مبنی بر اشتغال به خدمت دوره ضرورت بدون غیبت اولیه

۲۰-۶- دارندگان گواهی اشتغال به تحصیل و یا خدمت در وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش، سازمان کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، آموزشگاه فنون هواپیمایی (موضوع مواد ۶، ۷، ۸ و ۹ قانون خدمت نظام وظیفه عمومی)

۲۰-۷- دارندگان برگه اعزام به خدمت دوره ضرورت بدون غیبت در مدت اعتبار

۲۰-۸- دارندگان گواهی صادره از سوی سازمان وظیفه عمومی و معاونت وظیفه عمومی استان‌های کشور

۲۰-۹- دارندگان گواهی اشتغال به تحصیل بر اساس شماره معافیت تحصیلی معتبر

۲۰-۱۰- دارندگان گواهی رسمی مبنی بر اتمام خدمت دوره ضرورت از یگان خدمتی

تبصره: ارائه ریزنمرات تأیید شده بدون قید فراغت از تحصیل، به دانش آموختگان غیر غایب پس از لغو تعهد خدمت و تسویه بدھی صندوق رفاه دانشجویان بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۱: دانشجویان و دانش آموختگان دوره‌های روزانه، متعهد خدمت آموزش رایگان دانشگاه‌ها و مؤسسات

آموزش عالی، می‌توانند از طریق یکی از روش‌های زیر تعهد خدمت خویش را به پایان برسانند:

۱-۲۱- انجام تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق ارائه گواهی انجام کار معتبر

۲-۲۱- پرداخت هزینه تحصیلی معادل تعهد خدمت آموزش رایگان

۳-۲۱- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق عدم کاریابی قابل قبول

۴-۲۱- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق بازنیستگی

۵-۲۱- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق از کارافتادگی

تبصره ۵: دانش آموختگان غیر ایرانی که از طریق آزمون سراسری سال ۱۳۸۶ و قبل از آن پذیرفته شده باشند، فقط با

باز پرداخت هزینه تعهد خدمت آموزش رایگان و تأیید اداره کل امور دانشجویان غیر ایرانی می‌توانند مدرک

تحصیلی خود را از دانشگاه محل تحصیل دریافت نمایند.

ماده ۲۲: ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان دانش آموختگان رشته‌های دامپزشکی، پس از انجام طرح خدمت

نیروی انسانی و یا معافیت از آن بر اساس نامه شماره ۹۳/۲۲/۱۷۲۶۳ مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۷ سازمان دامپزشکی کشور

بلامانع می‌باشد. همچنین ارائه دانش‌نامه و ریز نمرات به دانش آموختگان مذکور منوط به اتمام تعهد خدمت آموزش

رایگان می‌باشد.

ماده ۲۳: لغو تعهد خدمت آموزش رایگان دانشجویان و دانش آموختگان متعهد خدمت دبیری، پس از اعلام لغو

تعهد خدمت دبیری از سوی دفتر حقوقی وزارت آموزش و پرورش و یا ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها بر

اساس دستورالعمل شماره ۴۷۳۷۴ مورخ ۱۳۹۵/۳/۹ وزارت آموزش و پرورش مجاز می‌باشد.

ماده ۲۴: دانشجویان بورسیه‌ای که نهاد بورس دهنده هزینه تحصیلی ایشان را تأمین نموده، نسبت به دوره بورس

مشمول تعهد خدمت نمی‌باشند و این افراد پس از اعلام نهاد مذکور می‌توانند اصل مدرک خود را دریافت نمایند.

ماده ۲۵: افرادی که در چند مقطع دانش آموخته گردیده‌اند لازم است به ترتیب از مقطع پایین‌تر نسبت به تسویه

تعهد خدمت اقدام نمایند و پایان تعهد خدمت مقطع بالاتر منوط به ارائه فرم نحوه انجام تعهد خدمت مقطع قبلی

است.

ماده ۲۶: ثبت نام و ادامه تحصیل افراد بازنشسته (با تأیید مراتب بازنشستگی توسط مراجع قانونی ذیصلاح) در دوره های روزانه بدون گرفتن تعهد خدمت آموزش رایگان در کلیه مقاطع تحصیلی، در صورت عدم مغایرت با سایر آیننامه های آموزشی، صرف نظر از شرایط سنی و استخدامی همانند سایر دانشجویان بلامانع می باشد.

ج-۱- انجام تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق ارائه گواهی انجام کار معتبر

ماده ۲۷: ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق انجام تعهد خدمت با ارائه گواهی انجام کار معتبر برابر مدت تعهد خدمت آموزش رایگان انجام می شود.

ماده ۲۸: کار معتبر برای انجام تعهد خدمت آموزش رایگان به نوعی از اشتغال گفته می شود که شاغل مشمول بیمه باشد و سابقه بیمه ملاک محاسبه انجام تعهد خدمت می باشد.

تبصره: احکام کارگرینی نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی به عنوان سند قابل قبول برای انجام تعهد خدمت آموزش رایگان محسوب می گردد.

ماده ۲۹: در موارد زیر فعالیت بدون سابقه بیمه به عنوان کار معتبر جهت انجام تعهد قابل قبول می باشد:

۱-۲۹- گواهی تدریس معتبر از دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی (دولتی و غیردولتی) به میزان ۱۰ ساعت در هفته، سایر مؤسسات آموزشی در صورت تأیید نهاد مربوطه به میزان ۱۶ ساعت در هفته به عنوان کار کرد تمام وقت، تلقی می شود.

۲-۲۹- پروانه کسب معتبر افرادی که به حرف مختلف مشغول بکارند، از جمله پروانه کسب از سازمان های صنفی کشور، پروانه اشتغال مهندسین، پروانه و کالت، پروانه کارآموزی و کالت، پروانه سازمان دامپزشکی و نظام دامپزشکی و سایر نهادهای دولتی، غیردولتی و آزاد از تاریخ صدور، به شرط تمدید یا داشتن پرونده مالیاتی به عنوان گواهی انجام کار در طول سالیان، قابل پذیرش می باشد.

۳-۲۹- مدت کار کرد دانش آموختگان به عنوان مدیر عامل در شرکت های خصوصی، به شرط اثبات فعالیت یا ارائه گواهی از شرکت موردنظر و تصویر آگهی درج تأسیس و تغییرات شرکت در روزنامه رسمی و ارائه گواهی پرداخت مالیات در مدت زمان فعالیت قابل پذیرش می باشد.

۴-۲۹- فعالیت های هنری و مطبوعاتی دانش آموختگان، یا ارائه گواهی اشتغال به این حرفه از سوی دستگاه های ذی ربط به منزله انجام تعهد تلقی می شود.

۵-۲۹- در صورتی که دانش آموخته‌ای گواهی فعالیت قابل قبولی را در حوزه‌هایی به غیراز موارد فوق ارائه نماید در صورت استعلام دانشگاه و موافقت سازمان (اداره کل امور دانشجویان داخل) گواهی موردنظر می‌تواند مورد پذیرش قرار گیرد.

تبصره: تمامی موارد مذکور در فوق مشروط بر این است که دانش آموخته در ایران حضور داشته باشد و دانشگاه می‌تواند در صورت لزوم موارد مشکوک را از مرجع مربوطه استعلام نماید.

ماده ۳۰: دانش آموختگان می‌توانند مبلغ تعهد مقاطع پایین تر را پرداخت و گواهی انجام کار خود را برای مقطع بالاتر ارائه دهند.

ماده ۳۱: ارائه گواهی انجام کار برای هر مقطع بایستی بعد از تاریخ فراغت از تحصیل فرد در آن مقطع باشد.

ماده ۳۲: گواهی‌های انجام کار ارائه شده برای انجام تعهد خدمت در یک مقطع، برای مقاطع دیگر قابل پذیرش نمی‌باشد.

ماده ۳۳: انجام خدمت وظیفه عمومی پس از تاریخ فراغت از تحصیل، ترک تحصیل و یا اخراج، جزء خدمات مؤثر در انجام تعهد خدمت متقارضی محسوب شده و تاریخ و مدت زمان مندرج در پشت کارت پایان خدمت مبنای محاسبه می‌باشد.

تبصره: صدور معرفی نامه به نظام وظیفه جهت انجام خدمت سربازی برای افراد فوق (دانش آموخته، انصرافی و اخراجی) قبل از ایفای تعهد خدمت بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۴: دانش آموختگانی که خدمت وظیفه عمومی ایشان با استفاده از امکانات بنیاد نخبگان به پروژه تبدیل شده است. سابقه فعالیت ایشان در طول زمانی که مشمول بیمه هستند، می‌تواند جهت انجام تعهد خدمت محاسبه گردد. مگر در حالتی که این فعالیت حین تحصیل دوره روزانه باشد.

ماده ۳۵: جهت انجام تعهد خدمت، گواهی کار پس از تاریخ فراغت، انصراف و اخراج از تحصیل، ملاک محاسبه می‌باشد.

ماده ۳۶: انجام تعهد خدمت دانش آموختگان پذیرفته شده از طریق سهمیه استانداری‌ها، در صورت ارائه تأییدیه اشتغال به کار از استانداری محل خدمت مربوطه جهت لغو تعهد آموزش رایگان بلامانع است. در صورت اعلام عدم نیاز استانداری به میزان مدت باقی‌مانده گواهی انجام کار در سایر مناطق کشور نیز مورد قبول خواهد بود.

تبصره: دانشجویان انصرافی یا اخراجی نیز به تناسب مدت استفاده از آموزش رایگان، مشمول ماده فوق می‌باشد.

ماده ۳۷: تحویل گواهی نامه موقت مقطع پایین تر مندرج در پرونده تحصیلی مقطع بالاتر، به دانشجویان انصرافی و یا اخراجی که تسویه حساب صندوق رفاه دانشجویان را انجام داده باشند. با اعلام مدت تعهد به دانشگاه مقطع پایین تر بلامانع است، مشروط بر اینکه متقاضی قصد لغو تعهد و گرفتن اصل دانشنامه مقطع قبل را نداشته باشد.

تبصره ۵: چنانچه متقاضی فوق قصد گرفن اصل دانشنامه از مقطع پایین تر را داشته باشد بایستی لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مقطع ناتمام بالاتر را انجام دهد.

ماده ۳۸: کلیه متعهدین دستگاههای اجرایی یا بورسیه وزارتخاره‌ها می‌توانند از سابقه خدمت ارائه شده جهت لغو تعهد بورس، در خصوص ایفا تعهدات خدمت آموزش رایگان نیز استفاده نمایند.

ماده ۳۹: ارائه سابقه کار هم‌زمان در چند محل جهت انجام تعهد خدمت مورد قبول نبوده و در هر زمان تنها یک سند معتبر اشتغال مورد تأیید می‌باشد.

ماده ۴۰: گواهی انجام کار در حین تحصیلات مقطع بالاتر برای مقاطع پایین تر در صورتی که متقاضی در دوره روزانه مشغول به تحصیل نباشد، برای مقاطع قبلی قابل قبول خواهد بود.

ج - ۲- پرداخت مبلغ معادل تعهد خدمت آموزش رایگان

ماده ۴۱: دانشآموختگان در صورتی که تمام یا قسمتی از تعهد خدمت موضوع ماده ۲۷ را به واسطه گواهی انجام کار معتبر ایفا ننمایند می‌توانند تعهد خدمت خود را به طور کامل یا به تناسب عدم انجام به سازمان بازپرداخت نمایند.

ماده ۴۲: مبلغ تعهد برای هر نیمسال تحصیلی دانشآموختگان مقاطع مختلف برابر حداقل واحد مجاز یک نیمسال تحصیلی محاسبه می‌شود؛

۱-۴۲- دوره‌های کاردانی و کارشناسی، ۱۲ واحد درسی.

۲-۴۲- کارشناسی ارشد ناپیوسته، ۸ واحد درسی

۳-۴۲- دکتری تخصصی، ۶ واحد درسی

ماده ۴۳: در هنگام بررسی مبلغ تعهد هر نیمسال، تعداد واحدهای انتخاب شده در ماده ۴۲ ملاک محاسبه می‌باشد.

۱-۴۳- در صورتی که دانشجو در هر نیمسال بیش از حداقل مجاز و یا کمتر از حداقل مجاز یک نیمسال تحصیلی نیز واحد انتخاب کرده باشد، همان شهریه نیمسال تحصیلی به حساب مبلغ تعهد نیمسال وی منظور می‌گردد.

۲-۴۳- نیمسال‌های که دانشجویان مقطع دکتری مشغول به آماده‌سازی طرح رساله (پروپوزال) و آزمون جامع هستند در مبلغ بازپرداخت تعهد خدمت آموزش رایگان محاسبه نمی‌گردد.

۳-۴۳- نیمسال‌ها و واحدهای دروس پیش‌نیاز نیز جزء تعهد خدمت آموزش رایگان محسوب می‌گردد.

ماده ۴۴: در مورد دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد پیوسته و دکتری حرفه‌ای، شهریه و هزینه تحصیلی این افراد تا واحدهای کارشناسی بر اساس مقطع کارشناسی و واحدهای مربوط به مقطع کارشناسی ارشد بر اساس شهریه مقطع مذکور محاسبه می‌گردد و مبنای در همه موارد فوق سال پذیرش دانش‌آموخته می‌باشد.

ماده ۴۵: در مورد دانش‌آموختگان دکتری پیوسته ریال شهریه و هزینه تحصیلی این افراد تا واحدهای کارشناسی بر اساس مقطع کارشناسی و واحدهای مربوط به مقطع کارشناسی ارشد بر اساس شهریه مقطع کارشناسی ارشد و واحدهای مقطع دکتری بر اساس تعریف دوره دکتری تخصصی تعیین می‌گردد و مبنای در همه موارد فوق سال پذیرش دانش‌آموخته می‌باشد.

ماده ۴۶: افرادی که با استفاده از سهمیه استانداری‌ها پذیرفته شده‌اند، پس از اعلام عدم نیاز استانداری مربوطه، چنانچه قبل از ایفای تعهد خدمت، تقاضای دریافت مدارک تحصیلی خود را داشته باشند، باید شهریه و هزینه تحصیلی خود را برابر مقررات مربوطه پرداخت نمایند.

ماده ۴۷: دانشجویان انصارافی و یا اخراجی چنانچه پس از ترک تحصیل و یا اخراج و قبل از انجام تعهد خدمت، تقاضای دریافت ریزنمرات و گواهی‌نامه مقطع قبلی خود را جهت لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مقطع قبلی و گرفتن دانشنامه و ریزنمرات رسمی داشته باشند. باید مبلغ تعهد خدمت آموزش رایگان را پرداخت نمایند.

ماده ۴۸: مبلغ معادل تعهد خدمت دانش‌آموختگان و دانشجویان انصارافی و اخراجی در موارد ذیل تا مدت یک سال تقسیط می‌گردد:

۱-۴۸- دانش‌آموختگانی که تحت حمایت مؤسسات حمایتی از قبیل کمیته امداد، بهزیستی و ... باشند؛

۲-۴۸- دانش‌آموختگانی که متکفل خرج افراد تحت تکفل خود باشند؛

۳-۴۸- دانش‌آموختگانی که خود یا وابستگان درجه‌یک ایشان مبتلا به بیماری‌های خاص باشند؛

۴-۴۸- خانواده معظم شهدا (فرزندان و همسر)، جانبازان (جانبازان، فرزندان و همسر)، رزمندگان (رزمندگان، فرزندان و همسر) و آزادگان (آزادگان، فرزندان و همسر).

۵-۴۸- عدم بضاعت دانش‌آموخته که تشخیص آن به عهده اداره کل امور دانشجویان داخل می‌باشد.

تبصره: تقسیط بیش از یک سال طبق مقررات مربوطه می‌باشد.

ماده ۴۹: تقاضای تقسیط و مدارک مربوط به آن به اداره کل امور دانشجویان داخل ارائه، پس از بررسی و احراز شرایط و موافقت وزارت، مراتب به دفتر حقوقی اعلام و دفتر مذکور مكلف است سند رسمی تعهد پرداخت از مدیون را با ضمانت دو نفر کارمند رسمی قطعی دولت اخذ و سند اصلی را در بایگانی خود نگهداری و رونوشت مصدق آن را برای اقدام به اداره کل امور دانشجویان داخل ارسال کند.

ج - ۳ - لغو تعهد خدمت آموزش رایگان با استفاده از گواهی عدم کاریابی

ماده ۵۰: تعهد خدمت دانش آموختگان با ارائه گواهی عدم کاریابی قبل قبول از اداره کل کار و امور اجتماعی استان توسط دانشگاه با رعایت مواد زیر پذیرفته می شود:

تبصره ۱: دانش آموختگان از تاریخ دانش آموختگی تنها شش ماه فرصت دارند در دفاتر کاریابی تقاضای کار نمایند.

تبصره ۲: ثبت نام در دفاتر کاریابی و دریافت گواهی عدم کاریابی تنها با حضور شخص دانش آموخته امکان پذیر است.

تبصره ۳: این فرصت برای آقایان در صورتی که کارت نظام وظیفه بعد از فراغت از تحصیل صادر شده باشد بعد از تاریخ صدور کارت قابل محاسبه می باشد.

تبصره ۴: فرم مذکور برای دانش آموختگان در صورتی که بلا فاصله در مقطع تحصیلی بالاتر در دوره روزانه پذیرفته شوند، بعد از فراغت از تحصیل در مقطع بالاتر محاسبه می گردد.

ماده ۵۱: گذشت یک سال از تاریخ فراغت از تحصیل برای کلیه دانش آموختگان دارای گواهی عدم کاریابی از ادارات کل کار و امور اجتماعی مراکز استان الزامی می باشد.

تبصره ۱: زمان احتساب یک سال شمسی برای آقایان از تاریخ صدور کارت پایان خدمت وظیفه عمومی یا کارت معافیت دائم از خدمت در نظر گرفته می شود. مبنای محاسبه برای کارت معافیت، تاریخ صدور معافیت موقت پزشکی و غیرپزشکی می باشد.

تبصره ۲: زمان احتساب یک سال برای دانش آموختگان از آخرین مقطع تحصیلی دوره روزانه قابل قبول است.

ماده ۵۲: گواهی عدم کاریابی در صورتی که از تاریخ فراغت از تحصیل تا زمان اقدام به تسویه تعهد خدمت هیچ گونه تأییدیه تحصیلی مربوط به اشتغال در پرونده یا سابقه بیمه نداشته باشد مورد قبول می باشد.

ماده ۵۳: اعلام عدم کاریابی در مقاطع بالاتر، تعهد خدمت دانش آموختگان را در مقاطع تحصیلی قبلی نیز لغو می نماید.

تبصره: در صورت تحصیل دانشجو در رشته متفاوت در مقاطع بالاتر، جهت استفاده از این فرصت در هر مقاطع نیاز به گواهی عدم کاریابی مربوط به همان رشته را نیازمند است.

ماده ۵۴: تعهد خدمت پذیرفته شدگان سهمیه استانداری ها با ارائه گواهی عدم کاریابی اداره کل کار و امور اجتماعی استان ها، در صورت اعلام عدم نیاز ب خدمت از سوی استانداری مربوطه لغو می گردد.

ماده ۵۵: دانش آموختگان بورسیه و متعهد به دستگاهها، پس از اعلام عدم نیاز دستگاه مربوطه می تواند، از طریق عدم کاریابی نسبت به تسویه تعهد خدمت اقدام نمایند.

ماده ۵۶: لغو تعهد خدمت آموزش رایگان، از طریق گواهی عدم کاریابی دانش آموختگان رشته های دامپزشکی، پس از اعلام انجام طرح خدمت نیروی انسانی و با معافیت از طرح مذکور، از سوی سازمان دامپزشکی کشور میسر است.

ماده ۵۷: دانشجویان شاغل به تحصیل در کلیه دوره های مقاطع بالاتر دوره روزانه نمی توانند گواهی عدم کاریابی در حین تحصیل برای لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مقطع قبلی ارائه نمایند.

ماده ۵۸: دانش آموختگانی که هم زمان در دو رشته تحصیل نموده اند، می توانند با استفاده از گواهی عدم کاریابی برای هر کدام از دو رشته نسبت به تسویه تعهد خدمت اقدام نمایند.

تبصره: ثبت نام افراد مذکور برای کاریابی در صورت دانش آموختگی در دو رشته امکان پذیر می باشد.

ماده ۵۹: دانشجویان انصرافی، اخراجی، نمی توانند از فرصت عدم کاریابی جهت تسویه آموزش رایگان مقطع ناتمام استفاده نمایند.

ج- بازنشستگی

ماده ۶۰: لغو تعهد خدمت دانش آموختگان بازنشسته با ارائه حکم بازنشستگی (با تأیید مراتب بازنشستگی توسط مراجع قانونی ذیصلاح) و به شرط حضور در کشور بلامانع است.

ج-۵- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق از کارافتادگی

ماده ۶۱: لغو تعهد خدمت دانش آموختگان، دانشجویان انصرافی و اخراجی به علت از کارافتادگی و از دست دادن اهلیت و عدم توانایی انجام تعهد خدمت، با ذکر صریح عبارت «نامبرده قادر به کار کردن نمی باشد» از سوی شورای

پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان محل تحصیلشان انجام می‌شود. لذا افرادی که صرفاً توانایی انجام کار خاصی را ندارند از تعهد خدمت آموزش رایگان معاف نخواهند شد.

ماده ۶۲: تحويل مدارك تحصيلي دانشآموختگانی که پس از پایان تحصيلات فوت نموده‌اند با ارائه گواهی فوت و به اتفاق کليه وارثين بلامانع است.

ج-۶ تعويق ايي تعهد خدمت آموزش رايگان

ماده ۶۳: دانشجویان انصارافی و اخراجی، درصورتی که متقاضی ادامه تحصیل در کليه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی باشند به جز دانشگاه آزاد با توجه به شرایط اين دانشگاه) می‌توانند ايي تعهد خدمت خود را تا پایان تحصيلات مقطع جديده به تعويض بیندازنند.

تبصره ۱: دانشجویان انصارافی و اخراجی استفاده کننده از بورسیه بالغ تعهد بورسیه، می‌توانند در صورت تحصیل مجدد، تعهدات خدمت مقطع ناتمام پيشين را به تعويق انداخته و به تعهدات مقطع جديده اضافه نمايند.

تبصره ۲: تعويض تمهيدات دانشجویان انصارافی / اخراجی متعهد خدمت به دستگاه‌های اجرائي، منوط به موافقه دستگاه‌های ذريه بشهادة.

ماده ۶۴: دانشآموختگان روزانه کليه مقاطع تحصيلي درصورتی که از طریق سازمان سنجش آموزش کشور در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در مقاطع تحصيلي بالاتر قبول شده باشند. می‌توانند تعهد خدمت آموزش رايگان خويش را تا پایان تحصيلات مقطع بالاتر به تعويض بیندازنند.

تبصره ۱: ارسال تأييد تحصيلي برای اين افراد درصورتی که در دوره نوبت دوم، شهریه پرداز، غيرانتفاعی - غيردولتی، دانشگاه جامع علمی - کاربردی و دانشگاه پيام نور پذيرفته شده باشند، با قيد «مدت بهره‌مندي تحصيل از مزاياي آموزش رايگان» انجام گردد و موسسه جديده ملزم به درج ميزان تعهد آموزش رايگان مقطع قبلی در گواهی فراغت از تحصيل دانشجو بوده و صدور دانشنامه مقطع جديده منوط به ارائه تعهد خدمت آموزش رايگان مقطع قبلی می‌باشد.

تبصره ۲: دانشآموختگانی که قصد ادامه تحصيل در دانشگاه آزاد اسلامي را دارند چنانچه درخواست تعويق تعهدات آموزش رايگان خود را تا زمان فراغت از تحصيل در مقطع بالاتر داشته باشد، موسسه می‌بايست با اخذ تعهد رسمي، ريزنمرات وی را به صورت محترمه همراه با کپي تعهدنامه به دانشگاه آزاد اسلامي ارسال نماید.

ماده ۶۵: دانشجویان دوره روزانه که به دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی (دوره‌های غیرانتفاعی، پیام نور، علمی – کاربردی، شهریه پرداز) انتقال می‌یابند. می‌توانند تعهد خدمت خویش را تا پایان تحصیلات بدون تسویه حساب با صندوق رفاه دانشجویان به تعویق بیندازند.

تبصره ۵: دانشجویانی که از طریق تکمیل ظرفیت به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی، علوم پژوهشی و دانشگاه فرهنگیان انتقال می‌یابند نیز می‌توانند تعهد خویش را تا پایان تحصیلات بدون تسویه حساب با صندوق رفاه دانشجویان به تعویق بیندازند.

ماده ۶۶: ارسال تأیید تحصیلی (ریزنمرات تأییدشده و تصویر گواهی موقت پایان تحصیلات) برای دانش آموختگان به دانشگاه‌های مقاطع تحصیلی بالاتر به صورت محترمانه و با قید مدت تعهد خدمت و سهمیه منطقه پذیرفته شده و ذکر عبارات ذیل در متن نامه ارسالی «ریزنمرات نباید به صاحبیش تسلیم شود» و در صورت عدم نیاز به آن دانشگاه عودت گردد و ریزنمرات فوق منحصرآ برای ارائه به آن دانشگاه و یا سازمان صادرشده و فاقد هرگونه ارزش دیگری از جمله ترجمه را دارا می‌باشد» صورت می‌پذیرد.

ماده ۶۷: ارسال تأییدیه تحصیلی برای دانش آموختگان مقطع کارشناسی که مجدد در همان مقطع و مقاطع پژوهشی پذیرش می‌شوند، به صورت محترمانه و قید مدت تعهد خدمت آموزش رایگان بلامانع می‌باشد.

ه) سایر موارد

ماده ۶۸: هزینه‌های آموزش رایگان هر سال توسط سازمان اعلام می‌گردد.

ماده ۶۹: هزینه‌های محاسبه شده آموزش رایگان به شماره حسابی که توسط سازمان اعلام می‌گردد، بایستی واریز شود.

ماده ۷۰: ارائه درخواست جهت لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق سامانه سجاد سازمان توسط متقاضی صورت می‌گیرد و دانشگاه پس از بررسی و تأیید درخواست، لغو تعهد افراد را تأیید و چنانچه اداره کل امور دانشجویان داخل نیز لغو تعهد متقاضی را تأیید نماید، صدور مدارک با رعایت سایر مقررات بلامانع می‌باشد.

ماده ۷۱: گواهی نامه موقت تحصیلی کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در مدت اعتبارشان در کلیه نهادهای داخلی کشور معتبر بوده و دانش آموخته نیاز به ارائه هیچ گونه مدرکی اعم از گواهی یا دانشنامه ندارد.

ماده ۷۲: اخذ مدرک دیپلم از پذیرفته شدگان توسط مؤسسات به منظور اطلاع از سوابق آموزشی آنان می باشد. بر این اساس پس از فراغت از تحصیل در مقطع دانشگاهی، تحويل مدارک دیپلم و پیش‌دانشگاهی و ریزنمرات آن به دانش‌آموختگان (آقایان مشروط به انجام خدمت وظیفه عمومی یا معافیت دائم از آن) بلامانع می باشد.

تبصره ۵: تحويل مدرک فوق به دانشجویان انصارافی و اخراجی مشروط به لغو تعهد خدمت آموزش رایگان است.

ماده ۷۳: موارد پیش‌بینی نشده در دستورالعمل فوق با استعلام موسسه مربوط و اعلام نظر رئیس سازمان قابل بررسی است.

ماده ۷۴: این دستورالعمل در ۷۴ ماده، ۵۹ بند و ۳۱ تبصره در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۶ به تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا بوده و کلیه دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های قبلی مرتبط ملغی می گردد.

منصور غلامی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

اصلاحیه بند ۳ - ۲ - ماده ۳ و بخش ج - ۳ - دستورالعمل جامع ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان

مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۰۲

شماره: عتف - ۵ - ۷۲۰۲	اصلاحیه بند ۳ - ۲ - ماده ۳ و بخش ج - ۳ - دستورالعمل
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۴/۳۱	جامع ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان به شماره ۲۵۴۴۰۲ / ۱۳۹۶/۱۱/۰۲ و مورخ
ویرایش: ۰۱	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علم، تحقیقات و فناوری

ماده ۳: مدت تعهد خدمت آموزش رایگان

بند ۳ - ۲ - برای پذیرفته شدگان سال تحصیلی ۶۵-۶۶ به بعد، سهمیه‌های مناطق ۲، ۴، ۳، ۵، عشاير و مناطق محروم دو برابر مدت تحصیل است

ج - ۳ - لغو تعهد خدمت آموزش رایگان با استفاده از گواهی عدم کاریابی

ماده ۵: تعهد خدمت دانش‌آموختگان با ارائه گواهی عدم کاریابی قابل قبول از اداره کل کار و امور اجتماعی استان، توسط دانشگاه با رعایت مواد زیر پذیرفته می شود.

تبصره ۱: در راستای اجرای ماده ۱۲ آینه‌نامه اجرایی تبصره ماده ۷ قانون تأمین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۹/۳/۱۲ دانش‌آموختگان باید ظرف مدت شش ماه از تاریخ دانش‌آموختگی در دفاتر کاریابی با ارائه اصل مدرک تحصیلی (گواهی موقت پایان تحصیلات عکس‌دار) ثبت‌نام نمایند.

تبصره ۲: بهره‌مندی از فرصت مذکور در تبصره یک صرفاً برای آزادسازی مدرک از طریق گواهی عدم کاریابی است و مانع از امکان ثبت نام دانش آموختگان، در هر زمان دیگری در ادارات کار برای دستیابی به فرصت‌های شغلی خواهد بود.

تبصره ۳: ثبت نام در دفاتر کاریابی و دریافت گواهی عدم کاریابی توسط دانش آموخته یا وکیل وی امکان‌پذیر است.

تبصره ۴: فرصت مندرج در تبصره یک برای آقایان در صورتی که کارت نظام وظیفه بعد از فراغت از تحصیل صادر شده باشد، بعد از تاریخ صدور کارت قابل محاسبه می‌باشد، در صورتی که تاریخ پایان خدمت و تاریخ صدور متفاوت باشد، هر کدام مؤخر باشد ملاک محاسبه خواهد بود.

تبصره ۵: فرصت مذکور برای دانش آموختگان در صورتی که بلافاصله در مقطع تحصیلی بالاتر در دوره روزانه پذیرفته شوند، بعد از فراغت از تحصیل در مقطع بالاتر محاسبه می‌گردد.

ماده ۱۱: گذشت یک سال از تاریخ فراغت از تحصیل و حضور در کشور در این مدت، برای کلیه دانش آموختگان دارای گواهی عدم کاریابی از ادارات کل کار و امور اجتماعی مرکز استان، الزامی می‌باشد.

تبصره ۱: زمان احتساب یک سال شمسی برای آقایان از تاریخ صدور کارت پایان خدمت وظیفه عمومی یا کارت معافیت دائم از خدمت در نظر گرفته می‌شود. مبنای محاسبه برای کارت معافیت، تاریخ صدور معافیت موقت پزشکی و غیرپزشکی می‌باشد.

تبصره ۲: زمان احتساب یک سال برای دانش آموختگان از آخرین مقطع تحصیلی دوره روزانه قابل قبول است.

تبصره ۳: در صورتی که متقاضی در مقطع بالاتر دوره روزانه دانشجوی اخراجی، انصرافی باشد احتساب مدت یک سال برای کاریابی مقطع قبلی، از تاریخ اخراج یا انصراف مقطع بالاتر ناتمام محاسبه می‌گردد.

ماده ۱۲: گواهی عدم کاریابی در صورتی که از تاریخ فراغت از تحصیل تا زمان اقدام به تصفیه تعهد خدمت، هیچ گونه تأییدیه تحصیلی مربوط به اشتغال در پرونده یا سابقه بیمه نداشته باشد، مورد قبول می‌باشد.

ماده ۱۳: اعلام عدم کاریابی در مقاطع بالاتر، تعهد خدمت دانش آموختگان را در مقاطع تحصیلی قبلی نیز لغو می‌نماید، ولیکن امور مربوط به هر مقطع به صورت جداگانه و به ترتیب از پایین ترین مقطع صورت می‌گیرد.

تبصره: در صورت تحصیل دانشجو در رشته متفاوت در مقطع بالاتر، جهت استفاده از این فرصت در هر مقطع نیاز به گواهی عدم کاریابی مربوط به همان رشته را نیازمند است.

ماده ۵۴: تعهد خدمت پذیرفته شدگان سهمیه استانداری‌ها با ارائه گواهی عدم کاریابی اداره کل کار و امور اجتماعی استان‌ها، در صورت اعلام عدم نیاز به خدمت از سوی استانداری مربوطه لغو می‌گردد.

ماده ۵۵: دانشآموختگان بورسیه و متعهد به دستگاه‌ها، پس از اعلام عدم نیاز دستگاه مربوطه می‌تواند از طریق عدم کاریابی نسبت به تصفیه تعهد خدمت اقدام نمایند.

تبصره ۱: دانشآموختگان بهره‌مند از فرصت مطالعاتی در دوران تحصیل، ابتدا باید وضعیت تعهد فرصت مطالعاتی مربوطه را مشخص و تصفیه نمایند.

تبصره ۲: مهلت‌های مقرر در تبصره یک ماده ۵۰ این دستورالعمل برای دانشآموختگان بورسیه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از تاریخ ارائه نامه اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج از کشور مبنی بر عدم جایابی و لغو تعهدات و ارائه گواهی موقت به آنان، ملاک محاسبه است.

ماده ۵۶: لغو تعهد خدمت آموزش رایگان، از طریق گواهی عدم کاریابی دانشآموختگان رشته‌های دامپزشکی، پس از اعلام انجام طرح خدمت نیروی انسانی و یا معافیت از طرح مذکور از سوی سازمان دامپزشکی کشور میسر است.

ماده ۵۷: دانشجویان شاغل به تحصیل در کلیه دوره‌های تحصیلی مقاطع بالاتر یا تحصیل مجدد در همان مقطع (دوره روزانه) نمی‌توانند گواهی عدم کاریابی در حین تحصیل برای لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مقطع قبلی ارائه نمایند.

ماده ۵۸: دانشآموختگانی که هم‌زمان در دو رشته تحصیل نموده‌اند، می‌توانند با استفاده از گواهی عدم کاریابی برای هر کدام از دو رشته نسبت به تصفیه تعهد خدمت اقدام نمایند.

تبصره ۵: ثبت‌نام افراد مذکور برای کاریابی در صورت دانشآموختگی در دو رشته امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۵۹: دانشجویان انصرافی، اخراجی، نمی‌توانند از فرصت عدم کاریابی جهت تصفیه آموزش رایگان مقطع ناتمام استفاده نمایند.

این اصلاحیه در یک‌بند، ۱۰ ماده، ۱۲ تبصره در تاریخ به تائید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا بوده و جایگزین بخش‌های مذکور در دستورالعمل جامع ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان به شماره ۲۵۴۴۰۷ و مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۰۲ می‌گردد.

"باسم‌هه تعالی"

"آین‌نامه پذیرش با آزمون استعدادهای درخشنان در دوره‌های کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ارشد(مصوب ۱۳۹۳/۴/۲۵)"

مقدمه

در اجرای سیاست‌های حمایت و هدایت استعدادهای درخشنان مصوب جلسه ۴۱۹ مورخ ۷۷/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بند ۵ بخش ج از ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب جلسه مورخ ۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی مبنی بر برنامه‌ریزی برای شناسایی و حمایت از استعدادهای درخشنان و هدایت آن‌ها به سمت اولویت‌های راهبردی کشور در حوزه‌های مختلف علوم و نیز در اجرای ماده ۱۸ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری و به منظور تسهیل ادامه تحصیل برگزیدگان علمی، آین‌نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود:

تعاریف: به‌منظور رعایت اختصار، واژه‌های زیر در این آین‌نامه به کار می‌روند:

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

شورای هدایت: شورای هدایت استعدادهای درخشنان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

سازمان سنجش: سازمان سنجش آموزش کشور؛

دانشگاه: هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فعالیت می‌کنند؛

کد محل تحصیل: هر یک از کدهای محل تحصیل مندرج در دفترچه راهنمای انتخاب رشته‌های تحصیلی در سال ورود دانشجو به دانشگاه؛

هم رشته - هم ورودی: دانشجویان ورودی در هر یک از کد محل‌های تحصیل مندرج در دفترچه راهنمای انتخاب رشته‌های تحصیلی آزمون‌های سراسری و تحصیلات تكمیلی سازمان سنجش.

ماده ۱: برگزیدگان علمی حائز شرایط زیر در صورت شرکت در آزمون سراسری ورود به دوره بالاتر و کسب حد نصاب علمی حداقل ۹۰ درصد نمره آخرین پذیرفته شده در هر کد محل تحصیل، توسط سازمان سنجش به صورت مزاد بر ظرفیت به یکی از دانشگاهها معرفی می شوند.

الف- دوره کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

دارندگان نشان طلا، نقره و برنز کشوری المپیادهای دانش آموزی (موضوع مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) با معرفی مراجع ذی ربط؛
دانشجویان نمونه کشوری در دوره کاردانی با معرفی سازمان امور دانشجویان برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته؛

رتبه های اول تا سوم نهایی جشنواره جوان خوارزمی در دوره های دانش آموزی یا کاردانی به شرط مشارکت حداقل ۵۰ درصد در دستاورد حائز رتبه، برای ورود به دوره تحصیلی بلا فاصله بعدی (کارشناسی پیوسته و ناپیوسته)؛
دانش آموزه رتبه اول دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) از میان دانشجویان هم رشته و هم ورودی که طی چهار نیمسال تحصیلی دانش آموزه شده برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته؛

ب- دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

برگزیدگان رتبه های اول تا پانزدهم مرحله نهایی المپیادهای علمی - دانشجویی؛
دانشجویان نمونه کشوری در دوره کارشناسی با معرفی سازمان امور دانشجویان؛
رتبه های اول تا سوم نهایی جشنواره خوارزمی، رازی، ابن سینا و فارابی در دوره کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته، با مشارکت حداقل ۵۰ درصد در دستاورد حائز رتبه؛
دانش آموزه رتبه اول دوره کارشناسی پیوسته در بین دانشجویان هم رشته و هم ورودی که طی هشت نیمسال دانش آموزه شده است؛
دانش آموزه رتبه اول دوره کارشناسی پیوسته در بین دانشجویان هم رشته و هم ورودی که طی چهار نیمسال تحصیلی دانش آموزه شده است؛

ماده ۲: سازمان سنجش موظف است حداقل ۱۰ درصد (با تقریب اضافی) در هر کد محل تحصیل دوره بالاتر را بر اساس اولویت نمره و انتخاب رشته متقاضیان به حائزان شرایط این آینه اختصاص دهد.

ماده ۳: افراد مشمول این آیین نامه مجازند حداکثر تا یک سال تحصیلی پس از زمان دانش آموختگی و صرفاً برای یک بار از تسهیلات آن بهره مند شوند.

ماده ۴: مسئولیت حسن اجرا و نظارت بر اجرا با سازمان سنجش و شرح و تفسیر مفاد این آیین نامه بر عهدهٔ معاونت آموزشی وزارت خواهد بود.

ماده ۵: این آیین نامه مشتمل بر یکی مقدمه و پنج ماده در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۲۵ به تصویب شورای هدایت استعدادهای درخشان در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسید و جایگزین «آیین نامه ارائه تسهیلات به برگزیدگان علمی برای ورود به دوره‌های تحصیلی بالاتر» (ابلاعیه شماره ۲۲۳۵۴/و مورخ ۹۱/۳/۲) و تمام مصوبات مربوط به پذیرش با آزمون برگزیدگان علمی در دوره کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ارشد می‌شود و برای پذیرش دانشجو از سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ لازم الاجرا است.

**آین‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در دوره تحصیلی دکتری (اصلاحیه)
مصوب ۱۱/۲۶ (۱۳۹۳)**

پیرو ابلاغیه شماره ۲۱/۶۷۲۷۲ مورخ ۹۳/۴/۱۸ موضوع آین‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در دوره تحصیلی دکتری، اصلاحات آین‌نامه مذکور که در تاریخ ۹۳/۱۱/۲۶ شورای هدایت استعدادهای درخشان بازنگری و تصویب شد برای اجرا ابلاغ می‌شود. بدیهی است سایر مفاد مندرج در آین‌نامه کماکان به قوت خود باقی است.

اصلاح ماده ۱: دانشگاه اختیار دارد حداکثر معادل بیست درصد از ظرفیت پذیرش با آزمون شیوه آموزشی - پژوهشی دوره روزانه دکتری خود در هر کد رشته محل تحصیل را از بین دانشآموختگان دوره کارشناسی ارشد داخل و مورد تأیید وزارت (یا دانشجویان دوره کارشناسی ارشد داخل که تا پایان شهریورماه سال درخواست پذیرش، دانشآموخته شوند) را به صورت مازاد بر ظرفیت، با رعایت شرایط زیر، پذیرش کند:

- ۱-۱: بیش از دو سال از تاریخ دانشآموختگی متقاضی نگذشته باشد؛
- ۱-۲: کسب حداقل ۷۰ امتیاز از فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و مصاحبه مطابق جدول ارزشیابی پیوست
- ۱-۳: داشتن میانگین کل ۱۶ در دوره کارشناسی و میانگین ۱۷ (بدون احتساب نمره پایان‌نامه) در دوره کارشناسی ارشد (یا میانگین هم‌تراز شده هر یک از دوره‌های مذکور طبق دستورالعمل مصوب شورای تحصیلات تكميلي دانشگاه).

۱-۴: کسب حداقل نمره ۵۰ از آزمون زبان (MCHE یا معادل آن در سایر آزمون‌ها) قبل از آزمون جامع دکتری (مطابق با آین‌نامه دوره دکتری مصوب وزارت).

۱-۵: نحوه امتیازدهی به داوطلبان در هر یک از ردیف‌های جداول ارزشیابی، طبق دستورالعمل مصوب شورای تحصیلات تكميلي دانشگاه خواهد بود که لازم است قبل از ثبت‌نام متقاضیان، از طریق فراغوان دانشگاه به اطلاع همگان برسد.

اصلاح ماده ۲: دانشگاه می‌تواند فقط یک‌بار تا اول شهریورماه هرسال نسبت به پذیرش حائزان شرایط، اقدام نماید. اسامی پذیرفته شدگان باید همراه با جدول تکمیل شده ارزشیابی برای هر یک از داوطلبان، توسط معاون

آموزشی دانشگاه برای تأیید صلاحیت عمومی به سازمان سنجش ارسال شود و قطعی شدن ثبت نام منوط به تأیید سازمان مذکور است.

جدول شماره ۱ - نحوه محاسبه امتیازات پژوهشی

ردیف	نوع فعالیت	حداقل امتیاز	حداکثر امتیاز	نحوه ارزیابی	امتیاز مکتبه
۱	مقالات علمی-پژوهشی (داخلی و خارجی) مرتبه با پایان نامه گواهی ثبت اختراع بین المللی تا ۷ و داخلی تا ۵ امتیاز برگزیدگی داخلی تا ۳ و بین المللی تا ۷ امتیاز	۷ امتیاز	۴۰	هر مقاله تا ۷ امتیاز گواهی ثبت اختراع بین المللی تا ۷ و داخلی تا ۵ امتیاز برگزیدگی داخلی تا ۳ و بین المللی تا ۷ امتیاز	
۲	مقالات علمی-ترویجی مرتبه با پایان نامه	-	۶ امتیاز	هر مقاله تا ۳ امتیاز	
۳	مقالات چاپ شده در کنفرانس های معترض (داخلی یا خارجی)	-	۴ امتیاز	خارجی تا ۲ و داخلی ۱ امتیاز	
۴	تألیف یا ترجمه کتاب مرتبه با رشته تحصیلی	-	۴ امتیاز	-	
۵	کیفیت پایان نامه کارشناسی ارشد	-	۴ امتیاز	عالی تا ۴ و بسیار خوب تا ۲ امتیاز	
جمع					

جدول ۲ - نحوه محاسبه امتیازات آموزشی

ردیف	نوع فعالیت	حداقل امتیاز	حداکثر امتیاز	نحوه ارزیابی	امتیاز مکتبه
۶	میانگین کل و کیفیت دانشگاه محل تحصیل دوره کارشناسی (پیوسته و نایپوسته)	۶ امتیاز	۶ امتیاز	مطابق با دستورالعمل اجرایی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه	
۷	میانگین کل و کیفیت دانشگاه محل تحصیل دوره کارشناسی ارشد نایپوسته (بدون احتساب نمره پایان نامه)	۵ امتیاز	۵ امتیاز	مطابق با دستورالعمل اجرایی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه	

ردیف	نوع فعالیت	حداکثر امتیاز	نحوه ارزیابی	امتیاز مکتبه
۸	طول مدت تحصیل در دوره کارشناسی	۳ امتیاز	بیش از ۸ نیمسال کارشناسی پیوسته و بیش از ۴ نیمسال کارشناسی ناپیوسته امتیازی ندارد	
۹	طول مدت تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته	۳ امتیاز	بیش از ۵ نیمسال امتیازی ندارد	
۱۰	برگزیدگان المپیادهای علمی دانشجویی	۵ امتیاز	رتبه ۱ تا ۳، ۵ امتیاز - رتبه ۴ تا ۶، ۴ امتیاز - رتبه ۷ تا ۹، ۳ امتیاز - رتبه ۱۰ تا ۱۲، ۲ امتیاز و رتبه ۱۳ تا ۱۵، ۱ امتیاز	
۱۱	داشتن مدرک زبان معترف	۸ امتیاز	طبق جدول شماره ۴	
جمع		۳۰		

* رشته هایی که طبق مصوبه شورای عالی برنامه ریزی آموزشی در دوره کارشناسی پیوسته برای ۹ نیمسال و کارشناسی ناپیوسته برای ۵ نیمسال تصویب شده اند با نظر کمیته مصاحبه کننده می توانند.

جدول شماره ۳- امتیازات مصاحبه

ردیف	شاخص های ارزیابی	حداکثر امتیاز	امتیاز مکتبه (طبق نظر کمیته مصاحبه کننده)
۱۲	سلط در تجزیه و تحلیل مسائل علمی و پاسخگویی به سوالات	۳ امتیاز	
۱۳	وسعت نظر، نوآوری و کارآفرینی	۳ امتیاز	
۱۴	شخصیت، متأثت و نحوه تعامل	۳ امتیاز	
۱۵	نگرش و اطلاعات فناورانه مرتبط به رشته تحصیلی	۳ امتیاز	
۱۶	توانایی فن بیان و انتقال مطالب	۳ امتیاز	
۱۷	هم راستایی زمینه پژوهشی داوطلب با اولویت های علمی اعضای گروه	۱۵ امتیاز	
جمع		۳۰	

جدول شماره ۴- هم ترازی نمرات آزمون های ملی و بین المللی زبان انگلیسی

حداکثر امتیاز	TOEFL PAPER + TOLIMO	TOEFL Computer	TOEFL IBT	IELTS Equivalent	MSRT (MCHE)
۸	۶۰۰-۶۸۰	۲۵۰-۳۰۰	۹۶-۱۲۰	۷-۹/۰	۹۰-۱۰۰
۷	۵۷۵-۵۹۹	۲۳۲-۲۴۹	۸۶-۹۵	۶/۵-۶/۹	۸۵-۸۹
۶	۵۵۰-۵۷۴	۲۱۳-۲۳۱	۷۶-۸۵	۶-۶/۴	۸۰-۸۴
۵	۵۲۵-۵۴۹	۱۹۶-۲۱۲	۶۶-۷۵	۵/۵-۵/۹	۷۵-۷۹
۴	۵۰۰-۵۲۴	۱۷۳-۱۹۵	۵۶-۶۵	۵-۵/۴	۷۰-۷۴
۳	۴۷۵-۴۹۹	۱۵۲-۱۷۲	۴۶-۵۵	۴/۵-۴/۹	۶۵-۶۹
۲	۳۵۰-۴۷۳	۱۳۳-۱۵۱	۳۶-۴۵	۴-۳/۴	۶۰-۶۴
۱	۳۲۵-۳۴۹	۱۱۳-۱۳۲	۲۹-۳۵	۳/۵-۳/۹	۵۰-۵۹

"باسم‌هه تعالی"

"نظامنامه اخلاق آموزش (مصوب بهمن ۱۳۹۹)"

عنوان: نظامنامه اخلاق آموزش

تدوین: معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشاوره علمی: انجمن علمی اخلاق کاربردی ایران

مشارکت: دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

صفحه‌آرایی و چاپ: اداره کل روابط عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ: بهمن ماه ۱۲۹۹

دیباچه

توسعه و کارآمدی نظام آموزش عالی کشور بر پایبندی به اصول و مسئولیت‌های اخلاقی در سیاست‌ها و سیاست‌گذاری‌ها، مدیریت و خدمات آموزشی، فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای استوار است. مسئولیت‌پذیری دانشگاه‌ها در قبال جامعه، دانشجویان گران‌قدر، اعضای خانواده بزرگ و فرهیخته آموزش عالی و پایبندی همکاران و دانشجویان به عهدنامه‌های اخلاقی ضامن رشد اخلاقی در نظام آموزش عالی و زمینه‌ساز ارتقای اخلاقی جامعه است. به منظور همسان‌سازی رعایت اصول اخلاقی در آموزش به سفارش معاونت آموزشی وزارت عتف و با همکاری انجمن علمی اخلاق کاربردی ایران و مشارکت بسیاری از اعضای هیئت‌علمی، کارشناسان و دانشجویان سند حاضر تحت عنوان نظامنامه اخلاق آموزش تدوین شده است. این سند اخلاقی هدایتگر فعالیت‌های آموزشی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور می‌باشد. ما دانشگاه‌هایان و دانشجویان سوگند وفاداری یاد می‌کنیم که وفادار و متعهد به نظامنامه اخلاق آموزش باشیم و از خداوند مهریان برای عمل به آن یاری می‌طلیم.

منصور غلامی

معرفی کوتاه نظامنامه اخلاق، آموزش

مسئولیت‌پذیری اخلاقی در حوزه آموزش حاصل سه مؤلفه است: حساسیت نسبت به حقوق همه صاحبان حق، شناخت تفصیلی حقوق آنان و پایبندی نظاممند به حقوق. شناخت حقوق ذی‌نفعان و صاحبان حق در سیاست‌گذاری، مدیریت و فعالیت‌های گستره آموزش عالی نیازمند مطالعات چندوجهی است: پژوهش در منابع وحیانی، شناخت انتقادی تجارب دانشگاه‌های جهان در فرهنگ‌های گوناگون، ره‌آوردهای گستره معرفتی اخلاق‌حرفه‌ای و شناخت دیدگاه‌های اعضای خانواده بزرگ آموزش عالی و ذی‌نفعان حوزه آموزش. حاصل مطالعه چندوجهی، با مشارکت هر چه بیشتر صاحبان حق، به تنظیم سند نظامنامه اخلاقی حاضر انجامید. بهمنظور تدوین این سند، مشارکت عمومی در کارگاه‌های آموزشی-مشاوره‌ای و کارگروه‌های گوناگون در دانشگاه‌های مختلف با همکاری انجمن علمی اخلاق کاربردی ایران صورت گرفت.

در این سند، مسئولیت‌ها و تعهدات اخلاقی در سطوح سازمانی، گروهی، فردی و فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای بر پایه اصول اخلاقی دوازده‌گانه بیان شده است. نظامنامه اخلاق آموزش، اصول اخلاقی و خط‌مشی‌های مرتبط با آن‌ها را در سطح ملی طرح می‌کند.

امیدواریم سند جامع اخلاقی یکپارچه و فراگیر برای همه مأموریت‌های وزارت عتف تدوین گردد. دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی بر پایه این الگو می‌توانند شیوه‌نامه اجرایی خود را برای نظامنامه اخلاق آموزش تدوین کنند^۱.

^۱. تعریف مفاهیم این سند در پیوست آمده است.

الگوی نظامنامه اخلاق آموزش

وزارت عtf

اصول اخلاقی آموزش

مسئولیت‌های اخلاقی سازمانی

۱. مسئولیت‌های اخلاقی در سیاست‌گذاری آموزش
۲. مسئولیت‌های اخلاقی معاونت آموزشی وزارت عtf در قبال مؤسسات آموزش عالی
۳. مسئولیت‌های اخلاقی در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه
۴. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال دانشجویان
۵. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال اعضای هیئت‌علمی، مدیران و کارشناسان آموزشی
۶. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال گروه‌های آموزشی

عهدنامه‌های اخلاقی

۷. عهدنامه اخلاقی دانشجویان
۸. عهدنامه اخلاقی اعضای هیئت‌علمی
۹. عهدنامه اخلاقی مدیران و کارشناسان آموزشی
۱۰. عهدنامه اخلاقی گروه‌های آموزشی
۱۱. عهدنامه اخلاقی اعضای کانون‌های صنفی و سمن‌ها

فرایندها و نظام‌های حرفه‌ای

۱۲. اخلاق آموزش الکترونیکی
۱۳. اخلاق ارزشیابی تحصیلی
۱۴. اخلاق در هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها

اصول اخلاقی آموزش

در همه فعالیت‌های آموزشی با ایمان به خدا و یاری خواهی از او در چهارچوب مبانی ارزشی نظام آموزشی علم و فناوری کشور بر اصول اخلاقی ۱۲ گانه زیر پایبند هستیم:

۱. انسجام و یکپارچگی
۲. نقدپذیری و پاسخگویی
۳. مشارکت طلبی
۴. اقتدار همراه با صمیمیت
۵. شفافیت
۶. انصاف و عدالت
۷. وفاداری به حقیقت
۸. احترام به استقلال
۹. احترام به کرامت ذاتی انسان‌ها
۱۰. رازداری و حفظ حریم خصوصی
۱۱. قدردانی
۱۲. کیفیت و پایداری

مسئولیت‌های اخلاقی سازمانی

۱. مسئولیت‌های اخلاقی در سیاست‌گذاری آموزش

سیاست‌گذاری بهمثابه یکی از ارکان سرنوشت‌ساز آموزش عالی تأثیر راهبردی در جهت گیری اخلاقی نظام آموزش عالی کشور دارد. رهبران نظام آموزش عالی با وقوف بر نقش خطیر اخلاقی خود در سیاست‌گذاری نظام آموزش بر مسئولیت‌های خود به شرح زیر تأکید دارند:

۱. ملاحظات اخلاقی نظام‌مند در سیاست‌گذاری آموزشی و ارزیابی پیشین پیامدهای اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی سیاست‌ها با توجه به شرایط روز.
۲. حمایت از حقوق همه ذی‌نفعان و صاحبان حق در فعالیت‌های آموزشی.
۳. حمایت از حقوق و نیازهای گروه‌های آسیب‌پذیر در سیاست‌ها و فعالیت‌های آموزشی.
۴. پاییندی به عدالت اجتماعی در توزیع ملی فرصت‌ها، منابع، امکانات و سرمایه‌های آموزشی.
۵. مواجهه عادلانه و منصفانه در رویه‌ها و سبک‌های ارتباطی با ذی‌نفعان در آموزش.
۶. ارتقای شفافیت و پیش‌بینی پذیری اخلاقی در نظام آموزش.
۷. استقرار نظام پاسخگویی کارآمد و تقویت روحیه نقد‌پذیری در آموزش.
۸. احترام به فرهنگ‌های قومی، زبانی و مذهبی و حمایت از حقوق جنسیتی در سیاست‌ها و فعالیت‌های آموزشی.
۹. وفاداری به حقیقت و توجه نقادانه به نیازهای علمی کشور در گسترش نظام آموزش.
۱۰. صیانت از منافع ملی از طریق ارتقای کیفیت آموزش، تعامل جهانی و دستیابی به جایگاه برتر جهانی کشور در آموزش.
۱۱. استقرار نظام تشویق و قدردانی از عملکرد اخلاقی در سطوح سازمانی، گروهی و فردی بر پایه ارزیابی عینی و علمی.
۱۲. اهتمام به ارتقای فرهنگ‌سازمانی شایسته محور و استوار بر کرامت ذاتی انسان‌ها.
۱۳. حمایت از بی‌طرفی و استقلال علمی در فعالیت‌های آموزشی.
۱۴. احترام به خرد جمعی و استفاده از دیدگاه‌های خانواده آموزش عالی در تصمیم‌سازی، اجرا و نظارت.
۱۵. صیانت از حریم خصوصی و محروم‌گی اطلاعات در سیاست‌ها و سیاست‌گذاری.
۱۶. سیاست‌گذاری، هدایت، حمایت و نظارت بر برنامه‌های رشد اخلاقی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی.

۲. مسئولیت‌های اخلاقی معاونت آموزشی

وزارت عتف در قبال مؤسسات آموزش عالی معاونت آموزشی وزارت عتف جایگاه راهبردی در موفقیت مؤسسات آموزش عالی در نیل به اهدافشان دارد. رهبران، مدیران و کارکنان حوزه معاونت آموزشی، تحقق مسئولیت‌های اخلاقی به شرح زیر را وظیفه خود می‌دانند:

۱. توجه به رسالت راهبری معاونت آموزش و حمایت از استقلال دانشگاه‌ها و مشارکت فعال در بهبود قوانین در حمایت از استقلال دانشگاه‌ها.
۲. هدایت، حمایت و نظارت بر برنامه رشد اخلاقی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش اخلاقی.
۳. احترام به خوش‌نامی و برنده دانشگاه‌ها.
۴. ارتقای فرصت رقابت اخلاقی در فعالیت‌های آموزشی.
۵. توزیع عادلانه فرصت‌ها، مسئولیت‌ها و منابع و پایبندی به عدالت روی‌های در مواجهه با دانشگاه‌ها.
۶. حمایت از جهت‌گیری اخلاقی فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای دانشگاه‌ها بر پایه اصول اخلاق آموزش.
۷. احترام به حق دانشگاهیان در برخورداری از مدیران لایق و منصف.
۸. ارتقای فرهنگ پاسخگویی متقابل معاونت آموزشی و دانشگاه‌ها.
۹. احترام اصیل به همه همکاران در دانشگاه‌ها، مشارکت طلبی و دوری از هرگونه تبعیض جنسیتی، قومی، زبانی و مذهبی.
۱۰. حمایت از شفافیت سازمانی و سلامت اداری، مالی و رفتاری دانشگاه‌ها.
۱۱. توجه به تناسب اختیارات و امکانات با مسئولیت‌ها.
۱۲. تقدیر از سیاست‌ها و اقدام اخلاقی دانشگاه‌ها در آموزش.

۳. مسئولیت‌های اخلاقی در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه

اعضای خانواده بزرگ آموزش عالی کشور با آگاهی از رسالت ملی و اجتماعی دانشگاه‌ها بر مسئولیت‌های اخلاقی خود در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه به شرح زیر تأکید می‌کنند:

۱. تعهد و پایبندی به مأموریت آموزشی وزارت عتف و سایر اسناد بالادستی و سیاست‌ها در تأمین منافع ملی و مشارکت علمی در بازنگری اخلاقی اسناد بالادستی.

۲. توسعه رشته‌های کاربردی در رفع نیاز جامعه و مشارکت در ارتقای بهره‌وری ملی از طریق افزایش مستمر کیفیت آموزش.
۳. همسوسازی منافع شخصی، سازمانی و ملی.
۴. ترویج مبانی علمی آزاداندیشی و مشارکت در ارتقای فرهنگ آزادی بیان، نقد سازنده و گفتگوی اثربخش اجتماعی.
۵. مشارکت فعال با نهادهای فرهنگی در رشد اخلاقی - دینی جامعه.
۶. اهتمام به تربیت شهروندان مسئولیت‌پذیر، خردورز و متخصص و پرهیز از ترویج مدرک گرایی.
۷. اهتمام به تعامل دانشگاه‌ها و رسانه در ارتقای آموزش‌های دانشگاهی و سواد عمومی شهروندان (مانند سواد رسانه‌ای، سواد حقوقی، سواد اخلاقی و ...).
۸. مشارکت در گسترش دانش و فناوری اخلاق کاربردی در صنعت‌ها و حرفه‌ها (مانند اخلاق مهندسی، اخلاق قضاء، اخلاق کسب‌وکار، اخلاق سازمانی، اخلاق عمومی و ...).
۹. گسترش دانش و فناوری شناخت میراث تاریخی و فرهنگی و صیانت از آن‌ها و مشارکت در ترویج فرهنگ توجه به سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی.
۱۰. احترام به حقوق شهروندی و مواجهه صادقانه و عادلانه با شهروندان و گروه‌های اجتماعی.
۱۱. اهتمام به تعامل اخلاقی و اثربخش مؤسسه‌های آموزش عالی با حوزه‌های علمی و سازمان‌های ملی و بین‌المللی.
۱۲. اهتمام به توسعه دانش و فناوری‌های حفاظت و توسعه سازگار با محیط‌زیست جهت ارتقای استانداردها و ترویج سواد، حساسیت و مشارکت محیط‌زیستی شهروندان.

۴. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال دانشجویان

دانشجویان سرمایه ملی و امانت الهی در دانشگاه هستند. هدف دانشگاه تربیت شهروندان خردورز، دانشمند، کارآمد و متخلق در گشودن معضلات اجتماعی و حرفه‌ای است. دانشگاه‌ها در فعالیت‌های آموزشی بر مسئولیت‌های اخلاقی خود در قبال حقوق دانشجویان به شرح زیر اهتمام دارند:

۱. احترام اصیل و پایدار به دانشجویان و گرامیداشت شخصیت آنان در شئون مختلف آموزشی.

۲. احترام به حق دانشجویان در بهره‌مندی از اعضای هیئت‌علمی دارای دانش به‌روز، اخلاق مدار، مسئولیت‌پذیر و حرفة‌ای.
۳. حمایت معنوی و فکری از دانشجویان و ارائه مشاوره سودمند.
۴. صیانت از مالکیت فکری و معنوی ایده‌ها و نوآوری‌های دانشجویان.
۵. حمایت از گفتمان آزاداندیشی دانشجویان.
۶. ایجاد محیط شاد و سالم و تأمین فضا و چیدمان مناسب و بهروزرسانی منابع کتابخانه‌ای و فناوری‌های لازم آموزشی.
۷. اصلاح مستمر برنامه‌های آموزشی در جهت افزایش کیفیت یادگیری، سطح دانش و مهارت ورزی و افزایش توان پاسخگویی به نیازهای امروز و فردای جامعه به‌منظور اشتغال پذیری و کارآفرینی.
۸. ایجاد فرصت عادلانه رقابت علمی و حمایت از نخبه‌ها و پرهیز از نورچشمی پروری.
۹. ارتقای شفافیت و نظم آموزشی و پیش‌بینی پذیری در فعالیت‌های آموزشی.
۱۰. اهتمام به رشد اخلاقی و تربیت جامع‌نگر دانشجویان.
۱۱. استقرار نظام آزمون، ارزشیابی تحصیلی منصفانه، یاد دهنده و عاری از آسیب‌های روانی و اجتماعی.
۱۲. مواجهه صادقانه و صریح با دانشجویان.
۱۳. پاییندی به عدالت در همه شئون آموزشی و پرهیز از هر گونه تبعیض قومی و جنسیتی.
۱۴. اهتمام به افزایش مشارکت اثربخش دانشجویان در تصمیم‌سازی، اجرا و نظارت.
۱۵. احترام به حق انتخاب دانشجو.
۱۶. رازداری و صیانت از حریم خصوصی دانشجویان.
۱۷. اطلاع‌رسانی شفاف، به موقع و کامل امور آموزشی.

۵. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال اعضای هیئت‌علمی، مدیران و کارشناسان آموزشی

اعضای محترم هیئت‌علمی، مدیران و کارشناسان آموزش به‌مثابه سرمایه گران‌قدر دانشگاه نقش اساسی در دستیابی به اهداف آموزشی و تربیتی دارند. دانشگاه‌ها در فعالیت آموزشی بر مسئولیت‌های اخلاقی خود در قبال آنان به شرح زیر اهتمام دارند:

۱. ارتقای حساسیت‌های اخلاقی اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان و حمایت و تقدیر از مسئولیت‌پذیری و عملکرد اخلاقی آنان.
۲. ایجاد بستر مناسب و فرصت عادلانه برای نوآوری‌ها و خلاقیت، تقدیر و صیانت از مالکیت فکری و معنوی آنان.
۳. اهتمام به ترویج صمیمیت، همدلی، کارگروهی، انسجام، نشاط کاری و تعامل مشفقاته پیشکسوتان و جوانان.
۴. توجه به تناسب امکانات، مسئولیت‌ها و اختیارات و اهتمام به توان افزایی حرفه‌ای.
۵. حمایت معنوی و حقوقی از عملکرد قانونی مدیران، کارشناسان و اعضای هیئت‌علمی.
۶. تقویت انگیزه‌های درونی و مهارت‌های زیست اخلاقی در فعالیت‌های آموزشی.
۷. نهادینه‌سازی داوری منصفانه، عادلانه و بی‌طرف در فعالیت حرفه‌ای اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان.
۸. صیانت از حریم خصوصی و محترمانگی اطلاعات.
۹. نهادینه‌سازی احترام و توجه به کرامت افراد و استقلال فردی در فرهنگ‌سازمانی.
۱۰. اطلاع‌رسانی شفاف، به موقع و کامل امور حرفه‌ای و آموزشی.
۱۱. حمایت از رفاه و امنیت معیشتی.
۱۲. استقرار نظام تکریم پیشکسوتان و بازنیستگان و بهره‌مندی بهینه از تجارت حرفه‌ای آنان.
۱۳. مدیریت دانش و تجارت حرفه‌ای همکاران.
۱۴. ارزیابی اخلاقی عملکرد جهت ارتقای کیفیت و اثربخشی فعالیت‌های آموزشی و پرهیز از کمیت گرایی.
۱۵. اهتمام به مشارکت عمومی و مواجهه صادقانه و صریح با همکاران.
۱۶. توزیع عادلانه مسئولیت‌های شغلی، منابع و امکانات و پایبندی به عدالت رویه‌ای در مواجهه با همکاران.
۱۷. نقد‌پذیری و پاسخگویی به همکاران.

۶. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال گروه‌های آموزشی

گروه‌های آموزشی عملیاتی‌ترین واحد در ایفاده رسالت آموزشی دانشگاه است. نشاط علمی، حسن همکاری و اخلاق حرفه‌ای در گروه‌های آموزشی تأثیر راهبردی در تریت شهر و ندان متخصص و مسئول دارد. حوزه آموزش دانشگاه بر مسئولیت‌های اخلاقی خود در قبال گروه‌های آموزشی به شرح زیر همدل و همیار هستند:

۱. حمایت از استقلال گروه‌های آموزشی و ارزیابی مستمر درونی و بیرونی فعالیت‌های آموزشی گروه و بهبود کیفیت بر اساس ارزیابی‌ها.
۲. مواجهه عادلانه با گروه‌های آموزشی در توزیع منابع، فرصت‌ها و مشارکت‌ها.
۳. ترویج فرهنگ گفتگوی اثربخش و بهره‌مندی از خرد جمعی در گروه‌ها.
۴. ترویج زمینه‌های اخلاقی همکاری میان‌رشته‌ای و تعامل بین گروهی.
۵. مشارکت در ترویج فرهنگ صمیمیت، فروتنی علمی، داوری منصفانه حرفه‌ای.
۶. نهادینه کردن پایبندی به نظامنامه اخلاق آموزش و حمایت از رشد اخلاقی گروه‌ها.

عهدنامه‌های اخلاقی

۷. عهدنامه اخلاقی دانشجویان

ما دانشجویان، تحصیل در دانشگاه را فرصت گران‌قدر در کسب توانمندی‌های لازم برای ساختن آینده درخشنان کشور می‌دانیم و با آگاهی از رسالت خطیر خود بر مسئولیت‌های اخلاقی زیر پاییند هستیم:

۱. در جهت رشد مستمر علمی سخت‌کوشیم و افزایش مشارکت نقادانه در فرآیند تعامل یادگیری را راهی برای رشد علمی خود می‌دانیم.

۲. درستکاری در همه فعالیت‌های یادگیری و ارزشیابی تحصیلی را مرام اخلاقی خودمی‌دانیم.

۳. با ارزیابی منصفانه عملکرد آموزشی اساتید و گروه آموزشی، دانشگاه را در ارتقای کیفیت آموزشی یاری می‌کنیم.

۴. در هر شرایطی با خویش مهربانیم و هوشیارانه عزت نفس، خودباوری و منزلت دانشجویی را ارج می‌نهیم.

۵. مناسبات ما با همدیگر و نیز با گروه آموزشی، اساتید و کارشناسان در همه موقعیت‌های آموزشی بر احترام، صمیمیت، دوستی، مهربانی، همکاری و قدردانی استوار است.

۶. احترام به هنجرهای قومی، مذهبی، باورها و دیدگاه‌های دیگران مرام ما است.

۷. سبک پوشهش و الگوی رفتاری ما درون و بیرون از دانشگاه، نشانگر شأن دانشجویی و آرمان اخلاقی و تربیتی دانشگاه است.

۸. خردمندی و فراست را در استفاده بهینه از اساتید، امکانات، وقت و فرصت‌های آموزشی و برنامه‌ریزی دقیق و سخت‌کوشی در یادگیری می‌دانیم.

۹. حفظ اموال دانشگاه وظیفه اخلاقی ما است. دانشگاه را در حفظ آراستگی و پاکیزگی محیط یاری می‌دهیم.

۱۰. با احترام به ارزش‌های راهبردی دانشگاه بر خواسته‌های به حق، قانونی و به دوراز تبعیض تأکید می‌کنیم.

۱۱. حفظ سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و معنوی خود و سایر دانشجویان در محیط کلاسی و آموزشی وظیفه اخلاقی ما است.

۱۲. داوری درباره دیگران را بر آگاهی کافی، بی‌طرفی و انصاف استوار می‌کنیم.

۱۳. در جستجوی نقادانه حقیقت، حفظ استقلال دانشجویی و افزایش خلاقیت و نوآوری خویش سخت‌کوش هستیم.

۱۴. بر رازداری و حفظ حریم خصوصی دیگران تأکید می‌کنیم.

۸. عهدنامه اخلاقی اعضای هیئت‌علمی

ما اعضای هیئت‌علمی، متزلت حرفه‌ای خویش را فرصت خدمت خالصانه میدانیم و با آگاهی از نقش الگویی خود به پاییندی بر مسئولیت‌های اخلاقی در حرفه مقدس آموزش به شرح زیر تأکید می‌کنیم:

۱. دانشجویان امانت الهی نزد ما هستند. ما با استفاده بهینه از زمان، ذهن و اعتماد دانشجویان در رشد شناختی، مهارتی و منشی آنان تلاش می‌کنیم.

۲. برای ارتقای توان علمی، خردورزی، اخلاق‌مداری، جامعه‌پذیری و توان حرفه‌ای دانشجویان از دانش، فناوری و مهارت‌های به روز استفاده می‌کنیم.

۳. حفظ کرامت انسانی افراد، مرام ما است. رفتار ما احساس ارزشمندی را به دانشجویان و همکاران منتقل می‌کند و رشد منافع ایشان را در پی دارد.

۴. اقتدار همراه با صمیمیت و قانون پذیری با انعطاف ضابطه‌مند را فضیلت حرفه‌ای می‌دانیم.

۵. با خیرخواهی، به نحو پیش‌بینی پذیر و بدون منت در دسترس دانشجویان هستیم.

۶. با گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه همکاری مسئولانه و در چارچوب تخصص خود خواهیم داشت.

۷. به ملاک‌های سنجش پذیر در هرگونه داوری علمی و حرفه‌ای پاییند هستیم.

۸. خیرخواهی و تعهد حرفه‌ای، ما را به یاری، مشارکت و توانمندسازی یکدیگر برمی‌انگیزاند.

۹. فعالیت‌های اعضای هیئت‌علمی نمونه‌ای از کارگروهی استوار بر همدلی، صمیمیت و نقد پذیری می‌باشد.

۱۰. به منظور اثربخشی هرچه بیشتر آموزش در تعامل یاددهی-یادگیری، دادن فرصت نقش فعال به دانشجویان و صبوری و سعه صدر را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار می‌دهیم.

۱۱. با به رسمیت شناختن خطای دانشجو و راهنمایی مشفقاره، اعتماد به نفس دانشجویان را تقویت و یادگیری از تجارب را افزایش می‌دهیم.

۱۲. به حق مالکیت فکری دانشجویان، همکاران و دانشگاه پاییند هستیم.

۱۳. احترام به کسوت دانشگاهی و تلاش برای اعتلای جایگاه اجتماعی اعضای هیئت‌علمی و اهتمام به خوش‌نامی دانشگاه وظیفه اخلاقی ما است.

۱۴. در تعامل با دانشجویان و همکاران بر صداقت، صراحة همراه با احترام اصیل و توجه به استقلال فردی آنان پاییند هستیم.

۱۵. مواجهه اخلاقی با سؤال دانشجویان، توجه به بایسته‌های اخلاقی در مدیریت کلاس و انصاف در ارزشیابی تحصیلی وظیفه اخلاقی ما است.

۱۶. به جانشین پروری اهتمام می‌ورزیم.

۱۷. در ارائه توانایی‌ها و تجارب حرفه‌ای، واقع‌گرا و صادق هستیم.

۱۸. به حفظ حریم خصوصی و ارتقای امنیت جنسیتی و سلامت ذهنی و روانی دانشجویان و همکاران اهتمام می‌ورزیم.

۹. عهدنامه اخلاقی مدیران و کارشناسان آموزشی

مدیران و کارشناسان آموزشی رسالت مؤثر در اهداف آموزشی دانشگاه دارند؛ خدمت خالصانه به دانشجویان و تلاش برای رشد علمی و معنوی جامعه را وظیفه مقدس خودم یدانیم و در همه شئون حرفه‌ای با خود مهربان بوده و بر مسئولیت‌های اخلاقی خویش در قبال حقوق دانشجویان، اعضای هیئت‌علمی و سایر همکاران و نیز تعالی جایگاه علمی و آموزشی دانشگاه به شرح زیر پایبند هستیم:

۱. مراجعات افراد را گشوده شدن در رحمت الهی به روی خودم یدانیم و با خشنودی در رفع نیازهای آنان تلاش می‌کنیم و هرگز خدمتمان را به‌وسیله منت، آزار و کم‌کاری باطل نمی‌کنیم.

۲. پاسخگویی و خدمت‌رسانی شفاف، بهموقع و مؤثر را وظیفه اخلاقی خودم یدانیم.

۳. بر حفظ کرامت انسانی، سلامت جسمی، روحی و امنیت جنسیتی دانشجویان و همکاران تأکید می‌کنیم.

۴. اطلاع‌رسانی و ارائه مشاوره مشفقاته و آشنا ساختن دانشجویان و همکاران با مقررات، آیین‌نامه‌ها و فرآیندها، وظیفه حرفه‌ای و اخلاقی ما است.

۵. با دوری هوشمندانه از موضع بدناهی، کرامت و منزلت حرفه‌ای خویش را حفظ می‌کنیم.

۶. استفاده بهینه از زمان و منابع در اختیار و توجه به اثربخشی فعالیت‌ها و خدمات آموزشی را شرط امانت‌داری در حرفه می‌دانیم.

۷. در مواجهه با مشکلات آموزشی از مقصريابی و فرافکنی دوری می‌کنیم و با سعه‌صدر و مسئولانه در جهت تشخیص و حل اثربخش مسئله تلاش می‌کنیم.

۸. بر اساس خودانگیختگی و روحیه آموزش پذیر، شایستگی‌های حرفه‌ای خود را افزایش می‌دهیم.

۹. با خیرخواهی و حفظ حریم شخصی و شغلی به یاری همدیگر می‌شتابیم.
۱۰. وفاداری به مأموریت و اهداف دانشگاه و تلاش برای ارتقای خوشنامی آن را وظیفه اخلاقی خودم یدانیم.
۱۱. رازداری و حفظ حریم خصوصی دانشجویان و همکاران علمی و اجرایی وظیفه اخلاقی ما است.

۱۰. عهدنامه اخلاقی گروه‌های آموزشی

گروه‌های آموزشی واحد عملیاتی در این‌جا رسالت آموزشی دانشگاه محسوب می‌شوند. نشاط علمی، حسن همکاری و پایبندی به مسئولیت‌های اخلاقی در گروه‌های آموزشی، تأثیر راهبردی در تربیت شهروندان متخصص و مسئول دارد. اصول اخلاقی به شرح زیر مورد توجه گروه‌های آموزشی است:

۱. تدوین و بازنگری رسالت گروه در راستای اهداف و مأموریت‌های کلان دانشگاه همراه با ملاحظات اخلاقی راهبردها را سرلوحه کار گروه آموزشی قرار می‌دهیم.
۲. نسبت به ارتقای مستمر کیفیت آموزشی از طریق ارزیابی درونی و بهبود فرآیندها و روش‌ها اهتمام داریم.
۳. صمیمیت، نشاط علمی و احترام به اعضای گروه، کارشناسان و مدیران آموزشی و دانشجویان را ترویج می‌دهیم.
۴. گروه را قدردان تجارت‌حرفه‌ای، نوآوری، خلاقیت و ره‌آوردهای اعضای گروه و دانشجویان قرار می‌دهیم.
۵. فرهنگ تعامل، گفتگو و کارگروهی را در جهت تشخیص و حل مسائل حرفه‌ای و تصمیم‌گیری‌ها در فعالیت‌های گروه آموزشی ارج می‌نهیم.
۶. به نحو نظاممند به مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه پایبند هستیم.
۷. انتخاب مدیر گروه، جذب هیئت‌علمی، توزیع درس، تعیین گروه هدایت پایان‌نامه و رساله و سایر فعالیت‌های حرفه‌ای گروه را بر اساس شایسته‌سالاری، رعایت عدالت و انصاف و توجه به حقوق دانشجویان استوار می‌کنیم.
۸. اطلاع‌رسانی به‌روز، راهنمایی و پاسخگویی کارآمد را ارج می‌نهیم.
۹. افزایش نظم و پیش‌بینی پذیری گروه برای دانشجویان و همکاران مسئولیت اخلاقی ما است.
۱۰. بر پیش‌بینی و پیشگیری به موقع و مؤثر از مشکلات مربوط به آموزش، ارزشیابی تحصیلی، روند تحصیلی دانشجویان و همیاری در رفع مشکلات اهتمام می‌ورزیم.
۱۱. همکاری بین‌رشته‌ای و تعامل اخلاقی بین گروهی را ارج می‌نهیم.

۱۲. اهتمام مدیریت گروه را بر اقتدار همراه با صمیمیت و به دوراز خودرأی و نظارت بدون ورود به حریم شخصی و شغلی همکاران استوار می کنیم.

۱۳. پاسداشت و حمایت فعال از استقلال و مرجعیت علمی، تخصصی و حرفه‌ای گروه آموزشی و اعضای گروه وظیفه اخلاقی ما است.

۱۱. عهدنامه اخلاقی اعضای کانون‌های صنفی و سمن‌ها

اعضای کانون‌های صنفی، انجمن‌های علمی و سازمان‌های مردم‌نهاد با آگاهی از نقش ارزشمند خود در دستیابی دانشگاه به اهداف آموزشی بر مسئولیت‌های اخلاقی خود به شرح زیر تأکیددارند:

۱. خود را در بهبود مستمر آموزش مسئول می‌دانیم و در افزایش کیفیت آموزشی، ارتقای اخلاقی و برنامه‌های تربیتی دانشجویان مشارکت فعال داریم.

۲. حفظ استقلال، بی‌طرفی و هویت مردم‌سالارانه تشکیلات دانشجویان و دانشگاهیان مرام ما است.

۳. به نظامنامه اخلاق آموزش پایبند هستیم و در ترویج آن مشارکت اثربخش داریم.

۴. با دیگر کانون‌های صنفی، سمن‌ها و نهادهای دانشگاه تعامل سازنده و اخلاقی داریم.

۵. از استقلال و مرجعیت علمی، تخصصی و حرفه‌ای گروه‌های آموزشی و اساتید حمایت می‌کنیم.

۶. روابط سازنده و اخلاقی اعضای کانون‌ها و سمن‌ها با منابع انسانی در محیط درونی به عنوان مثال اعضای کانون صنفی اساتید (استاد با دانشجو - استاد با کارمند - استاد با مدیران آموزشی و...) را گرامی می‌داریم.

۷. بر تعامل و خدمات متقابل آموزش و کانون‌ها تأکید می‌کیم.

۸. از پیشکسوتان، پیشوها و نوآوران در آموزش قدردانی می‌کنیم.

۹. خود را سازمان یادگیرنده می‌دانیم.

فرایند‌ها و نظام‌های حرفه‌ای

۱۲. اخلاق آموزش الکترونیکی

شناخت مسئولیت‌های اخلاقی در آموزش الکترونیکی و پایبندی به آن‌ها راهی برای تبدیل محدودیت‌های آن به مزایا و نیز تبدیل تهدیدها به فرصت است. اخلاق آموزش الکترونیکی سبب افزایش ارتقای کیفیت آموزش و پیشگیری از پیامدهای زیان‌بار احتمالی می‌شود که به شرح زیر است:

۱. ارتقای مهارت‌های فناورانه و سواد رسانه‌ای در استفاده بهینه از آموزش الکترونیکی به عنوان وظیفه اخلاقی و حرفه‌ای همه فعالان در آموزش اعم از مدیران، اعضای هیئت‌علمی، کارشناسان و دانشجویان.
۲. ارتقای دانش، اخلاق حرفه‌ای و مهارت تدوین برنامه‌های آموزشی چندرسانه‌ای و استفاده از آن‌ها.
۳. مسئولیت‌پذیری مدیران و حسن همکاری آنان با استادی و کارشناسان در ارتقای کیفیت، سهولت و سرعت آموزش الکترونیکی.
۴. توجه به سلامت روانی و آرامش ذهنی استادی و دانشجویان در آموزش الکترونیکی.
۵. احترام به حقوق پدیدآورندگان محتواهای آموزشی چندرسانه‌ای و نوآوری‌ها.
۶. ایجاد بسترها و تأمین امکانات و منابع لازم برای تسهیل در آموزش الکترونیکی.
۷. فراهم آوری دسترسی عادلانه و حمایت مالی و تجهیزاتی از دانشجویان نیازمند (در استفاده از آموزش الکترونیکی).
۸. بهینه‌سازی و متناسب‌سازی برنامه‌های درسی با آموزش الکترونیکی.
۹. استقرار فرآیند منصفانه، عادلانه و متناسب ارزیابی عملکرد اعضای هیئت‌علمی در آموزش الکترونیکی.
۱۰. استقرار فرایند مستمر، منصفانه و علمی ارزشیابی تحصیلی در آموزش الکترونیکی.
۱۱. ایجاد فضای تعاملی مناسب و امن برای اشتراک منابع، مشارکت و فعالیت گروهی دانشجویان.
۱۲. ترویج فرهنگ درستکاری و امانت‌داری در آموزش الکترونیکی.
۱۳. توجه به اهمیت آموزش‌های ترکیبی (حضوری و الکترونیکی).
۱۴. توجه به ابعاد اخلاقی بسترها و برنامه‌های آموزش الکترونیکی با تأکید بر کرامت انسانی، حفظ حریم خصوصی و مالکیت فکری.
۱۵. توجه به اختصاص وقت بیشتر و فعالیت افزون‌تر استادی در ارائه آموزش الکترونیکی و جبران عادلانه خدمات.
۱۶. بهبود شیوه‌های نظارت در آموزش الکترونیکی با حفظ حریم شغلی و اعتماد به استادی و دانشجویان.

۱۷. متناسب‌سازی فعالیت‌های آموزشی الکترونیکی با زندگی شخصی و خانوادگی.

۳. اخلاق ارزشیابی تحصیلی

ارزشیابی تحصیلی از عناصر مهم نظام آموزشی و مؤثر در شناخت رخنه‌ها و قوت‌ها در فرآیند یاددهی- یادگیری است. در فرآیند ارزشیابی تحصیلی با توجه به حقوق دانشجویان و اساتید، رسالت دانشگاه و منافع ملی بر مسئولیت‌های زیر تأکید می‌شود:

۱. استقرار نظام جامع ارزشیابی تحصیلی استوار بر دانش، اخلاق و فناوری به روز ارزشیابی.
۲. ارتقای دانش و مهارت اعضای هیئت‌علمی در ارزشیابی تحصیلی عینی در آموزش حضوری و الکترونیکی.
۳. عدالت رویه‌ای در آزمون‌سازی و اجرای ارزشیابی تحصیلی، رعایت بی‌طرفی در فرآیند ارزشیابی تحصیلی و پرهیز از هرگونه مداخله احساسی و تلافی‌جویانه در آن.
۴. کرامت و احترام به اساتید و دانشجویان و اعتماد به آنان در نظارت بر ارزشیابی تحصیلی.
۵. ارزیابی و اصلاح اخلاقی و مستمر شیوه‌های ارزشیابی تحصیلی و توجه به ویژگی‌های رشته‌ای.
۶. توجه شایسته به ماهیت ارزشیابی از بعد دانش‌افزایی، مهارت افزایی و ارتقای نگرشی و تأکید بر شیوه‌های ارزشیابی یاد دهنده و عامل ارتقای خودشناسی و اعتماد به نفس.
۷. پاییندی به ارزشیابی تحصیلی مستمر در همه مراحل فرآیند یاددهی- یادگیری، ناظر به محتوای آموزشی و فعالیت‌های گروهی و انتخاب بهترین عملکرد به عنوان نمره پایانی در امتحانات مستمر.
۸. توجه به حق انتخاب دانشجویان در فرآیند ارزشیابی مانند ارائه سوالات انتخابی در آزمون‌ها.
۹. توجه به تناسب ارزشیابی با آموزش ارائه شده و توجه به توان و طاقت دانشجویان در ارزشیابی مستمر تحصیلی.
۱۰. پاییندی به جنبه‌های اخلاقی در اجرای آزمون‌ها به ویژه کرامت و حریم خصوصی دانشجویان.
۱۱. تسهیل دسترسی به سامانه آزمون و امکانات متناسب با ارزشیابی و استفاده از فضای استاندارد و مناسب از جهت نور، دما، راحتی و ... و توجه به محدودیت‌های جسمی برخی از دانشجویان و ارائه خدمات موردنیاز.
۱۲. رعایت عدالت رویه‌ای و انصاف در بررسی پاسخ دانشجویان به آزمون‌ها و نمره‌دهی به فعالیت‌های آموزشی.
۱۳. تأمین شرایط امن و آرام روحی و روانی و برهیز از ایجاد اضطراب و نگرانی در فرآیند مستمر ارزشیابی تحصیلی.

۱۴. پاسخگویی به نقد و اعتراض دانشجویان، بررسی شفاف و مسئولانه همراه با شجاعت خطابذیری.
۱۵. رازداری و حفظ محرمانگی اطلاعات در اعلام نتایج آزمون.
۱۶. توجه به تفاوت‌های فردی و پرهیز از دامن زدن به رقابت‌های ناسالم.

۱۴. اخلاق در هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها

پژوهش‌های پایان تحصیلات نقش مهمی در دانش‌افزایی، مهارت افزایی پژوهشی و ارتقای نگرش دانشجویان دارد و فرصتی برای پاسخ به نیازهای علمی جامعه و توسعه دانش است. اهتمام به افزایش بهره‌وری و کیفیت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها از مسئولیت‌های خطیر دانشگاه، گروه‌های آموزش و اعضای هیئت‌علمی است. موارد مطرح در این محور از نظامنامه به شرح زیر می‌باشد:

۱. تدوین راهبردها و خط‌مشی‌های پژوهش‌های پایان تحصیلات تکمیلی دانشجویان در جهت تربیت علمی آنان، پاسخگویی به نیازهای علمی جامعه و توسعه جهانی دانش به‌وسیله گروه‌های آموزشی و ارزیابی اخلاقی راهبردها.
۲. آموزش حین عمل درستکاری علمی به دانشجویان در فرآیند هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها.
۳. احترام به حق انتخاب دانشجویان در خصوص موضوع، استاید راهنمای و مشاور در چارچوب مقررات.
۴. یاری متخصصانه و مشفقاتانه و گام‌به‌گام دانشجویان در ایده یابی، طراحی نقشه پژوهش و مراحل انجام پژوهش.
۵. احترام به استقلال دانشجو و حق مالکیت معنوی او و پرهیز از هرگونه مداخله جویی و ارتباط ناسالم در فرآیند هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها و اجتناب از استفاده ناروا از توان و یافته‌های دانشجویان.
۶. پایندی به انصاف، بی‌طرفی و عدالت رویه‌ای در داوری طرح‌نامه‌ها و پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها و پرهیز از هرگونه مواجهه هیجانی و غرض‌ورزی.
۷. احترام نسبت به حق برخورداری دانشجویان از امکانات و منابع لازم در پژوهش‌های پایان تحصیلات تکمیلی و حمایت از انتشار بین‌المللی نتایج آن‌ها.
۸. تدوین شرح وظایف شفاف برای استاید راهنمای، مشاور و داور و استقرار نظام ارزیابی و نظارت بر فعالیت‌های استاید و دانشجویان در فرآیند هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها و قدردانی مؤثر از فعالیت‌های برجسته.
۹. توجه و پایندی به تخصص علمی در پیشنهاد، تصویب و پذیرفتن مسئولیت راهنمایی، مشاوره و داوری پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها.

۱۰. پایبندی به ضوابط علمی، روشی و اخلاقی داوری و پرهیز از سلیقه گرایی و تعارض منافع.
۱۱. اهتمام بر تعالی جایگاه جلسات داوری طرح نامه‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها از انگاره دفاع به انگاره مشارکت علمی.
۱۲. عهده‌داری استاد راهنمای و دانشجو نسبت به مسئولیت اخلاقی پژوهش پایان تحصیلات و گزارش‌های حاصل از آن (پایان‌نامه، رساله، مقاله، کتاب و سایر محصولات).

پیوست: تعریف مفاهیم

آموزش چندرسانه‌ای (Multimedia Education): آموزش با کمک رایانه با امکانات چندرسانه‌ای است که چندین حس را همزمان در فرآیند یادگیری درگیر می‌کند. این روش آموزش نیازمند ترکیب و هماهنگی میان محتوای آموزشی و رسانه‌های گوناگون است.

احترام (Respect): واژه احترام در زبان فارسی دو کاربرد عام و خاص دارد. در کاربرد عام به معنای ارج نهادن به کسی یا چیزی است مانند احترام به خرد جمعی. در کاربرد خاص احترام به رفتار ارتباطی اطلاق می‌شود که احساس ارزشمندی را به طرف ارتباط منتقل می‌کند. احترام در مفهوم سلبی خودداری از رفتاری است که احساس کهتری را به طرف ارتباط منتقل کند.

احترام به کرامت ذاتی انسان‌ها (Respect for Human Dignity): تمامی انسان‌ها قابل احترام هستند و باید به تمامی انسان‌ها بدون هیچ شرطی احترام گذاشت؛ بنابراین قدرتمندی، بزرگی و حرمت انسان‌ها باید ارج نهاده شود.

اخلاق کاربردی (Applied Ethics): به معنای کاربست تحلیلی و انتقادی قواعد اخلاق هنجاری در موقعیت معین است.

ارزشیابی تحصیلی (Academic Evaluation): به معنای حلقه‌ای توأمان در فعالیت‌های آموزشی و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌ها است. در این مرحله با استفاده از روش‌ها و فنون مختلف بازده‌های یادگیری دانش سنجیده می‌شود؛ بنابراین میزان توفیق در دستیابی به هدف‌های آموزشی تعیین و مراحل آموزش بر این اساس بررسی می‌شود. **ارزشیابی یاددهنده (Learning Test):** به معنای آن است که هر فردی باید به طور مدام در حال یادگیری باشد و این امر حتی در زمینه ارزشیابی نیز صدق می‌کند که سبب ارتقای خودشناسی و نیز یادگیری می‌شود.

ارزیابی عملکرد (Performance Assessment): به معنای فرآیند جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و گزارش اطلاعات مربوط به عملکرد یک فرد، گروه، سازمان، سیستم است. این ارزیابی نقش مهمی در مشکل یابی و رفع موارد موردنظر دارد.

استقلال (Autonomy): دانشگاه بتواند به عنوان یک نهاد توانمند، خود را اداره کند و دارای مدیریت خودگردان باشد و از اختیارات اداری، مالی، تشکیلاتی و برنامه‌ریزی‌های آموزشی و پژوهشی و امثال آن‌ها برخوردار باشد که تأثیر بسیاری بر پاسخگویی و رشد دانشگاه‌ها دارد. به عبارتی دیگر سیاستی اصولی برای افزایش مسئولیت‌پذیری و

پاسخگویی دانشگاه در قبال جامعه و پویایی آن است. استقلال فردی نیز که به معنای خودکفایی و پذیرش مسئولیت بوده که در این زمینه بسیار ارزشمند است.

اصول اخلاقی: نک نظامنامه اخلاق.

اقتدار همراه با صمیمیت یا قاطعیت (Assertiveness): صراحت، صداقت، احترام متقابل و توجه به استقلال طرف ارتباط است.

امانتداری (Trusteeship): به معنای نگهداری و استفاده صحیح از تمامی موهب و امکانات تحت اختیار ما است که به خدا و افرادی دیگر تعلق دارد.

امنیت جنسیتی: نک حقوق جنسیتی.

انسجام و یکپارچگی (Integrity): یکپارچه و همخوان بودن تمامی مؤلفه‌ها و بخش‌های مطرح در نظام آموزش عالی که فواید گوناگونی از جمله نهادینه شدن هنجارهای اخلاقی، مزبت رقابتی پایدار، تعهد، ایجاد اتحاد، صداقت و وفاداری دارد.

انصاف (Fairness): داوری و ارزش‌گذاری یکسان در مورد عمل ارتباطی واحد در افراد گوناگون در موقعیت‌های ارتباطی یکسان بدون توجه به افراد و منافع دخیل در عمل آن افراد است (نک: فعالی و فدایی، ۱۳۹۷: ۲۴۵).

پایداری (Stability): دوام تصمیم‌ها و رفتارها در بلندمدت که لازمه و زیرساخت برای مدیریت اخلاق مدارانه محسوب می‌شود.

پیش‌بینی پذیری اخلاقی (Ethical Predictability): خصلتی در سازمان که سبب می‌شود محیط بر اساس آن عملکرد سازمان را در قبال حقوق خود پیش‌بینی کند.

جانشین پروری (Succession Planning): شناسایی استعدادهای انسانی و تربیت و نگهداری افراد برای پست‌های کلیدی نظام آموزش عالی است. جانشین پروری به معنای نگاه آینده‌نگر آموزش عالی است که در رسیدن به اهداف آموزش عالی بسیار مؤثر می‌باشد.

حریم خصوصی (Confidentiality): اطلاعات مربوط به امور شخصی افراد که از ورود دیگران به آن ناخرسند هستند و باید حفظ شود.

حساسیت‌های اخلاقی (Ethical Sensitivities): دارا بودن ابعاد مختلف از جمله احساسات فردی، توانایی‌های علمی و توان استدلال و تصمیم‌گیری است که برای دستیابی به آن وجود ویژگی‌های فردی و آمادگی‌های

آموزشی موردنیاز است. حساسیت اخلاقی یکی از معیارهای صلاحیت حرفه‌ای محسوب می‌شود و بر عملکرد اخلاقی و ارتقای ارتباط بین افراد مؤثر است.

حقوق جنسیتی (Gender Rights): به معنای آن است که زنان و مردان در اجتماع، اقتصاد و سایر جنبه‌های جامعه دارای حقوقی هستند که بر اساس ویژگی‌های شخصیتی باید عدالت در این زمینه لحاظ شده و تبعیضی صورت نگیرند. در این زمینه احساس آرامش به‌دوراز سوءاستفاده‌های جنسیتی که به افراد امنیت جنسیتی (Gender Security) را منتقل کند بسیار بالاهمیت است.

حوزه آموزش (Education Domain): شامل معاونت آموزشی وزارت عتف و همه فعالیت‌های مرتبط با آموزش در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌شود.

درستکاری (Honesty): به معنای کاری است که برای ما و دیگران مفید بوده و به ما و دیگران صدمه نمی‌زند. **رازداری (Secrecy):** پنهان کردن اطلاعات از افراد یا گروه‌های خاصی است که نیازی به دانستن آن‌ها وجود ندارد؛ بنابراین رازداری به معنای پنهان نگهداشت اطلاعات است.

رشد اخلاقی (Ethical Development): تغییر و حرکت از وضعیت موجود اخلاقی اعم از خوب و بد به وضعیت مطلوب اخلاقی اعم از خوب و عالی است.

سمن (NGO): به معنای سازمان‌های مردم‌نهاد است.
سند جامع اخلاقی: نک نظامنامه اخلاق.

شفافیت (Transparency): آشکار بودن مبنای تصمیم‌گیری‌ها و سازوکارهای حاکم بر توزیع قدرت و درآمد است. به عبارتی دیگر آزاد گذاشتن جریان اطلاعات و قابل دسترس بودن آن برای همه کسانی که با تصمیم‌ها در ارتباط هستند. شفافیت سازمانی نقش مهمی در توسعه سرمایه اجتماعی و ایجاد اعتماد دارد.

صاحبان حق (Rightful Owners): در لغت به معنای آن است که هر فردی در زندگی خود دارای حقوقی است و درنتیجه صاحب حق خوانده می‌شود. در اصطلاح اخلاق سازمانی به افراد، گروه‌ها و سازمان‌هایی اطلاق می‌شود که در محیط درونی و بیرونی یک سازمان قرار دارند و از عملکرد آن سازمان تأثیر می‌پذیرند و به همین سبب آن سازمان در قبال آن‌ها وظایف اخلاقی دارد.

عدالت (Justice): عدالت سه گونه است. عدالت توزیعی، رویه‌ای و رفتاری. عدالت توزیعی به معنای تخصیص منابع و سایر موارد به صورت کارا، اثربخش و اصولی به منظور رفع حداکثری نیاز و رسیدن به اهداف موردنظر

است. عدالت رویه‌ای به معنای داشتن موافقه یکسان با افراد در شرایط یکسان است. عدالت رفتاری به سبک رفتار ارتباطی یکسان با افراد در شرایط یکسان اطلاق می‌شود.

عهدنامه اخلاقی: نک نظامنامه اخلاق.

فرهنگ سازمانی (Organizational Culture): مجموعه‌ای در هم تنیده از معانی و مفاهیم مشترک در یک سازمان که موجب تمایز آن سازمان از سازمان‌های دیگر می‌شود.

قدرتمندی (Gratitude): به معنای کیفیت تشکر، آمادگی برای قدردانی و جبران مهربانی است.
کیفیت (Quality): معیار و استانداردی که در مقابل اندازه‌گیری چیزی در برابر چیزهای مشابه دیگر به دست می‌آید و درجه برتری آن را نشان می‌دهد.

گروه‌های آسیب‌پذیر (Vulnerable Groups): گروه‌هایی از افراد که آسیب‌پذیری بیشتری نسبت به افراد عادی دارند. از آن جمله می‌توان معلولین، خانم‌های باردار و افراد مسن را نام برد.

مالکیت فکری (Intellectual Property): به معنای اثر یا اختراعی که نتیجه خلاقیت است، مانند یک نسخه خطی یا طراحی مشخص که شخص از آن برخوردار بوده و می‌تواند برای آن حق ثبت اختراع، حق چاپ، علامت تجاری و ... را درخواست کند.

مالکیت معنوی: نک مالکیت فکری.

مسئلیت‌های اخلاقی سازمان: نک منشور و کدهای اخلاقی.

مشارکت طلبی (Participation): دخیل کردن تمامی ذینفعان خانواده بزرگ آموزش عالی در امور مربوط به آنها چه در تصمیم‌سازی، اجرا و نظارت است.

منشور و کدهای اخلاقی: نک نظامنامه اخلاق.

نظامهای حرفه‌ای (Professional Systems): مجموعه‌ای از مؤلفه‌ها و عناصر که دارای اهداف خاص و واحد بوده و به صورت یکپارچه و برنامه‌ریزی شده برای رسیدن به آن اهداف تلاش می‌کند.

نظامنامه اخلاق (Ethical Document): سازمان‌ها بیانیه‌های رسمی اخلاقی گوناگون دارند: ساده‌ترین آنها اصول اخلاقی (Ethical Principles) شامل اصل‌های راهبردی اخلاق (۱۲ مورد) در سازمان است. منشور اخلاق سازمانی (Code of Ethics) شامل خطمسی‌های اخلاقی سازمان در مقابل حقوق ذینفعان و عناصر محیط درونی و بیرونی سازمان است. عهدنامه اخلاقی (Ethical Oaths) منابع انسانی شامل وظایف و تعهدات اخلاقی سطوح

مختلف منابع انسانی در سازمان است. سند اخلاقی (Ethical Document) که در زبان فارسی از آن به آین اخلاق (نک جامعه مهندسان مشاور) و نظامنامه اخلاق تعبیر می کنند. نظامنامه اخلاق بیانیه فراگیر، منسجم و شامل اصول اخلاقی، منظور اخلاق سازمانی و عهدهنامه اخلاقی سازمان، است. در نظامنامه اخلاق آموزش عنصر چهارم یعنی اخلاق در فرآیندها و نظامهای حرفه‌ای افزوده شده است.

نقدپذیری و پاسخگویی(Accountability) : پذیرش صبورانه و آگاهانه نقدها و پاسخگو بودن به صورت مناسب نسبت به آنها است.

نقش الگویی(Role Model) : به معنای شخصی است که رفتار و موفقیت‌هایش می‌تواند برای نمونه توسط سایر افراد به ویژه افراد جوان‌تر تقلید شود.

نور چشم پروردی(Favouritism) : توجه ناعادلانه به افراد یا گروه‌ها خاص که به دیگران ضرر می‌رساند.

وفداری به حقیقت(Loyalty to the Truth) : تأکید بر بیان حقیقت و عمل کردن بر طبق آن و عدم مخفی کردن آن تحت هر شرایطی است.

هدایت تحصیلی(Academic Guidance) : فرآیند ارائه راهنمایی و مشاوره به افراد است تا ضمن آشنایی با استعدادها، علایق، توانایی‌ها و ویژگی‌های شخصیتی خویش، شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی و مشاغل موردنیاز جامعه را بشناسند و بر اساس آن، به صورت آگاهانه شاخه و رشته تحصیلی مناسب خود را انتخاب کنند. هدایت تحصیلی مسیر تحصیلی و شغلی افراد را رقم‌زده و بسیار سرنوشت‌ساز است.

"باسم‌هه تعالی"

"شیوه‌نامه اجرایی آین نامه آموزشی دوره‌های کارданی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷ و پس از آن)"

مطالعه آین نامه و شیوه‌نامه اجرایی آن برای همه دانشجویان الزامی است.

بدیهی است عدم اطلاع از مفاد این آین نامه مانع اجرای مقررات نخواهد بود.

پاییز ۹۷

تعاریف

۱- وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۱- **دانشگاه:** منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز تأسیس از مراجع ذی‌ربط که مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی هستند.

۲- **آموزش رایگان:** منظور آموزش دانشجو در طول سال‌های دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده کننده از بودجه عمومی دولت) است.

۳- **دانشجو:** فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و به تحصیل مشغول است.

۴- **دانش‌آموخته:** فردی است که یکی از رشته‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.

۵- **حضوری:** شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.

۶- **غیرحضوری:** شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت‌های تحصیلی دارد.

۷- **نیمه حضوری:** شیوه‌ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخش دیگر غیرحضوری به انجام می‌رسد.

- ۸- **شهریه پرداز**: منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه‌ها است.
- ۹- **نیمسال تحصیلی**: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
- ۱۰- **بازه تابستانی**: بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات است.
- ۱۱- **برنامه درسی**: مجموعه بهم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی باهدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.
- ۱۲- **واحد درسی**: ارزش مقداری درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
- ۱۳- **درس جبرانی**: درسی است که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده می‌شود.
- ۱۴- **مشروطی**: وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیمسال، برحسب مقررات هر دوره تحصیلی، معدل کمتر از حد نصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.
- ۱۵- **رشته تحصیلی**: یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.
- ۱۶- **گرایش تحصیلی**: به شعبه‌ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می‌شود. اختلاف درس‌ها در دو گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.
- ۱۷- **کاردانی پیوسته**: دوره تحصیلی است که دارندگان مدرک دیپلم، (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شوند و با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نائل می‌آیند.
- ۱۸- **کاردانی ناپیوسته**: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شود و با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نائل می‌آید.

۱۹- کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد شده و با گذراندن حداقل ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی نائل می‌آید.

۲۰- کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارданی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز و با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۲۱- کارشناسی ارشد: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۲۲- دکتری تخصصی: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

۲۳- گروه آزمایشی: مجموعه رشته‌های تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمونی مشترک، دسته‌بندی می‌شود.

۲۴- گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی مشکل از تعدادی عضو هیئت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به‌منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۵- دوره هم‌عرض: دوره‌ای است که در مجموعه گروه‌های آموزشی هم‌راستا تعریف شوند.

۲۶- شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به‌منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود.

۲۷- شیوه آموزشی - پژوهشی: شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پژوهه تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه و یا رساله می‌شود.

۲۸- شیوه مجازی: شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجوی آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت‌نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند. در این شیوه دانشجو نیمه-حضوری یا غیرحضوری تحصیل می‌کند.

- ۲۹- **ارزیابی جامع:** بررسی همه جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.
- ۳۰- **راهنمای آموزشی:** عضو هیئت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی و پژوهشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا از تاریخ ورود تا پایان دوره تحصیلی، راهنمای تحصیل دانشجو باشد.
- ۳۱- **پایان نامه:** مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/ استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.
- ۳۲- **رساله:** مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/ استادان راهنما و بر اساس استانداردهای پژوهشی باهدف توسعه مرزهای دانش تدوین می‌شود.
- ۳۳- **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیئت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان نامه یا رساله بر عهده دارد.
- ۳۴- **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیئت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان نامه و یا رساله بر عهده دارد.
- ۳۵- **هیئت‌داوران:** اعضای هیئت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان نامه و یا رساله دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.
- ۳۶- **کمیته منتخب:** کمیته‌ای که شورای آموزشی می‌تواند اختیارات مشخص شده در این آینه را به آن کمیته تفویض کند تا پاره‌ای از موضوعات خاص را بررسی و درباره آن‌ها تصمیم‌گیری نمایند.
- ترکیب اعضای کمیته منتخب به قرار زیر است:
- ۱- معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
  - ۲- مدیر خدمات آموزشی دانشگاه
  - ۳- مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه
  - ۴- مدیر دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه
  - ۵- مدیر دفتر آموزش‌های آزاد دانشگاه
  - ۶- مدیر دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه
  - ۷- دو نفر از معاونان آموزشی دانشکده‌ها به انتخاب شورای آموزشی دانشگاه

۳۸- هیئت امنای دانشگاه: مجموعه‌ای از اشخاص که سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری‌های کلان دانشگاه را بر عهده دارند.

۳۹- دانشکده: واحدی علمی از یک دانشگاه است که در رده خاصی از علوم فعالیت دارد مانند دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشکده کشاورزی و نظایر آن.

* **توضیح:** مواد ممیزدار و تصریه‌های الحاقی به مواد این آینینامه که در ادامه می‌آید، شیوه‌نامه مصوب دانشگاه شهید چمران اهواز است.

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ «سیاست‌ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران» (موسوم به طرح آمایش) مصوب ۱۳۹۴/۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی، آینینامه دوره‌های تحصیلی به شرح زیر تدوین می‌گردد. این آینینامه در دو بخش عمومی و اختصاصی همراه با پیوست تعاریف، تنظیم شده است.

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این آینینامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، معهدهای آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی است.

دوره‌های تحصیلی «دکتری عمومی دامپزشکی» و «دستیاری دوره‌های تخصصی»، یا شیوه‌های پذیرش مانند «کارشناسی ارشد پیوسته»، «دکتری مستقیم»، «دکتری پیوسته»، دارای مقررات ویژه خود هستند و از آینینامه‌های جداگانه پیروی می‌کنند.

بخش نخست: مواد عمومی

شرایط ورود

ماده ۲- شرط ورود به دانشگاه، تأیید شایستگی های عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است.

تبصره الحاقی ۱: پذیرش دانشجویان از طریق آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور صورت می گیرد.

تبصره الحاقی ۲: در سال پذیرش در دانشگاه، داشتن شرایط، ضوابط و مدارک موردنیاز مطابق مندرجات دفترچه راهنمای ثبت نام و شرکت در آزمون های (سراسری، دوره های کاردانی به کارشناسی) سازمان سنجش آموزش کشور، جهت ثبت نام در دانشگاه الزامی است.

تبصره الحاقی ۳: جذب و پذیرش دانشجو از میان اتباع غیر ایرانی بر اساس ضوابط و مقررات وزارت و سایر دستگاه های ذی ربط صورت می گیرد.

نظام آموزشی

ماده ۳- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی است.

تبصره الحاقی: آموزش در دانشگاه به زبان فارسی انجام می شود. دانشگاه اختیار دارد در صورت امکان، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی را منحصرآ برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

حدود اختیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی

ماده ۴- دانشگاه موظف است برای دوره ای که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده است، دانشجو پذیرد و فقط برنامه های آموزشی و درسی که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت تدوین گردیده است را اجرا نماید.

تبصره الحاقی: در دانشگاه شهید چمران اهواز برنامه های درسی بازنگری شده بر اساس آینین نامه و اگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاهها که به تصویب شورای دانشگاه رسیده است، ملاک عمل قرار می گیرد. در رشته هایی که بازنگری نشده است همان سرفصل مصوب وزارت اجرا می شود.

آموزش رایگان

ماده ۵- آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی صرفاً یک بار امکان پذیر است.

تبصره ۵: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیروجه درس به تشخیص دانشگاه یا به دست نیاوردن نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعریف مصوب هیئت‌امنای دانشگاه است.

تبصره الحاقی: حذف هر درس (مانند حذف پزشکی، حذف تک درس یا اضطراری، حذف نیمسال تحصیلی)، بعد از زمان حذف و اضافه برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان منجر به پرداخت شهریه خواهد شد. اگر عدم تشکیل کلاس درس به هر علت مثل به حد نصاب نرسیدن ظرفیت کلاس از سوی دانشگاه باشد، در این صورت پرداخت شهریه برای درس حذف شده لازم نیست.

حضور و غیاب

ماده ۶- حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس دوره‌های تحصیلی حضوری الزامی است.

تبصره ۵: اگر دانشجو در درسی بیش از $\frac{3}{16}$ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس، غیبت کند، نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو وجه تشخیص داده شود، آن درس صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود.

تبصره الحاقی ۱: مرجع تشخیص وجه بودن غیبت دانشجو در طول نیمسال تحصیلی یا امتحانات پایانی، شورای آموزشی - پژوهشی دانشگاه است.

تبصره الحاقی ۲: غیبت در جلسات اولیه هر درس، به دلیل حذف و اضافه و هر علت دیگر، جزو $\frac{3}{16}$ غیبت مجاز دانشجو محسوب می‌شود.

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده ۷- پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط عضو هیئت‌علمی یا مدرس همان درس و بر اساس حضور، شرکت در فعالیت‌های کلاسی و نتایج امتحانات ارزشیابی می‌شود.

تبصره: برگزاری آزمون کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

تبصره الحاقی ۱: در صورت عدم حضور دانشجو در جلسه امتحان پایانی، نمره دهی به وی از سوی استاد درس با استناد به حضور و فعالیت او در کلاس یا انجام تکالیف درسی و نتیجه امتحان بین نیمسال ممنوع است.

تبصرهٔ الحقیٰ ۲: مدرس درس موظف است برگه‌های امتحانی هر درس را به عنوان سابقهٔ درس، حداقل تا دو نیمسال تحصیلی بعد نزد خود نگهداری نماید تا در صورت لزوم در فرآیندهای نظارتی و بررسی شکایات دانشجویی مورد استفاده قرار گیرد.

محدودیت زمان تحصیل

مادهٔ ۸- سقف مدت مجاز تحصیل در هر دوره محدود است و با اتمام سنت مجاز، امکان تحصیل در آن دوره از دانشجو سلب می‌شود.

تبصرهٔ ۵: ادامهٔ تحصیل دانشجوی مشروط «در سنت مجاز»، منوط به تأیید مراجع قانونی دانشگاه است.

بخش دوم: مواد اختصاصی

دورهٔ کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

مدت مجاز تحصیل

مادهٔ ۹- مدت مجاز تحصیل در دورهٔ کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته ۴ نیمسال و در دورهٔ کارشناسی پیوسته ۸ نیمسال است.

تبصرهٔ ۵: دانشگاه اختیار دارد مدت مجاز را حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش دهد.

تبصرهٔ الحقیٰ ۱: دانشگاه در شرایط خاص با تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی، می‌تواند حداکثر یک نیمسال برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دورهٔ کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامهٔ تحصیل محروم خواهد شد.

تبصرهٔ الحقیٰ ۲: دانشجوی مشمول آموزش رایگان (دورهٔ روزانه)، از پرداخت شهریهٔ جهت نیمسال نهم در دورهٔ کارشناسی پیوسته معاف می‌باشد، اما در صورت تشخیص موجه بودن دلایل طولانی شدن مدت تحصیل (نیمسال دهم)، تنها با پرداخت شهریهٔ ثابت و متغیر معادل دوره‌های نوبت دوم (شبانه) می‌تواند به تحصیل خود در مدت تعیین شده ادامه دهد.

منع تحصیل هم‌زمان

ماده ۱۰- تحصیل هم‌زمان دانشجوی دوره کارشناسی به شیوه حضوری در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی)
ممنوع است.

تبصره ۱: دانشجوی دوره کارشناسی می‌تواند هم‌زمان، در دوره‌های غیرحضوری که متنه‌ی به مدرک تحصیلی
می‌شود، تحصیل کند.

تبصره ۲: تحصیل هم‌زمان دانشجویان استعدادهای درخشنان دوره کارشناسی بر اساس مصوبات مراجع قانونی
وزارت انجام می‌شود.

تبصره الحاقی: در صورت تخلف، دانشجو از ادامه تحصیل در یکی از رشته‌های انتخابی به تشخیص کمیسیون
بررسی موارد خاص وزارت محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می‌شود. دانشجو در این وضعیت موظف است
در خصوص پرداخت هزینه‌های مربوط به رشتۀ حذف شده مطابق مقررات عمل نماید.

انتخاب واحد

ماده ۱۱- انتخاب حداقل ۱۲ واحد درسی در هر نیمسال برای دانشجو الزامی است.

تبصره ۵: در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به
کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصباب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنتات تحصیلی وی
محسوب می‌شود.

تبصره الحاقی ۱: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی مانده دانشجو در پایان هر نیمسال بنا به دلایل موجه و
خارج از اراده دانشجو به تشخیص گروه آموزشی و تأیید معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده به کمتر از
۱۲ واحد درسی برسد، این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنتات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما در
مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو بی تأثیر است؛ به عبارت دیگر، در شرایط مذکور اگر معدل کل نمرات دانشجو
کمتر از ۱۲ باشد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر باشد ممتاز محسوب نمی‌شود.

تبصره الحاقی ۲: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی می‌تواند حداکثر تا ۲۰ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره الحاقی ۳: اگر معدل کل نمرات دانشجو در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد، در این صورت دانشجو با
تأیید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می‌تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره الحقی ۴: در آخرین نیمسال، دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل ۱۲ واحد معاف است. چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش آموختگی حداقل ۲۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد، به شرطی که معدل کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند فارغ از رعایت شرایط مترتب بر نیمسال مشروطی یا رعایت پیش‌نیازها تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید. دانشجوی نیمسال آخر در صورتی که به صورت اضطراری (تک‌درس) نسبت به حذف درس اقدام نماید، مشمول این تبصره الحقی نخواهد بود.

بازه تابستانی

تبصره الحقی ۵: بازه تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی‌شود. نمرات دروسی که دانشجو در بازه تابستانی می‌گذراند، تنها در محاسبه معدل کل دانشجو محسوب می‌شود، ولی آن دوره در شمار حداقل مدت مجاز تحصیل دانشجو محاسبه نخواهد شد.

تبصره الحقی ۶: حداقل واحد مجاز انتخابی در بازه تابستانی ۶ واحد درسی است.

تبصره الحقی ۷: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداقل ۸ واحد درسی دانش آموخته می‌شود با تأیید گروه آموزشی، می‌تواند واحدهای مذکور را در بازه تابستانی اخذ نماید. تحت هیچ شرایطی واحدهای بازه تابستانی نباید بیشتر از ۸ واحد درسی شود.

تبصره الحقی ۸: دانشجو نمی‌تواند هم‌زمان از مفاد تبصره‌های ۴ و ۷ این ماده استفاده کند.

تبصره الحقی ۹: اخذ هم‌زمان درس کارآموزی با دروس عمومی، پایه، اصلی، تخصصی، اختیاری و غیره در بازه تابستانی ممنوع است. تصمیم‌گیری در خصوص درس کارورزی با توجه به سرفصل دروس بر عهده گروه‌های آموزشی است.

معرفی به استاد

ماده ۱۱/۱- در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش آموختگی دو درس نظری داشته باشد، با تأیید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره‌های الحقی ۴ و ۷ ماده ۱۱) می‌تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا در بازه تابستانی و صرفاً در دانشگاه شهید چمران اهواز بگذراند.

تبصره الحقی ۱: دانشجویی که جهت دانش آموختگی در آخرین نیمسال تحصیلی خود تا سقف ۲۴ واحد باقی‌مانده درسی داشته باشد، مجاز است دروسی از این ۲۴ واحد را مطابق ترتیبی که در ماده ۱۱/۱ ذکر شد، در

صورت عدم ارائه یا تداخل داشتن ساعات ارائه دروس، در همان نیمسال با دروس دیگر به صورت معرفی به استاد اخذ نماید و بگذراند.

تبصرهٔ الحاقی ۲: غیبت غیرموجه، حذف تک درس (حذف اختیاری درس) و کسب نمره ۰/۲۵ (تقلب) در صورتی که کمیته انصباطی تنبیه دیگری در نظر نگرفته باشد امکان اخذ درس به عنوان معرفی به استاد را در کل دوره برای همان درس از دانشجو سلب می‌کند.

تبصرهٔ الحاقی ۳: در صورت باقی ماندن درس کارآموزی برای گذراندن در تابستان علاوه بر ۲۴ واحد درسی، دانشجو حق استفاده از ماده ۱۱/۱ را نخواهد داشت.

تبصرهٔ الحاقی ۴: چنانچه دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی خود با وجود عدم کسب معدل ۱۷ به بالا در نیمسال تحصیلی قبلی بیشتر از ۲۰ واحد درسی اخذ نماید، امکان حذف اضطراری دروس را نخواهد داشت. مگر آنکه با حذف اضطراری یک درس، تعداد واحدهای باقیمانده وی به کمتر از ۲۰ واحد تقلیل یابد. در صورت مشروطی در نیمسال قبل، تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو پس از حذف درس از ۱۴ واحد بیشتر نباشد. با این حال، امکان اخذ درس حذف شده به صورت معرفی به استاد وجود ندارد. بنابراین دانشجو موظف است درس مذکور را در نیمسال بعد اخذ نماید. بدیهی است حضور وی در تمام جلسات آموزشی و امتحان پایانی آن درس الزامی است.

تبصرهٔ الحاقی ۵: چنانچه دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی خود بیشتر از ۱۴ واحد (حداکثر تا ۲۴ واحد درسی) اخذ نماید و در نیمسال تحصیلی قبل مشروط شده باشد، امکان حذف اضطراری دروس را نخواهد داشت؛ مگر آنکه با حذف اضطراری یک درس، تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو به ۱۴ واحد درسی تقلیل یابد. با این حال، امکان اخذ درس حذف شده به صورت معرفی به استاد وجود ندارد؛ بنابراین دانشجو موظف است درس مذکور را در نیمسال بعد اخذ نماید. بدیهی است حضور وی در تمام جلسات و امتحان پایانی آن درس الزامی است.

تبصرهٔ الحاقی ۶: معرفی به استاد، تنها شامل آن دروسی می‌شود که دانشجو بعد از ثبت تمام نمرات قبولی برای دانش آموختگی انتخاب می‌کند. از این‌رو دانشجو ملزم است در تاریخ تعیین شده نسبت به شرکت در امتحان درس یا دروس معرفی به استاد اقدام نماید. برای این منظور باید با گروه آموزشی و استاد معرفی شده برای فراگرفتن کمی و کیفی درس بر اساس منابع تعیین شده در سرفصل درس بدون الزام به حضور در کلاس هماهنگی انجام گیرد.

تبصرهٔ الحاقی ۷: پس از ثبت نمرات دروس اخذ شده در آخرین نیمسال تحصیلی و مشخص شدن درس یا دروس معرفی به استاد، حداکثر زمان ممکن برای امتحان و ارائه نمره آن به مدیریت خدمات آموزشی تا سه هفته

اول شروع نیمسال بعد است؛ اما با توجه به مفاد تبصره‌های الحقی ۶ و ۹ از ماده ۱۵ آینین نامه آموزشی، بعد از ثبت نمرات دروس کارآموزی، کارورزی، پروژه نهایی، طرح درس، طرح پژوهشی و پایان‌نامه و دروس مشابه، حداکثر مدت مجاز انتخاب واحد و برگزاری امتحان دروس معرفی به استاد و تحويل نمرات به مدیریت خدمات آموزشی تا پایان همان نیمسال تحصیلی خواهد بود.

تبصره الحقی ۸: در صورت عدم کسب نمره قبولی در درس یا دروس معرفی به استاد، دانشجو موظف است با رعایت سقف مجاز سنت تحقیلی در اولین نیمسال ممکن نسبت به اخذ درس یا دروس باقی‌مانده اقدام و در تمامی جلسات کلاسی و امتحان پایانی شرکت نماید.

تبصره الحقی ۹: چنانچه دانشجویی قبل‌ایک درس عملی-نظری را اخذ نماید ولی نمره قبولی کسب نکند، در صورت گذراندن دوره عملی همان درس، می‌تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به استاد اخذ نماید. ملاک گذراندن دوره عملی یک درس عملی-نظری، تأییدیه استاد درس و گروه آموزشی است که پس از محاسبه نمرات بخش عملی و نظری و معدل‌گیری از نمرات هر دو بخش میسر خواهد بود.

تعداد واحدهای دوره

ماده ۱۱/۲- تعداد واحد لازم برای دانش آموختگی در هر رشته در دوره‌های کارданی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، بر اساس سرفصل مصوب و ابلاغی از سوی وزارت و یا دانشگاه شهید چمران اهواز (مطابق آینین نامه واگذاری اختیارات برنامه‌ریزی به دانشگاه‌ها)، عددی مشخص است.

چگونگی و ترتیب ارائه دروس

ماده ۱۱/۳- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش‌نیاز (تقدم و تأخیر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب به عهده گروه آموزشی است.

تبصره الحقی ۱: دانشگاه اختیار دارد حداقل ۱۰ درصد از واحدهای درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی با تأکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت به صورت الکترونیکی (مجازی) ارائه نماید.

تبصره الحقی ۲: گروه‌های آموزشی موظف‌اند فهرست ترتیب زمانی ارائه دروس هر رشته را در نیمسال‌های مختلف تا پایان دوره تحصیلی همراه با در نظر گرفتن رعایت پیش‌نیاز (تقدم و تأخیر دروس) حداقل در ۸ نیمسال تحصیلی تدوین و در ابتدای تحصیل دانشجویان نو ورود در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره الحاقی ۳: دانشجو در طول دوره تحصیلی می‌تواند برای دو بار با موافقت گروه آموزشی در صورتی که در یک درس نمره قبولی کسب نکند، در نیمسال بعد درس مردودی را با دیگر دروس به صورت همنیاز اخذ نماید.

تبصره الحاقی ۴: اخذ بیش از یک درس عمومی از مجموع دروس گروه معارف اسلامی در هر نیمسال یا بازه تابستانی ممنوع است.

تبصره الحاقی ۵: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

دروس جبرانی

ماده ۱۱/۴ - تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶ واحد است و نمره دروس جبرانی در معدل نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره الحاقی ۱: دانشگاه اختیار دارد برای دانشآموختگان دوره کارشناسی پیوسته (فاقد مدرک پیش-دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشتۀ غیر مرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده‌اند، حداقل ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در معدل نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره الحاقی ۲: دریافت شهریه بابت دروس جبرانی طبق تعریف مصوب هیئت‌امنای دانشگاه از دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته (روزانه) الزامی است.

تبصره الحاقی ۳: بابت گذراندن دروس جبرانی، سنت اضافه به دانشجویان تعلق نمی‌گیرد.

برنامه‌ریزی و تنظیم تقویم آموزشی

ماده ۱۱/۵ - برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام نمره و ثبت آن و زمان تجدیدنظر و غیره مطابق تقویم سالانه آموزشی مصوب شورای آموزشی دانشگاه هرسال در اردیبهشت‌ماه برای سال تحصیلی آینده از سوی دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه به کلیه دانشکده‌ها و اداره‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد.

حذف و اضافه

تبصره الحاقی ۱: زمان حذف و اضافه، پس از شروع نیمسال تحصیلی و بر اساس تقویم آموزشی دانشگاه تعیین می‌شود.

تبصرهٔ الحاقی ۲: دانشجو در زمان حذف و اضافه می‌تواند با رعایت حداکثر و حداقل سقف واحد مجاز، حداکثر ۳ درس انتخابی خود را حذف و یا ۳ درس دیگر اضافه نماید.

تبصرهٔ الحاقی ۳: دانشجویانی که به علی‌نواند در موعد مقرر ثبت‌نام و انتخاب واحد کنند، می‌توانند در مهلت حذف و اضافه انتخاب واحد نمایند، مشروط به این‌که تعداد واحدهای آنان از ۱۴ واحد تجاوز نکند و تعداد واحدهای دانشجو مطابق ماده ۱۱ آین‌نامه آموزشی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

حذف تک‌درس (حذف اضطراری)

ماده ۱۱/۶ - دانشجو می‌تواند فقط یک درس نظری (غیرعملی و غیر کارگاهی) خود را بر حسب ضرورت و مطابق با شرایط زیر، حداکثر تا قبل از امتحانات پایان نیمسال، حذف اضطراری نماید.

الف: تعداد واحدهای باقی‌مانده وی مطابق ماده ۱۱ آین‌نامه از ۱۲ واحد کمتر نشود.

ب: غیبت دانشجو در آن درس، بیش از حد مجاز (۳ جلسه از ۱۶ جلسه کلاس درس در طول یک نیمسال تحصیلی) نباشد.

ج: حدنصاب لازم برای تشکیل کلاس (حداقل تعداد دانشجو) رعایت گردد.

د: درس یا درس‌های حذف شده، هم‌نیاز دروس انتخابی نیمسال نباشد.

هـ: حذف درس با تأیید استاد درس و راهنمای آموزشی و گروه آموزشی مربوطه باشد.

و: نوع درس عملی یا نظری-عملی نباشد.

تبصرهٔ الحاقی: دانشجوی نیمسال آخر در صورت حذف اضطراری باید به مفاد تبصره‌های الحاقی ۴ از ماده ۱۱ و ۴ از ماده ۱۱/۱ توجه داشته باشد.

حذف نیمسال

ماده ۱۱/۷ - در شرایط خاص، حذف تمام دروس در یک نیمسال تحصیلی (یا بازه تابستانی) با درخواست کتبی دانشجو و تأیید مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه و با احتساب در سنت تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصرهٔ الحاقی ۱: حداکثر زمان ممکن جهت حذف تمام دروس تا قبل از شروع امتحانات (اعم از نظری و عملی) است که باید به تأیید گروه آموزشی و معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده محل تحصیل برسد.

حذف تمام دروس در یک نیمسال تحصیلی در طول دوره کارданی ناپیوسته و کارشناسی ناپیوسته فقط برای یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته صرفاً برای دو نیمسال مجاز است.

تبصره الحقی ۲: در صورت حذف تمام دروس، لازم است دانشجویان نوبت دوم، شهریه ثابت و متغیر همان نیمسال را به دانشگاه پرداخت نمایند. دانشجویان روزانه برای انتخاب مجدد دروس حذف شده (موضوع ماده ۵ آینین نامه آموزشی) موظف به پرداخت هزینه دروس مطابق تعریفه مصوب هیئت‌امنی دانشگاه هستند.

تغییر رشته

ماده ۱۲ - دانشجوی دوره‌های کاردانی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته می‌تواند در صورت دارا بودن شرایط «در همان دانشگاه» و در صورت موافقت دانشگاه، مشروط به امکان ادامه تحصیل در «سنوات مجاز باقی‌مانده»، رشته تحصیلی خود را تغییر دهد.

تبصره ۱: دانشجو در هر دوره تحصیلی فقط یکبار می‌تواند با رعایت ضوابط تغییر رشته دهد.

تبصره ۲: تغییر رشته دانشجو در دوره کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته ممنوع است.

تبصره ۳: در صورت تغییر رشته، معادل‌سازی دروس فقط در دوره‌های هم‌عرض مجاز است.

تبصره الحقی ۱: دانشجو با داشتن شرایط زیر می‌تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد:

(الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه؛

(ب) موافقت گروه آموزشی و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مبدأ و مقصد و تأیید نهایی مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه؛

(ج) گذراندن حداقل یک نیمسال تحصیلی و حداقل ۴ نیمسال تحصیلی در دوره کارشناسی پیوسته و حداقل دو نیمسال تحصیلی در دوره کاردانی ناپیوسته

(د) کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی مربوطه از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه، در سال پذیرش با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور. ملاک تأیید سازمان سنجش آموزش کشور، همان کارنامه‌های تغییر رشته و انتقال (کارنامه محترمانه) است که از سوی آن سازمان صادر می‌شود.

تبصرهٔ الحاقی ۲: تغییر رشته، دانشجو را از مقررات حداکثر مدت تحصیل (مادهٔ ۹ و تبصره‌های مربوط به آن) معاف نمی‌کند.

تبصرهٔ الحاقی ۳: ادامهٔ تحصیل دانشجوی متقاضی، در رشتة قبلی از نظر مقررات آموزشی منع نداشته باشد.
تبصرهٔ الحاقی ۴: تغییر رشته در دوره‌های تحصیلی هم عرض صورت می‌گیرد. تغییر رشته از دوره‌های پایین به دوره‌های بالاتر، از غیردولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیرحضوری به نیمه‌حضوری و حضوری ممنوع است، ولی بر عکس آن مجاز است.

تبصرهٔ الحاقی ۵: تغییر رشته دانشجویی که به شیوهٔ بدون آزمون (با سوابق تحصیلی) پذیرفته شده باشد، به رشتة‌هایی که پذیرش در آن‌ها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

تبصرهٔ الحاقی ۶: تغییر گرایش دانشجو در دورهٔ کارشناسی ناپیوسته با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در مادهٔ ۱۲ و تبصره‌های الحاقی مربوط به آن ماده امکان‌پذیر است.

تبصرهٔ الحاقی ۷: دانشجویی که با تقاضای تغییر رشته او موافقت شده است صرفاً می‌تواند تا پیش از ثبت‌نام و انتخاب واحد در رشتة جدید، تقاضای انصراف از تغییر رشته یا گرایش خود را به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه ارائه نماید، در غیر این صورت حکم صادره غیرقابل تغییر است و حق تغییر رشته تا پایان دوره از دانشجو سلب می‌شود.

تبصرهٔ الحاقی ۸: دروسی که دانشجو در رشتة قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید، بررسی و تطبیق می‌شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می‌شود که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشتة جدید، اشتراک محتوایی داشته باشد و نمرهٔ هر یک از آن دروس نیز از ۱۲ کمتر نباشد. سایر موارد مرتبط با تطبیق واحد‌های درسی دانشجویان متقاضی تغییر رشته و انتقال همراه با تغییر رشته بر اساس شیوه‌نامه مصوب دانشگاه در این خصوص انجام می‌گیرد.

انتقال و میهمان

مادهٔ ۱۳ - انتقال دانشجو در صورت تأیید دانشگاه مبدأ و موافقت دانشگاه مقصد، بلامانع است.
تبصرهٔ ۵: انتقال دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه‌پرداز به رایگان، از غیرحضوری به نیمه‌حضوری و حضوری ممنوع، ولی عکس آن مجاز است.

تبصرهٔ الحاقی ۱: در صورتی که دانشجوی دانشگاه دولتی (روزانه و نوبت دوم یا شبانه)، حداقل یک نیمسال تحصیلی را در دانشگاه گذرانده باشد، می‌تواند تقاضای انتقال دائم به دانشگاه‌های غیردولتی، شهریه‌پرداز، غیرحضوری و نیمه‌حضوری نماید. گذراندن حداقل یک نیمسال و موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد الزامی است.

تبصرهٔ الحاقی ۲: انتقال و میهمانی دانشجویان (روزانه و نوبت دوم یا شبانه) مطابق آیین‌نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی مصوب وزارت انجام می‌شود. شرایط و زمان درخواست انتقال و میهمانی در سامانه جامع امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قابل دسترسی است.

تبصرهٔ الحاقی ۳: میهمانی دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه‌پرداز به رایگان، از غیرحضوری به نیمه‌حضوری و حضوری و بالعکس ممنوع است.

تبصرهٔ الحاقی ۴: انتقال همراه با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع ماده ۱۲ و تبصره‌های مربوط به آن) پس از کسب موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد، برای یک‌بار و با رعایت مفاد تبصره و تبصرهٔ الحاقی ۱ از این ماده امکان‌پذیر است.

تبصرهٔ الحاقی ۵: کلیه دروسی که دانشجوی میهمان یا انتقالی با نمره ۱۲ و بالاتر گذرانده به عنوان دروس پذیرفته شده با تأثیر نمره درس در معدل نیمسال و کل عیناً در کارنامه ثبت می‌شود. تصمیم گیری در مورد پذیرفتن واحدهای گذرانده که نمره آن‌ها کمتر از ۱۲ است در اختیار گروه آموزشی ذی‌ربط می‌باشد. سایر موارد مرتبط با تطبیق واحدهای درسی دانشجویان میهمان و دانشجویان انتقالی بر اساس شیوه‌نامه مصوب دانشگاه در این خصوص انجام می‌گیرد.

میهمان تک‌درس

ماده ۱۳/۱ - میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن حداکثر ۲ درس با عنوان میهمان تک‌درس به شرط موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد بلامانع است.

تبصرهٔ الحاقی ۱: چنانچه تعداد واحدهای اخذشده به عنوان میهمان تک‌درس از ۸ واحد درسی فراتر نرود، دانشجویان نیمسال آخر می‌توانند سه درس را در دانشگاه مقصود انتخاب نمایند.

تبصرهٔ الحاقی ۲: چنانچه دروس عملی – نظری به صورت تفکیک شده و هم‌نیاز ارائه گردد، اخذ حداکثر سه درس به صورت میهمان تک‌درس بلامانع است.

تبصره الحقی ۳: باید امکان حضور در کلاس‌های درس و جلسات امتحانی در دانشگاه‌های مبدأ و مقصد برای دانشجو فراهم باشد؛ در غیر این صورت دانشگاه رأساً نسبت به حذف درس یا دروس اقدام خواهد کرد.

تبصره الحقی ۴: به محضر ثبت‌نام و انتخاب واحد دانشجوی متقارضی اخذ درس به صورت میهمان تک درس، دانشگاه مقصد موظف است یک نسخه از برگه تأییدیه انتخاب واحد شامل ساعت تشکیل کلاس درس و تاریخ و ساعت امتحان را برای دانشگاه مبدأ ارسال نماید.

تبصره الحقی ۵: باید مجموع واحدهای درسی اخذ شده در دانشگاه‌های مبدأ و مقصد از حد نصباب لازم در آین نامه بیشتر شود. این امر منجر به حذف درس یا دروس مزاد خواهد شد.

تبصره الحقی ۶: به شرط عدم ارائه درس یا دروس در دانشگاه و فقط با موافقت گروه آموزشی اخذ درس یا دروس به عنوان میهمان تک درس امکان‌پذیر است.

تبصره الحقی ۷: اخذ درس به صورت میهمان تک درس فقط در دانشگاه‌هایی که مجری رشته در دوره‌های روزانه و نوبت دوم هستند امکان‌پذیر است.

تبصره الحقی ۸: دانشجوی مشمول آموزش رایگان و متقارضی میهمان تک درس موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعریف مصوب هیئت‌امنای دانشگاه می‌شود.

راهنمای آموزشی

ماده ۱۴- دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجویان، از زمان پذیرش، یکی از اعضای هیئت‌علمی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان «راهنمای آموزشی» تعیین تا بر اساس سازوکار مصوب دانشگاه بر نحوه عملکرد او نظارت کند.

تبصره الحقی ۱: راهنمای آموزشی از سوی گروه آموزشی مربوط انتخاب و به معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده و مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه معرفی می‌گردد. راهنمای آموزشی، ضمن آشنا کردن دانشجویان به مقررات و ضوابط آموزشی و ارزیابی مداوم و شناخت وضعیت تحصیلی آنان، وظیفه هدایت تحصیلی و برنامه‌ریزی درسی آن‌ها را از ابتدای ورود به دانشگاه تا هنگام دانش‌آموختگی در اموری مانند انتخاب واحد، حذف و اضافه دروس، رعایت پیش‌نیاز دروس، حذف اضطراری و نظایر آن بر عهده دارد.

تبصره الحقی ۲: دانشجویان انتقالی، در طول تحصیل در دانشگاه مقصد همانند دانشجویان هم‌طراز خود از خدمات راهنمای آموزشی برخوردار خواهند شد.

معیارهای ارزیابی تحصیلی دانشجو

ماده ۱۵- نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ و معدل کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۲ است. چنانچه معدل نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود. سقف مجاز مشروط اعم از متواالی یا متناوب، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال است.

تبصره الحقی ۱: سهم نمره امتحان پایانی از کل نمره در هر حال باید کمتر از ۱۲ نمره از ۲۰ باشد.

تبصره الحقی ۲: اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شد، ضمن پرداخت هزینه مطابق ماده ۵، می‌تواند از جدول دروس انتخابی در برنامه مصوب، با نظر گروه آموزشی درس دیگر را انتخاب کند.

اعلام نمرات

تبصره الحقی ۳: مدرس موظف است حداقل تا ۱۰ روز بعد از برگزاری امتحان هر درس نسبت به ثبت موقعت نمره از طریق سامانه آموزشی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره الحقی ۴: دانشجویی که به نمره خود در یک یا چند درس اعتراض داشته باشد، می‌تواند ظرف مدت ۳ روز (۷۲ ساعت) از تاریخ اعلام نمره تقاضای تجدیدنظر در نمره خود را از طریق سامانه آموزشی دانشگاه اعلام کند. مدرس درس باید حداقل ۲ روز (۴۸ ساعت) بعد از این مهلت نسبت به ثبت نهایی و قطعی نمره اقدام نماید.

درس ناتمام

تبصره الحقی ۵: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرایی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می‌شود، در صورتی که بر اساس سرفصل، تکمیل آن‌ها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می‌شود.

تبصره الحقی ۶: نمره ناتمام دروس کارآموزی و کارورزی باید حداقل ظرف مدت ۴۵ روز از شروع نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل شود. این مدت شامل زمان لازم برای رسیدگی به اعتراضات نیز می‌شود؛ بنابراین مدرس بایستی حداقل تا ۳۵ روز پس از شروع نیمسال بعد، نمرات این دروس را اعلام و تا ۱۰ روز بعد، آن‌ها را تأیید نهایی نماید.

تبصره الحقی ۷: نمره درس ناتمام در نیمسالی که درس اخذ شده است، ثبت می‌گردد.

تبصره الحقی ۸: عدم ارائه به موقع تکالیف مربوط به کارآموزی، کارورزی و دروس مشابه به منزله گرفتن نمره صفر در دروس مذکور است؛ بنابراین دانشجو موظف است در اولین نیمسال ممکن، درس را مجددًا انتخاب نماید.

تبصره الحقی ۹: این مهلت برای درس پروژه نهایی، طرح درس، طرح پژوهشی، پایاننامه اخذشده در نیمسال اول تا پایان اردیبهشت‌ماه و در نیمسال دوم تا پایان آذرماه است. این مدت شامل زمان لازم برای رسیدگی به اعتراضات نیز می‌باشد. بنابراین مدرس موظف است نمرات را به ترتیب اخذ دروس مذکور حداکثر تا تاریخ‌های ۲۱ اردیبهشت‌ماه و ۲۰ آذرماه اعلام و تا ده روز بعد، آن را تأیید نماید. عدم ارائه تکالیف این دروس در موعد مقرر منجر به اخذ نمره صفر می‌گردد. از این‌رو دانشجو در اولین فرصت ملزم به تکرار آن درس می‌شود.

تبصره الحقی ۱۰: با اعلام نمره ناتمام، معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده موظف است وضعیت آموزشی نیمسال قبلی دانشجو را که مشخص شده، بررسی و مقررات آموزشی از جمله مشروطی و نظایر آن را اعمال نماید.

انتخاب واحد مشروط

تبصره الحقی ۱۱: معدل نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از ۱۲ باشد، در غیر این صورت، انتخاب واحد دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود و جز در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی را ندارد.

تبصره الحقی ۱۲: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است موضوع مشروط بودن انتخاب واحد دانشجو را هر بار کتاباً به دانشجو اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط نماید. با این‌همه، قصور در اخطار و اظهار بی‌اطلاعی دانشجو، مانع اجرای مقررات نخواهد بود.

خروج دانشجو

تبصره الحقی ۱۳: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۲ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متواالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می‌شود.

عدم محاسبه نمره مردودی در معدل کل دوره

تبصره الحقی ۱۴: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعد درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند؛ نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی آن دروس در

ریزنمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می‌ماند، اما این نمره‌ها در معدل کل دوره محاسبه نمی‌شود و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه معدل کل دوره خواهد بود. این تبصره صرفاً در زمان دانش-آموختگی دانشجو قابل اعمال خواهد بود و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را ختی نمی‌کند.

تبصره الحقی ۱۵: در اعلام رتبه دانشجو جهت ارائه تسهیلات استعدادهای درخشان برای ورود به دوره‌های تحصیلی بالاتر و موارد مشابه، معدل تمامی دروس اخذشده اعم از (قبولی و مردودی) منظور خواهد شد.

تبصره الحقی ۱۶: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی نمره مردودی بگیرند نمی‌شود.

مرخصی تحصیلی

ماده ۱۵/۱: دانشجو می‌تواند با رعایت سوابق مجاز تحصیل، در دوره کارданی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداقل دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره الحقی ۱: تقاضای مرخصی باید حداقل تا قبل از شروع انتخاب واحد هر نیمسال به صورت کتبی توسط دانشجو به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه گردد.

تبصره الحقی ۲: مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سوابق تحصیلی است.

تبصره الحقی ۳: مستندات لازم در خصوص زایمان شامل گواهی ولادت، اصل و تصاویر شناسنامه دانشجو و نوزاد است.

تبصره الحقی ۴: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و کمیته منتخب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداقل دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سوابق تحصیلی است.

تبصره الحقی ۵: بررسی سایر مصاديق مرخصی تحصیلی (مانند مأموریت همسر یا والدین و ...) حداقل تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سوابق معجز، در اختیار کمیته منتخب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره الحقی ۶: دانشجو می‌تواند با تشخیص کمیته منتخب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه از مجموع مرخصی‌های مذکور در این ماده و تبصره‌های مندرج در آن بهره‌مند شود.

تبصره الحقی ۷: دانشجویان نوبت دوم در صورت اخذ مرخصی با احتساب در سنت احتساب تحصیلی باید شهریه ثابت نیمسال را به دانشگاه پردازند.

تبصره الحقی ۸: برای بهره‌مندی دانشجویان مشمول (دارای معافیت تحصیلی) از مرخصی (با احتساب یا بدون احتساب در سنت)، رعایت سقف مجاز سنت تحصیلی از نظر نظام وظیفه الزامی است.

ترک تحصیل

ماده ۱۵/۲ - ثبت‌نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی (ترک تحصیل) به‌منظمه انصراف از تحصیل تلقی می‌شود؛ به عبارت دیگر، عدم مراجعته بدون اطلاع و غیروجه دانشجو برای انتخاب واحد، به معنای انصراف از تحصیل است.

تبصره الحقی ۱: تصمیم گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه است.

تبصره الحقی ۲: در موارد استثنایی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می‌داند، موظف است عذر موجه خود را در خودداری از انتخاب واحد، با دلایل و مدارک مستند به‌طور مكتوب حداکثر تا دو ماه بعد از شروع انتخاب واحد در همان نیمسالی که ترک تحصیل کرده، به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه ارائه دهد.

تبصره الحقی ۳: در صورت تأیید موجه بودن ترک تحصیل از سوی مدیریت خدمات آموزشی، نیمسال مذکور جزو مدت تحصیل مجاز دانشجو محسوب می‌شود.

تبصره الحقی ۴: دانشجو در طول تحصیل خود تنها یک‌بار می‌تواند از این مصوبه استفاده نماید.

تبصره الحقی ۵: پس از انقضای مهلت دوماهه یا تشخیص ناموجه بودن ترک تحصیل دانشجو، حکم انصراف از تحصیل وی صادر و حق ادامه تحصیل از او سلب می‌شود.

انصراف از تحصیل

ماده ۱۵/۳ - دانشجوی متقضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً به صورت کتبی به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک‌بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصرهٔ الحاقی ۱: دانشجویی که متقاضی لغو درخواست انصراف از تحصیل باشد، اگر در بازهٔ زمانی درخواستِ انصراف تا لغو درخواستِ انصراف (مهلت دوماهه) در کلاس‌های درس شرکت نکرده باشد، مشمول تبصره‌های الحاقی ۱ و ۲ از مادهٔ ۱۱/۷ آئین نامهٔ آموزشی و شیوه‌نامهٔ اجرایی خواهد شد.

تبصرهٔ الحاقی ۲: در مواردی که دانشجو بنا به دلایلی بر قطعی شدن انصراف خود بلافصله پس از ارائهٔ درخواست کتبی اصرار دارد، لازم است شخصاً با سپردن تعهد کتبی، حق پس گرفتن انصراف در مهلت دوماهه را از خود سلب نماید. در این صورت حکم قطعی انصراف دانشجو صادرشده و بازگشت به تحصیل دانشجو در هیچ حالتی امکان پذیر نخواهد بود؛ به عبارت دیگر، تقاضای بازگشت به تحصیل دانشجو پذیرفته نیست و رابطهٔ چنین دانشجویی با دانشگاه قطع می‌گردد.

تبصرهٔ الحاقی ۳: در صورت انصراف و ترک تحصیل دانشجویان نوبت دوم (شبانه)، این قبیل دانشجویان می‌باشد بابت هزینهٔ انصراف، علاوه بر پرداخت هزینهٔ انتخاب واحد (شهریهٔ ثابت و متغیر) مجموع شهریهٔ ثابت یک سال دورهٔ تحصیلی (دو نیمسال) را طبق تعریف هیئت‌امنای دانشگاه پرداخت نمایند.

تبصرهٔ الحاقی ۴: مدیریت خدمات آموزشی مکلف است بلافصله برگهٔ ابطال معافیت تحصیلی دانشجویان انصرافی را پس از مهلت دوماهه و یا در صورت سپردن تعهد کتبی صادر نماید.

تبصرهٔ الحاقی ۵: دانشجوی انصرافی موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، عمل کند.

تبصرهٔ الحاقی ۶: تحصیل مجدد دانشجوی انصرافی، موکول به شرکت و قبولی در آزمون سراسری بر اساس ضوابط مربوط است.

تبصرهٔ الحاقی ۷: تطبیق و معادل‌سازی واحدهای درسی دانشجویان انصرافی یا دانشآموختگان دوره‌های کارданی و کارشناسی بر اساس شیوه‌نامهٔ مصوب دانشگاه در این خصوص انجام می‌گیرد.

شرط‌توقف تحصیلی دانشجویان کارشناسی پیوسته و صدور مدرک کاردانی برای آنان
مادهٔ ۱۶: درصورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دورهٔ کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداقل ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمرهٔ قبولی بگذراند و معدل کل واحدهای اخذشدهٔ وی ۱۲ یا بالاتر باشد، می‌تواند مدرک دورهٔ کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این

صورت به چنین دانشجویی و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط یک گواهی، مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۵: مدرک کاردانی حسب تقاضای مستند دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو، صادر می‌شود.

تبصره الحقی ۱: تعداد واحدهای درسی لازم برای اخذ مدرک کاردانی بر اساس ماده ۱۶، حداقل ۱۰ واحد عمومی و ۵۸ واحد از سایر واحدهای درسی رشته بدون احتساب واحدهای جبرانی می‌باشد.

تبصره الحقی ۲: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته، بیش از واحدهای موردنیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد؛ در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک معدل کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می‌دهد که معدل کل دانشجو در آن دروس، ۱۲ یا بالاتر باشد.

تبصره الحقی ۳: حذف دروس مازاد بر واحدهای گذرانده (با نمره قبولی کمتر از ۱۲) برای اخذ مدرک کاردانی تا زمانی ادامه می‌یابد که معدل کل به ۱۲ برسد؛ به عبارت دیگر، وقتی معدل کل به ۱۲ رسید، عدم محاسبه نمرات مابقی دروس گذرانده زیر ۱۲ متوقف می‌گردد. با این حال رعایت ۱۰ واحد درس عمومی و ۵۸ واحد از مابقی دروس به جز دروس جبرانی الزامی است.

تبصره الحقی ۴: تعداد واحد و نمرات کسب شده دانشجو که در معدل کل مورد محاسبه قرار نمی‌گیرند، در کارنامه دانشجو ثبت، ولی به صورت بی‌اثر باقی خواهند ماند.

دانشآموختگی

ماده ۱۷ - ملاک دانشآموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته گذراندن کلیه واحدهای دوره و داشتن معدل کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره الحقی ۱: دانشجویی که کلیه واحدهای درسی یکی از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و بر اساس مقررات این آین‌نامه و شیوه‌نامه آن با موفقیت گذرانده باشد، دانشآموخته آن دوره شناخته می‌شود.

تبصره الحقی ۲: چنانچه معدل کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها به مدت یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سوابت تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد

حداکثر ۲۰ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، معدل کل دروس اخذشده خود را حداقل به ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند. در غیر این صورت، از تحصیل محروم می‌شود.

تبصره الحقی ۳: نمره دروس تکراری علاوه بر نمره قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه معدل کل نمرات او محاسبه می‌گردد.

تبصره الحقی ۴: درصورتی که سوابت مجاز تحصیل دانشجویان مشمول تحصیل رایگان نیز به اتمام نرسیده باشد، آنان برای انتخاب مجدد دروس جبرانِ معدل، موظف به پرداخت هزینه‌بر اساس تعرفه مصوب هیئت‌امنای دانشگاه می‌باشند.

تاریخ دانش‌آموختگی

ماده ۱۸- تاریخ دانش‌آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه است.

تبصره الحقی: ثبت نهایی نمرات دانشجویان به صورت نیمسالی توسط مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه تعیین می‌شود، بنابراین تاریخ دانش‌آموختگی در سه مقطع ماههای بهمن، تیر و شهریور منظور می‌گردد. با این حال تاریخ دانش‌آموختگی دارندگان دروس پروژه، کارآموزی، کارورزی در آخرین نیمسال تحصیلی (با رعایت تبصره‌های الحقی ۶ و ۹ از ماده ۱۵ آین نامه آموزشی و شیوه‌نامه اجرایی مربوط به آن) زمان تحویل نمره توسط استاد به معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده می‌باشد.

ماده ۳۸- این شیوه‌نامه با حفظ مفاد آین نامه یکپارچه ابلاغی وزارت به شماره ۲/۴۳۰۶۹ مورخ ۱۳۹۷/۳/۱ در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۷/۹/۱۰ به تصویب رسید و برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸ در دانشگاه شهید چمران اهواز پذیرش می‌شوند، لازم‌الاجراست. از این تاریخ تمام آین نامه‌ها، شیوه‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر با آن برای این قبیل دانشجویان لغو می‌شود. گروه‌های آموزشی و دانشکده‌ها مجاز به وضع مصوبات مغایر با شیوه‌نامه حاضر نیستند.

مسئولیت حسن اجرای این آین نامه و شیوه‌نامه اجرایی بر عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است و تفسیر مفاد آن به ترتیب بر عهده وزارت و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز است.

"شیوه‌نامه اجرایی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۴-۹۵ تا ۱۳۹۶)"

این شیوه‌نامه در ۳۵ ماده و ۴۰ تبصره در جلسه شماره ۱۲ مورخ ۹۷/۰۸/۰۵ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز رسید و برای دانشجویان کارشناسی ارشد ناپیوسته ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ تا ۱۳۹۶، لازم‌الاجرا خواهد بود.

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه این شیوه‌نامه را با توجه به آین نامه کارشناسی ارشد مصوب جلسه شماره ۸۶۶ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۰۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تهییه و تصویب کرد.

ماده ۱. شرایط ورود به دوره

داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به دوره برابر ضوابط؛

دارابودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

ماده ۲. آموزش این دوره در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره. دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب را برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌های بین‌المللی به زبان غیرفارسی ارائه کند.

ماده ۳. دانشگاه باید برنامه آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی، دانشجو پذیرفته است، اجرا کند.

ضوابط دوره آموزشی

ماده ۴. تحصیل در دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز، تمام وقت است و پذیرفته شدگان موظف هستند که طبق برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ارائه شده از طرف گروه آموزشی، در دانشگاه حضور فعال و تمام وقت داشته باشند.

ماده ۵. گروههای مجری این دوره می‌توانند در صورت گرفتن مجوز لازم از شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به سه شیوه آموزشی-پژوهشی، پژوهش محور و آموزشی دانشجو پذیرند.

ماده ۶. مدرسان درس‌های دوره کارشناسی ارشد باید حداقل استادیار و دارای حداقل یک سال سابقه تدریس در دانشگاه شهید چمران اهواز در دوره‌های کارشناسی مرتبط، پس از اخذ مدرک دکتری باشند.

ماده ۷. مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد دو سال (چهار نیمسال) است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداقل تا دو نیمسال افزایش دهد. افزایش سنت تحصیلی در نیمسال اول به صورت رایگان و در نیمسال دوم با دریافت هزینه طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنا دانشگاه انجام می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲. تمدید نیمسال پنجم تحصیلی، ضمن رعایت ضوابط آموزشی، منوط به تصویب پروپوزال و یا تأیید گروه و استاد راهنمای در مورد مشخص شدن موضوع پایان‌نامه دانشجو خواهد بود.

ماده ۸. تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد بر اساس برنامه مصوب هر رشته، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است که از این تعداد در شیوه آموزشی-پژوهشی ۴ تا ۶ واحد آن مربوط به پایان‌نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی می‌باشد.

ماده ۹. چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر دوره تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش‌نیاز هر درس، طبق برنامه درسی مصوب، بر عهده گروه آموزشی است.

تبصره ۱. با توجه به این که دانشجویان متفاوتی استفاده از آین نامه استعداد درخشنان لازم است تا پایان نیمسال دوم تحصیلی خود ۲۰ واحد درسی را گذراند، گروههای آموزشی باید در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۲ واحد درسی را ارائه دهند.

تبصره ۲. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را - با احتساب دروس جبرانی - انتخاب کند، اما در آخرین نیمسال تحصیلی خود، ملزم به رعایت حداقل واحد درسی نخواهد بود.

ماده ۱۰. تعداد واحدهای درسی جبرانی با تشخیص گروه آموزشی، حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۱. اگر رشته کارشناسی دانشجو با رشته کارشناسی ارشد او همانند نباشد، باید با تشخیص گروه حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ واحد درسی جبرانی را تا پیش از تصویب پروپوزال و از دروس دوره کارشناسی بگذراند. کسب نمره قبولی ۱۲ برای دروس جبرانی، الزامی است، اما این نمره در میانگین نیمسال و معدل کل دانشجو محاسبه نمی‌شود. هزینه این دروس طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنا دانشگاه از دانشجو دریافت می‌گردد.

تبصره ۲. فهرست درس‌های جبرانی باید در برنامه درسی مصوب گروه آموزشی، تأیید و ثبت شده باشد. هر گونه تصمیم گیری خارج از ضوابط و مقررات یادشده برای دروس جبرانی، در اختیار مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصرهٔ ۳. در صورت گرفتن حداقل ۸ واحد درس جبراتی، یک نیمسال به سقف سوابت تحصیلی دانشجو افزوده می‌شود.

مادهٔ ۱۱. آموزش رایگان برای هر دانشجو در دورهٔ کارشناسی ارشد فقط یک بار امکان‌پذیر است.

مادهٔ ۱۲. داشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس (مطابق تبصرهٔ ۱ مادهٔ ۱۵) به تشخیص شورای آموزشی دانشکده، یا عدم کسب نمرهٔ قولی در هر درس، برای انتخاب دویاره آن درس و یا درس جایگزین، موظف به پرداخت هزینهٔ درس مطابق تعریفهٔ مصوب هیئت‌امنا دانشگاه خواهد بود.

مادهٔ ۱۳. تحصیل همزمان دانشجو در دورهٔ کارشناسی ارشد در دانشگاه شهید چمران اهواز و دیگر مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصرهٔ دانشجویانی که با مؤسسات دولتی یا غیردولتی رابطهٔ استخدامی (رسمی یا پیمانی) دارند، باید برای طول دورهٔ تحصیل، از محل خدمت خود موافقت‌نامهٔ رسمی به دانشگاه ارائه دهند. در غیر این صورت، دانشگاه مجاز به محروم کردن دانشجو از ادامهٔ تحصیل دانشجو خواهد بود.

مادهٔ ۱۴. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام دادن تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی، در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می‌شود و بر مبنای عددی از نمرهٔ صفر تا یست قابل محاسبه است.

مادهٔ ۱۵. حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.

تبصرهٔ ۱. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در پیش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک درس یا در جلسهٔ امتحان پایان نیمسال آن درس غیت کند، این غیت غیرموجه تلقی شده و نمرهٔ آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که به تشخیص شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، غیت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود. در این صورت رعایت حداقل هشت واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور جزو مدت مجاز دورهٔ تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصرهٔ ۲. در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی مانده دانشجو در پایان نیمسال به تشخیص شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، بنابر دلایل موجه و خارج از ارادهٔ دانشجو، به کمتر از ۸ واحد درسی برسد، این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سوابت تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجویی تأثیر خواهد بود.

مادهٔ ۱۶. در شرایط خاص، حذف یک یا تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید شورای گروه و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداقل یک هفته پیش از آغاز امتحانات آن نیمسال و با رعایت و احتساب در سوابت تحصیلی امکان‌پذیر است.

ماده ۱۷. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است.

تبصره ۱. داشجویی که در هر نیمسال، در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، اگر در نیمسال‌های بعدی این درس یا دروس را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات داشجو ثبت می‌شود، اما در محاسبه میانگین کل نمرات داشجو بدون تأثیر است و فقط آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲. در رتبه‌بندی داشجو برای استفاده از هر گونه تسهیلات داشجویی و آین نامه استعداد درخشنان، میانگین تمامی درس‌های انتخاب شده (قبولی و مردودی) محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳. گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱ مشروطی داشجو در نیمسال‌های قبل را خشی نمی‌کند.

تبصره ۴. تسهیلات تبصره ۱ شامل داشجویانی که به دلیل تقلب و یا بر اساس حکم کمیته انصباطی نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

ماده ۱۸. چنانچه میانگین نمرات داشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، داشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

تبصره. داشجویی که در دو نیمسال تحصیلی، خواه متواالی یا متواب، مشروط شود از ادامه تحصیل محروم می‌گردد.

ماده ۱۹. داشجو می‌تواند با احتساب سوابقات تحصیلی، فقط یک نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف ترم استفاده کند.

تبصره ۱. برای مرخصی تحصیلی داشجو باید درخواست خود را پیش از آغاز نیمسال تحصیلی و برای حذف نیمسال نیز حداقل یک هفته پیش از آغاز امتحانات آن نیمسال، با تأیید گروه به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه کند و ییگیری لازم را تأیید نهایی انجام دهد.

تبصره ۲. بررسی و تصمیم گیری درباره دیگر مصادیق مرخصی تحصیلی مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی (در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه) و نیز مأموریت همسر یا والدین بدون احتساب در سوابقات تحصیلی، در اختیار مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۲۰. داشجوي متقاضي انصراف از تحصيل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی، از طریق گروه و معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال کند. داشجو مجاز است فقط برای یکبار و حداقل تا دو ماه پس از ارائه درخواست، تقاضاي انصراف خود را پس بگيرد؛ در غير اين صورت، پس از سپری شدن اين مدت، حکم انصراف قطعی او از تحصیل صادر خواهد شد.

تبصره ۱. تصمیم گیری درباره بازگشت به تحصیل داشجویی که حکم قطعی انصراف از تحصیل او صادر شده است، بر عهده مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره ۲. داشجوي انصرافی باید مطابق قوانین و مقررات دانشگاه به تمامی تعهدات مربوطه، عمل کند.

ماده ۲۱. تغییر رشته، انتقال و میهمانی در دوره کارشناسی ارشد منفع است.

ماده ۲۲. در صورتی که داشجو پس از انصراف از تحصیل، دوباره در دانشگاه قبول شود، واحدهای درسی گذرانده شده او در دانشگاه قبلی قابل

معادل‌سازی خواهد بود.

تبصرهٔ ۱. معادل‌سازی و پذیرش واحد‌های درسی گذرانده شده دانشجو در مؤسسهٔ قبلی، توسط شورای گروه آموزشی موردنظر انجام می‌گیرد

تبصرهٔ ۲. به ازای هر ۱۴ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سوابقات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

ضوابط پژوهشی

مادهٔ ۲۳. ارائه طرح پیشنهادی پایان‌نامه (پروپوزال) طی مراحل اجرایی زیر انجام می‌گیرد:

- (۱) دانشجو باید تا پایان نیمسال اول تحصیلی، استاد راهنمای خود را زین اعضای هیئت‌علمی مورد تأیید گروه آموزشی انتخاب کند و به گروه پیشنهاد دهد.

تبصرهٔ استاد راهنمای پایان‌نامه باید استادیار و دارای حداقل دو سال سابقهٔ تدریس در دورهٔ کارشناسی باشد. در گروه‌های آموزشی، استادیاران در سال اول استادیاری خود فقط می‌توانند با تأیید شورای گروه در داوری و مشاورهٔ پایان‌نامه‌ها مشارکت کنند؛ استادیاران در سال دوم می‌توانند با تأیید شورای گروه فقط راهنمایی مشترک یک پایان‌نامه را به عنوان استاد راهنمای اول به عهده گیرند و در سال سوم استادیاری نیز می‌توانند حداکثر دو پایان‌نامه به طور مستقل راهنمایی کنند.

- (۲) موضوع پایان‌نامه خود را با همانگی استاد راهنماء انتخاب و پروپوزال خود را تا پایان نیمسال دوم، در شورای گروه آموزشی مربوط تصویب کند. پروپوزال دانشجو باید پس از تصویب در گروه آموزشی، در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح شود و در صورت رعایت ضوابط و مقررات مربوط و تأیید آن به وسیلهٔ این شورا رسمیت پیدا می‌کند و قابل اجرا خواهد بود.

تبصرهٔ ۱. گروه باید حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پروپوزال دانشجو، تشکیل جلسه دهد و نیجهٔ ارزیابی پروپوزال را به دانشجو اطلاع دهد. در صورت تصویب پروپوزال در گروه، پروپوزال دانشجو باید حداکثر تا دو هفته بعد، به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال شود. پروپوزال دانشجو باید حداکثر تا دو هفته بعد، در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح شود.

تبصرهٔ ۲. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای گروه، مسئولیت راهنمایی پایان‌نامه دانشجو را دو استاد راهنمایها به طور مشترک بر عهده می‌گیرند. استاد راهنمای اول، باید حداقل ۶۰ درصد مسئولیت هدایت پایان‌نامه دانشجو را به عهده داشته باشد.

تبصرهٔ ۳. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده، می‌توان یک استاد مشاور با مدرک دکترا یا از متخصصان حرفه‌ای را برای مشاوره دانشجو تعیین کرد. در صورتی که دو استاد مشاور برای پایان‌نامه دانشجو انتخاب شود، امتیاز موردنظر و واحد آن به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد. در شرایط خاص، به پیشنهاد استاد راهنمای و تأیید شورای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده، می‌توان برای دانشجو یک استاد مشاور از مریان دانشگاهی با حداقل ده سال سابقه کار مرتبط تعیین کرد. به حال در یک پایان‌نامه، تعداد استادان راهنمای و مشاور نباید از سه نفر بیشتر باشند.

تبصرهٔ ۴. در شرایط خاص، با رعایت ضوابط این شیوه‌نامه، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان استاد راهنمای دوم و استاد مشاور را با مدرک دکتراز متخصصان و اجد شرایط خارج از مؤسسه نیز انتخاب کرد. همچنین با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان در اجرای پایان‌نامه‌های مورد حمایت سازمان‌ها، از مشاورهٔ کارشناسان ارشد آن‌ها که دارای سابقهٔ تحقیقاتی مورد تأیید گروه آموزشی باشند، استفاده کرد.

مادهٔ ۲۴. ضوابط تغیر در استادان راهنما یا مشاور پس از تصویب طرح پیشنهادی پایان‌نامه

تغیر استادان مشاور:

(۱) پیشنهاد از سوی استاد راهنما با دلایل توجیهی به گروه آموزشی

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای گروه

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده

(۴) اطلاع‌رسانی از طرف دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تغیر استادان راهنما:

(۱) در مورد استاد راهنمای اول، پیشنهاد از سوی مدیر گروه یا معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده یا معاونت آموزشی دانشگاه و در مورد استاد راهنمای دوم پیشنهاد از سوی استاد راهنمای اول با ذکر دلایل توجیهی در شورای گروه آموزشی مطرح و در صورت تصویب، مراتب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌شود.

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تبصرهٔ جهت طرح هر یک از پیشنهادهای یادشده در شورای گروه باید پیش از شش ماه از تصویب طرح پیشنهادی رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذشته باشد.

مادهٔ ۲۵. دانشجو پس از تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنما موظف است با رعایت ضوابط دانشگاه، در حضور هیئت‌داوران از پایان‌نامه خود دفاع کند.

مادهٔ ۲۶. دفاع از پایان‌نامه به درخواست دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنما مبنی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی پایان‌نامه و ارائه مستندات لازم (پایان‌نامه تایپ شده؛ تأیید کنندهٔ استاد/استادان راهنما مبنی بر قابل دفاع بودن پایان‌نامه)، حداقل ۴ ماه از تصویب طرح پیشنهادی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

- (۱) طرح موضوع در شورای گروه، تأیید مستدات لازم و تعین دو داور از اعضاء هیئت علمی مرتبط با موضوع پایان نامه با حداقل مرتبه استادیاری و حداقل یک سال سابقه تدریس جهت داوری پایان نامه.
- (۲) تعین روز و ساعت و محل برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه در شورای گروه و ارسال مدارک موردنیاز مطابق با چک لیست های تحصیلات تکمیلی دانشگاه حداقل دو هفته قبل از دفاع از پایان نامه به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت اخذ مجوز دفاع.
- (۳) درخواست و مستدات دفاع از پایان نامه در معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، بررسی و در صورت تأیید با تعین ناظر تحصیلات تکمیلی، مجوز دفاع صادر می شود.
- تبصره. ناظر تحصیلات تکمیلی دانشکده باید ازین اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل دو سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی دیگری غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما باشد.
- (۴) جلسه دفاع در حضور استاد/ استادان راهنما و استاد/ استادان مشاور، هر دو داور و با مدیریت ناظر تحصیلات تکمیلی دانشکده برگزار می شود. مسئولیت اجرایی برگزاری دفاع به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.
- تبصره ۱. در شرایط خاص و در صورتی که استاد راهنما دوم و یا استاد مشاور نتواند در جلسه دفاع حضور داشته باشد، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کبی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام کند تا ناظر تحصیلات تکمیلی دانشکده، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.
- تبصره ۲. هیچ کدام از بستگان درجه یک دانشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر و فرزند) نمی توانند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله او را به عهده گیرند.
- ماده ۲۷. نمره پایان نامه در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزیابی آن بر اساس کیفیت علمی پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه نگارش و غیره بر اساس فرم ارزشیابی دانشگاه صورت می پذیرد و به صورت قبول با درجه عالی (۱۹ تا ۲۰)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۷/۹۹)، خوب (۱۶ تا ۱۵/۹۹) و محدود (کمتر از ۱۴) خواهد بود.
- تبصره ۱. با توجه به تأثیر ارائه مقاله مستخرج از پایان نامه در ارزشیابی آن از سوی هیئت داوران، لازم است در هنگام گرفتن مجوز دفاع، مستدات مقاله همچون اصل پذیرش مقاله، مدارک اعتبار مقاله، کپی مقاله چاپ شده یا پذیرفته شده و یا تاییدیه دیر علمی (کگر) به همراه پایان نامه تایپ شده به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه شود.
- تبصره ۲. ملاک تصمیم گیری در خصوص قبول و رد پایان نامه و همچنین درجه آن، میانگین نمرات استاد/ استادان راهنما و مشاور/ مشاوران و داوران است که لازم است هر یک به طور مستقل نمره خود را به ناظر تحصیلات تکمیلی جهت جمع بندی تحویل دهد. نمره استاد/ استادان راهنما و داوران ضریب ۳ و نمره استاد/ استادان مشاور ضریب ۱ خواهد بود.

تبصرهٔ ۳. چنانچه پایان‌نامه دانشجو مردود (کمتر از ۱۴) ارزیابی شود، با تأیید هیئت‌داوران فقط یک‌بار دیگر در سقف مدت مجاز تحصیل، به دانشجو اجازه داده می‌شود تا از پایان‌نامه خود دفاع کند.

تبصرهٔ ۴. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان‌نامه خود بارهای قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به او اعطاء می‌شود و هیچ گونه دانشنامه‌ای برای او صادر نخواهد شد.

مادهٔ ۲۸. نحوهٔ نگارش و صحافی پایان‌نامه مطابق با شیوهٔ نامه مصوب دانشکده محل تحصیل دانشجو می‌باشد.

مادهٔ ۲۹. دانشجو پس از گذراندن موفق مراحل آموزشی و پژوهشی و قبولی پایان‌نامه، دانش آموخته دورهٔ کارشناسی ارشد ناپیوسته شناخته می‌شود و باید حداقل تا ۴۵ روز پس از جلسهٔ دفاع، اصلاحات موردنیاز را نجام دهد و رسالهٔ اصلاح شدهٔ خود را به ناظر تحصیلات تکمیلی تحويل دهد. استاد راهنماییز حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پایان‌نامه دانشجو از ناظر تحصیلات تکمیلی، باید نظر خود را دربارهٔ تأیید یا عدم تأیید اصلاحات انجام شده، به ناظر تحصیلات تکمیلی اعلام کند.

تبصرهٔ دانشجو باید حداقل تا دو ماه پس از تاریخ دفاع، نسبت به انجام مراحل تسویه‌حساب اقدام کند. در صورت تأخیر، موضوع جهت تصمیم گیری به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارجاع می‌شود تا با توجه به شرایط، درخصوص جرمۀ مالی، کسر یک نمره و یالغو دفاعیه دانشجو اقدام شود.

مادهٔ ۳۰. در موارد زیر دانشجو از ادامهٔ تحصیل در دورهٔ کارشناسی ارشد محروم خواهد شد:

(۱) میانگین کل نمرات مرحلهٔ آموزشی (بارعایت تبصرهٔ مادهٔ ۲۷ این شیوه‌نامه) کمتر از ۱۴ شود.

(۲) پایان‌نامهٔ رسالهٔ دانشجو مردود (کمتر از ۱۴) ارزیابی شود (بارعایت تبصرهٔ ۳ مادهٔ ۲۷ این شیوه‌نامه).

(۴) مدت تحصیل دانشجو یش از حد مجاز (حداکثر ۶ نیمسال) به طول انجامد.

(۵) ترک تحصیل و عدم حضور دانشجو به تأیید گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه رسیده باشد.

تبصرهٔ در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامهٔ تحصیل در دورهٔ کارشناسی ارشد، طبق ضوابط دانشگاه، تسویه‌حساب دانشجو (اعم از روزانه، شبانه و پر迪س) و بازگرداندن مدارک ثبت‌نامی و تحويل گواهی کارنامهٔ تحصیلی، منوط به پرداخت شهریهٔ مربوط می‌باشد.

مادهٔ ۳۱. معیار دانش آموختگی، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ از واحدهای گذرانده شده و کسب درجهٔ قبولی از پایان‌نامه است.

تبصرهٔ چنانچه میانگین کل نمره‌های دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دورهٔ کمتر از ۱۴ باشد، اجازه دفاع از پایان‌نامه خواهد داشت و تنها یک نیمسال بارعایت سقف مجاز سنت این سقوف تحصیلی به او فرصت داده می‌شود تا با اخذ دوبارهٔ حداقل ۱۰ واحد از درس‌هایی که با نمرهٔ کمتر از ۱۴ گذرانده است، میانگین کل واحدهای آموزشی خود را به حداقل ۱۴ برساند. تنها در این صورت اجازه دفاع از پایان‌نامه به او داده می‌شود.

مادهٔ ۳۲. چنانچه دانشجوی کارشناسی ارشد، تمام واحدهای آموزشی دورهٔ را با میانگین کل حداقل ۱۴ گذرانده باشد، اما نتواند یا نخواهد از

پایان نامه خود دفاع کن، می تواند در مدت مجاز تحصیلی و با تأیید گروه آموزشی، معادل تعداد واحد پایان نامه، واحد یا واحدهای درسی مرتبط با رشته تحصیلی خود را الخذ و با میانگین کل حداقل ۱۴ بگذراند تا در این دوره به شیوه آموزشی دانش آموخته شود. نوع شیوه دانش آموختگی دانشجو در دانشنامه او نوشته می شود.

تبصره. دانشجویی که به هر دلیل نتواند دوره تحصیلی خود را به پایان برساند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی دریافت خواهد کرد و دانشنامه‌ای برای او صادر نخواهد شد.

ماده ۳۳. چنانچه دانشجو در تدوین پایان نامه تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری وغیره) انجام دهد و این موضوع از سوی کمیته بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه اثبات شود، از ادامه تحصیل محروم می گردد و فقط گواهی منبی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می کند.

تبصره. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام پایان نامه از سوی کمیته بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده می گردد.

ماده ۳۴. تاریخ دانش آموختگی دانشجو، روز دفاع قابل قبول از پایان نامه در شیوه آموزشی-پژوهشی و یا زمان ثبت آخرین نمره درس در شیوه آموزشی است.

ماده ۳۵. گروه‌های آموزشی نمی توانند مصوبه‌ها و یا شیوه‌نامه‌های داخلی مغایر با این شیوه‌نامه، تصویب و یا اجرا کنند.

این شیوه‌نامه در ۳۵ ماده و ۴۰ تبصره در جلسه شماره ۱۲ مورخ ۹۷/۰۷/۰۵ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز رسید و برای دانشجویان کارشناسی ارشد نایپوسته ورودی سال تحصیلی ۹۵-۹۶ و تا ۱۳۹۶، لازم الاجرا خواهد بود.

"بسمه تعالیٰ"

"شیوه‌نامه اجرایی دورهٔ کارشناسی ارشد ناپیوستهٔ دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژهٔ دانشجویان ورودی ۹۸-۹۷)"

این شیوه‌نامه در ۳۵ ماده و ۴۴ تبصره در جلسهٔ شمارهٔ ۱۲ مورخ ۹۷/۰۸/۰۵ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز رسید و برای دانشجویان کارشناسی ارشد ناپیوستهٔ ورودی ۹۷-۹۸ لازم‌الاجرا خواهد بود.

مقدمه

به منظور تعین ضوابط اجرایی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوستهٔ دانشگاه شهید چمران اهواز، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه این شیوه‌نامه را با توجه به «آین نامهٔ یکپارچهٔ دوره‌های تحصیلی کاردانی/کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی» مصوب جلسهٔ شمارهٔ ۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تهیه و تصویب کرد.

مادهٔ ۱. شرایط ورود به دوره

داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به دورهٔ برابر ضوابط؛

دارابودن مدرک رسمی پایان دورهٔ کارشناسی اعم از پیوستهٔ و ناپیوستهٔ مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

مادهٔ ۲. آموزش این دوره در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصرهٔ دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامهٔ درسی مصوب را با رعایت ضوابط برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌هایین‌المللی به زبان غیرفارسی ارائه کند.

مادهٔ ۳. دانشگاه باید برنامهٔ آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی، دانشجو پذیرفه است، اجرا کند.

ضوابط دورهٔ آموزشی

مادهٔ ۴. تحصیل در دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوستهٔ دانشگاه شهید چمران اهواز، تمام وقت است و پذیرفته شدگان موظف هستند که طبق برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ارائه شده از طرف گروه آموزشی، در دانشگاه حضور فعال و تمام وقت داشته باشند.

ماده ۵. گروههای مجری این دوره می‌توانند در صورت گرفتن مجوز لازم از شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به سه شیوه آموزشی-پژوهشی، پژوهش محور و آموزشی دانشجو پذیرند.

ماده ۶. مدرسان درس‌های دوره کارشناسی ارشد باید حداقل استادیار و دارای حداقل یک سال سابقه تدریس در دانشگاه شهید چمران اهواز در دوره‌های کارشناسی مرتبط، پس از اخذ مدرک دکتری باشند.

ماده ۷. مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد دو سال (چهار نیمسال) است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداقل تا دو نیمسال افزایش دهد. افزایش سوابت تحصیلی در نیمسال اول به صورت رایگان و در نیمسال دوم با دریافت هزینه طبق تعریف مصوب هیئت‌امنا دانشگاه انجام می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲. تمدید نیمسال پنجم تحصیلی، ضمن رعایت ضوابط آموزشی، منوط به تصویب پروپوزال و یا تأیید گروه و استاد راهنمای در مورد مشخص شدن موضوع پایان‌نامه دانشجو خواهد بود.

ماده ۸. تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد بر اساس برنامه مصوب هر رشته، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است که از این تعداد در شیوه آموزشی-پژوهشی ۴ تا ۶ واحد آن مربوط به پایان‌نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی می‌باشد.

ماده ۹. چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر دوره تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش‌نیاز هر درس، طبق برنامه درسی مصوب، بر عهده گروه آموزشی است.

تبصره ۱. با توجه به این که دانشجویان متفاوت از آین نامه استعداد درخشنan لازم است تا پایان نیمسال دوم تحصیلی خود ۲۰ واحد درسی را گذراند، گروههای آموزشی باید در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۲ واحد درسی را ارائه دهند.

تبصره ۲. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را - با احتساب دروس جبرانی - انتخاب کند، اما در آخرین نیمسال تحصیلی خود، ملزم به رعایت حداقل واحد درسی نخواهد بود.

ماده ۱۰. تعداد واحدهای درسی جبرانی با تشخیص گروه آموزشی، حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۱. اگر رشته کارشناسی دانشجو با رشته کارشناسی ارشد او همانند نباشد، باید با تشخیص گروه حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ واحد درسی جبرانی را تا پیش از تصویب پروپوزال و از دروس دوره کارشناسی بگذراند. کسب نمره قبولی ۱۲ برای دروس جبرانی، الزامی است، اما این نمره در میانگین نیمسال و معدل کل دانشجو محاسبه نمی‌شود. هزینه این دروس طبق تعریف مصوب هیئت‌امنا دانشگاه از دانشجو دریافت می‌گردد.

تبصره ۲. فهرست درس‌های جبرانی باید در برنامه درسی مصوب گروه آموزشی، تأیید و ثبت شده باشد. هر گونه تصمیم گیری خارج از ضوابط و مقررات یادشده برای دروس جبرانی، در اختیار مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره^۳. در صورت گرفتن حداقل ۸ واحد درس جبراتی، یک نیمسال به سقف سوابت تحصیلی دانشجو افروده می‌شود.

ماده ۱۱. آموزش رایگان برای هر دانشجو در دوره کارشناسی ارشد فقط یک بار امکان‌پذیر است.

ماده ۱۲. داشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس (مطابق تبصره ۱ ماده ۱۵) به تشخیص شورای آموزشی دانشکده، یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب دویاره آن درس و یا درس جایگزین، موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعریفه مصوب هیئت‌امنا دانشگاه خواهد بود.

ماده ۱۳. تحصیل همزمان دانشجو در دوره کارشناسی ارشد در دانشگاه شهید چمران اهواز و دیگر مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره. دانشجویانی که با مؤسسات دولتی یا غیردولتی رابطه استخدامی (رسمی یا پیمانی) دارند، باید برای طول دوره تحصیل، از محل خدمت خود موافقت‌نامه رسمی به دانشگاه ارائه دهند. در غیر این صورت، دانشگاه مجاز به محروم کردن دانشجو از ادامه تحصیل خواهد بود.

ماده ۱۴. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام دادن تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی، در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می‌شود و بر مبنای عددی از نمره صفر تا یست قابل محاسبه است.

ماده ۱۵. حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.

تبصره ۱. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در پیش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیت کند، این غیت غیرموجه تلقی شده و نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که به تشخیص شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، غیت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود. در این صورت رعایت حداقل هشت واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲. در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی مانده دانشجو در پایان نیمسال به تشخیص شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، بنابر دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو، به کمتر از ۸ واحد درسی برسد، این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سوابت تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجویی تأثیر خواهد بود.

ماده ۱۶. در شرایط خاص، حذف یک یا تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید شورای گروه و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداقل یک هفته پیش از آغاز امتحانات آن نیمسال و با رعایت و احتساب در سوابت تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصرهٔ دانشجویانی که در یکی از درس‌های نیمسال، یعنی از سه شانزدهم غیت غیروجه داشته باشند، نمی‌تواند از این ماده استفاده کند.

مادهٔ ۱۷. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است.

تبصرهٔ ۱. داشتگری که در هر نیمسال، در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، اگر در نیمسال‌های بعدی این درس یا دروس را بانمره قبولی بگذراند، نمره یانمره‌های مردودی قبلی در ریزنمرات داشتگو شست می‌شود، اما در محاسبه میانگین کل نمرات داشتگو بدون تأثیر است و فقط آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصرهٔ ۲. در رتبه‌بندی داشتگو برای استفاده از هر گونه تسهیلات داشتگری و آین نامه استعداد درخشنان، میانگین تمامی درس‌های انتخاب شده (قبولی و مردودی) محاسبه خواهد شد.

تبصرهٔ ۳. گذراندن دروس با استفاده از تبصرهٔ ۱ مشروطی داشتگو در نیمسال‌های قبل را خشی نمی‌کند.

تبصرهٔ ۴. تسهیلات تبصرهٔ ۱ شامل داشتگریانی که به دلیل تقلب و یا بر اساس حکم کمیّة انصباطی نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

مادهٔ ۱۸. چنانچه میانگین نمرات داشتگو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، داشتگو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

تبصرهٔ داشتگری که در دو نیمسال تحصیلی، خواه متواالی یا متابوب، مشروط شود از ادامه تحصیل محروم می‌گردد.

مادهٔ ۱۹. داشتگویی تواند با احتساب سوابقات تحصیلی، فقط یک نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف ترم استفاده کند.

تبصرهٔ ۱. برای مرخصی تحصیلی داشتگو باید درخواست خود را پیش از آغاز نیمسال تحصیلی و برای حذف نیمسال نیز حداقل یک هفته پیش از آغاز امتحانات آن نیمسال، با تأیید گروه به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشتگری ارائه کند و یکی‌گیری لازم را تأیید نهایی انجام دهد.

تبصرهٔ ۲. داشتگریانی که در یکی از درس‌های نیمسال، یعنی از سه شانزدهم غیت غیروجه داشته باشند، نمی‌توانند از این ماده استفاده کند.

تبصرهٔ ۳. بررسی و تصمیم گیری دربارهٔ دیگر مصادیق مرخصی تحصیلی مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی (در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه) و نیز مأموریت همسر یا والدین بدون احتساب در سوابقات تحصیلی، در اختیار مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

مادهٔ ۲۰. داشتگری متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی، از طریق گروه و معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشتگری ارائه کند. داشتگو مجاز است فقط برای یکبار و حداکثر تا دو ماه پس از ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد؛ در غیر این صورت، پس از سپری شدن این مدت، حکم انصراف قطعی اواز تحصیل صادر خواهد شد.

تبصرهٔ ۱. تصمیم گیری دربارهٔ بازگشت به تحصیل داشتگری که حکم قطعی انصراف از تحصیل او صادر شده است، بر عهدهٔ مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصرهٔ ۲. داشتگری انصرافی باید مطابق قوانین و مقررات دانشگاه به تمامی تعهدات مربوطه، عمل کند.

ماده ۲۱. تغییر رشته، انتقال و میهمانی در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

ماده ۲۲. در صورتی که دانشجو پس از انصاف از تحصیل، دوباره در دانشگاه قبول شود، واحدهای درسی گذرانده شده او در دانشگاه قبلی قابل معادل‌سازی خواهد بود.

تبصره ۱. معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو در مؤسسه قبلی، توسط شورای گروه آموزشی موردنظر انجام می‌گیرد.

تبصره ۲. به ازای هر ۱۴ تا ۸ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سوابقات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

ضوابط پژوهشی

ماده ۲۳. ارائه طرح پیشنهادی پایان‌نامه (پروپوزال) طی مراحل اجرایی زیر انجام می‌گیرد:

(۱) دانشجو باید تا پایان نیمسال اول تحصیلی، استاد راهنمای خود را ازین اعضای هیئت‌علمی مورد تأیید گروه آموزشی انتخاب کدو به گروه پیشنهاد دهد.

تبصره. استاد راهنمای پایان‌نامه باید استادیار و دارای حداقل دو سال سابقه تدریس در دوره کارشناسی باشد. در گروه‌های آموزشی، استادیاران در سال اول استادیاری خود فقط می‌توانند با تأیید شورای گروه در داوری و مشاوره پایان‌نامه‌ها مشارکت کنند؛ استادیاران در سال دوم می‌توانند با تأیید شورای گروه فقط راهنمایی مشترک یک پایان‌نامه را به عنوان استاد راهنمای اول به عهده گیرند و در سال سوم استادیاری نیز می‌توانند حداکثر دو پایان‌نامه به طور مستقل راهنمایی کنند.

(۲) موضوع پایان‌نامه خود را با همانگی استاد راهنمای، انتخاب و پروپوزال خود را تا پایان نیمسال دوم، در شورای گروه آموزشی مربوط تصویب کد. پروپوزال دانشجو باید پس از تصویب در گروه آموزشی، در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح شود و در صورت رعایت ضوابط و مقررات مربوط و تأیید آن به وسیله این شورا رسمیت پیدا می‌کند و قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۱. گروه باید حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پروپوزال دانشجو، تشکیل جلسه دهد و نتیجه ارزیابی پروپوزال را به دانشجو اطلاع دهد. در صورت تصویب پروپوزال در گروه، پروپوزال دانشجو باید حداکثر تا دو هفته بعد، به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال شود. پروپوزال دانشجو باید حداکثر تا دو هفته بعد، در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح شود.

تبصره ۲. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای گروه، مسئولیت راهنمایی پایان‌نامه دانشجو را دو استاد راهنمایها به طور مشترک بر عهده می‌گیرند. استاد راهنمای اول، باید حداقل ۶۰ درصد مسئولیت هدایت پایان‌نامه دانشجو را به عهده داشته باشد.

تبصره ۳. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده، می‌توان یک استاد مشاور با مدرک دکترا یا از متخصصان حرفه‌ای را برای مشاوره دانشجو تعیین کرد. در صورتی که دو استاد مشاور برای پایان‌نامه دانشجو انتخاب شود، امتیاز موردنظر واحد آن به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد. در شرایط خاص، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده، می‌توان

برای دانشجو یک استاد مشاور از مریان دانشگاهی با حداقل ده سال سابقه کار مرتبط تعین کرد. به حال در یک پایان نامه، تعداد استادان راهنمای مشاور نباید از سه نفر بیشتر باشند.

تبصره ۴. در شرایط خاص، با رعایت ضوابط این شیوه نامه، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان استاد راهنمای دوم و استاد مشاور را با مدرک دکترا از متخصصان واجد شرایط خارج از مؤسسه نیز انتخاب کرد. همچنین با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان در اجرای پایان نامه‌های مورد حمایت سازمان‌ها، از مشاوره کارشناسان اوشد آن‌ها که دارای سابقه تحقیقاتی مورد تأیید گروه آموزشی باشند، استفاده کرد.

ماده ۲۴. ضوابط تغییر در استادان راهنمای مشاور پس از تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه

تغییر استادان راهنمای:

(۱) در مورد استاد راهنمای اول، پیشنهاد از سوی مدیر گروه یا معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده یا معاونت آموزشی دانشگاه و در مورد استاد راهنمای دوم پیشنهاد از سوی استاد راهنمای اول با ذکر دلایل توجیهی در شورای گروه آموزشی مطرح و در صورت تصویب، مراتب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌شود.

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تغییر استادان مشاور:

(۱) پیشنهاد از سوی استاد راهنما با دلایل توجیهی به گروه آموزشی

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای گروه

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده

(۴) اطلاع‌رسانی از طرف دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تبصره. جهت طرح هر یک از پیشنهادهای یادشده در شورای گروه باید یعنی از شش ماه از تصویب طرح پیشنهادی رساله در تحصیلات تکمیلی دانشکده گذشته باشد.

ماده ۲۵. دانشجو پس از تدوین پایان نامه و تأیید استاد راهنما موظف است با رعایت ضوابط دانشگاه، در حضور هیئت‌داوران از پایان نامه خود دفاع کند.

ماده ۲۶. دفاع از پایان نامه به درخواست دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنما مبنی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی پایان نامه و ارائه مستندات لازم (پایان نامه تایپ شده؛ تأیید کنی استاد/استادان راهنما مبنی بر قابل دفاع بودن پایان نامه)، حداقل ۴ ماه از تصویب طرح پیشنهادی در شورای

تحصیلات تکمیلی دانشکده و طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

- ۵) طرح موضوع در شورای گروه، تأیید مستندات لازم و تعین دو داور از اعضاء هیئت علمی مرتبط با موضوع پایان نامه با حداقل مرتبه استادیاری و حداقل یک سال سابقه تدریس جهت داوری پایان نامه.
- ۶) تعین روز و ساعت و محل برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه در شورای گروه و ارسال مدارک موردنیاز، حداقل دو هفته قبل از دفاع از پایان نامه به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت اخذ مجوز دفاع.
- ۷) درخواست و مستندات دفاع از پایان نامه در معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، بررسی و در صورت تأیید با تعین ناظر تحصیلات تکمیلی، مجوز دفاع صادر می شود.
- تبصره. ناظر تحصیلات تکمیلی دانشکده باید ازین اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل دو سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی دیگری غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما باشد.
- ۸) جلسه دفاع در حضور استاد/ استادان راهنما و استاد/ استادان مشاور، هر دو داور و با مدیریت ناظر تحصیلات تکمیلی دانشکده برگزار می شود. مسئولیت اجرایی برگزاری دفاع به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.
- تبصره ۱. در صورت غیت استاد راهنمای اول یا داور/ داوران، جلسه دفاع رسمیت نخواهد داشت. اگر استاد راهنمای اول به دلایلی چون حضور در فرست مطالعاتی نتواند در جلسه دفاع حضور یابد و امکان استفاده از ویدئو کفرانس هم وجود نداشته باشد، باید تا پیش از صدور مجوز برگزاری جلسه دفاع، این موضوع را به شکل کسی برای تصمیم گیری به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اطلاع دهد. چنانکه با عدم حضور استاد راهنمای موقافت شود، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کسی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام کند تا نماینده تحصیلات تکمیلی، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.
- تبصره ۲. داوران می توانند از طریق ویدئو کفرانس داوری خود را النجام دهند و در چنین مواردی، نماینده تحصیلات تکمیلی به جای آنها برگه ها و فرم های مربوطه را امضاء خواهد کرد. به حال اگر داور یا داوران نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق ویدئو کفرانس در جلسه دفاع حضور داشته باشند، جلسه رسمیت نخواهد داشت.
- تبصره ۳. در شرایط خاص و در صورتی که استاد مشاور نتواند به شکل حضوری و یا از طریق ویدئو کفرانس در جلسه دفاع حضور داشته باشد، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کسی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام کند تا نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.
- تبصره ۴. هیچ کدام از بستگان درجه یک دانشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر و فرزند) نمی توانند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله ای او را به عهده گیرند.

ماده ۲۷. نمره پایان‌نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزیابی آن بر اساس کیفیت علمی پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه نگارش و غیره بر اساس فرم ارزشیابی داشگاه صورت می‌پذیرد و به صورت قبول با درجه عالی (۱۹ تا ۲۰)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۷)، خوب (۱۶ تا ۱۵) و محدود (کمتر از ۱۴) خواهد بود.

تبصره ۱. با توجه به تأثیر ارائه مقاله مستخرج از پایان‌نامه در ارزشیابی آن از سوی هیئت‌داوران، لازم است در هنگام گرفتن مجوز دفاع، مستندات مقاله همچون اصل پذیرش مقاله، مدارک اعتبار مجله، کپی مقاله چاپ شده یا پذیرفته شده و یا تاییدیه دیر علمی کگره) به همراه پایان‌نامه تایپ شده به معافون آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده ارائه شود.

تبصره ۲. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبول و رد پایان‌نامه و همچنین درجه آن، میانگین نمرات استاد/استادان راهنمای مشاور/مشاوران و داوران است که لازم است هر یک به طور مستقل نمره خود را به ناظر تحصیلات تکمیلی جهت جمع‌بندی تحويل دهن. نمره استاد/استادان راهنمای داوران ضریب ۳ و نمره استاد/استادان مشاور ضریب ۱ خواهد بود. نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه‌های دفاع نمره‌ای خواهد داشت.

تبصره ۳. چنانچه پایان‌نامه دانشجو محدود (کمتر از ۱۴) ارزیابی شود، با تأیید هیئت‌داوران فقط یکبار دیگر در سقف مدت مجاز تحصیل، به دانشجو اجازه داده می‌شود تا از پایان‌نامه خود دفاع کند.

تبصره ۴. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان‌نامه خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحد‌های درسی به او اعطاء می‌شود.

ماده ۲۸. نحوه نگارش و صحافی پایان‌نامه مطابق با شیوه‌نامه مصوب داشکده محل تحصیل دانشجو می‌باشد.

ماده ۲۹. دانشجو پس از گذراندن موفق مراحل آموزشی و پژوهشی و قبولی پایان‌نامه، دانش آموخته دوره کارشناسی ارشد نایوسه شناخته می‌شود و باید حداقل تا ۴۵ روز پس از جلسه دفاع، اصلاحات موردنیاز را طبق نظر استاد راهنمای انجام دهد.

تبصره. دانشجو باید حداقل تا دو ماه پس از تاریخ دفاع، نسبت به انجام مراحل تسویه حساب اقدام کند. در صورت تأخیر، موضوع جهت تصمیم‌گیری به مدیریت تحصیلات تکمیلی داشگاه ارجاع می‌شود تا با توجه به شرایط، در خصوص جریمه مالی، کسر یک نمره و یا الغو دفاعیه دانشجو اقدام شود.

ماده ۳۰. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی ارشد محروم خواهد شد:

(۱) میانگین کل نمرات مرحله آموزشی (بارعایت تبصره ۱ ماده ۱۸ این شیوه‌نامه) کمتر از ۱۴ شود.

(۲) پایان‌نامه دانشجو محدود (کمتر از ۱۴) ارزیابی شود (بارعایت تبصره ۳ ماده ۲۷ این شیوه‌نامه).

(۴) مدت تحصیل دانشجو یش از حد مجاز (حداکثر ۶ نیمسال) به طول انجامد.

(۵) ترک تحصیل و عدم حضور دانشجو به تأیید گروه آموزشی، داشکده و داشگاه رسیده باشد.

تبصره در صورت محروم شدن یا انصاف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی ارشد، طبق ضوابط دانشگاه، تسویه حساب دانشجو (اعم از روزانه، شبانه و پر迪س) و بازگرداندن مدارک ثبت‌نامی و تحويل گواهی کارنامه تحصیلی، منوط به پرداخت شهریه مربوط می‌باشد.

ماده ۳۱. معیار دانش آموختگی، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ از واحدهای گذرانده شده و کسب درجه قبولی از پایان‌نامه است.

تبصره. چنانچه میانگین کل نمره‌های دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دوره کمتر از ۱۴ باشد، اجازه دفاع از پایان‌نامه نخواهد داشت و تنها یک نیمسال بارعایت سقف مجاز سوابت تحصیلی به او فرصت داده می‌شود تا بالاخذ دوباره حداکثر ۸ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده است، میانگین کل واحدهای آموزشی خود را به حداقل ۱۴ برساند. تنها در این صورت اجازه دفاع از پایان‌نامه به او داده می‌شود.

ماده ۳۲. چنانچه دانشجوی کارشناسی ارشد، تمام واحدهای آموزشی دوره را با میانگین کل حداقل ۱۴ گذرانده باشد، اما تواند یا نخواهد از پایان‌نامه خود دفاع کند، می‌تواند در مدت مجاز تحصیلی و با تأیید گروه آموزشی، معادل تعداد واحد پایان‌نامه، واحد یا واحدهای درسی مرتبط با رشته تحصیلی خود را بالاخذ و با میانگین کل حداقل ۱۴ بگذراند تا در این دوره به شیوه آموزشی دانش آموخته شود. نوع شیوه دانش آموختگی دانشجو در داشتنامه او نوشته می‌شود.

تبصره. دانشجویی که به هر دلیل نتواند دوره تحصیلی خود را به پایان برساند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی دریافت خواهد کرد.

ماده ۳۳. چنانچه دانشجو در تدوین پایان‌نامه تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و غیره) انجام دهد و این موضوع از سوی کمیته بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه اثبات شود، از ادامه تحصیل محروم می‌گردد و فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می‌کند.

تبصره. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام پایان‌نامه از سوی کمیته بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادرشده می‌گردد.

ماده ۳۴. تاریخ دانش آموختگی دانشجو، روز دفاع قبل قبول از پایان‌نامه در شیوه آموزشی-پژوهشی و یازمان ثبت آخرین نمره درس در شیوه آموزشی است.

ماده ۳۵. گروههای آموزشی نمی‌توانند مصوبه‌ها و یا شیوه‌نامه‌های داخلی مغایر با این شیوه‌نامه، تصویب و یا اجرا کنند.

این شیوه‌نامه در ۳۵ ماده و ۴۴ تبصره در جلسه شماره ۱۲ مورخ ۹۷/۰۷/۰۵ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز رسید و برای دانشجویان کارشناسی ارشد نایپوسته و روادی سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸ لازم‌اجرا خواهد بود.

"شیوه‌نامه اجرایی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز" (ویژه دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و پس از آن)

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه این شیوه‌نامه را با توجه به «آین نامه یکپارچه دوره‌های تحصیلی کاردانی/ کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی» مصوب جلسه شماره ۸۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین بر اساس آین نامه دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها، ابلاغی از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۲۹۳۰۶۹ مورخ ۱۳۹۷/۳/۱، تهیه و تصویب کرد. بازنگری این شیوه‌نامه در پنجمین جلسه شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۹ به تصویب رسید و برای دانشجویان کارشناسی ارشد ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و پس از آن لازم‌الاجرا خواهد بود. گروه‌های آموزشی نمی‌توانند مصوبه‌ها یا شیوه‌نامه‌های داخلی مغایر با این شیوه‌نامه تصویب یا اجرا کنند.

الف: ضوابط کلی دوره

ماده ۱. شرایط ورود به دوره

داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به دوره برابر ضوابط؛

- دارابودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

ماده ۲. آموزش این دوره در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره. دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب را برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌های زبان‌المملکی به زبان غیرفارسی ارائه کند.

ماده ۳. دانشگاه باید برنامه آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی، دانشجو پذیرفته است، اجرا کند.

ماده ۴. تحصیل در دوره‌های کارشناسی ارشد ناپوسته دانشگاه شهید چمران اهواز، تمام وقت است و پذیرفته شد گان موظف هستند

که طبق برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ارائه شده از طرف گروه آموزشی، در دانشگاه حضور فعال و تمام وقت داشته باشند.

ماده ۵. گروههای مجری این دوره می‌توانند در صورت اخذ مجوز لازم برای هر رشته / گرایش از شورای گسترش وزارت علوم،

تحقیقات و فاوری صرفأ به شیوه آموزشی-پژوهشی دانشجو پذیرند.

ماده ۶. مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد دو سال (چهار نیمسال) است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو در شیوه‌های آموزشی-پژوهشی در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد حداکثر

دو نیمسال دیگر به سوابط دانشجو اضافه کند. تمدید نیمسال پنجم و ششم با درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنمای مدیر گروه

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود. برای دانشجویان مشمول

آموزش رایگان، تمدید نیمسال پنجم رایگان و تمدید نیمسال ششم منوط به پرداخت هزینه طبق تعریف مصوب هیئت‌امنای دانشگاه

می‌باشد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲. تمدید نیمسال پنجم تحصیلی، ضمن رعایت ضوابط آموزشی، منوط به تصویب پیشنهاده (پروپوزال) و یا تأیید گروه و استاد

راهنمادر مورد مشخص شدن موضوع پایان‌نامه دانشجو خواهد بود. برای تمدید نیمسال ششم، شرط تصویب پیشنهاده ضروری

است.

تبصره ۳. مطابق با ماده ۱۴ آیین نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهش و فاوری، اعضا شورای

تحصیلات تکمیلی دانشکده با ترکیب زیر شکل می‌گرد:

(۱) رئیس دانشکده (رئیس شورا)

(۲) معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده (نایب رئیس)

(۳) معاون پژوهشی و ارتباط با جامعه دانشکده

(۴) نماینده گان گروههای آموزشی که مجری دوره‌های تخصصی هستند. نماینده گروه باید حداقل دانشیار بوده و حداقل یک

دانشجوی دکتری تخصصی را به عنوان راهنمای اول فارغ‌التحصیل نموده باشد. در گروههای آموزشی که دارای عضو

هیئت علمی با شرایط مذکور نیستند، مدیر گروه به عنوان نماینده گروه شرکت خواهد کرد.

(۵) یک عضو هیئت علمی با درجه ترجیح استادی (حداقل دانشیار) با تأیید و حکم رئیس مؤسسه.

تبصره ۴. چنانچه دانشجو تواند تا پایان نیمسال ششم دانش آموخته شود، لازم است پرونده دانشجو با درخواست کتبی او و تأیید استاد

راهنمای، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداقل تا ۱۵ روز پس از پایان نیمسال ششم، به مدیریت تحصیلات تکمیلی

دانشگاه جهت تصمیم‌گیری و طرح در کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع داده شود. در صورت تأیید یک نیمسال دیگر به سوابع دانشجو اضافه شده و هزینه آن مطابق با تعریفه مصوب هیئت‌امنای دانشگاه از دانشجو اخذ خواهد شد. اگر درخواست دانشجو به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نشد، دانشجو در پایان نیمسال ششم به علت اتمام سوابع تحصیلی اخراج خواهد شد.

ماده ۷. لازم است دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال دوم درخصوص انتخاب استاد راهنمای خود از میان اعضای هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز اقدام کند (طبق ظرفیت اعلامی سالانه توسط دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی دانشگاه). تعیین استاد راهنمای با حداقل مرتبه استادیاری (اطلاعات تکمیلی ماده ۲۵) با درخواست دانشجو و موافقت عضو هیئت‌علمی و تأیید گروه صورت می‌گیرد.

ب: ضوابط مرحله آموزشی

ماده ۸ آموزش در دوره کارشناسی ارشد مبتنی بر نظام واحدی انجام می‌شود. تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد برابر اساس برنامه مصوب هر رشته، حداقل ۲۶ و حداکثر ۳۲ واحد است که از این تعداد ۴ تا ۶ واحد آن مربوط به پایان‌نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی می‌باشد.

تصریف هر نیمسال تحصیلی ۱۸ هفته شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیمسال می‌باشد.

ماده ۹. چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر دوره تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش‌نیاز هر درس، طبق برنامه درسی مصوب، بر عهده گروه آموزشی است.

تصریف ۱. با توجه به این که دانشجویان متفاوتی استفاده از آینین نامه استعداد درخشنان لازم است تا پایان نیمسال دوم تحصیلی خود حداقل ۲۰ واحد درسی را گذراند و باشند، گروه‌های آموزشی باید در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۲ واحد درسی را ارائه دهند.

تصریف ۲. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را-با احتساب دروس جبرانی- انتخاب کند در نیمسال آخر مرحله آموزشی شرط اخذ حداقل واحد ضروری نیست.

ماده ۱۰. تعداد واحدهای درسی جبرانی با تشخیص گروه آموزشی، حداکثر ۱۲ واحد است.

تصریف ۱. چنانچه رشته/گرایش دانشجو در مقطع کارشناسی با رشته/گرایش در حال تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد متفاوت باشد تا پیش از تصویب پیشنهاد به تشخیص گروه آموزشی، دانشجو موظف به گذراندن حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ واحد جبرانی از درس‌های کارشناسی خواهد بود. کسب نمره قبولی ۱۲ برای دروس جبرانی، الزامی است، اما این نمره در میانگین نیمسال و معدل کل دانشجو محاسبه نمی‌شود. چنانچه دانشجو از کلاس‌های جاری کارشناسی ارشد یا کارشناسی استفاده نکدو کلاس جداگانه‌ای

برای درس‌های جبرانی تشكیل شود، ضروری است داشجو هزینه‌این درس‌ها را طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنای دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه‌پرداز، پرداخت نماید. هزینه‌این دروس طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنای دانشگاه از داشجو دریافت می‌گردد.

تبصرهٔ ۲. فهرست درس‌های جبرانی باید در برنامه‌درسی مصوب گروه آموزشی، تأیید و ثبت شده باشد. هر گونه تصمیم گیری خارج از ضوابط و مقررات یادشده برای دروس جبرانی، در اختیار مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصرهٔ ۳. در صورت اخذ حداقل ۸ واحد درس جبرانی، یک نیمسال به سقف سنت تخصصی داشجو افزوده می‌شود.
تبصرهٔ ۴. داشجو موظف است که دروس جبرانی را حداکثر در دو نیمسال اول تحصیل خود، اخذ نماید.

مادهٔ ۱۱. مدرسان درس‌های دورهٔ کارشناسی ارشد باید حداقل استادیار و دارای حداقل یک سال سابقه تدریس در دانشگاه شهید چمران اهواز در دوره‌های کارشناسی مرتبط، پس از اخذ مدرک دکتری باشند.

مادهٔ ۱۲. واحدهای درسی با نظر شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و بر اساس برنامه‌درسی مصوب هر رشته انتخاب خواهد شد.

مادهٔ ۱۳. آموزش رایگان برای هر داشجو در دورهٔ کارشناسی ارشد فقط یک بار امکان‌پذیر است.

تبصرهٔ ۵. داشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن موظف است برای انتخاب مجلد همان درس یا درس جایگزین (الزاماً از بین دروسی که گروه آموزشی طبق برنامه درسی ارائه می‌دهد)، هزینهٔ مربوط به آن را بر اساس تعریفه مصوب هیئت‌امنای دانشگاه پرداخت کند.

مادهٔ ۱۴. تحصیل هم‌زمان دانشجو در دورهٔ کارشناسی ارشد در دانشگاه شهید چمران اهواز و دیگر مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصرهٔ ۶. دانشجویانی که با مؤسسات دولتی یا غیردولتی رابطه استخدامی (رسمی یا پیمانی) دارند، باید برای طول دورهٔ تحصیل، از محل خدمت خود موافقت‌نامه رسمی به دانشگاه ارائه دهند. در غیر این صورت، دانشگاه مجاز به محروم کردن دانشجو از ادامه تحصیل خواهد بود.

مادهٔ ۱۵. ارزیابی پیشرفت تحصیلی داشجو در هر درس از سوی مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت داشجو در کلاس، انجام دادن تکالیف و نتایج آزمون کسی مستمر و پایانی، در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می‌شود.

مادهٔ ۱۶. حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.

تبصرهٔ ۷. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در بیش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک، درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیت کند، این غیت غیرموجه تلقی شده و نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که حداکثر تا یک ماه پس

از پایان امتحانات آن نیمسال، به شخص شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده غیت داشجو موجه تشخیص داده شود، درس ثبت شده با نمره صفر، از مجموع درس های آن نیمسال حذف می شود. در این صورت رعایت حداقل هشت واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می شود.

تبصره ۲. در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی مانده داشجو در پایان نیمسال بنا به دلایل موجه و خارج از اراده داشجو، به کمتر از ۸ واحد درسی بررسی، این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سوابقات تحصیلی وی محسوب می شود.

تبصره ۳. اگر داشگاه با حذف مجاز درسی موافقت کند و تعداد واحدهای انتخابی در آن نیمسال کمتر از ۸ شود، آن نیمسال در سوابقات تحصیلی داشجو محاسبه می شود و چنانچه داشجو مشروط شود یک نیمسال مشروطی برای وی لحاظ خواهد شد.

مادة ۱۷. در شرایط خاص، حذف یک یا تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی داشجو و تأیید شورای گروه و معافوت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده، پیش از آغاز آزمون پایانی نیمسال و با رعایت و احتساب در سوابقات تحصیلی امکان پذیر است.

تبصره. دانشجویانی که در یکی از درس های نیمسال، بیش از سه شائزدهم غیت غیر موجه داشته باشند، نمی توانند از این ماده استفاده کنند.

مادة ۱۸. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ از ۲۰ و میانگین کل قبل قبول در درس های مرحله آموزشی ۱۴ از ۲۰ است.

تبصره ۱. محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می شود؛ بنابراین نمره مردودی درسی که در نیمسال بعد با موقعیت گذرانده شود در ریزنمرات دانشجو ثبت می شود، اما در میانگین کل محاسبه نخواهد شد.

تبصره ۲. در رتبه بندی دانشجو برای استفاده از هر گونه تسهیلات دانشجویی و آین نامه استعداد درخشان، میانگین تمامی درس های انتخاب شده (قبولی و مردودی) محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳. گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، مشروطی دانشجو در نیمسال های قبل را ملغی نمی کند.

تبصره ۴. تسهیلات تبصره ۱ شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا بر اساس حکم کمیته انصباطی نمره مردودی دریافت می کنند، نمی شود.

مادة ۱۹. چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می شود.

تبصره ۱. دانشجویی که در دو نیمسال تحصیلی، خواه متوالی یا متواب، مشروط شود از ادامه تحصیل محروم می گردد.

تبصره ۲. در صورتی که میانگین نمره کل درس های مرحله آموزشی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو مجاز خواهد بود جهت جبران معدل، حداقل در یک نیمسال تحصیلی (بارعایت سقف مجاز سوابقات تحصیلی)، با نظر استاد راهنمای و تأیید شورای گروه و شورای

تحصیلات تکمیلی داشکده، درس یا درس هایی از دروس گذرانده شده دوره (حداکثر ۸ واحد) که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده است را برای ترمیم میانگین کل، اخذ کد و میانگین کل واحدهای آموزشی خود را به حداقل ۱۴ برساند. در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می شود. دانشجو ضروری است هزینه درس های انتخابی جهت ترمیم معدل را طبق تعریف مصوب هیئت امنای دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه پرداز، پرداخت کند.

ماده ۲۰. دانشجو می تواند با احتساب سوابع تحصیلی، فقط یک نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف ترم استفاده کند.

تبصره ۱. برای مرخصی تحصیلی دانشجو باید درخواست خود را پیش از آغاز نیمسال تحصیلی و برای حذف نیمسال حداکثر تا قبل از شروع امتحانات (طبق تقویم آموزشی) ارائه داده و در صورت تصویب شورای گروه، شورای تحصیلات تکمیلی داشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه به تأیید نهایی خواهد رسید.

تبصره ۲. در صورتی که دانشجو حتی برای یک نیمسال تحصیلی انتخاب واحد نکند، از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۳. بررسی و تصمیم گیری درباره دیگر مصادیق مرخصی تحصیلی مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی (در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه) و نیز مأموریت همسر یا والدین بدون احتساب در سوابع تحصیلی، در اختیار مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۲۱. انصراف از تحصیل در دوره های کارشناسی ارشد نایپوسته با درخواست دانشجو امکان پذیر است. دانشجو می تواند فقط برای یک بار و حداکثر تا دو ماه پس از درخواست انصراف از تحصیل، نسبت به باز پس گیری آن اقدام کند، در غیر این صورت، پس از سپری شدن این مدت، حکم انصراف قطعی او از تحصیل صادر خواهد شد.

تبصره ۱. تصمیم گیری درباره بازگشت به تحصیل دانشجویی که حکم قطعی انصراف از تحصیل او صادر شده است، بر عهده مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره ۲. دانشجوی انصرافی موظف است مطابق قوانین و مقررات دانشگاه به تمامی تعهدات مربوطه عمل کند.

ماده ۲۲. تغییر رشته، انتقال و همچین میهمانی در دوره کارشناسی ارشد منوع است.

تبصره. تصمیم گیری در خصوص تغییر گرایش در موارد خاص، در صورت اعلام موافقت گروه آموزشی و موافقت نهایی معاونت آموزشی دانشگاه امکان پذیر می باشد

ماده ۲۳. در صورتی که دانشجو پس از انصراف از تحصیل، دوباره در دانشگاه قبول شود، واحدهای درسی گذرانده شده وی در دانشگاه قبلی (مطابق با شیوه نامه معادل سازی دروس دانشگاه) قابل معادل سازی خواهد بود.

تبصرهٔ ۱. معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو در مؤسسهٔ قبلی، توسط شورای گروه آموزشی مورد نظر انجام می‌گیرد.

تبصرهٔ ۲. به ازای هر ۱۴ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سوابقات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

ج: ضوابط مرحلهٔ پژوهشی

مادهٔ ۲۴. لازم است پیشنهاده کارشناسی ارشد تا پایان نیمسال دوم در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مصوب گردد.

مادهٔ ۲۵. شرایط راهنمایی دانشجویان کارشناسی ارشد:

۱. تخصص استاد راهنما منطبق با رشتهٔ گرایش دانشجو باشد؛

۲. حداقل دارای مرتبهٔ استادیاری باشد؛

تبصرهٔ استادیاران از سال اول استادیاری خود می‌توانند با تأیید شورای گروه در مشاورهٔ پایان‌نامه‌ها، دوری پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و راهنمایی دوم یک پایان‌نامه ارشد مشارکت داشته باشند. استادیاران از سال دوم می‌توانند با تأیید شورای گروه، راهنمایی یک پایان‌نامه مستقل و یک پایان‌نامه مشترک کارشناسی ارشد را به عهده گیرند.

مادهٔ ۲۶. ارائهٔ پیشنهاده و بررسی آن طی مراحل اجرایی زیر انجام می‌گیرد

۱. دانشجو باید تا پایان نیمسال دوم تحصیلی، استاد راهنمای خود را بین اعضای هیئت‌علمی (طبق ظرفیت اعلامی ساله)

توسط دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی دانشگاه) انتخاب و با ارائهٔ درخواست کنی به مدیر گروه اعلام نماید.

۲. دانشجو موضوع پایان‌نامهٔ خود را با همانگی استاد راهنمای، انتخاب و پیشنهاده خود را تا پایان نیمسال دوم، در شورای گروه آموزشی مربوط تصویب کند. پیشنهاده دانشجو باید پس از تصویب در گروه آموزشی، در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح شود و در صورت رعایت ضوابط و مقررات مربوط و تأیید آن به وسیلهٔ این شورا رسمیت پیدا می‌کند و قابل اجرا خواهد بود.

تبصرهٔ ۱. گروه باید حداقل تا دو هفته پس از دریافت پیشنهاده دانشجو، تشکیل جلسه دهد و نتیجهٔ ارزیابی پیشنهاده را به دانشجو اطلاع دهد. در صورت تصویب پیشنهاده در گروه، پیشنهاده دانشجو باید حداقل تا دو هفته بعد، به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال شود. پیشنهاده دانشجو باید حداقل تا دو هفته بعد، در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح شود.

تبصرهٔ ۲. در صورت اختلاف نظر بین شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در تصویب طرح پیشنهادی؛ اعم از انتخاب استادان راهنمای/استادان مشاور، موضوع و ماهیت طرح پیشنهادی، موضوع در شورایی مشکل از معاون آموزشی و تحصیلات

تکمیلی دانشکده، مدیر گروه مربوطه و مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه مطرح و تصمیم نهایی گرفته خواهد شد. تشکیل شورای مذکور منوط به درخواست تجدیدنظر از سوی گروه آموزشی مربوطه در قالب مصوبه شورای گروه می باشد.

تبصره ۳. در صورت نیاز، دانشجو می تواند با تأیید استاد راهنمای اول، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، نسبت به انتخاب استاد راهنمای دوم از سایر مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین المللی اقدام کند. در شرایط خاص بارعایت ضوابط این شیوه نامه می توان استاد راهنمای دوم با مدرک دکتری تخصصی، بدون وابستگی به مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین المللی باشد.

تبصره ۴. در صورت نیاز به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می توان یک یا دو استاد مشاور با مدرک دکترای تخصصی از داخل یا خارج دانشگاه برای هدایت دانشجو تعیین کرد. در شرایط خاص بارعایت ضوابط این شیوه نامه، می توان از مریان دانشگاه و سایر دانشگاهها با حداقل پنج سال سابقه کار مرتبط و یا متخصصان حرفه‌ای به عنوان استاد مشاور خارج از دانشگاه انتخاب کرد. در اجرای پایان نامه های مورد حمایت سازمان ها، می توان از مشاوره کارشناسان ارشد آن ها که دارای سابقه تحقیقاتی مورد تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می باشند، استفاده نمود.

تبصره ۵. در صورتی که دو استاد مشاور برای پایان نامه انتخاب شود، امتیاز موردنظر واحد آن به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد. در یک پایان نامه ارشد، تعداد استادان راهنما و مشاور نباید از سه نفر بیشتر باشد.

تبصره ۶. در شرایط خاص، بارعایت ضوابط این شیوه نامه، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می توان استاد راهنمای دوم و مشاور را با مدرک دکتراز متخصصان واجد شرایط خارج از مؤسسه نیز انتخاب کرد.

تبصره ۷. هیچ کدام از بستگان درجه یک دانشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر و فرزند) نمی توانند راهنمایی، مشاوره و یا داوری پایان نامه او را به عهده گیرند.

ماده ۲۷. ضوابط تغییر در استادان راهنما یا مشاور پس از تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه به شرح زیر است:

تغییر استادان راهنما:

- ۱) در مورد استاد راهنمای اول، پیشنهاد از سوی مدیر گروه، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و یا معاونت آموزشی دانشگاه و در مورد استاد راهنمای دوم پیشنهاد از سوی استاد راهنمای اول با ذکر دلایل توجیهی در شورای گروه آموزشی مطرح و در صورت تصویب، مراتب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می شود؛
- ۲) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده؛
- ۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه؛

تغییر استادان مشاور:

(۱) پیشنهاد از سوی استاد راهنما با دلایل توجیهی به گروه آموزشی؛

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای گروه؛

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده؛

(۴) اطلاع‌رسانی از طرف دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

تبصره ۱. جهت طرح هر یک از پیشنهادهای یادشده در شورای گروه نباید بیش از شش ماه از تصویب طرح پیشنهادی پایان‌نامه در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده گذشته باشد.

تبصره ۲. چنانچه استاد راهنمای اول در هر یک از مراحل انجام پایان‌نامه، بازنشسته شود باید نقش آن از استاد راهنمای اول به استاد راهنمای دوم تغییر یابد.

ماده ۲۸. دانشجو پس از تلوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنما موظف است باراعیت ضوابط دانشگاه، در حضور هیئت‌داوران از پایان‌نامه خود دفاع کند.

تبصره. چنانچه میانگین کل نمره‌های دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دوره کمتر از ۱۶ باشد، اجازه دفاع از پایان‌نامه نخواهد داشت.

ماده ۲۹. دفاع از پایان‌نامه به درخواست دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنما مبنی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی پایان‌نامه و ارائه مستندات زیر پس از گذشت حداقل ۴ ماه از تصویب طرح پیشنهادی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انجام می‌شود:

(۱) ارائه پایان‌نامه آماده‌شده؛

تبصره. در رشته‌های غیر از مجموعه زبان‌های خارجی (انگلیسی، فرانسه و عربی) دانشجو می‌تواند با موافقت استادان راهنما، پایان‌نامه خود را به زبان انگلیسی بنویسد. در مجموعه رشته‌های زبان‌های خارجی پایان‌نامه باید به زبان رشته تحصیلی تهیه و ارائه گردد.

(۲) تأیید کتبی استاد/استادان راهنما مبنی بر کفایت دستاوردهای علمی و پژوهشی پایان‌نامه مطابق با طرح پیشنهادی مصوب؛

ماده ۳۰. در صورت فراهم بودن شرایط یادشده، دفاع از پایان‌نامه طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

(۱) درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنما در سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی دانشگاه (RMS)؛

(۲) طرح موضوع در شورای گروه آموزشی؛ (تأیید مستندات و تاریخ دفاع حداقل سه هفته بعد از طرح موضوع در شورای گروه) و تعیین دو عضو هیئت‌علمی دارای تخصص مرتبط با موضوع پایان‌نامه به عنوان داور (با حداقل مرتبه استادیاری)

تبصره. داوران پیشنهادی باید هیچ گونه نسبت خانوادگی با اعضای دخیل در پایان نامه داشته باشند.

(۳) تعیین روز و ساعت و محل برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه در شورای گروه وارسال مدارک موردنیاز، حداقل دو هفته قبلاً از دفاع از پایان نامه به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت اخذ مجوز دفاع؛

(۴) بررسی درخواست و مستندات دفاع از پایان نامه در معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و در صورت تأیید، با تعیین نماینده تحصیلات تکمیلی، مجوز دفاع صادر می شود؛

تبصره. نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده باید از بین اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل دو سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی دیگری غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنمای باشد.

(۵) جلسه دفاع در حضور استاد/استادان راهنمای و مشاور، هر دو داور و باما مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده برگزار می شود. مسؤولیت اجرایی برگزاری دفاع به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

تبصره ۱. در صورت غیبت استاد راهنمای اول یا داور/داوران، جلسه دفاع رسمیت نخواهد داشت. اگر استاد راهنمای اول به دلایلی چون حضور در فرصت مطالعاتی نتواند در جلسه دفاع حضور یابد، ضرورت دارد از روش های جایگزینی همچون استفاده از دور سخنی (ویدئو کفرانس) به صورت مجازی در جلسه دفاع حضور یابد.

تبصره ۲. داوران می توانند از طریق دور سخنی (ویدئو کفرانس) داوری خود را راجام دهند و در چنین مواردی نماینده تحصیلات تکمیلی به جای آنها کاربرگهای مربوطه را امضاء خواهد کرد. در هر حال، اگر داور یا داوران نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی در جلسه دفاع حضور داشته باشند، جلسه رسمیت نخواهد داشت.

تبصره ۳. در شرایط خاص و در صورتی که استاد راهنمای دوم و یا استاد مشاور نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی (ویدئو کفرانس) در جلسه دفاع حضور داشته باشند، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کتبی (بدون نیاز به تکمیل کاربرگ نمره دهنی) به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام نمایند تا نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.

ماده ۳۱. نمره پایان نامه در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزیابی آن بر اساس کیفیت علمی - پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه نگارش وغیره بر اساس کاربرگ پیوست صورت می پذیرد و به صورت قبول با درجه عالی (۱۹ تا ۲۰)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۷/۹۹)، خوب (۱۶ تا ۱۵/۹۹) متوسط (۱۴ تا ۱۳) و همچنین غیر قابل قبول (کمتر از ۱۴) خواهد بود.

تبصره ۱. ملاک تصمیم گیری در خصوص قبول و رد پایان نامه و همچنین درجه آن، میانگین نمرات استاد/ استاد راهنمای مشاور/ مشاوران و داوران است که لازم است هر یک به طور مستقل نمره خود را به نماینده تحصیلات تکمیلی جهت جمع‌بندی تحويل دهند. استاد راهنمای (یا میانگین نمره استاد راهنمای) با ضریب ۳، نمره هر یک از داوران با ضریب ۳ و استاد مشاور (یا میانگین نمره استاد مشاور) با ضریب یک خواهد بود. نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه‌های دفاع نمره‌ای خواهد داشت.

تبصره ۲. چنانچه پایان نامه دانشجو غیرقابل قبول (کمتر از ۱۴ ارزیابی شود، با تأیید هیئت داوران فقط یکبار دیگر در سقف مدت مجاز تحصیل، به دانشجو اجازه داده می‌شود تا از پایان نامه خود دفاع کند.

تبصره ۳. دانشجویی که در فرصت تعیین شده تواند از پایان نامه خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به او اعطا می‌شود

ماده ۳۲. نهره نگارش و صحافی پایان نامه مطابق با شیوه نامه مصوب داشکشکه محل تحصیل دانشجوست.

ماده ۳۳. چنانچه دانشجو در تدوین پایان نامه تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری وغیره) انجام دهد و این موضوع از سوی کمیته بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه اثبات شود، از ادامه تحصیل محروم می‌گردد و فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می‌کند.

تبصره ۴. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کمیته بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادره خواهد شد.

ماده ۳۴. معیار دانش آموختگی، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ از واحدهای گذرانده شده و کسب درجه قبولی از پایان نامه است. تاریخ دانش آموختگی بر مبنای روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان نامه تعیین می‌شود.

ماده ۳۵. دانشجو پس از گذراندن موقعیت آمیز مراحل آموزشی و پژوهشی و قبولی پایان نامه، دانش آموخته دوره کارشناسی ارشد نایوسه شناخته می‌شود و باید حداقل تا دو ماه پس از جلسه دفاع، اصلاحات موردنیاز را طبق نظر استاد راهنما انجام دهد.

تبصره ۵. دانشجو باید حداقل تا سه ماه پس از تاریخ دفاع، نسبت به انجام اصلاحات پایان نامه، ثبت آن در سیستم اطلاعات پژوهشی دانشگاه و انجام مراحل تسویه حساب اقدام نماید. در صورت تأخیر، مسئولیت آن بر عهده دانشجو بوده و مطابق مقررات جاری دانشگاه با ایشان رفتار خواهد شد.

ماده ۳۶. دانشجو متعهد است که انتشار هر گونه دستاورده از پایان نامه را با تأیید استاد راهنمای مطابق با مقررات و حفظ مالکیت دانشگاه به انجام برساند.

ماده ۳۷. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی ارشد محروم خواهد شد:

- (۱) میانگین کل نمرات مرحله آموزشی (بارعایت تبصره ۲ ماده ۱۹ این شیوه‌نامه) کمتر از ۱۴ شود؛
- (۲) دانشجو در دونیمسال تحصیلی مشروط شود (بارعایت تبصره ۱ ماده ۱۹ این شیوه‌نامه)؛
- (۳) پایان‌نامه دانشجو مردود (کمتر از ۱۴) ارزیابی شود (بارعایت تبصره ۲ ماده ۳۱ این شیوه‌نامه)؛
- (۴) مدت تحصیل دانشجو یش از حد مجاز به طول انجامد؛
- (۵) ترک تحصیل و عدم حضور دانشجو به تأیید گروه آموزشی، داشکده و دانشگاه رسیده باشد (بارعایت تبصره ۲ ماده ۲۰ این شیوه‌نامه).

تبصره. در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی ارشد، طبق ضوابط دانشگاه، تسویه حساب دانشجو (اعم از روزانه، شبانه و پردیس) و بازگرداندن مدارک ثبت‌نامی و تحويل گواهی کارنامه تحصیلی، منوط به پرداخت شهریه مصوب خواهد بود.

ماده ۳۸. تفسیر موارد مورد پرسش و اتخاذ تصمیم‌نهایی درباره مفاد این شیوه‌نامه به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

"شیوه‌نامه اجرایی دورهٔ دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۶-۱۳۹۵)"

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی دورهٔ دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه با توجه به آیین‌نامه مصوب جلسهٔ شماره ۸۷۱ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شیوه‌نامه اجرایی دورهٔ Ph.D. را به شرح زیر تصویب کرد.

الف: ضوابط کلی دوره

مادهٔ ۱. تحصیل در دورهٔ دکتری تخصصی (Ph.D.) تمام وقت است و پذیرفته شدگان موظف هستند که طبق برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ارائه شده از طرف گروه آموزشی، در دانشگاه حضور فعال و تمام وقت داشته باشند. همچنین تحصیل هم‌زمان دانشجو در سایر دوره‌های تحصیلی و مؤسسات آموزشی و پژوهشی ممنوع می‌باشد.

تبصرهٔ دانشجویانی که با مؤسسات دولتی یا غیردولتی رابطهٔ استخدامی (رسمی یا پیمانی) دارند، باید برای طول دورهٔ تحصیل، از محل خدمت خود موافقت‌نامهٔ رسمی به دانشگاه ارائه دهن. در غیر این صورت، دانشگاه مجاز به محروم کردن دانشجو از ادامهٔ تحصیل دانشجو خواهد بود.

مادهٔ ۲. دانشجویانی که از سوی سازمان سنجش به صورت نیمه‌مت مرکز گزینش و معرفی شده‌اند، لازم است در هنگام ثبت‌نام گواهی حدنصاب آزمون‌های زبان انگلیسی (حداقل نصاب قابل قبول در آزمون MSRT (۵۰)، TOEFL (۴۶۰)، IELTS (۶۰)، TOLIMO (۵/۵)، آزمون زبان عمومی دانشگاه‌های جامع کشور (۵۰) و آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز (۵۰) می‌باشد) را رایه دهند.

تبصرهٔ دانشجویانی که در زمان ثبت‌نام، گواهی زبان را رایه ندهند تا پایان نیمسال اول جهت کسب نمرهٔ حدنصاب زبان فرصت داده خواهد شد. در غیر این صورت، دانشجو موظف است جهت شرکت در آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز در دوره‌های آمادگی مرکز زبان دانشگاه شرکت کند.

ماده ۳. گروههای مجری می‌توانند به دوشیوه آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور دانشجو پذیرند. گروههای توافقنامه توافقنامه در صورت اخذ مجوز لازم از شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، به ازای هر ۵ دانشجوی دکتری آموزشی-پژوهشی، یک دانشجوی دکتری به شیوه پژوهش محور جذب کنند.

ماده ۴. مدت تحصیل در دوره دکتری تخصصی در هر دوشیوه آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور، حداقل شش وحداکثر هشت نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد حداکثر دو نیمسال دیگر به سوابع دانشجو اضافه کند. تمدید نیمسال‌های نهم و دهم با درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنماء، شورای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه انجام می‌شود. برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان، تمدید نیمسال نهم رایگان و تمدید نیمسال دهم منوط به پرداخت هزینه طبق تعریف مصوب هیئت‌امنای دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۲. چنانچه دانشجو نتواند تا پایان نیمسال دهم دانش آموخته شود، باید پرونده دانشجو با درخواست کتبی او و تأیید استاد راهنماء گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداکثر تا یک ماه پیش از پایان نیمسال دهم، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت تصمیم‌گیری و طرح در کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع داده شود. در صورت تأیید یک نیمسال دیگر، هزینه آن مطابق با تعریف مصوب هیئت‌امنای دانشگاه از دانشجو اخذ خواهد شد. اگر درخواست دانشجو به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نشود، دانشجو در پایان نیمسال دهم به علت اتمام سوابع مجاز تحصیلی، اخراج خواهد شد.

ماده ۵. لازم است دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال دوم در خصوص انتخاب استاد راهنمای خود از میان اعضای هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز اقدام کند. تعیین استاد راهنماء با حداقل مرتبه استادیاری با درخواست دانشجو و موافقت عضو هیئت‌علمی و تأیید گروه صورت می‌گیرد.

تبصره. در صورت نیاز، دانشجو می‌تواند با تأیید استاد راهنمای اول، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و صدور مجوز از سوی مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نسبت به انتخاب استاد راهنمای دوم و مشاور از سایر مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبرین المللی اقدام کند.

ماده ۶. تغیر رشته و انتقال دانشجو در دوره دکتری تخصصی، ممنوع است.

تبصره. در شرایط خاص، با ارائه دلایل توجیهی و موافقت توسط استاد راهنماء، شوراهای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده، دانشجو می‌تواند در طول دوره تحصیل، فقط یک درس را به عنوان مهمان در یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید مدیریت تحصیلات تکمیلی بگذراند.

ماده ۷. اصراف از تحصیل در دوره‌های دکتری تخصصی با درخواست دانشجو امکان‌پذیر است، دانشجو می‌تواند حداکثر تا یک

ماه پس از درخواست اصراف از تحصیل نسبت به بازپس‌گیری آن اقدام کند.

تصریه. دانشجوی انصارافی موظف است مطابق قوانین و مقررات دانشگاه به تمامی تعهدات مربوطه، عمل کند.

ماده ۸ در شرایط خاص، حذف نیمسال با درخواست دانشجو، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات و با تصویب شوراهای گروه

دانشکده و شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان‌پذیر است.

ماده ۹. دانشجو در هر دو شیوه آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور می‌تواند حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی باحتساب

سالهای استفاده کند.

تصریه. در صورتی که دانشجو حتی برای یک نیمسال تحصیلی انتخاب واحد نکند، از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ب: ضوابط مرحله آموزشی

ماده ۱۰. آموزش در دوره‌های دکتری تخصصی مبتنی بر نظام واحدی انجام می‌شود. مجموع واحدهای دوره دکتری ۳۶ واحد است

که در شیوه آموزشی-پژوهشی ۱۲ تا ۱۸ واحد آن، واحدهای درسی و ۱۸ تا ۲۴ واحد آن مربوط به رساله است. در شیوه

پژوهش محور نیز ۶ واحد آن واحدهای درسی مرتبط با موضوع رساله و ۳۰ واحد آن نیز مربوط به رساله است.

تصریه ۱. هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیمسال می‌باشد.

تصریه ۲. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی موظف است حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی را انتخاب کند.

تصریه ۳. گروههای آموزشی موظف هستند که تعداد ۱۲ تا ۱۸ واحد درسی را حداکثر در دو نیمسال تحصیلی ارائه دهند.

توضیح: در نیمسال آخر مرحله آموزشی شرط اخذ حداقل واحد ضروری نیست.

تصریه ۴. حذف اضطراری یا تک‌درس در دوره‌های دکتری ممنوع است.

ماده ۱۱. در صورت لزوم حداکثر در یک نیمسال تحصیلی به تشخیص استاد راهنمای و تأیید گروه، دانشجو موظف به گذراندن

حداکثر ۶ واحد جبرانی از درس‌های کارشناسی یا کارشناسی ارشد خواهد بود. نمره این درس‌ها در معدل دانشجو محاسبه نمی‌شود.

دانشجو باید هرینه این درس‌ها را طبق تعریف مصوب هیئت‌امنای دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه پرداز پرداخت کند.

ماده ۱۲. واحدهای درسی با نظر شوراهای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده و بر اساس برنامه درسی مصوب هر رشته انتخاب

خواهد شد.

ماده ۱۳. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول در درس‌های مرحله آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

تبصره ۱. در صورتی که میانگین نمره کل درس‌های مرحله آموزشی کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز خواهد بود جهت جبران معدل، حداکثر در یک نیمسال تحصیلی با نظر استاد راهنمای تأیید شوراهای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده، درس یا درس‌هایی از دروس گذرانده شده دوره رابرای ترمیم میانگین کل، اخذ کند و با موقیت بگذراند، در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می‌شود. دانشجو باید هزینه درس‌های انتخابی جهت ترمیم معدل را طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنای دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه پرداز پرداخت کند.

تبصره ۲. محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می‌شود؛ بنابراین نمره مردودی درسی که در نیمسال بعد با موقیت گذرانده شود، در میانگین کل محاسبه نخواهد شد.

تبصره ۳. دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن موظف است برای انتخاب مجلد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس تعریفه مصوب هیئت‌امنای دانشگاه پرداخت کند.

تبصره ۴. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در بیش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیت کند، این غیت غیرموجه تلقی شده و آن درس حذف خواهد شد. در این صورت رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۱۴. مدرسان درس‌های دوره دکتری تحصیلی می‌باید حداقل استادیار و دارای سه سال سابقه کار در گروه آموزشی مربوط پس از تاریخ اخذ مدرک دکتری باشند و نیز حداقل دو سال سابقه تدریس در دوره‌های کارشناسی ارشد یادکری عمومی را داشته باشند.

ماده ۱۵. گروه‌های آموزشی باید برای دانشجویان هر ورودی دوبار تاریخ آزمون جامع تعیین کنند و همه دانشجویان پس از پایان دوره آموزشی (به تأیید معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده) و قبولی در آزمون‌های معتبر زبان انگلیسی، موظف به شرکت در اولین آزمون جامع خواهند بود. شرکت نکردن دانشجو در آزمون جامع تعیین شده از سوی گروه، به هر دلیل - به جز مخصوصی تحصیلی بدون احتساب در سال‌های پیش از آن - ممنوع است. اگر دانشجو در اولین آزمون جامع برگزار شده، شرکت نکند و یا نمره قبولی به دست نیاورد، تنها یکبار دیگر می‌تواند در آزمون جامع شرکت کند. عدم موقیت دانشجو در بار دوم منجر به محرومیت از تحصیل او خواهد شد. معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده باید پس از برگزاری هر آزمون جامع، نتیجه را در سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی دانشگاه (RMS) ثبت کند. در صورت عدم کسب حد نصیب لازم در بار دوم، در شرایط خاص با درخواست دانشجو، پرونده‌وی جهت تصمیم گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در آزمون جامع، به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

قبولی در آزمون جامع لازمه صدور مجوز دفاع از طرح پیشنهادی رساله می‌باشد و این آزمون طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

(۱) درخواست کتبی دانشجو و موافقت استاد راهنما خطاب به مدیر گروه

(۲) پس از طرح موضوع در جلسه گروه، تاریخ و ساعت و محل برگزاری آزمون‌های کتبی و شفاهی جامع تعیین می‌گردد. همچنین در شورای گروه سه نفر از مدرسان دوره (استاد راهنما و دو نفر دیگر) که حداقل یکی از آن‌ها باید دارای حداقل مرتبه دانشیاری باشد، به عنوان آزمون گیرندگان مرحله کتبی تعیین می‌شوند. سؤالات کتبی باید از سه تا چهار درس از دروسی که توسط دانشجو گذرانده شده‌اند، با تشخیص گروه آموزشی و متناسب با ارزش آن درس‌ها طرح شوند. درخواست برگزاری آزمون کتبی جامع از سوی گروه به معافونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده ارسال می‌گردد.

(۳) موضوع در شورای تحصیلات تكمیلی دانشکده مطرح می‌شود و در صورت تصویب، مدارک موردنیاز مطابق با چك لیست‌های تحصیلات تكمیلی و با پیشنهاد یک نفر به عنوان ناظر، حداقل سه هفته قبل از آزمون کتبی به مدیریت تحصیلات تكمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌گردد.

(۴) درخواست و مستندات آزمون جامع در تحصیلات تكمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آزمون صادر می‌گردد.

(۵) سؤالات آزمون کتبی توسط مدیر گروه از آزمون گیرندگان جمع آوری می‌شود و با مسؤولیت اجرایی مدیر گروه، آزمون برگزار می‌شود.

(۶) آزمون شفاهی جامع با هماهنگی مدیر گروه، استاد راهنما، نماینده تحصیلات تكمیلی و دو یاسه نفر از مدرسان دوره (غیر از آزمون گیرندگان مرحله کتبی) برگزار خواهد شد. در صورتی که تعداد مدرسان برای آزمون شفاهی جامع، کافی نباشد می‌توان از متخصصان رشته/ گرایش و یا آزمون گیرندگان مرحله کتبی برای آزمون شفاهی استفاده کرد.

(۷) جهت قبولی در آزمون جامع، دانشجو می‌باید در مجموع درس‌های آزمون کتبی (با ضریب ۰/۳۰٪) و شفاهی (با ضریب ۰/۷۰٪) که حداقل به فاصله دو هفته برگزار می‌شوند، حداقل نمره ۱۶ از ۲۰ را کسب نماید. دانشجویی که در آزمون کتبی نتواند حداقل نمره ۱۲ در هر ماده امتحانی و میانگین کل ۱۴ در مجموع مواد را به دست آورد، نمی‌تواند در آزمون شفاهی شرکت کند و این به مترله مردودی دانشجو در ارزیابی جامع محاسبه خواهد شد.

تبصره ۱. نماینده تحصیلات تكمیلی پیشنهادی دانشکده باید از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل پنج سال سابقه کار در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما انتخاب شود.

تبصره ۲. گروههای آموزشی باید حداقل دو ماه پیش از برگزاری آزمون جامع، عنوانین درس‌های انتخابی برای آزمون را به دانشجویان اطلاع دهن و دانشجویان نیز باید تا این زمان، درخواست کبی خود را برای شرکت در آزمون جامع به گروه تحويل دهند.

تبصره ۳. آگر دانشجو نتواند تا پایان نیمسال ششم در آزمون ارزیابی جامع قبول شود، پرونده او از طریق معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، برای تصمیم گیری درباره محرومیت از ادامه تحصیل او، به مدیرت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال خواهد شد.

ج: ضوابط مرحله پژوهشی

ماده ۱۶. لازم است در شیوه پژوهش محور تا پایان نیمسال سوم و در شیوه آموزشی - پژوهشی تا پایان نیمسال چهارم طرح پیشنهادی رساله (پروپوزال) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مصوب گردد.

ماده ۱۷. در شیوه آموزشی - پژوهشی، استاد راهنمای اول باید حداقل مرتبه استادیار و سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی داشته باشد و همچنین دو پایان‌نامه کارشناسی ارشد را در دانشگاه راهنمایی کرده باشد. هر یک از استادان راهنمای باید حداقل دو مقاله بنامیه معتبر (ISI علمی - پژوهشی یا ISI) به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز در سه سال اخیر منتشر کرده باشند. استاد راهنمای اولین رساله‌ای را که در دوره دکتری تخصصی راهنمایی می‌کند، به‌طور مشترک (با یکی از اعضاء گروه آموزشی که دارای تجربه راهنمایی رساله دکتری است)، به عهده گیرد. در شیوه پژوهش محور، علاوه بر شرایط یادشده برای استادان راهنمای، لازم است استاد راهنمای اول دو طرح پژوهشی را به اتمام رساند یا در دست اجرا داشته باشد که از این میان، حداقل یک طرح می‌باید تقاضامحور با دستگاه‌های اجرایی باشد.

تبصره ۱. در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنمای و با تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، مسئولیت راهنمایی رساله دانشجو را دو استاد راهنمای به‌طور مشترک عهده‌دار می‌شوند.

تبصره ۲. در صورت نیاز به پیشنهاد استاد راهنمای و تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان یک یا دو استاد مشاور با حداقل مرتبه استادیار برای هدایت دانشجو تعیین کرد. در صورتی که دو استاد مشاور برای رساله انتخاب شوند، امتیاز و واحد آن به تساوی می‌ین آن‌ها تقسیم می‌شود.

تبصره ۳. در شرایط خاص بارعایت ضوابط این شیوه‌نامه، با درخواست استاد راهنمای و تأیید شوراهای گروه و دانشکده و تأیید مدیرت تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌توان استاد راهنمای دوم (دارای مدرک دکتری تخصصی) و استاد مشاور (از متخصصان حرفه‌ای) را خارج از مؤسسه انتخاب کرد. به‌حال در یک رساله، تعداد استادان راهنمای و مشاور نباید از چهار نفر بیشتر باشند.

تبصرهٔ ۴. هیچ کدام از بستگان درجهٔ یک دانشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر و فرزند) نمی‌تواند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله او را به عهده گیرند.

مادهٔ ۱۸. ارائه طرح پیشنهادی رساله (پروپوزال) طی مراحل اجرایی زیر انجام می‌گیرد:

(۱) ارائه موضوع با اعلام آمادگی دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنمایی و مشاور به شورای گروه

(۲) پس از طرح موضوع در جلسهٔ گروه، تاریخ و ساعت و محل برگزاری دفاع از طرح پیشنهادی رساله تعیین می‌گردد. همچنین سه نفر متخصص مرتب شامل دو نفر با حداقل مرتبه استادیار و حداقل سه سال سابقه تدریس در دانشگاه و یک نفر با حداقل مرتبه دانشیار به عنوان داور تعیین می‌شوند. مراتب به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد. یک نفر از داوران می‌تواند از متخصصان خارج از دانشگاه با مدرک دکتری تخصصی باشد.

تبصرهٔ گروه باید حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پروپوزال دانشجو، تاریخ و ساعت و محل برگزاری جلسهٔ دفاع از پروپوزال را تعیین کند.

(۳) موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح می‌شود و در صورت تصویب همراه با مدارک موردنیاز مطابق با چک لیست‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با پیشنهاد یک ناظر، حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پروپوزال دانشجو و صورت جلسهٔ گروه آموزشی دربارهٔ تعیین تاریخ جلسهٔ دفاع از پروپوزال، طرح پیشنهادی رساله به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌گردد.

تبصرهٔ نمایندهٔ تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشکده برای جلسهٔ دفاع از پروپوزال، باید از میان اعضای هیئت‌علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی دیگری غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنمایی باشد.

(۴) درخواست و مستندات دفاع از طرح پیشنهادی رساله حداکثر تا دو هفته پس از دریافت آن، در تحصیلات تکمیلی دانشگاه، بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌شود.

(۵) طرح پیشنهادی رساله برای داوران انتخاب شده ارسال می‌گردد، سپس جلسهٔ دفاع از آن در حضور سه داور منتخب، استادان راهنمایی و مشاور و نمایندهٔ تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود. مسئولیت اجرایی جلسهٔ دفاع به عهدهٔ نمایندهٔ تحصیلات تکمیلی است.

(۶) در صورت تأیید حداقل دو نفر از هیئت‌داوران با کلیات طرح پیشنهادی رساله، اصلاحات موردنظر داوران صورت جلسه و به دانشجو و استاد راهنمایی ابلاغ می‌گردد.

(۷) در صورت اعمال اصلاحات پیشنهادی داوران، طرح پیشنهادی رساله از طریق گروه و حداکثر تا دو هفته پس از انجام اصلاحات، به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد.

(۸) حداکثر تا دو هفته بعد، باید طرح پیشنهادی رساله در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح شود و صورت جلسه شورابه مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد. در صورت رعایت خصوصیات و مقررات و تأیید آن بهوسیله شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، طرح پیشنهادی رساله دانشجو رسمیت می‌باید و قابل اجرا خواهد شد.

ماده ۱۹. خصوصیات تغییر در استادان راهنمای مشاور پس از تصویب طرح پیشنهادی رساله

تغییر استادان راهنمای:

(۱) در مورد استاد راهنمای اول، پیشنهاد از سوی مدیر گروه یا معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده یا معاونت آموزشی دانشگاه و در مورد استاد راهنمای دوم پیشنهاد از سوی استاد راهنمای اول با ذکر دلایل توجیهی در شورای گروه آموزشی مطرح و در صورت تصویب، مراتب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌شود.

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تغییر استادان مشاور:

(۱) پیشنهاد از سوی استاد راهنمای با دلایل توجیهی به گروه آموزشی

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای گروه

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده

(۴) اطلاع‌رسانی از طرف دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تبصره جهت طرح هر یک از پیشنهادهای یادشده در شورای گروه نباید بیش از یک سال از تصویب طرح پیشنهادی رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذشته باشد.

ماده ۲۰. دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آینه نامه مصوب وزارت، در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از مؤسسه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

ماده ۲۱. دفاع از رساله به درخواست دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنمایی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی رساله و ارائه

مستندات زیر پس از گذشت حداقل ۶ ماه از تصویب طرح پیشنهادی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود:

(۱) ارائه گواهی پذیرش یا چاپ یک مقاله مستخرج از رساله در شیوه آموزشی-پژوهشی و دو مقاله مستخرج از رساله در شیوه پژوهش محور در مجلات علمی-پژوهشی دارای نمایه ISC و ضریب تأثیر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا حوزه علمیه و یا دارای نمایه بین المللی ISI دارای ضریب تأثیر در JCR که در لیست مجلات بی اعتبار وزارت علوم و دانشگاه نیز نباشد.

تبصره ۱. چنانچه مقاله دانشجو در مجله‌ای به چاپ برسد که هر یک از استادان راهنما و مشاور سردیر آن باشند و یا مجله متعلق به گروه آموزشی باشد که دانشجو در آن مشغول به تحصیل است، آن مقاله برای دفاع از رساله پذیرفته نخواهد شد.

تبصره ۲. در صورتی که هر کدام از استاد/استادان راهنما به هر دلیل تمایل به ذکر نام خود در مقاله مستخرج از رساله نداشته باشد لازم است ضمن تأیید صحت مقاله و نتایج آن، موضوع را پیش از ارسال مقاله به صورت کتبی به اطلاع مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه برساند تا در سوابق دانشجو ثبت شود. در صورت عدم اطلاع رسانی قبلی، مقاله مورد نظر برای دفاع پذیرفته نخواهد شد.

(۱) رساله چاپ شده.

تبصره: دانشجو می‌تواند با موافقت استادان راهنما، رساله خود را به زبان انگلیسی بنویسد.

(۲) تأیید کتبی استاد/استادان راهنما مبنی بر کفايت دستاوردهای علمی و پژوهشی رساله مطابق با طرح پیشنهادی مصوب.

(۳) تأیید دستگاه اجرایی سفارش دهنده طرح در شیوه پژوهش محور

ماده ۲۲. در صورت فراهم بودن شرایط یادشده، دفاع از رساله طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

(۱) طرح موضوع در جلسه گروه، تأیید مستندات لازم و پیشنهاد حداقل پنج عضو هیئت‌علمی با تخصص مرتبط با رساله (علاوه بر استادان راهنما و مشاور) با حداقل مرتبه استادیاری و حداقل پنج سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی جهت داوری رساله از داوران پیشنهادی لازم است حداقل سه عضو از داخل و حداقل دو عضو از خارج از دانشگاه شهید چمران اهواز باشند. یکی از داوران خارجی می‌تواند از متخصصان حرفه‌ای دارای مدرک دکتری تخصصی انتخاب شود.

(۲) طرح موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و انتخاب سه داور از میان داوران پیشنهادی گروه. در صورت تصویب موضوع مدارک موردنیاز مطابق با چک لیست‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه و پیشنهاد یک ناظر، سه هفته قبل از دفاع از رساله به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌گردد.

تبصره ۱. از داوران انتخابی لازم است حداقل یک نفر با مرتبه دانشیار و حداقل یک نفر از خارج از دانشگاه شهید چمران اهواز باشد.

تبصره ۲. نماینده تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشکده می‌باید از میان اعضای هیئت‌علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما باشد.

(۳) در خواست و مستندات دفاع از رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌گردد.

۴) جلسه دفاع در حضور استاد/استادان راهنمای استاد/استادان مشاور، هر سه داور، نماینده دستگاه سفارش دهنده طرح (در شیوه پژوهش محور) و با مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی داشکده برگزار می شود. مسؤولیت اجرایی برگزاری دفاع به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده است.

تبصره ۱. در صورت غیبت استاد راهنمای اوّل یا داور/داوران، جلسه دفاع رسمیت نخواهد داشت. اگر استاد راهنمای اوّل به دلایلی چون حضور در فرصت مطالعاتی و... نتواند در جلسه دفاع حضور یابد و امکان استفاده از ویدئو کفرانس هم وجود نداشته باشد، باید تا پیش از صدور مجوز برگزاری جلسه دفاع، این موضوع را به شکل کبی برای تصمیم گیری به مدیریت تحصیلات تکمیلی داشگاه اطلاع دهد. چنانکه با عدم حضور استاد راهنمای موافقت شود، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کبی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده اعلام کند تا نماینده تحصیلات تکمیلی، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.

تبصره ۲. در شرایط خاص و در صورتی که استاد راهنمای دوم و یا استاد مشاور نتواند به شکل حضوری و یا از طریق ویدئو کفرانس در جلسه دفاع حضور داشته باشد، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کبی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده اعلام کند تا نماینده تحصیلات تکمیلی داشکده، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.

تبصره ۳. داوران می توانند از طریق ویدئو کفرانس داوری خود را انجام دهند و در چنین مواردی، نماینده تحصیلات تکمیلی به جای آنها برگه ها و فرم های مربوطه را امضاء خواهد کرد. به حال اگر داور یا داوران نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق ویدئو کفرانس در جلسه دفاع حضور داشته باشد، جلسه رسمیت نخواهد داشت.

ماده ۲۳. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزیابی آن بر اساس کیفیت علمی پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه نگارش وغیره بر اساس فرم پوست صورت می پذیرد و به صورت قبول با درجه عالی (۲۰ تا ۱۹)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۷/۹۹) و خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹) و همچنین غیرقابل قبول (کمتر از ۱۶) ارزیابی می شود.

تبصره ۱. چنانچه رساله دانشجو غیرقابل قبول (کمتر از ۱۶) ارزیابی شود، با تأیید هیئت داوران فقط یک بار دیگر در سقف مدت مجاز تحصیل، به دانشجو اجازه داده می شود تا از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲. ملاک تصمیم گیری در خصوص قبول و رد رساله و همچنین درجه آن میانگین نمرات استاد/استادان راهنمای و مشاور/ مشاوران و داوران است که لازم است هر یک به طور مستقل نمره خود را به نماینده تحصیلات تکمیلی جهت جمع بندی تحويل دهند. نمره استاد/استادان راهنمای و داوران ضریب ۳ و نمره استاد/استادان مشاور ضریب ۱ خواهد بود. نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه های دفاع نمره های نخواهد داشت.

تبصره ۳. داشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطاء می‌شود.

ماده ۲۴. تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از رساله است.

ماده ۲۵. نحوه نگارش و صحافی رساله مطابق با شیوه نامه مصوب دانشکده محل تحصیل داشجو می‌باشد.

ماده ۲۶. داشجو پس از گذراندن موفق مراحل آموزشی و پژوهشی و قبولی رساله، دانش آموخته دوره دکتری تخصصی (Ph.D) شناخته می‌شود و باید حداکثر تا دو ماه پس از جلسه دفاع، اصلاحات موردنیاز را طبق نظر استاد راهنمای انجام دهد.

تبصره. داشجو باید حداکثر تا سه ماه پس از تاریخ دفاع، نسبت به انجام مراحل تسویه حساب اقدام کند. در صورت تأخیر، موضوع جهت تصمیم گیری به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارجاع می‌شود تا با توجه به شرایط، در خصوص جرمیه مالی، کسر یک نمره و یا الغو دفاعیه داشجو اقدام شود.

ماده ۲۷. در موارد زیر داشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) محروم خواهد شد:

(۱) میانگین کل نمرات مرحله آموزشی (بارعایت تبصره های ۱ و ۲ ماده ۱۳ این شیوه نامه) کمتر از ۱۶ شود.

(۲) صلاحیت علمی داشجو پس از دو بار آزمون جامع احراز نشود.

(۳) رساله داشجو غیرقابل قبول (مردود) ارزیابی شود (بارعایت تبصره ۱ ماده ۲۳ این شیوه نامه).

(۴) مدت تحصیل داشجو یش از حد مجاز به طول انجامد.

(۵) ترک تحصیل و عدم حضور داشجو به تأیید گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه رسیده باشد.

تبصره. در صورت محروم شدن یا انصراف داشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D)، طبق ضوابط دانشگاه، تسویه حساب داشجو (اعم از روزانه، شبانه و پر迪س) و بازگرداندن مدارک ثبت نامی و تحويل گواهی کارنامه تحصیلی، منوط به پرداخت شهریه مربوط می‌باشد.

ماده ۲۸. گروههای آموزشی نمی‌توانند مصوبه‌ها و یا شیوه نامه‌های داخلی مغایر با این شیوه نامه، تصویب و یا اجرا کنند.

این شیوه نامه در ۲۸ ماده و ۳۹ تبصره در جلسه شماره ۱۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۸ به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز رسید و از نیمسال اول سال تحصیلی ۹۵-۹۶ برای داشجویان دکتری تخصصی (Ph.D) ورودی لازم الاجرا خواهد بود.

"شیوه‌نامه اجرایی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) دانشگاه شهید چمران اهواز" (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹)

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D) دانشگاه شهید چمران اهواز، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه این شیوه‌نامه را با توجه به «آینین نامه یکپارچه دوره‌های تحصیلی کارданی/ کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی» مصوب جلسه شماره ۸۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و تصویب کرد. بازنگری این شیوه‌نامه در ۲۸ ماده در نهمین جلسه شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۶ به تصویب رسید و برای دانشجویان دکتری تخصصی (Ph.D) ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ و پس از آن (در مواردی صرفاً برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و پس از آن)، لازم‌الاجرا خواهد بود. گروه‌های آموزشی نمی‌توانند مصوبه‌ها یا شیوه‌نامه‌های داخلی مغایر با این شیوه‌نامه تصویب یا اجرا کنند.

الف: ضوابط کلی دوره

ماده ۱. تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) تمام وقت است و پذیرفته شدگان موظف هستند که طبق برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ارائه شده از طرف گروه آموزشی، در دانشگاه حضور فعال و تمام وقت داشته باشند. همچنین تحصیل هم‌زمان دانشجو در سایر دوره‌های تحصیلی و مؤسسات آموزشی و پژوهشی منوع می‌باشد.

تصریح دانشجویانی که با مؤسسات دولتی یا غیردولتی رابطه استخدامی (رسمی یا پیمانی) دارند، باید برای طول دوره تحصیل، از محل خدمت خود موافقت نامه رسمی به دانشگاه ارائه دهنند. در غیر این صورت، دانشگاه مجاز به محروم کردن دانشجو از ادامه تحصیل خواهد بود.

ماده ۲. دانشجویانی که از سوی سازمان سنجش به صورت نیمه‌تمرن کز گزینش و معرفی شده‌اند، لازم است در هنگام ثبت‌نام گواهی حذف‌صب آزمون‌های زبان انگلیسی را ارائه دهند. حداقل نمره قابل قبول در آزمون MSRT (۵۰)، MHLE (۵۰)، TOEFL (۴۶۰)، IELTS (۴۶۰)، TOLIMO (۵/۵)، IBT.TOEFL (۶۰)، آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز و سایر دانشگاه‌های جامع (۵۰) می‌باشد.

تبصره به دانشجویانی که در زمان ثبت نام، گواهی زبان را رائه ندهند تا پایان نیمسال اول جهت کسب نمره حدنصاب زبان فرصت داده خواهد شد. در غیر این صورت، دانشجو موظف است جهت شرکت در آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز در دوره های آمادگی مرکز زبان دانشگاه شرکت کند.

ماده ۳. گروه های مجری می توانند به دو شیوه آموزشی - پژوهشی و پژوهش محور دانشجو پذیرند. گروه های توافق در صورت اخذ مجوز لازم از شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فاوری به ازای هر ۵ دانشجوی دکتری آموزشی - پژوهشی، یک دانشجوی دکتری به شیوه پژوهش محور جذب کنند.

ماده ۴. مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی در شیوه های آموزشی - پژوهشی و پژوهش محور، حداقل شش و حداقل هشت نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو در شیوه های آموزشی - پژوهشی و پژوهش محور در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد حداقل دو نیمسال دیگر به سواب دانشجو اضافه کند. تمدید نیمسال نهم و دهم با درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنمای مدیر گروه، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می شود. برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان، تمدید نیمسال نهم رایگان و تمدید نیمسال دهم منوط به پرداخت هزینه طبق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه می باشد.

تبصره ۲. مطابق با ماده ۱۴ آیین نامه جامع مدیریت دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهش و فاوری، اعضای شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده با ترکیب زیر شکل می گرد:

(۱) رئیس دانشکده (رئیس شورا)

(۲) معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده (نایب رئیس)

(۳) معاون پژوهشی و ارتباط با جامعه دانشکده

(۴) نماینده گروه های آموزشی که مجری دوره های تخصصی هستند. نماینده گروه باید حداقل دانشیار بوده و حداقل یک دانشجوی دکتری تخصصی را به عنوان راهنمای اول فارغ التحصیل نموده باشد. در گروه های آموزشی که دارای عضو هیئت علمی با شرایط مذکور نیستند، مدیر گروه به عنوان نماینده گروه شرکت خواهد کرد.

(۵) یک عضو هیئت علمی با درجه ترجیحاً استادی (حداقل دانشیار) با تأیید و حکم رئیس مؤسسه.

تبصره ۳. چنانچه دانشجو نتواند تا پایان نیمسال دهم دانش آموخته شود، لازم است پرونده دانشجو با درخواست کتبی او و تأیید استاد راهنماء، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداکثر تا ۱۵ روز پس از پایان نیمسال دهم، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت تصمیم گیری و طرح در کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع داده شود. در صورت تأیید یک نیمسال دیگر به سوابع دانشجو اضافه شده و هزینه آن مطابق با تعریف مصوب هیئت‌امنی دانشگاه از دانشجو اخذ خواهد شد. اگر درخواست دانشجو به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نشود، دانشجو در پایان نیمسال دهم به علت اتمام سوابع تحصیلی اخراج خواهد شد.

ماده ۵. لازم است دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال اول در خصوص انتخاب استاد راهنمای خود از میان اعضای هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز اقدام کند. تعیین استاد راهنماء با حداقل مرتبه استادیاری (اطلاعات تکمیلی ماده ۱۷) با درخواست دانشجو و موافقت عضو هیئت‌علمی و تأیید گروه صورت می‌گیرد.

ماده ۶. تغییر رشته و انتقال دانشجو در دوره دکتری تخصصی ممنوع است.

تبصره ۵. در شرایط خاص، با ارائه دلایل توجیهی و موافقت استاد راهنماء، شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، دانشجو می‌تواند در طول دوره تحصیل، فقط یک درس را به عنوان میهمان در یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید مدیریت تحصیلات تکمیلی بگذراند.

ماده ۷. انصراف از تحصیل در دوره‌های دکتری تخصصی با درخواست دانشجو امکان‌پذیر است. دانشجو می‌تواند حداکثر تا یک ماه پس از درخواست انصراف از تحصیل نسبت به بازپس گیری آن اقدام کند.

تبصره ۶. دانشجوی انصاری موظف است مطابق قوانین و مقررات دانشگاه به تمامی تعهدات مربوطه عمل کند.

ماده ۸. در شرایط خاص، حذف نیمسال با درخواست دانشجو، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات و با تصویب شوراهای گروه، دانشکده و شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان‌پذیر است.

تبصره ۷. دانشجویانی که در یکی از درس‌های نیمسال، بیش از سه شانزدهم غیبت غیرموجه داشته باشند، نمی‌توانند از این ماده استفاده کنند.

ماده ۹. دانشجو در هر دو شیوه آموزشی - پژوهشی و پژوهش محور می‌تواند حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی با احتساب سوابع، استفاده کند. در این صورت دانشجو باید درخواست خود را پیش از آغاز نیمسال تحصیلی به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه کند و پیگیری لازم را تأیید نهایی انجام دهد.

تبصره ۸. در صورتی که دانشجو حتی برای یک نیمسال تحصیلی انتخاب واحد نکند، از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ب: صوابط مرحله آموزشی

ماده ۱۰. آموزش در دوره دکتری تخصصی مبتنی بر نظام واحدی انجام می شود. مجموع واحدهای دوره دکتری ۳۶ واحد است که در شیوه آموزشی - پژوهشی ۱۲ تا ۱۸ واحد آن، واحدهای درسی و ۱۸ تا ۲۴ واحد آن مربوط به رساله است. در شیوه پژوهش محور نیز ۶ واحد از مجموع واحدهای درسی مرتبط با موضوع رساله (با تشخیص استاد راهنمای و تأیید گروه آموزشی) و ۳۰ واحد آن نیز مربوط به رساله است.

تبصره ۱. هر نیمسال تحصیلی ۱۸ هفته شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیمسال می باشد.

تبصره ۲. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی موظف است حداقل ۶ وحداکثر ۱۰ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۳. گروههای آموزشی موظف هستند که تعداد ۱۲ تا ۱۸ واحد درسی را حداکثر در دو نیمسال تحصیلی ارائه دهند و در نیمسال سوم آزمون جامع را برگزار نمایند.

تبصره ۴. در شیوه پژوهش محور، امکان اخذ واحدهای درسی در نیمسال دوم و سوم نیز وجود دارد و دانشجو باید قبل از ارائه پیشنهاد (پروپوزال)، واحدهای موظف آموزشی را گذراند باشد.

توضیح: در نیمسال آخر مرحله آموزشی شرط اخذ حداقل واحد ضروری نیست.

تبصره ۵ حذف اضطراری یا تک درس در دوره های دکتری منوع است.

ماده ۱۱. چنانچه رشته / گرایش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد بارشته / گرایش در حال تحصیل در مقطع دکترا متفاوت باشد، حداکثر در طول دو نیمسال اول تحصیلی به تشخیص گروه آموزشی، دانشجو موظف به گذراندن حداکثر ۶ واحد جبرانی از درس های کارشناسی یا کارشناسی ارشد خواهد بود. نمره این درس ها در معدل دانشجو محاسبه نمی شود. چنانچه دانشجو از کلاس های جاری کارشناسی ارشد یا کارشناسی استفاده نکند و کلاس جداگانه ای برای درس های جبرانی تشکیل شود، ضروری است دانشجو هر زین درس ها را طبق تعریف مصوب هیئت امنی دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه پرداز، پرداخت نماید.

ماده ۱۲. واحدهای درسی با نظر شورای گروه و شورای آموزشی - پژوهشی داشکده و بر اساس برنامه درسی مصوب هر رشته انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۳. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قبل قبول در درس های مرحله آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

تبصره ۱. در صورتی که میانگین نمره کل درس های مرحله آموزشی کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز خواهد بود جهت جبران معدل، حداکثر در یک نیمسال تحصیلی با نظر استاد راهنمای و تأیید شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی داشکده، درس یا درس هایی از دروس گذرانده شده دوره را برای ترمیم میانگین کل، اخذ کند و با موقعیت بگذراند، در غیر این صورت از ادامه

تحصیل محروم می‌شود. دانشجو ضروری است هزینه درس‌های انتخابی جهت ترمیم معدل را طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنی دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه‌پرداز، پرداخت کند.

تبصره ۲. محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می‌شود؛ بنابراین نمره مردودی درسی که در نیمسال بعد با موقعیت گذرانده شود، در میانگین کل محاسبه نخواهد شد.

تبصره ۳. دانشجوی مشمول آموخت رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس تعریفه مصوب هیئت‌امنی دانشگاه پرداخت کند.

تبصره ۴. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در بیش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیت کند، این غیت غیرموجه تلقی شده و نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که حداقل ترا یک ماه پس از پایان امتحانات آن نیمسال، به تشخیص شورای آموختی و پژوهشی دانشکده غیت دانشجو موجه تشخیص داده شود، درس ثبت شده با نمره صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود. در این صورت رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۱۴. شرایط الزامی برای عضو هیئت‌علمی که برای اولین بار تدریس در دوره دکتری تخصصی را از نیمسال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ به عهده می‌گیرد، به شرح زیر است:

۱. حداقل استادیار باشد؛

۲. دارای پنج سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دانشگاه شهید چمران اهواز باشد و در این بازه زمانی حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره‌های کارشناسی ارشد یادکری عمومی را داشته باشد؛

تبصره ۱: برای اعضای هیئت‌علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، سابقه تدریس پیشین آن‌ها در دانشگاه‌های جامع کشور، نیز پذیرفته می‌شود، اما حداقل باید یک سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دوره‌های کارشناسی ارشد یادکری عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز را دارا باشند؛

۳. رعایت نظم و انصباط درسی و شئونات آموختی (کسب حلنصال لازم برای ارتقا به مرتبه دانشیاری از کاربرگ‌های ۲-۲alf، بوج)؛

۴. دو دانشجوی کارشناسی ارشد را به عنوان استاد راهنمای اول فارغ‌التحصیل کرده باشد؛

۵ در زمینه تدریس درس موردنقاضه حداقل سه مقاله بانمایه معتبر (Scopus با ضریب تأثیر JCR با ضریب ISI با ضریب تأثیر SJR)، به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز در پنج سال اخیر مستمر کرده باشد. تعیین نوع نمایه این مقالات به تشخیص گروه آموزشی صورت می‌گیرد.

تبصره ۲: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، ارائه مقاله به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه مبدأ پذیرفتشی است.

تبصره ۳: در موارد استثناء، در صورت ضرورت و نیاز مبرم گروه، چنانچه تخصص و رساله عضو هیئت علمی تازه استفاده شده به صورتی باشد که بنابر تشخیص گروه آموزشی، آن عضو هیئت علمی برای تدریس یک درس دوره دکتری ذیصلاح باشد (در ارتباط با الزام بندهای ماده ۱۴؛ چاپ حداقل دو مقاله در زمینه تدریس درس موردنقاضا از رساله (بند ۵) الزامی بوده ولی برای احراز بندهای ۲ و ۴ الزامی وجود ندارد)، از سال دوم آغاز به کار امکان تدریس ایشان در آن درس پس از کسب مجوز از جانب دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی دانشگاه، برای یک نیمسال تحصیلی وجود دارد. در هر یک از نیمسالهای آتی تا حصول شرایط عمومی ماده ۱۴، تدریس آن عضو هیئت علمی در آن درس، در صورت رضایت گروه آموزشی از شیوه تدریس و کسب امتیازات لازم از ارزیابی دانشجویان آن درس با تأیید دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی دانشگاه قابل تمدید خواهد بود.

ماده ۱۵. گروههای آموزشی باید برای دانشجویان هر ورودی دوبار تاریخ آزمون جامع تعیین کنند و همه دانشجویان پس از پایان دوره آموزشی (به تأیید معاون آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه) و قبولی در آزمون‌های معتبر زبان انگلیسی، موظف به شرکت در اولین آزمون جامع خواهند بود. شرکت نکردن دانشجو در آزمون جامع تعیین شده از سوی گروه، به هر دلیل - به جز مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سوابق و نداشتن نمره بسندگی زبان - به متله مردودی است؛ بنابراین، اگر دانشجو در اولین آزمون جامع برگزار شده، شرکت نکند و یا نمره قبولی به دست نیاورد، تنها یکبار دیگر (در نیمسال بعدی) می‌تواند در آزمون جامع شرکت کند. عدم موقیت داشجو در بار دوم منجر به محرومیت از تحصیل او خواهد شد. معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه باید پس از برگزاری هر آزمون جامع، نتیجه را در سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی دانشگاه (RMS) ثبت کند. در صورت عدم کسب حد نصاب لازم در بار دوم، در شرایط خاص با درخواست داشجو، پرونده‌ویجهت تصمیم گیری در خصوص امکان شرکت مجلد در آزمون جامع، به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود. قبولی در آزمون جامع شرط لازم برای صدور مجوز دفاع از طرح پشنhadی رساله است و این آزمون طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

(۱) فهرست داشجویان ملزم به شرکت در آزمون جامع توسط مدیر گروه جهت تعیین تاریخ، ساعت و محل برگزاری آزمون‌های کمی و شفاهی در شورای گروه آموزشی ارائه و همچنین سه نفر از مدرسان دوره (استاد راهنمای و دو نفر دیگر) که حداقل یکی از آن‌ها باید دارای حداقل مرتبه دانشیاری باشد، به عنوان آزمون گیرندگان مرحله کمی تعیین می‌شوند.

تبصره ۱. پس از تصویب موضوع در شورای گروه، ضروری است که مدیر گروه جزئیات مصوّه گروه آموزشی در خصوص آزمون جامع را به اطلاع داشجویان ذی‌نفع برساند.

تبصره ۲. سوالات کمی باید از سه تا چهار درس از دروسی که داشجو آن‌ها را گذرانده، با تشخیص گروه آموزشی و متناسب با ارزش آن درس‌ها طرح شوند. درخواست برگزاری آزمون کمی جامع از سوی گروه به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌گردد.

(۲) موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی داشکده مطرح می‌شود و در صورت تصویب، مدارک موردنیاز مطابق با بازینه‌های (چک‌لیست) تحصیلات تکمیلی و با پیشنهاد یک نفر به عنوان ناظر، حداقل سه هفته قبل از آزمون کمی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌گردد.

(۳) درخواست و مستندات آزمون جامع در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأییله، مجوز آزمون صادر می‌گردد.

(۴) سوالات آزمون کمی توسط مدیر گروه از آزمون گیرندگان جمع آوری می‌شود و آزمون با مسئولیت اجرایی مدیر گروه برگزار می‌شود.

(۵) آزمون شفاهی جامع با هماهنگی مدیر گروه و با حضور استاد/استادان راهنمای، نماینده تحصیلات تکمیلی و همچنین دو یا سه نفر از مدرسان دوره (غیر از آزمون گیرندگان مرحله کمی) برگزار خواهد شد. در صورتی که تعداد مدرسان برای آزمون شفاهی جامع کافی نباشد می‌توان از متخصصان رشته/گرایش که در برگزاری دوره شرکت داشته‌اند و یا آزمون گیرندگان مرحله کمی برای آزمون شفاهی بهره گرفت.

(۶) جهت قبولی در آزمون جامع، داشجو می‌باید در مجموع درس‌های آزمون کمی (با ضریب ۰/۶۵) و شفاهی (با ضریب ۰/۳۵) که حداقل به فاصله دو هفته برگزار می‌شوند، حداقل نمره ۱۶ از ۲۰ را کسب نماید. داشجویی که در آزمون کمی نتواند حداقل نمره ۱۲ در هر ماده امتحانی و میانگین کل ۱۴ در مجموع مواد را به دست آورد، نمی‌تواند در آزمون شفاهی شرکت کند و این به مترله محدودی داشجو در ارزیابی جامع تلقی می‌شود.

تبصره ۳. نماینده پیشنهادی تحصیلات تکمیلی دانشکده باید از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال

سابقه کار در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنمای انتخاب شود.

تبصره ۴. گروههای آموزشی باید حداقل دو ماه پیش از برگزاری آزمون جامع، عنوان درس‌های انتخابی برای آزمون را به

دانشجویان اطلاع دهند.

تبصره ۵. اگر دانشجو تواند تا پایان نیمسال ششم در آزمون جامع قبول شود، پرونده او از طریق معاونت آموزشی و شورای آموزشی

و پژوهشی دانشکده، برای تصمیم‌گیری درباره محرومیت از ادامه تحصیل او به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال خواهد

شد.

ج: ضوابط مرحله پژوهشی

ماده ۱۶. لازم است در شیوه پژوهش محور تا پایان نیمسال سوم و در شیوه آموزشی-پژوهشی تا پایان نیمسال چهارم طرح پیشنهادی

رساله در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مصوب گردد

ماده ۱۷. در شیوه آموزشی-پژوهشی، استاد راهنمای اول که برای نخستین بار مسئولیت راهنمایی رساله را عهده‌دار خواهد شد باید

دارای تمام شرایط زیر باشد:

الف) راهنمایی دانشجویان ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ و قبل از آن:

استاد راهنمای اول باید حداقل مرتبه استادیار و سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی داشته باشد و

همچنین دو دانشجوی کارشناسی ارشد را به عنوان استاد راهنمای اول در دانشگاه شهید چمران اهواز فارغ‌التحصیل کرده

باشد. هر یک از استادان راهنما ضرورت دارد حداقل دو مقاله با نمایه معتبر (ISC با ضریب تأثیر، ISI با ضریب تأثیر JCR

با ضریب تأثیر Scopus)، به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز (در زمینه رشته/گرایش) در سه سال

اخیر متشر کرده باشد و تا یک سال بعد از تصویب پیشنهاد، مشمول شرایط بازنیستگی نباشد.

ب) راهنمایی دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و پس از آن:

۱) تخصص استاد راهنما مطابق با رشته/گرایش دانشجو باشد؛

۲) حداقل دارای مرتبه استادیاری باشد؛

۳) سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی داشته باشد؛

تبصره ۱: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، سابقه تدریس پیشین آن‌ها در دانشگاه‌های جامع، نیز پذیرفته می‌شود، اما حداقل باید یک سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دوره‌های کارشناسی ارشد یا دکتری عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز داشته باشد.

۴) دو دانشجوی کارشناسی ارشد را به عنوان استاد راهنمای اول را در دانشگاه شهید چمران اهواز فارغ‌التحصیل کرده باشد؛

۵) هر یک از استادان راهنما ضرورت دارد حداقل سه مقاله با نمایه معتبر (Scopus JCR با ضریب تأثیر ISI با ضریب تأثیر Scopus SJR)، به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز (در زمینه رشته/گرایش) در پنج سال اخیر منتشر باشد. تعیین نوع نمایه این مقالات به تشخیص گروه آموزشی می‌باشد؛

تبصره ۲: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، ارائه مقاله به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه مبدأ پذیرفته است؛

۶) تا یک سال بعد از تصویب پیشنهاد، مشمول شرایط بازنشستگی نباشد؛

تبصره ۳: برای راهنمایی دانشجویان در شیوه پژوهش محور، علاوه بر شروط ذکر شده برای استادان راهنما (شرط بر مبنای ورودی دانشجو)، لازم است استاد راهنمای اول یک طرح خاتمه یافته و یک طرح در دست اجرا پژوهشی داشته باشد. این شرط برای راهنمایی دانشجویان بین‌الملل پژوهش محور موضوعیت ندارد.

تبصره ۴: استاد راهنما پس از حصول شرایط بالا، باید اولین رساله‌ای را که در دوره دکتری تخصصی راهنمایی می‌کند، به‌طور مشترک (با یکی از متخصصان رشته/گرایش ترجیحاً با مرتبه حداقل دانشیاری که دارای تجربه راهنمایی رساله دکتری است) به عهده گیرد.

تبصره ۵: در صورت نیاز، دانشجو می‌تواند با تأیید استاد راهنمای اول، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، نسبت به انتخاب استاد راهنمای دوم از سایر مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین‌المللی اقدام کند. در شرایط خاص بارعایت ضوابط این شیوه‌نامه می‌توان استاد راهنمای دوم با مدرک دکتری تخصصی، بدون وابستگی به مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین‌المللی باشد.

تبصره ۶: در صورت نیاز به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان یک یا دو استاد مشاور با مدرک دکترای تخصصی برای هدایت دانشجو تعیین کرد. در شرایط خاص بارعایت ضوابط این شیوه‌نامه، می‌توان از متخصصان حرفه‌ای به عنوان استاد مشاور خارج از مؤسسه انتخاب کرد.

تبصره ۷. در صورتی که دو استاد مشاور برای رساله انتخاب شود، امتیاز و واحد آن به تساوی بین آنها تقسیم می‌شود. در یک رساله،

تعداد استادان راهنمای و مشاور نباید از چهار نفر بیشتر باشد

تبصره ۸ هیچ کدام از سهگان درجه یک داشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر و فرزند) نمی‌تواند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله او را به عهده گیرند.

ماده ۱۸. ارائه پیشنهاده و دفاع از آن طی مراحل اجرایی زیر انجام می‌گیرد:

(۱) پیشنهاده با اعلام آمادگی داشجو و تأیید استاد/استادان راهنمای و مشاور به شورای گروه ارائه می‌شود؛

(۲) پس از طرح پیشنهاده در جلسه گروه، تاریخ، ساعت و محل برگزاری دفاع از طرح پیشنهادی رساله تعیین می‌گردد. همچنین سه نفر متخصص مرتبط شامل دو نفر با حداقل مرتبه استادیار و سه سال سابقه کارآموزشی و پژوهشی در دانشگاه و یک نفر با حداقل مرتبه دانشیار به عنوان داور تعیین می‌شوند. مراتب به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد. یک نفر از داوران می‌تواند از متخصصان خارج از دانشگاه با مدرک دکتراً تخصصی باشد؛

تبصره. گروه باید حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پیشنهاده داشجو تاریخ، ساعت و محل برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاده را تعیین کند.

(۳) پیشنهاده همراه با مدارک موردنیاز مطابق با بازینه‌های (چک لیست‌های) تحصیلات تکمیلی دانشگاه به معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده برای تعیین ناظر، ارسال می‌گردد. معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده نیز حداکثر تا یک هفته پس از دریافت پیشنهاده داشجو و صورت جلسه گروه آموزشی درباره تعیین تاریخ جلسه دفاع از پیشنهاده، طرح پیشنهادی رساله را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌نماید؛

تبصره. نماینده پیشنهادی تحصیلات تکمیلی دانشکده برای جلسه دفاع از پیشنهاده، باید از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی دیگری غیر از گروه آموزشی داشجو و استاد راهنمای باشد.

(۴) در خواست و مستلزمات دفاع از طرح پیشنهادی رساله حداکثر تا یک هفته پس از دریافت آن، در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌شود؛

(۵) طرح پیشنهادی رساله برای داوران انتخاب شده ارسال می‌گردد، سپس جلسه دفاع داشجو در حضور سه داور منتخب، استادان راهنمای و مشاور و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود. مسئولیت اجرایی جلسه دفاع به عهده نماینده تحصیلات تکمیلی است؛

۶) در صورت تأیید حداقل دو نفر از هیئت‌داوران با کلیات طرح پیشنهادی رساله، اصلاحات موردنظر داوران صورت جلسه و به دانشجو و استاد راهنمای ابلاغ می‌گردد؛

۷) در صورت اعمال اصلاحات پیشنهادی داوران، طرح پیشنهادی رساله از طریق گروه و حداکثر تا دو هفته پس از انجام اصلاحات، به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد؛

۸) حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پیشنهاده از شورای گروه، باید طرح پیشنهادی رساله (بدون حضور دانشجو) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده طرح و پس از تأیید، صورت جلسه شورابه مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد. در صورت رعایت ضوابط و مقررات و تأیید آن به وسیله مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، طرح پیشنهادی رساله دانشجو رسمیت می‌یابد و قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۵. در صورت اختلاف نظر بین شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در تصویب طرح پیشنهادی؛ اعم از انتخاب استادان راهنمای استادان مشاور، موضوع و ماهیت طرح پیشنهادی، موضوع در شورابی مشکل از معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، مدیر گروه مربوطه و مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه مطرح و تصمیم نهایی گرفته خواهد شد. تشکیل شورای مذکور منوط به درخواست تجدیدنظر از سوی گروه آموزشی مربوطه در قالب مصوبه شورای گروه می‌باشد.

ماده ۱۹. ضوابط تغییر در استادان راهنمای مشاور پس از تصویب طرح پیشنهادی رساله به شرح زیر است:

تغییر استادان راهنمای:

۱) در مورد استاد راهنمای اول، پیشنهاد از سوی مدیر گروه، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و یا معاونت آموزشی دانشگاه و در مورد استاد راهنمای دوم پیشنهاد از سوی استاد راهنمای اول با ذکر دلایل توجیهی در شورای گروه آموزشی مطرح و در صورت تصویب، مراتب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌شود؛

۲) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده؛

۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه؛

تغییر استادان مشاور:

۴) پیشنهاد از سوی استاد راهنمای با دلایل توجیهی به گروه آموزشی؛

۵) طرح و تصویب موضوع در شورای گروه؛

۶) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده؛

۷) اطلاع‌رسانی از طرف دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

تبصرهٔ ۱. جهت طرح هر یک از پیشنهادهای یادشده در شورای گروه نباید بیش از یک سال از تصویب طرح پیشنهادی رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذشته باشد.

تبصرهٔ ۲. چنانچه استاد راهنمای اول در هر یک از مراحل انجام رساله، بازنشسته شود باید نقش آن از استاد راهنمای اول به استاد راهنمای دوم تغییر یابد.

مادهٔ ۲۰. دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت، در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از مؤسسه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

مادهٔ ۲۱. دفاع از رساله به درخواست دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنما مبنی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی رساله و ارائه مستندات زیر پس از گذشت حداقل ۶ ماه از تصویب طرح پیشنهادی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود:

(۱) ارائه گواهی پذیرش یا چاپ یک مقاله مسخرج از رساله در شیوه آموزشی-پژوهشی و دو مقاله در شیوه پژوهش محور با

درج نام مصوب دانشگاه شهید چمران اهواز:

فارسی: دانشگاه شهید چمران اهواز

انگلیسی: Shahid Chamran University of Ahvaz

فرانسه: Université Shahid Chamran d'Ahvaz

عربی: جامعه شهید تشرمان اهواز

تبصرهٔ ۱. نمایه مقاله‌ای برای دفاع بر بنای نمایه تعیین شده از جانب آن گروه آموزشی و نیمسال تحصیلی دانشجو در هنگام دفاع (مطابق با پیوست شماره یک شیوه‌نامه)، تعیین خواهد شد.

تبصرهٔ ۲. چنانچه مقاله دانشجو در مجله‌ای به چاپ برسد که هر یکی از استادان راهنما و مشاور سردیر آن باشند و یا مجله متعلق به گروه آموزشی باشد که دانشجو در آن مشغول به تحصیل است، آن مقاله برای دفاع از رساله پذیرفته نخواهد شد.

(۱) ارائه رساله آماده‌شده؛

تبصرهٔ ۳. در رشته‌های غیر از مجموعه زبان‌های خارجی (انگلیسی، فرانسه و عربی) دانشجو می‌تواند با موافقت استادان راهنما، رساله خود را به زبان انگلیسی بنویسد. در مجموعه رشته‌های زبان‌های خارجی رساله باید به زبان رشته تحصیلی تهیه وارائه گردد.

(۲) تأیید کتبی استاد/استادان راهنما مبنی بر کفايت دستاوردهای علمی و پژوهشی رساله مطابق با طرح پیشنهادی مصوب؛

(۳) تأیید دستگاه اجرایی سفارش دهنده طرح در شیوه پژوهش محور.

ماده ۲۲. در صورت فراهم بودن شرایط یادشده، دفاع از رساله طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

۱) درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنمای سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی دانشگاه (RMS)؛

۲) طرح موضوع در شورای گروه آموزشی؛ (تأیید مستندات و تاریخ دفاع حداقل سه هفته بعد از طرح موضوع در شورای گروه) و پیشنهاد پنج عضو هیئت‌علمی دارای تخصص مرتبط با رساله به عنوان داور (سه عضو از داخل با حداقل مرتبه استادیاری و چهار سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی و دو عضو خارج از دانشگاه شهید چمران اهواز با حداقل مرتبه دانشیاری). ترجیح بر آن است که داوران داخلی رساله از میان داوران پیشنهاده باشند.

۳) طرح موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و انتخاب سه داور (دو داور داخلی و یک داور خارجی) از میان داوران پیشنهادی گروه؛

۴) در صورت تصویب موضوع در شورای آموزشی-پژوهشی دانشکده، مدارک موردنیاز (مطابق با بازینه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه) و یک ناظر پیشنهادی، حداقل دو هفته قبل از تاریخ تعیین شده برای دفاع از رساله، جهت اخذ مجوز به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد.

تبصره ۱. به منظور افزایش کیفیت جلسه دفاع و هماهنگی بین اعضای تیم پژوهشی، پیشنهاد می‌شود که جلسه پیش دفاع در حضور استادان راهنمای، مشاور و داوران داخلی برگزار شود.

تبصره ۲. داوران پیشنهادی باید هیچ گونه نسبت خانوادگی با اعضای دخیل در رساله داشته باشند.

تبصره ۳. نماینده تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشکده می‌بایست از میان اعضای هیئت‌علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنمای نماینده.

۵) درخواست و مستندات دفاع از رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌گردد.

۶) جلسه دفاع در حضور استاد/استادان راهنمای و استاد/استادان مشاور، هر سه داور (دو داور داخلی و یک داور خارجی)، نماینده دستگاه سفارش دهنده طرح (در شیوه پژوهش محور) و با مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده برگزار می‌شود. مسئولیت اجرایی برگزاری دفاع بعهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

تبصره ۴. در صورت غیت استاد راهنمای اول یا داور/داوران، جلسه دفاع رسمیت نخواهد داشت. اگر استاد راهنمای اول به دلایل چون حضور در فرصت مطالعاتی تواند در جلسه دفاع حضور یابد، ضرورت دارد از روش‌های جایگزینی همچون استفاده از دور سخنی (ویدئو کنفرانس) به صورت مجازی در جلسه دفاع حضور یابد.

تبصره ۵ در شرایط خاص و در صورتی که استاد راهنمای دوم و یا استاد مشاور تواند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی (ویدئو کفرانس) در جلسه دفاع حضور داشته باشد، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کتبی (بدون نیاز به تکمیل کاربرگ نمره دهی) به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده اعلام نمایند تا نماینده تحصیلات تکمیلی داشکده، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.

تبصره ۶ داوران می‌توانند از طریق دور سخنی (ویدئو کفرانس) داوری خود را عجام دهند و در چنین مواردی نماینده تحصیلات تکمیلی به جای آن‌ها کاربرگ‌های مربوطه را امضاء خواهد کرد. در هر حال، اگر داور یا داوران تواند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی در جلسه دفاع حضور داشته باشند، جلسه رسمیت نخواهد داشت.

ماده ۲۳. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزیابی آن بر اساس کیفیت علمی-پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه نگارش وغیره بر اساس کاربرگ پوست صورت می‌پذیرد و به صورت قبول با درجه عالی (۱۹ تا ۲۰)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۷/۹۹)، خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹) و همچنین غیرقابل قبول (کمتر از ۱۶) ارزیابی می‌شود.

تبصره ۱. چنانچه رساله دانشجو غیرقابل قبول (کمتر از ۱۶) ارزیابی شود، با تأیید هیئت‌داوران فقط یکبار دیگر در سقف مدت مجاز تحصیل، به دانشجو اجازه داده می‌شود تا از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبول و رد رساله و همچنین درجه آن، میانگین نمرات استاد/استادان راهنمای مشاور و داوران است که لازم است هر یک به طور مستقل نمره خود را به نماینده تحصیلات تکمیلی جهت جمع‌بندی تحويل استاد راهنما (یا میانگین نمره استادان راهنمای) با ضریب $\frac{3}{3}$ نمره هر یک از داوران با ضریب $\frac{3}{3}$ و استاد مشاور (یا میانگین نمره استادان مشاور) با ضریب یک خواهد بود. نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه‌های دفاع نمره‌ای نخواهد داشت.

تبصره ۳. دانشجویی که در فرست تعيين شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطاء می‌شود.

ماده ۲۴. تاریخ داش آموختگی بر مبنای روز دفاع و کسب درجه قبولی از رساله تعیین می‌شود.

ماده ۲۵. نحوه نگارش و صحافی رساله مطابق با شیوه‌نامه مصوب داشکده محل تحصیل دانشجوست.

ماده ۲۶. دانشجو پس از گذراندن موظیت آمیز مراحل آموزشی و پژوهشی و قبولی رساله، داش آموخته دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) شناخته می‌شود و باید حداقل تا دو ماه پس از جلسه دفاع، اصلاحات موردنیاز را طبق نظر استاد راهنما انجام دهد.

تبصره دانشجو باید حداقل تاسه ماه پس از تاریخ دفاع، نسبت به انجام اصلاحات رساله، ثبت آن در سیستم اطلاعات پژوهشی دانشگاه و انجام مراحل تسویه حساب اقدام نماید. در صورت تأخیر، مسئولیت آن بر عهده دانشجو بوده و مطابق مقررات جاری دانشگاه با ایشان رفتار خواهد شد.

ماده ۲۷. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) محروم خواهد شد:

- (۱) میانگین کل نمرات مرحله آموزشی (باراعیت بصرهای ۱ و ۲ ماده ۱۳ این شیوه‌نامه) کمتر از ۱۶ شود؛
- (۲) صلاحیت علمی دانشجو پس از دو بار آزمون جامع احراز نشود؛
- (۳) دانشجو تواند تا پایان نیمسال ششم در آزمون جامع قبول شود (باراعیت بصرهای ۳ ماده ۱۵ این شیوه‌نامه)؛
- (۴) رساله دانشجو غیرقبل قبول (مردود) ارزیابی شود (باراعیت بصرهای ۱ ماده ۲۳ این شیوه‌نامه)؛
- (۵) مدت تحصیل دانشجو بیش از حد مجاز به طول انجامد؛
- (۶) ترک تحصیل و عدم حضور دانشجو به تأیید گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه رسیده باشد.

تبصره ۵. در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D)، طبق ضوابط دانشگاه، تسویه حساب دانشجو (اعم از روزانه، شبانه و پر迪س) و بازگرداندن مدارک ثبت‌نامی و تحويل گواهی کارنامه تحصیلی، منوط به پرداخت شهریه مصوب خواهد بود.

ماده ۲۸. تفسیر موارد مورد پوشش و اتخاذ تصمیم نهایی درباره مفاد این شیوه‌نامه به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه خواهد بود.

«پیوست شماره ۱: جزئیات نمایه مقاله/مقالات الزامی برای دفاع از رساله دکتری، در شیوه‌های آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور»

در ارتباط با نوع نمایه مقالات الزامی برای دفاع از رساله دکتری (مطابق با بند ۱ ماده ۲۱ این شیوه‌نامه)، هر یک از گروههای آموزشی مجری رشته/گرایش‌های مختلف نیاز است که بر مبنای ماهیت رشته/گرایش، میانگین پذیرش و چاپ مقالات، امکانات گروه آموزشی و سایر موارد، یک ردیف از جدول زیر را تعیین و به عنوان شرط لازم برای دفاع دانشجوی دکتری در آن رشته/گرایش در قالب صورت جلسه به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نمایند.

ردیف	نامه مقاله
۱	یک مقاله JCR (Q2 یا Q1)
۲	* (Q2 یا Q1) JCR یک مقاله
۳	(Q4 یا Q3) JCR یک مقاله
۴	** (Q4 یا Q3) JCR یک مقاله
۵	Scopus یا ISC یک مقاله

* این ردیف می‌تواند با دو مقاله JCR (Q3 یا Q4) و یا یک مقاله JCR (Q3 یا Q4) و یک مقاله ISC جایگزین گردد.

** این ردیف می‌تواند با دو مقاله ISC یا Scopus جایگزین گردد.

توضیح: در همه‌جا منظور از مقاله JCR (مقاله ISI با ضریب تأثیر)، مقصود از مقاله ISC (مقاله ISC با ضریب تأثیر) و منظور از مقاله Scopus (مقاله Scopus با ضریب تأثیر SJR) می‌باشد.

تبصره ۱. در خصوص گروههای آموزشی که ثبت اختراع خارجی (پست) در کارهای پژوهشی آن‌ها موضوعیت دارد، یک اختراع ثبت‌شده قابلیت جایگزینی با تمام ردیف‌های جدول فوق را دارد. اختراع‌های ثبت‌شده در کشورهای اروپایی، آمریکا و ژاپن مورد پذیرش می‌باشد.

تبصره ۲. هر یک از گروههای آموزشی باید یک ردیف را از جدول فوق به عنوان شرط دفاع در سوابقات مجلات دانشجو تعیین نمایند.

تبصره ۳. چنانچه دانشجوی دکتری تخصصی تا پایان نیمسال دهم، تواند با ارائه مقاله‌ای مطابق با ردیف تعیین‌شده از سوی گروه آموزشی برای آن رشته/گرایش از رساله خود دفاع نماید، در نیمسال یازدهم، بر مبنای ردیف پایین تراز ردیف تعیین‌شده از سوی گروه آموزشی («از ردیف ۱ و ۲ به ردیف ۳» و «از سایر ردیف‌های به ردیف ۵»)، مجاز به دفاع از رساله خود خواهد بود. در این صورت، تیم ارزیابی کننده رساله موظف است در هنگام دفاع این نکته مهم را به عنوان یک شاخص منفی در نظر بگیرد و در ارزیابی رساله تأثیر دهد.

تبصره ۴. چنانچه با وجود تسهیلات ایجاد شده (ارائه مقالات در ردیف‌های پایین تر به شرح تبصره ۳) دانشجو نتواند در ترم یازدهم از رساله خود دفاع نماید، در صورت تأیید گروه آموزشی مبنی بر عدم کارایی استاد راهنمای، ایشان از حق التدریس پژوهشی مربوط به آن رساله و همچنین یک دوره پذیرش دانشجوی دکتری محروم خواهد شد. استادان راهنمایی که مقالات ارائه شده از جانب دانشجویان دکتری آن‌ها در هنگام دفاع بالاتر از میانگین اعضای هیئت علمی آن گروه آموزشی باشد، در افزایش ظرفیت پذیرش سال آتی استاد بنابه درخواست وی لحاظ خواهد شد.

تبصره ۵ در خصوص داشجوبانی که با مقالاتی بالاتر از ردیف مصوب گروه مربوطه موفق به دفاع شوند، در هنگام دفاع این نکه به عنوان یک شاخص مثبت در ارزیابی رساله در نظر گرفته شود.

تبصره ۶ در شیوه پژوهش محور، ارائه پذیرش یا چاپ دو مقاله از ردیف تعیین شده از سوی گروه آموزشی مجری رشته/گرایش (مربوط به ردیف های ۱، ۳ و ۵) به عنوان شرط دفاع در نظر گرفته می شود. چنانچه داشجوبی دکتری تخصصی در شیوه پژوهش محور تا پایان نیمسال دهم، تواند با ارائه مقالات لازم از رساله خود دفاع نماید، در نیمسال یازدهم، با ارائه دو مقاله از ردیف پایین تر از ردیف تعیین شده از سوی گروه آموزشی (از ردیف ۱ به ردیف ۳ و از ردیف ۳ به ردیف ۵)، مجاز به دفاع از رساله خود خواهد بود.

"شیوه‌نامه اجرایی دوره‌دکتری تخصصی دامپزشکی (دستیاری) دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن)

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی دامپزشکی (دستیاری) دانشگاه شهید چمران اهواز، این شیوه‌نامه با توجه به «آینین نامه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، مصوب مورخ ۱۳۶۵/۳/۲۲» و در اجرای مفاد ماده ۲ سیاست‌ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در کشور، موسوم به طرح آمایش، مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین به استاد «آینین نامه یکپارچه آموزشی دوره‌های تحصیلی کارشناسی/کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی» ویژه دانشگاه‌های سطح ۱ و ۲ دولتی و تفویض اختیار به دانشگاه‌ها جهت تدوین شیوه‌نامه در موضوعاتی که در آینین نامه فوق اشاره شده است در ۲۷ ماده و ۵۶ تبصره به تدوین رسید و در یازدهمین جلسه شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۵ به تصویب رسید. تمامی مفاد این شیوه‌نامه برای دانشجویان دکتری تخصصی دامپزشکی (دستیاری) ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن (در مواردی صرفاً برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ و پس از آن)، لازم‌الاجرا خواهد بود. گروه‌های آموزشی نمی‌توانند مصوبه‌ها یا شیوه‌نامه‌های داخلی مغایر با این شیوه‌نامه تصویب یا اجرا کنند.

الف: ضوابط کلی دوره

ماده ۱. تحصیل در دوره دکتری تخصصی (دستیاری) رشته‌های دامپزشکی تمام وقت است و پذیرفته شدگان موظف هستند که طبق برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ارائه شده از طرف گروه آموزشی، در دانشگاه حضور فعال و تمام وقت داشته باشند. همچنین تحصیل همزمان دانشجو در سایر دوره‌های تحصیلی و مؤسسات آموزشی و پژوهشی ممنوع می‌باشد.

تبصره دانشجویانی که با مؤسسات دولتی یا غیردولتی رابطه استخدامی (رسمی یا پیمانی) دارند، باید برای طول دوره تحصیل، از محل خدمت خود موافقت نامه رسمی به دانشگاه ارائه دهند. در غیر این صورت، دانشگاه مجاز به محروم کردن دانشجو از ادامه تحصیل خواهد بود.

ماده ۲. دانشجویانی که از سوی سازمان سنجش به صورت نیمه‌مت مرکز گرینش و معرفی شده‌اند، لازم است در هنگام ثبت‌نام گواهی حدنصاب آزمون‌های زبان انگلیسی را ارائه دهند. حداقل نمره قابل قبول در آزمون TOLIMO (۵/۵)، IELTS (۴۶۰)، TOEFL (۴۶۰)، MHELE (۵۰)، MSRT (۵۰)، IBT.TOEFL (۴۶۰)، آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز و سایر دانشگاه‌های جامع (۵۰) می‌باشد.

تبصره به دانشجویانی که در زمان ثبت‌نام، گواهی زبان را ارائه ندهند تا پایان نیمسال اول برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ و پس از آن) جهت کسب نمره حدنصاب زبان فرصت داده خواهد شد. در غیر این صورت، دانشجو موظف است جهت شرکت در آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز در دوره‌های آمادگی مرکز زبان دانشگاه شرکت کند.

ماده ۳.۳ مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی (دستیاری)، حداقل ۷ و حداکثر ۹ نیمسال تحصیلی است. برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۱ و پس از آن، مدت مجاز تحصیل حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۱. درصورتی که دانشجو در دوره دکتری تخصصی (دستیاری) در مدت مقرر داشش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد حداکثر تا دو نیمسال دیگر به سوابات دانشجو اضافه کند. تمدید نیمسال نهم و نیمسال دهم با درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنماء، مدیر گروه، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود. برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان، تمدید نیمسال نهم رایگان و تمدید نیمسال‌های دهم منوط به پرداخت هزینه طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنی دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۲. مطابق با ماده ۱۴ آینه نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهش و فناوری، اعضای شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده با ترکیب زیر‌شکل می‌گیرد:

(۱) رئیس دانشکده (رئیس شورا)

(۲) معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده (نایب رئیس)

(۳) معاون پژوهشی و ارتباط با جامعه دانشکده

(۴) نماینده گروه‌های آموزشی که مجری دوره‌های تخصصی هستند. نماینده گروه باید حداقل دانشیار بوده و یک دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D. یا دستیاری) را به عنوان راهنمای اول فارغ‌التحصیل نموده باشد. در گروه‌های آموزشی که دارای عضو هیئت علمی با شرایط مذکور نیستند، مدیر گروه به عنوان نماینده گروه شرکت خواهد کرد.

(۵) یک عضو هیئت علمی با درجه ترجیح‌آساستدی (حداقل دانشیار) با تأیید و حکم رئیس مؤسسه.

تبصره ۳. چنانچه دانشجو نتواند تا پایان نیمسال دهم دانش آموخته شود، لازم است پرونده دانشجو با درخواست کسی او و تأیید استاد راهنماء، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداقل تا ۱۵ روز پس از پایان نیمسال دهم، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت تصمیم‌گیری و طرح در کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع داده شود. در صورت تأیید یک نیمسال دیگر به سوابات دانشجو اضافه شده و هزینه آن مطابق با تعریفه مصوب هیئت‌امنی دانشگاه از دانشجو اخذ خواهد شد. اگر درخواست دانشجو به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نشود، دانشجو در پایان نیمسال دهم به علت اتمام سوابات تحصیلی اخراج خواهد شد.

مادهٔ ۴. لازم است دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال دوم در خصوص انتخاب استاد راهنمای خود از میان اعضای هیئت علمی (بخش مرتبط) دانشگاه شهید چمران اهواز اقدام کند. تعین استاد راهنمای با حداقل مرتبه استادیاری (اطلاعات تکمیلی مادهٔ ۱۶) با درخواست دانشجو و موافقت عضو هیئت علمی و تأیید گروه صورت می‌گیرد.

مادهٔ ۵. تغیر رشته و انتقال دانشجو در دوره‌های دستیاری دامپزشکی منوع است.
تبصرهٔ ۵. در شرایط خاص، با ارائه دلایل توجیهی و موافقت استاد راهنمای، شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، دانشجو می‌تواند در طول دوره تحصیل، فقط یک درس را به عنوان میهمان در یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید مدیریت تحصیلات تکمیلی بگذراند.

مادهٔ ۶. انصراف از تحصیل در دوره‌های دستیاری دامپزشکی با درخواست دانشجو امکان‌پذیر است. دانشجو می‌تواند حداکثر تا یک ماه پس از درخواست انصراف از تحصیل نسبت به بازپس‌گیری آن اقدام کند.

تبصرهٔ ۶. دانشجوی انصارافی موظف است مطابق قوانین و مقررات دانشگاه به تمامی تعهدات مربوطه عمل کند.
مادهٔ ۷. در شرایط خاص، حذف نیمسال با درخواست دانشجو، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات و با تصویب شورای گروه، شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده و شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان‌پذیر است.

تبصرهٔ ۷. دانشجویانی که در یکی از درس‌های نیمسال، یشن از سه شائزدهم غیت غیرموجه داشته باشند، نمی‌توانند از این ماده استفاده کنند.
مادهٔ ۸. دانشجو می‌تواند حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی با احتساب سوابات، استفاده کند. در این صورت دانشجو باید درخواست خود را پیش از آغاز نیمسال تحصیلی به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه کند و پیگیری لازم را تأیید نهایی انجام دهد.
تبصرهٔ ۸. در صورتی که دانشجو حتی برای یک نیمسال تحصیلی انتخاب واحد نکند، از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ب: ضوابط مرحله آموزشی

مادهٔ ۹. آموزش در دوره‌های دستیاری دامپزشکی مبتنی بر نظام واحدی انجام می‌شود. مجموع واحدهای دوره دستیاری رشته‌های دامپزشکی ۶۰ واحد است که از این تعداد، ۴۴ واحد آموزشی و ۱۶ واحد مربوط به رساله است.

تبصرهٔ ۱. در خصوص رشته‌های که تعداد واحد آموزشی آنها مطابق با سرفصل مصوب وزارت علوم، ۴۵ یا ۴۶ واحد تعریف شده است، مجموع واحدهای دوره به ترتیب تا ۶۱ یا ۶۲ واحد قبل افزایش می‌باشد.

تبصرهٔ ۲. هر نیمسال تحصیلی ۱۸ هفته شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیمسال می‌باشد.

تبصرهٔ ۳. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی موظف است حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۴. گروههای آموزشی موظف هستند که واحدهای درسی را حداکثر در چهار نیمسال تحصیلی ارائه دهند و در نیمسال پنجم آزمون جامع را برگزار نمایند. برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ و پس از آن، برنامه‌ریزی درسی باید به صورتی انجام شود که در نیمسال چهارم تحصیلی ۲-۸ واحد درسی ارائه شود.

تبصره ۵ در نیمسال آخر مرحله آموزشی شرط اخذ حداقل واحد ضروری نیست.

تبصره ۶ حذف اضطراری یا تک درس در دوره‌های دستیاری ممنوع است.

ماده ۱۰. چنانچه گرایش دانشجو در مقطع دکتری عمومی دامپزشکی با گرایش در حال تحصیل در دوره دستیاری متفاوت باشد، حداکثر در طول دو نیمسال اول تحصیلی به تشخیص گروه آموزشی، دانشجو موظف به گذراندن حداکثر ۶ واحد جبرانی از درس‌های دکتری عمومی دامپزشکی خواهد بود. نمره این درس‌ها در معدل دانشجو محاسبه نمی‌شود. چنانچه دانشجو از کلاس‌های جاری کارشناسی ارشد یادگیری عمومی دامپزشکی استفاده نکند و کلاس جداگانه‌ای برای درس‌های جبرانی تشکیل شود، ضروری است دانشجو هزینه این درس‌ها طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنی دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه‌پرداز، پرداخت نماید.

ماده ۱۱. واحدهای درسی با نظر شورای گروه و شورای آموزشی-پژوهشی دانشکده و بر اساس برنامه درسی مصوب هر رشته انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۲. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول در درس‌های مرحله آموزشی ۱۴ از ۲۰ است. برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ و پس از آن، حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول در درس‌های مرحله آموزشی ۱۶ از ۲۰ است. دانشجویان ترم‌های قبلی در صورت اخذ واحد درسی با دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ و پس از آن، ملزم به کسب حداقل نمره ۱۴ از ۲۰ در آن درس خواهند بود.

تبصره ۱. در صورتی که میانگین نمره کل درس‌های مرحله آموزشی کمتر از ۱۴ (کمتر از ۱۶ برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ و پس از آن) باشد، دانشجو مجاز خواهد بود جهت جرمان معدل، حداکثر در یک نیمسال تحصیلی با نظر استاد راهنمای و تأیید شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، درس یا درس‌هایی از دروس گذرانده شده دوره را برای ترمیم میانگین کل، اخذ کند و با موقفيت بگذراند، در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می‌شود. دانشجو ضروری است هزینه درس‌های انتخابی جهت ترمیم معدل را طبق تعریفه مصوب هیئت‌امنی دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه‌پرداز، پرداخت کند.

تبصره ۲. محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می‌شود؛ بنابراین نمره مردودی درسی که در نیمسال بعد با موقفيت گذرانده شود، در میانگین کل محاسبه نخواهد شد.

تبصره ۳. دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس تعریف مصوب هیئت‌امنی دانشگاه پرداخت کند.

تبصره ۴. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی دریش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیت کند، این غیت غیرموجه تلقی شده و نمره آن درس صفر خواهد شد. درصورتی که حداقل تا یک ماه پس از پایان امتحانات آن نیمسال، به تشخیص شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده غیت دانشجو موجه تشخیص داده شود، درس ثبت شده با نمره صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود. در این صورت رعایت حداقل ۱۰ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۱۳. شرایط الزامی برای عضو هیئت‌علمی که برای اولین بار تدریس در دوره‌های دکتری تخصصی (دستیاری) را به عهده می‌گیرد، به شرح زیر است:

(الف) برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و پیش از آن: دارای سه سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دانشگاه شهید چمران اهواز باشد و در این بازه زمانی حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تخصصی را داشته باشد.

(ب) برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ و پس از آن:
۱. حداقل استادیار باشد؛

۲. دارای سه سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دانشگاه شهید چمران اهواز باشد و در این بازه زمانی حداقل دو سال سابقه تدریس در مقطع دکتری عمومی را داشته باشد؛

تبصره ۱: برای اعضای هیئت‌علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، سابقه تدریس پیشین آن‌ها در دانشگاه‌های جامع کشور، نیز پذیرفته می‌شود، اما حداقل باید یک سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دوره‌های کارشناسی ارشد یا دکتری عمومی دامپزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز را دارا باشند؛

۳. رعایت نظم و انضباط درسی و شروونات آموزشی (کسب حدنصب لازم برای ارتقا به مرتبه دانشیاری از کاربرگ‌های ۲-۲الف، ب و ج)؛

۴. دو دانشجوی کارشناسی ارشد و یادکتری عمومی دامپزشکی را به عنوان استاد راهنمای اول فارغ‌التحصیل کرده باشد؛

۵. در زمینه تدریس درس مورد تقاضا، حداقل سه مقاله با نمایه معتبر (Scopus با ضریب تأثیر SJR، ISI با ضریب تأثیر)، به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز در پنج سال اخیر منتشر کرده باشد. تعیین نوع نمایه این مقالات به تشخیص گروه آموزشی صورت می‌گیرد.

تصرۀ ۲: برای اعضای هیئت‌علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، ارائه مقاله به عنوان نویسندهٔ مسئول با نام دانشگاه مبدأ پذیرفته است.

تصرۀ ۳: در موارد استثناء، در صورت ضرورت و نیاز مبرم گروه، چنانچه تخصص و رساله عضو هیئت‌علمی تازه استخدام شده به صورتی باشد که بنابر تشخیص گروه آموزشی، آن عضو هیئت‌علمی برای تدریس یک درس دورهٔ دکتری ذی صلاح باشد (در ارتباط با الزام بندهای ماده ۱۴؛ چاپ حداقل دو مقاله در زمینه تدریس درس مورد تقاضا از رساله (بند ۵) الزامی بوده ولی برای احراز بندهای ۲ و ۴ الزامی وجود ندارد)، از سال دوم آغاز به کار امکان تدریس ایشان در آن درس پس از کسب مجوز از جانب دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی دانشگاه، برای یک نیمسال تحصیلی وجود دارد. در هر یک از نیمسال‌های آتی تا حصول شرایط عمومی ماده ۱۴، تدریس آن عضو هیئت‌علمی در آن درس، در صورت رضایت گروه آموزشی از شیوهٔ تدریس و کسب امتیازات لازم از ارزیابی دانشجویان آن درس با تأیید دفتر برنامه‌ریزی و ارزشیابی آموزشی دانشگاه قابل تمدید خواهد بود.

ماده ۱۴. هر دانشجوی دکتری تخصصی دستیاری مجاز به شرکت در حداکثر سه آزمون جامع خواهد بود و در صورت عدم کسب نمرهٔ قبولی در این آزمون تا پایان نیمسال هفتم از ادامه تحصیل محروم خواهد شد. همهٔ دانشجویان پس از پایان دورهٔ آموزشی (به تأیید معاون آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه) و قبولی در آزمون‌های معترض زبان انگلیسی، موظف به شرکت در اولین آزمون جامع خواهد بود. شرکت نکردن دانشجو در آزمون جامع تعیین شده از سوی گروه، به هر دلیل - به جزء مخصوص تحصیلی بدون احتساب در سوابقات و نداشتن نمرهٔ سندگی زبان - به مترلهٔ مردودی است؛ بنابراین، اگر دانشجو در اولین آزمون جامع برگزار شده، شرکت نکد و یا نمرهٔ قبولی به دست نیاورد، دوبار دیگر (در نیمسال بعدی) می‌تواند در آزمون جامع شرکت کند. عدم موقیت دانشجو در بار سوم منجر به محرومیت از تحصیل او خواهد شد. معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه باید پس از برگزاری هر آزمون جامع، نتیجه را در سامانهٔ مدیریت اطلاعات پژوهشی دانشگاه (RMS) ثبت کند. در صورت عدم کسب حد نصب لازم در بار سوم، در شرایط خاص با درخواست دانشجو، پروندهٔ وی جهت تصمیم‌گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در آزمون جامع، به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

آزمون جامع طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

(۱) فهرست دانشجویان ملزم به شرکت در آزمون جامع توسط سرپرست دورهٔ تخصصی به مدیر گروه جهت تعیین تاریخ، ساعت و محل برگزاری آزمون‌های کمی، عملی و شفاهی در شورای گروه آموزشی ارائه و همچنین سه نفر از مدرسان دوره (استاد راهنمای و دو نفر دیگر) که حداقل یکی از آنها باید دارای حداقل مرتبهٔ دانشیاری باشد، به عنوان آزمون‌گیرندگان مرحلهٔ کمی تعیین می‌شوند.

تصرۀ ۱. پس از تصویب موضوع در شورای گروه، ضروری است که مدیر گروه و سرپرست دورهٔ تخصصی، جزئیات مصوبهٔ گروه آموزشی در خصوص آزمون جامع را به اطلاع دانشجویان ذی نفع برساند.

(۲) درخواست برگزاری آزمون کمی جامع از سوی گروه به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال می‌گردد.

(۳) موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح می‌شود و در صورت تصویب، مدارک موردنیاز مطابق با بازینه‌های (چک‌لیست) تحصیلات تکمیلی و با پیشنهاد یک نفر به عنوان ناظر، حداقل سه هفته قبل از آزمون کتبی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌گردد.

(۴) درخواست و مستندات آزمون جامع در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آزمون صادر می‌گردد.

(۵) سوالات آزمون کتبی از درس‌های دوره و متناسب با روش آنها توسط سرپرست دوره از آزمون گیرندگان جمع‌آوری شده و تحويل مدیر گروه می‌شود و آزمون بامسؤولیت اجرایی مدیر گروه یا سرپرست دوره برگزار می‌شود.

(۶) آزمون عملی و شفاهی جامع با هماهنگی و حضور مدیر گروه (یا نماینده‌ی وی)، استاد/استادان راهنمای، نماینده تحصیلات تکمیلی، سه نفر از مدرسان دوره (غیر از آزمون گیرندگان مرحله کتبی) و همچنین نماینده گروه دامپزشکی وزارت علوم، تحقیقات و فاوری برگزار خواهد شد. در صورتی که تعداد مدرسان برای آزمون شفاهی جامع کافی نباشد می‌توان از متخصصان رشته/ گرایش که در برگزاری دوره شرکت داشته‌اند و یا آزمون گیرندگان مرحله کتبی برای آزمون شفاهی بهره گرفت. مسؤولیت اجرایی آزمون بر عهده مدیر گروه یا سرپرست دوره خواهد بود.

(۷) جهت قبولی در آزمون جامع، دانشجو می‌باید در مجموع درس‌های آزمون کتبی (با ضریب ۲)، عملی (با ضریب ۱) و شفاهی (با ضریب یک) که حداقل به فاصله دو هفته برگزار می‌شوند، حداقل نمره ۱۴ از ۲۰ را کسب نماید. دانشجویی که در آزمون کتبی نتواند حداقل میانگین کل ۱۴ در مجموع مواد را به دست آورد، نمی‌تواند در آزمون عملی و شفاهی شرکت کند و این به متعلّه مردودی دانشجو در ارزیابی جامع تلقی می‌شود.

تبصره ۳. نماینده پیشنهادی تحصیلات تکمیلی دانشکده باید از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال سابقه کار در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنمای انتخاب شود.

تبصره ۴. اگر دانشجو تواند تا پایان نیمسال هفتم در آزمون جامع قبول شود، پرونده او از طریق معاونت آموزشی و شورای آموزشی پژوهشی دانشکده، برای تصمیم‌گیری درباره محرومیت از ادامه تحصیل او به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال خواهد شد.

ج: ضوابط مرحله پژوهشی

ماده ۱۵. طرح پیشنهادی رساله پس از قبولی در آزمون‌های جامع و زبان و پس از تصویب نهایی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل اجرا خواهد بود. حداقل مدت زمان فاصله تصویب پیشنهاده در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و زمان دفاع از رساله ۶ ماه می‌باشد.

ماده ۱۶. استاد راهنمای اول که برای نخستین بار مسؤولیت راهنمایی رساله را عهده‌دار خواهد شد باید دارای تمام شرایط زیر باشد:

الف) راهنمایی دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و قبل از آن:

استاد راهنمای اول باید از دوره تخصصی مربوط انتخاب شود و حداقل مرتبه استادیار و سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تخصصی داشته باشد و همچنین دو دانشجوی کارشناسی ارشد یادکری عمومی دامپزشکی را به عنوان استاد راهنمای اول در دانشگاه شهید چمران اهواز فارغ‌التحصیل کرده باشد. هر یک از استادان راهنمای ضرورت دارد حداقل دو مقاله با نمایه معتبر (Scopus با ضریب تأثیر، ISI با ضریب تأثیر JCR با ضریب تأثیر SJR)، به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز (در زمینه رشته/گرایش) در سه سال اخیر منتشر کرده باشد و تا یک سال بعد از تصویب پیشنهاد، مشمول شرایط بازنیستگی نباشد.

ب) راهنمایی دانشجویان ورودی ۱۴۰۱ و پس از آن:

۱) استاد راهنمای اول باید از دوره تخصصی مربوطه بوده و تخصص منطبق با رشته/گرایش دانشجو داشته باشد؛

۲) حداقل دارای مرتبه استادیاری باشد؛

۳) سه سال سابقه تدریس در دوره‌های کارشناسی ارشد یادکری عمومی دامپزشکی را داشته باشد؛

تبصره ۱: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، سابقه تدریس پیشین آن‌ها در دانشگاه‌های جامع، نیز پذیرفته می‌شود، اما حداقل باید یک سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دوره‌های کارشناسی ارشد یادکری عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز داشته باشد.

۴) دو دانشجوی کارشناسی ارشد یادکری عمومی دامپزشکی را به عنوان استاد راهنمای اول را در دانشگاه شهید چمران اهواز فارغ‌التحصیل کرده باشد؛

۵) هر یک از استادان راهنمای ضرورت دارد حداقل سه مقاله با نمایه معتبر (Scopus با ضریب تأثیر، ISI با ضریب تأثیر JCR با ضریب تأثیر SJR)، به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز (در زمینه رشته/گرایش) در پنج سال اخیر منتشر کرده باشد. تعیین نوع نمایه این مقالات به تشخیص گروه آموزشی می‌باشد؛

تبصره ۲: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، ارائه مقاله به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه مبدأ پذیرفته است؛

۶) تا یک سال بعد از تصویب پیشنهاد، مشمول شرایط بازنیستگی نباشد؛

تبصره ۳: استاد راهنمای اول از حصول شرایط بالا، باید اولین رساله‌ای را که در دوره دکتری تخصصی راهنمایی می‌کند، به طور مشترک (با یکی از متخصصان رشته/گرایش ترجیحاً با مرتبه حداقل دانشیاری که دارای تجربه راهنمایی رساله دکتری است) به عهده گیرد.

تبصره ۴: در صورت نیاز، دانشجو می‌تواند با تأیید استاد راهنمای اول، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، نسبت به انتخاب استاد راهنمای دوم از سایر مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین‌المللی اقدام کند. در شرایط خاص با رعایت ضوابط این شیوه‌نامه می‌توان استاد راهنمای دوم با مدرک دکتری تخصصی، بدون وابستگی به مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین‌المللی باشد.

تبصره ۵ در صورت نیاز به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان یک یادو استاد مشاور با مدرک دکترای تخصصی برای هدایت دانشجو تعین کرد. در شرایط خاص بارعایت ضوابط این شیوه‌نامه، می‌توان از متخصصان حرفه‌ای به عنوان استاد مشاور خارج از مؤسسه انتخاب کرد.

تبصره ۶ در صورتی که دو استاد مشاور برای رساله انتخاب شود، امتیاز و واحد آن به تساوی بین آن‌ها تقسیم می‌شود. در یک رساله، تعداد استادان راهنما و مشاور نباید از چهار نفر بیشتر باشد.

تبصره ۷ هیچ کدام از بستگان درجه یک دانشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر و فرزند) نمی‌تواند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله او را به عهده گیرند.

ماده ۱۷ پیشنهاده باید پس از قبولی در آزمون‌های جامع ارائه شود و پس از تصویب نهایی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۱: دانشجو در صورت دارا بودن نمره بسنده گزینه زبان انگلیسی و گذراندن حداقل ۳۶ واحد درسی، می‌تواند با تکمیل فرم "درخواست دفاع مشروط از پیشنهاده"، همراه با موافقت استاد/استادان راهنما و تأیید گروه آموزشی، در نیمسال چهارم تحصیلی نسبت به دفاع از پیشنهاده به صورت مشروط در دانشکده اقام نماید. در این صورت دانشجو می‌تواند با موافقت استاد/استادان راهنما اجرای رساله را آغاز نماید. تصویب نهایی پیشنهاده در مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، منوط به اتمام واحدهای آموزشی (بارعایت تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ۱۲ این شیوه‌نامه) و قبولی دانشجو در آزمون جامع می‌باشد. اگر دانشجو نتواند آزمون جامع را تا پایان نیمسال هفتم با موافقیت بگذراند، انجام کارهای رساله متوقف شده و برابر با مقررات (مطابق با تبصره ۵ ماده ۱۴) با دانشجو برخورد خواهد شد. بدیهی است که در چنین مواردی با توجه به مشروط بودن تصویب پیشنهاده، هیچ گونه ادعایی از جانب دانشجو پذیرفته نشده و مسئولیتی متوجه دانشگاه نمی‌باشد و همچنین با توجه به موافقت اولیه استاد/استادان راهنما در خصوص شروع به کار رساله، هزینه‌های پرداخت شده متوجه تیم اجرایی رساله خواهد بود.

ارائه پیشنهاده و دفاع از آن طی مراحل اجرایی زیر انجام می‌گیرد:

(۱) پیشنهاده با اعلام آمادگی دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنما و مشاور به شورای گروه ارائه می‌شود؛

(۲) پس از طرح پیشنهاده در جلسه گروه، تاریخ، ساعت و محل برگزاری دفاع از طرح پیشنهادی رساله تعین می‌گردد. همچنین سه نفر متخصص مرتبط شامل دو نفر با حداقل مرتبه استادیار و سه سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی در دانشگاه و یک نفر با حداقل مرتبه دانشیار به عنوان داور تعین می‌شوند. مراتب به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد. یک نفر از داوران می‌تواند از متخصصان خارج از دانشگاه با مدرک دکترای تخصصی باشد؛

تبصره ۱ گروه باید حداقل تا دو هفته پس از دریافت پیشنهاده دانشجو تاریخ، ساعت و محل برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاده را تعین کند.

۳) پیشنهاده همراه با مدارک موردنیاز مطابق با پذیرنده های (چک لیست های) تحصیلات تکمیلی دانشگاه به معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده برای تعیین ناظر، ارسال می گردد. معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده نیز حداکثر تا یک هفته پس از دریافت پیشنهاده دانشجو و صورت جلسه گروه آموزشی درباره تعیین تاریخ جلسه دفاع از پیشنهاده، طرح پیشنهادی رساله را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می نماید؛

تبصره ۲. نماینده پیشنهادی تحصیلات تکمیلی دانشکده برای جلسه دفاع از پیشنهاده، باید از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی دیگری غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنمای باشد.

۴) در خواست و مستندات دفاع از طرح پیشنهادی رساله حداکثر تا یک هفته پس از دریافت آن، در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می شود؛

۵) طرح پیشنهادی رساله برای داوران انتخاب شده ارسال می گردد، سپس جلسه دفاع دانشجو در حضور سه داور مستحب، استادان راهنمای و مشاور و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می شود. مسئولیت اجرایی جلسه دفاع به عهده نماینده تحصیلات تکمیلی است؛

۶) در صورت تأیید حداقل دو نفر از هیئت داوران با کلیات طرح پیشنهادی رساله، اصلاحات موردنظر داوران صورت جلسه و به دانشجو و استاد راهنمای ابلاغ می گردد؛

۷) در صورت اعمال اصلاحات پیشنهادی داوران، طرح پیشنهادی رساله از طریق گروه و حداکثر تا دو هفته پس از انجام اصلاحات، به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می گردد؛

۸) حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پیشنهاده از شورای گروه، باید طرح پیشنهادی رساله (بدون حضور دانشجو) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده طرح و پس از تأیید، صورت جلسه شورا به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد. در صورت رعایت ضوابط و مقررات و تأیید آن به وسیله مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، طرح پیشنهادی رساله دانشجو رسمیت می بارد و قبل اجرا خواهد بود.

تبصره ۳. در مواردی که مطابق با تبصره ۱ این ماده، پیشنهاده به صورت مشروط در دانشکده به تصویب می رسد، ضروری است که پس از قبولی دانشجو در آزمون جامع، پیشنهاده جهت تصویب نهایی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود. ارسال پیشنهاده از جانب دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی پس از پایان نیمسال هشتم منوع است.

تبصره ۴. در صورت اختلاف نظر بین شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در تصویب طرح پیشنهادی؛ اعم از انتخاب استادان راهنمای استادان مشاور، موضوع و ماهیت طرح پیشنهادی، موضوع در شورایی مشکل از معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، مدیر گروه مربوطه و مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه مطرح و تصمیم نهایی گرفته خواهد شد. تشکیل شورای مذکور منوط به درخواست تجدیدنظر از سوی گروه آموزشی مربوطه در قالب مصوبه شورای گروه می باشد.

ماده ۱۸. ضوابط تغییر در استادان راهنمای مشاور پس از تصویب طرح پیشنهادی رساله به شرح زیر است:

تغییر استادان راهنمای:

(۱) در مورد استاد راهنمای اول، پیشنهاد از سوی مدیر گروه، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و یا معاونت آموزشی دانشگاه و

در مورد استاد راهنمای دوم پیشنهاد از سوی استاد راهنمای اول با ذکر دلایل توجیهی در شورای گروه آموزشی مطرح و در صورت

تصویب، مراتب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌شود؛

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده؛

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه؛

تغییر استادان مشاور:

(۱) پیشنهاد از سوی استاد راهنمای با دلایل توجیهی به گروه آموزشی؛

(۲) طرح و تصویب موضوع در شورای گروه؛

(۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده؛

(۴) اطلاع‌رسانی از طرف دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

تبصره ۱. جهت طرح هر یک از پیشنهادهای یادشده در شورای گروه نباید بیش از یک سال از تصویب طرح پیشنهادی رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذشته باشد.

تبصره ۲. چنانچه استاد راهنمای اول در هر یک از مراحل انجام رساله، بازنیسته شود باید نقش آن از استاد راهنمای اول به استاد راهنمای دوم تغییر

باید.

ماده ۱۹. دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آین نامه مصوب وزارت، در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از مؤسسه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

ماده ۲۰. دفاع از رساله به درخواست دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنما مبنی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی رساله و ارائه مستدات زیر پس

از گذشت حداقل ۶ ماه از تصویب طرح پیشنهادی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود:

(۱) ارائه گواهی پذیرش یا چاپ یک مقاله مستخرج از رساله با درج نام مصوب دانشگاه شهید چمران اهواز:

فارسی: دانشگاه شهید چمران اهواز

انگلیسی: Shahid Chamran University of Ahvaz

فرانسه، Université Shahid Chamran d'Ahvaz

تبصره ۱. نمایه مقاله الزامی برای دفاع بر مبنای نمایه تعین شده از جانب آن گروه آموزشی و نیمسال تحصیلی دانشجو در هنگام دفاع (مطابق با پیوست شماره یک شیوه نامه)، تعین خواهد شد.

تبصره ۲. چنانچه مقاله دانشجو در مجله‌ای به چاپ برسد که هر یک از استادان راهنمای مشاور سردیر آن باشد و یا مجله متعلق به گروه آموزشی باشد که دانشجو در آن مشغول به تحصیل است، آن مقاله برای دفاع از رساله پذیرفته نخواهد شد.

(۱) ارائه رساله آماده شده؛

تبصره ۳. دانشجو می‌تواند با موافقت استادان راهنمای رساله خود را به زبان انگلیسی بنویسد.

(۱) تأیید کتبی استاد/ استادان راهنمای مبنی بر کفايت دستاوردهای علمی و پژوهشی رساله مطابق با طرح پیشنهادی مصوب؛

ماده ۲۱. در صورت فراهم بودن شرایط یادشده، دفاع از رساله طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

(۱) درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنمای رساله مدیریت اطلاعات پژوهشی دانشگاه (RMS)؛

(۲) طرح موضوع در شورای گروه آموزشی؛ (تأیید مستندات و تاریخ دفاع حداقل سه هفته بعد از طرح موضوع در شورای گروه) و پیشنهاد پنج عضو هیئت علمی دارای تخصص مرتبط با رساله به عنوان داور (سه عضو از داخل حداقل مرتبه استادیاری و چهار سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی و دو عضو خارج از دانشگاه شهید چمران آهواز با حداقل مرتبه دانشیاری). ترجیح بر آن است که داوران داخلی رساله از میان داوران پیشنهاده باشند.

(۳) طرح موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و انتخاب سه داور (دو داور داخلی و یک داور خارجی) از میان داوران پیشنهادی گروه؛

(۴) در صورت تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، مدارک موردنیاز (مطابق با بازیشه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه) و یک ناظر پیشنهادی، حداقل دو هفته قبل از تاریخ تعین شده برای دفاع از رساله، جهت اخذ مجوز به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد.

تبصره ۱. بهمنظور افزایش کیفیت جلسه دفاع و هماهنگی بین اعضای تیم پژوهشی، پیشنهاد می‌شود که جلسه پیش دفاع در حضور استادان راهنمای مشاور و داوران داخلی برگزار شود.

تبصره ۲. داوران پیشنهادی باید هیچ گونه نسبت خانوادگی با اعضای دخیل در رساله داشته باشند.

تبصره ۳. نماینده تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشگاه می‌بایست از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنمای باشد.

- (۱) درخواست و مستدات دفاع از رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌گردد.
- (۲) جلسه دفاع در حضور استاد/استادان راهنمای مشاور، هر سه داور (دو داور داخلی و یک داور خارجی) و با مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده برگزار می‌شود. مسئولیت اجرایی برگزاری دفاع به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

تبصره ۴. در صورت غیبت استاد راهنمای اوّل یا داور/داوران، جلسه دفاع رسمیت نخواهد داشت. اگر استاد راهنمای اوّل به دلایلی چون حضور در فرصت مطالعاتی تواند در جلسه دفاع حضور یابد، ضرورت دارد از روش‌های جایگزینی همچون استفاده از دور سخنی (ویدئو کفرانس) به صورت مجازی در جلسه دفاع حضور یابد.

تبصره ۵. در شرایط خاص و در صورتی که استاد راهنمای دوم و یا استاد مشاور تواند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی (ویدئو کفرانس) در جلسه دفاع حضور داشته باشند، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کسی (بلون نیاز به تکمیل کاربرگ نمردهی) به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام نمایند تا نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.

تبصره ۶. داوران می‌توانند از طریق دور سخنی (ویدئو کفرانس) داوری خود را انجام دهند و در چنین مواردی نماینده تحصیلات تکمیلی به جای آن‌ها کاربرگ‌های مربوطه را مضاء خواهد کرد. در هر حال، اگر داور یا داوران توانند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی در جلسه دفاع حضور داشته باشند، جلسه رسمیت نخواهد داشت.

ماده ۲۲. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزیابی آن بر اساس کیفیت علمی-پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه نگارش وغیره بر اساس کاربرگ پیوست صورت می‌پذیرد و به صورت قول با درجه عالی (۲۰ تا ۱۹)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۷/۹۹)، خوب (۱۷/۹۹) و همچنین غیرقابل قول (کمتر از ۱۶) ارزیابی می‌شود.

تبصره ۱. چنانچه رساله دانشجو غیرقابل قول (کمتر از ۱۶) ارزیابی شود، بتأثیر هیئت‌داوران فقط یک بار دیگر در سقف مدت مجاز تحصیل، به دانشجو اجازه داده می‌شود تا ز رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قول و رد رساله و همچنین درجه آن، میانگین نمرات استاد/استادان راهنمای مشاور/مشاوران و داوران است که لازم است هر یک به طور مستقل نمره خود را به نماینده تحصیلات تکمیلی جهت جمع‌بندی تحويل دهن. استاد راهنمای (یا میانگین نمره استادان راهنمای) با ضریب ۳، نمره هر یک از داوران با ضریب ۳ و استاد مشاور (یا میانگین نمره استادان مشاور) با ضریب یک خواهد بود. نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه‌های دفاع نمره‌ای نخواهد داشت.

تبصره ۳. داشجوبی که در فرصت تعیین شده تواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطاء می‌شود.

ماده ۲۳. تاریخ دانش آموختگی بر مبنای روز دفاع و کسب درجه قبولی از رساله تعین می شود.

ماده ۲۴. نحوه نگارش و صحافی رساله مطابق با شیوه نامه مصوب دانشکده محل تحصیل دانشجوست.

ماده ۲۵. دانشجو پس از گذراندن موظیت آمیز مراحل آموزشی و پژوهشی و قبولی رساله، دانش آموخته دوره دکتری تخصصی (دستیاری)

شناخته می شود و باید حداقل تا دو ماه پس از جلسه دفاع، اصلاحات موردنیاز را طبق نظر استاد راهنمای انجام دهد.

تبصره. دانشجو باید حداقل تا سه ماه پس از تاریخ دفاع، نسبت به انجام اصلاحات رساله، ثبت آن در سیستم اطلاعات پژوهشی دانشگاه و انجام

مراحل تسویه حساب اقلام نماید. در صورت تأخیر، مسئولیت آن بر عهده دانشجو بوده و مطابق مقررات جاری دانشگاه با ایشان رفاقت خواهد شد.

ماده ۲۶. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (دستیاری) محروم خواهد شد:

(۱) میانگین کل نمرات مرحله آموزشی (مطابق با ماده ۱۲ این شیوه نامه و رعایت تبصره های ۱ و ۲) کمتر از ۱۴ شود (کمتر از ۱۶ برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۴۰۰ و پس از آن)؛

(۲) صلاحیت علمی دانشجو پس از سه بار آزمون جامع احراز نشود؛

(۳) دانشجو تواند تا پایان نیمسال هفتم در آزمون جامع قبول شود (بار عایت تبصره ۵ ماده ۱۴ این شیوه نامه)؛

(۴) رساله دانشجو غیرقابل قبول (مردود) ارزیابی شود (بار عایت تبصره ۱ ماده ۲۲ این شیوه نامه)؛

(۵) مدت تحصیل دانشجو یش از حد مجاز به طول انجامد؛

(۶) ترک تحصیل و عدم حضور دانشجو به تأیید گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه رسیده باشد.

تبصره. در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (دستیاری)، طبق ضوابط دانشگاه تسویه حساب

دانشجو (اعم از روزانه، شبانه و پردیس) و بازگرداندن مدارک ثبت نامی و تحويل گواهی کارنامه تحصیلی، منوط به پرداخت شهریه مصوب خواهد

بود.

ماده ۲۷. تفسیر موارد مورد پرسش و اتخاذ تصمیم نهایی درباره مفاد این شیوه نامه به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد

بود.

«پیوست شماره ۱: جزئیات نمایه مقاله/مقالات الزامی برای دفاع از رساله دکتری تخصصی دامپزشکی (دستیاری)»

در ارتباط با نوع نمایه مقالات الزامی برای دفاع از رساله دکتری (مطابق با بند ۱ ماده ۲۱ این شیوه‌نامه)، هر یک از گروه‌های آموزشی مجری رشته/گرایش‌های مختلف نیاز است که بر مبنای ماهیت رشته/گرایش، میانگین پذیرش و چاپ مقالات، امکانات گروه آموزشی و سایر موارد، یک ردیف از جدول زیر را تعیین و به عنوان شرط لازم برای دفاع دانشجوی دکتری در آن رشته/گرایش در قالب صورت جلسه به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نمایند.

ردیف	نمایه مقاله
۱	یک مقاله Q2 یا Q1 JCR
۲	*(Q2 یا Q1) JCR
۳	یک مقاله Q4 یا Q3 JCR
۴	**(Q4 یا Q3) JCR
۵	یک مقاله Scopus یا ISC

* این ردیف می‌تواند با دو مقاله JCR (Q3 یا Q4) و یا یک مقاله JCR (Q3 یا Q4) و یک مقاله ISC جایگزین گردد.

** این ردیف می‌تواند با دو مقاله ISC یا Scopus جایگزین گردد.

توضیح: در همه‌جا منظور از مقاله JCR (مقاله ISI با ضریب تأثیر JCR)، مقصود از مقاله ISC (مقاله با ضریب تأثیر) و منظور از مقاله Scopus با ضریب تأثیر SJR می‌باشد.

تبصره ۱. در خصوص گروه‌های آموزشی که ثبت اختراع خارجی (پست) در کارهای پژوهشی آنها موضوعیت دارد، یک اختراع ثبت شده قابلیت جایگزینی با تمام ردیف‌های جدول فوق را دارد. اختراع‌های ثبت شده در کشورهای اروپایی، آمریکا و ژاپن مورد پذیرش می‌باشد.

تبصره ۲. هر یک از گروه‌های آموزشی باید یک ردیف را از جدول فوق به عنوان شرط دفاع در سوابقات مجاز دانشجو تعیین نمایند.

تبصره ۳. چنانچه دانشجوی دکتری تخصصی (دستیاری) تا پایان نیمسال دهم، نتواند با ارائه مقاله‌ای مطابق با ردیف تعیین شده از سوی گروه آموزشی برای آن رشته/گرایش از رساله خود دفاع نماید، در نیمسال یازدهم، بر مبنای ردیف پایین تراز ردیف تعیین شده از سوی گروه آموزشی (از ردیف ۱ و ۲ به ردیف ۳) و (از سایر ردیف‌های به ردیف ۵)، مجاز به دفاع از رساله خود خواهد بود. در این صورت، تیم ارزیابی کننده رساله موظف است در هنگام دفاع این نکته مهم را به عنوان یک شاخص منفی در نظر بگیرد و در ارزیابی رساله تأثیر دهد.

تبصره ۴. چنانچه با وجود تسهیلات ایجادشده (ارائه مقالات در ردیف‌های پایین تر به شرح تبصره ۳) دانشجو نتواند در ترم یازدهم از رساله خود دفاع نماید، در صورت تأیید گروه آموزشی مبنی بر عدم کارایی استاد راهنماء، ایشان از حق التدریس پژوهشی مربوط به آن رساله و همچنین یک

دوره پذیرش دانشجوی دکتری محروم خواهد شد. استادان راهنمایی که مقالات ارائه شده از جانب دانشجویان دکتری آنها در هنگام دفاع بالاتر از

میانگین اعضای هیئت علمی آن گروه آموزشی باشد، در افزایش ظرفیت پذیرش سال آتی استاد بنا به درخواست وی لحاظ خواهد شد.

تبصره ۵ در خصوص دانشجویانی که با مقالاتی بالاتر از ردیف مصوب گروه مربوطه موفق به دفاع شوند، در هنگام دفاع این نکه به عنوان یک

شاخص مشت در ارزیابی رساله در نظر گرفته شود.

"باسم‌هه تعالی"

"شیوه‌نامه اجرایی و نظارتی دوره دکتری پژوهش محور (مصوب جلسه ۷۷۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۸) شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی)"

مقدمه

این شیوه‌نامه به منظور تربیت پژوهشگران متخصص و به کارگیری توان دانشجویان دکتری در انجام پژوهش‌های موردنیاز کشور، بر مبنای آینه نامه دوره دکترا (Ph.D) مصوب جلسه ۷۷۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، تدوین شده است.

ماده ۱ - تعاریف و اختصارات:

۱. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۲. شورا: شورای گسترش آموزش عالی

۳. معاونت: معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۴. دفتر گسترش: دفتر گسترش آموزش عالی

۵. دوره دکتری پژوهش محور: دوره دکترای تخصصی که با محوریت پژوهش و مشتمل بر اخذ واحد‌های درسی محدود و ارائه رساله برگزار می‌شود.

۶. دانشگاه: هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی که دارای موافقت قطعی از شورای گسترش آموزش عالی است.

۷. مؤسسه: هر یک از مؤسسات پژوهشی دولتی که دارای موافقت قطعی از شورای گسترش آموزش عالی است.

۸. گروه: کوچک‌ترین واحد سازمانی در ساختار دانشگاه یا مؤسسه که عهده‌دار انجام آموزش و پژوهش در یک رشته / گرایش علمی است.

۹. کارفرما: شخصیت حقوقی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که طی یک قرارداد، انجام طرح پژوهشی را به دانشگاه / مؤسسه واگذار نموده و متعهد به تأمین کلیه هزینه‌های انجام و نظارت بر اجرای موضوع قرارداد است.

۱۰. طرح پژوهشی تقاضامحور: طرح پژوهشی دارای کارفرمای مشخص که برابر قرارداد، اجرای آن به دانشگاه / مؤسسه واگذار و اعتبارات کامل آن به همراه هزینه‌های نظارت بر آن توسط کارفرما تأمین و نتیجه کار نیز تحویل گرفته می‌شود.

۱۱. کمیته راهبری: کمیته‌ای است متشکل از مدیر گروه، معاون پژوهشی دانشگاه/ موسسه یا نماینده ایشان و نماینده کارفرما که با حضور استاد راهنمای تشكیل می‌شود و نظارت بر حسن اجرای طرح و تطابق رساله با طرح پژوهشی را بر عهده دارد.

۱۲. هیئت‌داوران: منظور هیئتی است که ارزیابی نهایی رساله دانشجو در دوره دکترا را بر عهده دارد. ترکیب هیئت‌داوران عبارت است از استاد یا استادی مشاور، ۳ نفر عضو هیئت‌علمی در رشته مربوط با درجه حداقل استادیاری به انتخاب شورای تحصیلات تکمیلی یا شورای آموزشی/ پژوهشی دانشگاه/ موسسه که باید یک نفر از آنان حداقل دانشیار و از دانشگاه/ موسسه‌های خارج از دانشگاه/ موسسه مجری باشد.

ماده ۲ - ضوابط قرارداد طرح پژوهشی تقاضامحور

طرح پژوهشی تقاضامحور باید دارای شرایط زیر باشد:

۱. موردنیاز یک کارفرمای خارج از دانشگاه/ مؤسسه باشد.

۲. پیشنهادیه طرح مراحل ارزیابی تخصصی (شامل داوری، تأیید شورای پژوهشی دانشگاه/ موسسه و کارفرما) را طی نموده باشد.

۳. طرح پژوهشی باید به لحاظ علمی، حداقل در حد رساله دوره دکترا موردنظر دانشگاه/ مؤسسه باشد.

۴. شرح خدمات و هزینه اجرای طرح پژوهشی، مشخص باشد و تأمین آن توسط کارفرما طی قراردادی (مطابق الگوی مورد تأیید معاونت) بین دانشگاه/ مؤسسه و کارفرما امضا و مبادله شده باشد.

۵. مدت قرارداد باید متناسب با زمان تحصیل دانشجو باشد.

۶. مبلغ مصوب باید در قرارداد قید شده و متناسب با هزینه‌های رساله باشد.

۷. نحوه‌ی هزینه کرد اعتبار طرح مطابق ضوابط دانشگاه/ موسسه می‌باشد.

۸. مسئولیت اجرای طرح پژوهشی به استاد راهنمای و اگذار شده باشد و حداقل هر شش ماه گزارش پیشرفت به دانشگاه/ موسسه متبوع با امضای استاد راهنمای تحویل گردد.

تبصره ۱ - طرح‌های کلان و ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) می‌توانند به عنوان طرح پژوهشی تقاضامحور مبنای پذیرش دانشجو قرار گیرند.

تبصره ۲ - دانشگاه/ موسسه ملزم است با رعایت مقررات و در صورت حضور تمام وقت و نداشتن رابطه استخدام، بورس و غیره، پژوهانه حداقل معادل ۵۰ درصد حقوق مربی پایه ۱ از محل اعتبار طرح به دانشجو پرداخت نماید.

ماده ۳ - شرایط اخذ مجوز برگزاری دوره دکتری پژوهش محور

۱. مشمول تعریف دانشگاه یا موسسه در ماده ۱ بند ۶ و ۷ این شیوه‌نامه باشد.
  ۲. دارای طرح پژوهشی تقاضامحور باشد.
  ۳. دارای برنامه جامع پنج ساله مصوب هیئت‌امنا باشد.
  ۴. دارای اساسنامه مصوب شورا باشد (برای موسسه)
  ۵. دارای موافقت قطعی از شورا باشد (برای موسسه)
  ۶. دارای مجوز دوره دکتری آموزشی - پژوهشی باشد (برای دانشگاه)
  ۷. دانشگاه متقارضی باید در ساختار خود حداقل سه گروه آموزشی و موسسه متقارضی باید حداقل سه گروه پژوهشی دارای موافقت قطعی داشته باشد.
  ۸. دانشگاه / موسسه متقارضی باید در هر رشته مورد تقاضا حداقل سه عضو هیئت‌علمی تمام وقت با پنج سال سابقه کار داشته باشد و حداقل یک نفر از آن‌ها دانشیار یا بالاتر و دو عضو دیگر استادیار باشند.
  ۹. دانشگاه / موسسه متقارضی باید امکانات، تجهیزات و آزمایشگاه‌های موردنیاز در رشته‌های مورد تقاضا را داشته باشد.
  ۱۰. دانشگاه / موسسه باید در زمینه علمی رشته مورد تقاضا دارای حداقل ۵ طرح پژوهشی خاتمه یافته بوده که حداقل دو تا از آن‌ها تقاضامحور بوده و هر یک حداقل ۲ دستاورده علمی شامل: مقاله علمی پژوهشی چاپ شده یا اختراع یا اکتشاف دارای تأییدیه علمی از مراجع ذی‌صلاح، داشته باشد.
- تبصره ۱ - مؤسسات پژوهشی وابسته به دانشگاه‌ها، باید فقط از طریق دانشگاه متبع خود اقدام به پذیرش دانشجوی دکتری پژوهش محور نمایند.**
- تبصره ۲ - برگزاری دوره دکتری پژوهش محور باید بر اساس اساسنامه موسسه باشد و به تأیید شورا رسیده باشد.**
- ماده ۴ - شرایط تعیین ظرفیت دوره پژوهش محور دانشگاه / موسسه باید هرسال به اخذ ظرفیت برای هر رشته تحصیلی اقدام نماید.**
۱. دانشگاه / موسسه باید مجوز رسمی شورا برای برگزاری دوره در مقطع و رشته موردنظر را منطبق با ماده ۴ دارا باشد.

۲. دانشگاه / موسسه باید در هر رشته موردنقاضا حداقل سه عضو هیئت‌علمی تمام وقت با پنج سال سابقه کار داشته باشد و حداقل یک نفر از آن‌ها دانشیار یا بالاتر و دو عضو دیگر استادیار باشند. همچنین باید امکانات و تجهیزات موردنیاز رشته موردنقاضا را دارا باشد.

۳. دانشگاه / موسسه باید برای هر رشته موردنقاضا دارای طرح پژوهشی تقاضامحور و قرارداد آن منطبق با ماده ۳ باشد.

۴. هنگام تقاضای دانشگاه / موسسه برای اخذ ظرفیت دوره پژوهش محور، قرارداد یا موافقت‌نامه طرح به‌طور رسمی امضا و مبادله شده باشد.

تبصره ۱ - دانشگاه‌ها به ازای هر ۵ نفر دانشجوی دکتری آموزشی-پژوهشی در هر رشته با رعایت مفاد این شیوه‌نامه مجاز می‌باشند یک نفر دانشجوی دکتری به شیوه پژوهش محور جذب نمایند مشروط بر اینکه استاد راهنمای طرح پژوهشی تقاضامحور داشته باشد.

تبصره ۲ - تعداد ظرفیت در هر رشته برای مؤسسات بر اساس تعداد قراردادها، زمان، مبلغ قراردادها و تعداد اعضای هیئت‌علمی متخصص تمام وقت و امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی تعیین می‌شود.

ماده ۵ - مراحل بررسی تقاضای دوره پژوهش محور

۱-۱- فرایند صدور مجوز برگزاری دوره توسط شورا

۱. ارائه درخواست توسط موسسه با ذکر عنوان رشته و گرایش، با رعایت ماده ۴ و ارسال مستندات از طریق سامانه هوشمند توسعه آموزش عالی به دفتر گسترش

۲. ارائه موافقت قطعی تأسیس

۳. ارائه اساسنامه مصوب شورا

۴. ارائه فهرست امکانات و تجهیزات کارگاهی و آزمایشگاهی موردنیاز

۵. پس از طی نمودن مراحل بررسی، موافقت یا عدم موافقت شورا صادر می‌گردد.

۱-۲- فرایند ایجاد ظرفیت برای کد رشته در معاونت

الف: مؤسسه درخواست خود را با ذکر عنوان رشته و گرایش، عنوان طرح پژوهشی تقاضامحور، نام کارفرما، قرارداد / توافقنامه با کارفرما در موضوع مورد درخواست، تعداد دانشجوی موردنیاز در هر طرح، مشخصات عضو

هیئت علمی مجری طرح (استاد راهنما) و همچنین مجوز برگزاری دوره دکتری از شورا، به معاونت به شرح زیر

اعلام می‌نماید:

۱. درخواست کتبی مبنی بر تعداد دانشجو در رشته مورد نظر با امضای رئیس / معاون پژوهشی مؤسسه
۲. تکمیل فرم‌های مربوطه که در سایت وزارت قرار دارند با امضای رئیس / معاون پژوهشی مؤسسه
۳. ارائه مجوز شورا برای برگزاری دوره
۴. ارائه نسخه‌ای از قراردادهای مرتبط با موضوع پذیرش دانشجوی دکتری

ب: درخواست مؤسسه در معاونت بررسی و در صورت تأیید، به دفتر گسترش اعلام می‌شود. اقدامات حوزه معاونت برای تعیین ظرفیت پذیرش دانشجو در هر کد رشته به شرح زیر است:

۱. بررسی و تأیید قراردادهای ارسالی

۲. تأیید و ارجاع تعداد ظرفیت مصوب برای هر رشته به دفتر گسترش

تبصره ۱ - ظرفیت‌های اعلام شده برای برگزاری دوره پژوهش محور، به صورت یک‌بار پذیرش بوده و تعیین ظرفیت پذیرش جدید در هرسال تحصیلی منوط به اخذ مجوز از معاونت می‌باشد.

ج: دفتر گسترش ظرفیت پذیرش اعلام شده توسط معاونت را بررسی و به سازمان سنجش آموزش کشور و معاونت اعلام می‌نماید.

ماده ۶ - شرایط استاد راهنما

استاد راهنما که توسط دانشگاه یا مؤسسه انتخاب می‌شود باید حداقل استادیار و دارای شرایط زیر باشد:

۱. حداقل دو دانشجوی کارشناسی ارشد را راهنمایی و فارغ‌التحصیل نموده باشد.
۲. (دو طرح پژوهشی) به عنوان مجری که حداقل یکی از آن‌ها تقاضاً محور باشد را به پایان رسانده باشد (یکی از طرح‌ها می‌تواند در دست اجرا باشد).

۳. استاد راهنمای دوره دکتری پژوهش محور باید دارای طرح پژوهشی تقاضاً محور مطابق شرایط ماده ۳ باشد (دانشجو هیچ گونه مسئولیتی در قبال تهیه و تصویب طرح پژوهشی تقاضاً محور ندارد).

تبصره ۱ - در صورت نیاز دو استاد راهنما می‌توانند عهده‌دار راهنمایی رساله باشند (مطابق تبصره ۴ ماده ۳ آینین‌نامه دکترا).

تبصره ۲ - در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه / مؤسسه می‌تواند یک یا دو استاد مشاور برای هدایت دانشجو تعیین نماید.

ماده ۷ - ارزیابی و نظارت

۱-۱- پذیرش دانشجو در دوره دکتری پژوهش محور از طریق آزمون‌های سراسری نیمه‌مت مرکز سازمان سنجش آموزش کشور است.

۲-۲- دانشجوی دکتری باید ۳ تا ۸ واحد آموزشی مرتبط با موضوع رساله با تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه را بگذراند. واحدهای درسی باید بر اساس برنامه درسی مصوب در هر رشته و در راستای پیشبرد اصول تئوری رساله تعیین گردد.

۳-۳- دانشجوی دکتری باید پیشنهادیه طرح پژوهشی خود را از آغاز نیمسال اول تا پایان آن با هماهنگی استاد راهنما، پس از تأیید هیئت‌داوران (بدون عضو خارجی) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه یا شورای پژوهشی دانشگاه / مؤسسه به تصویب برساند.

۴-۴- کارفرما می‌تواند یک نفر را به عنوان استاد مشاور (واجد شرایط و مورد تأیید دانشگاه / مؤسسه) معرفی کند که به عنوان عضو هیئت‌داوران در جلسات حضور داشته باشد.

۵-۵- دانشگاه / مؤسسه موظف است در پایان هر دو نیمسال نسبت به برگزاری جلسه کمیته راهبری اقدام نماید.

۶-۶- در دوره دکتری پژوهش محور ارزیابی به صورت احراز قابلیت‌های پژوهشی، بر اساس روند پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی سنجیده می‌شود. میزان پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی دانشجو توسط استاد راهنما به کمیته راهبری گزارش و در صورت تأیید، دانشجو می‌تواند به فعالیت‌های پژوهشی خود ادامه دهد.

۷-۷- در صورتی که در هر مرحله عدم انجام تعهدات کارفرما موجب اختلال و غیرقابل قبول بودن پیشرفت کار شود، استاد راهنما موظف هستند ظرف مدت حداقل ۳ ماه نسبت به رفع مشکل دانشجو اقدام نمایند.

۸-۸- دانشجو پس از تأیید استاد راهنما به شرط کفايت دستاوردهای علمی رساله (چاپ حداقل ۲ مقاله در مجال علمی دارای نمایه معتبر)، موظف است گزارش کار خود را در جلسه پیش دفاع در حضور هیئت‌داوران (بدون عضو خارجی) ارائه نماید و در صورت تأیید می‌تواند از رساله خود دفاع نماید.

تبصره ۱ - در شرایط خاص، دستاوردهای اجرای طرح پژوهشی شامل دانش فنی مدون، اختراع، اکتشاف، نوآوری، اثر بدیع ادبی یا هنری، کتاب تألیفی و تصنیفی (که توسط مراجع ذیصلاح علمی ارزیابی و تأیید شده باشند) پس از تأیید هیئت‌داوران می‌تواند جایگزین مقاله گردد.

۹-۷ - مسئولیت کفايت کار انجام شده دانشجو برای پاسخگویی به کارفرما بر عهده استاد راهنمای خواهد بود.

۱۰-۷ - نحوه تشکیل و شرح وظایف هیئت‌داوران، چگونگی دفاع و احراز کفايت دستاوردهای علمی رساله، تابع دستورالعملی است که به تصویب دانشگاه / مؤسسه رسیده باشد.

۱۱-۷ - هیئت‌داوران که ارزیابی نهایی رساله دانشجو را بر عهده دارد توسط دانشگاه / مؤسسه و طبق مقررات مربوط انتخاب می‌شوند.

۱۲-۷ - ارزیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی و نحوه نگارش انجام می‌شود و نتیجه آن به یکی از دو صورت زیر تعیین می‌شود:

الف: قبول (در یکی از سطوح: عالی، بسیار خوب، خوب)

ب: غیرقابل قبول

تبصره ۲ - چنانچه رساله دانشجو «غیرقابل قبول» ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیئت‌داوران، دانشجو مجاز است طی حداقل شش ماه، به شرط اینکه از حداقل مدت مجاز تحصیل بیشتر نشود، اصلاحات لازم را به عمل آورد و صرفاً برای یکبار دیگر از آن دفاع کند.

۱۳-۷ - دانشگاه / مؤسسه موظف است برای ثبت پیشنهادیه رساله و رساله در سامانه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (IRANDOC) به موقع اقدام نماید.

۱۴-۷ - دانشگاه / مؤسسه موظف است در پایان هرسال گزارشی از تعداد و وضعیت تصویب پیشنهادیه و وضعیت پیشرفت هرساله دانشجویان پژوهش محور به همراه رضایت کارفرما به معاونت ارسال نماید.

ماده ۸ - تفسیر مواد این شیوه‌نامه بر عهده معاونت است و مواردی که در این شیوه‌نامه ذکر نشده، تابع آینه نامه دوره دکترا و سایر قوانین و مقررات وزارت می‌باشد. این شیوه‌نامه مشتمل بر ۱ مقدمه، ۸ ماده و ۱۱ تبصره در جلسه مورخ ۹۳/۰۹/۰۲ کمیسیون پژوهش و فناوری شورای گسترش آموزش عالی به تصویب رسید و برای دانشجویان ورودی مهرماه سال تحصیلی ۹۴-۹۵ به بعد لازم الاجرا می‌باشد.

"باسم‌هه تعالی"

"شیوه‌نامه اجرایی تعیین ظرفیت استادان در پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی (داخلی و بین‌الملل) (مصوب ۱۴۰۰/۰۴/۲۹)"

به منظور نظم بخشی به تعیین ظرفیت استادان در پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی داخلی و بین‌الملل،
شیوه‌نامه حاضر در ۴ ماده و ۲۰ بند در ششمین جلسه شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران
در تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۹ به تصویب رسید و برای واحدهای مرتبط معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
و آموزش دانشکده‌های مجری دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشجویان داخلی و بین‌الملل، لازم‌الاجرا خواهد
بود.

ماده ۱: دانشجویان آموزشی-پژوهشی داخل

۱- در ماده ۱۷ "شیوه‌نامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی- ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ و پس از آن" به شرایط راهنمایی دانشجویان دکتری تخصصی (Ph.D.) اشاره شده است.

۲- در ماده ۱۶ "شیوه‌نامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی دامپزشکی (دستیاری)- ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ و پس از آن" به شرایط راهنمایی دانشجویان دکتری تخصصی دامپزشکی (دستیاری) اشاره شده است.

۳- مطابق با "تبصره ماده ۲۴ شیوه‌نامه اجرایی دوره‌های کارشناسی ارشد- ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ و پس از آن"، استادیاران از سال اول استادیاری خود می‌توانند در راهنمایی دوم یک پایان‌نامه کارشناسی ارشد/دکتری عمومی دامپزشکی، مشارکت داشته باشند. استادیاران از سال دوم می‌توانند راهنمایی یک پایان‌نامه مستقل و یک پایان‌نامه مشترک کارشناسی ارشد/دکتری عمومی دامپزشکی را به عهده گیرند.

۴- ظرفیت استادان برای پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی داخلی (شیوه آموزشی-پژوهشی) بر حسب مرتبه آن‌ها متفاوت بوده و برای استادیار، دانشیار و استاد به ترتیب ۸، ۹ و ۱۰ می‌باشد.

تبصره: دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی دانشگاه بر مبنای درخواست اولیه عضو هیئت‌علمی، نظر گروه آموزشی و شورای دانشکده (طبق ماده ۷ شیوه‌نامه اجرایی دوره‌های کارشناسی ارشد- ویژه دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹)

و پس از آن) طی جلساتی با حضور نمایندگان دانشکده مربوطه و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نسبت به تعیین ظرفیت نهایی هر یک از اعضای هیئت علمی اقدام می نماید. لازم به ذکر است که آزاد بودن بخشی از ظرفیت عضو هیئت علمی (مطابق با بند ۴ ماده ۱)، به معنای لزوم اختصاص دانشجو و تکمیل همه ظرفیت‌های وی نمی‌باشد.

۵- برای راهنمایی مستقل هر دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D/دستیاری)، دو ظرفیت و راهنمایی مستقل هر دانشجوی کارشناسی ارشد، یک ظرفیت در نظر گرفته می‌شود. در صورت مشارکت در راهنمایی (راهنمایی اول یا دوم) دانشجوی دکتری تخصصی و دانشجوی کارشناسی ارشد، ظرفیت اشغال شده به ترتیب به ۱ و ۰/۵ تقلیل خواهد یافت.

تبصره ۱. دانشجوی تحصیلات تکمیلی تا زمان دفاع از پایان نامه/رساله، انصراف و یا محرومیت از تحصیل، در ظرفیت استاد راهنما محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲. پایان نامه/رساله‌هایی که به صورت تقاضاً محور پذیرفته می‌شوند، ظرفیت آن‌ها برای استاد راهنما به نصف کاهش می‌یابد، یعنی برای راهنمایی مستقل هر دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D/دستیاری)، یک ظرفیت و راهنمایی مستقل هر دانشجوی کارشناسی ارشد، ۰/۵ ظرفیت در نظر گرفته می‌شود.

تبصره ۳. مطابق با تبصره ۲ ماده ۱، در چنین مواردی، افزایش ظرفیت اعضای هیئت علمی حداکثر تا دو امتیاز فراتر از سقف مجاز (مطابق با بند ۴ ماده ۱) امکان‌پذیر خواهد بود.

توضیح: پایان نامه/رساله تقاضاً محور، به تحقیقی گفته می‌شود که حداقل یکی از شرایط زیر را داشته باشد:
الف) تحت حمایت مالی مستقیم سازمان‌های خارج از دانشگاه باشد؛

ب) دربرگیرنده بخشی از طرح‌های تحقیقاتی مورد حمایت سازمان‌های خارج از دانشگاه بوده که مجری مسئول یا مجری همکار آن، استاد راهنما رساله باشد (تأیید شورای دانشکده و دفتر ارتباط با صنعت دانشگاه الزامی است)؛
ج) مرتبط با عنوانی موردنیاز سازمان‌های خارج از دانشگاه با تأیید سازمان مربوطه یا شورای دانشکده و دفتر ارتباط با صنعت دانشگاه.

۶- چنانچه ظرفیت عضو هیئت علمی (برابر با بند ۴ ماده ۱) برای پذیرش دانشجویان آموزشی-پژوهشی تکمیل گردد، گروه آموزشی می‌تواند با در نظر گرفتن وضعیت تعادل ظرفیت اعضای گروه و مشروط بر کاستن از ظرفیت عضو هیئت علمی در پذیرش سال آینده، نسبت به درخواست افزایش ظرفیت آن عضو هیئت علمی اقدام نموده (برای استادیار، دانشیار و استاد به ترتیب حداکثر تا ۲، ۰/۵ و ۳ ظرفیت مازاد) و مصوبه شورای گروه آموزشی، پس از طرح

و تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از طریق معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی جهت بررسی و تخصیص ظرفیت مازاد به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.

تبصره ۱. درصورتی که ظرفیت مازاد عضو هیئت علمی در زمان تعیین ظرفیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی سال آینده به میزان مجاز برگردد (برابر با بند ۴ ماده ۱)، نیازی به کاستن از ظرفیت عضو هیئت علمی نخواهد بود.

تبصره ۲. برای اعضای هیئت علمی که مجموع امتیازهای مقالات آنها در یک سال گذشته در بازه ۵ درصد برتر دانشگاه است، برای تخصیص ظرفیت مازاد، نیازی به مصوبات اشاره شده در بند ۶ ماده ۱ نبوده و درخواست عضو هیئت علمی صرفاً در شورای گروه مطرح شده و از طریق معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود. ضمناً شرط کاستن از ظرفیت عضو هیئت علمی در پذیرش سال آینده (مطابق با بند ۶ ماده ۱) شامل این افراد نمی شود.

ماده ۲: دانشجویان پردیس و دانشجویان پژوهش محور دکتری داخل

۱- در ماده ۱۷ "شیوه نامه اجرایی دوره های دکتری تخصصی - ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۸-

۱۳۹۷ و پس از آن" به شرایط راهنمایی دانشجویان دکتری تخصصی (Ph.D.) پژوهش محور اشاره شده است.

۲- ظرفیت استادان در پذیرش دانشجوی پژوهش محور و پردیس، بر حسب مرتبه عضو هیئت علمی متفاوت بوده و برای استادیار، دانشیار و استاد به ترتیب ۲، ۴ و ۶ می باشد.

۳- برای راهنمایی مستقل هر دانشجوی پردیس و یا دانشجوی پژوهش در مقطع دکتری (Ph.D و دستیاری)، دو ظرفیت و راهنمایی مستقل هر دانشجوی پردیس در مقطع کارشناسی ارشد، یک ظرفیت در نظر گرفته می شود. در صورت مشارکت در راهنمایی (راهنمای اول یا دوم) دانشجوی دکتری تخصصی و دانشجوی کارشناسی ارشد، ظرفیت اشغال شده به ترتیب به ۱ و ۰/۵ تقلیل خواهد یافت.

۴- درصورتی که ظرفیت عضو هیئت علمی در پذیرش دانشجویان پژوهش محور و پردیس تکمیل شود، می تواند از ظرفیت دانشجویان شیوه آموزشی - پژوهشی داخل در جهت جذب دانشجویان پژوهش محور و پردیس استفاده نماید.

تبصره. امکان استفاده از ظرفیت پذیرش دانشجوی پژوهش محور و پردیس، برای پذیرش دانشجو به شیوه آموزشی - پژوهشی داخل وجود ندارد.

ماده ۳: دانشجویان بین الملل

- ۱- استادیاران در سال اول استادیاری خود می‌توانند در راهنمایی دوم یک پایان‌نامه کارشناسی ارشد/دکتری عمومی دامپزشکی بین الملل مشارکت داشته باشند. استادیاران از سال دوم می‌توانند راهنمایی یک پایان‌نامه مستقل و یک پایان‌نامه مشترک کارشناسی ارشد/دکتری عمومی دامپزشکی بین الملل را به عهده گیرند.
- ۲- در ماده ۱۷ "شیوه نامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی- ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۸ و پس از آن" به شرایط راهنمایی دانشجویان دکتری تخصصی بین الملل (پژوهش محور) اشاره شده است.
- ۳- ظرفیت استادان برای پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی بین الملل بر حسب مرتبه آن‌ها متفاوت بوده و برای استادیار، دانشیار و استاد به ترتیب ۷، ۸ و ۹ می‌باشد.
- ۴- برای راهنمایی مستقل هر دانشجوی بین الملل پژوهش محور در مقطع دکتری (Ph.D و دستیاری)، دو ظرفیت و راهنمایی مستقل هر دانشجوی بین الملل مقطع کارشناسی ارشد، یک ظرفیت در نظر گرفته می‌شود. در صورت مشارکت در راهنمایی (راهنمایی اول یا دوم) دانشجوی دکتری تخصصی و دانشجوی کارشناسی ارشد، ظرفیت اشغال شده به ترتیب به ۱ و ۵٪ تقلیل خواهد یافت.
- ۵- در صورتی که ظرفیت عضو هیئت‌علمی در پذیرش دانشجویان بین الملل تکمیل شود، می‌تواند از ظرفیت دانشجویان شیوه آموزشی-پژوهشی داخل در جهت جذب دانشجویان بین الملل استفاده نماید.
- ۶- باهدف افزایش تعاملات بین المللی، سهولت ارتباط استاد راهنمای اول با دانشجویان بین الملل و همچنین استفاده از حداکثر پتانسیل دانشگاه در جذب دانشجویان بین الملل، به کارگیری استادان دانشگاه‌های خارج از کشور (به‌ویژه از کشور متبع دانشجو) به عنوان راهنمای دوم و مشاور پیشنهاد می‌شود.

تبصره ۱. به منظور تشویق استادان در به کارگیری استاد راهنمای دوم از کشور متبع دانشجوی بین‌الملل (مطابق با بند ۶ ماده ۲)، در چنین مواردی ظرفیت استفاده شده استاد راهنمای اول به نصف کاهش خواهد یافت (برای راهنمایی مشترک دانشجویان دکتری، ظرفیت ۰/۵ و برای راهنمایی مشترک دانشجویان کارشناسی ارشد، ظرفیت ۰/۲۵).

تبصره ۲. مطابق با تبصره ۱، در چنین مواردی، افزایش ظرفیت اعضای هیئت‌علمی حداکثر تا دو امتیاز فراتر از سقف مجاز (مطابق با بند ۳ ماده ۲) امکان پذیر خواهد بود.

۷- به کارگیری استادان بازنشسته (باهدف استفاده از توانایی علمی بازنیستگان گروه‌های آموزشی) و همچنین اعضای هیئت‌علمی از سایر دانشگاه‌ها، در مشاوره و راهنمایی دوم پایان‌نامه‌ها/رساله‌های دانشجویان بین‌الملل بلامانع می‌باشد.

ماده ۴: موارد کلی

۱- ظرفیت‌های سه‌گانه اعضای هیئت‌علمی در راهنمایی دانشجویان شیوه آموزشی-پژوهشی داخل؛
شیوه‌های پردیس و پژوهش محور؛ و همچنین دانشجوهای بین‌الملل از هم مجزا می‌باشند.

۲- ظرفیت عضو هیئت‌علمی در همه شیوه‌های پذیرش دانشجویان، مطابق با بند ۱ ماده ۴، در هر صورت نباید از ۱۵، ۱۷ و ۱۹ به ترتیب برای استادیار، دانشیار و استاد بالاتر باشد.

۳- تفسیر هر گونه ابهام در مواد این شیوه‌نامه و تصمیم‌گیری درباره مصدقه‌های پیش‌بینی نشده به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

"شیوه‌نامه اجرایی آزمون جامع دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز" ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۷-۹۸ و پس از آن)

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی و ایجاد هماهنگی در آزمون جامع دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) در گروه‌های آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه این شیوه‌نامه را با توجه به ماده ۱۵ «آینه‌نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)» مصوب جلسه شماره ۸۷۱/۱۱/۲۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» تهیه و تصویب کرد:

ماده ۱. تعریف آزمون

آزمون جامع، بررسی همه‌جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.

ماده ۲. اهداف آزمون

هدف از این آزمون، آگاهی از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو و شناخت توان او در تجزیه و تحلیل مسائل تخصصی با رویکرد علمی است که با برگزاری آزمون ارزیابی جامع طبق مفاد این شیوه‌نامه به دقت خواهد آمد.

ماده ۳. شرایط شرکت در آزمون

هر دانشجوی دکتری تخصصی که: ۱) همه واحدهای درسی خود را با موقیت گذرانده باشد؛ ۲) میانگین کل نمرات او کمتر از ۱۶ نباشد و ۳) نمره حدنصاب آزمون‌های زبان انگلیسی - حداقل نصاب قابل قبول در آزمون MSRT (۵۰)، TOEFL (۴۶)، IELTS (۶۰)، TOLIMO (۴۶۰)، آزمون زبان عمومی دانشگاه‌های جامع کشور (۵۰) و آزمون عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز (۵۰) است - را به دست آورده باشد، موظف است که در زمان تعیین شده از سوی گروه آموزشی در آزمون جامع کتبی و شفاهی شرکت کند. شرکت نکردن دانشجو در اولین آزمون جامع تعیین شده از سوی گروه، به متله محدودی است؛ بنابراین، اگر دانشجو در اولین آزمون جامع برگزار شده، شرکت نکند و یا نمره قبولی به دست نیاورد، تنها یک بار دیگر می‌تواند در آزمون جامع شرکت کند. عدم موقیت دانشجو در بار دوم منجر به محرومیت از تحصیل او خواهد شد.

تبصرهٔ ۱.۱ اگر دانشجو به دلیل استفاده از مخصوصی تحصیلی بدون احتساب در سوابت تحصیلی نتواند در یکی از دو آزمون جامع تعیین شده از سوی گروه برای آن ورودی شرکت کند، این علم شرکت او در آزمون موجه خواهد بود و در مدت مجاز تحصیل خود، می‌تواند دوبار در آزمون جامع حضور پیدا کند.

تبصرهٔ ۲. داشجوبی که به دلیل نداشتن نمرهٔ حدنصاب آزمون‌های زبان انگلیسی، نتواند در دو آزمون جامع تعیین شده از سوی گروه برای آن ورودی شرکت کند، فقط پس از کسب نمرهٔ زبان و در مدت مجاز تحصیل، می‌تواند همراه با داشجوبیان ورودی دیگر، در دو آزمون جامع حضور پیدا کند.

تبصرهٔ ۳. در صورت عدم کسب حدنصاب لازم در بار دوم، در شرایط خاص با درخواست دانشجو، پروندهٔ او برای تصمیم‌گیری درباره امکان شرکت مجدد در آزمون جامع، به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

تبصرهٔ ۴. اگر دانشجو نتواند تا پایان نیمسال ششم در آزمون ارزیابی جامع قبول شود، پروندهٔ او از طریق معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، برای تصمیم‌گیری درباره محرومیت از ادامه تحصیل او، به مدیرت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال خواهد شد.

مادهٔ ۴. مواد آزمون

سؤالات آزمون کتبی جامع از سه تا چهار درس از دروس دورهٔ دکتری تخصصی که توسط دانشجو گذرانده شده‌اند، با تشخیص شورای گروه آموزشی و متناسب با ارزش آن درس‌ها طرح می‌شوند.

تبصره. داشجوبیان یک رشه/ گرایش که دارای شرایط شرکت در آزمون هستند، باید باهم در آزمون جامع شرکت کنند.

مادهٔ ۵. چگونگی برگزاری آزمون

گروه آموزشی موظف است که برای داشجوبیان هر ورودی دکتری تخصصی، دو بار و به فاصلهٔ ۶ ماه، تاریخ آزمون جامع تعیین کند و آن رابه اطلاع داشجوبیان این دوره برساند. آزمون جامع در دو مرحله کتبی و شفاهی به شرح زیر برگزار خواهد شد:

۱. آزمون کتبی

۱) دانشجو یا داشجوبیان دارای شرایط شرکت در آزمون، باید دست کم دو ماه پیش از آزمون، درخواست کتبی خود را با تأیید استاد راهنمای مدیر گروه تحولی دهد.

۲) حداقل تا دو هفته پس از دریافت درخواست دانشجو یا داشجوبیان یک ورودی دکتری تخصصی، درخواست آن‌ها در جلسه گروه مطرح خواهد شد و تاریخ، ساعت و مکان برگزاری آزمون‌های کتبی و شفاهی جامع تعیین می‌گردد.

۳) در شورای گروه سه نفر از مدرسان دوره (استاد راهنما و دو نفر دیگر) که حداقل یکی از آن‌ها باید دارای مرتبه دانشیاری یا بالاتر باشد، به عنوان آزمون گیرندگان مرحله کنی تعین می‌شوند. در این جلسه، به پیشنهاد آزمون گیرندگان مرحله کنی، سه تا چهار درس از

دوره دکتری تخصصی که توسط دانشجو گذرانده شده‌اند، به عنوان مواد آزمون کنی مشخص خواهند شد.

تبصره. گروه آموزشی باید دست کم دو ماه پیش از برگزاری آزمون کنی، مواد آزمون را به اطلاع دانشجویان برسانند. دانشجویان موظف هستند که درباره مواد آزمون و تاریخ دقیق آزمون جامع کنی و شفاهی از گروه آموزشی اطلاعات لازم را به دست آورد.

۴) درخواست برگزاری آزمون کنی جامع از سوی گروه به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌گردد.

۵) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداکثر تا دو هفته پس از دریافت درخواست گروه برای برگزاری آزمون جامع، این موضوع مطرح خواهد شد و در صورت تأیید، مدارک مورد نیاز مطابق با چک لیست‌های تحصیلات تکمیلی و با پیشنهاد یک نفر عضو هیئت علمی به عنوان ناظر، برای گرفتن مجوز، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال می‌گردد.

۶) درخواست گروه و مدارک لازم برای برگزاری آزمون جامع، حداکثر تا دو هفته بعد، توسط مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آزمون صادر خواهد شد.

سؤالات آزمون کنی توسط مدیر گروه از آزمون گیرندگان جمع آوری می‌شود و آزمون کنی در تاریخ تعین شده، با مسئولیت اجرایی مدیر گروه برگزار می‌شود. نتایج آزمون کنی باید به همراه صورت جلسه آزمون حداکثر تا ۱۰ روز پس از آزمون کنی و پیش از برگزاری آزمون شفاهی، توسط مدیر گروه آموزشی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام شود.

تبصره. دانشجویی که در آزمون کنی نتواند حداقل نمره ۱۲ در هر ماده امتحانی و میانگین کل ۱۴ در مجموع مواد را به دست آورد، نمی‌تواند در آزمون شفاهی شرکت کند و این به منزله مردودی دانشجو در ارزیابی جامع محاسبه خواهد شد.

۲. آزمون شفاهی

آزمون شفاهی جامع حداکثر تا دو هفته پس از آزمون کنی، با هماهنگی مدیر گروه و حضور استاد راهنما، نماینده تحصیلات تکمیلی و دو یا سه نفر از مدرسان دوره (غیر از آزمون گیرندگان مرحله کنی) برگزار خواهد شد. در صورتی که تعداد مدرسان برای آزمون شفاهی جامع، کافی نباشد می‌توان از متخصصان رشته/ گرایش و یا آزمون گیرندگان مرحله کنی برای آزمون شفاهی استفاده کرد. در آزمون شفاهی به تشخیص کمیت آزمون، سوالاتی برای شناخت و آگاهی یشتر از توان علمی دانشجو در چارچوب دروس دوره دکتری و قدرت یافی و استدلال منطقی او در مباحث تخصصی و علمی مطرح خواهد شد.

تبصره ۱. نماینده تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشکده باید از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استاد یا رهبر بالا و حداقل پنج سال سابقه کار در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما انتخاب شود.

تبصره ۲. اگر استاد/استادان راهنماء، هم‌زمان مدیر گروه نیز باشند، در جلسه شفاهی داشجوی خود نمی‌تواند مسئول کمیته باشند و در

این گونه موارد، یکی دیگر از اعضاء این جلسه با تأیید معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده، مسئول کمیته خواهد بود.

تبصره ۳. جلسه آزمون شفاهی، بدون حضور استاد راهنماء، نماینده تحصیلات تکمیلی و حدائق دو نفر از مدرسان دوره، رسمیت نخواهد

داشت. در صورتی که استاد راهنمابه دلیل موجه با تشخیص و تأیید مدیریت تحصیلات تکمیلی داشکده امکان شرکت در جلسه آزمون

شفاهی را نداشته باشد، این آزمون با معرفی یک نماینده به پیشنهاد استاد راهنماء و تأیید گروه آموزشی و با حق نمره از طرف استاد راهنماء

برگزار خواهد شد.

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده باید حداکثر تا دو هفته پس از برگاری هر دو مرحله کتبی و شفاهی آزمون جامع و با دریافت

صورت جلسه ارزیابی جامع با اعضاء همه اعضاء حاضر در کمیته آزمون، نتیجه را در سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی داشکاه (RMS) ثبت کند.

ماده ۶. شرط قبولی در آزمون

برای قبولی در آزمون جامع، میانگین نمره داشجو از آزمون کتبی (با ضریب ۰/۷۰) و شفاهی (با ضریب ۰/۳۰)، باید از ۱۶ (۱۰۰ از ۱۸۰) کمتر باشد.

تبصره. اگر داشجو به نتیجه آزمون ارزیابی جامع، اعتراض داشته باشد، می‌تواند تا حداقل یک هفته پس از اعلام نتیجه نهایی، اعتراض خود را

به صورت کتبی به مدیریت تحصیلات تکمیلی داشکاه تحويل دهد. در این شرایط، بررسی و رسیدگی به اعتراض داشجو به عهده مدیر

تحصیلات تکمیلی داشکاه است.

ماده ۷. محرومیت از ادامه تحصیل

اگر صلاحیت علمی داشجو پس از دو بار آزمون جامع (بار عایت مفاد این شیوه‌نامه) احراز نشود، داشجو از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۸. گروههای آموزشی نمی‌تواند مصوبه‌ها و یا شیوه‌نامه‌های داخلی مغایر با این شیوه‌نامه، تصویب و یا اجرا کنند.

ماده ۹. نظارت بر اجرای دقیق مفاد این شیوه‌نامه و تصمیم گیری درباره موارد پیش‌بینی شده و تفسیر مفاد این شیوه‌نامه به عهده معاون آموزشی و

تحصیلات تکمیلی داشکاه است.

این شیوه‌نامه در یک مقدمه، ۹ ماده و ۱۱ تبصره در جلسه شماره ۱۹ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۰۸ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات

تکمیلی داشکاه شهید چمران اهواز رسید و برای داشجویان دکتری تخصصی (Ph.D) ورودی سال تحصیلی ۹۷-۹۸ و پس از آن

لازم الاجرا خواهد بود.

"باسم‌هه تعالی"

"شیوه‌نامه جذب دانشجویان بین‌المللی - دانشگاه شهید چمران اهواز" (ویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی ورودی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ و پس از آن)

به منظور نظم بخشی به فرایند جذب و بهبود کیفی دوره‌های آموزشی و پژوهشی دانشجویان بین‌المللی در دانشگاه شهید چمران اهواز، این شیوه‌نامه در ۱۱ بند و ۳ تبصره در دوازدهمین شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۹ به تصویب رسید و برای دانشجویان بین‌المللی مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ و پس از آن، لازم‌الاجرا خواهد بود. گروه‌های آموزشی نمی‌توانند مصوبه‌ها یا شیوه‌نامه‌های داخلی مغایر با این شیوه‌نامه تصویب یا اجرا کنند.

۱) تعاریف

متقاضی: به فردی گفته می‌شود که تقاضای خود را جهت تحصیل در دانشگاه به دفتر همکاری‌های علمی و بین‌المللی تسلیم کرده است؛

فارسی آموز: به کسانی اطلاق می‌شود که برای ادامه تحصیل در دانشگاه شهید چمران و دیگر دانشگاه‌های ایران و یا به هر دلیل دیگری مایل به یادگیری زبان فارسی می‌باشند؛

دانشجو: به آن دسته از افراد اطلاق می‌شود که روند پذیرش و ثبت‌نام در دانشگاه را طی نموده و شماره دانشجویی دریافت نموده باشند.

۲) فرایند کلی جذب دانشجوی بین‌المللی

روند اداری و آموزشی تحصیل در دانشگاه شهید چمران اهواز که در شکل زیر به اجمال نشان داده شده است، از ارسال تقاضای تحصیل به اداره پذیرش دانشجویان بین‌المللی آغاز می‌شود. اداره پذیرش با ارسال مدارک متقاضی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نخست نسبت به کسب حداقل‌های شرایط آموزشی متقاضی تحصیل در دانشگاه (بر اساس بند‌های ۱-۳ و ۲-۳ این شیوه‌نامه) و حداقل‌های شرایط پژوهشی (بر اساس بند ۳-۳ این شیوه‌نامه) اطمینان کسب می‌نماید. در ادامه، اداره پذیرش نسبت به کسب کلیه مجوزهای لازم از وزارت امور خارجه و وزارت عتف اقدام می‌نماید.

در مرحله دوم، متقاضیان برای تعیین سطح مهارت‌های زبانی در فارسی و انگلیسی به مرکز آزفا و مرکز زبان دانشگاه معرفی می‌شوند. پس از احراز بسنده‌گی یا گذراندن دوره‌های آموزشی مصوب و دریافت گواهی مجدداً افراد به اداره پذیرش ارجاع داده می‌شوند.

درنهایت، اداره پذیرش در هر نیمسال تحصیلی قبل از انتخاب واحد مطابق با تقویم آموزشی دانشگاه، ضمن ارسال مدارک و مستندات موردنیاز به معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه، اطلاعات ثبت‌نامی دانشجویان را (طبق فرمت موردنیاز برای برنامه سما) تهیه و برای ثبت‌نام و صدور کارت دانشجویی به مرکز کامپیوتر ارسال می‌نماید. با تکمیل این روند، دانشجویان جهت ادامه تحصیل به گروه آموزشی معرفی می‌شوند.

۳) شرایط آموزشی و پژوهشی

- ۱-۳- تحصیل در دوره تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز منوط به اخذ ۶۰ درصد معدل در دوره تحصیلی قبلی متقارضی است؛
- ۲-۳- رشتہ مورد درخواست متقارضی لازم است با آخرین مدرک تحصیلی وی در مقطع قبلی مرتبط باشد؛
- ۳-۳- سوابق پژوهشی متقارضیان تحصیل در دوره دکتری از طرف گروه آموزشی ارزیابی می شود؛
- تبصره ۱:** تمام متقارضیان تحصیل در دانشگاه شهید چمران اهواز ملزم به گذراندن دوره های آموزشی زبان فارسی در مرکز آزمای دانشگاه هستند؛
- ۴-۳- دانشجو موظف است دوره های آموزش زبان فارسی را در طول یک نیمسال و پیش از شروع دوره تحصیلی در گروه آموزشی بگذراند؛
- تبصره ۲:** متقارضیانی که از سوی دانشگاه مجوز تحصیل به زبان انگلیسی و عربی را دارا باشند، می توانند حداکثر از نیمسال دوم دوره آموزش زبان فارسی را شروع نمایند.
- ۵-۳- متقارضی تحصیل به زبان انگلیسی باید یکی از مدارک معتبر زیر دال بر توانایی خود در زبان انگلیسی را به دانشگاه ارائه دهد: IELTS (نمره ۶ و بالاتر)، TOEFL (نمره ۵۵۰ و بالاتر)، TOLIMO (نمره ۵۵۰ و بالاتر)، MSRT (نمره ۶۰ و بالاتر)، MHELE (نمره ۶۰ و بالاتر)، IBT.TOEFL (نمره ۷۰ و بالاتر) و کسب ۷۰ درصد از نمره آزمون زبان انگلیسی مرکز زبان دانشگاه و سایر دانشگاه های جامع کشور؛
- تبصره ۳:** متقارضی تحصیل به زبان انگلیسی در صورتی که نتواند تا پایان نیمسال دوم تحصیلی گواهی معتبر زبان مطابق آنچه در بند ۳-۵ ذکر شده است ارائه نماید، مجاز به ادامه تحصیل به زبان انگلیسی نخواهد بود و در صورت تمایل می تواند با شرکت در دوره های آموزش زبان فارسی و اخذ مدرک آموزش زبان فارسی به تحصیل در رشتہ موردنظر ادامه دهد.
- ۶-۳- متقارضی تحصیل به زبان فارسی و زبان عربی در مقطع ارشد و دکتری (رشته های دایر در دانشکده الهیات و معارف اسلامی و رشتہ حقوق)، نیاز به ارائه آزمون بسندگی زبان انگلیسی نمی باشد. بدیهی است شرط ارائه نمره زبان (حد نصاب نمره مشابه با دانشجویان داخلی دکتری تخصصی Ph.D. دانشگاه شهید چمران طبق شیوه نامه ورودی ۱۳۹۷ و پس از آن) برای شرکت در آزمون جامع الزامی است.

۷-۳- مطابق شیوه‌نامه اجرایی دوره دکتری تخصصی دانشگاه، به دانشجویان دکتری پژوهش محور به تشخیص استاد راهنمایی توان تا سقف ۶ واحد درس (به صورت مشاوره‌ای و خودخوان و یا شرکت در دروس ارائه شده توسط گروه) ارائه داد.

۸-۳- در صورتی که دانشجوی بین‌المللی از طریق دانشگاه جذب و به دانشکده و گروه آموزشی معرفی شده باشد، گروه آموزشی ملزم به تعیین استاد راهنمای دانشجو می‌باشد؛ اما اگر از طریق اعضای هیئت‌علمی گروه جذب شده باشد، اداره پذیرش دانشجویان بین‌المللی، عضو هیئت‌علمی دخیل را به عنوان اولویت راهنمایی دانشجو به گروه آموزشی معرفی می‌نماید؛

۹-۳- توصیه مؤکد می‌شود که به منظور گسترش روابط در سطح بین‌المللی، استاد راهنمای دوم یا مشاور پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری از دانشگاه‌های معتبر خارجی انتخاب شود؛

۱۰-۳- همه دانشجویان آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور دانشگاه غیر از رشته‌های دایر در دانشکده الهیات و معارف اسلامی و رشته حقوق موظفاند پایان‌نامه یا رساله خود را به زبان فارسی یا انگلیسی ارائه نمایند.

۱۱-۳- تفسیر موارد مورد پرسش و اتخاذ تصمیم نهایی درباره مفاد این شیوه‌نامه به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

شیوه‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشنان در مقطع کارشناسی ارشد سال ۹۷-۹۸ دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشگاه شهید چمران اهواز در راستای اجرای آیین‌نامه‌ی پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشنان در دوره کارشناسی ارشد (موضوع آیین‌نامه شماره ۲۱/۷۷۹۴۸/۵/۵ مورخ ۱۳۹۳/۵/۵ و متمم‌های به شماره ۱۱۹۷۷۴ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۶، ۲/۲۱/۱۶۲۸۳۷، ۱۳۹۳/۷/۶ مورخ ۲۱/۹۶۴۷۴، ۱۳۹۴/۵/۲۴ و ۲/۲۹۹۵۷۴ مورخ ۱۳۹۴/۵/۲۴) وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) طبق شیوه‌نامه زیر در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ برای مقطع کارشناسی ارشد دانشجویی پذیرد.

ماده ۱: دانشگاه اختیار دارد حداقل تا سقف چهل درصد از ظرفیت دوره روزانه کارشناسی ارشد خود در هر رشته محل را به دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته (مجموع روزانه و شبانه) به صورت مازاد بر ظرفیت پذیرش با آزمون و با رعایت شرایط زیر اختصاص دهد:

۱- دانشجویان داوطلب ملزم به گذراندن حداقل سه‌چهارم واحدهای درسی دوره کارشناسی خود تا پایان نیمسال ششم می‌باشند. بدیهی است دانشجویانی که حداقل سه‌چهارم واحدهای درسی را تا پایان نیمسال ششم نگذرانده باشند مشمول استفاده از آیین‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشنان نخواهند بود.

۲- تعیین پائزده درصد برتر و رتبه دانشجویان هم رشته و هم ورودی بر اساس معدل واحدهای درسی گذرانده تا پایان نیمسال ششم دوره کارشناسی خواهد بود.

۳- در صورت مساوی شدن معدل دو دانشجو تا حد صدم نمره (ذکر شده در بند ۱-۲) معیار تعیین دانشجویی با رتبه برتر تعداد واحدهای گذرانده تا پایان نیمسال ششم خواهد بود. به‌طوری که دانشجوی با تعداد واحد بیشتر رتبه برتر را به خود اختصاص خواهد داد.

۴- حداقل در مدت هشت نیمسال تحصیلی دانش آموخته شود.

۵- پذیرش برای سال تحصیلی بلافاصله پس از دانش آموختگی و صرفاً برای یک‌بار امکان‌پذیر است.

۱-۶- پذیرش در رشته‌های تحصیلی مرتبط به تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد متقاضیانی را که در طول شش نیمسال تحصیلی دانشآموخته شوند و به لحاظ میانگین کل در مقایسه با دانشجویان هم رشته و هم ورودی خود جزو ده درصد برتر باشند، به صورت مازاد بر ظرفیت پذیرش بدون آزمون در دوره کارشناسی ارشد همان سال پذیرش کند.

تبصره ۲: چنانچه پانزده درصد برتر دانشجویان حائز شرایط این ماده در دانشگاه شهید چمران، به دلیل انصراف یا عدم تقاضا، از تسهیلات مربوطه استفاده نکردند و ظرفیت تا سقف چهل درصد دوره کارشناسی ارشد رشته‌ای تکمیل نگردد، در این صورت دانشگاه مجاز به پذیرش دانشجو از دانشجویان واجد شرایط سایر دانشگاه‌های کشور مطابق با موارد عنوان شده در ماده ۴ این شیوه‌نامه می‌باشد. دانشگاه شهید چمران در پذیرش و یا عدم پذیرش داوطلبان خارج از دانشگاه کاملاً مختار می‌باشد.

تبصره ۳: دانشگاه اختیار دارد درخواست دانشجویانی که طول مدت تحصیلشان به دلایلی خارج از اختیار خود (مانند بیماری، مأموریت والدین یا همسر و یا به دلیل زایمان) حداکثر دو نیمسال تحصیلی بیش از مدت مجاز مذکور در این آین نامه بشود را پس از تأیید کمیسیون موارد خاص دانشگاه محل تحصیل، برای استفاده از تسهیلات این آین نامه بررسی کند.

ماده ۲: دانشگاه اختیار دارد برگزیدگان رتبه‌های اول تا پانزدهم نهایی المپیادهای علمی دانشجویی را برای ورود به همان رشته یا سایر رشته‌ها در همان زیرگروه به تشخیص شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت با ارائه معرفی‌نامه از دبیرخانه المپیاد به صورت مازاد بر ظرفیت پذیرش با آزمون پذیرش کند.

ماده ۳: تغییر رشته یا محل تحصیل افراد پذیرفته شده بر اساس این آین نامه مجاز نیست.

ماده ۴: دانشگاه شهید چمران از دانشجویان دانشگاه‌های پیام نور، آزاد اسلامی، غیردولتی- غیرانتفاعی، علمی کاربردی و پردیس‌های بین‌الملل (خودگردن) برای پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در دوره کارشناسی ارشد پذیرش نمی‌نماید.

ماده ۵: دانشگاه می‌تواند با رعایت شرایط مندرج در این آین نامه فقط یک‌بار تا اول شهریورماه هرسال نسبت پذیرش حائزان شرایط اقدام نماید. اسامی پذیرفته شدگان باید توسط معاون آموزشی دانشگاه برای تأیید صلاحیت عمومی به سازمان سنجش ارسال شود و قطعی شدن ثبت‌نام منوط به تأیید سازمان مذکور است.

"شیوه نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشنان در مقطع دکتری سال ۹۷-۹۸ دانشگاه شهید چمران اهواز"

دانشگاه شهید چمران اهواز در راستای اجرای آین نامه‌ی پذیرش بدون آزمون استعدادهای در دوره تحصیلی دکتری (موضوع آین نامه شماره ۱۳۹۳/۲/۱۶ مورخ ۲۱/۲۳۷۲۰ و متمم‌های به شماره ۲/۱۲۱۷۰۷ مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۲ مورخ ۱۱۹۷۷۴، ۱۳۹۳/۷/۶، ۱۳۹۳/۲/۲۱ مورخ ۲/۲۱/۱۶۲۸۳۷، ۱۳۹۳/۲/۲۱ مورخ ۲/۱۳۹۳، ۲۹۹۵۷۴/۷/۶ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) طبق شیوه‌نامه زیر در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ برای مقطع دکتری دانشجو می‌پذیرد.

ماده ۱: دانشگاه اختیار دارد حداقل ۲۰٪ از ظرفیت پذیرش با آزمون شیوه آموزشی- پژوهشی دوره روزانه دکتری خود در هر کد رشته محل تحصیل را از بین دانشآموختگان دوره کارشناسی ارشد داخل و مورد تأیید وزارت (یا دانشجویان دوره کارشناسی ارشد داخل که تا پایان شهریورماه سال درخواست پذیرش، دانشآموخته شوند) را به صورت مازاد بر ظرفیت، با رعایت شرایط زیر، پذیرش کند:

۱. داشتن میانگین کل ۱۶ در دوره کارشناسی و میانگین کل ۱۷ (بدون احتساب نمره پایان‌نامه) در دوره کارشناسی ارشد یا میانگین هم‌تراز شده هر یک از دوره‌های مذکور طبق دستورالعمل مصوب شورای تحصیلات تكمیلی دانشگاه.

۲. بیش از دو سال از تاریخ دانشآموختگی مقاضی نگذشته باشد.

۳. کسب حداقل ۱۲ امتیاز از فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و مصاحبه مطابق جدول ارزشیابی پیوست.

۴. کسب حداقل نمره ۵۰ از آزمون زبان (MCHE یا معادل آن در سایر آزمون‌ها) قبل از آزمون جامع دکتری و (مطابق با آین نامه دکتری مصوب وزارت).

تبصره ۱: دانشگاه شهید چمران از دانشجویان دانشگاه‌های پیام نور، آزاد اسلامی، غیردولتی-غیرانتفاعی و پردیس‌های بین‌الملل (خودگردان) برای پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشنان در دوره دکتری پذیرش نمی‌نماید.

ماده ۲: دانشگاه می تواند فقط یکبار تا اول شهریورماه هرسال نسبت به پذیرش حائزان شرایط اقدام نماید. اسامی پذیرفته شدگان باید همراه با جدول تکمیل شده ارزشیابی برای هریک از داوطلبان، توسط معاون آموزشی دانشگاه برای تأیید صلاحیت عمومی به سازمان سنجش ارسال شود و قطعی شدن ثبت نام منوط به تأیید سازمان مذکور است.

ماده ۳: پذیرش افراد مشمول این آینین نامه، در همان رشته تحصیلی یا رشته های تحصیلی مرتبط با رشته تحصیلی دوره کارشناسی ارشد متقارضی، به تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

ماده ۴: تغییر رشته یا محل تحصیل افراد پذیرفته شده بر اساس این آینین نامه، معجاز نیست.

ماده ۵: مسئولیت حسن اجرای این آینین نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مترتب بر آن بر عهده دانشگاه پذیرنده است، نظارت بر اجرا بر عهده سازمان سنجش و شرح و تفسیر مفاد آن بر عهده معاونت آموزشی وزارت خواهد بود. **جدول ارزشیابی داوطلبان بدون آزمون دکتری (Ph.D)**

جدول شماره ۱ - نحوه محاسبه امتیازات پژوهشی

ردیف	نوع فعالیت	حدائق امتیاز	حداکثر امتیاز	نحوه ارزیابی	امتیاز مکتبه
۱	- مقالات علمی- پژوهشی داخلی و خارجی (ترجمه از پایان نامه) - گواهی ثبت اختراع مورد تأیید سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران - برگزیدگی در جشنواره های علمی معتبر بین المللی	۵	۴۰	هر مقاله تا ۷ امتیاز گواهی ثبت اختراع بین المللی تا ۷ و داخلی تا ۵ امتیاز برگزیدگی داخلی تا ۵ و خارجی تا ۷ امتیاز	
۲	مقالات علمی- ترویجی (ترجمه از پایان نامه)	-	۶ امتیاز	هر مقاله تا ۳ امتیاز مطابق آینین نامه ارتقاء	
۳	مقالات چاپ شده در کنفرانس های معتبر (داخلی یا خارجی)	-	۴ امتیاز	هر مقاله خارجی تا ۲ و داخلی تا ۱ امتیاز	
۴	تألیف یا ترجمه کتاب مرتبط با رشته تحصیلی	-	۴ امتیاز	-	
۵	کیفیت پایان نامه کارشناسی ارشد	-	۴ امتیاز	عالی تا ۴ و بسیار خوب تا امتیاز	

ردیف	نوع فعالیت	حداقل امتیاز	حداکثر امتیاز	نحوه ارزیابی	امتیاز مکتبه
۶	پروژه‌های تحقیقاتی	-	۶ امتیاز	هر پروژه تحقیقاتی با ارائه گواهی معتبر ۲ امتیاز	
جمع		۵	۴۰	-	

تبصره: برای رشته ریاضی حداقل امتیاز برای مجموع امتیازات فعالیت‌های ردیف‌های یک تا شش ۵ امتیاز می‌باشد.

جدول ۲- نحوه محاسبه امتیازات آموزشی

ردیف	نوع فعالیت	حداکثر امتیاز	نحوه ارزیابی	امتیاز مکتبه
۷	میانگین کل و کیفیت دانشگاه محل تحصیل دوره کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)	تا ۶ امتیاز	مطابق با دستورالعمل اجرایی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه	
۸	میانگین کل و کیفیت دانشگاه محل تحصیل دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته (بدون احتساب نمره پایان‌نامه)	تا ۵ امتیاز	مطابق با دستورالعمل اجرایی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه	
۹	طول مدت تحصیل در دوره کارشناسی	۳ امتیاز	بیش از ۸ نیمسال کارشناسی پیوسته و بیش از ۴ نیمسال کارشناسی ناپیوسته امتیازی ندارد	
۱۰	طول مدت تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته	۳ امتیاز	بیش از ۵ نیمسال امتیازی ندارد	
۱۱	برگزیدگان المپیادهای علمی دانشجویی	۵ امتیاز	رتبه ۱ تا ۳، ۵ امتیاز رتبه ۴ تا ۶، ۴ امتیاز رتبه ۷ تا ۹، ۳ امتیاز رتبه ۱۰ تا ۱۲، ۱ امتیاز رتبه ۱۳ تا ۱۵، ۱ امتیاز	
۱۲	داشتن مدرک زبان معتبر	۸ امتیاز	طبق جدول شماره ۴	
جمع		۳۰		

*رشته‌هایی که طبق مصوبه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی در دوره کارشناسی پیوسته برای ۹ نیمسال و کارشناسی

ناپیوسته برای ۵ نیمسال تصویب شده‌اند با نظر کمیته مصاحبه کننده می‌توانند از مجموع امتیاز بنده‌های ۹ و ۱۰ بهره‌مند

شوند.

جدول شماره ۳- امتیازات مصاحبه

ردیف	شاخص‌های ارزیابی	حداکثر امتیاز	امتیاز مکتبه (طبق نظر کمیته مصاحبه کننده)
۱۲	تسلط در تجزیه و تحلیل مسائل علمی و پاسخگویی به سوالات	۳ امتیاز	
۱۳	وسعت نظر، نوآوری و کارآفرینی	۳ امتیاز	
۱۴	شخصیت، متانت و نحوه تعامل	۳ امتیاز	
۱۵	نگرش و اطلاعات فناورانه مرتبط به رشته تحصیلی	۳ امتیاز	
۱۶	توانایی فن بیان و انتقال مطالب	۳ امتیاز	
۱۷	هم راستایی زمینه پژوهشی داوطلب با اولویت‌های علمی اعضاي گروه	۱۵ امتیاز	
جمع			
۳۰ امتیاز			

جدول شماره ۴- هم‌ترازی نمرات آزمون‌های ملی و بین‌المللی زبان انگلیسی

حداکثر امتیاز	TOEFL PAPER + TOLIMO	TOEFL Computer	TOEFL IBT	IELTS Equivalent	MSRT (MCHE)
۸	۶۰۰-۶۸۰	۲۵۰-۳۰۰	۹۶-۱۲۰	۷-۹/۰	۹۰-۱۰۰
۷	۵۷۵-۵۹۹	۲۳۲-۲۴۹	۸۶-۹۵	۶/۵-۶/۹	۸۵-۸۹
۶	۵۵۰-۵۷۴	۲۱۳-۲۳۱	۷۶-۸۵	۶-۶/۴	۸۰-۸۴
۵	۵۲۵-۵۴۹	۱۹۶-۲۱۲	۶۶-۷۵	۵/۵-۵/۹	۷۵-۷۹
۴	۵۰۰-۵۲۴	۱۷۳-۱۹۵	۵۶-۶۵	۵-۵/۴	۷۰-۷۴
۳	۴۷۵-۴۹۹	۱۵۲-۱۷۲	۴۶-۵۵	۴/۵-۴/۹	۶۵-۶۹
۲	۴۵۰-۴۷۴	۱۳۲-۱۵۱	۳۶-۴۵	۴-۴/۴	۶۰-۶۴
۱	۴۲۵-۴۳۹	۱۱۳-۱۳۲	۲۹-۳۵	۳/۵-۳/۹	۵۰-۵۹

**"شیوه‌نامه شرح وظایف نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه‌های دفاع دانشگاه شهید چمران اهواز
مصوب (۱۳۹۷/۱۰/۰۸)"**

مقدمه

جلسه‌های دفاع از پایان‌نامه/رساله، با حضور نماینده تحصیلات تکمیلی برگزار می‌گردد. حکم نماینده تحصیلات تکمیلی برای حضور تمام وقت در جلسه دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد را معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و حکم نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع از رساله دکتری را مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه صادر می‌کند. اگر نماینده تحصیلات تکمیلی نتواند در جلسه دفاع حضور یابد، باید حداقل ۲ روز پیش از برگزاری جلسه، موضوع را به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اطلاع دهد. وظیفه نماینده تحصیلات تکمیلی، اداره و نظارت بر برگزاری جلسه دفاع به شرح زیر خواهد بود:

ماده ۱.

۱. دریافت برگه‌ها و فرم‌های مربوط به جلسه دفاع از معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده؛
۲. نظارت بر حضور اعضاء هیئت‌داوران برای رسمیت یافتن جلسه؛
۳. نظارت بر برگزاری جلسه دفاع در تاریخ و ساعت تعیین شده؛
۴. دقت در تطیق عنوان پایان‌نامه/رساله با عنوان تصویب شده و در صورت عدم تطابق، گزارش آن به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده؛

۵. تحويل دادن برگه‌های ارزیابی به اعضاء هیئت‌داوران، پس از پایان گرفتن پرسش‌های هیئت‌داوران و پاسخگویی داشجو؛

۶. نظارت بر ارزیابی پایان‌نامه/رساله توسط هیئت‌داوران؛

۷. محاسبه میانگین نمره ارزیابی اعضاء هیئت‌داوران و ثبت آن در برگه ارزشیابی نهایی و امضاء برگه‌های ارزشیابی؛

۸. نظارت بر انجام ادای سوگندنامه در مورد داشجویان دکتری تحصیلی؛

۹. تنظیم صورت جلسه دفاع و تحويل آن به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده؛

۱۰. گزارش دلیل و زمان برگزاری مجلد جلسه دفاع در برگه صورت جلسه، در مواردی که پایان‌نامه/رساله در جلسه دفاع به تصویب هیئت‌داوران نرسد.

۵.۲ ماده

۱. جلسه دفاع با حضور استاد/استادان راهنمای اسناد مشاور، داوران و مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی برگزار می شود.
مسئولیت اجرایی برگزاری جلسه دفاع در دانشکده، به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده است.
۲. جلسه دفاع به شکل عمومی و با اطلاع رسانی قبلی برگزار می گردد و شرکت اعضاء هیئت علمی گروهها، دانشجویان و دیگران و نیز پرسش و پاسخ در زمان تعیین شده با رعایت مفاد این شیوه نامه آزاد است.
۳. در شرایط خاص و در صورتی که استاد راهنمای دوام و یا استاد مشاور نتواند به شکل حضوری و یا از طریق ویدئو کفرانس در جلسه دفاع حضور داشته باشد، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کتبی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده اعلام کند تا نماینده تحصیلات تکمیلی، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.
۴. در صورت غیبت استاد راهنمای اول یا داور/داوران، جلسه دفاع رسمیت نخواهد داشت. اگر استاد راهنمای اول به دلایلی چون حضور در فرصت مطالعاتی تواند در جلسه دفاع حضور یابد و امکان استفاده از ویدئو کفرانس هم وجود نداشته باشد، باید تا پیش از صدور مجوز برگزاری جلسه دفاع، این موضوع را به شکل کتبی برای تصمیم گیری به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اطلاع دهد. چنانکه با عدم حضور استاد راهنمای موافقت شود، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کتبی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی داشکده اعلام کند تا نماینده تحصیلات تکمیلی، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.
- تبصره. داوران پایان نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری تخصصی می توانند از طریق ویدئو کفرانس داوری خود را انجام دهند و در چنین مواردی، نماینده تحصیلات تکمیلی به جای آنها برگه ها و فرم های مربوطه را امضاء خواهد کرد. به هر حال، اگر داور یا داوران نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق ویدئو کفرانس در جلسه دفاع حضور داشته باشند، جلسه رسمیت نخواهد داشت.
۵. در آغاز جلسه، استاد راهنمای نماینده تحصیلات تکمیلی که مدیریت جلسه دفاع را به عهده دارد، برای آگاهی حاضرین جلسه به معرفی دانشجو و هیئت داوران خواهد پرداخت.
۶. حداقل زمان ارائه دفاع برای دانشجویان کارشناسی ارشد ۳۰ دقیقه و برای دانشجویان دکتری تخصصی ۵۰ دقیقه است.
۷. در جلسه دفاع، دانشجو موظف است دفاع خود را به زبان فارسی بیان کند.
- تبصره ۱. اگر یکی از اعضاء کمیته برگزارکننده جلسه دفاع غیر ایرانی باشد با درخواست دانشجو و موافقت استاد راهنمای نماینده تحصیلات تکمیلی، دانشجو می تواند دفاع خود را به زبان انگلیسی بیان کند.
- تبصره ۲. دانشجویان رشته های زبان انگلیسی، فرانسه و عربی باید به این زبان ها دفاع خود را ارائه کنند.
۸. پس از پایان دفاع دانشجو، نماینده تحصیلات تکمیلی از داور/داوران می خواهد تا هر داور حداقل در ۳۰ دقیقه به بیان دیدگاه ها و

پرسش‌های خودپردازد

۹. پس از پرسش‌های داور/داوران، به دانشجو حداکثر ۳۰ دقیقه برای پاسخگویی زمان داده خواهد شد.
۱۰. نماینده تحصیلات تکمیلی حداکثر در ۱۰ دقیقه، به حاضران و دانشجویان فرصت می‌دهد که اگر از دانشجو پرسشی دارند، مطرح کنند.
۱۱. در پایان، نماینده تحصیلات تکمیلی به گروه استاد/استادان راهنمای و مشاور فرصت می‌دهد تا دیدگاه‌های تکمیلی خود را درباره پایان‌نامه/رساله دانشجو مطرح کند. سپس، همه حاضران از جلسه بیرون خواهند رفت و هیئت‌داوران به ارزیابی پایان‌نامه/رساله خواهند پرداخت.
۱۲. نماینده تحصیلات تکمیلی نمی‌تواند در ارزشیابی علمی پایان‌نامه/رساله دانشجو مشارکت و یا دخالتی داشته باشد.
۱۳. مسئولیت ایرادات علمی و اشکالات نگارشی پایان‌نامه/رساله متوجه استاد یا استادان راهنمای خواهد بود و نماینده تحصیلات تکمیلی نمی‌تواند در این موارد مداخله‌ای داشته باشد. در مواردی که دانشجو اصول و قواعد نگارش پایان‌نامه/رساله را مطابق با شیوه‌نامه دانشکده مربوطه رعایت نکند، نماینده تحصیلات تکمیلی باید موضوع را به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده گزارش دهد.
۱۴. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبول و رد پایان‌نامه/رساله و همچین درجه آن، میانگین نمرات استاد/استادان راهنمای و مشاور/مشاوران داوران است که لازم است هر یک به طور مستقل نمره خود را به نماینده تحصیلات تکمیلی جهت جمع‌بندی تحویل دهد. نمره استاد/استادان راهنمای و داوران ضریب ۳ و نمره استاد/استادان مشاور ضریب ۱ خواهد بود. نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه‌های دفاع نمره‌ای نخواهد داشت.
۱۵. نماینده تحصیلات تکمیلی، میانگین نمره ارزیابی اعضاء هیئت‌داوران را محاسبه و در برگه ارزیابی نهایی ثبت می‌کند.
۱۶. پس از مشخص شدن نتیجه، حاضران به جلسه دفاع فراخوانده می‌شوند و استاد راهنمای نتیجه ارزشیابی را اعلام می‌کند.
۱۷. در صورتی که شرایط لازم برگاری جلسه دفاع طبق این شیوه‌نامه فراهم نباشد، نماینده تحصیلات تکمیلی با ذکر دلیل و هماهنگی با معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، جلسه دفاع را به تعیق خواهد انداخت.
۱۸. نماینده تحصیلات تکمیلی، موظف است که همه برگه‌ها و فرم‌های مربوط به جلسه دفاع را پس از تکمیل، جمع آوری کند و همراه با فرم گزارش خود از جلسه دفاع حداکثر تا ۳ روز بعد، به کارشناس معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده تحویل دهد. هیچ کدام از برگه‌ها و فرم‌های جلسه دفاع نباید در اختیار دانشجو قرار گیرد.
۱۹. نماینده تحصیلات تکمیلی، موظف است در صورت جلسه دفاع، جزئیات هرگونه مشکلی را که موجب توقف دفاع دانشجو یا تصمیم‌گیری نهایی گردد، یا مواردی که علیرغم دادن نمره قبولی به پایان‌نامه، با اظهار نظر مستدل داوران اصالت پایان‌نامه/رساله مورد سؤال و تردید قرار می‌گیرد و یا به تصویب هیئت‌داوران نمی‌رسد را به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت تصمیم‌گیری‌های بعدی گزارش دهد.

این شیوه‌نامه در یک مقدمه و ۲ ماده در جلسه شماره ۱۹ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۸ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز رسید و رعایت آن در همه دفاعیه‌هایی که از ۱۳۹۷/۱۱/۰۱ به بعد برگزار خواهند شد، لازم الاجراست.

"بسمه تعالیٰ"

"شیوه‌نامه ارائه دروس مجازی دانشگاه شهید چمران اهواز"

در راستای ارائه نظام‌مند دروس مجازی در دانشگاه، شیوه‌نامه زیر اجرا می‌شود:

- ۱- مسئولیت انتخاب دروس جهت تدوین محتوای علمی طبق سرفصل مصوب و نظارت بر این فرآیند بر عهده گروه آموزش‌های آزاد و مجازی دانشگاه خواهد بود. این مهم در بستر سامانه مرکز آموزش‌های مجازی دانشگاه خواهد بود.
- ۲- در هر نیمسال اطلاع‌رسانی دروس توسط شرکت پشتیبان مربوط و زیر نظر مدیریت خدمات آموزشی و با هماهنگی دفتر آموزش‌های آزاد و مجازی دانشگاه تهیه می‌شود. شروع دوره و برگزاری اولین کلاس حضوری در نیمسال اول در هفته دوم مهرماه و برای دانشجویان نو ورود در هفته سوم مهرماه، همچنین در نیمسال دوم در هفته آخر بهمن‌ماه و در بازه تابستان در هفته آخر تیرماه خواهد بود. در طول دو نیمسال ترجیحاً برگزاری کلاس حضوری در روز چهارشنبه ساعت ۱۶-۱۴ انجام شود تا با ساعات دروس دیگر تداخل نکند.
- ۳- لازم است که گروه یا دانشکده ارائه‌دهنده درس، در تعیین محل امتحان، تعیین مراقب برای جلسه، انجام حضور و غیاب، رعایت دستورالعمل امتحانات (که قبلاً ارسال شده است)، چاپ و تکثیر سؤالات، ابلاغ ساعت و محل امتحان به استاد و موارد مشابه همانند دروس حضوری اقدام نماید.
- ۴- اطلاع‌رسانی لازم در سامانه آموزش‌های مجازی دانشگاه به آدرس <http://lms.scu.ac.ir> انجام شود؛ بنابراین لازم است که دانشجویان به‌طور مستمر به این سامانه مراجعه و اطلاع‌یه‌های منتشر شده جهت کسب اطلاعات بیشتر را مطالعه نمایند.
- ۵- مرکز کامپیوتر باید قبل از زمان اعلام شده در بند ۲، نسبت به ارسال اسامی دانشجویانی که واحدهای مجازی را انتخاب کرده‌اند به شرکت پشتیبان اقدام نماید.
- ۶- کلیه امور آموزشی و شهریه دروس مجازی برای دانشجویان مانند دروس حضوری می‌باشد و معاونین آموزشی دانشکده‌ها و کارشناسان آن‌ها باید در نظر داشته باشند که در مواردی مانند انتخاب واحد،

ارزشیابی استادان، حذف درس، آزمون پایانی، کارت ورود به جلسه، امور شهریه و ... به همان ترتیب عمل نمایند. البته توجه داشته باشند که در بازه تابستانی به دلیل کوتاهی دوره حذف تک درس (چه حضوری و چه مجازی) ممنوع می‌باشد.

۷- مدرسان می‌توانند به منظور ارتقای سطح کیفی آموزش بر اساس ضوابط، از خدمات دستیار آموزشی برای کلاس‌های حل تمرین و رفع اشکال استفاده کنند.

۸- در ارائه دروس مدرس باید از روش‌های متعدد مانند برگزاری جلسات حضوری معارفه درس و یا رفع اشکال و جمع‌بندی پایانی، گفتگوهای فردی و گروهی با دانشجویان در تالار گفتگو، درخواست تکالیف و تمرین‌های مرتبط، ارائه تحقیق، نمایش نمودار، تصویر، فیلم و ... برای انتقال مطالب به دانشجویان استفاده کنند.

۹- حق التدریس مدرسان و دستیاران آموزشی بر مبنای تعداد جلسات حضوری یا آنلاین و جلسات برگزاری آزمون پایان نیمسال و تصحیح برگه‌های آزمون می‌باشد. به ازای هر واحد آموزشی یک جلسه حضوری در نظر گرفته می‌شود.

"شیوه‌نامه وظایف و اختیارات استاد راهنمای آموزشی مقاطع غیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز"

مطابق ماده ۶ آیین نامه آموزشی کارданی و کارشناسی ۱۳۹۳ و نیز ماده ۱۴ آیین نامه آموزشی یکپارچه ۱۳۹۷، استاد راهنمای آموزشی، راهنمایی تحصیلی دانشجو را از زمان ورود به دانشگاه تا دانش آموختگی بر عهده دارد؛ لذا به منظور کاهش خطاهای دانشجویان در امور تحصیلی به ویژه انتخاب واحد، لازم است که نظارت و راهنمایی بیشتری بر آن‌ها توسط استادان راهنما صورت گیرد.

- ۱- استادان راهنما برای هر رشته-ورودی از بین اعضای هیئت علمی تمام وقت گروه آموزشی و به تشخیص مدیر گروه انتخاب و حداکثر تا اول آبان ماه به معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده معرفی می‌شوند. لازم است استادان راهنما حداقل یک سال سابقه کار در دانشگاه داشته، به امور آموزشی دانشگاه آشنا باشند و اسامی آن‌ها در تابلو اطلاع‌رسانی گروه به طور مشخص درج گردد. همچنین استاد راهنما باید در جلسه معارفه دانشجویان نو ورود حضور یابد و توسط مدیر گروه به دانشجویان معرفی شود.
- ۲- تعیین تعداد دانشجویان برای هر استاد راهنما، بر اساس ظرفیت و امکانات هر گروه و بر عهده شورای گروه مربوط می‌باشد.
- ۳- استاد راهنما لازم است که ضمن برقراری روابط اجتماعی مناسب با دانشجویان، آنان را با مصوبات و آیین نامه‌های آموزشی آشنا کند. ارائه راهنمایی‌ها باید به نحوی باشد که با توجه به استعداد و وضعیت تحصیلی دانشجو دوره تحصیل وی، در کوتاه‌ترین زمان ممکن و با بهترین کیفیت انجام گیرد.
- ۴- راهنمایی دانشجویان در مراحل انتخاب واحد و حذف و اضافه، در هر نیمسال تحصیلی بر اساس مقررات آموزشی و جدول دروس گروه آموزشی خواهد بود و حذف درس یا حذف نیمسال و مرخصی تحصیلی، با موافقت استاد راهنما و تأیید مدیر گروه امکان‌پذیر خواهد بود. لذا در زمان‌های خاصی مانند انتخاب واحد و حذف و اضافه، استاد راهنما موظف به اختصاص وقت کافی جهت راهنمایی دانشجویان می‌باشد.

۵- برای ارتباط بیشتر دانشجویان با استاد راهنما لازم است دانشجو به صورت دوره‌ای به استاد راهنما مراجعه نماید.

۶- لازم است با نزدیک شدن به انتهای هر نیمسال (هفته اول آذر- هفته اول اردیبهشت) استاد راهنما جلسه‌ای با دانشجویان خود تشکیل دهد. در این صورت استاد راهنما می‌تواند در انتهای یکی از کلاس‌های درسی دانشجویان، پس از اتمام درس و با هماهنگی قبلی در کلاس آن‌ها حضور یابد. اجرای این برنامه در هر نیمسال الزامی است و باید گزارش افراد غایب در جلسه به مدیر گروه ارائه شود. از استادان راهنما درخواست می‌گردد که در جلسه با دانشجویان موارد زیر را مدنظر قرار دهند:

الف) از آنجاکه استاد راهنما نقش مشورتی دارد، دانشجویان لازم است که به آینه‌های آموزشی مراجعه نموده و از مقررات آموزشی آگاه باشند. لذا مسئولیت هر گونه عدم اطلاع از قوانین و اشتباه در امور آموزشی، با شخص دانشجو می‌باشد.

ب) استاد راهنما بر اساس چک‌لیست درس‌های رشته تحصیلی، درس‌های نیمسال بعد را به دانشجویان اطلاع داده و پیش‌نیازها یا هم نیازهای آن درس‌ها را به دانشجویان یادآوری نماید. همچنین برنامه درسی نیمسال بعد را به اطلاع دانشجویان برساند. چنانچه دانشجویان، پیشنهادی در جهت اصلاح برنامه داشته باشند (به‌ویژه دانشجویانی که در شرف فراغت از تحصیل می‌باشند) مطالب توسط استاد راهنما به مدیر گروه منتقل شود و موضوع تا تعیین نتیجه پیگیری شده و به دانشجویان اطلاع داده شود. در صورتی که کاتالوگ درسی از یک ورودی به بعد تغییر کرده است،
حتماً این مسئله به دانشجویان تأکید گردد تا دروس مربوط به ورودی خود را انتخاب نمایند. با توجه به مشابه بودن عنوان برخی دروس بین رشته‌های مختلف، دانشجویان دقت نمایند که بر اساس "کد درس" مربوط به رشته خود، انتخاب واحدها را انجام دهند. در غیر این صورت درس گذرانده شده، در زمان فراغت از تحصیل از ایشان پذیرفته نمی‌شود. به عنوان مثال درس شیمی عمومی ممکن است با سه کد مختلف در یک دانشکده برای سه رشته مختلف ارائه شود. انتخاب کد رشته دیگر باعث عدم پذیرش آن درس از طرف آموزش خواهد شد.

ج) اگر دانشجویان در یکی از درس‌های نیمسال جاری که پیش‌نیاز درس‌های نیمسال بعد می‌باشد مردود شوند، راهنمایی شوند که چگونه برنامه انتخاب واحد نیمسال آینده را تنظیم نموده و چه درس‌هایی را اخذ نمایند. ضمن

اینکه اکیداً به دانشجویان توصیه گردد که با تلاش خود، تمام درس‌ها را گذرانده تا با مشکلات ناشی از افزایش سال تحصیلی مواجه نشوند.

د) دانشجویان مقطع کارشناسی، در هر نیمسال باید حداقل ۱۲ واحد درسی انتخاب نمایند (در بازه تابستانی حداقل ۶ واحد). تنها در صورتی که معدل بالاتر از ۱۷ کسب نمایند، مجاز به اخذ بیش از ۲۰ واحد (تا سقف ۲۴ واحد) در نیمسال بعد هستند و در صورت مشروطی (معدل کمتر از ۱۲)، نمی‌توانند بیش از ۱۴ واحد در نیمسال بعد اخذ نمایند. اطلاع‌رسانی در مورد این موضوع به‌ویژه برای دانشجویان نو ورود، بسیار ضروری است. در نیمسال آخر با شرایطی مطابق آینه‌نامه آموزشی و شیوه‌نامه آن) دانشجو از رعایت این قوانین معاف است. دانشجویان نسبت به عواقب مشروطی و اخراج (در صورت مشروطی در ۳ نیمسال: ورودی ۹۳ به بعد) آگاه شوند. لذا لازم است دانشجو در امور انتخاب واحد و حذف و اضافه خود با استاد راهنمایی و آموزش دانشکده مشورت نماید. (مقررات آموزشی رشته دامپزشکی متفاوت می‌باشد)

ه) اخذ بیش از یک درس از مجموع درس‌های گروه معارف اسلامی، در هر نیمسال ممنوع است. در اخذ درس‌های مشابه معارف اسلامی دقت نمایند که چنانچه در یک نیمسال یکی از این درس‌ها را انتخاب نمایند، باید از انتخاب درس مشابه با آن تا پایان دوره تحصیل خودداری کنند. جهت اطلاعات بیشتر در این خصوص به آموزش دانشکده مراجعه نمایند.

و) درس‌های اختیاری باید به دانشجویان معرفی شوند تا مطابق ترتیبی که مدنظر گروه مربوط می‌باشد اخذ شوند.

ز) در خصوص اخذ درس‌های سرویسی، دانشجویان دقت نمایند تا درس‌هایی که برای گروه یا ورودی و رشته آنها ارائه شده است را انتخاب کنند. چنانچه درس‌هایی را در دانشکده دیگر اخذ می‌کنند، حتماً نسبت به شرایط و امکان اخذ آن و رعایت پیش‌نیازها با آموزش مشورت نمایند.

ح) تنها درس‌های نظری (غیر کارگاهی، غیرعملی) را در نیمسال آخر و در صورت عدم ارائه یا تداخل، می‌توان به صورت معرفی به استاد با هماهنگی آموزش اخذ نمود.

ط) در روزهای انتخاب واحد و حذف و اضافه، استاد راهنما مستقیماً یا از طریق نماینده دانشجویان با آن‌ها در ارتباط (حضوری یا مجازی) باشد تا چنانچه اشکالی در انتخاب واحدها برای دانشجویان رخ دهد در اسرع وقت آن را به مدیر گروه یا معاون آموزشی دانشکده منتقل نماید؛ بنابراین ضروری است هر ورودی یک نماینده داشته باشد.

۵) اگر دانشجو در درسی بیش از $\frac{3}{16}$ جلساتِ کلاس غیبت کند، نمره آن درس صفر خواهد شد. درصورتی که به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درسِ صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود.

۷- وضعیت دانشجویانی که در نیمسال نهم به بعد می‌باشند و هنوز دانش‌آموخته نشده‌اند، توسط استاد راهنمای آن‌ها از طریق برنامه سما بررسی شود و در صورت وجود مشکل آموزشی، راهنمایی گردند. گروه‌ها می‌توانند اسمای این دانشجویان را جهت مراجعته به استادان راهنمای خود آگوچی و اعلام نمایند. برنامه سما باید توسط کارشناس آموزش روی رایانه استادان در محل کار نصب شده باشد.

۸- قاعده‌تاً برنامه‌ریزی درسی نیمسال بعد، باید بر اساس نیازسنجی از دانشجویان تنظیم شده باشد. لذا ارتباط مدیران گروه با دانشجویان از طریق استادان راهنما اهمیت بسیار دارد.

۹- بلافاصله بعد از انتخاب واحد، استادان راهنما در صورت لزوم درخواست‌های دانشجویان را به مدیر گروه جهت حذف و اضافه منتقل نمایند.

۱۰- پس از فراغت از تحصیلِ دانشجو، استاد راهنما مواردی مانند تعداد کل واحدهای گذرانده، درس‌های اختیاری و سایر موارد مهم را در کارنامه دانشجویان خود بررسی نموده و پس از تأیید به مدیر گروه گزارش نماید.

۱۱- استادان راهنما می‌توانند آینین‌نامه‌های آموزشی و سایر موارد موردنیاز را در وب‌سایت معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و در بخش مدیریت خدمات آموزشی دریافت نمایند.

۱۲- راهنمایی و ترغیب دانشجو به شرکت در برنامه‌های فرهنگی، اجتماعی و ورزشی دانشگاه مانند کانون‌ها و انجمن‌های علمی، می‌تواند توسط استاد راهنما انجام گردد. همچنین در خصوص مشکلات هیجانی و عاطفی دانشجویان، استاد راهنما می‌تواند آن‌ها را به مرکز مشاوره دانشگاه معرفی نماید.

"شیوه‌نامه تغییر رشته داخلی دانشجویان کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز"

دانشجو برای اقدام به تغییر رشته در صورت احراز کلیه شرایط زیر و سایر ضوابط و مقررات ذکر شده در آین نامه آموزشی و شیوه‌نامه اجرائی آن (ورودی ۱۳۹۷ به بعد) می‌تواند از طریق سامانه درخواست‌ها تقاضای خود را ثبت کند. پس از بررسی نهایی، نتیجه از طریق سامانه اطلاع‌رسانی خواهد شد. لازم است از هرگونه مراجعه حضوری به اداره خدمات آموزشی دانشگاه در این مورد خودداری گردد. دانشجو باید علاوه بر مطالعه آین نامه آموزشی، به نکات مهم زیر نیز توجه نماید.

- ۱- برای تغییر رشته موافقت گروه آموزشی و معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده مبدأ و مقصد و تأیید نهایی مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه الزامی است.
- ۲- دانشجو می‌تواند تا ۳ رشته را به ترتیب اولویت علاقه انتخاب و پیشنهاد نماید. تنها اولین رشته‌ای که در آن وارد شرایط باشد بررسی خواهد شد. لازم است که کد این رشته‌ها را از دفترچه (شماره ۲) راهنمای انتخاب رشته همان سالی که در کنکور سراسری شرکت کرده‌اند استخراج نموده و در فرم مربوطه وارد نماید (نام رشته، کد رشته، نام دانشکده مقصد).
- ۳- توصیه اکید می‌شود که قبل از اقدام، با مرکز مشاوره دانشگاه (۳۳۳۶۶۱۸۲) تماس گرفته و در این خصوص با مشاورین آن مرکز مشورت کند. همچنین تصمیم خود را با خانواده خود نیز مطرح نماید.
- ۴- درخواست تغییر رشته دانشجو باید در نیمسال دوم (اردیبهشت‌ماه برای ورودی‌های مهر) و حداقل در نیمسال چهارم تحصیلی وی باشد؛ بنابراین باید سنت تحصیلی باقی‌مانده دانشجو برای فراغت از تحصیل در رشته جدید کافی باشد. در صورت موافقت نهایی، دانشجو می‌تواند از نیمسال سوم در رشته جدید ادامه تحصیل دهد.
- ۵- دانشجو باید نمره آزمون (کد مندرج در کارنامه محترمانه) رشته مقصد را احراز نموده باشد. لازم به ذکر است اطلاع از کدهای مندرج در کارنامه محترمانه تغییر رشته به هیچ عنوان امکان‌پذیر نیست.

۶- پس از اعلام موافقت با تغییر رشته، دانشجو باید در اولین نیمسال اقدام به ثبت نام حضوری کند. در صورت اعلام انصراف به موقع متقاضی (قبل از ثبت نام در رشته جدید)، دانشجو دیگر حق تسلیم درخواست مجدد تغییر رشته را تا پایان تحصیلات نخواهد داشت.

۷- زمان تکمیل فرم درخواست مطابق تقویم آموزشی. معمولاً در نیمسال اول ۱۵ آبان تا ۱۵ آذر و در نیمسال دوم ۱۵ اردیبهشت تا ۱۵ خرداد می‌باشد. در خارج از این بازه زمانی، درخواست تغییر رشته قابل بررسی نخواهد بود.

۸- در صورت موافقت و صدور حکم تغییر رشته، کلیه دروس انتخابی با نمرات قبولی و مردودی مربوط به رشته قبل که در سرفصل مصوب رشته جدید نیز وجود دارد عیناً در کارنامه دانشجو باقی می‌ماند و دروس مغایر در کارنامه وی به صورت پذیرفته نشده با تأثیر در معدل نیمسال درج می‌شود. نمره هر یک از دروس پذیرفته شده نیز باید از ۱۲ کمتر باشد.

۹- تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون (صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی) می‌باشد به رشته‌هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

۱۰- تغییر رشته از مقطع تحصیلی پایین‌تر به مقطع تحصیلی بالاتر و نیز از دوره شبانه به دوره روزانه ممنوع است. امکان تغییر رشته در مقطع کارشناسی ناپیوسته وجود ندارد.

۱۱- سنت تحصیلی دانشجو از ابتدای رشته نخست محاسبه می‌شود و با توجه به چارت درسی و لزوم رعایت پیش‌نیازها در رشته جدید، دانشجو ممکن است نتواند تمام واحدهای ارائه شده در هر نیمسال را انتخاب کند و این امر باعث به تعویق افتادن زمان دانش‌آموختگی شود.

۱۲- پس از ثبت نام در رشته جدید امکان بازگشت به رشته قبلی وجود ندارد.

۱۳- کارشناس آموزش دانشکده مبدأ باید مشخص نماید که دانشجو الف) از نظر سنت تحصیلی جاری ثبت نام کرده دارای منع ثبت نام و یا ادامه تحصیل تا مقطع کارشناسی نمی‌باشد. ب) دانشجو در نیمسال تحصیلی جاری ثبت نام کرده باشد. ج) در نیمسال مجاز برای انتخاب رشته می‌باشد د) نمره آزمون را احراز نموده ه) سنت تحصیلی کافی دارد و) از نظر مشروط بودن منعی ندارد ز) به دستگاه اجرایی خاص تعهد ندارد.

"شیوه‌نامه چگونگی معادل‌سازی (تطبیق) واحد‌های درسی در مقاطع غیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز"

مقدمه

این شیوه‌نامه به استناد آین نامه یکپارچه دوره‌های تحصیلی کاردانی / کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی به شماره ۲/۴۳۰۶۹ مورخ ۱۳۹۷/۳/۱ تهیه و تنظیم گردیده است. سرفصل دروس معادل‌سازی شده باید منطبق با برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت عتّف و یا شورای دانشگاه شهید چمران اهواز بوده و حداقل ۸۰ درصد با دروس مشابه در برنامه درسی (به تشخیص گروه آموزشی) مطابقت و اشتراک محتوایی داشته باشد.

دانشجویان تغییر رشته، انتقال همراه با تغییر رشته و انتقالی

ماده ۱: دانشجو موظف است حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی پذیرش، وصول مدارک تحصیلی و ریزنمرات خود را از معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده (در مورد تغییر رشته) یا دانشگاه مبدأ (در مورد انتقال یا انتقال همراه با تغییر رشته) پیگیری نماید؛ در غیر این صورت امکان انتخاب واحد و ثبت‌نام در نیمسال بعدی از وی سلب خواهد شد.

ماده ۲: معادل‌سازی دروس دانشجویان دانشگاه‌های پیام نور، غیرانتفاعی (به جز پردیس دانشگاه شهید چمران اهواز)، آزاد اسلامی، فرهنگیان، الکترونیکی و مجازی، نیمه‌حضوری و غیرحضوری برای دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز ممنوع می‌باشد.

ماده ۳: دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید، بررسی و معادل‌سازی می‌شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می‌شود که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشته جدید، اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس نیز از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۱: در خصوص دانشجویانی که صرفاً انتقالی می‌باشند پذیرش واحدهای با نمره قبولی کمتر از ۱۲ به تشخیص گروه آموزشی است.

ماده ۴: دروس پذیرفته شده از تغییر رشته یا انتقال همراه با تغییر رشته در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه معدل نیمسال و کل منظور می‌شود. نمرات دروس پذیرفته شده (اعم از قبولی و ردی) نیز با احتساب در معدل نیمسال، اما بدون احتساب در معدل کل در کارنامه دانشجو در پایان دوره تحصیلی باقی می‌ماند.

تبصره ۱: در خصوص دانشجویانی که صرفاً انتقالی می‌باشند نمرات دروس پذیرفته شده مانند نمرات قبولی کمتر از ۱۲ (به تشخیص گروه آموزشی) با تأثیر نمره درس در معدل نیمسال اما بدون تأثیر در معدل کل در پایان دوره تحصیلی ثبت می‌گردد.

ماده ۵: سوابق آموزشی دانشجوی تغییر رشته یا انتقال همراه با تغییر رشته از لحاظ تعداد نیمسال‌های مشروطی در رشته جدید محاسبه می‌شود.

ماده ۶: چنانچه دانشجو در آخرین نیمسال رشته‌ی قبلی مشروط شده باشد در نیمسال بعدی (در رشته‌ی جدید) حداکثر می‌تواند ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

ماده ۷: نمره‌ی ۰/۲۵ (ویژه مرتكبین تقلب در جلسه امتحان) در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه معدل نیمسال و کل منظور می‌شود.

ماده ۸: ثبت دروس پذیرفته شده الزامی است. در صورت عدم همخوانی عناوین دروس گذرانده شده اما پذیرفته شده دانشجو، می‌توان از دروس موجود در سرفصل رشته‌های دیگر با عنوان تقریباً مشابه، ثبت شده در سامانه آموزشی، به شرط رعایت تعداد واحدها استفاده کرد.

ماده ۹: تعداد واحد درس معادل‌سازی شده باید کمتر از تعداد واحد درسی رشته جدید باشد، در صورتی که تعداد واحد یک درس کمتر باشد می‌توان به صورت تلفیقی چند واحد درسی مرتبط (به شرط اشتراک محتوایی) را، با آن تطبیق و معادل‌سازی نمود. در هر صورت معدل نمرات دروس معادل‌سازی شده باید از حد نصاب نمرات تعیین شده یعنی ۱۲ کمتر باشد.

ماده ۱۰: شروع سنت اعزام دانشجویان تغییر رشته و انتقالی از سال پذیرش دانشجو بر اساس ورودی نیمسالی (مهر یا بهمن) که پذیرفته شده در آزمون سراسری محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۱: دانشجو موظف است کلیه دروس دوره تحصیلی را بر اساس برنامه آموزشی و نزدیک‌ترین سرفصل مصوب که امکان گذراندن دوره را برای دانشجو فراهم می‌کند، بگذراند.

ماده ۱۲: دانشجو مجاز به اخذ مجدد دروسی که پذیرفته شده و در کارنامه ثبت شده، نیست.

دانشجویان میهمان

ماده ۱: دانشجویی که بخشی از دوره تحصیل خود را به صورت میهمان بگذراند مکلف است بر اساس دروس پیشنهادی گروه آموزشی و ضوابط و مقررات دانشگاه مبدأ مبادرت به انتخاب واحد نماید.

ماده ۲: واحدهایی که دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد می‌گذراند، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدأ ثبت می‌شود و نمرات آنها در محاسبات معدل نیمسال و کل او منظور خواهد شد.

ماده ۳: کلیه دروسی که دانشجو با نمره ۱۲ و بالاتر گذرانده به عنوان دروس پذیرفته شده با تأثیر نمره درس در معدل نیمسال و کل عیناً در کارنامه ثبت می‌شود. تصمیم گیری در مورد پذیرفتن دروس با نمره قبولی کمتر از ۱۲ در اختیار گروه آموزشی ذی‌ربط می‌باشد.

ماده ۴: در صورت عدم پذیرش درس یا دروس خارج از سرفصل رشته توسط گروه‌های آموزشی ذی‌ربط، دروس مزبور به عنوان دروس پذیرفته نشده با تأثیر نمره درس در معدل نیمسال و بدون تأثیر در معدل کل در پایان دوره تحصیلی در کارنامه ثبت می‌گردد.

ماده ۵: ثبت دروسی که حذف (پرشکی یا تک‌درس) شده الزامی است.

ماده ۶: نمرات دروسی که دانشجو در بازه تابستانی می‌گذراند، تنها در محاسبه معدل کل دانشجو محسوب می‌شود.

ماده ۷: بر اساس نامه شماره ۱۳۹۰/۱۱/۲۵ مورخ ۴۱/۴/۲۴۲۵۱۰ مدیر کل امور دانشجویان داخل و دبیر کمیسیون موارد خاص مرکزی، در صورت تأیید کارنامه و دانش‌آموختگی دانشجوی میهمان دائم توسط دانشگاه مقصد و

یکسان بودن گرایش تحصیلی، دانشگاه مبدأ بر اساس کارنامه دانشجو در دو دانشگاه نسبت به صدور مدرک اقدام نموده و نیازی به تطبیق واحدهای درسی نمی‌باشد.

ماده ۸: دروسی که دانشجوی دانشگاه شهید چمران اهواز در سایر دانشگاه‌ها به صورت مهمان دائم گذرانده است عیناً در کارنامه ثبت شده و دانشجو بر اساس نظر دانشگاه مقصد دانش آموخته می‌شود.

دانشجویان انصاری، اخراجی یا دانش آموختگان دوره‌های کاردانی و کارشناسی

ماده ۹: معادل‌سازی و پذیرش دروسی که قبول شد گان آزمون سراسری قبلاً در دانشگاه‌ها گذرانده‌اند با رعایت شرایطی به شرح زیر است:

(الف) دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.

(ب) دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن‌ها مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزشی پزشکی باشد. تطبیق و معادل‌سازی دروس دانشجویانی که از دانشگاه‌های پیام نور، غیرانتفاعی (به جز پردیس دانشگاه شهید چمران اهواز)، آزاد اسلامی، فرهنگیان، الکترونیکی و مجازی، نیمه‌حضوری و غیرحضوری و دوره‌های معادل انصراف داده، اخراج شده و یا دارای مدرک می‌باشند برای دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز ممنوع است.

(ج) محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجو با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از ۱۲ کمتر نباشد.

ماده ۱۰: معادل‌سازی واحدهای درسی دانشجویان دارای مدرک کاردانی پیوسته و فاقد پیش‌دانشگاهی ممنوع است.

ماده ۱۱: واحدهای گذرانده شده در دوره کاردانی، برای پذیرفته شد گان در دوره کارشناسی ناپیوسته قابل معادل‌سازی نمی‌باشد.

ماده ۱۲: دانشجوی پذیرفته شده جدید در اولین فرصت و حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی بعد از پذیرش موظف است تقاضای معادل‌سازی دروس را مطابق شیوه‌نامه به دانشگاه ارائه نماید. این فرصت قابل تمدید نیست و چنانچه به هر دلیل دانشجو در موعد مقرر تقاضای معادل‌سازی خود را ارائه ندهد موعد مزبور قابل تمدید نبوده و معادل‌سازی میسر نخواهد بود.

ماده ۵: معادل‌سازی باید در نیمسال اول شروع به تحصیل دانشجو انجام شود لیکن چنانچه به دلایلی خارج از اراده دانشجو به تأخیر افتاد، انجام آن باید با مقررات زمان شروع به تحصیل دانشجو در دانشگاه و رشته جدید صورت گیرد.

ماده ۶: عنوان و نمره درس یا دروس معادل‌سازی شده در اولین نیمسال قبل از سال ورود به تحصیل دانشجو، در کارنامه تحصیلی ثبت می‌شود.

ماده ۷: برای معادل‌سازی دروس گذرانده شده قبلی از نظر تعداد واحد درسی نباید کمتر از تعداد واحد درسی دوره جدید باشد.

ماده ۸: فقط دروس پذیرفته شده و نمره آن‌ها با احتساب در معدل کل در کارنامه دانشجو ثبت و باقی می‌ماند؛ اما دروس پذیرفته نشده یا مردودی در کارنامه دانشجو ثبت نمی‌گردد.

ماده ۹: هزینه معادل‌سازی هر واحد درسی دانشجویان پذیرفته شده در دوره نوبت دوم (شبانه) و پر迪س دانشگاه برابر با ۲۵٪ شهریه متغیر هر واحد درس مربوطه در همان مقطع، همان ورودی، همان گروه و همان دوره است.

ماده ۱۰: حداقل واحدهای معادل‌سازی نباید بیش از ۵۰٪ کل واحدهای درسی رشته و دوره تحصیلی باشد.

ماده ۱۱: به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سوابقات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

ماده ۱۲: معادل‌سازی دروس صرفاً در مقاطع تحصیلی یکسان و در شیوه‌های آموزشی هم عرض زیر صورت می‌گیرد:

الف) واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه‌حضوری یا غیرحضوری؛

ب) نیمه‌حضوری به نیمه‌حضوری و غیرحضوری؛

ج) غیرحضوری به غیرحضوری؛

ماده ۱۳: چنانچه از تاریخ انصراف یا اخراج دانشجو بیش از ۵ سال گذشته باشد، فقط امکان معادل‌سازی دروس عمومی وجود خواهد داشت.

ماده ۱۴: دانش آموختگان دوره های کار دانی، کار شناسی و دکتری عمومی دامپزشکی حد اکثر تا ۵ سال پس از تاریخ فراغت از تحصیل امکان تقاضا برای معادل سازی دروس را دارند. چنانچه از تاریخ فراغت از تحصیل ایشان بیش از ۵ سال گذشته باشد، فقط امکان معادل سازی دروس عمومی وجود خواهد داشت.

ماده ۱۵: معادل سازی دروس دانشجویان موضوع مواد ۱۳ و ۱۴ که مشمول آموزش رایگان باشند منوط به تسویه حساب و لغو تعهد آموزش رایگان دانشجو با دانشگاه قبلی است.

ماده ۱۶: دروس عمومی با سایر دروس (اصلی، اختیاری و غیره) و بالعکس قابل معادل سازی نیست.

ماده ۱۷: دروس دانشگاه های معتبر خارجی (مورد تأیید وزارت عطف) با تشخیص گروه آموزشی قابل معادل سازی است. شیوه معادل سازی نمراتی که در معیار صفر تا ۲۰ قرار ندارند به صورت زیر است:

الف) از نمراتی که در معیار ۰ تا ۴ قرار دارند $1/99 - 0 = ۲ - ۲/۳۹ = \text{ ضعیف } ۲/۷۹ - ۲/۴ = \text{ متوسط } ۳/۳۹$
 خوب $۳/۴ - ۴ = \text{ عالی } ۲/۸$ (نها نمرات $۲/۴$ به بالا قابل تطبیق می باشند).

ب) نمراتی که به صورت حروف در کارنامه ثبت شده است، بر اساس جدول زیر و به صورت عددی معادل سازی می شود. در ضمن حرف D و F معادل سازی نمی شود.

C-	C	C+	B-	B	B+	A-	A	A+
۱۲	۱۳	۱۳/۹	۱۴	۱۵/۵	۱۶/۹	۱۷	۱۸/۵	۲۰

دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز به دلیل تغییر سرفصل درسی

در صورتی که دانشجو در طول دوره تحصیل با حذف، افزایش و یا کاهش تعداد واحد های درسی (به دلیل بازنگری سرفصل توسط وزارت عطف و یا دانشگاه شهید چمران اهواز) مواجه شده و برای دانش آموختگی با مشکل رو برو شود و امکان اخذ درس به صورت معرفی به استاد وجود نداشته باشد، کمبود واحد لازم برای دانش آموختگی باید با اخذ دروس اختیاری و یا تخصصی موجود در سرفصل همان رشته یا یک رشته نزدیک و با نظر گروه آموزشی و تأیید نهایی مدیریت خدمات آموزشی یا مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جبران گردد.

دانشجویانی که دروس مازاد و تکراری اخذ می‌کنند

ماده ۱: در مورد دروس مازاد اخذشده توسط دانشجو، پس از تأیید مدیریت خدمات آموزشی، ضمن دریافت شهریه درس، درس مازاد (با تأثیر نمره آن در معدل نیمسال و بدون تأثیر در معدل کل) حذف خواهد شد.

ماده ۲: در مورد اخذ تکراری دروس دارای عناوین، تعداد واحد و محتوای یکسان توسط دانشجو، پس از تأیید مدیریت خدمات آموزشی، درس با نمره بیشتر حذف شده و در معدل نیمسال و کل لحاظ نخواهد شد.

"شیوه‌نامه حذف پزشکی در زمان امتحانات"

- ۱- دانشجویانی که در ایام امتحانات به دلیل بیماری قادر به حضور در جلسه امتحان نیستند می‌توانند به مرکز بهداشت و درمان دانشگاه مراجعه نمایند تا توسط پزشک تحت درمان قرار گیرند. بدیهی است دانشجویانی که به دلیل بیماری به پزشک مرکز بهداشت و درمان دانشگاه مراجعه می‌نمایند و تحت درمان قرار می‌گیرند، در صورت تأیید پزشک، صدور گواهی پزشکی آنان تسهیل می‌گردد.
- ۲- دانشجویانی که در زمان تعطیلی مرکز بهداشت و درمان به پزشک خانوادگی مراجعه می‌کنند باید شخصاً ظرف روز کاری با ارائه مدارک پزشکی (گواهی استراحت پزشکی و نسخه دارویی) و تازمانی که علاطم بیماری کاملاً برطرف نشده است به مرکز بهداشت و درمان دانشگاه مراجعه نمایند.
- ۳- به مدارکی که توسط افراد خانواده و یا دوستان دانشجو ارائه می‌گردد رسیدگی نمی‌شود.
- ۴- دانشجویانی که به دلیل بیماری در بیمارستان بستری هستند باید ظرف ۲ روز کاری مدارک پزشکی آن‌ها توسط افراد خانواده به پزشک مرکز بهداشت ارائه گردد.
- ۵- در صورتی که دانشجو از بیمارستان مرخص شده است باید شخصاً با برگه خلاصه پرونده، نسخه دارویی و سایر مدارک پزشکی (آزمایش‌ها، رادیولوژی، سونوگرافی و ...) به مرکز بهداشت و درمان مراجعه نماید.
- ۶- به جز موارد خاص، به آن دسته از مدارک پزشکی که بعد از ۲ روز کاری ارائه می‌گردد رسیدگی نمی‌شود.

توضیحات:

- * گواهی‌های پزشکی خدشه‌دار و دارای خط‌خوردگی معتبر نیستند.
- * در صورت عدم تأیید گواهی پزشکی، غیبت غیرمجاز بوده و نمره آن درس در کارنامه صفر منظور خواهد شد.
- * در صورتی که دانشجو در جلسه امتحان درس حاضر باشد، امکان بررسی حذف پزشکی آن درس پس از امتحان وجود ندارد؛ به عبارت دیگر دانشجویی می‌تواند از حذف پزشکی استفاده کند که تحت هیچ شرایطی در امتحان پایان نیمسال شرکت نکرده و صورت جلسه حضور در امتحان را امضاء نکرده باشد.
- * در صورت موجه تشخیص داده شدن غیبت در جلسه امتحان و حذف پزشکی، آن درس از مجموع دروس نیمسال حذف خواهد شد.

"بسمه تعالیٰ"

"شیوه نامه اجرایی نحوه ارائه کلاس‌ها به شیوه حضوری با رعایت حدنصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها"

به منظور نظم بخشی به نحوه ارائه کلاس‌ها به شیوه حضوری و تعیین ضوابط حدنصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها در مقاطع مختلف تحصیلی، شیوه نامه حاضر در ۳ ماده و ۱۲ بند در هفتمین جلسه شورای آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۲ به تصویب رسید و برای واحدهای مرتبه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و آموزش دانشکده‌های این دانشگاه لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۱: دروس مقطع کارشناسی و دکتری عمومی:

۱- دروس نظری

۱-۱- حدنصاب تشکیل کلاس برای دروس نظری ۱۰ نفر است. تعداد کمتر از ۱۰ نفر نیاز به ارسال فرم درخواست دروس زیر حدنصاب و کسب مجوز از دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دارد. در مواردی که تعداد دانشجویان آن ورودی کمتر از ۱۰ نفر باشد، ملاک تعداد ورودی می‌باشد و نیازی به کسب مجوز نیست.

۱-۲- سقف تشکیل کلاس برای دروس نظری ۵۰ نفر است. تعداد بیشتر از ۵۰ نفر را می‌توان به دو گروه به نسبت مساوی تقسیم کرد.

تبصره ۱: در دروس نظری، تعداد دانشجو برای کسب مجوز، حداقل ۷ نفر می‌باشد و از ارسال فرم درخواست دروس زیر حدنصاب برای تعداد کمتر از ۷ نفر خودداری گردد.

تبصره ۲: دروس تخصصی، اصلی، پایه و اختیاری فقط یک بار در هر سال تحصیلی برای دانشجویان هر ورودی، قابل ارائه می‌باشد. چنانچه در نیمسال بعدی جهت هر کدام از این دروس تعداد ۱۵ نفر متقاضی از همان ورودی و ورودی‌های ماقبل وجود داشته باشد، با صلاح‌حدید گروه آموزشی، رعایت سقف واحد در نیمسال و صدور مجوز دفتر برنامه‌ریزی آموزشی، تشکیل کلاس درس امکان‌پذیر است.

۲- دروس آزمایشگاهی و عملی

۱-۱- حدنصاب تشکیل کلاس برای دروس آزمایشگاهی و عملی ۱۰ نفر است. تعداد کمتر از ۱۰ نفر نیاز به ارسال فرم درخواست دروس زیر حدنصاب و کسب مجوز از دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دارد. در مواردی که تعداد

دانشجویان آن ورودی کمتر از ۱۰ نفر باشد، ملاک تعداد ورودی می‌باشد و نیازی به کسب مجوز نیست.

۱-۲- سقف تشکیل کلاس برای این دروس ۱۵ نفر است. تعداد بیشتر از ۱۵ نفر را می‌توان به دو گروه به نسبت مساوی تقسیم کرد. در این موارد گروه‌های کمتر از ۱۰ نفر نیاز به کسب مجوز ندارند.

تبصره ۱: حداقل تعداد دانشجو برای کسب مجوز تشکیل کلاس دروس آزمایشگاهی و عملی، حداقل ۷ نفر می‌باشد و از ارسال فرم درخواست دروس زیر حدنصاب برای تعداد کمتر از ۷ نفر خودداری گردد.

تبصره ۲: دروس آزمایشگاهی و عملی فقط یک‌بار در هر سال تحصیلی برای دانشجویان هر ورودی، قابل ارائه می‌باشد. چنانچه در نیمسال بعدی جهت هر کدام از این دروس تعداد ۱۵ نفر متقارنی از همان ورودی و ورودی‌های ماقبل وجود داشته باشد، با صلاح‌حید گروه آموزشی، رعایت سقف واحد در نیمسال و صدور مجوز دفتر برنامه‌ریزی آموزشی، تشکیل کلاس درس امکان‌پذیر است.

ماده ۲: دروس مقاطع تحصیلات تكمیلی

۱-۱- حدنصاب تشکیل کلاس برای درس‌های مقاطع تحصیلات تكمیلی، ۵ نفر است. در مواردی که تعداد دانشجویان آن ورودی کمتر از ۵ نفر باشد، ملاک تعداد ورودی می‌باشد و نیازی به کسب مجوز نیست. چنانچه تعداد دانشجویان در کلاس کمتر از تعداد ورودی باشد، نیاز به ارسال فرم دروس زیر حدنصاب و کسب مجوز از دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دارد.

۱-۲- سقف تشکیل کلاس برای دروس تحصیلات تكمیلی، ۳۵ نفر است. تعداد بیشتر از ۳۵ نفر را می‌توان به دو گروه به نسبت مساوی تقسیم کرد.

۱-۳- دروس تحصیلات تكمیلی فقط یک‌بار در هر سال تحصیلی برای هر ورودی قابل ارائه می‌باشد. تشکیل مجدد کلاس در نیمسال تحصیلی بعد، با حداقل ۱۰ نفر از همان ورودی و ورودی‌های ماقبل با تأیید گروه آموزشی، رعایت سقف واحد در آن نیمسال و صدور مجوز دفتر برنامه‌ریزی آموزشی امکان‌پذیر است.

۱-۴- با توجه به تنوع دروس اختیاری در مقاطع تحصیلات تكمیلی، گروه‌های آموزشی موظف‌اند علاوه بر درس‌های الزامی و الزامی-انتخابی هر رشته-گرایش (یا زیر‌گرایش)، حداکثر تا ۵۰ درصد بیشتر از تعداد واحد اختیاری

برای فراغت از تحصیل دانشجو، درس اختیاری ارائه نمایند. برای مثال، اگر در مقطع کارشناسی ارشد ۱۲ واحد اختیاری برای فراغت از تحصیل نیاز باشد، گروه آموزشی می‌تواند حداکثر تا ۱۸ واحد از دروس اختیاری آن رشته را ارائه نماید. با این حال تشکیل این کلاس‌ها منوط به احراز حدنصاب لازم برای برگزاری کلاس‌ها (نصف تعداد دانشجویان آن ورودی) خواهد بود.

تبصره ۱: حداقل تعداد دانشجو برای تشکیل کلاس‌های تحصیلات تكمیلی، ۲ نفر می‌باشد و از ارسال فرم درخواست دروس زیر حدنصاب برای تعداد کمتر از ۲ نفر خودداری گردد.

تبصره ۲: دروس اختیاری برای هر ورودی فقط یک‌بار در هر سال تحصیلی قابل ارائه می‌باشد.

ماده ۱: نکات ضروری جهت دریافت مجوز کلاس‌های زیر حدنصاب

۱- امکان ارسال درخواست کسب مجوز برای کلاس‌های زیر حدنصاب به دفتر برنامه‌ریزی آموزشی، حداکثر تا یک هفته پس از حذف و اضافه خواهد بود. بدیهی است سایر درخواست‌های دروس زیر حدنصاب بایستی از سامانه آموزش حذف شده باشند.

۲- تشکیل کلاس‌های مستقل برای دروس پیش‌نیاز دوره (جبرانی) در مقاطع تحصیلات تكمیلی ممنوع بوده و دانشجویانی که ملزم به گذراندن این دروس هستند، بایستی این دروس را از بین واحدهای ارائه شده در مقطع پایین‌تر (دانشجویان دکتری از واحدهای مقطع کارشناسی ارشد و دانشجویان کارشناسی ارشد از واحدهای مقطع کارشناسی) انتخاب و در آن‌ها شرکت نمایند.

تبصره: برای اخذ واحد در نیمسال بعدی دانشجو ملزم به گذراندن دروس جبرانی است و در صورت ضرورت تشکیل این کلاس‌ها به صورت مجزا، دانشجو ملزم به پرداخت شهریه است.

۳- دروس دارای کد مشترک با همپوشانی بیش از ۷۰ درصد سرفصل آن‌ها بایستی با رعایت حدنصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها در یک گروه ارائه شوند و ارائه آن‌ها در گروه‌های متعدد فقط منوط به کسب مجوز از دفتر برنامه‌ریزی آموزشی می‌باشد.

۴- در صورتی که به هر دلیل برای کلاس‌های زیر حدنصاب مجوزی از دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی اخذ نشده باشد یا پس از مهلت مقرر اقدام شده باشد (با توجه به بند ۱)، به مدرسان آن کلاس‌ها، حق التدریسی تعلق نخواهد گرفت و گروه آموزشی ملزم است به منظور عدم اختلال در برنامه کلاسی دانشجویان، آن کلاس

را به همان صورت تا پایان نیمسال به اتمام رساند. در این خصوص، مسئولیت تضییع حق استاد (ناشی از عدم پرداخت حق التدریس) متوجه مدیر گروه آموزشی مربوطه خواهد بود.

توجه: تفسیر هر گونه ابهام در موارد این شیوه‌نامه و تصمیم‌گیری درباره مصدقه‌های پیش‌بینی نشده به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

"شیوه‌نامه اجرایی نحوه ارائه کلاس‌ها به شیوه مجازی با رعایت حدنصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها"

به منظور نظم بخشی به نحوه ارائه کلاس‌ها به شیوه مجازی و تعیین ضوابط حدنصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها در مقاطع مختلف تحصیلی، شیوه‌نامه حاضر در ۳ ماده و ۱۲ بند در هفتمین جلسه شورای آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۲ به تصویب رسید و برای واحدهای مرتبط معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و آموزش دانشکده‌های این دانشگاه لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۱: دروس مقطع کارشناسی و دکتری عمومی:

۱- دروس نظری

۱-۱- حدنصاب تشکیل کلاس‌ها برای دروس نظری به شیوه مجازی، ۱۰ نفر است. تعداد کمتر از ۱۰ نفر نیاز به ارسال فرم درخواست دروس زیر حدنصاب و کسب مجوز از دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دارد. در مواردی که تعداد دانشجویان آن ورودی کمتر از ۱۰ نفر باشد، ملاک تعداد ورودی می‌باشد و نیازی به کسب مجوز نیست.

۱-۲- سقف تشکیل کلاس در دروس تخصصی و اختیاری به شیوه مجازی، ۶۰ نفر است. تعداد بیشتر از ۶۰ نفر را می‌توان به دو گروه به نسبت مساوی تقسیم کرد.

۱-۳- سقف تشکیل کلاس در دروس پایه به شیوه مجازی، ۱۰۰ نفر و دروس پایه دارای محتوای مجازی استاندارد، ۱۵۰ نفر است. تعداد دانشجویان بالاتر از سقف مجاز باقیستی در گروه‌های مجازی بعدی قرار گیرند.

۱-۴- سقف تشکیل کلاس در دروس عمومی به شیوه مجازی، ۱۵۰ نفر و دروس عمومی دارای محتوای مجازی استاندارد، ۱۸۰ نفر است. تعداد دانشجویان بالاتر از سقف مجاز باقیستی در گروه‌های مجازی بعدی قرار گیرند.

تبصره ۱: در دروس نظری به شیوه مجازی، تعداد دانشجو برای کسب مجوز، حداقل ۷ نفر می‌باشد و از ارسال فرم درخواست دروس زیر حدنصاب برای تعداد کمتر از ۷ نفر خودداری گردد.

تبصره ۲: دروس تخصصی، اصلی، پایه و اختیاری فقط یک بار به شیوه مجازی در هر سال تحصیلی برای دانشجویان هر ورودی، قابل ارائه می باشد. چنانچه در نیمسال بعدی جهت هر کدام از این دروس تعداد ۱۵ نفر متقارضی از همان ورودی و ورودی های ماقبل وجود داشته باشد، با صلاح حید گروه آموزشی، رعایت سقف واحد در نیمسال و صدور مجوز دفتر برنامه ریزی آموزشی، تشکیل کلاس درس امکان پذیر است.

-۲- دروس آزمایشگاهی و عملی

۱-۲- حد نصاب تشکیل کلاس برای دروس آزمایشگاهی و عملی به شیوه مجازی، ۱۰ نفر است. تعداد کمتر از ۱۰ نفر نیاز به ارسال فرم درخواست دروس زیر حد نصاب و کسب مجوز از دفتر برنامه ریزی آموزشی دارد. در مواردی که تعداد دانشجویان آن ورودی کمتر از ۱۰ نفر باشد، ملاک تعداد ورودی می باشد و نیازی به کسب مجوز نیست.

۲-۲- سقف تشکیل کلاس برای دروس آزمایشگاهی و عملی به شیوه مجازی، ۳۰ نفر است. تعداد بیشتر از ۳۰ نفر را می توان به دو گروه به نسبت مساوی تقسیم کرد.

تبصره ۱: حداقل تعداد دانشجو برای کسب مجوز تشکیل کلاس دروس آزمایشگاهی و عملی به شیوه مجازی، ۷ نفر می باشد و از ارسال فرم درخواست دروس زیر حد نصاب برای تعداد کمتر از ۷ نفر خودداری گردد.

تبصره ۲: دروس آزمایشگاهی و عملی فقط یک بار در هر سال تحصیلی برای دانشجویان هر ورودی، قابل ارائه می باشد. چنانچه در نیمسال بعدی جهت هر کدام از این دروس تعداد ۱۵ نفر متقارضی از همان ورودی و ورودی های ماقبل وجود داشته باشد، با صلاح حید گروه آموزشی، رعایت سقف واحد در نیمسال و صدور مجوز دفتر برنامه ریزی آموزشی، تشکیل کلاس درس امکان پذیر است.

تبصره ۳: دروس آزمایشگاهی و عملی حتی الامکان بایستی به صورت حضوری برگزار گردد و تنها در شرایط خاص که امکان برگزاری این دروس به صورت حضوری وجود ندارد می توان این دروس را به صورت مجازی برگزار کرد.

ماده ۲: دروس مقاطع تحصیلات تكميلی

۱-۱- حد نصاب تشکیل کلاس برای دروس مقاطع تحصیلات تكميلی به شیوه مجازی، ۵ نفر است. در مواردی که تعداد دانشجویان آن ورودی کمتر از ۵ نفر باشد، ملاک تعداد ورودی می باشد و نیازی به کسب مجوز نیست.

چنانچه تعداد دانشجویان در کلاس کمتر از تعداد ورودی باشد، نیاز به ارسال فرم دروس زیر حدنصاب و کسب مجوز از دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دارد.

۱-۲- سقف تشکیل هر کلاس برای این دروس، ۳۵ نفر است. تعداد بیش از ۳۵ نفر را می‌توان به دو گروه به نسبت مساوی تقسیم کرد.

۱-۳- دروس تحصیلات تکمیلی فقط یک‌بار در هر سال تحصیلی برای هر ورودی قابل ارائه می‌باشد. تشکیل مجدد کلاس در نیمسال تحصیلی بعد، با حداقل ۱۰ نفر از همان ورودی و ورودی‌های ماقبل با تأیید گروه آموزشی، رعایت سقف واحد در آن نیمسال و صدور مجوز دفتر برنامه‌ریزی آموزشی امکان‌پذیر است.

۲- با توجه به تنوع دروس اختیاری در مقاطع تحصیلات تکمیلی، گروه‌های آموزشی می‌توانند علاوه بر دروس الزامی و الزامی-انتخابی هر رشته-گرایش (یا زیر گرایش)، حداکثر تا ۵۰ درصد بیشتر از تعداد واحد اختیاری برای فراغت از تحصیل دانشجو، درس اختیاری ارائه نمایند. برای مثال، اگر در مقطع کارشناسی ارشد ۱۲ واحد اختیاری برای فراغت از تحصیل نیاز باشد، گروه آموزشی می‌تواند حداکثر تا ۱۸ واحد از دروس اختیاری آن رشته را ارائه نماید. با این حال، تشکیل این کلاس‌ها منوط به احراز حدنصاب لازم برای برگزاری کلاس‌ها (نصف تعداد دانشجویان آن ورودی) خواهد بود.

تبصره ۱: حداقل تعداد دانشجو برای تشکیل کلاس‌های تحصیلات تکمیلی، ۲ نفر می‌باشد و از ارسال فرم درخواست دروس زیر حدنصاب برای تعداد کمتر از ۲ نفر خودداری گردد.

تبصره ۲: دروس تخصصی و اختیاری برای هر ورودی فقط یک‌بار در سال تحصیلی قابل ارائه به شیوه مجازی می‌باشد.

ماده ۳: نکات ضروری جهت دریافت مجوز کلاس‌های مجازی زیر حدنصاب

۱- امکان ارسال درخواست کسب مجوز برای کلاس‌های زیر حدنصاب به دفتر برنامه‌ریزی آموزشی، حداکثر تا یک هفته پس از تاریخ حذف و اضافه خواهد بود. بدیهی است سایر درخواست‌های دروس زیر حدنصاب بایستی از سامانه آموزش حذف شده باشند.

۲- تشکیل کلاس‌های مستقل برای دروس پیش‌نیاز دوره (جرانی) در مقاطع تحصیلات تکمیلی ممنوع بوده و دانشجویانی که ملزم به گذراندن این دروس هستند، بایستی این دروس را از بین واحدهای ارائه شده در مقطع

پایین تر (دانشجویان دکتری از واحدهای مقطع کارشناسی ارشد و دانشجویان کارشناسی ارشد از واحدهای مقطع کارشناسی) انتخاب و در آنها شرکت نمایند.

تبصره: برای اخذ واحد در نیمسال بعدی دانشجو ملزم به گذراندن دروس جبرانی است و در صورت ضرورت تشکیل این کلاس‌ها به صورت مجزا، دانشجو ملزم به پرداخت شهریه است.

۳- دروس دارای کد مشترک با همپوشانی بیش از ۷۰ درصد سرفصل آن‌ها، بایستی با رعایت حد نصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها در یک گروه ارائه شوند و ارائه آن‌ها در گروه‌های متعدد فقط منوط به کسب مجوز از دفتر برنامه‌ریزی آموزشی می‌باشد.

۴- در صورتی که به هر دلیل برای کلاس‌های زیر حد نصاب مجوزی از دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی اخذ نشده باشد یا پس از مهلت مقرر اقدام شده باشد (با توجه به بند ۱)، به مدرسان آن کلاس‌ها، حق التدریسی تعلق نخواهد گرفت و گروه آموزشی ملزم است به منظور عدم اختلال در برنامه کلاسی دانشجویان، آن کلاس را به همان صورت تا پایان نیمسال به اتمام رساند. در این خصوص، مسئولیت تضییع حق استاد (ناشی از عدم پرداخت حق التدریس) متوجه مدیر گروه آموزشی مربوطه خواهد بود.

توجه: تفسیر هر گونه ابهام در موارد این شیوه‌نامه و تصمیم‌گیری درباره مصدقه‌های پیش‌بینی نشده به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه است.

"شیوه‌نامه اجرایی نحوه ارائه کلاس‌های دانشجویان بین‌الملل با رعایت حد نصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها (مصوب ۱۴۰۰/۰۵/۰۲)"

به منظور نظم بخشی به نحوه ارائه کلاس‌های دانشجویان بین‌الملل و تعیین ضوابط حد نصاب و سقف برگزاری کلاس‌ها در مقاطع تحصیلات تکمیلی، شیوه‌نامه حاضر در ۲ ماده و ۱۰ بند در هفتمین جلسه شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۲ به تصویب رسید و برای کلیه واحدهای مرتبط معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و آموزش داشکده‌های مجری دوره‌های بین‌الملل، لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۱: دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد

۶- حد نصاب تشکیل کلاس برای درس‌های کارشناسی ارشد حداقل ۵ نفر است. برای تشکیل کلاس با تعداد کمتر از ۵ نفر، مجازی صادر نخواهد شد. در مواردی که تعداد دانشجویان کمتر از ۵ نفر باشد، در صورت تمايل

دانشجو و موافقت گروه آموزشی مربوطه، شرکت دانشجویی بین‌الملل در کلاس دانشجویان داخلی بلامانع است.

۷- حد نصاب تشکیل کلاس‌ها به زبان انگلیسی برای دانشجویان در حال تحصیل به زبان انگلیسی، ۵ نفر بوده و برای تعداد کمتر از ۵ نفر مجاز صادر نخواهد شد. برخورداری از ضریب حق التدریس (۱/۲۵) برای ارائه درس به زبان انگلیسی، منوط به احراز شرایط لازم استاد جهت تدریس کلاس‌ها به زبان انگلیسی خواهد بود.

۸- سقف تشکیل کلاس برای درس‌های این مقطع تحصیلی ۳۵ نفر است. کلاس‌های با تعداد بیشتر از ۳۵ نفر را می‌توان به دو گروه تا حد امکان مساوی تقسیم کرد.

۹- درس‌های مقطع کارشناسی ارشد برای دانشجویان بین‌الملل در هر سال تحصیلی فقط یک‌بار قابل ارائه می‌باشد. تشکیل مجدد کلاس برای آن درس در نیمسال تحصیلی بعدی، منوط به پذیرش مجدد دانشجو در نیمسال بعدی و رعایت حد نصاب ۵ نفر در پذیرش آن نیمسال خواهد بود. در صورت عدم پذیرش دانشجو در نیمسال بعدی، تشکیل کلاس برای آن درس با حداقل ۱۰ نفر از دانشجویان همان ورودی و ورودی‌های ماقبل، با تأیید گروه آموزشی، رعایت سقف واحد در آن نیمسال و صدور مجوز دفتر برنامه‌ریزی آموزشی امکان‌پذیر است.

۱۰- با توجه به تنوع دروس اختیاری در مقاطع تحصیلات تکمیلی، گروههای آموزشی می‌توانند علاوه بر درس‌های الزامی و الزامی- انتخابی هر رشته- گرایش (یا زیر گرایش)، حداکثر تا ۵۰ درصد بیشتر از تعداد واحد اختیاری برای فراغت از تحصیل دانشجو، درس اختیاری ارائه نمایند. برای مثال، اگر در مقطع کارشناسی ارشد ۱۲ واحد اختیاری برای فراغت از تحصیل نیاز باشد، گروه آموزشی می‌تواند حداکثر تا ۱۸ واحد از دروس اختیاری آن رشته را ارائه نماید. با این حال، تشکیل این کلاس‌ها منوط به احراز حد نصاب لازم برای برگزاری کلاس‌ها (نصف تعداد دانشجویان آن ورودی) خواهد بود.

تبصره. دروس اختیاری برای هر ورودی فقط یک‌بار در هر سال تحصیلی قابل ارائه می‌باشد.

ماده ۲: دانشجویان مقطع دکتری تخصصی

۱- حد نصاب تشکیل کلاس برای درس‌های دکتری تخصصی حداقل ۵ نفر است. برای تشکیل کلاس با تعداد کمتر از ۵ نفر، مجوزی صادر نخواهد شد. در مواردی که تعداد دانشجویان کمتر از ۵ نفر باشد، در صورت تمایل دانشجو و موافقت گروه آموزشی مربوطه، شرکت دانشجوی بین‌الملل در کلاس دانشجویان داخلی بلامانع است.

۲- حد نصاب تشکیل کلاس‌ها به زبان انگلیسی برای دانشجویان در حال تحصیل به زبان انگلیسی، ۵ نفر بوده و برای تعداد کمتر از ۵ نفر مجوزی صادر نخواهد شد. برخورداری از ضریب حق التدریس (۱/۲۵) برای ارائه درس به زبان انگلیسی، منوط به احراز شرایط لازم استاد جهت تدریس کلاس‌ها به زبان انگلیسی خواهد بود.

۳- سقف تشکیل کلاس برای این دروس ۱۰ نفر است. کلاس‌های با تعداد بیشتر از ۱۰ نفر را می‌توان به دو گروه تا حد امکان مساوی تقسیم کرد.

۴- درس‌های مقطع دکتری تخصصی برای دانشجویان بین‌الملل در هر سال تحصیلی فقط یک‌بار قابل ارائه می‌باشد. تشکیل مجدد کلاس برای آن درس در نیمسال تحصیلی بعدی، منوط به پذیرش مجدد دانشجو در نیمسال بعدی و رعایت حد نصاب ۵ نفر در پذیرش آن نیمسال خواهد بود. در صورت عدم پذیرش دانشجو در نیمسال بعدی، تشکیل کلاس برای آن درس با حداقل ۱۰ نفر از دانشجویان همان ورودی و ورودی‌های ماقبل، با تأیید گروه آموزشی، رعایت سقف واحد در آن نیمسال و صدور مجوز دفتر برنامه‌ریزی آموزشی امکان‌پذیر است.

۵- مطابق شیوه‌نامه جذب دانشجوی بین‌المللی دانشگاه شهید چمران اهواز (مصوب شورای آموزشی دانشگاه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۷)، به دانشجویان دکتری پژوهش محور به تشخیص استاد راهنمایی توان تا سقف ۶ واحد درسی به صورت مشاوره‌ای و خود خوان و یا شرکت در درس‌های ارائه‌شده توسط گروه، بدون نیاز به ثبت در سامانه و درخواست مجوز، درس ارائه داد.

تبصره ۵: واحدهای ارائه‌شده برای دانشجویان دکتری تخصصی پژوهش محور (مطابق با بند ۵)، مشمول محاسبه حق التدریس نخواهند بود.

توجه: تفسیر هرگونه ابهام در موارد این شیوه‌نامه و تصمیم‌گیری درباره مصدقه‌های پیش‌بینی نشده به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

"شیوه‌نامه‌ی مالی و آموزشی دانشجویان شهریه‌پرداز و دانشجویان روزانه دارای سوابق مازاد دانشگاه شهید چمران اهواز"

مقدمه

در راستای سیاست‌های کلان دانشگاه در زمینه‌ی انضباط مالی و آموزشی و ایجاد وحدت رویه، این شیوه‌نامه با توجه به تجرب حاصل از اجرای دستورالعمل‌ها و صورت جلسات قبلی دفتر پردیس و آموزش‌های آزاد و به‌منظور ساماندهی و قانونمندسازی نظام پرداخت شهریه‌های آموزشی مبتنی بر شهریه‌های ثابت، شهریه‌های متغیر و شهریه‌های سالانه تدوین گردیده است.

(۱) تقسیم‌بندی دانشکده‌ها جهت دریافت شهریه

تقسیم‌بندی دانشکده‌ها به‌منظور تعیین و دریافت شهریه به شرح جدول ذیل:

نام دانشکده	مقطع	زیرمجموعه
ادبیات و علوم انسانی / اقتصاد و علوم اجتماعی الهیات و معارف اسلامی / علوم تربیتی و روان‌شناسی / علوم ورزشی / باستان‌شناسی	کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری	علوم انسانی
علوم / کشاورزی / هنر / مهندسی / مهندسی علوم آب / علوم زمین / علوم ریاضی / مهندسی عمران و معماری	کارشناسی و کارشناسی ارشد	سایر گروه‌های آموزشی
دامپزشکی	دکتری حرفه‌ای	دامپزشکی
علوم / کشاورزی / هنر / علوم زمین / علوم ریاضی / دامپزشکی (دکتری تحصیلی)	دکتری	علوم پایه، کشاورزی و دامپزشکی
مهندسی / مهندسی علوم آب / مهندسی عمران و معماری	دکتری	مهندسی

(۲) معادل مالی دروس

با توجه به تنوع دروس آموزشی بر اساس کاتالوگ رشته و تخصیص شهریه مناسب با نوع درس در سیستم مالی، دروس آموزشی بر اساس جدول زیر مشخص می‌گردد:

معادل نوع درس در سیستم مالی	نام درس در آموزش
عمومی	۱- عمومی
پایه نظری	۱- پایه /۲- پیش نیاز /۳- پایه اختیاری /۴- پایه الزامی /۵- فرعی /۶- جبرانی /۷- پیش دانشگاهی
اصلی و تخصصی نظری	۱- اجباری /۲- انتخابی /۳- تخصصی /۴- الزامی /۵- تکمیلی /۶- گرایشی /۷- اصلی تخصصی /۸- کمبود /۹- تخصصی گرایشی /۱۰- تخصصی انتخابی /۱۱- اختصاصی /۱۲- مازاد /۱۳- تخصصی الزامی /۱۴- اختیاری /۱۵- سمینار /۱۶- اصلی /۱۷- اصلی اختیاری /۱۸- تخصصی اختیاری
عملی	۱- کارگاه /۲- کارآموزی /۳- کارورزی /۴- دروس عملی /۵- انترنی /۶- بالینی
پروژه و پایان نامه	۱- پایان نامه /۲- رساله /۳- پروژه

(۳) دریافت شهریه ثابت

دانشجویان شبانه، پردیس و تمدید سالهای روزانه تمام مقاطع تحصیلی که دارای وضعیت ترم به شرح جدول ذیل می‌باشند، مشمول پرداخت شهریه ثابت هستند:

شهریه ثابت	وضعیت ترم
بر اساس همان مقطع، همان ورودی، همان گروه و همان دوره	۱- در حال تحصیل /۲- مرخصی با احتساب سالهای /۳- تعليق با احتساب سالهای /۴- مهمان به سایر دانشگاهها /۵- حذف ترم با احتساب سالهای /۶- حذف ترم بدون احتساب سالهای /۷- مهمان از سایر دانشگاهها /۸- انصراف /۹- بازگشت به تحصیل /۱۰- دروس انتقالی /۱۱- حذف پزشکی /۱۲- ادامه پروژه /۱۳- پذیرفته از تکمیل ظرفیت /۱۴- دروس پذیرفته شده تغییر رشته /۱۵- انتقال توأم با تغییر رشته /۱۶- دروس پذیرفته شده /۱۷- اخراج /۱۸- محروم از تحصیل

تبصره: دانشجویان میهمان تک درس در صورتی که بیش از یک درس اخذ نمایند، مشمول پرداخت شهریه ثابت و متغیر، معادل شهریه دانشجویان همان مقطع، همان گروه، همان ورودی و همان دوره می‌شوند.

و دانشجویانی که دارای وضعیت ترم به شرح جدول زیر می‌باشند، معاف از پرداخت شهریه ثابت شوند:

شهریه ثابت	وضعیت ترم
معاف از پرداخت شهریه ثابت	۱- مرخصی بدون احتساب سال / ۲- تعليق بدون احتساب سال / ۳- انتقالی / ۴- معادل‌سازی / ۵- معرفی به استاد / ۶- تعویق ترم بدون احتساب سال / ۷- منع موقت آموزشی

۴) دریافت شهریه متغیر

دانشجویان شبانه، پردیس و تمدید سالهای روزانه تمام مقاطع تحصیلی که دارای دروس انتخابی به شرح جدول ذیل می‌باشند، مشمول پرداخت شهریه متغیر هستند:

شهریه متغیر	وضعیت دروس انتخابی
بر اساس همان مقطع ارائه‌ی درس، همان ورودی، همان دوره	۱- انتخاب واحد / ۲- اخذ (زمان حذف و اضافه) / ۳- حذف اضطراری / ۴- حذف آین نامه‌ای / ۵- تغییر گروه / ۶- غیبت کلاسی / ۷- پیش انتخاب واحد

و دانشجویانی که دارای دروس انتخابی به شرح جدول ذیل می‌باشند، از پرداخت شهریه متغیر معاف هستند:

شهریه متغیر	وضعیت دروس انتخابی
معاف از پرداخت شهریه متغیر	۱- حذف (زمان حذف و اضافه) / ۲- زیر حد نصاب / ۳- درس ناتمام

۵) معادل‌سازی دروس دانشجویان نوبت دوم (شبانه) و پردیس

هزینه معادل‌سازی هر واحد درسی دانشجویان پذیرفته شده در دوره نوبت دوم (شبانه) و پردیس دانشگاه برابر با ۰٪۲۵ شهریه متغیر هر واحد درس مربوطه در همان مقطع، همان ورودی، همان گروه و همان دوره است.

۶) جریمه دانشجویان اخراجی و انتقال دائم پردیس و نوبت دوم (شبانه)

تبصره ۱: دانشجویان نوبت دوم (شبانه) و پردیس در صورتی که به هر دلیلی اخراج شوند، ملزم به پرداخت شهریه ثابت یک سال تحصیلی (معادل شهریه ثابت یک سال تحصیلی همان مقطع، همان ورودی، همان گروه و همان دوره) هستند.

تبصره ۲: دانشجویان نوبت دوم (شبانه) و پر迪س در صورت انتقال دائم، ملزم به پرداخت شهریه ثابت یک سال تحصیلی (معادل شهریه ثابت یک سال تحصیلی همان مقطع، همان ورودی، همان گروه و همان دوره) هستند.

(۷) جریمه دانشجویان انصرافی و ترک تحصیل دوره‌های پر迪س و نوبت دوم (شبانه)

در صورت انصراف و ترک تحصیل دانشجویان ثبت نام قطعی شده در دوره‌های پر迪س دانشگاهی و نوبت دوم دانشگاه‌های عضو هیئت‌امنا، مجموع شهریه ثابت یک سال دوره از دانشجو اخذ گردد.

(دستور ۱۱ از صورت جلسه بیست و سومین هیئت‌امنا مورخ ۹۴/۰۴/۱۰)

(۸) شهریه پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد

محاسبه مبلغ شهریه پایان‌نامه برای دانشکده‌های زیرمجموعه علوم انسانی، معادل واحد نظری و برای سایر گروه‌ها و دانشکده‌ها، معادل واحد عملی در نظر گرفته می‌شود.

(۹) شهریه دروس جبرانی و تكمیلی

چنانچه دانشجویان دوره روزانه جهت گذراندن دروس جبرانی از کلاس‌های جاری کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری استفاده نکنند و کلاس جداگانه‌ای برای این دروس تشکیل شود، ملزم به پرداخت هزینه دروس جبرانی مطابق جدول ذیل می‌باشند.

میزان پرداخت شهریه	ورودی	مقطع
همان مقطع ارائه‌ی درس، همان ورودی، همان گروه و همان دوره	تمام ورودی‌ها	کارشناسی ناپیوسته
	ورودی ۹۹ به بعد	کارشناسی ارشد
	ورودی ۹۷ به بعد	دکتری

(۱۰) شهریه ثابت بازه زمانی تابستان

تبصره ۱: شهریه ثابت بازه زمانی تابستان بر اساس نصف شهریه ثابت دانشجویان شبانه همان مقطع، همان ورودی و همان گروه اخذ می‌شود.

تبصره ۲: دانشجویان شبانه و تمدید سنتوات روزانه که دارای انتخاب واحد در بازه زمانی تابستان در دانشگاه‌های دیگر می‌باشند، از سال تحصیلی ۱۳۹۹ به بعد ملزم به پرداخت شهریه ثابت معادل نصف شهریه ثابت همان مقطع، همان ورودی و همان گروه از دانشجویان شبانه (نوبت دوم) گردد.

(۱۱) سوابق مجاز بدون پرداخت شهریه دانشجویان روزانه شاهد و ایثارگر

بر اساس آینه نامه بنیاد شهید و امور ایثارگران، سوابق مجاز تحصیلی بدون پرداخت شهریه دانشجویان شاهد و ایثارگر نسبت به سایر دانشجویان همان مقطع به شرح جدول ذیل است:

سوابق مجاز بدون پرداخت شهریه	میزان سوابق ارفاقی	ورودی	مقطع
۱۱ ترم	۲ ترم	ورودی ۹۳ به بعد	کارشناسی
۶ ترم	۱ ترم	تمام ورودی‌ها	کارشناسی ارشد
۱۱ ترم		۹۴ به قبل	دکتری تخصصی
۱۰ ترم		۹۵ به بعد	

(۱۲) شهریه تمدید سوابق دانشجویان پردیس

در صورت افزایش سوابق مجاز تحصیلی دانشجویان پردیس (پایان دوره ۲ ساله ارشد و ۴ ساله دکتری)، در جهت تمدید ترم آنان، به شرح جدول زیر شهریه دریافت می‌گردد:

ورودی	شهریه ثابت پردیس دانشگاهی (ریال)	مقطع تحصیلی
۹۶-۹۷	۱۶/۹۲۰/۰۰۰	کارشناسی ارشد
	۳۱/۰۰۰/۰۰۰	دکتری
۹۷-۹۸	۱۸/۶۱۲/۰۰۰	کارشناسی ارشد
	۳۴/۱۰۰/۰۰۰	دکتری
۹۸-۹۹	۲۰/۴۷۳/۲۰۰	کارشناسی ارشد
	۳۷/۵۱۰/۰۰۰	دکتری

(۱۳) افزایش سوابق مجاز تحصیل بدون پرداخت شهریه دانشجویان روزانه

هیئت امنا با افزایش سوابق مجاز تحصیل بدون پرداخت شهریه دانشجویان روزانه مقاطع تحصیلی کارشناسی، دکتری عمومی و دکتری تخصصی ورودی ۹۳ به بعد و مقطع کارشناسی ارشد ورودی ۹۵ به بعد به شرح ذیل موافقت به عمل آورد و مقرر گردید برای نیمسال‌های تحصیلی مازاد بر سقف مجاز تحصیل بدون پرداخت شهریه از دانشجویان مذکور برابر شهریه دانشجویان نوبت دوم همان رشته، همان مقطع و همان ورودی هزینه دریافت شود.

(دستور هفدهم از صورت جلسه سی ام هیئت امنا مورخ ۹۷/۰۵/۲۲)

سنوات مجاز تحصیل بدون پرداخت شهریه	ورودی سال تحصیلی	مقاطع تحصیلی
۹ نیم سال تحصیلی	۹۳ به بعد	کارشناسی
۱۳ نیم سال تحصیلی		دکتری عمومی
۹ نیم سال تحصیلی		دکتری تخصصی
۵ نیم سال تحصیلی	۹۵ به بعد	کارشناسی ارشد

(۱۴) افزایش سنوات مجاز بدون پرداخت شهریه دانشجویان آموزش رایگان کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ورودی سال تحصیلی ۹۶-۹۷ و بعدازآن

هیئت امنا با افزایش سنوات مجاز بدون پرداخت شهریه دانشجویان مشمول آموزش رایگان مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ورودی سال تحصیلی ۹۶-۹۷ و بعدازآن و همچنین میزان شهریه نیمسال‌های تحصیلی مازاد بر سنوات مجاز به شرح جدول ذیل موافقت به عمل آمد.

(دستور ۵۳ از صورت جلسه سی و یکمین هیئت امنا مورخ ۹۷/۱۲/۰۷)

ردیف	مقاطع تحصیلی	سنوات مجاز آموزش رایگان	میزان شهریه هر نیم سال تحصیلی
۱	کاردانی روزانه	۵ نیم سال تحصیلی	معادل شهریه متغیر دانشجویان نوبت دوم همان مقطع، همان رشته و همان ورودی
۲	کارشناسی ناپیوسته روزانه	۵ نیم سال تحصیلی	

(۱۵) شهریه نیمسال‌های مازاد بر سنوات مجاز تحصیلی دانشجویان روزانه

برای دریافت شهریه هر نیم سال مازاد بر سنوات مجاز تحصیلی دانشجویان روزانه تمام مقاطع تحصیلی مطابق جدول

زیر اقدام می‌شود:

میزان شهریه	نحوه دریافت شهریه	مقطع
مطابق با شهریه شبانه همان ورودی، همان مقطع و همان گروه	شهریه ثابت و متغیر	کاردانی
		کارشناسی ناپیوسته
		کارشناسی
	شهریه ثابت	دکتری عمومی
		کارشناسی ارشد
		دکتری

(۱۶) تفکیک شهریه دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ دوره پردیس

جهت سهولت تعیین و اخذ شهریه دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی دوره پردیس، شهریه‌ها مطابق با جدول زیر به صورت ثابت و متغیر تفکیک گردیده است:

ورودی ۹۹ پردیس					
پایان نامه	شهریه متغیر		شهریه ثابت	مقطع	گروه
	عملی	نظری			
۷/۱۱۵/۵۲۶	-----	۳/۳۷۸/۰۷۸	۲۲/۵۲۰/۵۲۰	کارشناسی ارشد	علوم انسانی
۹/۷۰۲/۹۹۰	۵/۲۹۷/۱۱۳	۳/۷۱۳/۴۹۰			علوم پایه، کشاورزی و دامپزشکی
۱۲/۲۹۰/۴۵۴	۵/۵۲۴/۹۵۳	۴/۰۸۸/۴۳۲			فی مهندسی

ورودی ۹۹ پردیس					
پایان نامه	شهریه متغیر		شهریه ثابت	مقطع	گروه
	عملی	نظری			
۱۴/۳۷۴/۸۰۰	۷/۷۰۶/۴۹۰	۵/۹۶۲/۸۸۰	۴۱/۲۶۱/۰۰۰	دکتری	علوم انسانی
۱۷/۲۳۶/۴۵۰					علوم پایه، کشاورزی و دامپزشکی
۲۱/۵۶۲/۲۰۰					فی مهندسی

(۱۷) شهریه دانشجویان بازگشت به تحصیل کارشناسی ارشد

دانشجویان کارشناسی ارشد دوره روزانه که بر اساس الحاقی ماده ۵ آین نامه اجرایی شورای موارد خاص استانی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی فرصت ادامه تحصیل پیدا می کنند، ملزم به پرداخت شهریه ثابت و متغیر بر اساس شهریه دوره شبانه (نوبت دوم) همان مقطع، همان ورودی و همان گروه هستند.

(۱۸) شهریه واحدهای مازاد دوره روانه

دانشجویان تمامی مقاطع تحصیلی دوره روزانه که به منظور جبران معدل و ترمیم میانگین اقدام به اخذ درس یا دروسی می‌کنند، مشمول پرداخت شهریه متغیر آن درس یا دروس بر اساس همان مقطع، همان ورودی، همان گروه از دوره شبانه هستند.

(۱۹) دانشجویان غیرفعال بدهکار

دانشجویان غیرفعال (اخراج، انصراف، محروم از تحصیل، انتقال و فارغ‌التحصیل) بدهکار تمامی مقاطع تحصیلی دوره‌های روزانه، شبانه و پر迪س که تا یک سال پس از قطع ارتباط آموزشی با دانشگاه شهید چمران اهواز اقدام به تسویه حساب مالی با این دانشگاه ننمایند، به ازا هر نیمسال تأخیر به مبلغ بدهی قبلی پنج درصد اضافه می‌گردد.

(۲۰) شهریه تمدید سنتوات دانشجویان بین‌المللی

در صورتی که دانشجویان بین‌المللی و غیر بورسیه وارد سنتوات مازاد شوند، به ازاء هر یک نیمسال مازاد بر سنتوات تحصیلی دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری ورودی ۹۸ به بعد به ترتیب ۲۵ درصد (معادل یک‌چهارم) و ۱۲/۵ درصد (معادل یک‌هشتم) شهریه مصوب کل دوره و برای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری ورودی ۹۶ و ۹۷، معادل ۵۰ درصد شهریه مصوب سالانه آنان و با نرخ دلار ۴۲/۰۰۰ ریال اخذ می‌گردد. لازم به ذکر است که شهریه هر نیمسال مازاد بر سنتوات تحصیلی دانشجویان بورسیه نیز بر اساس میزان شهریه سنتوات مازاد تحصیلی دانشجویان غیر بورسیه همان ورودی اخذ می‌گردد.

(۲۱) اخراج و انصراف از تحصیل دانشجویان بین‌المللی

هزینه پرداخت شده از طرف دانشجویان خارجی جهت ثبت‌نام (چه قبیل از انتخاب واحد و چه پس از انتخاب واحد) به دلیل طولانی بودن فرایندهای پیگیری اخذ مجوز تحصیل این قبیل دانشجویان از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین وزارت امور خارجه، در صورت اخراج یا انصراف از تحصیل برگشت داده نمی‌شود.

(۲۲) دانشجویان خارجی دوره روزانه با والدین ایرانی

دانشجویان خارجی دوره روزانه که یکی از والدین آنان ایرانی باشد، در صورتی که شناسنامه ایرانی نداشته باشند می‌باشد ۸۰ درصد شهریه ثابت و متغیر همان ورودی، همان مقطع و همان گروه از دوره شبانه را پرداخت نمایند.

۲۳) تخفیف شهریه دانشجویان دوره شبانه

با تخفیف شهریه دانشجویان دوره رتبه اول تا سوم دوره شبانه به ترتیب ۴۵٪، ۳۰٪ و ۱۵٪ موافقت به عمل آمد.

(دستور ششم از صورت جلسه مورخ ۸۵/۱۱/۱۷ هیئت‌امنا)

۲۴) تعیین مبلغ سرانه فرهنگی، ورزشی و مشاوره دانشجویان نوبت دوم دانشگاه‌های عضو

هیئت‌امنا

به منظور تأمین بخشی از هزینه‌های خدمات ورزشی، فرهنگی، فوق برنامه و مشاوره‌ای به دانشجویان نوبت دوم (شبانه)

دانشگاه‌های عضو هیئت‌امنا از سال تحصیلی ۹۶ بابت هر دانشجوی نوبت دوم در هر نیمسال تحصیلی مبلغ ۳۵۰/۰۰۰

ریال جهت ارائه خدمات در شهریه آنان لحاظ گردد.

(دستور دهم از صورت جلسه بیست و سومین هیئت‌امنا مورخ ۹۴/۰۴/۱۰)

۲۵) دریافت هزینه بابت اخذ مجدد درس در صورت حذف غیرموجه و یا عدم کسب نمره قبولی

تمام مقاطع تحصیلی آموزش رایگان

هیئت‌امنا با دریافت هزینه بابت اخذ مجدد درس در صورت حذف غیرموجه درس و یا عدم کسب نمره قبولی در نیمسال‌های تحصیلی مازاد بر سنت مجاز تحصیل دانشجویان مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مشمول آموزش رایگان معادل شهریه متغیر دانشجویان نوبت دوم همان رشته، همان مقطع و همان ورودی موافقت به عمل آورد.

(دستور ۳۵ از صورت جلسه سی و یکمین هیئت‌امنا مورخ ۹۷/۱۲/۰۷)

۲۶) افزایش سنت تحصیل بدون پرداخت شهریه دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری آموزش

رایگان (روزانه)

هیئت‌امنا با درخواست دانشگاه‌های عضو هیئت‌امنا برای افزایش سنت مجاز تحصیل بدون پرداخت شهریه دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مشمول آموزش رایگان که دانشجو نقشی در افزایش سنت نداشته است، پس از پیشنهاد گروه آموزشی مربوط، تائید استاد راهنمای و تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به مدت یک نیم سال تحصیلی موافقت به عمل آورد.

(دستور ۳۶ از صورت جلسه سی و یکمین هیئت‌امنا مورخ ۹۷/۱۲/۰۷)

۲۷) تعیین هزینه تمدید سنت مازاد بر سنت مجاز تحصیل دانشجوی روزانه مقاطع تحصیلی تکمیلی

به استناد ماده ۱ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و بند «و» ماده ۷ قانون تشکیل هیئت‌امنا، با درخواست دانشگاه‌های عضو هیئت‌امنا برای تعیین تمدید سنت مازاد بر سنت مجاز تحصیل دانشجویان روزانه مقاطع تحصیلی به شرح جدول ذیل به منظور تشویق آنان برای تسريع در دفاع از پایان‌نامه به شرح جدول ذیل موافقت به عمل آمد:

تاریخ دفع بر اساس تقویم آموزشی دانشگاه	تا پایان هفته چهارم نیمسال تحصیلی مازاد	تا پایان هفته هشتم نیمسال تحصیلی مازاد	تا پایان هفته ششم نیمسال تحصیلی مازاد	از هفته سیزدهم تا پایان نیمسال تحصیلی مازاد
دریافت هزینه مصوب هیئت‌امنا	۲۵ درصد شهریه ثابت نیمسال	۵۰ درصد شهریه ثابت نیمسال	۷۵ درصد شهریه ثابت نیمسال	۱۰۰ درصد شهریه ثابت نیمسال

(دستور ۲۰ از صورت جلسه سی و سومین هیئت‌امنا مورخ ۹۸/۱۱/۳۰)

۲۸) شرایط دریافت هزینه از دانشجویان دوره روزانه کلیه مقاطع تحصیلی سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی متقاضی مهمان شدن و یا انتقال به هر یک از دانشگاه‌های عضو هیئت‌امنا با عنایت به اینکه پذیرش دانشجو در کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی بر اساس ظرفیت‌های پیش‌بینی شده و از طریق آزمون سراسری صورت می‌گیرد و همچنین تکمیل بودن ظرفیت پذیرش دانشجو در دوره روزانه (آموزش رایگان)، امکان پذیرش دانشجویان سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به عنوان دانشجوی مهمان و یا انتقالی در دوره روزانه مازاد بر سقف پذیرش تعیین شده وجود ندارند. لذا بر این اساس باهدف کمک به دانشجویان دارای شرایط خاص (بیماری‌های حاد، پیشامدهای خاص و ...) سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی که متقاضی انتقال و یا مهمان شدن به هر یک از دانشگاه‌ها عضو هیئت‌امنا می‌باشند، هیئت‌امنا به استناد ماده ۱ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و بند «و» ماده ۷ قانون تشکیل هیئت‌امنا، با درخواست دانشجویان مذکور برای انتقال و مهمان شده صرفاً با استفاده از ظرفیت مازاد بر سهمیه آموزش رایگان و با رعایت ضوابط و مقررات مربوط و پرداخت هزینه مصوب هیئت‌امنا به شرح مندرج در جدول ذیل موافقت به عمل آورد.

ردیف	موضوع	شرایط	میزان هزینه مصوب هیئت امنا
۱	دانشجویان دوره روزانه کلیه مقاطع تحصیلی سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی متقارضی مهمان شدن در هر یک از دانشگاه‌های عضو هیئت امنا	دانشجویان دوره روزانه کلیه مقاطع تحصیلی سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی متقارضی مهمان شدن در هر یک از دانشگاه‌های عضو هیئت امنا	معادل شهریه ثابت و متغیر دانشجویان دوره نوبت دوم همان قطع، همان رشته و همان ورودی
۲	دانشجویان دوره روزانه کلیه مقاطع تحصیلی سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی متقارضی انتقال به هر یک از دانشگاه‌های عضو هیئت امنا	دانشجویان دوره روزانه کلیه مقاطع تحصیلی سایر دانشگاه محل انتقال بر اساس اطلاعات مندرج در کارنامه محرمانه	معادل شهریه ثابت و متغیر دانشجویان دوره نوبت دوم همان قطع، همان رشته و همان ورودی

تبصره ۱: در مواردی که ظرفیت پذیرش آموزش رایگان (روزانه) دانشگاه‌های عضو هیئت امنا تکمیل نشده باشد، دانشجویان مذکور بدون پرداخت هزینه و در دوره روزانه مهمان و یا منتقل می‌شوند.

تبصره ۲: انتقال دانشجویان متقارضی انتقال به دانشگاه‌های مذکور که بر اساس مندرج در کارنامه محرمانه حدنصب قبولی دانشگاه محل انتقال را کسب نکرده‌اند، مشروط به قبول دانشجوی متقارضی انتقال برای تحصیل با استفاده از ظرفیت مازاد بر سهمیه آموزش رایگان و پرداخت هزینه معادل شهریه متغیر و ثابت دانشجویان دوره نوبت دوم همان
قطع، همان رشته و همان ورودی امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۳: میزان هزینه دریافتی از دانشجویان روزانه کلیه مقاطع تحصیلی سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی متقارضی مهمان شده (تک درس) در هر یک از دانشگاه‌ها عضو هیئت امنا معادل شهریه متغیر دانشجویان نوبت دوم همان درس، همان مقطع، همان رشته و ورودی سال تحصیلی سال مهمان شدن به تصویب رسید.

تبصره ۴: شرایط مهمان شده و یا انتقال دانشجویان دوره روزانه کلیه مقاطع تحصیلی هر یک از دانشگاه‌های عضو هیئت امنا به سایر دانشگاه‌های عضو نیز در شمول این مصوبه قرار دارد.

(دستور ۳۹ از صورت جلسه سی و دومین هیئت امنا مورخ ۹۸/۰۴/۲۶)

**"شیوه‌نامه شرکت اعضاء هیئت‌علمی در دوره‌های توانمندسازی آموزشی - پژوهشی - اداری
(مصوب ۱۲/۱۲/۱۳۹۹)"**

مقدمه

یکی از مهم‌ترین ارکان اجرای برنامه‌های آموزشی و درسی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی که به طور مستقیم بر کیفیت یادگیری دانشجویان و قابلیت‌های تخصصی دانشآموختگان دانشگاهی اثر می‌گذارد و نقش دانشگاه را در توسعه و پیشرفت جامعه در ابعاد مختلف تسريع کرده و به دستیابی به هنجار دانشگاه‌های تراز جهانی کمک می‌کند، اعضای هیئت‌علمی توانمند، خلاق و پیشگام هستند که از دانش و مهارت‌های به روز و کافی برای پاسخگویی به انتظارات مدیران، دانشجویان و ذی‌نفعان دانشگاه برخوردار باشند. بدیهی است که دستیابی به این توانمندی‌ها بدون داشتن برنامه مشخص و قابل اجرا محقق نخواهد شد و لازم است که دانشگاه با توجه به شرایط و مقتضیات خود سازوکارهای مناسب را جهت توانمندسازی اعضاء هیئت‌علمی شناسایی و کلیه امکانات خود را برای آن بسیج نمایند. به همین منظور، برای آشنایی با دستاوردهای آموزشی، پژوهشی، اداری و سایر توانمندی‌های رشته‌ای و بین‌رشته‌ای، ضروری است اعضاء محترم هیئت‌علمی دانشگاه بر اساس شرایط و ضوابط تعیین شده در این شیوه‌نامه در دوره‌ها و کارگاه‌های زیر شرکت نمایند.

اهداف (راه‌اندازی و فعالیت مرکز)

- ارتقا توانمندی‌های اعضای هیئت‌علمی متناسب با نیازهای روز جامعه و صنعت؛
- توسعه پایدار توانمندی‌ها و شایستگی‌های اعضای هیئت‌علمی در حوزه مهارت‌های آموزشی؛
- بهبود مستمر توانمندی‌ها و مهارت‌های ادراکی شامل تفکر انتقادی، خلاقیت و حل مسئله، تفکر سیستماتیک و رویکرد کارآفرینی به آموزش در اعضای هیئت‌علمی؛
- بهبود مستمر توانمندی در تعاملات علمی - بین‌المللی اعضای هیئت‌علمی؛
- بهبود توانمندی‌های مدیریتی مدیران دانشگاه؛ و
- بهبود مستمر توانمندی بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در حوزه‌های مرتبط با برنامه‌های دانشگاه.

ماده ۱: شرایط متقاضی

۱-۱- دوره‌های توانمندسازی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه در طول سال تحصیلی به‌طور مستمر ارائه می‌شوند.

۱-۲- این دوره‌ها بر مبنای سنت خدمت به سه دسته تقسیم‌بندی شده‌اند. متقاضیان می‌توانند بر مبنای قرار گرفتن در گروه‌های هدف در دوره‌ها شرکت نمایند.

۱-۳- این دوره‌ها بر مبنای اولویت ارائه به گروه‌های A تا D دسته‌بندی می‌شوند.

ماده ۲: الزامات شرکت در دوره‌های توانمندسازی

۲-۱- دوره‌های توانمندسازی اعضای هیئت‌علمی به صورت از پیش تعیین شده منحصرآ در روزهای دوشنبه و چهارشنبه برگزار می‌شود.

۲-۲- تمدید قرارداد سال چهارم پیمانی منوط به گذراندن حداقل ۳۰ ساعت دوره توانمندسازی می‌باشد.

۲-۳- تمدید قرارداد سال پنجم پیمانی منوط به گذراندن حداقل ۴۰ ساعت دوره توانمندسازی می‌باشد.

۲-۴- تبدیل وضعیت از پیمانی به رسمی آزمایشی منوط به گذراندن حداقل ۵۰ ساعت دوره توانمندسازی می‌باشد.

۲-۵- تبدیل وضعیت از رسمی آزمایشی به رسمی قطعی منوط به گذراندن حداقل ۲۵ ساعت دوره توانمندسازی می‌باشد.

۲-۶- کسب پایه‌های سالیانه ۱۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰ منوط به گذراندن حداقل ۶ ساعت دوره توانمندسازی می‌باشد.

این شیوه‌نامه در بیست و ششمین جلسه هیئت‌رئیسه دانشگاه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۷ به تصویب رسید و مفاد آن برای دفتر آموزش‌های مستمر اعضای هیئت‌علمی لازم‌الاجرا است.

"شیوه‌نامه حمایت از فعالیت‌های آموزشی اعضای هیئت‌علمی «آموزانه» دانشگاه شهید چمران اهواز (تصویب ۱۴۰۰/۰۴/۰۵)"

مقدمه

دانشگاه دارای تاریخی پر فراز و نشیب است که در پرتو تحولات جدید جهانی و اجتماعی، نظام تولید دانش و الگوهای آموزشی و پژوهشی آن، متحول شده است و برای پیشبرد اهداف و آرمان‌های خود نیاز به سازگاری با تغییرات و دگرگونی‌ها دارد. امروزه بین‌المللی سازی و جهانی شدن آموزش عالی از یکسو و خلاقیت و کارآفرینی از سوی دیگر به صورت یک رویکرد غالب درآمده و به‌تبع آن نسل جدیدی از دانشگاه‌ها ظهرور و بروز پیدا کرده است که انتظاراتی جدید از آن در تحقق توسعه پایدار به‌ویژه در ابعاد انسانی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و فناوری می‌رود. به نظر می‌رسد در حوزه‌ی آموزش عالی تغییر پارادایمی در حال شکل‌گیری است که بیش از آنکه به‌مانند گذشته به درون معطوف باشد، می‌باشد پاسخگوی تحولات سریع جامعه جهانی و محلی باشد. ظهرور جامعه هوشمند، خلاق، یادگیرنده و حاکمیت فرهنگ شبکه‌ای و تجلی دانشگاه‌های نسل جدید، از یکسو اهداف و مأموریت‌های جدیدی را برای دانشگاه‌ها ترسیم نموده است و از سوی دیگر متصدیان آموزش عالی نیازمند نگرشی هستند که به همه ابعاد توجه نموده و به جای ساده‌سازی و تقلیل گرایی امور، به درک و فهم مسائل جهت تبیین، پیش‌بینی و حتی کنترل پدیده‌های آموزش عالی پردازنند؛ چراکه برداشت سطحی و سنتی از نهاد آموزش عالی معاصر، به اتخاذ راهکارهای غیرمنطقی و کوتاه‌بینانه منجر خواهد شد. از این‌رو دستیابی به دیدگاهی جامع، عمیق، منعطف، پویا و سیستمی نیازمند سیاست‌گذاری صحیح جهت برنامه‌ریزی نظام آموزش عالی می‌باشد. به همین منظور و در راستای تحقق اهداف کلان معاونت آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز و ایجاد بسترها لازم در جهت تحقق دانشگاه خلاق، کارآفرین و مسئولیت‌پذیر، شیوه‌نامه‌ی حمایت از فعالیت‌های آموزشی اعضای هیئت‌علمی «آموزانه» به‌منظور ارزش‌گذاری، هدایت و حمایت از فعالیت‌های آموزشی تدوین شده است تا در کنار فعالیت‌های پژوهشی، تصویر و کارنمای جامع‌تری از فعالیت‌های آموزشی اعضاء محترم هیئت‌علمی ارائه دهد؛ چراکه آموزش و

پژوهش دو بال توسعه هستند که هر کدام بدون دیگری نمی‌تواند انتظارات از یک دانشگاه نسل جدید را برا آورده سازد.

ماده ۱ - تعاریف

الزمات آموزشی: فعالیت‌های آموزشی پایه که ارتقای سطح آموزش و ایجاد نظم و انضباط آموزشی را به همراه دارد.

امتیاز آموزشی پایه: از حاصل جمع امتیاز ارزشیابی دانشجویان و نظم و انضباط آموزشی برای دروس دو نیمسال تحصیلی به دست می‌آید.

ارزشیابی دانشجویان: نتایج ارزشیابی دو نیمسال تحصیلی متواالی که توسط دانشجویان بر مبنای واحد همه دروس ارائه شده در هر نیمسال انجام می‌شود.

دامنه ارزشیابی: نمرات ارزشیابی که در دامنه حد عالی تا ضعیف قرار دارند؛ و بر مبنای جدول‌های ۲-۲ و ۲-۳ ماده ۲ شیوه‌نامه ترفعی سالیانه اعضای هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز محاسبه می‌گردد.

حد عالی ارزشیابی: نمرات ارزشیابی دو نیمسال تحصیلی متواالی که برای مربی، استادیار، دانشیار و استاد تمام به ترتیب برابر یا بالاتر از ۴/۵، ۳/۵، ۲/۵ و ۲/۵ قرار دارد. (۱۹ تا ۲۰)

حد خوب ارزشیابی: نمرات ارزشیابی دو نیمسال متواالی که برای مربی، استادیار، دانشیار و استاد تمام به ترتیب برابر یا بالاتر از ۳/۵، ۲/۵، ۱/۵ و ۱/۵ قرار دارد. (۱۸ تا ۹۹/۱۸)

حد متوسط ارزشیابی: نمرات ارزشیابی دو نیمسال متواالی که برای مربی، استادیار، دانشیار و استاد تمام به ترتیب پایین‌تر از ۳/۵، ۲/۵، ۱/۵ و ۱/۵ قرار دارد. (۹۹/۱۷ تا ۱۷)

حد ضعیف ارزشیابی: نمرات ارزشیابی دو نیمسال متواالی که برای مربی، استادیار، دانشیار و استاد تمام پایین‌تر از ۹۹/۱۶ قرار دارد.

آموزش ترکیبی: آموزشی که در آن افرون بر سخنرانی از دیگر وسائل کمک‌آموزشی (پاورپوینت، فیلم، واقعیت مجازی، فلاش کارت و ...) و لمسی - حرکتی (بازدید علمی و ...) استفاده شود.

حضور مؤثر: حضور عضو هیئت‌علمی در اتاق کار خود، شرکت در جلسات گروه و دانشکده، حضور به موقع در کلاس و جلسه امتحان، پاسخگویی به دانشجویان، اعلام زمان حضور، مشاوره در پورتال و دفتر کار و سایر فعالیت‌ها است.

توانمندی آموزشی: مجموعه فعالیت‌های آموزشی عضو هیئت‌علمی که به افزایش سطح توانمندی آموزشی خود و دیگران می‌انجامد.

آموزانه: اعتبار مالی آموزشی است که برای افزایش سطح توانمندی آموزشی عضو هیئت‌علمی به ایشان اعطای شود.

الگوی انتقالی آموزش: الگویی که بر مبنای آن مدرس افزون بر انتقال دانش تلاش می‌کند تا در مقطع کارشناسی، توان اشتغال پذیری، در مقطع کارشناسی ارشد، توان پژوهشی و در مقطع دکتری، قابلیت مرجعیت علمی – اجتماعی را ارتقا و شایستگی‌های (شناختی، هیجانی- اجتماعی و حسی- ادراکی) را در دانشجویان تقویت کند.

طرح آموزشی: طرح‌هایی که باهدف «پژوهش در آموزش» در کلاس درس، دانشکده، دانشگاه و جامعه انجام می‌شوند و می‌توانند به معرفی فعالیت‌های بدیع و خلاقانه و یا به حل مسائل و مشکلاتی آموزشی پردازند. این طرح به شکل سخنرانی / کارگاه و گزارش ارائه می‌شوند.

دانش آموخته برجسته: فردی است که تحت راهنمایی عضو هیئت‌علمی دانشگاه توانسته است حائز کسب جوایز معتبر ملی و بین‌المللی و یا به عنوان عضو هیئت‌علمی در یکی از دانشگاه‌های معتبر کشور یا دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی پذیرفته شود؛ و یا دانشجو / دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشدی که با دریافت آموزش کیفی فعالیت او منجر به انتشار پژوهش در مجلات معتبر گردد.

شایستگی‌های آموزشی: مجموعه فعالیت‌های آموزشی است که عضو هیئت‌علمی با استفاده از آن‌ها برجستگی و شایستگی آموزشی خود را نشان می‌دهد.

عضو هیئت‌علمی وابسته: افراد برجسته علمی داخل و خارج از کشور که به منظور توسعه و تقویت فعالیت‌های آموزشی به درخواست دانشکده / گروه در دانشگاه‌های معتبر بکار گرفته می‌شود.

ماده ۲- الزامات آموزشی اعضای هیئت‌علمی

الزامات آموزشی شامل ارزشیابی دانشجویان، انضباط آموزشی و ارزشیابی مدیران می‌باشد (جدول ۱).

جدول ۱- شاخص‌ها و نحوه امتیازدهی بخش اول

مرجع تأثیرگذار	توضیحات	میانگین دو نیمسال	الف- ارزشیابی دانشجویان (به تفکیک کارشناسی و تحصیلات تكمیلی)	ردیف
			امتیاز	
معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه	۲۰-۱۹ ۱۸-۱۸/۹۹ ۱۷-۱۷/۹۹ کمتر از ۱۷	۳ ۲ ۱ صفر	حد عالی ارزشیابی	۱
			حد خوب ارزشیابی	۲
			حد متوسط ارزشیابی	۳
			حد ضعیف ارزشیابی	۴
مرجع تأثیرگذار	توضیحات	میانگین دو نیمسال	ب- انضباط آموزشی	ردیف
معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه	حداقل امتیاز ۱/۲۵	.۵	طرح درس روزآمد (تحصیلات تكمیلی)	۵
		-	ثبت به موقع نمرات در پایان هر نیمسال ^۱	۶
		-	حضور و غیاب دانشجو ^۲	۷
		.۷۵	برگزاری کامل جلسات کلاس (۱۶ هفته)	۸
		.۷۵ تا	استفاده از آموزش ترکیبی	۹
مرجع تأثیرگذار	توضیحات	مجموع دو نیمسال	پ- ارزشیابی دانشکده	ردیف
معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه	حداقل امتیاز ۱	۱/۴	ارزیابی رعایت نظم و انضباط درسی و شیوه آموزشی مطابق با کاربرگ شماره ۱-۲ آین نامه ارتقاء	۱۰
	حداقل امتیاز ۴/۲۵	۶	مجموع	

تبصره ۵: کسب حداقل امتیاز ۵ از جدول شماره یک برای برخورداری از آموزانه الزامی است.

^۱. در صورت عدم ثبت به موقع نمرات، به ازاء هر درس، ۲۵/. امتیاز منفی منظور می شود.

^۲. در صورت عدم ثبت حضور و غیاب، به ازاء هر درس، ۲۵/. امتیاز منفی منظور می شود.

ماده ۳: توانمندی‌های آموزشی اعضای هیئت‌علمی

توانمندی‌های آموزشی شامل نوآوری و فناوری آموزشی، تهیه و تدوین مطالب درسی، طرح آموزشی، پیشنهاد سازنده آموزشی، آموزش بین‌المللی، آموزش مجازی، خدمات و آموزش مهارتی، آموزش دوره کارشناسی، آموزش مشترک، آموزش در سایر دانشگاه‌ها و سازمان‌ها، آموزش و رسانه، کارگاه/ مدرسه فصلی، سخنرانی علمی، شناسایی، هدایت و بهره‌مندی از استعدادهای برتر (علمی ورزشی)، توان اشتغال پذیری و شاگرد پروری، سنجش و اندازه‌گیری و نمایندگی و عضویت در کارگروه، کمیته و شوراهای می‌باشد.

جدول ۲- شاخص‌ها و نحوه امتیازدهی توانمندی آموزشی

مرجع تأیید‌کننده	توضیحات	امتیاز	الف- نوآوری و فناوری آموزشی	ردیف
			شاخص امتیازدهی	
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه		۴ تا	تهیه و تولید نرم‌افزارهای آموزشی	۱
		۲	تولید محتواهای آموزشی (ویژه دوره‌های آموزشی دانشگاه)	۲
	حداکثر ۴ امتیاز در هر سال	۲	تولید محتواهای آموزشی (در راستای ارتباط با صنعت و جامعه)	۳
	بر مبنای فعالیت هرسال	۲	ایجاد وبگاه آموزشی و ارائه خدمات بر خط روزآمد آموزشی	۴
		۱۲	مجموع	
مرجع تأیید‌کننده	توضیحات	امتیاز	ب- تهیه و تدوین مطالب درسی	ردیف
مدیر گروه و معاون آموزشی دانشکده		تا ۱ (حداکثر ۲)	ارائه طرح درس مبتنی بر برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی (با تائید گروه و معاون آموزشی دانشکده)	۵
		تا ۱/۳ (حداکثر ۲/۶)	ارائه طرح درس مبتنی بر برنامه درسی بازنگری شده به زبان	۶

				خارجی
وزارت عتف	بازنگری یا تدوین دوره کارشناسی، تحصیلات تکمیلی، به زبان فارسی یا انگلیسی	۵	تدوین و بازنگری برنامه درسی جدید	۷
ردیف	مجمع	امتیاز	پ- طرح مرتبط با کیفیت آموزشی	توضیحات
۸	۹/۵	تا ۳ امتیاز تا ۲ امتیاز	مجری مسئول مجری همکار	معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه در سطح دانشکده، دانشگاه، برون دانشگاهی، یا سفارشی معاونت آموزشی دانشگاه
ردیف	مجمع	۲	ب- ازا هر دانشجو	توضیحات
۹	۱۵ امتیاز (حداکثر ۱۵ امتیاز در هرسال)	۰/۳ ۰/۴ ۰/۳	قطعه کارشناسی ارشد / دکتری قطعه کارشناستی قطعه کارشناسی	ث- آموزش بین المللی
۱۰	۱۰ امتیاز (حداکثر ۱۰ امتیاز)	۰/۲ ۰/۳ ۰/۲	تدریس به دانشجویان غیر ایرانی به زبان فارسی تدریس به دانشجویان غیر ایرانی به زبان خارجی در دانشگاه (به جز رشته‌های زبان‌های خارجی)	معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
۱۱		۰/۱ ۰/۱	تدریس به دانشجویان غیر ایرانی به زبان خارجی در دانشگاه (ویژه رشته‌های زبان‌های خارجی)	

	۱۰۰ دانشگاه برتر	۵	تدریس اعضای هیئت علمی در خارج از کشور (بر اساس رتبه‌بندی تایمز برای دانشگاه‌ها) هر دوره	۱۲
	دانشگاه با رتبه بین ۱۰۱ تا ۵۰۰	۴/۵		
	دانشگاه با رتبه بین ۵۰۱ تا ۱۰۰۰	۴		
	۱۵		مجموع	
مرجع تأثید کننده	توضیحات (حداکثر ۵ امتیاز در هرسال)	امتیاز	ج- آموزش مجازی	ردیف
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	به ازا هر واحد درسی	۰/۲۵	تدریس در کد رشته‌های مجازی (دانشگاه)	۱۳
	۵		مجموع	
مرجع تأثید کننده	توضیحات (حداکثر ۵ امتیاز در هرسال)	امتیاز	ح- آموزش دوره کارشناسی	ردیف
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	به ازا هر واحد درسی	۰/۲۵	تدریس در مقطع کارشناسی توسط استاد	۱۴
	حداکثر ۱ امتیاز	۰/۲۵	دروس معرفی به استاد	۱۵
مرجع تأثید کننده	توضیحات (حداکثر ۱۰ امتیاز در هرسال)	امتیاز	خ- آموزش مشترک	ردیف
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	هر واحد درسی	۴ تا	تدریس مشترک در گروه با همکار خارج از ایران در هر درس	۱۶
مرجع تأثید کننده	توضیحات (حداکثر ۴ امتیاز)	امتیاز	ر- آموزش در رسانه معتبر	ردیف

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	هر مورد	تا ۲	انتشارات آموزشی در روزنامه / جراید معتبر	۱۷
	هر مورد	تا ۲	گفتگوی آموزشی در رسانه	۱۸
مرجع تأیید کننده	توضیحات (حداکثر ۱۲ امتیاز در هرسال)	امتیاز	ز- کارگاه / مدرسه فصلی	ردیف
			ز-۱- مدرس	
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	حداکثر ۲ امتیاز	هر ساعت تا ۰/۲۵	درون دانشگاهی	۱۹
	حداکثر ۵ امتیاز	هر ساعت تا ۰/۵	سایر دانشگاههای کشور	۲۰
	حداکثر ۱۰ امتیاز	هر ساعت تا ۴	بین المللی	۲۱
	حداکثر ۱۰ امتیاز	هر ساعت تا ۰/۵	سازمانهای غیردانشگاهی	۲۲

مرجع تأیید کننده	توضیحات (حداکثر ۱۸ امتیاز در هرسال)	امتیاز (به ازا هر جلسه سخنرانی)	ژ- سخنرانی علمی: مدعو - غیر هماشی	ردیف
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	حداکثر تا ۲ امتیاز	۱	درون دانشگاهی	۲۳
	حداکثر تا ۴ امتیاز	۲	سایر دانشگاههای کشور	۲۴
	حداکثر تا ۱۰ امتیاز	تا ۵	دانشگاههای خارج از کشور	۲۵
	حداکثر تا ۲ امتیاز در سال	تا ۱	سازمانها و ارگانهای غیردانشگاهی	۲۶
مرجع تأیید کننده	توضیحات (حداکثر ۱۵ امتیاز در هرسال)	امتیاز (به ازا هر برنامه)	س- شناسایی، هدایت و بهره‌مندی از استعدادهای برتر (علمی و ورزشی)	ردیف
			س- حوزه دانشجویی	
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	هر دوره (حداکثر ۳ امتیاز)	تا ۱/۵	تدریس کلاس‌های آمادگی المپیاد دانشجویی استعدادهای برتر	۲۷
	هر دوره	تا ۳	آماده‌سازی دانشجویان جهت مسابقات معابر داخلی و خارجی (تدریس نظری و	۲۸

			عملی، مرتبی گری)	
		تا ۲	طراحی مسابقات معابر دانشجویی (برنامه محور)	۲۹
		تا ۳	هدایت دانشجویان استعدادهای درخشان برای بهره‌مندی جامعه و صنعت	۳۰
مرجع تأییدکننده	توضیحات (حداکثر ۱۰ امتیاز در هرسال)	امتیاز	ش- توان اشتغال پذیری و شاگرد پروری	ردیف
معاونت آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه	هر دستیار (حداکثر ۴ امتیاز)	۱	استفاده از دستیار آموزشی	۳۱
	هر واحد درسی (حداکثر ۲ امتیاز)	۰/۵	استفاده از دانش آموختگان به شیوه تدریس گروهی	۳۲
	هر نیمسال	تا ۱	استاد راهنمای تحصیلی دانشجویان دوره کارشناسی، دانشجویان غیر ایرانی و دانشجویان شاهد و ایثارگر	۳۳
	هر سال	۵	تربيت دانش آموخته بر جسته ^۱	۳۴
	به ازای هر دعوت (حداکثر ۲ امتیاز در هر نیمسال)	۰/۵	استفاده از متخصصان میهمان داخلی در کلاس (در قالب طرح آموزانه)	۳۵
	به ازای هر بازدید (حداکثر ۲ امتیاز)	۱	بازدیدهای علمی جهت دروس نظری (در قالب طرح آموزانه)	۳۶
	هر دانشجو (حداکثر ۲ امتیاز)	۰/۵	اعزام دانشجویان توسط عضو هیئت علمی جهت شرکت در کارگاه آموزشی داخل کشور (در قالب طرح آموزانه)	۳۷
مرجع تأییدکننده	توضیحات (حداکثر ۶ امتیاز)	امتیاز	ص- سنجش و اندازه‌گیری	ردیف

^۱. به ازاء هر دو امتیاز مکتبه از مقالات مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد، ۵/. امتیاز آموزانه تعلق می گیرد.

	در هرسال)			
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	هر آزمون	تا ۱	طرح سوالات آزمون‌های دانشگاهی (آزمون‌های زبان دانشگاه) و سازمانها	۳۸
	حداکثر ۳ امتیاز در سال	هر سؤال ۰/۲۵	طرحی سوالات المیاد دانشجویی	۳۹
سازمان سنجش	هر آزمون	تا ۳	طرحی سوالات سازمان سنجش	۴۰
مرجع تأثیدکننده	توضیحات (حداکثر ۹ امتیاز در هرسال)	هر نمایندگی یا عضویت	ض - نمایندگی و عضویت در کارگروه، کمیته و شوراها	ردیف
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه		تا ۳	در سطح وزارت عتف، فرهنگستان و موارد مشابه	۴۱
		تا ۴	در سطح بین‌المللی	۴۲
		تا ۲	سایر سازمان‌ها	۴۳
		۹	مجموع	
		۱۳۰/۶	مجموع کل جدول ۲	

ماده ۴- شایستگی‌های آموزشی اعضای هیئت علمی

جدول ۳- شاخص‌ها و نحوه امتیازدهی شایستگی‌های آموزشی

ردیف	الف- شایستگی‌های آموزشی شاخص امتیازدهی	امتیاز	توضیحات	مرجع تأثیدکننده
۱	عضو هیئت علمی برگزیده آموزشی کشور	۲۰		وزارت عرف
۲	عضو هیئت علمی برگزیده آموزشی دانشگاه	۸		معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
۳	عضو هیئت علمی وابسته	۵		
	مجموع	۳۳		

ماده ۵: سایر فعالیت‌های آموزشی اعضای هیئت‌علمی

سایر فعالیت‌های آموزشی شامل همکاری‌های بین‌المللی، نمایندگی و عضویت در کارگروه‌های دانشگاه و فعالیت‌های متفرقه آموزشی می‌باشد.

جدول ۴- شاخص‌ها و نحوه امتیازدهی سایر فعالیت‌های آموزشی

ردیف	الف- همکاری‌های بین‌المللی	شاخص امتیازدهی	امتیاز	توضیحات (حداکثر ۵ امتیاز در هر سال)	مرجع تأیید‌کننده
۱	دعوت از استاد خارج از کشور جهت تدریس در دانشگاه	بر مبنای اچ ایندکس	۳	هر استاد	معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی یا پژوهشی دانشگاه
	* اچ ایندکس بالا	* اچ ایندکس متوسط	۲		
	* اچ ایندکس پایین		۱		
۲	جذب و پذیرش دانشجوی غیر ایرانی با تأیید مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه	پذیرش دانشجوی غیر ایرانی با تأیید مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه	۰/۲۵	(حداکثر ۱ امتیاز)	معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
	* کارشناسی		۰/۵	هر دانشجو	
۳	پذیرش و راهنمایی دانشجوی خارجی در قالب بورسیه وزارت عتف	پذیرش و راهنمایی دانشجوی خارجی در قالب بورسیه وزارت عتف	۰/۵	هر دانشجو	
۴	پذیرش و راهنمایی دانشجوی خارجی نخبه در قالب بورسیه دانشگاه	پذیرش و راهنمایی دانشجوی خارجی نخبه در قالب بورسیه دانشگاه	۰/۵	هر دانشجو	
۵	هماهنگی و اعزام هیئت‌علمی، کارمند و دانشجو برای شرکت در کارگاه، دوره‌های آموزشی و بازدیدهای بین‌المللی بر اساس آورده‌های بیرونی (فراهم نمودن امکان بهره‌مندی از اعتبار بین‌المللی)	هماهنگی و اعزام هیئت‌علمی، کارمند و دانشجو برای شرکت در کارگاه، دوره‌های آموزشی و بازدیدهای بین‌المللی بر اساس آورده‌های بیرونی (فراهم نمودن امکان بهره‌مندی از اعتبار بین‌المللی)	۲ تا		
۶	ب- نمایندگی و عضویت در کارگروه، کمیته، هر نمایندگی	ب- نمایندگی و عضویت در کارگروه، کمیته، هر نمایندگی	حداکثر ۲ امتیاز در		

	هر سال	یا اعضویت تا ۱	شوراهای در سطح دانشگاه	
موجع تأیید کننده	توضیحات (حداکثر ۱۰ امتیاز در هر سال)	امتیاز	پ- فعالیت‌های متفرقه آموزشی	ردیف
			شاخص امتیازدهی	
وزارت عتف	هر مورد	۱۰ تا	تأسیس انجمن علمی (در سطح ملی و بین‌المللی) بنام دانشگاه	۷
سازمان سنجش و یا سازمان‌های معتبر متولی دیگر	هر مورد	۵ تا	اخذ مجوز برگزاری آزمون (تافل، آیلتس و ...) بنام دانشگاه	۸
معاونت دانشجویی	هر مورد	۲ تا	سرپرست مسابقات دانشجویی معتبر داخلی و خارجی	۹
معاونت آموزشی	هر مورد	۲ تا	همکاری در برگزاری آزمون‌های دانشگاهی (امتحان جامع و ...)، سراسری	۱۰
	هر مورد	۳ تا	همکاری در عقد تفاهم‌نامه آموزشی یا عملیاتی کردن آن	۱۱
حداکثر قابل قبول ۱۵		۲۲	مجموع	

ماده ۶- امتیاز آموزانه (اعتبار آموزشی) از میانگین سه سال حاصل جمع امتیازات جداول الزامات و توانمندی‌های آموزشی به دست می‌آید و پس از تصویب و تخصیص اعتبار توسط هیئت‌رئیسه دانشگاه به صورت سالیانه به عضو هیئت‌علمی ابلاغ می‌گردد و عضو می‌تواند در بازه زمانی سه ساله در موارد زیر هزینه نماید:

- خرید کالاهای کمک‌آموزشی: کالاهای کمک‌آموزشی مانند نرم‌افزار آموزشی، ابزارهای آموزشی، ماکت‌های آموزشی، شبیه‌سازهای آموزشی، پکیج آموزشی، راهاندازی سایت‌های آموزشی، هارد اکسترنال و سایر کالاهای درخواستی تا سقف ۱۰۰ میلیون ریال با تائید معاونت آموزشی دانشکده و بیشتر از آن با مجوز معاونت آموزشی دانشگاه می‌باشد.

- ۲- هزینه شرکت در کارگاه‌های آموزشی: شامل هزینه ثبت‌نام، هزینه بلیط و هزینه‌های جانبی است که جهت اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی ایشان می‌باشد.
- ۳- هزینه شرکت در کمیته‌های وزارت عتف، سازمان سنجش آموزش کشور و سایر وزارت‌خانه‌های مرتبط: شامل هزینه بلیط و هزینه‌های جانبی می‌باشد.
- ۴- هزینه بازدیدهای علمی دانشجویی: شامل هزینه وسیله نقلیه و سایر هزینه‌ها (با فاکتور یا بدون فاکتور) است (منظور بازدیدهای علمی است که در سرفصل دروس الزامی نمی‌باشد).
- ۵- هزینه دستیار آموزشی: جبران هزینه دستیار آموزشی تا سقف ۵۰ درصد حق‌الزحمه مصوب با تائید عضو هیئت‌علمی در پایان هر نیمسال تحصیلی قابل پرداخت است.
- ۶- هزینه‌های طرح‌های آموزشی دانشگاهی بعد از ابلاغ «شیوه‌نامه طرح آموزشی» توسط معاونت آموزشی دانشگاه، قابل اجرا می‌باشد.
- ۷- هزینه دعوت از متخصصان میهمان داخلی در کلاس: شامل هزینه بلیط و هزینه‌های جانبی است.
- تبصره:** هزینه کردها در موارد خاص با مجوز معاونت آموزشی دانشگاه قابل پرداخت می‌باشد.

این شیوه‌نامه در شش ماده و دو تبصره در کارگروه تخصیص پژوهانه دانشگاه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۵ تصویب شده است و از این تاریخ لازم‌الاجرا می‌باشد.

"شیوه‌نامه انتخاب مدیران گروه‌های آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز (محض)

"(۱۳۹۹/۰۵/۰۵)

ماده ۱: به استناد بند «ب» ماده «۸» آین نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری مصوب جلسه ۶۸۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی، مدیر گروه به پیشنهاد رئیس دانشکده و از میان اعضای گروه با تأیید و حکم رئیس دانشگاه برای مدت دو سال منصوب می‌گردد.

ماده ۲: رئیس دانشکده به منظور استعلام نظر اعضای گروه، جلسه عمومی انتخاب مدیر گروه را برگزار خواهد کرد و دو نفر حائز بیشترین آراء را به رئیس دانشگاه معرفی می‌نماید تا رئیس دانشگاه بنا به صلاح‌دید خود یکی از آن‌ها را به سمت مذبور منصوب کند.

تبصره ۱: جلسه انتخابات گروه با اعلام آمادگی قبلی و مکتوب حداقل دو عضو واحد شرایط و ارائه برنامه دوساله خود برای اداره گروه، با ریاست رئیس دانشکده یا نماینده وی برگزار شده و رأی گیری به شکل مخفی و با برگه انجام و نتیجه آن، صورت جلسه می‌گردد.

تبصره ۲: در انتخابات گروه، هر فرد می‌تواند تنها به یک نفر از نامزدهای مدیریت گروه رأی دهد.

ماده ۳: متقاضیان مدیریت گروه می‌بایست تمام شرایط زیر را داشته باشند:

۱-۳: داشتن حداقل ۳ سال سابقه خدمت به عنوان عضو هیئت‌علمی در دانشگاه شهید چمران اهواز؛

۲-۳: متقاضی مدیریت گروه می‌بایست در زمان تقاضا، دارای وضعیت استخدامی رسمی آزمایشی یا رسمی قطعی باشد؛

۳-۳: دارا بودن حداقل مرتبه استادیاری؛ برای گروه‌های مجری دوره دکتری تخصصی، متقاضی ترجیحاً مرتبه دانشیاری داشته باشد؛

۴-۳: حضور تمام وقت در تمام روزهای کاری هفته و عدم اشتغال به هیچ شغل دیگری و از جمله تدریس در دانشگاه‌های دیگر؛

۵-۳: دریافت ترفیع پایه سالیانه در سه سال متمیز به انتخابات.

ماده ۴: صورت جلسه انتخاب مدیر گروه با ذکر تعداد آراء داوطلبین و مرتبه علمی به همراه برنامه داوطلبین برای اداره دوسراله گروه جهت صدور حکم یکی از داوطلبین به رئیس دانشگاه ارسال می گردد.

تبصره: در صورت عدم اعلام آمادگی حداقل دو نفر داولطلب واجد شرایط یا عدم وجود حداقل دو نفر نامزد واجد شرایط مندرج در ماده ۳ این شیوه‌نامه، رئیس دانشگاه با رعایت بندهای ۳-۳، ۴-۳ و ۵-۳ شیوه‌نامه و تبصره ماده ۱۱۴ آین نامه استخدامی هیئت‌علمی، دو نفر را جهت تصدی مدیریت گروه به رئیس دانشگاه پیشنهاد می کند.

ماده ۵: هر عضو هیئت‌علمی می‌تواند حداکثر برای دو دوره متوالی و مشروط به رضایت‌بخش بودن نتیجه ارزیابی عملکرد سالیانه، مدیریت گروه را بر عهده گیرد.

ماده ۶: حق رأی منحصرآ به عضو هیئت‌علمی حاضر در جلسه تعلق دارد. در شرایط خاص که امکان حضور افراد وجود نداشته باشد، افراد لازم است رأی مکتوب خود را در اختیار رئیس جلسه قرار دهند.

این شیوه‌نامه در شش ماده و سه تبصره و پنج بند در دهمین جلسه هیئت‌رئیسه دانشگاه، مورخ ۹۷/۷/۲۲ به تصویب رسید و از تاریخ تصویب، لازم‌الاجرا و جایگزین شیوه‌نامه جلسه مورخ ۹۷/۰۵/۱۳۹۹ هیئت‌رئیسه دانشگاه می‌گردد.

"بسمه تعالی"

"شیوه‌نامه‌ی اخلاقی حرفه‌ای در آموزش عالی (مصطفوی ۱۴۰۰)"

مقدمه

مراکز آموزش عالی همواره از نهادهای پیشتاز حرکت‌های فرهنگی و اجتماعی بوده‌اند و باورها و ارزش‌های حاکم بر ساختار و سازمان این مراکز همواره سرمشق کنش‌های فردی و اجتماعی بوده است؛ از این‌رو، آموزش عالی از تأثیرگذارترین محیط‌ها برای نهادینه کردن اصول و ارزش‌های اخلاقی به شمار می‌آید. اخلاق حرفه‌ای به مسائل و رفتار اخلاقی یک سازمان حرفه‌ای می‌پردازد و ناظر بر افعال ارادی آن حرفه در حیطه‌ی فعالیت‌های حرفه‌ای آن ساختار است. هر پیشه‌ای رفتار و تعهدات مربوط به خود را دارد که برگرفته از اساسنامه‌ی آن پیشه است. حرفه‌های مختلف بر حسب میزان حساسیت و وظیفه‌ای که در خدمت به جامعه دارند، معیارهای اخلاقی متفاوتی دارند. آموزش عالی نیز نظامی حرفه‌ای است و مجموعه‌ای از رفتارهای انسانی وابستگان آن در شکل دهی فضای اخلاقی آن نقش دارد. اخلاق در آموزش عالی با مشخص کردن محدوده‌ی رفتارهای مناسب و نامناسب مدیران، استادان، کارکنان و دانشجویان در اجرای مسئولیت‌های حرفه‌ای خود، آموزش عالی را حمایت و منزلت و رفاه وابستگان را تأمین می‌کند. بی‌توجهی به اخلاق در آموزش عالی به اختلال در فرایند یادگیری - یادگیری، افزایش تنش در فرایندهای آموزشی و درنهایت کاهش سرمایه‌ی اجتماعی دانشگاه منجر خواهد شد. فراتر از این، توجه به نقش راهبردی دانشگاه در ترویج اخلاق حرفه‌ای در مشاغل و سازمان‌ها، ضرورت اخلاقی بودن سازمان دانشگاه را بیشتر نشان می‌دهد. به همین منظور معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز باهدف نهادینه‌سازی و اجرایی کردن «نظامنامه‌ی اخلاق آموزش» که به منظور ترویج و اعتلای فرهنگ آموزش اخلاق‌مداری در وزارت عتّف تدوین شده است، اقدام به تدوین کدهای اخلاقی متناسب با ساختار حرفه‌ای و وابستگان خود کرده است.

(۱) مدیران

بسیاری از معضلات اخلاقی به مسائل اجرایی و مدیریتی اختصاص دارد؛ مسائلی مانند تبعیض، عدم آگاهی، منفعت‌طلبی، قانون‌گریزی و... در سیاست‌گذاری‌ها و اقدامات مربوط به گروه‌های آموزشی، دانشکده‌ها و سرانجام دانشگاه.

مصاديق اخلاقی	کدھای اخلاقی	سنجه سطح
حضور پیوسته در محل کار	انضباط کاری	
برگزاری منظم شورای عمومی دانشکده		
حضور پیوسته و فعال در شوراهای دانشکده		
تکریم اساتید، کارکنان و دانشجویان		
انتقادپذیری و واکنش مطلوب به پیشنهادها و انتقادات	بردبازی	
عدالت محوری در توزیع فرصت‌ها، امکانات و اعتبارات بین گروه‌های آموزشی	بی‌طرفی	
رعایت انصاف در استفاده از ظرفیت‌های مدیریتی گروه‌های آموزشی دانشکده		
سلط، تعیت و نظارت بر اجرای دقیق قوانین، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های آموزشی	مسئولیت‌پذیری	رئیس دانشکده
مسئولیت‌پذیری در حل مشکلات درون‌دانشکده‌ای و عدم ارجاع آن به مدیریت‌های ماقوٰ		
پاسخگویی سریع و مطلوب به ذی‌نفعان (مکاتبات اداری و درخواست‌های گروه‌های آموزشی، اساتید و دانشجویان)		
مسئولیت‌پذیری در ارتقا ارتباطات بین‌المللی دانشکده (انعقاد تفاهم‌نامه‌های جدید و پیگیری تفاهم‌نامه‌های قبلی)		
مسئولیت‌پذیری در حوزه تعامل دانشکده با جامعه و صنعت	شفافیت	
نظرارت بر حضور مستمر اعضای هیئت‌علمی و مدیران گروه‌ها		
ارائه گزارش‌های دوره‌ای مکتوب از درآمد و هزینه کرد دانشکده (شفافیت سازی مالی)	وفاداری	
برنامه محوری در خصوص توسعه دانشکده با توجه به اهداف کلان دانشگاه		
تلاش در راستای جلب مشارکت‌های مادی و غیرمادی درون و بیرون دانشگاه		
حفظ و نگهداشت فضاهای تأسیسات و تجهیزات دانشکده و به روزرسانی تجهیزات آموزشی	امانت‌داری	
حضور پیوسته در محل کار	انضباط کاری	معاون

سنجه	سطح	
آموزشی دانشکده	کدھای اخلاقی	تصاديق اخلاقی
برگزاری به موقع شورای تحصیلات تكمیلی دانشکده		
حضور پيوسته و فعال در شوراهای آموزشی دانشکده و دانشگاه		
خوش رفتاري	تکريم اساتيد، کارکنان و دانشجويان	
بردباري	انتقادپذيری و واکنش مطلوب به پیشنهادها و انتقادات	
سلط، تعیت و نظارت بر اجرای دقیق قوانین، آییننامهها و شیوهنامههای آموزشی		
پاسخگویی سریع و مطلوب به ذی نفعان (مکاتبات اداری، درخواست های گروه ها، اساتید و دانشجویان)		
مسئوليت پذيرى	اجراي دقیق تقویم آموزشی (کلاس های درسی؛ آزمون ها؛ ثبت نمرات) و بررسی و گزارش تخلفات و وضعیت آموزشی دانشجویان	
ارسال به موقع گزارش های مربوطه		
مسئوليت پذيرى در ایجاد و ارتقا ارتباطات آموزشی ملی و بین المللی دانشکده		
مسئوليت پذيرى در حوزه تعامل دانشکده با جامعه و صنعت		
کنترل و نظارت بر برنامه های درسی گروه های آموزشی		
مرتفع نمودن مشکلات آموزشی دانشکده و عدم ارجاع آن به مدیریت های موفق		
بی طرفی	رعايت اصل صداقت و بی طرفی در ارائه گزارش ها	
رازداری	رازداری در ارائه گزارش ها	
امانت داری	حفظ و نگهداری فضاها، تأسیسات و تجهیز آموزشی دانشکده	
وفداداري	تلاش در راستاي جلب مشارکت های مادي و غير مادي درون و بیرون دانشگاه	
حضور پيوسته در محل کار		انضباط کاري
برگزاری به موقع جلسات گروه		مدیر گروه
حضور پيوسته و فعال در شورای دانشکده		خوش رفتاري
تکريم اساتيد، کارکنان و دانشجويان		بردباري
سلط، تعیت و اجرای دقیق قوانین، آییننامهها و شیوهنامههای آموزشی		مسئوليت پذيرى
پاسخگویی سریع و مطلوب به ذی نفعان (مکاتبات اداری و درخواست های اساتید و		

مصاديق اخلاقی	کدهای اخلاقی	سنجه سطح
دانشجویان)		
تبعیت از مسئولیت حرفه‌ای در برنامه‌ریزی دروس		
ارائه گزارش عملکرد سالانه		
مرتفع نمودن مشکلات درون گروهی و عدم ارجاع آن به مدیریت‌های مافوق		
مسئولیت‌پذیری در ارتقا ارتباطات بین المللی گروه		
مسئولیت‌پذیری در حوزه تعامل گروه آموزشی با جامعه و صنعت		
رعایت اصل مساوات در تقسیم وظایف و فرصت‌ها بین اعضای گروه	بی طرفی	
ارائه گزارش مالی سالانه از درآمد و هزینه کرد گروه	شفافیت	
برنامه محوری در خصوص توسعه و پویایی گروه آموزشی با توجه به اهداف کلان دانشگاه	وفاداری	
تلاش در راستای جلب مشارکت‌های مادی و غیرمادی درون و بیرون دانشگاه		
حفظ و نگهداری فضاهای، تأسیسات و تجهیزات دانشکده و به روزرسانی تجهیزات آموزشی	امانتداری	

(۲) استادان

هر استاد باید در دو بعد خود را ملزم به رعایت اصول اخلاقی بداند؛ اول به جهت تأثیری که بر رفتار و افکار دانشجویان دارد، باید خود را آراسته به فضایل اخلاقی کند و بداند مؤثرترین روش در انتقال ارزش‌های اخلاقی مثبت، آشکار شدن آن‌ها در رفتار واقعی مدرس است. دوم، به جهت وظیفه‌ای که در قبال برآوردن نیازهای آموزشی دانشجویان دارد، باید با رعایت حداقلی اصول اخلاقی در انجام وظایف حرفه‌ای، مسئولیت‌های آموزشی خود را به بهترین شیوه‌ی ممکن به انجام برساند.

مصاديق اخلاقی	کدهای اخلاقی	سنجه سطح
اعلام برنامه هفتگی حضور و انجام وظیفه طبق برنامه ارائه شده		
برگزاری منظم کلاس‌های درس	انضباط کاری	استادان
حضور منظم در جلسات گروه		

مصاديق اخلاقی	کدهای اخلاقی	سنجه سطح
همکاری مطلوب با گروه آموزشی و دانشکده		
حفظ شأن و متزلت جایگاه استاد در کلاس درس، محیط دانشگاه و بیرون از دانشگاه	خوشرفتاری	
تکریم همکاران، دانشجویان و کارکنان دانشگاه		
رازداری و عدم افشاء بحث‌ها و تصمیمات درون‌گروهی میان دانشجویان	رازداری	
حفظ اسرار دانشجویان		
آگاهی و تبعیت از قوانین، آین نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های آموزشی		
تبعیت از مسئولیت حرفه‌ای در برنامه‌ریزی دروس		
سلط به عرصه تخصصی و پرهیز از راهنمایی پایان‌نامه یا دروسی که متناسب با تخصص استاد مربوطه نیست		
سلط کافی بر روش‌ها و فنون تدریس		
ترغیب و استقبال از مشارکت دانشجویان در مباحث کلاسی		
ارزشیابی معتبر و مرسوم از دانشجویان	مسئولیت‌پذیری	
ثبت و ارسال به موقع نمرات دروس		
رعایت حقوق نگارندگان مقاله مستخرج از پایان‌نامه / رساله در ترتیب اسامی مطابق به آین نامه ارتقاء		
پایبندی به اخلاق حرفه‌ای در راهنمایی و مشاوره دانشجویان (وقت کافی گذاشتن برای راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه / رساله)		
عدم تحمیل هزینه‌های غیرمتعارف بر دانشجو در راستای تدوین پایان‌نامه / رساله		
عدم تحریک، ترغیب یا اجبار دانشجویان به انتخاب استاد راهنما یا مشاور از یک مجموعه ویژه	بی‌طرفی	
رعایت اصل مساوات در مشاوره، آموزش و ارزیابی دانشجویان		
پایبندی به اخلاق حرفه‌ای در تمامی جلسات خصوصاً جلسات دفاعیه		
انتقاد‌پذیری و پاسخگویی مطلوب به سوالات یا اعتراضات دانشجویان	بردباری	
پذیرش مسئولیت‌های پیشنهادی	وفاداری	
استنادهای به منع اصلی در صورت استفاده از آثار سایرین	رعایت حق	

مصاديق اخلاقی	کدهای اخلاقی	سنجه سطح
درج نام کلیه همکاران شرکت کننده در تولید محتوا آموزشی در محصول نهایی		
عدم استفاده شخصی و خارج از سیستم آموزش رسمی از محتوا تولید شده با هزینه دانشگاه		
عدم تغیر محتوا دیگران و ثبت به نام خود		
رعایت ترتیب نام تهیه کنندگان / نویسندهای آثار تولید جمعی		
عدم استفاده از نام دیگران در آثار تولیدی بدون اجازه آنها		
رعایت حق دانشجویان و درج نام ایشان در آثاری که با مشارکت دانشجویان تولید می شود		
بررسی دقیق و تأیید نسخه پایانی پایان نامه های مشترک		

۳) کارکنان

تحقیق اهداف والای آموزش عالی در جوامع مختلف در گرو آن است که کارکنان جامعه آموزشی اصول و معیارهای اخلاقی در آموزش را رعایت کنند. از این‌رو، رعایت اصول اخلاقی در حوزه آموزش عالی کشور توسط کارکنان آموزش در سطوح و بخش‌های مختلف ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

مصاديق اخلاقی	کدهای اخلاقی	سنجه سطح
حضور منظم و فعال در محل کار		
پاسخگویی سریع و مطلوب به ذی‌نفعان (مکاتبات اداری و درخواست‌های مدیران، اساتید و دانشجویان)		
مسئولیت‌پذیری		
تسلط و تبعیت از قوانین، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های آموزشی		
تلاش در جهت افزایش شایستگی و مهارت حرفه‌ای فرد		
پذیرش مسئولیت‌های جدید		
خوش‌رفتاری		
تکریم همکاران، اساتید و دانشجویان و تعامل سازنده با آنان		
رعایت پوشش، رفتار و گفتار متناسب با شأن و منزلت دانشگاه		

مصاديق اخلاقی	کدهای اخلاقی	سنجه سطح
امانتداری و حراست از استناد سازمانی		
امانتداری و حفاظت از امکانات، تأسیسات و تجهیزات در اختیار	امانتداری	

(۴) دانشجویان

اخلاق دانشجویی مقوله‌ای گسترده‌ای است که عرصه‌های مختلف حیات و فعالیت دانشجو را در بر می‌گیرد، از هنجارهای حاکم بر نوع بروخورد با استاد، مدیران و همکلاسان تا هنجارهای حاکم بر فعالیت‌های اجتماعی- سیاسی و الزامات اخلاقی در محیط خوابگاه و... ولی آسیب‌های آموزشی چون تقلب در امتحانات، سرقت ادبی و رونویسی از کار دیگران به هنگام تحويل پروژه‌های موظفی، کمک گرفتن یا کمک دادن غیرمجاز در انجام تکالیف انفرادی، کشف و پخش سوالات امتحانی یا کلیدهای آزمون بیشتر توجه نویسندگان و پژوهشگران اخلاق در آموزش عالی را به خود جلب کرده‌اند.

مصاديق اخلاقی	کدهای اخلاقی	سنجه سطح
آگاهی و تبعیت از قوانین، آینین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های آموزشی	مسئولیت‌پذیری	دانشجویان
پرهیز از طرح مباحث غیرعلمی در کلاس درس		
عدم استفاده از وسائل و تجهیزاتی که منجر به کاهش تمکن در کلاس درس می‌شود		
عدم استفاده از ابزارهای ممنوعه در جلسات امتحانی		
تبعیت از استاد راهنمای در انجام پایان‌نامه / تز		
استفاده از گفتار و پوشش متناسب با شأن و منزلت دانشگاه		
حفظ شأن و منزلت دانشگاه در محیط بیرون		
حفظ حرمت اساتید، مدیران، کارکنان و دانشجویان		
وقت‌شناصی در ارتباط آموزشی با اساتید		
حضور منظم و فعال در کلاس‌های درس	خوش‌رفتاری	
حضور به موقع در آزمون‌ها		
رعایت دوران مجاز تحصیل و انجام سریع امور بعد از فارغ‌التحصیلی		
عدم انتقال مباحث غیرتخصصی و حاشیه‌ای کلاس به بیرون از کلاس	انضباط کاری	رازداری

مصاديق اخلاقی	کدهای اخلاقی	سطح
حفظ اسرار استاد و گروه آموزشی و عدم انتقال آنها		
حفظ اسرار سایر دانشجویان و عدم انتقال آنها		
راست کرداری در آزمون‌ها و ارزیابی‌ها	راست کرداری	
حفظ و نگهداشت مناسب فضاهای امکانات و تجهیزات آموزشی	امانت داری	
استناددهی به منبع اصلی در صورت استفاده از آثار سایرین		
درج نام کلیه همکاران شرکت کننده در آثار تولیدی		
عدم استفاده شخصی و خارج از سیستم آموزش رسمی محتوای تولید شده با هزینه دانشگاه		
عدم تغییر محتوای دیگران و ثبت به نام خود		
رعايت ترتیب نام تهیه کنندگان / نویسنده کان آثار تولید جمعی	رعايت حق مؤلف	
عدم استفاده از نام دیگران در آثار تولیدی بدون اجازه آنها		
رعايت حق استاد و سایر دانشجویان و درج نام ایشان در آثاری که با مشارکت دیگران تولید می‌شود		

این شیوه‌نامه در چهار بُعد و در ۴۳ کد اخلاقی و ۱۱۵ مصداق مربوط به آن در شورای معاونان آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه در مورخ ..... بررسی و تصویب شد.

"دستورالعمل برگزاری المپیادهای علمی دانشجویی سال تحصیلی ۹۸-۹۹ دانشگاه شهید چمران اهواز (مصوب ۹۸/۱۱/۲۷)"

مقدمه

دانشگاه شهید چمران اهواز به منظور تشویق و ترغیب دانشجویان به مطالعه بیشتر، ایجاد انگیزه طراوت و شادابی علمی روحیه رقابت و تلاش مضاعف و ایجاد آمادگی بیشتر در بین دانشجویان جهت حضور در عرصه مسابقات علمی کشوری و کسب افتخارات بیش از بیش برای دانشگاه شهید چمران اهواز، هرساله المپیاد علمی دانشجویی را زیر نظر معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه برگزار می‌نماید. دبیرخانه اجرایی المپیاد زیر نظر دفتر حفظ و هدایت استعدادهای درخشان دانشگاه می‌باشد. این آزمون هرساله به طور هم‌زمان در تمامی رشته‌های مصوب و به صورت تشریحی برگزار می‌گردد. به منظور مدیریت طرح سوالات آزمون و تصحیح اوراق، کمیته علمی المپیاد در گروه‌های آموزشی در گیر المپیاد تشکیل یافته و مسئول این کمیته از طرف گروه معاونت آموزشی دانشکده و سپس به معاونت آموزشی دانشگاه معرفی می‌گردد. مسئول کمیته علاوه بر تشویق و ترغیب دانشجویان مستعد و نخبه به شرکت در المپیاد و ثبت‌نام ایشان، وظیفه هماهنگی در طرح سوالات استاندارد، امانت‌داری در حفظ سوالات و پیگیری تصحیح دقیق اوراق را بر عهده دارد.

المپیاد دانشگاهی

- رشته‌های در نظر گرفته شده در المپیاد علمی دانشجویی هرسال بنا بر سیاست دانشگاه از طریق دبیرخانه اجرایی المپیاد اعلام می‌گردد.
- فقط دانشجویان سال سوم و چهارم مقطع کارشناسی می‌توانند در این المپیاد دانشجویی شرکت نمایند.
- صرفاً ۵۵ نفر برتور دانشجویان سال سوم و چهارم در هر رشته مجاز به ثبت‌نام و شرکت در المپیاد می‌باشند.
(در موارد خاص و جهت شناسایی و ترغیب دانشجویان مستعد و علاقه‌مند سال سوم و چهارم حداکثر پنج نفر که حائز شرایط فوق نباشند با صلاح‌حدید مسئول کمیته علمی امکان ثبت‌نام و شرکت در المپیاد دانشجویی را خواهند داشت.)

- رشته تحصیلی دانشجویان شرکت کننده باید متناسب با رشته‌های اعلام شده از سوی دیرخانه اجرایی المپیاد باشد.

- مواد امتحانی آزمون در رشته‌های مختلف در هر دوره المپیاد توسط دیرخانه اجرایی المپیاد اعلام می‌گردد.

- برنامه دقیق زمان‌بندی هر دوره المپیاد علمی دانشجوئی دانشگاه شهید چمران توسط دیرخانه اجرایی المپیاد اعلام می‌گردد.

- آزمون هر رشته در زمان تعیین شده با مسئولیت و حضور مسئول کمیته علمی در دانشکده مربوطه برگزار می‌گردد. تعیین محل مناسب برگزاری آزمون، مراقبین آزمون و همچنین نظارت بر حسن برگزاری و رعایت امنیت المپیاد مطابق دستورالعمل برگزاری آزمون‌ها، بر عهده معاون آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده خواهد بود.

- نتایج آزمون در اسفندماه سال تحصیلی مربوطه اعلام می‌گردد.

- پنج نفر اول برگزیده هر رشته جهت شرکت در مرحله نیمه‌نهایی المپیاد علمی دانشجوئی کشوری سال مربوطه به مرکز المپیاد قطب ۱۰ سازمان سنجش معرفی می‌شوند (معرفی نفرات دوم تا پنجم منوط به کسب حداقل ۶۰ درصد نمره اول همان گروه خواهد بود).

المپیاد مرحله قطب

از طرف دیرخانه مرکزی المپیاد دانشجوئی کشور دانشگاه شهید چمران اهواز به عنوان مسئول و مجری برگزاری مرحله قطب المپیاد علمی دانشجوئی در دانشگاه‌های زیرمجموعه قطب ۱۰ (دانشگاه‌های استان خوزستان) انتخاب شده است.

- آزمون مرحله قطب المپیاد طبق زمان‌بندی سازمان سنجش در هر سال تحصیلی به صورت تشریحی برگزار می‌گردد.

- طبق دستورالعمل ابلاغی در مرحله قطب هر دانشگاه صرفاً امكان معرفی یک تیم پنج نفره در هر رشته المپیاد را خواهد داشت.

- زمان‌بندی آزمون مرحله قطب توسط دیرخانه مرکزی المپیاد دانشجوئی کشور در سازمان سنجش تعیین و ابلاغ می‌گردد.

- معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه با مرکزیت دفتر حفظ و استعدادهای درخشان دانشگاه با تشکیل ستاد آزمون مربوطه مسئول برگزاری المپیاد و ارسال نتایج به سازمان سنجش آموزش کشور را برعهده خواهد داشت. آزمونسازی مرحله قطب با نظارت معاونت آموزشی دانشگاه بر عهده خواهد داشت. آزمونسازی مرحله قطب با نظارت معاونت آموزشی دانشگاه بر عهده مسئولین المپیاد رشته‌های مربوطه می‌باشد.

- تأمین غذا و خوابگاه مناسب و درخور جهت اسکان داوطلبین سایر دانشگاه‌های قطب ۱۰ در طول مدت برگزاری المپیاد (به مدت سه شب‌نیمه‌روز) و همچنین نهار روز آزمون بر عهده معاونت دانشجویی دانشگاه شهید چمران اهواز خواهد بود.

- جهت تأمین هزینه‌های برگزاری المپیاد قطب حق ثبت‌نام شرکت در آزمون که هرساله توسط سازمان سنجش ابلاغ می‌گردد، می‌بایست به دانشگاه شهید چمران اهواز به عنوان مجری قطب ۱۰ پرداخت شود. پنج نفر برتر هر رشته در قطب ۱۰ جهت شرکت در مرحله نهایی المپیاد علمی دانشجویی کشوری سال مربوطه به مرکز المپیاد سازمان سنجش معرفی می‌شوند (معرفی نفرات دوم تا پنجم منوط به کسب حداقل ۶۰ درصد نمره نفر اول همان گروه خواهد بود). در تابستان همان سال در آزمون هماهنگ نهایی که توسط دبیرخانه اجرایی المپیاد دانشجویی مدیریت می‌شود، منتخبین ۱۰ قطب دانشگاهی و منتخبین مرحله متمرکز که از برگزیدگان مرحله اول آزمون کارشناسی ارشد همان سال هستند، در یک آزمون تشریحی به رقابت خواهند پرداخت. بر اساس نتایج آزمون مرحله نهایی المپیاد، رتبه کلیه شرکت کنندگان مشخص خواهد شد.

تسهیلات و جوایز

جهت برخورداری از جوایز، نفرات برتر می‌بایست حداقل حدنصاب‌های زیر را احراز نمایند:

نفر اول ۷۵ درصد کل نمره

نفر دوم ۶۵ درصد کل نمره

نفر سوم ۵۵ درصد کل نمره

برگزیدگان المپیاد علمی دانشجویی دانشگاه شهید چمران اهواز

۱) نفر اول تا پنجم (نفرات دوم تا پنجم می‌بایست حداقل ۶۰ درصد نمره نفر اول را کسب نمایند) به عنوان

نمایندگان دانشگاه شهید چمران جهت شرکت در مرحله نیمه‌نهایی المپیاد کشوری معرفی می‌گردند. هزینه

ثبت‌نام برای این افراد توسط دانشگاه پرداخت می‌شود.

۲) اهدای کارت هدیه، به شرط کسب حدنصاب‌های مصوب فوق، نفر اول ۵۰۰ هزار تومانی، نفر دوم ۳۵۰

هزار تومانی، نفر سوم ۱۵۰ هزار تومانی، نفر چهارم و پنجم ۱۰۰ هزار تومانی.

تبصره: نفرات رتبه اول تا سوم در صورت عدم احراز حدنصاب‌های فوق و به شرط کسب حداقل نیمی از نمره

کل (۵۰ درصد کل نمره) کارت هدیه یک‌صد هزار تومانی دریافت می‌کنند.

۳) به نفر اول تا پنجم هر رشته، به شرط کسب حدنصاب‌های لازم و با معرفی دفتر استعدادهای درخشنان

دانشگاه به مرکز آموزشی دانشگاه اینترنت رایگان تشویقی به میزان ماهانه پنج گیگابایت برای مدت یک سال

تعلق می‌گیرد.

۴) عضویت نفر اول در دفتر حفظ و هدایت استعدادهای درخشنان دانشگاه برای یک سال

۵) اهدای لوح تقدیر به نفرات اول تا سوم

برگزیدگان مرحله نیمه‌نهایی المپیاد علمی دانشجویی کشور

۱) نفرات اول تا پنجم (نفرات دوم تا پنجم می‌بایست حداقل ۶۰ درصد نمره نفر اول را کسب نمایند) به عنوان

نمایندگان قطب ۱۰ جهت شرکت در مرحله نهایی المپیاد کشوری معرفی می‌گردند. هزینه ثبت‌نام برای این

افراد توسط دانشگاه پرداخت می‌شود.

۲) اهدای کارت هدیه، به شرط کسب حدنصاب‌های مصوب فوق، نفر اول ۶۰۰ هزار تومانی، نفر دوم ۴۰۰

هزار تومانی، نفر سوم ۳۰۰ هزار تومانی

تبصره: نفرات رتبه اول تا سوم مرحله قطب در صورت عدم احراز حدنصاب‌های فوق و به شرط کسب حداقل

نیمی از نمره کل (۵۰ درصد کل نمره) کارت هدیه یک‌صد و پنجاه هزار تومانی دریافت می‌کنند.

۳) پرداخت هزینه‌های سفر برگزیدگان به تهران جهت شرکت در مرحله نهایی المپیاد.

۴) عضویت نفرات اول در دفتر حفظ و هدایت استعدادهای درخشنان دانشگاه برای یک سال.

برگزیدگان مرحله نهایی المپیاد علمی دانشجویی کشور

- ۱) یک عدد لپ تاپ به نفر اول (در صورت ادامه تحصیل در دانشگاه شهید چمران اهواز در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد)
- ۲) کمک هزینه خرید لپ تاپ به مبلغ سی میلیون ریال به نفر دوم (در صورت ادامه تحصیل در دانشگاه شهید چمران اهواز در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد)
- ۳) کارت هدیه پانزده میلیون ریالی به نفر سوم (در صورت ادامه تحصیل در دانشگاه شهید چمران اهواز در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد)
- ۴) کارت هدیه ده میلیون ریالی به نفر چهارم و پنجم (در صورت ادامه تحصیل در دانشگاه شهید چمران اهواز در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد)
- ۵) کارت هدیه پنج میلیون ریالی به نفر ششم تا پانزدهم (در صورت ادامه تحصیل در دانشگاه شهید چمران اهواز در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد)
- ۶) عدم دریافت هزینه خوابگاه برای دانشجویان رتبه ۱ تا ۱۵ در طی ۴ نیمسال.
- ۷) عدم دریافت هزینه خوابگاه صرفاً برای دانشجویان سال سوم رتبه ۱۶ تا ۲۰ در طی ۲ نیمسال.
- ۸) عضویت رتبه های ۱ تا ۱۵ در دفتر حفظ و هدایت استعدادهای درخشان دانشگاه برای یک سال (مخصوص دانشجویان سال سوم و دانشجویان دارای رتبه ۱ تا ۱۵ که در دوره کارشناسی ارشد پذیرفته شده اند).
- ۹) پرداخت هزینه ثبت نام و تردد جهت شرکت در یک کنگره داخلی برای دانشجویان رتبه ۱ تا ۱۵ مشروط بر ارائه مقاله.
- ۱۰) دانشجو (رتبه های اول تا سوم المپیاد دانشجوئی) در طول تحصیل در دوره های تحصیلات تکمیلی می تواند برای ارائه مقاله در کنفرانس های خارجی از تسهیلاتی که از سوی وزارت مربوط تأمین می شود، استفاده کند.
- ۱۱) رتبه اول تا پانزدهم مرحله نهایی المپیادهای علمی دانشجویی کشور در صورت کسب حد نصاب علمی برابر با ۸۰ درصد نمره آخرین فرد پذیرفته شده در همان رشته آزمون می توانند بدون شرکت در آزمون کارشناسی ارشد متناسب با تعداد داوطلب و ظرفیت هر رشته محل در دفتر چه شماره ۲ کارشناسی ارشد، با معرفی مرکز المپیاد سازمان سنجش و مستقیماً توسط دانشگاهها پذیرفته شوند.

(۱۲) نفرات اول تا سوم مرحله نهايی المپياد علمي دانشجوئي کشور با تأييد سازمان سنجش آموزش کشور که متقاضى دريافت بورس دکتری خارج از کشور باشند، می توانند برای تشکيل پرونده با رعایت ضوابط و معرفی مرکز المپياد به اداره بورس مراجعه نمايند.

(۱۳) نفرات اول تا سوم مرحله نهايی المپياد علمي دانشجوئي کشور با تأييد سازمان سنجش آموزش کشور می توانند از بورس تحصيلي نخبگان استفاده نمايند.

(۱۴) نفرات اول تا سوم مرحله نهايی المپياد علمي دانشجوئي کشور با تأييد سازمان سنجش آموزش کشور و معرفی بنیاد ملي نخبگان به نظام وظيفه می توانند خدمت سربازی را با سپری کردن يك دوره آموزش نظامي و انجام پژوهش‌های پژوهشی روی موضوعات موردنیاز کشور بگذرانند.

(۱۵) برگزيرگان المپيادهاي دانشجوئي در نحوه محاسبه امتيازات آموزشی (حداکثر ۳۰ امتياز) آين نامه پذيرش بدون آزمون استعدادهاي درخشان مقطع دکتری با توجه به رتبه کسب شده در المپياد، امتيازات ذيل را دارا می باشند:

- رتبه اول تا سوم ۵ امتياز
- رتبه چهارم تا ششم ۴ امتياز
- رتبه هفتم تا نهم ۳ امتياز
- رتبه دهم تادوازدهم ۲ امتياز
- رتبه سيزدهم تا پانزدهم ۱ امتياز

دستورالعمل فوق در جلسه هيئت‌رئисه مورخ ۹۸/۱۱/۲۷ مطرح و مورد تأييد قرار گرفت.

"باسم‌هه تعالی"

"دستورالعمل نگارش و تدوین پایان‌نامه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز (مصوب ۱۳۹۰/۲/۱۸)"

با توجه به اینکه ضرورت دارد چهارچوب کلی پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز به صورت یکسان تدوین یابد، لذا چهارچوب کلی زیر در دویست و پنجاه و چهارمین جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۸ به تصویب رسید و از تاریخ ۱۳۹۰/۷/۱ پایان‌نامه‌هایی که موارد زیر را رعایت نموده باشند جهت اصلاح عودت داده خواهند شد.

ترتیب و نحوه تدوین صفحات:

- جلد پایان‌نامه: رنگ جلد پایان‌نامه بر اساس رنگ انتخاب شده توسط دانشکده مربوطه تعیین می‌گردد و مطالب روی جلد نیز طبق فرم شماره ۱ درج می‌گردد.
- صفحه اول: بسم الله الرحمن الرحيم در وسط صفحه قرار می‌گیرد.
- صفحه دوم: صفحه شیوه به روی جلد می‌باشد (فرم شماره ۱)
- صفحه سوم: فرم ارزشیابی پایان‌نامه (فرم شماره ۲)
- صفحه شماره چهارم: تقدیم (این صفحه اختیاری و حداکثر یک صفحه به آن اختصاص یابد)
- صفحه پنجم: سپاسگزاری (این صفحه اختیاری و حداکثر یک صفحه به آن اختصاص یابد)
- صفحه ششم: فهرست مطالب، شکل‌ها و جدول‌ها می‌باشد.
- صفحه هفتم: چکیده، شامل هدف تحقیق، روش تحقیق و نتایج به دست آمده به‌طور مختصر می‌باشد و باید حداقل ۲۰۰ کلمه و حداکثر دو صفحه بدون ذکر فرمول، شکل و منابع باشد.

صفحه بعدی:

الف: متن اصلی پایان‌نامه که تعیین تعداد فصل‌ها و محتوای آن بر عهده گروه/دانشکده است.

ب: فهرست منابع: طریقه نوشتمنابع و مأخذ به انتخاب گروه/دانشکده می‌باشد.

ج: قطع صفحات پایان‌نامه

• پایان‌نامه در کاغذ A4 تایپ شود.

• حاشیه‌ها:

از بالا ۳ سانتی متر

از پایین ۲/۵ سانتی متر

از داخل ۳/۵ سانتی متر (سمتی که در صحافی قرار می‌گیرد)

از بیرون ۳ سانتی متر (سمتی که در صفحاتی قرار نمی‌گیرد)

اندازه و نوع حروف:

• متن فارسی از قلم ۱۴ و شکل نوشتاری B-Lotus

• متن و لغات انگلیسی از قلم ۱۲ و شکل نوشتاری Time New Roman

• متن عربی از قلم ۱۴ و شکل نوشتاری بدر

«فاصله بین سطوح حداقل ۱/۵ باشد»

تذکر ۱: در تدوین و تایپ صفحات پایان‌نامه به غیر از صفحات تقدیم و تشکر، در سایر صفحات نباید از کادر تزیینی و تذهیب استفاده گردد.

تذکر ۲: صفحات پایان را می‌توان به صورت یکرو و یا پشت‌رو پرینت و صحافی نمود.

فرم (۱)

دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشکده.....

شماره پایان نامه:

پایان نامه کارشناسی ارشد/ دکتری.....

..... گرایش.....

عنوان:

استاد/ اساتید راهنمای:

..... دکتر.....

..... دکتر.....

استاد/ اساتید مشاور:

..... دکتر.....

..... دکتر.....

نگارنده:

.....

..... ماه سال.....

بسمه تعالى

دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشکده

(نتیجه ارزشیابی پایان نامه دکتری / ارشد)

..... پایان نامه خانم / آقای ..... دانشجوی رشته .....
..... گرایش ..... داشکده ..... به شماره دانشجویی .....

با عنوان:

جهت اخذ مدرک ..... در تاریخ ..... توسط هیئت‌داوران مورد ارزشیابی قرار گرفت و با درجه ..... تصویب گردید.

۱. اعضای هیئت‌داوران: رتبه علمی امضاء

..... استاد راهنمای: .....
.....

..... استاد مشاور : .....

..... استاد داود : .....

.....نماينده تحصيلات تكميلی :

۲. مدیر گروه:

۳. معاهنی و هشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده:

۴. مدر تحقیقات تکمیل دانشگاه:

چکیده

نام:	نام خانوادگی:	شماره دانشجویی:
عنوان پایان نامه:		
استاد / استادی راهنمای:		
استاد / استادی مشاور:		
رشته:	درجه تحصیلی:	گرایش:
دانشکده:	دانشگاه:	گروه:
تاریخ فارغ التحصیلی:		
کلیدوازه‌ها:		

Abstract

Surname:	Name:
Title:	
Supervisor/ s:	
Advisor/ s:	
Degree:	
University:	
Faculty:	Department:
Keyword:	
Abstract:	

"باسمه تعالى"

"القرار التعليمي لمرحلة الدكتورا"

حضرات الرؤساء الجامعات، الكليات و المعاهد التلميمية العلياء، معاهد البحث و كليات البحث، معاد العلوم و الكتالوجيا للمحافظات، المجامعات، الكليات و معاهد و كليات البحث التي تعتمد على الدائرات التنفيذية

سلام عليكم

انضمما الى «القرار التعليمي لمرحلة الدكتورا الاختصاصية (Ph.D)» الموافق عليها في اجتماع ٨٧١ تاريخ ١٣٩٤/١١/٢٤ من قبل المجلس الاعلى للتخطيط التعليمي يتم ابلاغيه لأجل التوعيه و التنفيذ. يجدر الإشارة أن هذا القرار يلزم تنفيذه لكافة الطلاب سنة ١٣٩٥ - ١٣٩٦ و بعدها.

ارجو لكم التوفيق

مجتبى شريعتى نياسر

المساعد التعليمى للوizer

نسخة لن مدير عامل مكتب الوزارة؛ نائب الإدارى و المالي و ادارة المصادر (الموارد)؛ نائب الابحاث و التكنولوجيا؛ نائب الثقافية (المدنى، جمهورى)؛ وكيل الشؤون القانونية و البرلمانية، نائب رئيس الطلاب و رئيس منظمة شؤون الطلاب؛ رئيس منظمة التقييم العلمى للبلد؛ رئيس مؤسسة الابحاث و التخطيط التعليمى العالى، رئيس مكتب التقييم و التنفيذات و الإجابة على الشكاوى، المدير العام لمكتب التخطيط التعليمى الاعلى، المدير العام لمكتب تعليم العالى الغير حكومى؛ رئيس مركز لجان الامناء و اللجان العلمية، نائب الوزير و رئيس مركز التعاون العلمى و الدولى، رئيس مركز الادارة و التقييم؛ للإطلاع
- مدير العام العلاقات العامة للإطلاع و ابلاغ
- مكتب نائب التعليم لأجل الأرشيف

"باسمه تعالى"

"القرار التعليمي لمرحلة الدكتوراه الاختصاصي"

المقدمة

استنادا الى البند ١٢ من المادة ٣ قرار المجلس الاعلى للتخطيط التعليمى الوزارة التعليم العالى و التقنية و البحث.
(الموافق عليها ٢٧/٧/١٣٩٣) هذا القرار يتم كتابته و سوف يطبق.

القسم الاول: الاهداف و التعاريف

المادة ١: الهدف من كتابة هذا القرار هو تعيين اطار لتنفيذ الصحيح لمرحلة الدكتوراه الاختصاصى فى جميع المؤسسات التابعة فى التعليم الاعلى.

المادة ٢: فى هذا القرار و الاختصار؛ قد تم استخدام هذه التعاريف:

١. الوزارة هي وزارة التعليم العالى و التقنية و البحث

٢. المؤسسة: تشمل كل من الجامعات و المراكز التعليمية العليا و البحثية (قومية و غيرها) التي تلمسك اجازة قبول

طلاب مرحلة الدكتوراه من الوزارة

٣. التعليم بالمجان: نظام التعليم العالى الذى يدرس الطلاب فيه دون دفع الرسوم شهريا و يتعهدوا بأن يخدو الوطن

بعد التخرج

٤. المجلس: هو مجلس الاعلى للتخطيط التعليمى للوزارة

٥. الطالب: الشخص الذى يسجل نفسه فى احد فروع مرحلة الدكتوراه

٦. المتخرج: الشخص الذى يقضى احد دورات الدراسة بالنجاح و يأخذ شهادته وفقا للقوانين.

٧. الأجازة الدارسية: الفترة الزمنية المعينة التى فيها يسمح للطالب وفقا للواقفين، الأئشال عن الدراسة بشكل مؤقت

٨. الإنسحاب من الدراسة: هي العملية التى ينسحب فيها الطالب من الدراسة بإرادته

٩. الدراسة حضوري: المنهج الذى يستمر فيها الطالب على الدراسة حضوريا بى جميع الفصول وجه لوجه فى

الجامعة

١٠. التقييم الجامع: هو عباره عن اختبار اخصائى يتم إقامته بعد اجتياز وحدات المرحله التعليميه و الغايه من تقييم قدره التعليم و البحث عند الطالب.
١١. المدرس: هو الذى يكون عضوا من لجنه التعليم او من الذين قد تم تأييد جدارتهم و كفاءتهم من قبل المؤسسه
١٢. الفرع الدارسي: احد مجالات اخصائيه للعلوم حسب تسميم الوزارة
١٣. المناهج الدراسيه (التخطييس الدراسي): مجموعة مرتقبه من الدروس (الدورات) و الأنشطة لكل اختصاص و فرع دراسي حيث يسعى الى تحقيق اهداف محددة
١٤. وحدات الدراسية: علم او مهارات توضع لتعليم الطالب خلال فصل واحد تعليمي او زمان يعادل ذلك
١٥. قسم التعليم: مجموعة تشكل من عدد من اعضاء اللجنه العلميه التي لديها اختصاص مشترك في فرع علمي واحد
١٦. مرحلة الدكتوراه الاخصائي: المرحلة الدراسيه تبدأ بعد المرحلة الماجستير او الدكتورا الاحترافي و الطالب وفقا لبرنامج الدراسي المقرر، تستلم شهادة الدكتوراه
١٧. الأطروحة: تقرير مكتوب و نتيجة لنشاط بحثي للطالب في مرحلة الدكتورا الاختصاصي في سياق معين من فرع دراسي و بإرشاد الاستاذ/ الاستاذ المشرفين و الاستاذ/ الاستاذ المساعدين
١٨. لجنه التحكيم: هم مجموعة متشكله من اعضاء اللجنه العلميه أو خبراء اخصائيين الذين على عاتقهم مسؤوليه تقييم اطروحة الطالب
١٩. الاخصائيين الخبراء: هم اصحاب الرأى و اخرباء المحترفين ليسو من اللجنه العلميه في الاقسام الاخري من المجتمع و يمتلكون الخبره و الكفاءه و الاحتراف تأييدا من المؤسسه
٢٠. الاستاذ المشرف: احد اعضاء اللجنه العلميه و لديه شهادة الدكتورا الاختصاصيه و عليه مسؤوليه ارشاد الطالب خلال مرحلة الدكتوراه
٢١. الاستاذ المساعد: احد اعضاء اللجنه العلميه و لديه شهادة الدكتوراه أو خبراء محترفين و عليه مسؤوليه اعطاء المشورة للطالب لتكميل الأطروحة
٢٢. الدورات الدوليه: هي كل من الدورات الاختصاصيه لمرحلة الدكتوراه التي تقام وفقا للقوانين المقرره من قبل الوزارة أو مشاركه من مؤسسات التعليم العالى و الابحاث خارج ايران

القسم الثاني: شروط و قوانين القبول و التسجيل

المادة ٣: الشروط العامة و اختصاصية لدخول الكتوراه عبارة عن:

١. يجب ان يكون حاصلًا على شهادة الماجستير منفصلة أو غير منفصلة أو دكتوراه احترافية معتمدة من قبل الوزارتين؛ وزارة العلوم، الابحاث و التقنية و وزارة الرعاية الصحية و التعليم الطبي
٢. وجود الكفاءة العلمية للدخول الى المؤسسة وفقاً للقوانين المعينة
٣. وجود الكفاءة العامة للدخول الى المؤسسة وفقاً للقوانين المعينة
٤. إجاده اللغة الخارجية وفقاً لبيان المعتمد من قبل المؤسسة

الملاحظة ١: قبول الطالب ضمن احكام المواهب يتم وفقاً لمقررات مجلس توجيه المواهب للوزارة و قبول المتطلعين الاجانب وفقاً للمقررات المسؤولين ذات الصلة

الملاحظة ٢: طالب مرحلة الدكتوراه في الخارج يستطيع ان ينتقل الى احدى المؤسسات في الداخل وفقاً لبيان نقل الطالب المقرر من قبل الوزارة

المادة ٤. التعليم المجاني لكل من الطالب مرحلة الدكتوراه ممكناً لمرة واحدة فقط

المادة ٥. الدوام في مرحلة الدكتوراه يتم بكش لمنتظم يكون دواماً رسيناً لذالك تزامن الدوام في هذا المرحلة من مرحلة دراسية أخرى يكون ممنوعاً للطلاب

المادة ٦. تغيير الفرع و انتقال الطالب الدكتوراه من تلك المؤسسة مع المؤسسات الأخرى حكومية أو غيرها تكون غير مسموحة

القسم الثالث: القوانين المقررات التعليمية

المادة ٧. على المؤسسة، أن تطبق البرنامج المقرر من قبل الوزارة حيث تم قبول الطالب بمجوز الوزارة في المؤسسة

المادة ٨: التعليم في مرحلة الدكتوراه في المؤسسة يتم بناء على نظام الوحدات الدراسية

المادة ٩: فترة الدراسة في مرحلة الدكتوراه، ستة فصول دراسية على الأقل و ثمانية فصول على الحد الأقصى

الملاحظة: عند عدم تخرج الطالب في الزمن المقرر له، تستطيع المؤسسة بإقتراح من الاستاذ المشرف أن تمدد فترة التعليم للطالب الى فصيلين على الحد الأقصى و الطالب الذي يتم تعليمه بالمجان، يكون التعليم فصل الفصل الاول الممد له مجاناً له لكن في الفصل الثاني تستلزم دفع الرسوم التي تقرر لجنة الامانة وفقاً لبيان امقرر من قبل المؤسسة و تعيين مبلغ الرسوم و عند عدم التخرج في هذا الفترة سوف يرسل ملف الطالب الى لجنة القضايا الخاصة في المؤسسة

المادة ١٠: عدد الوحدات الدراسية لمرحلة الدكتوراه ٣٦ وحدات و ١٢ الى ١٨ منها وحدات تعليمية و ١٨ الى ٢٤

منها بحثية حيث تم الموافقة عليها في كل فرع دراسي في هذا المرحلة

الملاحظة: على الطالب أن يختار في كل فصل دراسي ٦ وحدات على الأقل و ١٠ وحدات على حد الأكثـر

المادة ١١: الدرجة المقبولة لكل درس ١٤ من ٢٠ و معدل الكل المقبول بعد إنهاء الوحدات التعليمية ١٦

الملاحظة ١: عندما يكون معدل جميع درجات الطالب بعد انتهاء من الوحدات التعليمية أقل من ١٦ يجب على الطالب

و بمولفقة الأستاذ المشرف و تأييد القسم التعليمي، أن يأخذ فصلاً ترميمياً معدل الكل و ينجح به، في غير هذا سوف

يفصل من الدراسة

الملاحظة ٢: محاسبة معدل جميع درجات الطالب تتم على أساس الدرجة الأخيرة الناجح بها

الملاحظة ٣: طالب التعليم بالمجان، عند عدم اكتساب درجة القبول في إى درس أو عند حذف الدرس بشكل غير

موجب، يجب عليه عند اختيار ذلك الدرس أو استبداله بالآخر، أن يدفع الرسوم المختصة بذلك الدرس وفقاً للمبلغ

المعين من قبل لجنة امناء المؤسسة

المادة ١٢: تقييم التطور الدراسي للطالب في كل درس، يتم من جانب مدرس لذلك الدرس وعلى أساس الحضور

و انشاط في الصف، واداء الواجبات ونتائج الاختبار الكتبى المقطعي و النهائي للدروس النظرية و الدروس النظرية –

العلمية في كل فصل و بناء على الاعداد من الصفر الى العشرين

المادة ١٣: عند عدم حضور الطالب في الصف خلال الفصل الدراسي لأكثر من ثلاثة مرات أو عند

عدم حضوره في الإختيار النهائي لذلك الفصل، لا يكون لعدم حضوره مبرراً و يحذف الدرس. في هذه الحالة، ليس

الزاميا على الطالب أخذ ستة وحدات دراسية خلال الفصل الواحد لكن الفصل المذكور سوف يكون جزءاً من الفترة

المجازة لمرحلة التعليمية للطالب.

المادة ١٤: للدخول إلى التقييم الجامع، الكتساب درجة ١٦ لمعدل الكل من جميع الوحدات التعليمية يكون الزاميا في

هذه المرحلة

المادة ١٥: الدرجة المقبولة في التقييم على الحد الأقل ١٦؛ وفي غير هذا الحالة، الطالب يستطيع أن يسجل في التقييم

مرة أخرى و ينجح بها و إلاً سوف يرفع ملفه لإتخاذ الرأي في التسجيل للتقييم الجامع إلى لجنة القضايا الخاصة

الملاحظة: كيفية تطبيق الاختيار التقييمي الجامع يكون تقييماً للكفاءة التعليمية و البحثية للطالب، يتم الاختبار وفقاً

لبيان المقرر من قبل المؤسسة

القسم الرابع: القوانين و المقررات البحثية

المادة ١٦: النجاح في الاختبار التقييمي الجامع و الموافقة على المشروع المقدم للأطروحة في القسم التعليمي هو الشرط اللازم لبدء النشاطات البحثية في مرحلة الدكتوراه

المادة ١٧: يمسح للطالب في مرحلة الدكتوراه، أن يختار علاوة على الاستاذ المشرف، استاذًا مشرفاً ثانياً. الاستاذ المشرف الاول يتم تعيينه بناء على طلب الطالب، من بين اعضاء اللجنة العلمية للمؤسسة و بمرتبة استاذ مساعد و تاييدا من جانب القسم التعليمي

الملاحظة ١: يجب ان يكون الاستاذ المشرف بمرتبة استاذ مساعد ثلاث سنوات خبرة في التدريس على الاقل في مراحل الدراسات العليا و اشراف على طالبين في الماجستير

الملاحظة ٢: شروط و كيفية اختيار الاستاذ المشرف الثاني (داخل او خارج المؤسسة) سيكون وفقاً لبيان المقرر من قبل المؤسسة

الملاحظة ٣: اختيار الاستاذ/ الاستاذة المساعد، سيكون وفقاً لاقتراح الاستاذ المشرف و تاييداً من القسم التعليمي و يكون عضواً في اللجنة التعليمية أو اخصائى محترف في الفرع الذى يدرس فيه الطالب

المادة ١٨: يحق للطالب لأجل كتابة الأطروحة و في المدة الزمنية في كتابها أن يسافر إلى إحدى المؤسسات في الداخل أو خارج ايران تحت عنوان تسمية «الفرصة الدراسية» وفقاً لبيان المقرر من قبل الوزارة في الفترة الزمنية للدراسة في هذه المرحلة

المادة ١٩: يستطيع الطالب أن يناقش عن أطروحته أمام الجنة التحكيم بعد كتابة الأطروحة و استخراج المقالة العلمية -البحثية من الأروحة و بعد تأييد الاستاذ المشرف

الملاحظة: لجنة التحكيم تشتمل على ثلاثة اعضاء من لجنة العلمية (اضافة الى الاستاذ المشرف و المساعد) و بمرتبة استاذ مساعد على الاقل و احد اعضاؤه من داخل اقسام التعليمي و باقى الاعضاء من خارج القسم التعليمي يتم اختيارهم. احد الاستاذة من خارج القسم التعليمي يمكن اختياره من الاخصائيين المحترفين

المادة ٢٠: لا تؤثر درجة الأروحة على معدل الكل و التقييم يكون على هذا الشكل:

الف: المرفوض (درجة أقل من ١٦)

ب: المقبول بدرجة جيد (١٦ الى ١٧/٩٩) جيداً جداً (١٨ الى ١٨/٩٩) ممتاز (١٩ الى ٢٠)

الملاحظة ١: عند عدم قبول الأطروحة، بتأييد من جانب لجنة التحكيم، يسمحوا بفصل آخر للطالب حتى يتناقش عن أطروحته.

الملاحظة ٢: الطالب الذي لا يستطيعأخذ الدرجة المطلوبة في النقاش عن أطروحته، سوف يعطى له شهادة مضى الوحدات الدراسية فقط

المادة ٢١: يعتبر تاريخ التخرج هو تاريخ اليوم الذي ناقش الطالب عن أطروحته واكتسب درجة القبول من الأطروحة
القسم الخامس: المقررات والقوانين الإشراف على تنفيذ القرار

المادة ٢٢: لما يقوم الطالب حين كتابة الأطروحة بإحتيال العلمي (السرقة العلمية، تزوير، غش، نسخ وغيرها) وعند اثابتها للمؤسسة، سوف يعامل وفقاً للقوانين والبيانات والدستور المقرر من قبل المؤسسة

الملاحظة: عند التحقيق واثبات الاحتياط العلمي بعد انتهاء الأطروحة من قبل المؤسسة سوف يؤدي إلى ابطال الشهادة

المادة ٢٣: القوانين الراجعة إلى الدراسة والموافقة على الاقتراح المقدم لأجل كتابة الأطروحة في مرحلة الدكتوراه، حذف جميع دروس الفصل الواحد الدراسي، حضور أو عدم حضور الطالب، الإجازريال الدراسية، الانصراف عن الدراسة، الجدول الزمني التعليمي، كيفية التسجيل واعلام الدرجة، اتخاذ الرأي في الموارد الشاذة والامور الادارية الأخرى لهذا القرار يكون بناء على البيان التنفيذي الموافقة عليها من قبل المؤسسة والاصول المكتوبة في هذا القرار

المادة ٢٤: على علاق المؤسسة، الاجابة على الاسئلة القانونية والإشراف على حسن التنفيذ لهذا القرار

المادة ٢٥: الإشراف على حسن تنفيذ وتطبيق مفاد هذا القرار يكون على عاتق المساعد العلمي للوزير

المادة ٢٦: هذا القرار يشتمل على مقدمة واحدة، بـ ٢٦ مادة و ١٥ ملاحظة في اجتماع رقم ٨٧١ في تاريخ ٢٤/١١/١٣٩٤ تم الموافقة عليه من قبل المجلس الأعلى للتخطيط العلمي و يجب تطبيقه و تنفيذه على طلب سنة ١٣٩٥-١٣٩٦ و ما بعدها.

الدكتور محمد فرهادي

وزير التعليم العالي و التقنية و البحث

"باسمه تعالى"

"البيان التنفيذي والإشرافي لمقطع الدكتوراه المتمركز على البحث"

تم كتابة هذا البيان بقصد تربية باحثين خبراء والاستفادة من قدرة الطالب الدكتوراه في البحث عما يتطلبه البلاد، بناء على قرار مقطع الدكتوراه (Ph.D.) الموافق عليه في اجتماع ٧٧٥ في تاريخ ٨٩/٨/٨ في مجلس التوسيع والتخطيط التابع لوزارة التعليم العالي.

المادة ١: التعريف والاختصارات:

١. الوزارة: هي وزارة العلوم والابحاث والتكنولوجيا (وزارة التعليم العالي)
٢. المجلس: هو المجلس التوسيع الاعلى
٣. المعاونية: المعاونية للباحثات والتكنولوجيا لوزارة العلوم والابحاث والتكنولوجيا
٤. مكتب التوسيع: مكتب التوسيع للتعليم العالي
٥. مقطع الدكتوراه المتمركز على البحث: مقطع الدكتوراه الاختصاصية متمركزة على البحث وتشتمل على أخذ وحدات دراسية وعرض الأطروحة.
٦. الجامعه: كل من الجامعات والمؤسسات التعليمية العليا حكومية أو غيرها التي تمتلك موافقة قطعية من مجلس التوسيع التعليمي العالي.
٧. المؤسسة: كل من المؤسسات البحثية الحكومية التي تملك موافقة قطعية من مجلس التوسيع التعليمي العالي.
٨. المجموعة: هي أصغر وحدة تنظيمية في هيكل الجامعه أو المؤسسة المسئولة عن التدريب والبحث في فرع علمي واحد.
٩. صاحب العمل: هو الشخص الاعتباري (حكومي أو غيره) الذي خلال العقد، يتعهد بمشروع بحثي للجامعه المؤسسه ويلتزم بتوفير جميع التكاليف للعمل والاشراف على تنفيذ موضوع العقد.
١٠. مشروع البحثي المتمركز على الطلب: مشروع البحثي الذي لديه أصحاب عمل معينين وفقاً للعقد وتكلف الجامعه بتنفيذها وبتكاليفها كلها اضافة الى كلفات الاشراف عليها سوف يتم تمويلها بوسطة أصحاب العمل ويتم تسليم نتيجة العمل.

١١. اللجنة التوجيهية: هي لجنة تتشكل من مدير المجموعة، نائب رئيس الجامعة/المؤسسة أو ممثله و ممثل صاحب العمل و يتم تشكيلها مع الاستاذ المشرف والذى يتعهد مسؤولية الاشراف على تنفيذ المشروع و مطابقة الأطروحة مع المشروع البحثي.

١٢. لجنة التحكيم: المقصود اللجنة التي تحمل مسؤولية التقييم النهائي لرسالة الطالب في مقطع الدكتوراه؛ و تكوين لجنة التحكيم هي عبارة عن: الاستاذ أو الاستاذة المشرف أو المساعد، ثلاثة اعضاء من اللجنة العلمية في الفرع بمقام على حد الادنى استاذ مساعد اختياراً من قبل مجلس الدراسات العليا أو مجلس البحث التربويه لجامعة/ المؤسسة التي يجب أن يكون احدهم مجرياً واستاذًا مشاركاً و من الجامعات او المؤسسات خارج الجامعة او المؤسسة.

المادة ٢: مقررات عقد المشروع المتمركز على الطلب

المشروع المتمركز على الطالب يجب أن يكون لديه هذه المؤهلات:

١. يجب أن يكون صاحب عمل خارج الجامعة أو المؤسسة.
٢. يجب على المشروع المقدم قضى المراحل التقييمية الاختصاصية (مثل: التحكيم، تأييد مجلس البحث للجامعة/ المؤسسة و صاحب العمل).
٣. يجب أن يكون المشروع من حيث العلمي، كأطروحة مقطع الدكتوراه المؤيدة من قبل الجامعة/ أو المؤسسة.
٤. يجب أن تكون الخدمات و التكاليف لتنفيذ المشروع العلمي واضحة و يؤمن بواسطه صاحب العمل على شكل عقد (وفقاً لنموذج الذي تؤيده المعاونية) بين الجامعة/ المؤسسة و يتم توقيعه بواسطه صاحب العمل و يتبادل بينهم هذا العقد.
٥. يجب أن تكون المدة الزمنية للعقد متناسبة مع المدة الزمنية لدراسة الطالب.
٦. يجب أن تذكر التكلفة في العقد و تكون متناسبة مع تكاليف الرسالة.
٧. يتم تمويل المشروع خلال قوانين الجامعة أو المؤسسة.
٨. تكون مسؤولية تنفيذ المشروع على الاستاذ المشرف و يجب على الاستاذ أن يقدم تقريراً من تطور الطالب كل ستة اشهر للجامعة أو المؤسسة المتبوعة بتوقيع الاستاذ المشرف.

الملاحظة ١: المشاريع الكبيرة و الوطنية الموافق عليه من قبل المجلس العالى للعلوم و البحث و التكنولوجيا لذا خلال المشروع المتمركز على الطالب هذا المشروع يكون محوراً لقبول الطلاب.

الملاحظة ٢: تلتزم الجامعة/المؤسسة بأن تدفع للطالب وفقاً للقوانين وعند عدم وجود علاقة عمل، المنحة وغيرها، مبلغاً يعادل ٥٠٪ راتب مدرب الدروس الأساسية من اعتبارات (تكاليف) المشروع.

المادة ٣: شروط أخذ المجوز لتشكيل جلسات المقطع الدكتوراه المتمركز على البحث.

١. يكون مشمولاً على التعريف من الجامعة أو المؤسسة في المادة ١ بند ٦ في هذا القرار.
٢. يكون من المشروع البحثي المتمركز على الطالب.
٣. يكون لديه برنامج جامع لخمسة سنوات الموافقة عليها لجنة الامانة.
٤. يكون لديه نظام اساسي معتمد من المجلس (للمؤسسة).
٥. يكون لديه موافقة قطعية من المجلس (للمؤسسة).
٦. يكون لديه شهادة لمقطع الدكتوراه على أساس تعليمي – بحثي (للجامعة).
٧. الجامعة التي ترغب بهذا المجوز أن يكون لديها في هيكلها ثلاثة أقسام تعليمية و للمؤسسة الطالبة يجب أن يكون ثلاثة مجموعات بحثية على الحد الأدنى ولديهم الموافقة القطعية.
٨. يجب على الجامعة أو المؤسسة أن يوجد لديها في كل فرع مطلوب على الحد الأدنى ثلاثة أعضاء من اللجنة العلمية بشكل مداوم و لخمسة سنوات خلفية عمل واحد منهم استاذ مشارك و الاثنين الآخرين اساتذة مساعدين.
٩. يجل على الجامعة/المؤسسة أن يكون لديها امكانيات، وأجهزة و مختبرات مطلوبة في الفروع المختلفة.
١٠. الجامعة/المؤسسة يجب أن يكون لديها في الفرع المطلوب على الحد الأدنى ٥ مشاريع بحثية قد انتهت و اثنين منها متمركز على الطلب وكل منها يكون لديها إنجازات منها: المقال العلمي البحثي الذي تم نسخه أو ابداع أو اكتشاف مؤيد علمياً من المراجع ذات الصلة.

الملاحظة ١: على مؤسسات البحثية التابعة للجامعات، أن تقدم طلباً لقبول الطلاب مقطع الدكتوراه المتمركز على البحث خلال الجامعة التابعة فقط.

الملاحظة ٢: عقد دورات الدكتوراه المتمركز على البحث يجب أن يكون على النظام الأساسي للمؤسسة وقد تم تاييدها من قبل المجلس.

المادة ٤: شروط تعيين مقدار رحابة (اتساع) دورات المتمركزة على البحث

يجب على الجامعة/المؤسسة أن تقدم لأخذ رحابة لكل فرع دراسي في كل سنة

١- الجامعة/ المؤسسة يجب أن يكون لديها إجازة رسمية من المجلس لعقد الدورات في المقطع و الفرع المذكور وفقاً لمادة ٤.

٢- الجامعة/ المؤسسة يجب أن يكون لديها في كل فرع مطلوب على الحد الأدنى ثلاثة أعضاء من اللجنة العلمية بشكل مداوم و لخمسة سنوات خلفية عمل واحدتهم استاذ مشارك و الاثنين الآخرين اساتذة مساعدين و يكون لديها امكانيات و اجهزة لفرع المطلوب من قبل الطلاب.

٣- الجامعة/ المؤسسة يجب أن يكون لديها لك فرع مشور ع بحثي متخصص على الطلب و عقده يكون وفقاً لمادة ٣.

٤- عند طلب الجامعة أو المؤسسة لأجل أخذ عدد مقاطع دورات المترکز على البحث، يجب توقيع العقد أو القرار و مبادلته بشكل رسمي.

الملاحظة ١: الجامعات بإمكانها أن تجذب معاذل كل خمسة طلاب مقطع الدكتوراه التعليمي - البحثي في كل فرع، مع رعاية مفad هذا البيان، جذب طالب واحد من مقطع الدكتوراه بشكل متخصص على البحث، به شرط أن يكون لدى الجامعة استاذًا مشرفاً على المشروع البحثي المتخصص على الطلب.

الملاحظة ٢: عدد قبول الطلاب في كل فرع للمؤسسات على أساس عدد العقود، والزمان، وتكلفة العقود و عدد أعضاءلجنة العلمية المختصة الدائمة و الامكانيات و الاجهزه في المختبرات و الورشات.

المادة ٥: عمليات (مراحل) البحث القائمة على الدورات البحث

١-٥ عملية اصدرا الاجازة لعقد الدوره من قبل المجلس

١. عرض الطلب من المؤسسة مع ذكر اسم الفرع مع رعاية المادة ٤ و ارسال المستندات و الوثائق خلال نظام الآلى للتطوير التعليم العالى الى مكتب التوسيع.

٢. تقديم الموافقة القطعية للتأسيس.

٣. تقديم نظام الاساسى المقرر من قبل المجلس.

٤. تقديم فهرس من الامكانيات و الاجهزه للورشات و المختبرات المطلوبة.

٥. بعد الانتهاء من دراسة الموضوع، سوف يقرر المجلس موافقته أو عدم موافقته.

٥-٢ عمليات انشاء الرحابة لرمز الفرع في المعاونية

الف: على المؤسسة أن تقدم طلبتها مع ذكر اسم الفرع والاختصاص، اسم المشروع البحثي المترافق على الطلب، اسم صاحب العمل، وعقد الموافق عليه مع صاحب العمل في الموضوع المقدم، عدد الطلاب المطلوبين في كل مشروع، مواصفات عضو اللجنة العلمية مدير تنفيذي (المشرف) للمشروع (استاذ المشرف) وكذلك اجازة عقد دورات الدكتوراه من المجلس لالمعاونة بهذا الشكل:

- ١- طلب خطى مبنيًّا على عدد الطلاب في الفرع المذكور بتوقيع من الرئيس/النائب الباحث للمؤسسة.
- ٢- ملأ الاستمارات الذات صلة التي قد وضعت في الموقع الإلكتروني للوزارة بتوقيع من الرئيس النائب الباحث للمؤسسة.
- ٣- تقديم نسخة من عقود المرتبطة بموضوع قبول الطالب الدكتوراه.

ب: طلب المؤسسة سوف يدرس في المعاونة و عند التأييد سوف يتم اعلامها لمكتب التوسيع. مراحل تنفيذ دائرة المعاونة لأجل تعيين رحابة قبول الطالب في كل فرع على هذا الشكل:

- ١- دراسة و تأييد العقود المرسلة
- ٢- تأييد و ارجاع عدد الرحابة المقررة لكل فرع إلى مكتب التوسيع.

الملاحظة ١: الرحابات المعلنة لأجل اقامة دورات مقطع القائم على البحث، على شكل القبول امرة واحدة و تعيين الرحابة الحديثة في كل سنة دراسية ترجع إلىأخذ اجازة من المعاونة.

ج: مكتب التوسيع يدرس ارحابة المعلنة من قبل المعاونة و يعلنها لمنظمة التعليم والتقييم لكل البلد و المعاونة.

المادة ٦: مؤهلات الاستاذ المشرف

الاستاذ المشرف الذي يتم اختياره من قبل الجامعة أو المؤسسة يجب أن يكون على حد الادنى استاذ مساعد و لديه المؤهلات التالية:

- ١- على الحد الادنى يكون سابقا استاذًا مشرفاً لطالبي في الماجستير وقد تم تخریجهم بنجاح
- ٢- انتهى من مشروعين (كالمشرف التنفيذي) احدهم على الأقل قائم على الطلب (واحد المشاريع من الممكن يكون في حالة التنفيذ).
- ٣- الاستاذ الدليل لمشروع الدكتوراه القائم على البحث يجب أن يكون لديه مشروع بحثي قائم على الطلب وفقاً لمصاديق المادة ٣ (الطالب لا يتعهد بمسؤولية تجاه اعداد و الموافقة على المشروع القائم على الطلب).

الملاحظة ١: عند الحاجة بإمكان استاذين مشرفين لإرشاد الطالب في الأطروحة (وفقاً لملاحظة ٤ من المادة ٣ القرار للدكتوراه).

الملاحظة ٢: عند الحاجة، اقتراحاً من جانب استاذ المشرف و تاييدها من مجلس البحث والتكنولوجيا / المؤسسة بإمكانهم أن يعينوا استاداً أو استاذين مشرفين لإرشاد الطالب.

المادة ٧: التقييم والاشراف

٧-١- يتم قبول الطالب في مقطع الدكتوراه القائم على البحث من خلال اختبارات الوطنية الشبه مركزية لمنظمة التقييم والتعليم البلدي.

٧-٢- يجب على طالب أن يقضى ٣ إلى ٨ وحدات تعليمية مرتبطة مع موضوع الأطروحة بتميز الاستاذ المشرف و تاييدها من القسم التعليمي. الوحدات الدراسية يجب أن تكون على أساس برنامج دراسي المعروفة لكل فرع وفي جهة تطوير مبادئ نظرية الأطروحة.

٧-٣- طالب الدكتوراه يجب أن يأخذ الموافقة على مشروعه البحثي من بداية الفصل الدراسي الأول حتى نهايته بتنسيق مع الاستاذ المشرف و بعد تأييد لجنة التحكيم (دون أعضاء من الخارج) في مجلس الدراسات العليا للجامعة أو المجلس البحثي للجامعة / المؤسسة.

٧-٤- بإمكان صاحب العمل إن يقدم أحداً باسم الاستاذ المساعد (المؤهل و مؤيد من قبل الجامعة) و يكون من ضمن لجنة التحكيم.

٧-٥- الجامعة / المؤسسة عليها أن تعمل اجتماع لجنة توجيهية في نهاية كل فصلين.

٧-٦- في مقطع الدكتوراه القائم على البحث التقييم يكون على شكل مصادقة قدرات البحثية، على أساس شكل التطوير لنشاطات البحثية. كمية تطور نشاطات البحثية لدى الطالب سوف يقدمه الاستاذ المشرف بتقرير لجنة التوجيهية و عند التأييد، يستطيع الطالب متابعة نشاطاته البحثية.

٧-٧- عندما في أي مرحلة شوهد عدم التزام صاحب العمل وأدى إلى اختلال و عدم تطوير العمل، على الاستاذ المشرف أن يصلح مشكلة الطالب خلال ثلاثة أشهر.

٧-٨- على الطالب بعد تأييد الاستاذ المشرف بشرط وجود كفاءة للإيجازات العلمية من خلال الأطروحة (طبع على الأقل مقالتين في المجلات العلمية ذات الاعتبار) أن يقدم تقرير عمل أطروحته أمام لجنة التحكيم و يناقش دون حضور شخص خارج من الجامعة و عند القبول يستطيع أن يناقش عن الأطروحة.

الملاحظة ١: في الظروف الخاصة، انجازات تنفيذ المشروع البحثي يشتمل على المعرفة التقنية المونفة، والابداع، والاكتشاف، والابتكار، والاثر البديع الادبي أو الفنى، والكتب المؤلفة و المصنفة (بتأييد و تقييم من المراجع ذى الصلة العلمية) بعد تأييد لجنة التحكيم سوف يوضع مكان المقالة.

٧-٩- على عاتق الاستاذ المشرف الاجابة على كفاءة الطالب امام صاحب العمل.

٧-١٠- كيفية تشكيل و شرح الوظائف للجنة التحكيم، كيفية الدفاع و تصديق كفاءة الانجازات العلمية من الأطروحة، تابعة للدستور الذى قررته الجامعة / المؤسسة.

٧-١١- يتم اختيار لجنة التحكيم الذين علهم التقييم النهائي لأطروحة الطالب بواسطه الجامعة/ المؤسسة وفقا للمقررات.

٧-١٢- تقييم الرسالة يتم على اساس كيفية البحث العلمي، مقدار الابتكار، كيفية الدفاع عن نتائج البحث و كيفية كتابة الأطروحة و التسليجة سوف تعين على هذا النحو:

الف: قبول (جيد، جيدا جدا، عظيم)

ب: غيرقابل للقبول

الملاحظة ٢: عندما تعين الرسالة بدرجة غير قابل للقبول، بناء على نظر اللجنة التحكيم، يستطيع الطالب خلال ستة اشهر و لا اكثر من هذه المدة الزمنية، يصلح الاصلاحات الالزامه و يدافع عنها لمرة واحدة فقط.

٧-١٣- الجامعة/ المؤسسة عليها أن تتقدم لتسجيل المشروع الابتدائي والأطروحة فى نظام الآلى لمركز البحوث والتكنولوجيا والاطلاعات ايران (IRANDOC).

٧-١٤- الجامعة/ المؤسسة يجب عليها فى نهاية كل سنة تقديم تقريرا عن العدد و وضع تأييد الأطروحة الابتدائية و وضع التطور كل سنة للطلاب القائم على البحث بموافقة صاحب العمل للمعاونة.

المادة ٨: تفسير مفاد هذا البيان على عاتق المعاونية و الموارد التي لم تذكر هي تابعة للقرار مقطع الكدوتورة و القوانين الاخرى للوزارة.

هذا القرار يشتمل على مقدمة واحدة و ٨ مادات و ١١ ملاحظة في اجتماع ٩٣/٩/٢ في لجنة البحوث و التكنولوجيا لمجلس التوسيع التعليم العالى و قد تمّت الموافقة عليه و يجب تنفيذ للطالب سنة ٩٤،٩٥ و بعدها.

وحيد احمدى

مساعد وزير التعليم العالى للشئون البحثية

"باسمه تعالى"

"الائحة الإجراء التنفيذي لدورات الدكتوراه المتخصصة (ph.d) لجامعة شهید تشرمان اهواز (طلاب الدكتوراه دفعه ١٣٩٧-١٣٩٨ وما بعد ذلك - المراجعة عام ١٣٩٩)"

المقدمة

بهدف تحديد معايير التنفيذ الخاص بدورات الدكتوراه المتخصصة (PH.D) لجامعة شهید تشرمان اهواز، تم التحضير والقرار لهذه اللائحة من قبل مجلس التعليم والدراسات العليا للجامعة بالنظر إلى «اللائحة المتكاملة (المتحدة) لدورات البكالوريوس، الماجستير والدكتوراه المتخصصة» الموافق عليها في اجتماع رقم ٨٨٩ في ٢٠ / ١٠ / ١٣٩٦ للمجلس الأعلى للتخطيط التعليمي من وزارة العلوم والبحوث والتكنولوجيا. تمت الموافقة على مراجعة هذه اللائحة في ٢٨ مادة و ٥٣ ملاحظة في الدورة التاسعة لمجلس التعليم والدراسات العليا بجامعة شهید تشرمان اهواز في تاريخ ١٣٩٩ / ١٠ / ٠٦، وستكون سارية التنفيذ لطلاب الدكتوراه المتخصصة لعام الدارسي ١٣٩٧-١٣٩٨ وما بعده (في حالات الاستثناء لطلاب عام ١٣٩٩-١٤٠٠ فقط وما بعده). لا يجوز للأقسام العلمية أن تكون لديهم قرارات أو تنفيذ اللوائح أو إجراءات داخلية لا تتوافق مع هذه اللائحة.

أ: القواعد العامة للدورة

المادة ١. الدراسة في دوره الدكتوراه المتخصصة (PH.D) تكون بداوم كامل ويلزم الطالب المقبولين بأن يتواجدوا بنشاط في الجامعة وفقاً للبرامج التعليمية والبحثية التي يقدمها القسم التعليمي. كذلك يحظر أيضاً الدراسة المتزامنة للطلاب في الدورات والمؤسسات التعليمية والبحثية الأخرى.

الملاحظة. يجب على الطالب الذين تربطهم علاقة عمل (رسمية أو تعاقدية) مع مؤسسات حكومية أو غير حكومية تقديم اتفاق رسمي للجامعة لأجل فترة دراستهم، من المكان الذي يعملون فيه وإلا سيكون بإمكان الجامعة أن تمنع الطالب من التعليم.

المادة ٢. يجب على الطلاب الذين تم اختيارهم وترشيحهم من قبل منظمة التقييم بطريقة شبه مركبة تقديم شهادة إجادة اللغة الإنجليزية في وقت التسجيل. والحد الأدنى من الدرجات المقبولة في MSRT50,MHLE50, TOFEL460, IELTS5/5, IBT.TOFEL60,TOLIMO460 الأخرى يكون بدرجة (٥٠).

الملاحظة. الطلاب الذين لم يقدموا شهادة اللغة خلال فترة التسجيل، سيكون لديهم فرصة للحصول على الدرجة المجازة للغة حتى نهاية الفصل الدراسي الأول. وإلا يطلب من الطالب المشاركة في الدورات التحضيرية لمركز اللغات بالجامعة للمشاركة في اختبار اللغة العام لجامعة شهيد ت Sherman اهواز.

المادة ٣. إن المجموعات المنفذة بإمكانها أن تقبل الطلاب بطريقتين هما التعليمي_البحثي والقائم على البحث. يمكن للأقسام عند حصول الإذن اللازم من مجلس التنمية التابع لوزارة العلوم والبحوث والتكنولوجيا لكل من ٥ طلاب دكتوراه تعليمي_بحثي قبول طالب واحد يدرس على طريقه قائمه على البحث.

المادة ٤. المدة المسموحة بها للدراسة في نهج الدكتوراه التعليمية_البحثية والقائمة على البحث، هي ستة فصول كحد أدنى وثمانية فصول دراسية كحد أقصى.

الملاحظة ١. إذا لم يتخرج الطالب بالمنهج التعليمي_البحثي والقائم على البحث خلال الفترة المحددة، يحق للجامعة إضافة فصلين دراسيين كحد أقصى إلى سنوات الدراسية للطالب. يتم تمديد الفصلين التاسع والعشر بناء على طلب الطالب وموافقة الأستاذ المشرف ورئيس القسم، ونائب مدير التعليم والدراسات العليا بالكلية وإدارة الدراسات العليا بالجامعة. بالنسبة للطلاب المؤهلين للحصول على التعليم المجاني، فإن تمديد الفصل التاسع مجاني ويُخضع تمديد الفصل العاشر لدفع رسوم حسب التعريف المقررة من مجلس أمناء الجامعة.

الملاحظة ٢. وفقاً للمادة ١٤ من اللائحة الشاملة لإدارة الجامعات والمؤسسات التعليم العليا، البحث والتكنولوجيا، إن أعضاء مجلس الدراسات العليا بالكلية يتكون بالتشكيل التالي:

- (١) عميد الكلية (رئيس المجلس)
- (٢) نائب مدير الجامعة للتعليم والدراسات العليا (نائب العميد)

- ٣) نائب مدير الأبحاث والعلاقات مع مجتمع الكلية
- ٤) ممثلو المجموعات التعليمية الذين هم منفذوا للدورات التخصصية. يجب على ممثل القسم أن يكون استاذًا مشاركاً على الأقل وأن يكون لديه طالب دكتوراه واحد على الأقل وشارك في تخرجه. في المجموعات التعليمية التي ليس لديها عضو هيئه علميه بالشروط المذكورة أعلاه، سيشارك مدير القسم كممثل للقسم.
- ٥) أحد اعضاء الهيئة العلمية بدرجة استاذ (على الأقل استاذ مشاركاً) بموافقة وكتاب من رئيس المؤسسة.
- الملاحظة ٣.** إذا لم يستطع الطالب التخرج خلال نهاية الفصل الدراسي العاشر، يجب إحالة ملف الطالب بطلب مكتوب من قبل الطالب وموافقة من استاذ المشرف والقسم ومجلس الدراسات العليا للكليه، على حد الأقصى ١٥ يوماً بعد نهاية الفصل العاشر، لإدارة الدراسات العليا للجامعة بهدف إتخاذ القرار ورفعها في لجنة الحالات الخاصة. وفي حالة الموافقة عليها سيضاف فصل آخر إلى السنوات الدراسية للطالب وسيتم فرض الرسوم على الطالب وفقاً للتعريف الموقفي عليه من قبل مجلس أمناء الجامعة. إذا لم يرسل طلب الطالب إلى إدارة الدراسات العليا للجامعة، سيطرد الطالب في نهاية الفصل العاشر بسبب نهاية العام الدراسي.
- المادة ٥.** يجب على الطالب أن يختار مشرفه من أعضاء الهيئة العلمية لجامعة شهيد ت Sherman اهواز حتى نهاية الفصل الأول. يتم تحديد الأستاذ المشرف بمرتبة المساعد (معلومات إضافية لمادة ١٧) بطلب من الطالب وموافقة عضو الهيئة العلمية وموافقة القسم.
- المادة ٦.** لا يسمح لطالب الدكتوراه تغيير الفرع والانتقال.
- الملاحظة.** في الحالات الخاصة، يستطيع الطالب خلال فترة دراسته من خلال تقديم التبريرات وموافقة الأستاذ المشرف، مجلس القسم، مجلس الدراسات الكلية، أن يأخذ دوره واحدة كضيف في إحدى الجامعات الموقفي عليها من قبل إدارة الدراسات العليا.
- المادة ٧.** يمكن الإنسحاب في دوره الدكتوراه التخصصية بناءً على طلب الطالب. يستطيع الطالب حد الأقصى حتى شهر واحد من بعد طلب الانسحاب من الدراسة، يتبع الإجراءات على استعادته.
- الملاحظة.** يجب على الطالب المنسحب أن ينفذ جميع الالتزامات ذات الصلة وفقاً لقواعد وشروط الجامعة.

المادة ٨. في الحالات الخاصة، من الممكن حذف الفصل بطلب من الطالب، لحد الأقصى قبل بدء الاختبارات وبموافقة مجلس القسم ومجلس التعليم والدراسات العليا للجامعة.

الملاحظة. اذا كان للطلاب فى أحد مواد الفصل الدراسي ثلات غيابات غير مبررة من أصل ستة عشر محاضرة، هؤلاء لا يستطيعون استخدام هذه المادة، وتحذف لهم.

المادة ٩. الطالب في المنهجين التعليمي_البحثي والقائم على البحث يستطيع على الحد الأقصى أن يستخدم فصل من الإجازة الدراسية بإحتساب السنوات. وفي هذه الحالة يجب على الطالب أن يقدم طلبه قبل بدء الفصل الدراسي لنائب مدير التعليم ومجلس الدراسات العليا والمتابعة حتى الموافقة النهائية.

الملاحظة. اذا الطالب لم يقم بإختيار الوحدات الدراسية حتى لفصل واحد، سوف يحرم من التعليم.

ب. معايير المرحلة التعليمية

المادة ١٠. التعليم في مجال الدكتوراه التخصصي يتم بناءاً على نظام واحد. إن مجموع وحدات الفترة الدراسية للدكتوراه هي ٣٦ وحدة التي في منهج التعليمي_البحثي ١٢ حتى ١٨ ووحدة دراسية و ١٨ حتى ٢٤ وحدة مرتبطة بالرسالة. وفي نهج القائم على البحث ايضاً ٦ وحدة من مجموع وحدات الدراسية مرتبطة بموضوع الرسالة (بتقييم الأستاذ المشرف وموافقة قسم التعليم) و ٣٠ وحدة مرتبطة بالرسالة.

الملاحظة ١. كل فصل دراسي يتكون من ١٨ أسبوعاً يشتمل على من ١٦ أسبوعاً للتعليم وأسبوعين تقييمية لنهائية الفصل.

الملاحظة ٢. يجب على الطالب أن يختار على الأقل ٦ وعلى حد الأقصى ١٠ وحدة دراسية.

الملاحظة ٣. يجب على المجموعات التعليمية أن تعرض ١٢ إلى ١٨ وحدة دراسية على حد الأقصى في فصلين دراسيين وفي الفصل الثالث تقييم الإختبار الجامع.

الملاحظة ٤. في المنهج القائم على البحث، من الممكن للطالب أن يأخذ وحدات دراسية في الفصل الثاني والثالث أيضاً، وعلى الطالب أن ينهى وحداته المفروضة من قبل التعليم قبل تقديم الإقتراح (البروبوزال).

تفسير: في الفصل الأخير من مراحل التعليم لم يكن من اللازمأخذ حد الأقل من الوحدات.

الملاحظة ٥. لا يسمح بحذف طارئ أو التوأجد في مادة واحدة في الدكتوراه.

المادة ١١. إذا كان المجال أو الفرع لدى الطالب في الماجستير يختلف عن مجال أو فرعه الدراسي في الدكتوراه، يجب على الطالب أن يدرس على الحد الأقصى ٦ وحدة تعويضية من مادات البكالوريوس أو الماجستير خلال الفصلين الأول للدراسة وفقاً لنظر وتقسيم قسم التعليم. لا يتم احتساب تقدير هذه المواد في متوسط درجة الطالب. إذا لم يستخدم الطالب فصول الماجستير أو البكالوريوس الحاليين وتم تكوين فصل منفصل للمواد التعويضية، يجب على الطالب أن يدفع رسوم هذه الدروس وفقاً لتعرفه الموافق عليها من قبل لجنة أمناء الجامعة حول الطلاب الذين يدفعون الرسوم الشهرية.

المادة ١٢. يتم اختيار الوحدات الدراسية وفقاً لرأي مجلس القسم ومجلس التعليمي_ البحثي للكليه وعلى أساس برنامج دراسي معتمد عليه في أي مجال.

المادة ١٣. الحد الأدنى من درجة النجاح في أي درس ١٤ من ٢٠ والمتوسط المقبول في دروس المرحلة التعليمية ١٦ من ٢٠.

ملاحظة ١. إذا يكون متوسط جميع الدروس في جميع المراحل التعليمية أقل من ١٦، يستطيع الطالب لأجل التعويض عن المتوسط، على حد الأقصى في فصل دراسي واحد وفقاً لرأي استاذ المشرف وموافقة مجلس القسم ومجلس الدراسات العليا للكليه، أن يأخذ درس واحد أو عدة دروس من دروس الدورة التي مضت لصلاح المعدل الإجمالي، وينجح بهم، وفي غير هذه الحالة سوف يحرم من الاستمرار في الدراسة. يجب على الطالب أن يدفع رسوم الدراسات التي يختارها لصلاح المعدل وفقاً لتعرفه الموافق عليها من قبل لجنة أمناء الجامعة حول الطلاب الذين يدفعون الرسوم الشهرية.

الملاحظة ٢. يتم حساب متوسط إجمالي درجات الطالب فقط بناءً على الدرجة الأخيرة الناجح بها؛ لذلك لم يتم احتساب درجة الراسب من الدرس الذي تم اجتيازه بنجاح في الفصل الدراسي التالي في المعدل الإجمالي.

الملاحظة ٣. الطالب الذى يكون مؤهلا للحصول على تعليم مجاني، إذا لم يحصل على درجة النجاح فى أى دوره أو تم حذفه بشكل غير مبرر، فيلزم بدفع الرسوم ذات الصلة بناءاً على التعريفة التى وافق عليها مجلس أمناء الجامعة لإعادة اختيار ذلك الدرس أو درس بديله.

الملاحظة ٤. إذا الطالب خلال الفصل الدراسي لم يتواجد في الصف أو في جلسة الإختبار لنهاية الفصل لأكثر من ثلاثة مرات، هذا الغياب سيعتبر غير مبرر ودرجة هذا الدرس ستكون صفراء. وإذا على حد الأقصى بعد شهر من نهاية الإختبارات لذلك الفصل، يبرر غياب الطالب، حسب تقدير مجلس الكلية التعليمي والبحثي، الدرس الذي مسجل بدرجة صفر، سيحذف من مجموع الدروس لذلك الفصل. في هذه الحالة، ليس من الضروري للطالب أن يلاحظ ما لا يقل عن ستة وحدات خلال الفصل الدراسي، ولكن الفصل المذكور يعتبر من الفترات المسموح بها من فترة دراسته.

المادة ١٤. الشروط الالزامية لعضو الهيئة العلمية الذى يقوم بالتدريس لأول مرة في فترة الدكتوراه التخصصية من الفصل الدراسي ١٤٠١-١٤٠٠ هـ كما يلى:

١. يكون على الأقل أستاذ مساعد؛
٢. يكون لديه خمس سنوات من الخبرة التدريسية بدرجة أستاذ مساعد في جامعة شهيد ت Sherman اهواز وفي هذه الفترة لديه ما لا يقل عن ثلاثة سنوات من الخبرة التدريسية في دورات الماجستير أو الدكتوراه.
- الملاحظة ١.** بالنسبة للأعضاء الهيئة العلمية الذين تم انتقالهم إلى جامعة شهيد T Sherman اهواز يكون مقبولاً إذا كانت لديهم خبرة تدريسية في الجامعات الشاملة في البلد، لكن يجب أن تكون لديهم خبرة تدريسية لمدة عام واحد على الأقل بدرجة أستاذ مساعد في دورات الماجستير أو الدكتوراه في جامعة شهيد T Sherman اهواز.

٣. مراعاة الإنضباط الأكاديمي والأخلاق التعليمي (كسب النصاب المطلوب للترقية إلى رتبة أستاذ مشارك لأوراق العمل ٢-٢ الف، ب، ج).

٤. يكون أستاذ مشرف لطالبي في مرحلة الماجستير الذين تم تخرجيهم؛
٥. في مجال تدريس الدرس المطلوب، يكون قد كتب ونشر على الأقل ثلاثة مقالات (مع عامل التأثير SCOPUS JCR مع عامل التأثير، مع عامل التأثير SJR)، باسم جامعة T Sherman اهواز في خمس سنوات الأخيرة. وتحديد نوعية هذه المقالات يتم بناءاً على رأى القسم التعليمي.

الملاحظة ٢. لأعضاء الهيئة العلمية المنتقلة إلى جامعة شهيد تشرمان أهواز، يكون من المقبول تقديم المقال كمؤلف مسؤول باسم الجامعة المبدأ.

الملاحظة ٣. في الحالات الخاصة، إذا كانت هناك حاجة ملحة للقسم، إذا كان التخصص وأطروحة عضو هيئة التدريس المعين حديثاً بحيث، وفقاً لتقدير القسم، يكون عضو هيئة التدريس مؤهلاً لتدريس دوره الدكتوراه (فيما يتعلق بالزام المادة ١٤؛ يكون من اللازم نشر مقالتين على الأقل في مجال تدريس المقرر المطلوب لأطروحة الفقرة ٥ ولكن لا يوجد شرط لتحقيق الفقرتين ٢ و ٤)، من السنة الثانية لبدء العمل بإمكانه التدريس في تلك الدورة بعد الحصول على ترخيص من مكتب التخطيط والتقييم التعليمي بالجامعة لفصل دراسي واحد. وفي كل من الفصول التالية حتى الحصول على شروط المادة ١٤ العامة، تدريس ذلك العضو الهيئة العلمية في ذلك الدرس، سيكون قابلاً للتمدييد، عند رضى قسم التعليم من منهج التدريس واقتراض النقاط الالزمة من تقييم الطلاب لذلك الدرس بموافقة مكتب التخطيط والتقييم العلمي للجامعة.

المادة ١٥. يجب على الأقسام التعليمية أن يحددوا موعد إختبار الشامل مرتين لكل دفعه للطلاب وعلى جميع الطلاب بعد نهاية الدورة التعليمية (الموافق عليها من قبل نائب رئيس التعليم ومجلس الدراسات العليا للكليه) والنجاح في اختبارات اللغة الإنجليزية الصالحة، من واجبهم المشاركة في الإختبار الأول الشامل. وعدم مشاركة الطالب في اختبار الشامل المحدد من قبل القسم لأى سبب_ باستثناء الإجازة الدراسية دون مراعاة السنوات وعدم الحصول على درجة المطلوبة للغة_ يكون بمنزلة الراسب؛ لذلك، إذا طلب لا يشارك في اختبار الأول الجامع أو لم يحصل على درجة النجاح، يستطيع أن يشارك للمرةأخيرة (في الفصل التالي). وعدم النجاح في المرة الثانية يؤدي إلى الحرمان من التعليم. يجب على نائب مدير التعليم ومجلس الدراسات العليا للكليه، بعد إجراء كل اختبار شامل، يقوموا بتسجيل النتيجة في نظام إدارة معلومات البحث الجامعي (RMS) وفي حالة عدم اكتساب الحد المطلوب في المرة الثانية، في الظروف الخاصة بطلب من الطالب، ملف الطالب لأجل القرار حول استطاعة الطالب في إعادة المشاركة في الإختبار الجامع، سوف يحال إلى لجنة الحالات الخاصة للجامعة.

النجاح في الإختبار الجامع هو الشرط اللازم لإصدار رخصة الدفاع عن اقتراح الأطروحة وهذا الإختبار سيتم خلال المراحل التالية:

١) قائمة الطلاب المطلوبين للمشاركة في الإختبار الشامل يجب أن يعرض بواسطة مدير القسم ليحدد التاريخ، والساعة ومكان إقامة الإختبارات الكتبية والشفوية في مجلس القسم التعليمية، وكذلك ثلاثة من

أساتذة الدورة (الأستاذ المشرف وشخصين آخرين) الذين يجب أن يكون أحدهم لديه درجة أستاذ مشارك، لأجل الإشراف على الإختبار في مرحلة الكتابة.

الملاحظة ١. بعد الموافقة على الموضوع في مجلس القسم، من الضروري أن يقوم مدير القسم بإبلاغ الطلاب المهتمين بتفاصيل موافقة القسم على الإمتحان الشامل.

الملاحظة ٢. الأسئلة الكتابية (الامتحان التحريري) يجب أن تكون مصممة من ثلاثة إلى أربعة دروس من الدروس التي اجتازها الطالب، بتقييم قسم التعليمية وتناسب مع قيمة تلك الدروس. يتم إرسال طلب إجراء اختبار كتبى شامل من قبل القسم إلى نائب مدير الجامعة لشؤون التعليم ومجلس الدراسات العليا بالكلية.

١) يتم طرح الموضوع في المجلس التعليمي للدراسات العليا بالكلية وفي حالة الموافقة، سيتم إرسال المستندات المطلوبة وفقاً لقائمة مراجعة الدراسات العليا ومع اقتراح شخص كمراقب قبل ثلاثة أسابيع على الأقل من الإمتحان التحريري إلى إدارة الدراسات العليا للجامعة للحصول على رخصة.

٢) طلب وثائق إختبار الجامع في الدراسات العليا للجامعة سيتم معالجته وفي حالة الموافقة، سوف تصدر رخصة الإختبار.

٣) سؤالات الإختبار التحريري سوف تجمع بواسطة مدير القسم من الممتحنين ويقام الإختبار بالمسؤولية التنفيذية لمدير القسم.

٤) الإختبار الشفوي الجامع سيقام بتنسيق من مدير القسم مع أستاذ أو أستاذة مشرفي، مثل الدراسات العليا وكذلك شخصين أو ثلاثة أشخاص من مدرسين الدورة (غير الممتحنين في مرحلة الكتابة). وإذا كان عدد المدربين غير كاف لامتحان الشفوي الشامل، فمن الممكن الاستعانة بالمختصين للمجال الذين شاركوا في الدورة أو الاستعانة بالممتحنين الذين شاركوا في الإختبار الشفوي للإختبار الكتابي.

٥) لأجل القبول في الإختبار الجامع، يجب على الطالب في مجموع دروس الإختبار التحريري (معامل ٦٥٪) والشفوي (معامل ٣٥٪) الذين يقام بفارق أسبوعين، يكسب على الأقل درجة ١٦ من ٢٠. والطالب الذي لا يستطيع أن يكسب على الأقل درجة ١٢ في أي مادة إمتحانية ويكون متوسط الإجمالي للدروس ١٤، لا يستطيع أن يشارك في الإختبار الشفوي وهذا يكون بمنزلة رفض الطالب في التقييم الجامع.

الملاحظة ٣. يجب اختيار ممثل الكلية المقترن للدراسات العليا من بين أعضاء هيئة التدريس بدرجة أستاذ مساعد وما فوق وخبرة خمس سنوات على الأقل في الجامعة ومن قسم غير قسم الطلاب التعليمي والأستاذ المشرف.

الملاحظة ٤. يجب على الأقسام التعليمية إبلاغ الطالب بعنوان الدروس التي تم اختيارها للإختبار قبل شهرين على الأقل من الإختبار الشامل.

الملاحظة ٥. إذا الطالب لا يستطيع أن ينجح في الإختبار الشامل حتى نهاية الفصل السادس، سيتم إرسال ملف الطالب إلى قسم الدراسات العليا بالجامعة من خلال نائب مدير الجامعة لشؤون التعليم ومجلس التعليم والبحث بالكلية لتقرير ما إذا كان سيتم استبعاده من مواصلة دراسته أم لا.

ج: معايير مرحلة البحث

المادة ١٦. من الضروري في المنهج القائم على البحث حتى نهاية الفصل الدراسي الثالث وفي المنهج التعليمي البحثى حتى نهاية الفصل الرابع، يجب أن تتم الموافقة على خطة الأطروحة المقترحة من قبل مجلس الدراسات العليا بالجامعة.

المادة ١٧. في المنهج التعليمي البحثى، الأستاذ المشرف الذى تكون الأطروحة على عاتقه للمرة الأولى يجب أن يكون لديه كل هذه الشروط التالية:

الف) يكون مشرفاً على الطالب في المدخل ١٣٩٨-١٣٩٩ وقبل هذا التاريخ؛

الأستاذ المشرف الأول يجب أن يكون لديه درجة أستاذ مشرف ويكون لديه ثلاثة سنوات خبرة في التدريس في دورات الدراسات العليا وكذلك يشرف على أطروحة طالبين في الماجستير في جامعة ت Sherman اهواز والذين تم تخرجهما. ولكل من الأساتذة من اللازم يكون لديه مقالتين (مع عامل التأثير ISI، مع عامل التأثير SCOPUS، مع عامل التأثير SJR)، باسم جامعة ت Sherman اهواز في ثلاثة سنوات الأخيرة. (في مجال التخصص) وألا يكون مؤهلاً للتقاعد إلا بعد مرور عام على الموافقة على العرض.

ب) الأشراف على طلاب مدخل ١٣٩٩-١٤٠٠ وبعدة؛

١. يكون اختصاص الأستاذ يطابق فرع الطالب واحتياطاته؛

٢. يكون لديه على الأقل درجة أستاذ مشرف؛

٣. يكون لديه خبرة ثلاثة سنوات تدريس في دورات الدراسات العليا؛

الملاحظة ١. بالنسبة لأعضاء الهيئة العلمية المنتقلة إلى جامعة شهيد ت Sherman اهواز، الخبرة التدريسية تكون مقبولة لديهم إذا كانت في الجامعات الشاملة في البلد، لكن يجب أن تكون لديهم خبرة تدريسية لمدة عام واحد على الأقل بدرجة الأستاذ المشرف في دورات الماجستير أو الدكتوراه العامة في جامعة شهيد ت Sherman اهواز.

٤. تم تخریج طالبین فی الماجستیر کاستاذ مشرف اول فی جامعة شهید تشرمان اهواز؛

٥. کل من الأساتذة المشرفين يجب أن يكون قد كتب ونشر على الأقل ثلاث مقالات (مع عامل التأثير ISC

مع عامل التأثير، SCOPUS JCR مع عامل التأثير SJR)، باسم جامعة تشرمان اهواز فی خمس سنوات ISI

الأخیرة. وتحديد نوعیة هذه المقالات يتم بناءاً على رأی القسم التعليمی.

الملاحظة ٢. لأعضاء الهيئة العلمية الذين تم نقلهم إلى جامعة تشرمان الاهواز، يكون مقبولاً عرض المقالة ككاتب

المسؤول باسم جامعة المبدأ؛

٦. لا يكون مؤهلاً للتقاعد إلا بعد مرور عام على الموافقة على العرض؛

الملاحظة ٣. للإشراف على رسالة الطالب في النهج القائم على البحث، إضافة إلى الشروط المذكورة للأساتذة

المشرفين (شروط وفقاً لمدخل الطلاب) يجب أن يكون أستاذ مشرف على أطروحة متتهيّة وأطروحة في حالة التنفيذ

البحثي. وهذا الشرط لا يُجب على الإشراف على أطروحتات الطلاب الدوليين بمنهج القائم على البحث.

الملاحظة ٤. الأستاذ المشرف بعد الحصول على الشروط المذكورة سابقاً، يجب عليه في أطروحته الأولى التي

يشرف عليها في الدكتوراه التخصصية، أن تكون مشتركة مع (أحد متخصصين الفرع أو المجال يفضل أن يكون

بدرجة على الأقل الأستاذ المشارك الذي لديه خبرة في الإشراف على رسالة الدكتوراه)، حتى يقبلها.

الملاحظة ٥. عند الحاجة، يستطيع الطالب بموافقة أستاذ المشرف الأول، القسم ومجلس الدراسات العليا للكليّة،

يتخذ إجراءات على اختيار أستاذ المشرف الثاني من المؤسسات التعليمية والبحثية الأخرى في البلد والمراكز الصالحة

الدولية. في الظروف الخاصة بمعايير لهذه اللائحة يستطيع أن يكون الأستاذ المشرف الثاني بشهادة دكتوراه

تخصصية، دون علاقة بالمؤسسات التعليمية والبحثية للبلد والمراكز الدولية.

الملاحظة ٦. عند الحاجة، بإقتراح من الأستاذ المشرف وموافقة من مجلس الدراسات العليا للكليّة بإمكاننا تعين

أستاذ أو استاذين مشرفين مساعدين بشهادة دكتوراه تخصصية لإرشاد الطالب. في الظروف الخاصة بمعايير هذه

اللائحة، بإمكاننا نختار من المتخصصين خبرة بدرجة أستاذ مشرف مساعد خارج من المؤسسة.

ملاحظة ٧. عند اختيار إساتذتين مشرفين مساعدين للأطروحة، سوف تقسم الوحدة والإمتياز بنسبة متساوية بينهم. في

الرسالة الواحدة، لا ينبغي أن يكون عدد الأساتذة المشرفين والمشرفين المساعدين أكثر من أربعة أشخاص.

ملاحظة ٨. يراعى عدم صلة قرابة من الدرجة الأولى للطالب مثل (الأب، الأم، الأخت، الأخ، الزوج، والولد) أن يكونوا مشرفين أو مشرفين مساعدين أو ناظرين للأطروحة.

المادة ١٨. يتم تقديم الإقتراح والنقاش عنه خلال الخطوات التنفيذية التالية:

١) يتم تقديم الإقتراح بإعلان عن إستعداد الطالب وموافقة الأستاذ/ الأستاذة المشرفين والمشرف المساعد لمجلس القسم؛

٢) بعد تقديم الإقتراح في اجتماع القسم، يتم تحديد تاريخ وزمان ومكان النقاش عن الأطروحة. كذلك تعين ثلاثة اشخاص متخصصين بهذا الفرع من شخصين على الأقل بدرجة أستاذ مساعد ولديه ثلاث سنوات خبرة في عمل التعليم والبحث في الجامعة وشخص بدرجة على الأقل أستاذ ليكون أحد الحكماء الموجودين. سوف يتم إعلان الإجراءات المتخذة لنائب مدير التعليم ومجلس الدراسات العليا للكلية. وشخص من الحكماء كذلك الذين يكون خارج من الجامعة بشهادة دكتوراه تخصصية ليكون من هيئة المناقشة؛

ملاحظة. يجب على القسم أن يحددوا تاريخ وزمان ومكان جلسة النقاش عن الأطروحة خلال أسبوعين من تقديم الرسالة أو الأطروحة للطالب؛

٣) يتم ارسال الأطروحة مع المستندات والوثائق المطلوبة بقوائم المراجعة للدراسات العليا للجامعة إلى النائب التعليمي والدراسات العليا للكلية لتحديد المشرف. كذلك نائب التعليم والدراسات العليا عليهم أن يرسلوا غضون أسبوع على الحد الأقصى بعد تسليمها بواسطة الطالب واتخاذ الإجراءات قسم التعليم حول تحديد تاريخ جلسة المناقشة الرسالة، وارسال الأطروحة للإدارة الدراسات العليا لكسب رخصة المناقشة.

ملاحظة. الممثل المقترح للدراسات العليا للكلية لجلسة مناقشة الرسالة، يجب أن يكون عضواً في الهيئة العلمية بدرجة أستاذ مساعد ولديه على الأقل خمسة سنوات تدريس في الجامعة ويكون من قسم تعليمي آخر غير القسم التعليمي للطالب والأستاذ المشرف.

٤) الطلب ومستندات مناقشة الأطروحة على الحد الأقصى خلال أسبوع بعد استلامها، في الدراسات العليا للجامعة يتم معالجتها وبعد قبولها تصدر الرخصة.

٥) يتم ارسال الأطروحة المقترحة للرسالة للحكام، ثم يتم جلسة المناقشة للطالب أمام الحكماء الثلاثة المتخين، استاذة المشرف والمساعد وممثل الدراسات العليا للجامعة. ويكون مسئولية التنفيذية لجلسة المناقشة على عاتق ممثل الدراسات العليا؛

٦) عند موافقة على الأقل شخصين من لجنة الحكماء على مجموعة الأطروحة المقترحة للرسالة، يتم ابلاغ الإصلاحات المطلوبة من قبل لجنة الحكماء إلى الطالب والمشرف؛

٧) وفي حالة تطبيق التصحيحات المقترحة من قبل لجنة الحكماء، سيتم الإعلان عن المسودة المقترحة للأطروحة إلى نائب رئيس الجامعة للتعليم ومجلس الدراسات العليا بالكلية من خلال القسم وعلى الحد الأقصى حتى أسبوعين بعد اجراء التصحيحات؛

٨) على حد الأقصى أسبوعين بعد استلام الأطروحة من مجلس القسم، يجب تقديم الأطروحة (دون حضور الطالب) في مجلس الدراسات العليا للكلية وبعد قبوله، سوف يتم ارسال محضر الاجتماع المجلس إلى إدارة الدراسات العليا للجامعة. إذا تمت مراعاة القواعد واللوائح والموافقة عليها من قبل إدارة الدراسات العليا بالجامعة، سيتم الإعتراف بخطبة أطروحة الطالب المقترحة وستكون قابلة للتطبيق.

الملاحظة. عند وجود اختلاف بين مجلس القسم ومجلس الدراسات العليا للكلية في الموافقة على الأطروحة؛ من الأستاذة المشرفين / الأستاذة المساعدين، الموضوع وشكلية الأطروحة المقترحة، سوف يناقش الموضوع في مجلس متشكلاً من نائب التعليم والدراسات العليا للكلية، ومدير القسم المرتبط ومدير الدراسات العليا في الجامعة ويؤخذ القرار النهائي على هذا الموضوع. تشكيلاً لهذا المجلس المذكور يكون منوطاً بطلب الاستئناف من قبل قسم التعليم المرتبط في إطار قرار وافق عليه مجلس القسم.

المادة ١٩. معايير التغيير في الأستاذة المشرفين أو المشرفين المساعدين بعد الموافقة على اقتراح الأطروحة كما يلى:
تغيير الأستاذة المشرفين:

١) حول استاذ المشرف الأول، يتم الإقتراح من قبل مدير القسم، نائب رئيس التعليم والدراسات العليا للكلية ونائب المدير التعليمي للجامعة و حول الاستاذ المشرف الثاني الإقتراح يتم من قبل الأستاذ المشرف الأول مع ذكر الأدلة المبررة في مجلس القسم التعليمي و عند الموافقة عليه، يتم ارسالها إلى مجلس الدراسات العليا للكلية؛

٢) تقديم والموافقة على الموضوع في مجلس الدراسات العليا للكلية؛

٣) تقديم والموافقة على الموضوع في مجلس الدراسات العليا للجامعة؛

تغيير الأستاذ المشرفين المساعدين:

١) الإقتراح يجب أن يكون من قبل الأستاذ المشرف مع الأدلة المبررة لقسم التعليم؛

٢) تقديم والموافقة على الموضوع في مجلس القسم؛

٣) تقديم والموافقة على الموضوع في مجلس الدراسات العليا للكليه؛

٤) الإبلاغ من قبل الكلية لإدارة الدراسات العليا للجامعة.

الملاحظة ١. لأجل عرض أى من هذه الإقتراحات المذكوره فى مجلس القسم ينبغي أن لا يكون قد مضى أكثر من عام من الموافقة على اقتراح الأطروحة فى الدراسات العليا للجامعة.

الملاحظة ٢. عند تقاعده الأستاذ المشرف الأول فى أى من هذه المراحل لتنفيذ الرسالة، يجب أن ينتقل دوره إلى الأستاذ المشرف الثاني.

المادة ٢٠. يسمح للطالب فى وقت تجميع وكتابه رسالة الدكتوراه، بالسفر إلى إحدى المؤسسات التعليمية العليا فى داخل البلد أو خارج البلد لمواصلة أنشطته البحثية وفقاً للائحة الموافق عليها من قبل الوزارة خلال فترة الدراسة كفرصة بحث.

المادة ٢١. مناقشة الرسالة بطلب من الطالب وموافقة الأستاذ/ الأستاذ المشرفين بناءً على اكمال مراحل البحث وكتابه الرسالة وتقديم المستندات التالية بعد ٦ أشهر على الأقل من الموافقة على الأطروحة في مجلس الدراسات العليا بالجامعة:

١) تقديم شهادة قبول أو طبع مقالة مستخرجة من الرسالة في المنهج التعليمي_ البحثى ومقالاتى على المنهج

القائم على البحث بدرجة إسم جامعة شهيد شمران اهواز:

الفارسية: دانشگاه شهید چمران اهواز

الإنجليزية: Shahid Chamran University of Ahvaz

الفرنسية: Universite Shahid Chamrean d'Ahvaz

العربية: جامعة شهيد شمران اهواز

الملاحظة ١. إن غلاف المقالة المطلوبة للمناقشة بناءً على الغلاف المحدد من قبل ذلك القسم والفصل الدراسي للطالب في المناقشة تحدد (وفقاً لملحق الرقم واحد للائحة).

الملاحظة ٢. عند طبع مقالة الطالب في إحدى المجلات التي يكون أى من الأستاذة المشرفين والمشرف المساعد رئيس تحرير لتلك المجلة أو تكون المجلة متعلقة بالقسم التعليمي الذي يدرس فيه الطالب، تلك المقالة ستكون راسية لمناقشة الرسالة.

٢) تقديم الرسالة الجاهزة؛

الملاحظة ٣. في فروع غير مجموعات اللغات الأجنبية (الإنجليزية، العربية، والفرنسية) يستطيع الطالب أن يكتب رسالته باللغة الإنجليزية بموافقة أستاذة المشرف. وفي قسم اللغات (العربية، والإنجليزية والفرنسية) يجب على الطالب أن يكتب رسالته باللغة المرتبطة بفرعه الدراسي.

٣) موافقة الأستاذ/ الأستاذة المشرفة بناءً على كفاية الإنجازات العلمية والبحثية للأطروحة وفقاً للإقتراح

الموافق عليه؛

٤) موافقة الهيئة التنفيذية التي تطلب أن يكون المشرع في المنهج القائم على البحث.

المادة ٢٢. إذا توفرت الشروط المذكورة، سوف يتم نقاش الأطروحة حسب المراحل التالية:

١) طلب الطالب وموافقة الأستاذ المشرف في نظام الإدارة للمعلومات البحثية للجامعة (RMS);

٢) عرض الموضوع في مجلس قسم التعليم (لأجل الموافقة على المستندات لتحديد موعد المناقشة لثلاثة أسابيع بعد عرض الموضوع في مجلس القسم) واقتراح خمسة أعضاء من هيئة التدريس من الجامعة للحكم من تكون لديهم الخبرة في حقل الرسالة. (ثلاثة أعضاء من الداخل بدرجة على الأقل أستاذ مساعد وأربع سنوات تدريس تعليمي بحثي وعضوين من خارج جامعة شهيد ت Sherman آهواز بدرجة على الأقل أستاذ مشارك). ويفضل أن يكونوا الأستاذة الحكم من الداخل هم الذين تم ترشيحهم في الإقتراح.

٣) عرض الموضوع في مجلس الدراسات العليا للكليه و اختيار ثلاثة حكام (شخصين من الحكم في الداخل وحكم واحد من خارج الجامعة) من بين الحكم الذين اقترحهم القسم؛

٤) عند الموافقة على الموضوع في مجلس التعليم_البحثي للكليه، المستندات المطلوبة، يجب ارسالها لإدارة الدراسات العليا للجامعة وفقاً لمراجعات الدراسات العليا للجامعة ومشرف مقترن، أسبوعين على الأقل قبل تاريخ المحدد لمناقشة الرسالة.

الملاحظة ١. ولزيادة جودة جلسة المناقشة وزيادة التنسيق بين اعضاء فريق البحث، يقترح عقد جلسة ما قبل المناقشة بحضور المشرفين والمساعدین والحكم الداخليين.

الملاحظة ٢. لا يجب أن يكون هناك أى صلة قرابة بين الحكماء مع الأعضاء المشاركون في الاطروحة.
الملاحظة ٣. يجب على ممثل الدراسات العليا المقترن من الكلية أن يكون من بين اعضاء الهيئة العلمية بدرجة أستاذ مساعد وأعلى ولديه خبرة في التدريس بالجامعة وفي قسم تعليمي غير قسم الطالب وأستاذ المشرف.

٥) يجب مراجعة الطلب ووثائق مناقشة الرسالة في الدراسات العليا بالجامعة، وفي حال الموافقة عليها يتم اصدار الترخيص لها.

٦) سيتم انعقاد جلسة المناقشة بحضور الأستاذ المشرف والمشرف المساعد، الحكماء الثلاثة (حكمين من الداخل وحكم من الخارج)، مثل جهاز طلب المشروع (في المنهج القائم على البحث) ويديرها ممثل الدراسات العليا. وتكون المسئولية التنفيذية لانعقاد الجلسة على عاتق نائب رئيس التعليم والدراسات العليا للكلية.

الملاحظة ٤. عند غياب الأستاذ المشرف الأول أو الحكماء، لا تكون جلسة المناقشة لديها طابع رسمي. وإذا لا يتواجد الأستاذ المشرف الأول في جلسة المناقشة لأسباب، مثل الحضور في فترة للبحث، يجب أن يتواجد في الجلسة بطرق أخرى كمؤتمرات عبر الفيديو من بعيد.

الملاحظة ٥. في الظروف الخاصة وفي حالة عدم توافق الأستاذ المشرف الثاني أو الأستاذ المشرف المساعد بشكل حضوري أو عن طريق آخر كمؤتمرات عبر الفيديو في جلسة المناقشة، يجب أن يعلنوا الدرجة على شكل كتبى (دون الحاجة إلى تكميل إستمارء الدرجات) لنائب رئيس التعليم والدراسات العليا للكلية حتى ممثل الدراسات العليا للكلية يحصل على النتيجة في جلسة الدفاع.

الملاحظة ٦. بإمكان الحكماء أن يقوموا بالحكم عن طريق المشاركة من بعيد كمؤتمرات فيديو وفي مثل هذه الموارد، الممثل للدراسات العليا يمكنه التوقيع على الأوراق المرتبطة. على أي حال، إذا الحكماء أو الحكماء لا يستطيعون أن يتواجدوا بشكل حضوري أو المشاركة في الجلسة من بعيد، لا يكون هناك طابع رسمي على هذه المناقشة.

المادة ٢٣. لا تعد درجة الرسالة في متوسط الإجمالي ويتم تقييمها بناءً على جودة العلمي_ البحثي، مقدار الإبتكار، كيفية المناقشة، أسلوب الكتابة وغيرها على أساس الورقة الملحقه ويتم تقييم الدرجات على هذا النحو أن تقدر الممتاز (٢٠-١٩)، تقدير جيدا جدا (١٨-٩٩)، تقدير الجيد (١٦-١٧)، الضعيف (أقل من ١٦).

الملاحظة ١. إذا يكون تقييم أطروحة الطالب ضعيفه (أقل من ١٦)، بموافقة هيئة الحكم يسمح للطالب مناقشة الأطروحة خلال الفترة الدراسية مره أخرى.

الملاحظة ٢. معيار إتخاذ القرار حول قبول ورفض الأطروحة وكذلك درجتها، يكون متوسط درجات الأستاذ/ الأساتذة المشرفين والمساعدين ولجنة الحكم التي يجب عليهم أن يقدموا الدرجة لممثل الدراسات العليا بشكل مستقل لجمع الدرجات. ستكون درجات الأستاذ المشرف (أو متوسط درجة الأساتذة المشرفين) بضربي ٣، درجة كل من الحكم بضربي ٣ والأستاذ المستشار(أو متوسط درجة الأساتذة المشرفين المساعدين) بضربي ١. مثل الدراسات العليا في جلسات المناقشة لا يكون لديه درجة.

الملاحظة ٣. الطالب الذى لا يستطيع مناقشة أطروحته بدرجة القبول فى الوقت المحدد، يجب اعطاءه شهادة الوحدات الدراسية التى تم اجتيازها فقط.

المادة ٢٤. يحدد تاريخ التخرج بناءا على يوم المناقشة وكسب درجة القبول فى الأطروحة.

المادة ٢٥. إن كيفية الكتابة والطباعة وإخراج الرسالة تكون وفقا للائحة الموافق عليها من قبل الكلية التى يدرس فيها الطالب.

المادة ٢٦. الطالب بعد اجتيازه الناجح لمراحل التعليم والبحث وقبول الأطروحة، يعرف بخريج مرحلة الدكتوراه (PH.D) ويجب أن يجرى التعديلات المطلوبة على الحد الأقصى لشهرين بعد المناقشة وفقا لرأى الأستاذ المشرف.

الملاحظة. الطالب يجب أن يقوم بتعديلات الأطروحة على الحد الأقصى ثلاثة أشهر بعد تاريخ المناقشة، وتسجيل الأطروحة فى نظام المعلومات البحثية للجامعة واجراء مراحل تسديد الحساب وفي حالة التأخير، تكون المسئولية على عاتق الطالب وسوف يعامل معه وفقا لمعايير الجامعة.

المادة ٢٧. في الموارد التالية سوف يحرم الطالب من الاستمرار في دراسته في مرحلة الدكتوراه التخصصية (PH.D):
١) إذا كانت متوسط جميع درجات المراحل التعليمية (بمراجعه الملاحظات ١ و ٢ للمادة ١٣ من هذه اللائحة) أقل من ١٦؛

٢) إذا لم يحرز التأهيل العلمي للطالب بعد إختبارين جامعين؛

٣) اذا لم يستطع الطالب القبول في الإختبار الجامع بعد نهاية الفصل السادس (بمراجعه الملاحظة ٣ لمادة ١٥ من هذه اللائحة)؛

٤) اذا يقيموا أطروحة الطالب ضعيفه (راسبه) (بمراجعه ملاحظة ١ للمادة ٢٣ من هذه اللائحة)؛

- ٥) أن يكون قد مضى على دراسة الطالب أكثر من المدة الزمنية المجازة؛
- ٦) إذا يتم الموافقة على تسرب الطالب من الدراسة وعدم حضوره من قبل قسم التعليم والكلية والجامعة.
- ملاحظة.** عند حرمان الطالب أو انسحابه من استمرار الدراسة في مرحلة الدكتوراه التخصصية (PH.D)، وفقاً لمقرر الجامعة، سيكون تسييد حساب الطالب (من الحكومية، الدور الثاني والبرديس) واسترجاع مستندات التسجيل وتسلیم شهادة درجات الدراسة، منوطاً بدفع الرسوم الشهرية.

المادة ٢٨. يكون تفسير الأسئلة واتخاذ القرار النهائي حول مفاد هذه اللائحة على عاتق نائب رئيس التعليم والدراسات العليا للجامعة.

«ملحق رقم ١: تفاصيل ملخص المقالة/ المقالات الالزامية لمناقشة رسالة الدكتوراه، في المناهج التعليمية _البحثية والمنهج القائم على البحث».

فيما يتعلق بنوعية غلاف المقالات الالزامية لمناقشة أطروحة الدكتوراه (وفقاً لفقرة ١ من مادة ٢١ هذه اللائحة) كل من الأقسام التعليمية الممثلة للفرع / الحقل المختلفة يجب أن يكون وفقاً ل Maher الفرع / الحقل، متوسط القبول وطباعة المقالات، مرافق القسم التعليمي والموارد الأخرى، يحددوها صفات واحداً من جدول التالي ويرسلوا كشرط لازم لمناقشة طالب الدكتوراه في ذلك الفرع / يجب إرسال الحقل في إطار محضر إجتماع لإدارة الدراسات العليا للجامعة.

١- مقالة (Q2,Q1)JCR

*٢- مقالة (Q2,Q1)JCR

٣- مقالة (Q4,Q3)JCR

٤- مقالة (Q4,Q3)JCR

٥- مقالة Scopus أو ISC

*هذا الصف يامكانه أن يتبدل بمقاتلين (Q4,Q3)JCR أو مقالة (Q4,Q3)JCR أو مقالة ISC.

توضيح : في كل مكان المقصود من مقالة JCR، «مقالة ISI بتصنيف التأثير» المقصود من مقالة ISC، «مقالة Scopus بتصنيف التأثير» والمقصود من مقالة Scopus ، «مقالة Scopus بتصنيف التأثير SJR»

الملاحظة ١. فيما يتعلق بالأنواع التعليمية التي تكون فيها براءات الاختراع الأجرية ذات صلة بأعمالهم البحثية، يمكن استبدال براءة الاختراع بجميع الصنوف في الجدول أعلاه. تقبل براءات الاختراع المسجلة في الدول الأروبية والولايات المتحدة واليابان.

الملاحظة ٢. كل من الأقسام التعليمية يجب أن تحدد صفا من جدول المذكور أعلاه كشرط للمناقشة في السنوات المسموحة للطالب بالدراسة.

الملاحظة ٣. إذا طالب الدكتوراه التخصصى حتى نهاية الفصل العاشر، لا يستطيع تقديم مقالة وفقاً لتصنف المحدد من قسم التعليم لذلك الفرع / الحقل يناقش رسالته، في الفصل الحادى عشر، بناءاً على الصفة الأدنى من الصنف المحدد من قبل قسم التعليم («من الصنف ١ و ٢ إلى الصنف ٣» و «من الصنوف الأخرى إلى صنف ٥»)، يسمح له بمناقشة رسالته. في هذه الحالة، يلتزم فريق تقييم الرسالة، حين مناقشة الرسالة، أن تأخذ هذه النقطة المهمة كمؤشر سلبي التي يؤثر على تقييم الرسالة.

الملاحظة ٤. إذا يكون على الرغم من التسهيلات التي تم إنشاؤها (تقديم المقالات في صنوف الأدنى بتفسير ملاحظة ٣) لا يستطيع الطالب أن يناقش رسالته في الفصل الحادى عشر، وعند موافقة قسم التعليم على عدم كفاءة الأستاذ المشرف، سيتم حرمان الأستاذ من حق التدريس المرتبط بتلك الأطروحة بالإضافة إلى الحرمان من دورة قبول طالب الدكتوراه. الأئمة المشرفين الذين يكون متوسط مقالاتهم المقدمة من قبل طلابهم الدكتوراه في المناقشة أكثر من أعضاء الهيئة العلمية في ذلك القسم، سيتم النظر في زيادة سعة القبول للأستاذ في العام المقبل وفقاً لطلب الأستاذ.

الملاحظة ٥. فيما يتعلق بالطلاب الذين يناقشوا بالمقالات أعلى من الصفة الموافق عليه من قبل القسم المرتبط، عند المناقشة سوف تأخذ هذه النقطة كمؤشر إيجابي يؤثر على تقييم الأطروحة.

الملاحظة ٦. في المنهج القائم على البحث، تقديم القبول أو طباعة مقالتين من الصنف المحدد من قبل قسم التعليم المنفذ للفرع / للحقل (المرتبط بصنوف ١ و ٣ و ٥) سيؤخذ كشرط للمناقشة. إذا طالب الدكتوراه التخصصى في المنهج القائم على البحث، لا يستطيع حتى نهاية الفصل العاشر، أن يناقش رسالته بتقديم المقالات اللازم، في الفصل الحادى عشر، يسمح له مناقشة أطروحته، بمقالتين من الصنف الأدنى من الصنف المحدد من قبل القسم التعليمي («من الصنف ١ إلى الصنف ٣» و «من الصنف ٣ إلى الصنف ٥»).